David Godman

RAMANA MAHARSHI

TRĂIND DUPĂ ÎNVĂȚĂTURA LUI BHAGAVAN

EDITURA HERALD

DAVID GODMAN

Trăind după învățătura lui Bhagavan

Traducere din limba engleză:
MARIAN STAN

EDITURA HERALD
București

Redactor:
Luisa Neag

Viziune grafică și DTP:
Ela Stoica

Corectură:
Dușa Udrea-Boborel

Consultant de specialitate:
Viorica Weissman

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare a informației, fără permisiunea editorului. Ediție în limba română publicată de Editura Herald. Copyright © 2020

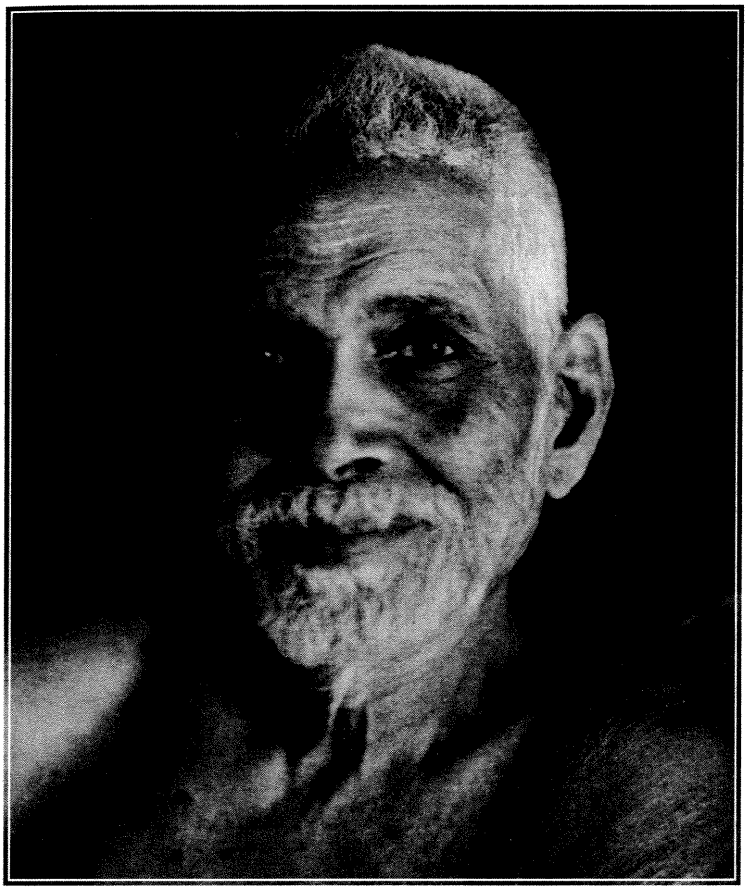

BHAGAVAN SRI RAMANA MAHARSHI

ANNAMALAI SWAMI

CUPRINS

INTRODUCERE 9

CALEA MEA CĂTRE BHAGAVAN 14

LUCRĂRI DE CONSTRUCȚIE – I 46

MÂNCAREA DIN ASHRAM 86

VIEȚUITOARELE DIN ASHRAM 101

VIAȚA DIN ASHRAM 120

- Cum erau mustrați slujitorii și lucrătorii 120
- Ramakrishna Swami 124
- Vizita lui Gandhi 125
- Versuri răzlețe 126
- Arunachala 129
- Lakshmana Sharma 132
- Furturi minore 133
- Ramanatha Brahmachari 135
- Diferite *Sādhanā* 137
- Îndreptarea de sine 139
- Arunachala Mudaliar 140
- O lume imperfectă 141
- *Samādhi* și *pārāyana* 143
- *Namaskāram* (prosternările) 146

ADMINISTRATORI ȘI AȘA-ZIȘI ADMINISTRATORI 149

LUCRĂRI DE CONSTRUCȚIE – II 180

PALAKOTTU 227

FRAGMENTE DE JURNAL 263

CONVERSAȚII 307

BIBLIOGRAFIE 405

GLOSAR 409

INTRODUCERE

Bhagavan Sri Ramana Maharshi este recunoscut aproape umanim ca fiind unul dintre cei mai remarcabili maeștri spirituali (Guru) indieni ai timpurilor moderne. În 1896, pe când era încă un elev de 16 ani, el și-a realizat Sinele în timpul unei dramatice experiențe echivalente morții, care a durat aproape douăzeci de minute. Cum, la acea vreme, nu era deloc familiarizat cu reflecția sau practica spirituală, el a fost mai degrabă nedumerit de respectiva experiență. În decursul primelor săptămâni de după realizare, el era convins că fusese posedat de un spirit sau atins de o boală stranie, dar oarecum agreabilă. El nu a povestit nimănui experiența, încercând să-și continue viața ca orice alt elev din sudul Indiei. În zilele ce au urmat, a reușit să joace această farsă, dar, după aproximativ șase săptămâni, banalitatea vieții școlare și familiale l-a dezamăgit într-o asemenea măsură, încât s-a decis să plece de acasă și să-și găsească un loc în care să se poată bucura în liniște de experiența Sinelui, ferit de tulburări sau ingerințe nelalocul lor.

S-a hotărât să meargă la Arunachala, un faimos munte sacru aflat la aproximativ 200 de kilometri sud-vest de Madras. Alegerea nu a fost deloc întâmplătoare: în copilărie, el simțise mereu un fior de evlavie când era rostit numele „Arunachala". De altfel, până ce o rudă i-a corectat eroarea, el credea că Arunachala este un tărâm ceresc, nu un centru de pelerinaj aflat pe pământ unde se poate ajunge cu mijloacele de transport în comun. Mai târziu, le spunea oamenilor că Arunachala era Maestrul (Gurul) său, adăugând și că puterea lui Arunachala a fost cea care i-a împlinit realizarea, și care, ulterior, l-a atras către forma sa materială.

Tânărul Ramana Maharshi a făcut eforturi considerabile pentru a se asigura că nimeni din familia lui nu va afla unde avea de gând să meargă. A plecat de acasă pe furiș, ajungând la Arunachala trei zile mai târziu, după o călătorie destul de riscantă. Ramana și-a petrecut

restul vieții – cincizeci și patru de ani – pe acest munte sacru sau în apropierea lui, refuzând să-l părăsească fie și pentru o singură zi.

În prima zi a șederii lui acolo, și-a aruncat toți banii și lucrurile pe care le avea, cu excepția unei pânze care-i acoperea șoldurile, și-a ras capul, ca semn al renunțării ascetice, și a găsit un loc liniștit în incinta templului principal de la Arunachala, unde putea medita netulburat. În următorii patru–cinci ani, și-a petrecut aproape tot timpul meditând cu ochii închiși în diferitele temple și sanctuare, complet absorbit în copleșitoarea conștientizare a Sinelui. Din când în când, era hrănit de câte un vizitator sau pelerin animat de compasiune sau, mai târziu, de un slujitor ce avea această îndatorire, dar, în afara unui scurt răstimp, când ieșea pentru a-și cerși hrana, nu și-a vădit interesul față de bunăstarea trupească sau față de cele ce se petreceau în lumea din jurul său.

În 1901, s-a mutat în Peștera Virupaksha, situată pe versantul muntelui, la o altitudine de aproximativ 90 de metri, în spatele templului principal, rămânând acolo cea mai mare parte a următorilor paisprezece ani. Cu trecerea timpului, el a început să arate un oarecare interes față de vizitatorii care veneau să-l vadă, dar nu vorbea decât arareori. Ramana se mulțumea să-și petreacă fiecare zi stând în tăcere sau hoinărind pe povârnișurile muntelui Arunachala. El a început să atragă discipoli stând nemișcat în templu. În momentul când s-a mutat în Peștera Virupaksha, avea deja un mic grup de discipoli, la care, uneori, se adăugau niște pelerini aflați în vizită.

În sanscrită există un cuvânt, *tapas*, care înseamnă „practică spirituală intensă", însoțită de o asceză dură la nivel fizic, ce ajungea până la mortificare, prin intermediul căreia impuritățile mentale erau sistematic mistuite. Unii erau atrași de el, deoarece simțeau că un om care a practicat un *tapas* atât de intens (în primii săi ani petrecuți în templu, Ramana stătea adesea zile întregi fără a se mișca) trebuie să fi dobândit o mare putere spirituală. Alții erau atrași de el pentru că simțeau iradierea palpabilă a dragostei și bucuriei emanând din forma lui fizică.

Ulterior, Ramana Maharshi a spus foarte limpede că nu a practicat nicio formă de *tapas* sau meditație în primii lui ani petrecuți la Arunachala. Dacă era întrebat în legătură cu asta, spunea că a realizat Sinele odată cu experiența similară morții pe care a avut-o în

casa familiei sale, în 1896, și că următorii ani, în care a stat tăcut și nemișcat, nu au reprezentat decât un răspuns la impulsul lăuntric de a rămâne complet absorbit în experiența Sinelui.

În ultimii ani petrecuți în Peștera Virupaksha, el a început să vorbească vizitatorilor și să răspundă la întrebările lor spirituale. Nu a fost în totalitate tăcut decât în primii ani petrecuți la Arunachala, rostind cuvinte puține și la intervale lungi. Învățăturile pe care le oferea celorlalți erau inspirate din propria experiență lăuntrică a Sinelui, nu atât prin prisma învățăturilor specifice *Advaita Vedanta*, un curent filosofic străvechi și respectabil care susține că Sinele (*Ātman*) sau Brahman este singura realitate existentă și că toate fenomenele sunt manifestări sau aparențe indivizibile din interiorul Sinelui. Potrivit lui Ramana Maharshi, dar și vechilor maeștri *Advaita*, scopul suprem al vieții este de a transcende iluzia că ești o persoană individuală care operează cu ajutorul unui corp și al unei minți într-o lume de obiecte separate ce interacționează unele cu altele. După ce ai realizat asta, conștientizezi ce este realitatea unică: Sinele, care este conștiință imanentă și lipsită de formă.

Familia lui Ramana Maharshi a reușit să-l găsească prin 1898, dar el a refuzat să se întoarcă acasă. În 1914, mama lui a decis să meargă să trăiască alături de fiul ei la Arunachala, petrecându-și restul vieții împreună cu el. În 1915, el, mama lui și câțiva devoți care locuiau în Peștera Virupaksha s-au mutat undeva mai sus pe coasta muntelui, la Skandashram, un mic ashram construit anume pentru el de către unul dintre primii lui discipoli.

Anterior, devoții care trăiau împreună cu Ramana mergeau să-și cerșească hrana în orașul din apropiere. Deseori, asceții hinduși, numiți *sādhu* sau *sannyāsin*, își asigurau astfel subzistența. Călugării cerșetori au făcut mereu parte din tradiția hindusă, cerșitul din motive religioase nefiind considerat o rușine. Când Bhagavan (de acum încolo, voi folosi cu precădere acest titlu pentru a mă referi la el, deoarece așa i se adresau aproape toți discipolii) s-a mutat la Skandashram, mama lui a început să gătească în mod regulat pentru toți cei care locuiau acolo. Nu peste mult timp, ea a devenit o discipolă fervent a fiului său, progresând atât de repede din punct de vedere spiritual încât, cu ajutorul grației și puterii lui Bhagavan, ea a putut să realizeze Sinele în momentul morții sale, în 1922.

Trupul ei a fost îngropat pe câmpia ce mărginește versantul sudic al muntelui Arunachala. Câteva luni mai târziu, animat de ceea ce va numi ulterior „voința divină", Bhagavan a părăsit Skandashramul, ducându-se să trăiască lângă micul sanctuar ce fusese ridicat deasupra trupului ei. În anii care au urmat, în jurul lui s-a dezvoltat un ashram de mari dimensiuni. Vizitatori din toată India, iar ulterior din străinătate au venit să-l vadă și să-i ceară sfatul, căutându-i binecuvântările sau, pur și simplu, pentru a se încălzi la lumina dătătoare de pace a prezenței sale. În 1950, când a murit la vârsta de 70 de ani, devenise un fel de instituție națională – întruchiparea concretă a tot ce are mai bun o tradiție hindusă veche de câteva milenii.

Faima și puterea lui de atracție nu se datorau miracolelor pe care le-ar fi săvârșit. El nu vădea vreo putere specială, disprețuindu-i pe cei care făceau așa ceva. În mare parte, faima nu-i provenea nici din învățăturile sale. Este adevărat că prețuia în mod deosebit o practică spirituală puțin cunoscută până atunci, dar este tot atât de adevărat că, în cea mai mare parte, celelalte aspecte ale învățăturilor sale au fost predate de generații întregi de maeștri spirituali înaintea sa. Ceea ce captiva mințile și inimile vizitatorilor săi era senzația de sfințenie pe care o aveai imediat în prezența lui. Ducea o viață simplă și austeră, arătând același respect și aceeași stimă tuturor devoților care veneau să-i ceară ajutorul. Dar, poate, cel mai important este faptul că, fără a se strădui pentru asta, radia o putere ce era percepută de toți cei din apropierea lui ca o senzație de pace sau, pur și simplu, o stare de bine. În prezența lui Bhagavan, conștiința că ești o persoană individuală era adeseori înlocuită de o conștientizare deplină a Sinelui imanent.

Bhagavan nu încerca să genereze această energie, nici nu făcea vreun efort conștient să-i transforme pe oamenii din jurul lui. Transmiterea puterii era spontană, lipsită de efort și continuă. Dacă au survenit transformări datorită ei, ele s-au întâmplat ca urmare a stării mentale a primitorului, nu printr-o hotărâre, dorință sau acțiune ale lui Bhagavan.

Bhagavan era întru totul conștient de aceste iradieri, spunând adesea că transmiterea acestei energii era partea cea mai importantă și nemijlocită a învățăturilor sale. Bhagavan spunea că toate învățăturile orale și scrise pe care le-a oferit, ca și diferitele tehnici de meditație

pe care le-a recomandat erau destinate doar acelora ce nu puteau să rămână în rezonanță cu fluxul grației care emana mereu din el.

Mulți oameni au scris despre viața și învățăturile lui Bhagavan, ca și despre experiențele pe care diferiți discipoli le-au avut cu el. Au trecut mai bine de patruzeci de ani de la moartea lui Bhagavan[1] și ar fi impardonabil să pornești de la premisa că, practic, toate poveștile importante în legătură cu el au fost publicate deja într-o formă sau alta. Eram înclinat să adopt această opinie până în 1987, când am mers să-i iau un interviu unui devot bătrân al lui Bhagavan, pe nume Annamalai Swami. Curând, am fost obligat să-mi schimb opinia. Pe parcursul a câteva săptămâni, el mi-a împărtășit atât de multe povestiri interesante și inedite despre Bhagavan și devoții care trăiau împreună cu el, încât m-am decis să le consemnez pe toate sub forma unei narațiuni scrise la persoana întâi și să le public. Annamalai Swami mi-a dat permisiunea și a citit relatarea pentru a fi sigur că toate povestirile lui au fost consemnate cu acuratețe. Am făcut adnotări pe marginea relatării sale, adăugând propriile mele comentarii. Majoritatea acestora explică anumite aspecte obscure din text, dar unele comentarii furnizează informații contextuale sau alte povestiri relevante ce nu erau cunoscute de Annamalai Swami.

Doresc să-i mulțumesc lui Sri S. Sundaram, pentru că a fost interpretul meu; lui Kumara Swami, pentru că a tradus în engleză jurnalul lui Annamalai Swami; Satyei, pentru că a transcris toate discuțiile care apar în ultimul capitol; Ashramului (Sri Ramanasramam), pentru că mi-a permis să utilizez materiale din arhiva sa fotografică; Nadhiei Sutara, pentru ajutorul dat în editarea cărții; iar lui Jagruti și altor câtorva membri ai Satsang Bhavan, Lucknow, pentru că au dactilografiat și au pregătit varianta finală a manuscrisului.

David Godman
Luchnow, India
Martie, 1994

---

[1] Cei patruzeci de ani trecuți menționați sunt valabili ca referință la anul 1994, când a apărut prima ediție a acestei cărți. Ramana Maharshi s-a stins din viață în 1950. (*N. red.*)

CALEA MEA CĂTRE BHAGAVAN

M-am născut la Tondankurichi, un mic sat cu aproximativ două sute de case, în anul 1906. Tatăl meu, care avea multiple înzestrări, era un om de seamă în sat. Pe lângă faptul că era fermier, astrolog, pictor și constructor, el știa și cum se fac statuile și turnurile de templu (*gōpuram*). Curând după nașterea mea, tata s-a întâlnit cu un alt astrolog, pentru a discuta despre horoscopul meu. Amândoi au ajuns la concluzia că voi deveni, probabil, un *sannyāsin* (un călugăr hindus care a abandonat orice legătură cu familia și cu lumea). Tatăl meu, care nu era încântat de această previziune, a hotărât să-i preîntâmpine împlinirea privându-mă de o bună educație. El credea că, dacă nu voi învăța să citesc și să scriu cum se cuvine, nu voi citi niciodată textele sacre și nu voi fi interesat de Dumnezeu. Deoarece tatăl meu credea în această previziune, am avut parte doar de o educație foarte elementară la școala primară din sat. În clipa când eram pe punctul de a stăpâni alfabetul, am fost retras de la școală, fiind trimis să lucrez pentru a-l ajuta pe tata la muncile câmpului.

Bănuind că aș putea încerca să mă întorc la școală fără voia sau consimțământul lui, tata a încercat să se asigure că voi rămâne, practic, analfabet, spunându-i mamei mele: „Dacă merge iar la școală, nu-i mai dau de mâncare".

La puțin timp după ce am fost retras de la școală, pe când treceam printr-un sat din apropiere – numit Vepur –, am auzit un învățat ce se afla în vizită acolo și ținea o conferință.

El le spunea sătenilor: „Este bine să fii educat. Chiar dacă ești nevoit să cerșești pentru a te întreține în timpul studiilor, trebuie să studiezi cât de mult poți. Doar prin învățătură putem cunoaște câte ceva despre misterele vieții".

Întorcându-mă acasă, m-am dus la tata și m-am plâns: „L-am auzit pe un învățat, la Velpur, care spunea cât de prețioasă este educația. Tu nu-mi îngădui să merg la școală. De ce se întâmplă așa?"

Tatăl meu mi-a nesocotit obiecțiile spunând: „Oh, noi suntem țărani simpli. Trebuie să știm să scriem doar cât să ne iscălim".

Cum nu eram mulțumit de atitudinea sau de răspunsul tatălui meu, m-am decis să încerc să studiez de unul singur. Am făcut rost de două cărți – una cu povestiri despre Regele Vikramadytia, cealaltă cu versurile lui Pattinatar (un poet și sfânt tamil din secolul al IX-lea) – și am încercat să învăț să citesc de unul singur. Printr-o stranie coincidență, unul dintre primele versuri ale lui Pattinatar pe care am reușit să le descifrez rezuma profetic calea pe care am încercat s-o urmez aproape toată viața.

> Cel ce renunță la propriul cămin este de zeci de milioane de ori mai însemnat decât cel ce, ducându-și viața de cap de familie, săvârșește multe *punya* și *dharma* (acte meritorii). Cel ce renunță la minte este de zeci de milioane de ori mai însemnat decât cel ce renunță la propriul cămin. Cel ce transcende mintea și orice dualitate, cum aș putea să descriu măreția unei asemenea persoane?

Deși nu mai întâlnisem astfel de afirmații anterior, avusesem dintotdeauna o înclinație către viața spirituală. Nimeni nu-mi vorbise despre chestiunile spirituale, dar știusem dintotdeauna că exista o putere mai înaltă numită Dumnezeu și că țelul vieții era acela de a-L realiza pe Dumnezeu. Fără a mi se fi spus, simțeam visceral că tot ceea ce vedeam era cumva iluzoriu și ireal. Aceste gânduri împreună cu ideea că nu trebuie să mă atașez de nimic în această lume se aflau în câmpul conștiinței mele încă din fragedă pruncie.

Îmi amintesc o întâmplare ce a avut loc când aveam doar 6 ani. Mă plimbam împreună cu mama prin apropierea satului, când a trecut pe lângă noi un călugăr hindus (*sādhu*) în robă portocalie.

Am întrebat-o pe mama mea: „Când voi deveni *sannyāsin* ca și el?"

Fără a aștepta un răspuns, am început să merg pe drum în spatele călugărului.

În timp ce mergeam, am auzit-o pe mama vorbind cu femeile din sat și exprimându-și dezgustul: „Uitați-vă la el ce băiat de nimic! Chiar la o vârstă fragedă el încearcă să fie călugăr (*sādhu*)".

Sādhu *înseamnă, literalmente,* „persoană nobilă". *Acest termen este îndeobște folosit pentru a desemna pe cineva care s-a dedicat întru*

totul unei căi spirituale hinduse, mai ales dacă el și-a părăsit căminul pentru a o face. Asceții (sannyāsin) *care au renunțat după tipic la toate legăturile cu lumea pentru a se dedica unei căutări spirituale sunt numiți adesea* sādhu.

Din nefericire, tatăl meu nu-mi împărtășea înclinațiile religioase. El săvârșea o *pūjā* (adorație ceremonială a unei zeități hinduse) complicată zilnic timp de o jumătate de oră, dar motivațiile lui erau întru totul materialiste.

Odată, când eram încă băiețel, l-am întrebat:

– De ce săvârșești zilnic această *pūjā*?

El mi-a răspuns:

–Vreau să dobândesc bogăție, vreau să dobândesc pământ, vreau să dobândesc aur și foarte mulți bani.

I-am spus:

– Toate aceste lucruri sunt pieritoare. De ce te rogi pentru aceste lucruri pieritoare?

Tatăl meu a fost uimit de faptul că înțelegeam asemenea lucruri la o vârstă atât de fragedă.

– Cum știi că aceste lucruri sunt pieritoare? m-a întrebat el.

– Știu, de asta îți spun, am răspuns.

Cunoașterea era în lăuntrul meu, dar nu puteam să o explicitez sau să o fundamentez într-o manieră rațională.

Când tata a descoperit că eram interesat de problemele spirituale, a încercat să mă descurajeze. El a așezat multe obstacole în calea mea, și astfel au trecut mulți ani până ce, în sfârșit, a recunoscut că eram menit să devin *sādhu*.

Pe când eram încă destul de tânăr, sătenii m-au adoptat ca pe un fel de mascotă aducătoare de noroc. Ori de câte ori cineva începea să construiască o casă nouă, eram rugat să pun primul element de structură. Eram rugat să smulg prima buruiană când începea prășirea pe câmp, iar în timpul nunților eram rugat să ating statuia lui Ganapati la începutul ceremoniei. Cea mai plăcută corvoadă era totuși mâncatul dulciurilor. Ori de câte ori oamenii din sat pregăteau dulciuri pentru ocazii speciale, eram invitat să vin și să mă bucur de ele. Nu știu când au început sătenii să creadă că le aduceam noroc sau cum de au ajuns

la această concluzie, dar tradiția a persistat până când m-am apropiat de vârsta de 13 ani.

Unii oameni par a avea un noroc ieșit din comun, într-o asemenea măsură că orice activitate a lor prosperă sau reușește. În Tamil Nadu, astfel de oameni sunt deseori porecliți „Mână de Aur". Ei sunt foarte prețuiți ca persoane care dau startul festivalurilor religioase sau în funcții cu relevanță socială deoarece se crede că tot ceea ce întreprind va avea parte de reușită.

Și Ramana Maharshi era poreclit „Mână de Aur". În tinerețea lui, când juca deseori fotbal cu prietenii săi, s-a observat că echipa din care făcea parte câștiga întotdeauna. Annamalai Swami trebuie să se fi vădit la fel de norocos dacă a fost adoptat ca mascotă a satului.

Nu am fost niciodată un copil prea sociabil. În loc să mă amestec printre ceilalți oameni din sat, căutam împrejurimile nelocuite unde mă puteam așeza pentru a practica liniștea lăuntrică. Locul meu favorit era un templu dedicat zeului Vinayaka din pădurea aflată aproape de sat. Mă duceam deseori acolo pentru a mă ruga acelei zeități. Pe acea vreme, eram atât de neștiutor în privința riturilor religioase, încât nici măcar nu știam să mă închin cum se cuvine în fața zeului. Am învățat aceasta, imitând-o pe o fetiță care venea la templu și făcea o foarte complicată *ashtānga namaskāram* în fața imaginii din templu.

Este vorba despre o alungire completă a trupului pe pământ, în timpul căreia opt părți diferite ale acestuia ating solul.

M-am familiarizat într-o mai mare măsură cu ritualurile religioase cu prilejul unei vizite la Vriddhachalam, un centru de pelerinaj *śivait* de lângă satul meu. Acolo, am observat niște brahmani care făceau *anushtāna* și i-am rugat să mă inițieze în aceste practici. M-au refuzat, pe motiv că membrilor celei mai de jos caste (*sudra*) nu le este îngăduit să practice aceste rituri.

Anushtāna *includ o mare varietate de practici rituale, care sunt, îndeobște, practicate numai de către brahmani. Unele sunt de natură religioasă, dar altele se referă doar la igiena personală.*

Curând după aceea, am văzut niște *śivaiți* (devoți ai lui Śiva) nebrahmani săvârșind aceleași ritualuri. Se pare că ei învățaseră cum se realizează aceste rituri dintr-o carte ce conținea o descriere amănunțită a lor. Am învățat aceste *anushtāna* de la grupul respectiv și le-am săvârșit cu regularitate când m-am întors în satul meu. În pofida atitudinii lui cinice față de religie, tatăl meu mă inițiase deja în *Sūrya Namaskāram,* un ritual bine-cunoscut, în cadrul căruia repeți o serie de mantre și apoi te închini soarelui ce răsare. Am adăugat aceste ritualuri noi aceluia în care tata mă inițiase deja.

Am adoptat și o altă practică: în fiecare lună, în ziua de *ēkādasī* (a unsprezecea zi a intervalului lunar de două săptămâni), încercam să meditez toată noaptea, fără a adormi. Am descoperit curând că, dacă încercam să meditez într-o poziție așezată, adormeam. Am încercat să meditez mergând, dar nici această variantă nu a funcționat, căci adormeam în timpul mersului. După câteva experimente, am descoperit că puteam alunga somnul scăldându-mă în râul din sat și frecându-mi cu nisip partea interioară a coapselor pentru a-mi provoca durere. Mai obișnuiam să mestec niște tutun, deoarece mi se spusese că, făcând așa ceva, îmi țineam mintea în *rajōguna.*

Conform filosofiei hinduse, întreaga creație are trei calități care se succed una alteia, calități numite guna: sattva *(armonia),* rajas *(activitatea) și* tamas *(inerția). Aceste trei calități se succed una alteia și în minte. Mestecarea tutunului stimulează calitatea* rajas, *menținând mintea trează și activă.*

În tinerețea mea, eram foarte grijuliu să-mi afișez constant pietatea, pentru a demonstra cât de dedicat eram vieții religioase. Purtam un *dhōti* alb (țesătură care se poartă ca o fustă), îmi acopeream capul, imitându-l pe Ramalinga Swami (un sfânt tamil din secolul al XIX-lea) și îmi puneam multă *vibhūti* (cenușă sacră) pe frunte și pe corp. La vremea respectivă eram foarte atașat de Ramalinga Swami; în sat văzusem o fotografie de-a lui care mă impresionase atât de mult, încât am vizitat Vadalurul, locul unde sfântul fusese înmormântat (și unde există un sanctuar).

Pe la începutul adolescenței, am făcut rost de un exemplar din a zecea parte a unei lucrări numite *Jīva Brahma Aikya Vēdānta Rahasya.* Din această carte am învățat tehnici de *pranayama* (exerciții

yoghine de respirație) și am început să le practic în templul din pădure. Citirea acestei cărți mi-a stârnit dorința unui studiu mai aprofundat al textelor sacre. De regulă, așa ceva ar fi fost foarte dificil pentru un băiat în situația mea, însă un concurs insolit de împrejurări mi-a permis curând să-mi îndeplinesc visul. Contabilul guvernamental (*karnam*) din satul nostru avea multe cărți religioase pe care le moștenise de la tatăl lui. El nu avea timp să le citească, pentru că era contabilul a trei sate. Era atât de ocupat, încât de multe ori nici nu venea noaptea acasă. Soția lui, o femeie foarte devotată din Tiruvarur, îmi permitea să vin acolo și să citesc acele cărți. În fiecare zi, ea pregătea hrana, o oferea ca jertfă statuii lui Ganapati din casă, după care îmi dădea de mâncare. Ea nu mânca decât după ce terminam eu de mâncat această ofrandă. În cele din urmă, m-am mutat în casa contabilului, ținându-mi zilele din aceste ofrande de hrană pe care le pregătea soția contabilului. Deoarece părinții mei nu priveau cu ochi buni zelul meu religios, eu nu mai treceam deloc pe acasă. În această perioadă de înstrăinare, ce a durat trei ani, nu mi-am vizitat niciodată părinții.

În timp ce studiam acele cărți, am deprins obiceiul de a citi cu voce tare. Existau multe cărți pe care le puteam alege, dar favoritele mele erau *Kaivalya Navanītam*, cărțile despre Ramakrishna Paramahansa, *Tēvāram*-urile lui Appar și Jnanasambandhar, *Tiruvāchakam* și *Bhakta Vijayam*.

Kaivalya Navanītam *este un tratat tamil despre filosofia Advaita; Ramakrishna Paramahansa a fost un sfânt bengalez din secolul al XIX-lea; Appar și Jnanasambandhar au fost niște sfinți tamili din secolul al VI-lea, ale căror imnuri de laudă dedicate zeului Śiva sunt numite* Tēvāram-uri; Bhakta Vijayam *este o culegere de povestiri despre niște celebri sfinți marathi.*

Nu după multă vreme, lecturile mele i-au atras pe unii dintre oamenii cu preocupări spirituale din sat. La câteva săptămâni, aproape zece oameni au început să viziteze cu regularitate casa, pentru a mă asculta citind. În fiecare seară, cam de pe la ora 6 până la 10, citeam pasaje din aceste cărți. După fiecare lectură, discutam cu toții despre tâlcul și însemnătatea textelor.

Unii dintre săteni s-au dus la tatăl meu și i-au spus că studiam scripturile și le explicam altora. Tatăl meu a fost surprins să audă așa ceva, deoarece credea că sunt încă aproape analfabet. Hotărât să cerceteze el însuși problema, a venit și a ascultat pe furiș una dintre întâlnirile noastre de seară.

Ulterior, se pare că a afirmat: „Nu-l mai pot face să mă asculte. Așa că îl voi lăsa în plata Domnului".

Soția contabilului participa la majoritatea întâlnirilor noastre. Ea devenise foarte interesată de operele pe care le recitam, pierzându-și orice interes față de chestiunile mundane. Din păcate, nu mai era interesată nici măcar de soțul ei.

Într-o seară, el m-a luat de-o parte și a spus destul de furios:

–Din cauza întovărășirii cu tine, soția mea a devenit ca un *swami*. Nu mai are niciun fel de dorințe. Nu vreau să te mai țin în casa mea. Trebuie să-ți găsești alt loc unde să stai.

Ceilalți devoți au auzit fără să vrea spusele contabilului.

Unul dintre ei mi-a spus:

–Nu trebuie neapărat să ne ținem ședințele de lectură aici. Putem găsi cu ușurință un alt loc unde să mergem.

La început, am crezut că vom construi o simplă colibă din frunze de cocotier în care să ne ținem întrunirile, dar spre sfârșitul serii am decis să constituim un *math* în toată puterea cuvântului.

Math-urile *sunt organizații hinduse care au fost constituite anume în scopul de a cinsti memoria unui sfânt prin intonarea de cântece religioase, meditație, etc. De obicei, cele de dimensiuni mai mari au un grup de asceți* (sādhu) *care locuiesc acolo și se aseamănă mânăstirilor și ashram-urilor.*

Fiecare a participat cu bani pentru concretizarea acestei inițiative și, nu după mult timp, a luat ființă Śivaram Bhajan Math. M-am mutat acolo imediat după ce a fost construit, continuându-mi practica spirituală (*sādhanā*), dirijând cântece religioase (*bhajan*) și citind cu glas tare învățăturile diferiților sfinți.

Când construirea *math*-ului a luat sfârșit, am clădit un *tannīr pandal* (un loc unde se oferă gratuit hrană și băuturi călătorilor și săracilor) pe drumul principal care străbătea satul nostru. Ajutat de

câțiva devoți, am strâns fonduri suficiente pentru a servi zilnic *kanji* (terci de orez) asceților (*sādhu*) și călătorilor care treceau prin sat.

La scurt timp după ce m-am stabilit în *math*, părinții mei s-au hotărât să facă o ultimă încercare de a mă lecui de viața spirituală.

Cum aveam cam 17 ani, s-au gândit că, „dacă nu luăm măsuri acum, va deveni cu siguranță *sannyāsin*. Dacă am putea să-i găsim o fată care să-l ia de soț, s-ar putea să devină un cap de familie obișnuit, renunțând la toate aceste activități spirituale. Poate că atunci va deveni un om ca toți oamenii".

Fără a se osteni să mă consulte în legătură cu asta, au găsit o fată, s-au înțeles cu familia ei și apoi au cumpărat tot ce este necesar pentru a face o nuntă. Am auzit despre ce se întâmplă de la unele femei pioase care obișnuiau să vină la Bhajan Math. După ce am aflat ce se petrecea, mi-am informat părinții că trebuiau să oprească pregătirile de nuntă, deoarece nu doream să mă căsătoresc cu nimeni.

Acest refuz categoric de a-mi asculta părinții într-o chestiune atât de importantă a provocat o criză majoră în sat. Mulți dintre săteni au ajuns la concluzia că eram nebun, în parte deoarece refuzam să mă căsătoresc, în parte pentru că insistam să-mi petrec tot timpul gândindu-mă la Dumnezeu și cântând *bhajan*. Mulți dintre acești oameni (părinții mei nu erau printre ei) s-au întâlnit și au hotărât să mă lecuiască de nebunie prin mijloace violente. M-au luat de la Bhajan Math, m-au dus la malul unui lac din apropiere, mi-au făcut o crestătură mare în creștet și au început să pună zeamă de lămâie în ea. După câte se pare, ăsta era leacul pentru nebunie. Apoi s-au hotărât să-mi toarne găleți cu apă în cap. Cred că trebuie să fi turnat pe mine vreo cincizeci de găleți. În timp ce mă scăldau astfel, eu îmi păstram calmul și practicam *prānāyāma*, ca să nu mă gândesc la apa rece. Știam că nu avea rost să mă opun. Când sătenii au văzut că nu reacționam în niciun fel la acest tratament, au fost încă mai convinși că eram nebun. În cele din urmă, când tratamentul a luat sfârșit, m-au dus într-o casă din sat. Acolo, au făcut un sos condimentat (*sambar*) din tâlv amar și m-au silit să-l mănânc, deoarece aveau impresia că tâlvul amar era un alt leac împotriva nebuniei. Se adunaseră în jur de o sută de oameni care priveau toate acestea.

În timp ce mâncam, unul dintre ei mi-a spus:

– Ești un băiat bun, dintr-o familie bună, dar ai înnebunit.

În acea clipă, n-am mai putut răbda.

– Nu am înnebunit, am răspuns, destul de nervos. Vă rog să mă lăsați în pace. Spuneți acestor oameni să nu se mai adune grămadă în jurul meu sau dați-mi o încăpere separată unde pot să fiu singur.

Nu mă așteptam la vreo reacție, poate la o continuare a „tratamentului", însă, spre marea mea surprindere, mi-au îndeplinit dorința, îngăduindu-mi să mă retrag într-una dintre camerele acelei case. Înainte de a avea timp să se răzgândească, am încuiat ușa, lungindu-mă pe podea să mă odihnesc și să-mi revin după aceste chinuri.

Puțin mai târziu, m-am ridicat și am încercat să meditez. În timp ce stăteam așezat acolo, am auzit, fără să vreau, cum, de cealaltă parte a ușii, căpetenia satului discuta despre cazul meu.

– Dacă îmi veți permite, îl voi face pe băiat să-mi promită că se va căsători și că va duce o viață normală. Datorită acestor tratamente este posibil să-i fi trecut nebunia.

A bătut la ușă și l-am lăsat să intre.

Stând în picioare în fața mea, a spus foarte ferm:

– Te rog, promite-mi, pentru că nu mai ești nebun, că te vei căsători ca noi toți și că vei duce viața obișnuită a unui cap de familie.

La care am răspuns:

– Vă voi promite, mai degrabă, că voi deveni *sannyāsin*.

Mi-am împreunat mâinile în timp ce făceam promisiunea, pentru a-i arăta cât de serios eram și pentru a pecetlui promisiunea. Omul a plecat fără să spună niciun cuvânt.

L-am auzit exclamând afară:

– *Ayō! Ayō*! (o exclamație din sudul Indiei, ce denotă surpriză sau șoc). Când l-am rugat să-mi promită ceva, mi-a promis contrariul!

Familia mea nu a dat atenție promisiunii mele. Am auzit de la o femeie care m-a vizitat că, în taină, tatăl meu continua să facă pregătiri de nuntă. Ca urmare, am hotărât că era timpul să am și eu propriile planuri secrete. Mai întâi, i-am scris un bilețel fetei cu care ar fi trebuit să mă căsătoresc.

„Intenția mea este să devin *sannyāsin*. Nu doresc să mă prind în mrejele vieții de cap de familie. Prin urmare, nu cred că te vei căsători cu mine. Așa ceva nu-ți va pricinui decât necazuri."

Am făcut astfel încât cineva să-i ducă biletul acasă la ea. Apoi, în aceeași zi, am fugit din casă și m-am îndreptat spre Chidambaram (un renumit centru religios din sudul Indiei).

Intenționam să-mi încep viața ascetică (*sannyāsa*) acolo, dar nu am făcut-o conform cutumei. Nedorind să merg la cineva pentru inițiere, am făcut eu însumi tot.

Sannyāsa *este cea de-a patra și ultima etapă din viața unui hindus ortodox. Odată ajuns aici, el renunță la orice legături cu propria familie și cu lumea pentru a-și dedica tot timpul scopului de a realiza uniunea cu Dumnezeu, cu alte cuvinte, de a atinge iluminarea. La drept vorbind, cineva nu poate deveni* sannyāsin *decât dacă a fost inițiat cum se cuvine de către propriul Guru sau de către unul dintre capii diverselor ordine tradiționale de* sannyāsini. *Cu toate acestea, această regulă este deseori ignorată.*

Am făcut o baie în râu, mi-am ras capul, mi-am pus în jurul gâtului un colier făcut din semințe de *rudraksha*, îmbrăcându-mă cu un *dhōti* scurt și un ștergar. M-am întors în sat în această ținută nouă, anunțând pe toată lumea că acum eram *sannyāsin*. Noua mea înfățișare a convins, în cele din urmă, familia că eram serios și că nu aveam intenția de a mă căsători. Cu foarte mare reticență, ei au renunțat la orice plan de nuntă, știind că oamenii care devin *sannyāsini* rămân în celibat tot restul vieții.

Mi-am reluat vechile practici obișnuite, începând să fac planuri pentru ceremonia de consacrare (*kumbhābhishēkam*) a *math*-ului. Am invitat câteva grupuri care cântau muzică devoțională (*bhajan*) din satele învecinate, reușind chiar să-mi conving părinții să doneze toate proviziile pe care le cumpăraseră pentru nuntă. Grație alimentelor pe care le-au donat, am putut să hrănesc aproximativ patru sute de oameni. Ceilalți devoți care contribuiseră la construirea Bhajan Math au oferit lapte bătut, *ragi* (un fel de mei) și terci de orez tuturor oamenilor care au venit la ceremonie. În ziua ceremoniei, invitații care cântau muzică devoțională (*bhajan*) au defilat prin sat cântând pe fiecare uliță. Când, în cele din urmă, au început riturile de *kumbhābhishēkam*, am săvârșit propria mea ceremonie în taină. Am făcut o *pāda pūja* (venerarea piciorului) dedicată părinților mei și le-am cerut conform tradiției să-mi dea permisiunea de a deveni *sādhu*.

Pāda pūjā *este o ceremonie în care o persoană practică venerația ritală a picioarelor altei persoane. De regulă, se face* pāda pūjā *pentru un Guru sau* swami *ca un semn de mare respect. Acest gest ceremonial se face și pentru părinți sau pentru anumiți membri mai vârstnici ai propriei familii, dar asta se întâmplă mult mai rar.*

Le-am cerut părinților să-mi dea binecuvântarea, astfel încât să reușesc în misiunea mea spirituală. Amândoi mi-au acordat permisiunea, precum și binecuvântarea. Niciunul nu a mai încercat vreodată să mă convingă să-mi abandonez calea spirituală.

După câteva săptămâni, am auzit că Shankaracharya din Kanchipuram avea de gând să treacă prin sat într-unul dintre pelerinajele sale. Este vorba despre același Shankaracharya care l-a trimis pe Paul Brunton la Bhagavan.

Ramana Maharshi a devenit bine-cunoscut în afara Indiei în al treilea deceniu al secolului XX după ce Paul Brunton, un jurnalist britanic, a scris un bestseller despre sfinții și maeștrii spirituali ai Indiei, volum intitulat A Search in Secret India. *Brunton s-a dus la Maharshi după ce a fost sfătuit să o facă de către Shankaracharya din Kanchipuram, în 1930. Acest Shankaracharya a murit în ianuarie 1994, la vârsta de 99 de ani, în timp ce eu pregăteam versiunea finală a prezentei cărți.*

Shankaracharya Bhagavatpada, cel care, în secolul IX, a popularizat filosofia Advaita, a înființat cinci math-*uri pentru a-și propovădui învățăturile și a susține ortodoxia hindusă. Unul dintre ele se află în orașul Kanchipuram din sudul Indiei. Fiecare dintre aceste* math-uri *a beneficiat în decursul timpului de maeștri aflați într-o filiație inițiatică a cărei origine poate fi urmărită până la primul Shankaracharya. Conducătorul fiecăruia dintre aceste* math-*uri își lua titlul de Shankaracharya în clipa când intra în funcție. Cel pe care l-a întâlnit Annamalai Swami este considerat unul dintre cei mai mari sfinți indieni ai timpurilor moderne.*

Când am aflat această veste, m-am hotărât să încerc să-l fac pe Shankaracharya să se oprească puțin în sat, pentru a putea să am *darśan*-ul lui.

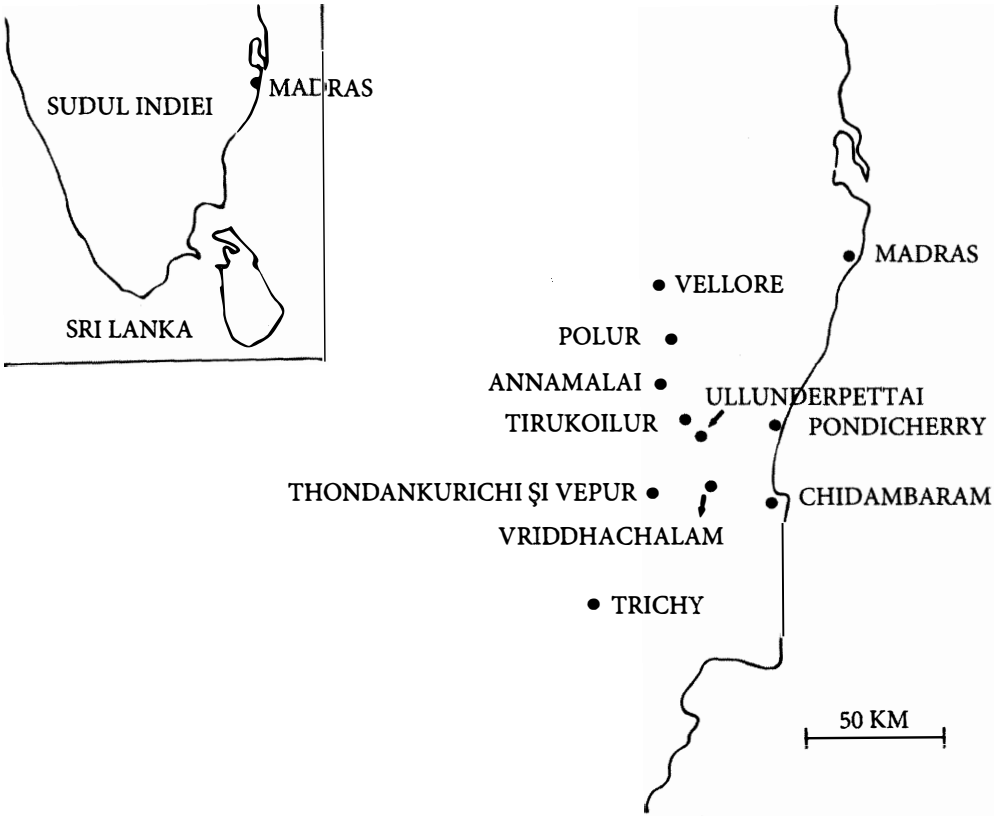
SUDUL INDIEI
MADRAS
SRI LANKA
MADRAS
VELLORE
POLUR
ANNAMALAI
ULLUNDERPETTAI
TIRUKOILUR
PONDICHERRY
THONDANKURICHI ŞI VEPUR
CHIDAMBARAM
VRIDDHACHALAM
TRICHY
50 KM

Darshan *înseamnă „privire către". Într-un context religios, a avea* darshan *înseamnă să vezi o zeitate într-un templu sau un om sfânt sau să fii văzut de el.*

Știind că vor fi mulți oameni și animale în cortegiul său, am socotit că planul cel mai bun era să le punem tuturor la dispoziție alimente și apă. Dacă făceam asta, ei erau nevoiți să se oprească pentru scurtă vreme, ca să mănânce ofrandele mele.

În ziua respectivă am pregătit o mare cantitate de lapte bătut și *kanji* pentru brahmanii care îl vor însoți. De asemenea, mi-am făcut o rezervă de frunze verzi pentru a hrăni caii și elefanții. În timp ce cortegiul se apropia de sat, eu alergam încoace și încolo pe uliță, împărțind frunze verzi. Shankaracharya era purtat într-o lectică, dar nu l-am putut vedea, deoarece perdelușele erau trase. Când le-am oferit *kanji* oamenilor care-l purtau, s-au hotărât să se oprească și să mănânce ofranda. Asta l-a făcut pe Shankaracharya să dea la o parte perdeluța, pentru a vedea de ce s-a oprit cortegiul. M-am culcat imediat la pământ în fața lui.

M-a privit în tăcere câteva secunde, apoi a spus:

– După o milă mă voi odihni un timp. Poți veni să mă vezi acolo.

La distanță de o milă de sat se găsea micul oraș Vepur. Am aflat de la cineva din preajma lui că acolo se pregătise o *bhikshā* (ofrandă de hrană) și că Shankaracharya va sta la Vepur Traveller`s Bungalow.

Un inspector adjunct de poliție din satul nostru era un discipol foarte devotat al lui Shankaracharya. Când am auzit că acesta din urmă stătea nu departe, am mers amândoi pe jos până la Vepur pentru a-l vedea. O mare mulțime foia în jurul lui când am sosit, dar am reușit totuși să mă apropii suficient pentru a-i atinge picioarele.

Brahmanii care-l însoțeau s-au plâns, spunând:

– Cei care nu sunt brahmani nu se cuvine să-l atingă.

Dar Shankaracharya i-a redus la tăcere, spunând:

– El este un *brahmachāri* și un *sādhu*, deci nu contează.

Un brahmachāri *este un discipol ce respectă regulile celibatului și se dedică studiilor spirituale.* Brahmacharya *este una dintre cele patru etape tradiționale din viața unui hindus (numite* „āsrama"*). Când studiile s-au încheiat, de obicei discipolul trece la cea de-a doua etapă a*

vieții – căsătorindu-se și devenind cap de familie. Unii aspiranți foarte serioși ignoră această etapă și rămân toată viața în celibat, ca sādhu.

Una dintre funcțiile principale ale unui Shankaracharya este de a susține și de a consfinți dogmele ortodoxiei hinduse. În anii 1920 asta ar fi implicat o respectare strictă a regulilor privitoare la caste, conform cărora contactul fizic dintre brahmani și castele inferioare sau paria duce la o pângărire de ordin spiritual. Mulți oameni cred că sādhu și sannyāsin *au ieșit din sistemul ierarhic al castelor, astfel că regulile privitoare la pângărire nu li se aplică.*

În prezent, regulile privitoare la amestecul dintre caste și atingere au căzut în desuetudine, chiar dacă unii brahmani tradiționali încă le practică.

Cum Shankaracharya părea a mă privi cu ochi buni, l-am rugat să mă inițieze și să-mi ofere *upadēsa* (instrucție spirituală). Mi-a dat să repet *mantra* „Sivāya Namah" și mi-a spus să o scriu de o sută de mii de ori (un *lakh*). Reușind în misiunea mea, m-am întors în satul meu și am început să-i urmez sfaturile. Am cumpărat câteva caiete și le-am umplut cu *mantra.* Apoi am practicat *japa* (repetiția continuă) a acestei *mantre*, începând, de asemenea, să meditez asupra ei.

În cursul anului 1928, când aveam 21 de ani, un *sādhu* rătăcitor a trecut prin sat. El mi-a dat un exemplar din *Upadēsa Undiyār* care conținea o fotografie a lui Sri Ramana Maharshi. De cum am văzut acea fotografie, am avut sentimentul că acesta era maestrul meu spiritual (Guru). În același timp, în mine s-a trezit o dorință puternică de a merge să-l văd.

Upadēsa Undiyār *este un poem filosofic în treizeci de strofe scris de Ramana Mahrshi în limba tamilă. El a fost publicat pentru prima dată în 1927, cu un an înainte ca Annamalai Swami să îl vadă.* Upadēsa Sāram *este transpunerea în sanscrită pe care Sri Ramana a făcut-o aceleiași opere. Unele traduceri în limba engleză ce apar sub titlul* Upadēsa Sāram *sunt de fapt traduceri ale lucrării inițiale tamile* Upadēsa Undiyār.

În acea noapte am avut un vis în care l-am văzut pe Ramana Maharshi mergând de la povârnișurile de jos ale muntelui Arunachala până la Sala Veche. În pragul ei el și-a spălat picioarele cu apa care era într-un ulcior. M-am apropiat de el, m-am prosternat la picioarele

lui, apoi m-a luat un fel de leșin, căci șocul de a avea *darśan* a fost prea mult pentru mine. Cum zăceam pe pământ cu gura deschisă, Bhagavan a turnat apă din ulciorul lui în gura mea. Îmi amintesc că repetam cuvintele „Mahadeva, Mahadeva" (unul dintre numele lui Śiva) în timp ce mi se turna apă în gură. Bhagavan m-a privit pentru câteva secunde înainte de a se întoarce pentru a intra în Sală.

Termenii „sală" *și* „vechea sală" *se referă la clădirea în care Sri Ramana a locuit și a predat între 1928 și finele anilor 1940. Bhagavan este un cuvânt sanscrit care înseamnă* „Dumnezeu". *Majoritatea devoților i se adresau cu* „Bhagavan". *Ei foloseau acest termen și când se refereau la el la persoana a treia.*

A doua zi dimineața m-am hotărât să plec imediat la Bhagavan și să am *darśan*-ul lui. După ce mi-am anunțat părinții că urma să plec din sat, am mers la Bhajan Math pentru a-mi lua rămas-bun de la toți oamenii de acolo. Unii au început să plângă, deoarece erau convinși că nu mă voi mai întoarce. Le-am cerut permisiunea să plec, am primit-o și am plecat din sat în acea seară. Nu aveam să mă mai întorc niciodată. Unii dintre devoți, dându-și seama că nu aveam bani pentru a mă întreține, au făcut chetă și mi-au oferit-o ca dar de rămas-bun.

Hotărâsem să merg pe jos 40 de kilometri până la un oraș din apropiere, numit Ullundrepettai, deoarece auzisem că de acolo se putea lua trenul spre Tiruvannamalai, orașul unde locuia Ramana Maharshi. Cu toate acestea, înainte de a-mi începe călătoria, un convoi de douăsprezece care trase de boi a trecut prin sat, îndreptându-se către Ullundrepettai, și unul dintre căruțași mi-a îngăduit să călătoresc în carul lui. Am călătorit întreaga noapte, dar eram prea emoționat pentru a dormi. Mi-am petrecut toată noaptea așezat în car și gândindu-mă la Bhagavan.

La Ullundrepettai mi-am împărțit hrana cu căruțașii, înainte de a lua trenul spre Tiruvannamalai. Inițial, doream să merg direct acolo, dar când unul dintre pasageri mi-a spus că Shankaracharya își ridicase tabăra în apropierea unuia dintre orașele prin care trecea trenul, am hotărât ca, mai întâi, să mă duc să-l văd pentru a-i cere binecuvântarea. Am coborât la Ṭirukoilur (situat la aproximativ 24 de kilometri sud de Tiruvannamalai) și am pornit spre Pudupalayam, satul în care

poposea Shankaracharya. L-am găsit pe Shankaracharya, am făcut *namaskāram* în fața lui și i-am spus că am avut *darśan*-ul lui în Vepur.

Namaskāram *este o prosternare sau un gest de respect în care îți unești palmele ținând degetele mari în stern. Ori de câte ori este folosit în această carte, termenul trebuie înțeles în prima dintre accepțiunile menționate.*

Shankaracharya m-a privit câteva secunde.

Apoi, cu un zâmbet care dădea de înțeles că m-a recunoscut, el a spus:

– Da, îmi amintesc de tine.

– Am pornit la drum pentru a-l vedea pe Ramana Bhagavan, i-am spus. Vă rog să-mi dați binecuvântarea.

Shankaracharya părea foarte bucuros să audă vestea, așa că a exclamat:

– Foarte bine!

S-a întors către unul dintre însoțitorii lui, cerându-i să-mi dea ceva de mâncare. După ce am terminat de mâncat, Shankaracharya a pus niște *vibhūti* pe o farfurie, punându-și palma peste ea pentru a o binecuvânta. Apoi a pus pe farfurie o jumătate de nucă de cocos și unsprezece monede de argint și mi-a adus farfuria. Am luat banii, cenușa sacră (*vibhūti*) și jumătatea de nucă de cocos înainte de a-i înapoia farfuria. Simțind că acum aveam binecuvântarea pe care o căutam, m-am prosternat în fața lui, am plecat din sat și mi-am continuat călătoria spre Tiruvannamalai.

Ajungând la Tiruvannamalai, mi s-a spus că acolo se afla un alt mare sfânt, pe nume Seshadri Swami, și că era de bun augur dacă reușeam să am *darśan*-ul lui înainte de a mă îndrepta către Sri Ramanasramam, ashramul unde locuia Ramana Maharshi.

Ca și Ramana Maharshi, Seshadri Swami a venit la Arunachala de tânăr, stând acolo până când a murit. De regulă, în peregrinările lui prin orașul Tiruvannamalai, el se purta atât de excentric încât mulți oameni credeau că era nebun. Cu toate acestea, el s-a reabilitat în ochii localnicilor vădind un spectru extraordinar de puteri supranaturale pe care le afișa deschis. Deși își folosea o parte din putere în modalități tradiționale, de exemplu săvârșind vindecări miraculoase, el era mai

predispus să și-o etaleze într-un fel bizar și impredictibil. De exemplu, el vandaliza uneori magazine din bazarul din Tiruvannamalai ca un gest de binecuvântare. Proprietarii magazinelor primeau bucuroși comportamentul său distructiv deoarece aflaseră din experiență că pagubele erau acoperite cu vârf și îndesat în următoarele săptămâni printr-o creștere spectaculoasă a profiturilor sau prin achitarea unor datorii de mult uitate.

Când Ramana Maharshi a venit la Tiruvannamalai în 1896, Seshadri Swami s-a numărat printre primii oameni care i-au recunoscut calibrul spiritual. El a încercat să-l protejeze pe Bhagavan de intruziunile nedorite și uneori se referea la el ca la fratele lui mai tânăr.

Bhagavan îl stima foarte mult pe Seshadri Swami. După ce Annamalai Swami i-a spus lui Bhagavan despre întâlnirea lui cu Seshadri Swami (care este descrisă în următoarele paragrafe din povestirea lui Annamalai Swami), Bhagavan a comentat: „În acest oraș nu există niciun loc care să nu fi fost vizitat de Seshadri Swami, dar el nu a fost prins niciodată în mrejele iluziei (*māyā*)".

Seshadri Swami a murit în ianuarie 1929, la câteva luni după venirea lui Annamalai Swami la Tiruvannamalai. Mormântul lui, care atrage încă mulțimi numeroase, se află la aproximativ 400 de metri de Sri Ramanasramam.

Annamalai Swami spune că l-a întâlnit pe Seshadri Swami într-un mandapam. *Un* mandapam *este o structură arhitectonică hindusă, de regulă o sală sprijinită de piloni de piatră. Un* mandapam *are întotdeauna acoperiș, dar laturile îi sunt de obicei deschise.*

Shehadri Swami nu stătea într-un anume loc, dar nu după mult timp am reușit să-i dau de urmă într-un *mandapam* care se afla în apropierea templului principal. A fost ușor să-l găsesc, deoarece la *mandapam* se adunase o mulțime de aproximativ patruzeci–cincizeci de persoane, așteptându-l să iasă. După câte se părea, el se încuiase înăuntru. Când am tras cu ochiul pe una dintre ferestre, l-am văzut învârtindu-se fără încetare în jurul unuia dintre piloni. După ce a făcut asta vreo 10 minute, a ieșit, s-a așezat pe o piatră și și-a încrucișat picioarele. Adusesem un *laddu* (o bomboană mare de formă sferică) pe care voiam să i-l dau, dar nu eram sigur ce să fac cu el. Shehadri

Swami trebuie să-mi fi simțit nehotărârea, pentru că s-a uitat la mine și mi-a arătat printr-un gest că se cuvenea să pun bomboana pe pământ în fața lui.

Era evident că Shehadri Swami mestecase nuci de betel de ceva timp.

Betelul este o nucă tare, de un roșu întunecat. Se crede că sucul de betel ajută digestia. Deseori, el se mănâncă împreună cu o frunză cu suprafața verde-albăstruie. În această combinație, el este cunoscut ca „pān".

Din gura lui se scurgea un amestec de salivă și suc roșu, îmbibându-i barba și picurând pe pământ. Shehadri Swami a luat bomboana mea, a uns-o cu saliva și sucul de betel care îi colora barba și a aruncat-o în drumul din apropiere. De cum s-a sfărâmat de pământ, mulțimea s-a îmbulzit către ea și a adunat bucățelele ca *prasād*. Am reușit și eu să culeg o bucățică și s-o mănânc.

Orice este oferit unei zeități sau unui om sfânt devine prasād *când este înapoiat donatorului sau împărțit publicului. Mâncarea este cea mai des întâlnită formă de* prasād.

Un grup de localnici părea să fie supărat pe Shehadri Swami. El i-a redus la tăcere azvârlind niște pietre în direcția lor. În loc să urmeze o traiectorie normală, aceste pietre pluteau și dansau în jurul capetelor lor ca niște fluturi. Oamenii înspre care el aruncase pietrele s-au speriat și au fugit. Era limpede că nu doreau să se certe cu un om care avea puteri supranaturale de acest fel.

Când m-am întors și am apărut în fața lui Shehadri Swami, el a început să țipe la mine, ocărându-mă:

– Prostu' ăsta a venit la Tiruvannamalai! Ce idiot! De ce-o fi venit aici?

El a continuat să vorbească așa pentru o vreme, sugerând că îmi pierdeam timpul venind la Tiruvannamalai. Am crezut că trebuia să fi făcut un păcat grozav dacă un mare sfânt mă insulta astfel. Am început să plâng crezând că fusesem blestemat.

În cele din urmă, un om numit Mannika Swami, care era slujitorul lui Seshadri Swami, a venit la mine și m-a consolat spunând:

– Călătoria ta la Tiruvannamalai va fi încununată de succes. Vei dobândi ceea ce te-a făcut să vii aici, indiferent despre ce este vorba. Asta e modalitatea lui Seshadri Swami de a te binecuvânta. Când el îi insultă pe oameni astfel, de fapt îi binecuvântează.

Mannika Swami m-a dus la un hotel care era proprietatea unuia dintre devoții lui Seshadri Swami.

El i-a spus proprietarului:

– Seshadri Swami tocmai l-a potopit pe acest om cu binecuvântările sale. Te rog să-i dai o masă gratuită.

Nu îmi era foarte foame, dar, la insistențele proprietarului, m-am așezat și am mâncat o parte din hrana oferită. După ce am mâncat suficient pentru a-l mulțumi, m-am ridicat și am plecat, parcurgând distanța rămasă până la Sri Ramanasramam.

Am ajuns acolo în jurul orei 13. Apropiindu-mă de sală, o parte a visului avut în satul meu s-a repetat în viața reală. L-am văzut pe Bhagavan coborând muntele, traversând ashramul și oprindu-se în fața sălii, timp în care și-a spălat picioarele cu apă din ulciorul său cu apă (*kamandalu*), apoi a intrat în sală. Mi-am umezit capul cu o parte din apa aceasta, am băut un pic din ea și am intrat acolo pentru a-l întâlni. Bhagavan stătea pe o canapea în timp ce un slujitor numit Madhava Swami îi ștergea picioarele cu o cârpă. După câteva minute, Madhava Swami a ieșit, lăsându-mă singur cu Bhagavan. Adusesem un mic pachet cu struguri uscați și niște zahăr candel pentru a i le da. Le-am pus pe o măsuță care era lângă canapeaua lui Bhagavan și m-am prosternat în fața lui. Ridicându-mă în picioare, am văzut că Bhagavan mânca un pic din ofranda mea. În timp ce-l priveam înghițind, mi-a venit gândul că ofranda mea ajungea direct în stomacul lui Śiva.

M-am așezat, iar Bhagavan m-a privit insistent în tăcere timp de 10–15 minute. În timp ce Bhagavan mă privea, aveam o senzație de intensă de alinare fizică și relaxare. Simțeam cum o răcoare minunată îmi cuprinde trupul. Era ca și cum m-aș fi cufundat într-o piscină cu apă rece după ce am fost afară în bătaia soarelui.

Am cerut permisiunea de a rămâne, care mi-a fost acordată prompt. Mi s-a dat o colibă mică și pentru prima săptămână am stat acolo ca oaspete al ashramului. În aceste zile de început, fie culegeam

flori pentru *pūjā*-urile de la ashram, fie stăteam pur și simplu cu Bhagavan în sală.

Pe măsură ce treceau zilele, eram tot mai convins că Bhagavan era Gurul meu. Resimțind dorința puternică de a mă stabili acolo, l-am întrebat pe Chinnaswami, fratele mai mic al lui Bhagavan, dacă puteam să muncesc în ashram. Chinnaswami mi-a îndeplinit doleanța, spunând că puteam să fiu slujitorul lui Bhagavan. La vremea respectivă Madhava Swami făcea asta de unul singur.

Chinnaswami mi-a spus:

– În acest moment, Madhava Swami este singurul lui slujitor. Ori de câte ori iese din sală sau merge să se odihnească, trebuie să stai cu Bhagavan și să te îngrijești de toate nevoile lui.

La aproximativ zece zile după sosirea mea, l-am întrebat pe Bhagavan:

– Cum să evităm suferința?

Aceasta a fost prima întrebare de ordin spiritual pe care i-am adresat-o.

Bhagavan a răspuns:

– Să cunoști și să te ancorezi în Sine. Desconsideră corpul și mintea. A te identifica cu ele înseamnă suferință. Cufundă-te adânc în Inimă, izvorul ființei și al păcii, și statornicește-te acolo.

Apoi l-am întrebat cum puteam să dobândesc realizarea Sinelui, iar el mi-a dat un răspuns similar.

– Dacă renunți la identificarea cu trupul și meditezi asupra Sinelui, care ești deja, poți ajunge la realizarea Sinelui.

Pe când reflectam la aceste spuse, Bhagavan m-a surprins spunând:

– Te așteptam. Mă întrebam când o să vii.

Ca nou-venit, îmi era încă prea teamă de el pentru a-l întreba cum de știa asta sau cât timp așteptase. Oricum, am fost încântat să-l aud vorbind astfel, deoarece părea să sugereze că destinul meu era să stau cu el.

Câteva zile mai târziu, i-am pus o altă întrebare:

– Oamenii de știință au inventat și au produs aeronave care pot călători cu viteze mari pe cer. De ce nu faci și nu ne dai o „navă" spirituală în care să putem traversa rapid și ușor marea lui *samsāra*?

Samsāra *este ciclul aparent fără sfârșit al nașterilor și morților de-a lungul unor reîncarnări diferite. Termenul poate desemna și iluzia mundană sau rătăcirea în plasa treburilor lumești.*

– Calea investigării de sine[1], a răspuns Bhagavan, este „nava" de care ai nevoie. Ea este neșovăitoare, rapidă și ușor de folosit. Tu călătorești deja foarte rapid spre realizare. Doar din cauza minții tale pare că nu există mișcare. În vremurile de demult, când oamenii au început să meargă cu trenul, unii dintre ei credeau că arborii și satele se mișcau și că trenul stă pe loc. La fel se întâmplă cu tine acum. Mintea ta este cea care te face să crezi că nu te miști spre Realizarea Sinelui.

Din punct de vedere filosofic, învățăturile lui Bhagavan aparțin unei școli de gândire din India, care este cunoscută ca Advaita Vēdānta. *(Totuși, el spunea că învățăturile sale proveneau din propria lui experiență, și nu atât din ceea ce a citit.) Bhagavan și alți maeștri* Advaita *afirmau că Sinele* (Ātman) *sau* Brahman *este singura realitate existentă și că toate fenomenele sunt manifestări sau aparențe indivizibile aflate în lăuntrul lui. Conform lui Bhagavan și altor învățători* Advaita, *scopul suprem al vieții este de a depăși iluzia că ești o persoană individuală care funcționează prin intermediul unui corp și al unei minți într-o lume de obiecte separate ce interacționează reciproc. Odată ce ți-ai dat seama de asta, devii conștient de ceea ce ești cu adevărat: conștiință imanentă și lipsită de formă. Această stare supremă de conștiință, care este cunoscută ca realizare a Sinelui, poate fi dobândită, în opinia lui Bhagavan, prin practicarea unei tehnici numite* „investigație asupra Sinelui".

Este necesar ca această tehnică să fie explicată în detaliu, deoarece ea este amintită de câteva ori în relatarea lui Swami Annamalai. Următoarea explicație rezumă atât practica, cât și teoria din spatele ei. Explicația este preluată din volumul No mind – I am the Self, *pp. 14–15.*

Teza fundamentală a lui Sri Ramana este că sinele individual nu este decât un gând sau o idee. El spunea că acest gând, pe care-l numea „ideea de eu", *provine dintr-un loc numit* „centrul Inimii", *care, în corpul omenesc, este situat în partea dreaptă a pieptului. De acolo,* „ideea de eu" *ajunge la creier și se identifică apoi cu trupul:* „Eu sunt acest corp". *Pe urmă ea creează iluzia că există o minte sau un sine individual care locuiește în corp și care îi controlează toate gândurile și acțiunile.* „Ideea de eu" *creează această iluzie identificându-se cu toate gândurile*

[1] Se referă la *atma-vichara*, cea mai importantă practică în tradiția Advaita Vedanta (tradus cu *self-enquiry* în limba engleză), ce presupune atenția constantă asupra conștiinței de Sine. (*N. red.*)

și percepțiile care pătrund în corp. De exemplu, „eu" (adică „ideea de eu"*) fac asta,* „eu" *gândesc asta,* „eu" *mă simt fericit etc. Astfel ideea că ești o persoană individuală este generată și susținută de către* „ideea de eu" *și de obiceiul ei de a se atașa în mod constant de toate gândurile care apar. Sri Ramana afirma că poți inversa acest proces văduvind* „ideea de eu" *de toate gândurile și percepțiile cu care se identifică în mod normal. Potrivit învățăturilor date de Sri Ramana, această* „idee de eu" *este, de fapt, o entitate ireală și ea pare să existe numai când se identifică cu alte gânduri. El spunea că, dacă poți rupe legătura dintre* „ideea de eu" *și gândurile cu care ea se identifică, atunci însăși* „ideea de eu" *va slăbi și în cele din urmă va dispărea. Sri Ramana a sugerat că se poate face asta prin ancorarea în* „ideea de eu"*, adică în senzația lăuntrică de* „Eu" *sau* „Eu sunt" *și prin excluderea tuturor celorlalte gânduri. Ca un ajutor pentru a ține atenția concentrată asupra acestei senzații lăuntrice de* „Eu"*, el recomanda să te întrebi mereu* „Cine sunt *eu?" sau* „De unde provine acest eu?" *El spunea că, dacă poți să-ți menții atenția concentrată asupra acestei senzații lăuntrice de* „Eu" *și dacă poți exclude toate celelalte gânduri, atunci* „ideea de eu" *va începe să slăbească, retrăgându-se în centrul Inimii.*

Potrivit lui Sri Ramana, asta este tot ceea ce poate să facă devotul prin forțele sale proprii. Când devotul și-a eliberat mintea de toate gândurile – cu excepția „ideii de eu" *–, puterea Sinelui trage* „ideea de eu" *înapoi în centrul Inimii și în cele din urmă o nimicește complet, astfel încât să nu se mai ivească vreodată. Acesta este momentul realizării Sinelui. Când survine această realizare, atât mintea, cât și sinele individual (pe care Sri Ramana le consideră identice cu* „ideea de eu"*) sunt nimicite pentru totdeauna. Atunci nu rămâne decât Sinele sau* Ātman.

Următorul sfat practic a fost scris de Bhagavan însuși în anii 1920. Preluat din volumul Be As You Are[1]*, el prezintă succint învățăturile lui fundamentale asupra acestui subiect. Toți cei care vizitau pentru prima dată ashramul erau încurajați să citească eseul (intitulat* „Cine sunt eu?"*) din care este extras acest fragment. Acest eseu a fost publicat ca broșură, iar Bhagavan l-a încurajat pe administratorul ashramului să o vândă ieftin și în multe limbi, astfel ca toți noii-veniți să poată avea*

[1] *Fii ceea ce ești* – volum editat de David Godman, Ed. Herald, 2017. (*N. red.*)

la dispoziție un rezumat accesibil și demn de încredere al învățăturilor sale practice.

> *Mintea va slăbi doar prin intermediul interogației* „Cine sunt eu?" *După ce a distrus toate celelalte gânduri, în cele din urmă, gândul* „Cine sunt eu?" *va fi el însuși nimicit, precum bățul folosit pentru ațâțarea focului la un rug funerar. Dacă apar alte gânduri, trebuie ca, fără a încerca să le duci până la capăt, să te întrebi:* „Cui îi apar aceste gânduri?" *Ce importanță are câte gânduri apar? Dacă, fiind vigilent, te întrebi chiar în clipa când se ivește fiecare gând:* „Cui îi apare acest gând?" *se va ști că* „mie". *Dacă, apoi, te vei întreba* „Cine sunt eu?", *mintea se va întoarce la izvorul ei, iar gândul care s-a ivit se va stinge și el. Practicând acest procedeu în mod repetat, puterea minții de a stărui în sursa ei crește.*

În anul care a urmat am avut multe alte convorbiri de natură spirituală cu Bhagavan, dar mesajul lui fundamental nu s-a schimbat niciodată. El spunea mereu: „Practică investigarea de sine, nu te mai identifica cu trupul și încearcă să fii conștient de Sinele care este natura ta reală".

Înaintea acestor conversații de început petrecusem câteva ore în fiecare zi săvârșind *pūjā* și *anushtāna* minuțioase.

Când l-am întrebat pe Bhagavan dacă să continui cu aceste ritualuri, el a răspuns: „Nu mai este nevoie să faci *pūjā*. Dacă practici investigarea de sine, asta va fi suficient".

Îndatoririle mele de slujitor erau destul de simple și am învățat repede ce să fac. Când devoții aduceau ofrande, trebuia să înapoiez o parte din ele ca *prasād*. De asemenea, trebuia să mă asigur că bărbații stăteau într-o parte a sălii, iar femeile în cealaltă. Când Bhagavan ieșea, un slujitor mergea împreună cu el, iar altul rămânea să facă curat în sală. Trebuia să ținem curate țesăturile care erau pe canapeaua lui; trebuia să îi spălăm hainele; dimineața devreme, trebuia să încălzim apă pentru baia lui; iar dacă ieșea să se plimbe în timpul zilei, unul dintre noi trebuia să-l însoțească întotdeauna.

Hainele lui Bhagavan se reduceau la kaupīna *și* dhōti. *De cele mai multe ori el purta un* kaupīna, *o fâșie de pânză care acoperă organele genitale și partea de mijloc a șezutului. Ea era fixată de o altă fâșie de*

pânză care era legată în jurul mijlocului. Uneori, când era frig, el se înfășura într-o dhōti. Dhōti *sunt fâșii de pânză care, de regulă, sunt purtate ca fuste. Bhagavan prefera să și le lege astfel încât să se întindă de la subsuori la coapse.*

Când a ajuns la Tiruvannamalai, în 1896, Bhagavan și-a aruncat toate posesiunile personale, inclusiv hainele. El nu a mai purtat haine normale niciodată.

De obicei, Bhagavan făcea o scurtă plimbare cam de trei ori pe zi. Uneori, el mergea la Palakottu, o zonă învecinată cu Ramanasramam, unde locuiau o parte dintre devoții lui, iar alteori se plimba pe pantele inferioare ale muntelui Arunachala. Nu a mai făcut înconjurul ritual al muntelui (*giri pradakshina*) din 1926, dar făcea totuși, uneori, plimbări lungi.

Mersul în jurul unei persoane sau al unui obiect în sensul acelor de ceasornic ca act de venerație sau adorație este numit pradakshina. Giri *înseamnă* „deal" *sau* „munte". *În acest context,* giri pradakshina *înseamnă mersul în jurul muntelui Arunachala. Mii de devoți folosesc în mod regulat acest traseu pentru a săvârși* giri pradakshina.

Îmi amintesc că am mers cu el de două ori la Lacul Samudram, care este situat la aproximativ 1,5 kilometri sud-vest de ashram. O dată, am mers acolo când lacul s-a revărsat, iar o dată când stația de pompare din vecinătate era deschisă. O dată, l-am însoțit și în pădurea de lângă Kattu Śiva Ashram, aflată la aproximativ 3 kilometri de ashram. Cu acea ocazie, Ganapati Muni a venit împreună cu noi, deoarece Bhagavan voia să ne arate un copac ieșit din comun care creștea acolo. Pentru această escapadă ne-am strecurat în afara ashramului, când toată lumea dormea după prânz. Dacă am fi fost reperați, toți cei din ashram ar fi încercat să vină cu noi. Lui Bhagavan îi plăceau întotdeauna asemenea plimbări. El obișnuia să spună că, dacă nu ar fi mers pe munte cel puțin o dată pe zi, picioarele i s-ar fi înțepenit și l-ar fi durut.

Bhagavan nu dormea decât patru-cinci ore în fiecare zi. Pentru noi, slujitorii, asta însemna că aveam ore lungi de muncă, deoarece unul dintre noi trebuia să fie de serviciu tot timpul cât Ramana era treaz. El nu dormea niciodată după prânz, în vreme ce majoritatea

devoților dormeau. Bhagavan folosea deseori acest răstimp de liniște pentru a hrăni toate animalele din ashram sau pentru a face înconjurul ashramului ca să inspecteze lucrările de construcție care erau în desfășurare.

De regulă, Bhagavan se ducea la culcare pe la ora 10 seara, dar se trezea pe la 1 dimineața și mergea să urineze. De obicei, când se întorcea, el stătea o jumătate de oră sau o oră, înainte de a se culca din nou. Apoi, între orele 3 și 4 dimineața, el mergea la bucătărie pentru a tăia legume.

Aceste drumuri nocturne „la toaletă" au devenit un fel de ritual, atât pentru Bhagavan, cât și pentru slujitori. Când se trezea, un slujitor trebuia să ia ulciorul (*kamandalu*) lui Bhagavan, să-l umple cu apă și să i-l dea. Apa era încălzită pe un coș pentru jar (*kumutti*) care era ținut mereu lângă canapeaua lui Bhagavan. Apoi slujitorul trebuia să-i dea lui Bhagavan bastonul și făclia, să-i deschidă ușa și să-l urmeze în noapte. De regulă, Bhagavan se ducea într-un loc unde acum se află mormântul și sanctuarul de pe mormântul lui Muruganar, deoarece în acea vreme nu aveam toalete adecvate. Când Bhagavan se întorcea, un slujitor trebuia să-i curețe picioarele cu o cârpă.

Bhagavan nu își trezea niciodată slujitorii. Era datoria lor să fie treji și disponibili la 1 dimineața. Într-o dimineață, n-am reușit să mă trezesc, deoarece visam că mă trezesc la 1 dimineața și că îmi îndeplinesc toate îndatoririle care tocmai îmi fuseseră date. La sfârșitul visului, adormeam din nou, mulțumit că mi-am făcut treaba. Am fost trezit mai târziu de către Bhagavan care se întorcea singur în sală. Mi-am cerut iertare pentru că am dormit prea mult, spunându-i lui Bhagavan că am visat că mi-am îndeplinit toate îndatoririle obișnuite față de el și că apoi m-am culcat iar.

Bhagavan a râs și a spus: „Serviciile pe care i le-ai făcut acelui *Swami* din vis mi le-ai făcut de fapt mie".

La început, când am venit în ashram, existau încă leoparzi în zonă. Ei veneau arareori în ashram, dar noaptea mergeau des în locul unde Bhagavan obișnuia să urineze. Îmi amintesc cum Bhagavan s-a întâlnit cu unul dintre ei în timpul uneia dintre ieșirile lui nocturne. Ramana nu s-a înspăimântat deloc. Pur și simplu, el a privit leopardul și a spus: „*Pōdā* (Pleacă!)", iar leopardul a plecat.

La puțină vreme după ce am sosit, Bhagavan mi-a dat un nume nou. Vechiul meu nume era Sellaperumal. Într-o zi, Bhagavan a spus, în treacăt, că îi aminteam de un om numit Annamalai Swami pe care-l avusese ca slujitor la Skandashram. Apoi el a început să folosească acest nume ca pe o poreclă pentru mine. Când devoții au aflat asta, i-au urmat exemplul cu toții și, după câteva zile, noua mea identitate era deja ferm statornicită.

Bhagavan a locuit la Skandashram, situat pe versantul estic al muntelui Arunachala, între 1916 și 1922. Annamalai Swami a murit acolo în timpul unei epidemii de ciumă în 1922.

Când eram deja slujitor de aproape două săptămâni, funcționarul care strângea impozitele din Vellore (cel mai înalt funcționar al administrației locale) a venit pentru a avea parte de *darśan*-ul lui Bhagavan. El se numea Ranganathan și adusese o tavă mare plină cu dulciuri ca ofrandă pentru Bhagavan. Bhagavan mi-a cerut să împart dulciurile tuturor celor din ashram, inclusiv celor care nu se aflau atunci în sală. În timp ce împărțeam dulciurile oamenilor aflați afară, m-am dus într-un loc unde nu mă putea vedea nimeni și m-am înfruptat pe ascuns cu o cantitate dublă de dulciuri față de ceea ce împărțeam oamenilor. Când am terminat de împărțit, am revenit în sală și am pus tava sub canapeaua lui Bhagavan.

Bhagavan m-a privit și a spus:

– Ai luat de două ori mai mult decât ceilalți?

Am fost șocat, deoarece eram convins că nu mă văzuse nimeni când o făcusem.

– Am luat dulciurile când nu mă vedea nimeni. Cum știe Bhagavan despre asta?

Bhagavan nu a răspuns. Acest incident m-a făcut să-mi dau seama că era imposibil să ascunzi ceva față de Bhagavan. Din acea clipă, am pornit mereu de la premisa că Bhagavan știa întotdeauna ce făceam. Această nou-dobândită revelație m-a făcut să fiu mai vioi și mai atent la îndeplinirea îndatoririlor mele, deoarece nu doream să mai săvârșesc asemenea greșeli.

Slujitorii aveau și datoria de a-l proteja pe Bhagavan de discipolii excentrici sau nechibzuiți. Îmi amintesc foarte limpede un incident de acest fel. Un băiat de aproximativ 20 de ani și-a făcut apariția în sală

purtând numai o țesătură care-i acoperea coapsele. După ce a spus tuturor că și el era un *jnāni*, s-a dus și s-a așezat pe canapea lângă Bhagavan. Bhagavan nu a spus nimic în legătură cu asta, dar, după foarte puțin timp, s-a ridicat și a părăsit sala. În timp ce el era plecat, am profitat de ocazie pentru a-l da afară pe impostor. Noi, toți cei aflați în sală, eram deranjați de aroganța și infatuarea lui și trebuie să recunosc că m-am purtat cu el cam dur când l-am dat afară. I-am interzis să mai pătrundă în sală. În cele din urmă, când atmosfera s-a calmat, Bhagavan a revenit în sală, luându-și poziția obișnuită pe canapea.

Eram foarte fericit să fi găsit un asemenea mare Guru ca Bhagavan. De cum l-am văzut, am simțit că-l privesc pe însuși Dumnezeu. Cu toate acestea, la început nu am fost prea impresionat de ashram sau de discipolii care se adunau în jurul lui. Conducerea părea să fie foarte autoritară, iar cei mai mulți discipoli nu păreau foarte interesați de viața spirituală. Din câte puteam să văd, ei erau interesați mai ales de bârfă. Aceste prime impresii mă neliniștеau.

Mă gândeam cam așa: „Bhagavan este foarte mare. Dar, dacă trăiesc în compania acestor oameni, s-ar putea să-mi pierd și devoțiunea pe care o am".

Am ajuns la concluzia că nu era benefic din punct de vedere spiritual să mă însoțesc cu acești oameni ce nu păreau să dea dovadă de prea multă devoțiune. Acum știu că această atitudine era foarte arogantă, dar așa simțeam la vremea respectivă. Aceste gânduri mă tulburau într-o asemenea măsură, încât trei sau patru nopți nu am putut să dorm. În cele din urmă, am ajuns la concluzia că îl voi păstra pe Bhagavan ca Guru, dar voi locui altundeva.

Îmi amintesc că mă gândeam că voi merge să meditez asupra Sinelui altundeva. Fără a fi abătut de prietenia ființelor umane, voi merge într-un loc neștiut și voi medita asupra lui Dumnezeu. Voi merge la cerșit (*bhikshā*) și voi duce o viață solitară.

După aproximativ trei săptămâni de la sosirea mea în ashram, am plecat pentru a porni în noua mea viață. Nu am spus nimănui despre decizia mea, nici măcar lui Bhagavan. Am plecat pe la ora 1, într-o noapte cu lună plină, și am început să merg pe jos către oraș. Am traversat orașul, am trecut pe lângă Isanya Math (o instituție monastică situată la nord-est de Tiruvannamalai) și am început să merg spre Polur. Nu aveam o destinație anume. Voiam pur și simplu să plec

din ashram. Am mers pe jos toată noaptea, ajungând la Polur (oraș situat la aproximativ 30 de kilometri de Tiruvannamalai) după ce s-a crăpat de ziuă. Mi se făcuse foame de la atâta mers pe jos, așa că am decis să merg în oraș la cerșit (*bhikshā*). Nu am avut prea mare succes. Am cerșit pe la vreo cinci sute de case diferite, dar nimeni nu mi-a dat de mâncare. Un om mi-a spus că ar trebui să mă întorc la Tiruvannamalai, în vreme ce altcineva, care lua masa când mă apropiam de el, a țipat la mine, spunându-mi să plec. În cele din urmă, am renunțat și, îndreptându-mă spre periferia orașului, am dat de o fântână pe un câmp și am petrecut aproximativ o jumătate de oră în fântână, cu apa până la gât, în speranța că, stând în apa rece ca gheața, voi scăpa de chinurile foamei. Subterfugiul nu a funcționat. Apoi m-am îndreptat spre altarul ridicat pe locul unde Vitthoba a fost înmormântat, și unde am stat o vreme.

Vitthoba a fost un sfânt excentric, oarecum ca Seshadri Swami, care a trăit la Polur în primele decenii ale secolului XX. El a murit cu câțiva ani înainte ca Annamalai Swami să ajungă acolo.

Am căpătat, în sfârșit, ceva de mâncare, când o bătrână a venit pentru a săvârși *pūjā*.

Ea s-a uitat la mine și a spus:

–Se pare că ești tare înfometat. Ochii încep să ți se afunde în orbite. Nici eu nu am cine știe ce, dar pot să-ți dau niște *ragi* (terci de mei).

Spunând asta, mi-a dat să beau un păhărel și jumătate de terci de mei, hrană pe care am fost foarte fericit să o primesc, chiar dacă nu prea mi-a potolit foamea.

Lungimea drumului făcut pe jos și lipsa hranei m-au obosit foarte mult. Stând acolo, am început să mă întreb dacă fusese înțelept să-l părăsesc pe Bhagavan. Era limpede că lucrurile nu au mers așa cum mă așteptasem eu. Asta îmi arăta că era foarte posibil ca decizia mea să nu fi fost corectă. Mi-am făcut un plan care avea să arate dacă decizia mea fusese corectă sau nu. Am luat o mână de flori, le-am pus pe altarul ridicat pe mormântul lui Vitthoba și am început să iau câte două o dată. Hotărâsem dinainte că, dacă avea să rămână un număr impar de flori, mă voi întoarce la Bhagavan. Dacă avea să rămână un număr par, îmi voi continua planul inițial. Când rezultatul mi-a arătat

că trebuia să mă întorc la Bhagavan, am acceptat imediat decizia și am început să merg către Tiruvannamalai.

Odată ce acceptasem că destinul (*prārabdha*) meu era să stau cu Bhagavan, lucrurile au început să se schimbe. Pe când treceam prin oraș, proprietarul unui hotel m-a invitat acolo și mi-a oferit o masă gratuită și niște bani. Ba el s-a și prosternat în fața mea. Decisesem să mă întorc la Tiruvannamalai cu trenul, deoarece doream să ajung la Bhagavan cât mai repede, dar în drum spre gară și alți oameni m-au invitat la ei acasă și m-au rugat să mănânc. Am mâncat puțin, apoi m-am scuzat pe motiv că tocmai avusesem o masă copioasă. Mă hotărâsem să încerc să călătoresc fără bilet, presupunând în mod greșit că banii care mi s-au dat nu-mi ajungeau ca să plătesc prețul biletului. Norocul m-a urmat și în tren. La jumătatea drumului spre Tiruvannamalai, a venit un controlor și a cerut tuturor biletele. Părea că sunt invizibil pentru el, căci am fost singura persoană din vagon căreia nu i s-a cerut să arate biletul.

Ceva asemănător s-a întâmplat la sfârșitul călătoriei. Când m-am oprit în fața controlorului pe peron, el mi-a spus:

– Mi-ai dat deja biletul. Pleacă! Îi faci pe ceilalți să aștepte!

Astfel, prin grația lui Bhagavan, am scăpat de ambele dăți.

Am parcurs pe jos drumul rămas până la ashram. Ajungând acolo, am mers drept la Bhagavan, m-am prosternat în fața lui și i-a spus tot ce se întâmplase. Atunci, Bhagavan a confirmat că destinul meu era să stau la Ramanasramam.

Privindu-mă, el a spus:

– Ai treabă de făcut aici. Dacă încerci să pleci fără să faci ceea ce este menirea ta să faci, unde poți pleca?

După ce a spus aceste cuvinte, Bhagavan m-a privit cu atenție timp de aproximativ 15 minute. În vreme ce mă privea, am auzit o strofă repetându-se în mintea mea. Ea răsuna atât de tare și de clar, încât ai fi zis că mi se pusese un aparat de radio acolo. Nu mai întâlnisem respectiva strofă înainte. Abia ulterior am descoperit că era o strofă din *Ulladu Nārpadu Anubandham* (unul dintre poemele filosofice scrise de Bhagavan în care este vorba despre natura realității). Ea spune:

Mult-lăudata stare ce este atinsă aici, în această viață,
printr-o limpede investigație asupra Sinelui, ce apare în Inimă

> când se dobândește însoțirea cu un *sādhu*, nu se poate afla ascultându-i pe predicatori, studiind și învățând tâlcul scripturilor, prin fapte virtuoase sau prin orice alte mijloace.

Deși cuvântul sādhu *se referă de regulă la cineva dedicat totalmente unei căutări de ordin spiritual, în acest context el desemnează pe cineva care a realizat Sinele.*

Semnificația strofei era foarte clară: rămânerea lângă Bhagavan îmi va fi mai folositoare decât practica spirituală (*sādhanā*) undeva de unul singur.

Când s-au scurs cele 15 minute, am făcut *namaskāram* în fața lui Bhagavan și am spus:

– Voi face orice îmi vei porunci să fac, dar, te rog, oferă-mi *mōkṣa* (eliberarea). Nu vreau să devin rob al iluziei (*māyā*).

Bhagavan nu a răspuns în vreun fel, dar tăcerea lui nu m-a deranjat. Însăși formularea întrebării făcuse ca mintea mea să se liniștească. Apoi Bhagavan mi-a cerut să mă duc și să mănânc ceva. Am răspuns că nu îmi era foame, deoarece mâncasem deja.

Am adăugat:

– Cu siguranță nu am nevoie de mâncare. Tot ceea ce vreau este *mōkṣa*, eliberarea de suferință.

De această dată, Bhagavan m-a privit, a încuviințat dând din cap și a spus:

– Da, da.

Această strofă din Ulladu Nārpadu Anubandham, *care vorbește despre importanța însoțirii cu ființe ce au realizat Sinele, este una dintre cele cinci asemenea strofe pe care Bhagavan le-a inclus în poem. Inițial, el descoperise aceste strofe scrise în sanscrită pe o bucată de hârtie ce fusese folosită pentru ambalarea unor dulciuri. Ideile transmise de ele i-au plăcut atât de mult, încât le-a tradus în limba tamilă și le-a așezat la începutul poemului* Ulladu Nārpadu Anubandham. *Celelalte strofe sunt următoarele:*

> *Prin* satsang *(însoțirea cu realitatea sau, mai frecvent, însoțirea cu ființe realizate), însoțirea cu obiectele lumii va fi eliminată. Când acea însoțire lumească este eliminată, atașamentele sau tendințele minții vor fi nimicite. Cei care sunt lipsiți*

de atașament mental vor pieri în ceea ce este nemișcat. Astfel, ei vor dobândi jīvanmukti *(eliberarea în timp ce sunt încă vii în acest corp). Prețuiți însoțirea cu ființele realizate.*

Dacă dobândești însoțirea cu sādhu, *ce rost mai au toate ritualurile religioase? Când bate briza răcoroasă dinspre sud, ce rost mai are să ții în mână un evantai?*

Arșița va fi alungată de răcoarea lunii, sărăcia de arborele ceresc care împlinește dorințele, iar păcatul, de către Gange. Dar să știi că toate acestea, începând cu arșița, pot fi alungate având parte de privirea (darshan) *unor* sādhu *fără pereche.*

Locurile sacre de îmbăiere, care sunt alcătuite din apă și reprezentări ale zeităților ce sunt făcute din piatră și pământ, nu pot fi comparate cu aceste suflete mari (mahātmā). *Ah, ce minune! Locurile de îmbăiere și zeitățile conferă puritate mentală după nenumărate zile, în timp ce o asemenea puritate este acordată instantaneu oamenilor imediat ce acești* sādhu *îi văd cu ochii lor.*

La câțiva ani după această întâmplare, Annamalai Swami l-a întrebat pe Bhagavan în legătură cu una dintre aceste strofe:

– Știm unde este luna, știm unde este Gangele, dar unde este arborele care împlinește dorințele?

– Dacă îți spun unde este, a răspuns Bhagavan, vei fi în stare să-l abandonezi?

Am fost nedumerit de acest răspuns ciudat, dar nu m-a preocupat problema. După câteva minute, am deschis un exemplar din *Yōga Vāsishta* ce se afla lângă Bhagavan. Pe prima pagină pe care m-am uitat, am descoperit un vers care spunea: „Cunoscătorul (*jnāni*) este arborele care împlinește dorințele". Am înțeles imediat răspunsul straniu pe care Bhagavan l-a dat întrebării mele. Înainte de a avea ocazia să-i spun lui Bhagavan despre asta, el m-a privit și a zâmbit. Părea să știe că am găsit răspunsul potrivit. I-am spus lui Bhagavan despre vers, dar el a rămas tăcut, continuând pur și simplu să-mi zâmbească.

Lucrări de construcție – I

Funcția mea de slujitor nu a durat decât o lună. La sfârșitul acestei perioade, Bhagavan a decis că ar fi mai potrivit să supraveghez lucrările de construcție din ashram. Primul indiciu că Bhagavan plănuia așa ceva în ceea ce mă privește s-a ivit când îmi vedeam de îndatoririle mele obișnuite în sală.

Bhagavan s-a întors brusc spre mine și a spus:

– Cineva construiește un zid lângă cisterna cu apă. Du-te și vezi ce face.

Deși părea o instrucțiune vagă, mi-am îndeplinit misiunea cât am putut de bine. L-am privit pe zidar câteva minute, apoi l-am întrebat ce făcea.

El a răspuns:

– Ramaswami Pillai mi-a spus să construiesc un zid aici, așa că fac un zid.

*În engleza vorbită în India, termenul „*zidar*" este folosit pentru a desemna pe cineva care construiește cu cărămizi sau pietre. El nu este folosit pentru a-i desemna pe cei care taie, fasonează, sau șlefuiesc piatra.*

Am revenit în sală și i-am spus lui Bhagavan ce-mi spusese zidarul și i-am dat un mic raport informativ despre mersul lucrărilor.

După câteva minute, Bhagavan m-a privit iar și a repetat indicația anterioară:

– Du-te și vezi ce face.

Puțin nedumerit, am ieșit și l-am întrebat iar pe zidar ce anume făcea.

Zidarul a răspuns:

– Ți-am spus deja ce fac, construiesc un zid.

Cum nu vedeam nimic în neregulă cu zidul sau cu felul în care era construit, nu înțelegeam de ce Bhagavan era atât de insistent, trimițându-mă să supraveghez activitatea zidarului. M-am întors la Bhagavan și l-am informat din nou despre mersul lucrărilor.

După câteva minute, Bhagavan a repetat instrucțiunea pentru a treia oară:

– Du-te și vezi ce face.

Pe bună dreptate, zidarul a fost oarecum deranjat când, pentru a treia oară, m-am întors și l-am întrebat ce anume făcea.

– Ești nebun? a întrebat el. Ți-am spus deja că fac un zid. Nu poți vedea și singur ce fac?

N-aș fi fost surprins să aflu că el credea realmente că eram nebun, deoarece era limpede pentru toată lumea că el construia un zid, dovedind o pricepere întru totul acceptabilă. Nu exista absolut niciun motiv pentru aceste întrebări repetate. Fusesem obligat să le pun doar, deoarece era limpede că Bhagavan dorea să știe ce anume se petrecea. Pentru a treia oară, m-am întors în sală și i-am spus lui Bhagavan ceea ce-mi spusese zidarul.

După ce a rămas tăcut câteva minute, Bhagavan s-a întors spre mine și a spus:

– De acum încolo, treburile pe care le ai de făcut aici pot fi preluate de altcineva. Du-te și supraveghează-l pe zidarul acela. Asigură-te că își face treaba cum se cuvine.

Prima mea reacție față de această nouă sarcină a fost să întreb:

– De ce nu mi-a dat Bhagavan această poruncă de la început? De ce m-a făcut să mă duc și să mă întorc de trei ori înainte de a-mi spune care îi era realmente intenția?

Mai târziu, aveam să înțeleg că Bhagavan mă antrena pentru a-i înțelege propria metodă de supraveghere. Deși uneori el îmi dădea instrucțiuni detaliate, în cazul multor sarcini de acest gen el nu-mi dădea decât niște sugestii vagi despre ceea ce dorea să se facă. Apoi trebuia să hotărăsc ce anume intenționa realmente Bhagavan și executam lucrările în consecință.

Această primă sarcină nu a durat decât foarte puțin. Când construcția a fost terminată, Bhagavan mi-a spus că trebuia să supraveghez construcția unui mare zid în zona de nord a ashramului.

În primii ani de existență ai ashramului, pârâul care curge acum în spatele zidului de incintă curgea prin mijlocul ashramului. Bhagavan mi-a cerut să construiesc acest zid pentru a împiedica pătrunderea pârâului în ashram și a fi protejați astfel de viiturile care veneau de pe munte în anotimpul ploios. Exista deja un mic dig de pământ care

proteja partea de nord a ashramului, dar Bhagavan părea să creadă că el nu era de ajuns pentru a face față revărsării apelor. Explicându-mi specificul acestor lucrări, Bhagavan mi-a vorbit despre anumite probleme cu care ashramul se confruntase în trecut.

– În primii noștri ani petrecuți aici, a spus Bhagavan, după o ploaie torențială, prin canalul care traversează ashramul venea o viitură adâncă de 1,5 până spre 2 metri.

Dacă ar fi să localizăm acest canal luând ca puncte de reper clădirile care există acum în ashram, am spune că, după ce trecea pe lângă latura de vest a sălii de mese, o cotea spre est, curgând prin spatele a ceea ce în prezent este sala ridicată pe locul unde este înmormântat Bhagavan. El părăsea ashramul în apropierea podului care este lângă altarul lui Dakshinamurti. Putem vedea cursul acestui canal pe harta de pe pagina alăturată.

Bhagavan mi-a spus că dorea să construiască o uriașă întăritură de pământ și zidărie de aproximativ 90 de metri, care să devieze permanent cursul pârâului, făcându-l să curgă în Agni Tirtham, un mare bazin artificial situat la aproximativ 270 de metri la est de ashram.

Mi s-a spus că în limba engleză termenul corect pentru a desemna o asemenea construcție este „consolidare". Bhagavan însuși a folosit termenul *rakshanai*, care înseamnă „protecție". El mi-a spus de câteva ori că această consolidare va proteja ashramul de toate inundațiile.

Instrucțiunile care mi-au fost date de Bhagavan însuși erau să se construiască două întărituri paralele făcute din piatră și ușor înclinate una către cealaltă. Aceste întărituri erau de aproximativ 2 metri înălțime, fiind construite la o distanță de aproximativ 2,5 metri între ele în partea superioară.

– Pe măsură ce construiești întăriturile, m-a sfătuit Bhagavan, umple spațiul dintre ele cu lut. Dacă amesteci pământul cu apa și bătucești materialul rezultat, acesta va fi foarte rezistent.

Punând în aplicare aceste instrucțiuni, câteva grupuri de discipoli au venit să privească. Din cauza dimensiunii și grosimii zidului, unii dintre ei au început să glumească, spunând că, de fapt, construiam un rambleu de cale ferată. Alții mă întrebau în glumă dacă ceea ce construiam era un dig sau un zid. Toți credeau că iroseam banii (ashramul avea foarte puțini bani pe acea vreme) construind un

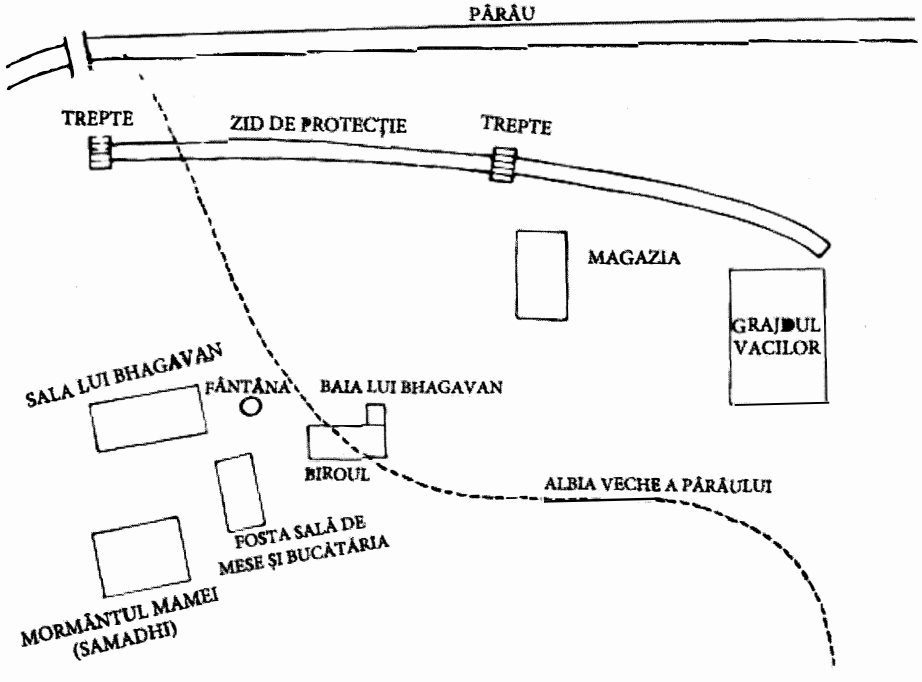

Ramanasramam: Clădiri și alte elemente importante 1928–35.

asemenea zid solid. Nu am fost tulburat de comentariile, criticilor și glumelor lor, deoarece știam că nu făceam decât să urmez instrucțiunile lui Bhagavan.

Într-o zi, pe când lucram la acest zid, un *munsif* (perceptor) din Tiruvannamalai a venit pentru a mă vedea muncind.

După câteva minute, el a întrebat:

– De ce construiești un zid așa solid? Ce prost ți-a furnizat un asemenea plan?

Nu mi-a plăcut să aud că Bhagavan este insultat astfel, așa că i-am spus foarte mânios:

– Du-te la biroul lui Chinnaswami și bea niște cafea. Nu veni aici să te bagi în munca mea. Dacă mai vii să faci asemenea afirmații, o să te bat cu sandalele.

Am vorbit astfel, pentru că citisem undeva o afirmație a lui Ramakrishna Paramahamsa: „Dacă cineva îți insultă Gurul, trebuie să-l lovești".

Perceptorul s-a dus la Chinnaswami, plângându-se că l-am amenințat. Chinnaswami a venit cu perceptorul la mine și a vrut să știe de ce îi vorbisem așa.

I-am spus:

– Acest om a venit la mine și m-a întrebat: „Ce prost ți-a dat acest plan?" Eu urmez planul lui Bhagavan. Cine este el să-mi insulte Gurul?

Chinnaswami a părut să-mi accepte explicațiile, deoarece a plecat cu perceptorul și nu a mai pomenit despre acest incident. Trebuie să-mi explic comportamentul ciudat, spunând că pe acea vreme eram cam impulsiv și foarte dornic de a apăra onoarea și renumele lui Bhagavan.

Când lucrarea era aproape terminată, am adăugat două șiruri de trepte din piatră, unul la capătul de vest și celălalt la mijlocul zidului, pentru ca Bhagavan și devoții să poată trece ușor peste el în drumul lor către Arunachala.

În cele din urmă, intuiția și puterea de previziune a lui Bhagavan s-au adeverit. În timpul ploilor musonice care au venit după construcția zidului, pârâul din spatele ashramului și-a ieșit din albie. Viitura rezultată de aici a urcat până la trei sferturi din înălțimea zidului. Din fericire, zidul a fost suficient de solid pentru a rezista la presiune și a devia cursul viiturii, care a ocolit astfel ashramul.

După ce a fost construit zidul, Ramaswami Pillai a colmatat vechea albie. Pe acea vreme, el a muncit mult tasând și terasând terenul ashramului. Când Bhagavan a venit pentru prima dată la Ramanasramam, în 1922, pământul era plin de hârtoape și cratere, ivite mai ales pentru că localnicii obișnuiau să ia pământ de aici și să-l transforme în lut pentru casele lor. Timp de câțiva ani Ramaswami Pillai a colmatat toate aceste cratere și a tasat terenul. El a făcut-o cu atâta entuziasm, încât uneori muncea și noaptea.

Zidul nu mai are 1,8 metri înălțime. La scurtă vreme după ce a fost construit, terenul de fiecare parte a zidului a fost ridicat și nivelat. În prezent, ceea ce putem vedea din zidul inițial are o înălțime de aproximativ 1,5 metri. Ca o ultimă observație legată de această poveste, aș spune că unii devoți plănuiau să construiască un zid de incintă deasupra întăriturilor inițiale. Ideea a trebuit să fie abandonată, deoarece nu au fost bani pentru asta.

După ce s-au încheiat lucrările de construcție a zidului, Bhagavan mi-a cerut să supervizez construcția cămării care este acum vizavi de ușa bucătăriei. Înainte de a relata cum a fost construită cămara și multe alte clădiri în ashram, este util să explic cum arăta ashramul în acele vremuri.

În 1928, când am ajuns pentru prima dată acolo, Bhagavan locuia în vechea sală. Clădirea fusese de curând construită. Anterior, Bhagavan locuise vreme de cinci sau șase ani într-o cameră mică ce făcea parte dintr-o clădire aflată pe locul unde Mama fusese înmormântată.

Sri Ramanasram s-a dezvoltat în jurul locului unde se află samādhi-*ul*[1] *Mamei lui Ramana Maharshi. După ce ea a realizat Sinele în momentul morții în 1922, trupul ei a fost îngropat în partea de sud a muntelui Arunachala. Bhagavan s-a mutat de la Skandashram la altarul care fusese construit deasupra mormântului ei câteva luni mai târziu.*

Chinnaswami a preluat conducerea ashramului la sfârșitul lui 1928. El venise să trăiască în apropierea lui Bhagavan în perioada când Bhagavan locuia la Skandashram. Acolo, el a devenit sannyāsin *și a luat titlul de Niranjanananda Swami. Deoarece el era fratele mai mic*

[1] Aici, cu sensul de mormânt. (*N. red.*)

al lui Bhagavan, majoritatea oamenilor i se adresa folosindu-i porecla, „Chinnaswami", *care înseamnă* „Micul Swami" *sau* „Tânărul Swami".

Mai este o poveste interesantă în legătură cu perioada de început a sălii vechi. Inițial, acolo nu exista canapea. Bhagavan se așeza pe o bancă din lemn dintr-un colț al camerei. Mai târziu, cineva pe nume Rangaswami Gounder a cumpărat o canapea și l-a rugat pe Bhagavan să se așeze pe ea. Când Bhagavan a refuzat, Rangaswami Gounder a început să plângă. El a continuat să plângă acolo trei zile la rând, rugându-l pe Bhagavan să-i accepte darul. În cele din urmă, în noaptea celei de-a treia zile, Bhagavan s-a ridicat de pe bancă și a mers să doarmă pe canapea. Din acea zi, el și-a petrecut cea mai mare parte a timpului stând sau dormind pe această canapea.

O altă poveste care nu este foarte cunoscută se referă la construirea altarului pe locul unde se afla *samādhi*-ul Mamei. Inițial, *lingam*-ul fusese acoperit cu o colibă făcută din frunze de cocotier.

Un lingam *este un cilindru vertical din piatră, având capătul de sus rotunjit. El este simbolul lui Śiva nemanifestat și este venerat în toate templele lui Śiva.* Lingam-*urile sunt deseori plasate pe mormintele* (samādhi) *sfinților śivaiți.*

Cândva, pe la mijlocul anilor 1920, un grup de cărămidari au încercat să ardă niște cărămizi în apropierea ashramului. Când cărămizile n-au vrut să se coacă, cărămidarii le-au abandonat. Nedorind să irosească vreun lucru cât de cât folositor, Bhagavan a hotărât ca aceste cărămizi să fie utilizate la construirea unui zid în jurul monumentului funerar al Mamei. Câteva nopți mai târziu, Bhagavan și toți discipolii care locuiau în ashram au format un șir între cuptorul de ars și monumentul funerar. Trecându-și cărămizile de la unul la altul, ei au putut să aducă toate cărămizile în ashram pe timpul nopții. A doua zi, în jurul monumentului funerar s-a construit un zid. Însuși Bhagavan a făcut toată munca din interiorul zidului, în vreme ce un zidar profesionist a muncit în exterior. Noua clădire a fost terminată ridicându-se un acoperiș de stuf deasupra părții superioare a zidului.

Între această clădire și vechea sală, unde se află acum monumentul funerar al lui Bhagavan, era o clădire lungă pardosită cu dale unde la început se aflau sala de mese și bucătăria. Bhagavan obișnuia să-și

facă baia de dimineață într-un loc retras al acestei clădiri, înainte de a i se construi propria lui baie.

Aceste trei clădiri – monumentul funerar al Mamei, vechea sală de mese și vechea sală în care stătea Ramana – erau singurele construcții de mari dimensiuni care fuseseră ridicate până în 1928, anul când am ajuns eu acolo. Pe lângă acestea mai existau trei colibe acoperite cu frunze de cocotier, folosite pentru adăpostirea devoților ce locuiau în ashram, precum și două șuri acoperite cu paie.

Așa arăta ashramul când Bhagavan mi-a cerut să supraveghez construirea magaziei. Rangaswami Gounder, cel care dăruise canapeaua, a făcut o donație ashramului, cerând ca banii să fie folosiți pentru construirea unui grajd pentru vaci. El a promis, de asemenea, că va dona niște vaci, atunci când se va încheia construcția grajdului. Chinnaswami a fost de părere că o magazie ar fi mai utilă ashramului. Și-a pus intenția în practică și a construit o clădire de forma unui grajd pentru vaci doar ca să-l mulțumească pe Rangaswami Gounder, însă imediat după încheierea construcției a transformat-o într-o magazie. Această transformare a fost numai parțială. Chiar și astăzi, inelele de metal de care ar fi trebuit să fie legate vacile atârnă încă în interiorul zidurilor. După cum era de așteptat, Rangaswami Gounder a fost deranjat de această schimbare a planului. El a venit și l-a insultat pe Chinnaswami în termeni lipsiți de orice echivoc, acuzându-l că i-a irosit banii, dar Chinnaswami a rămas tăcut și a înghițit toate aceste jigniri.

Construcția depozitului a fost prima lucrare de amploare pe care am supravegheat-o. Am fost oarecum reticent în a accepta această sarcină, deoarece nu aveam niciun fel de experiență în ceea ce privește construirea clădirilor. Tatăl meu fusese un constructor extraordinar, dar el nu mă învățase deloc meserie. Știind că lipsa experienței mă făcea să fiu nervos, Bhagavan m-a ajutat să-mi îndeplinesc sarcina. La început, lucrătorii au bănuit că eram complet străin de domeniul construcțiilor, dar erau plini de tact și nu-mi spuneau nimic. Cu toate acestea, după ce am deprins câteva cunoștințe de la Bhagavan, mi-am făcut destul curaj și am pus la punct câteva planuri pentru lucrători. Trebuie că ele să nu fi fost chiar lipsite de orice valoare, deoarece, în clipa când am început să le explicitez lucrătorilor, ei au început să aibă o părere mai bună despre mine.

În timp ce lucrările erau în curs, zidarii și femeile care ajutau pălăvrăgeau despre chestiuni lumești. Meșterul zidar părea că le încurajează acest comportament glumind cu femeile într-un mod foarte vulgar. Până în acel moment avusesem o viață destul de izolată și consideram comportamentul lor foarte șocant.

În cele din urmă, m-am dus și i-am spus lui Bhagavan:

– Trebuie să fiu în apropierea zidarilor și a lucrătoarelor pentru a superviza construcția, dar ei discută mereu despre chestiuni lumești într-o manieră foarte vulgară. Mintea îmi este puțin tulburată de toată această vorbărie.

Bhagavan a dat din cap, încuviințând, dar nu a comentat. Puțin mai târziu, am fost bucuros să constat că meșterul zidar a fost înlocuit cu un om pe nume Kuppuswami. Acesta era mult superior față de predecesorul lui. El citise și studiase *Kaivalya Navanītam* și *Ribhu Gītā* (texte în limba tamilă despre filosofia Advaita) și urmase cursuri de filosofie *Vēdānta* la Isanya Math. Ne-am înțeles foarte bine unul cu altul.

Bhagavan părea să aibă un fler înnăscut pentru lucrările de construcții, ceea ce compensa lipsa lui de experiență. El părea să știe întotdeauna cum să ia decizia corectă la momentul oportun. De exemplu, în interiorul depozitului erau trei arce de mari dimensiuni. Zidarii care le construiseră inițial nu și-au făcut treaba cum se cuvenea și începuseră să apară crăpături mari în pereții aflați deasupra fiecărui arc. Bhagavan mi-a dat instrucțiuni amănunțite despre cum să cimentez crăpăturile și cum să inserez piatra spartă în vârful fiecărui arc pentru a-l consolida. Habar n-am cum de cunoștea asemenea lucruri. Sunt sigur că nu zidise niciun arc vreodată. Aceste inserții din piatră sunt vizibile încă, deoarece ele ies în afara zidului cu aproximativ 4 centimetri de fiecare parte a zidului.

În timp ce se construia depozitul, am avut primul conflict cu Chinnaswami. El avea propriile idei în legătură cu construcția și insista mereu ca eu să le pun în aplicare. Am fost nevoit să refuz, deoarece primisem deja indicații contrare de la Bhagavan. Nu-l puteam face să înțeleagă că instrucțiunile lui Bhagavan trebuiau să aibă întotdeauna prioritate față de ale sale. Ne-am certat de multe ori, deoarece nu eram niciodată de acord să-i urmez instrucțiunile. Intransigența mea îl înfuria foarte rău pe Chinnaswami, deoarece credea că eu îi desconsider autoritatea. Nu-mi păsa câtuși de puțin de obiecțiile lui. Mi-am

apărat poziția, știind că nu se cuvenea să contravin voii lui Bhagavan. Deși nu o știam la vremea respectivă, urma să ne certăm în legătură cu aproape fiecare construcție pe care am ridicat-o.

Uneori, în vreme ce învățam încă ce să fac, mă necăjeam foarte tare. Apăreau multe probleme dificile care trebuiau rezolvate. În plus, era în toiul verii, nu aveai unde să te adăpostești la umbră, și căldura era deseori insuportabilă.

De câteva ori m-am întrebat de ce îmi dă Bhagavan atâta bătaie de cap, făcându-mă să muncesc sub razele toride ale soarelui de vară?

Odată, în timp ce îmi treceau prin minte asemenea gânduri, Bhagavan a venit să vadă cum avansau lucrările pe care le supravegheam.

Simțind dispoziția în care eram, el a spus:

– Credeam că, dacă îți spun să faci o treabă, ești gata să o faci bucuros. Am presupus că ești capabil să o faci. Dacă nu poți s-o faci sau consideri că este greu de făcut, las-o baltă.

Bhagavan îmi dădea ocazia de a-mi recunoaște eșecul, dar am refuzat să o fac. Cu câteva minute înainte de venirea lui Bhagavan, îmi umblau prin minte gânduri de răzvrătire. Acum, auzind cuvintele lui Bhagavan, în mine mi s-a ivit o fermitate de neclintit.

„Chiar dacă tot acest corp este nimicit în slujba lui Bhagavan, voi asculta cuvântul său și voi face orice îmi va cere", mă gândeam eu. I-am spus lui Bhagavan că doream să continui.

Când construcția depozitului s-a încheiat, Bhagavan mi-a cerut să fac un basorelief cu muntele Arunachala deasupra intrării. El dorea ca basorelieful să fie din mortar. Mă învățase deja cum să fac mortarul, dar nu aveam idee cum să-l sculptez pentru a deveni o imagine tridimensională.

– Nu știu cum să încep să fac o asemenea imagine, i-am spus lui Bhagavan. Ce să fac?

Bhagavan a luat o foaie de hârtie și a desenat pe ea muntele Arunachala. În afară de culme, pe cer se profilau încă trei vârfuri mai mici. În timp ce termina desenul, mi-a spus că vârful cel mare îl reprezenta pe Śiva, iar vârfurile mai mici îi reprezentau pe Ambal, Vinayaka și Subramania. Bhagavan mi-a dat desenul și mi-a spus să fac din mortar o imagine care să-i corespundă.

Ambal este alt nume pentru Parvati, consoarta lui Śiva; Vinayaka (cunoscut și ca Ganapati) și Subramania sunt fiii lui Śiva. În mod tradițional, muntele Arunachala este considerat ca o manifestare a lui Śiva.

– Dar, Bhagavan, habar n-am cum să modelez mortarul pentru a face asemenea imagini, am spus eu. Cum să fac?

De data aceasta, Bhagavan a refuzat să-mi dea vreo sugestie.

– Acesta este Annamalai. Și tu ești Annamalai. S-ar cuveni să știi cum se face fără ca eu să-ți spun.

Annamalai este unul dintre numele tamile pentru Arunachala. Numele înseamnă „munte inaccesibil sau inabordabil".

Am acceptat sarcina și m-am apucat de treabă, încercând s-o duc la capăt. Nu eram sigur că o pot îndeplini așa cum se cuvenea, dar, deoarece Bhagavan mi-a poruncit să o fac, nu puteam să refuz misiunea. Am ridicat niște schele pentru a putea să stau în fața zidului. Timp de trei zile am stat acolo, jucându-mă cu mortarul și încercând să fac ceva care să semene cu Arunachala. Am eșuat în toate încercările mele.

Din nefericire, dorința mea fermă de a reuși nu a fost suficientă pentru a compensa lipsa îndemânării și a experienței. A treia zi, văzând că nu făceam niciun progres, Bhagavan a urcat pe schelă și s-a așezat lângă mine. Mi-a explicat cum trebuia făcută lucrarea, arătându-mi tehnica adecvată cu ajutorul câtorva bucăți de mortar. După ce l-am ascultat pe Bhagavan și l-am văzut la lucru pentru câteva minute, am înțeles brusc cum anume trebuia făcută întreaga lucrare. Când Bhagavan a fost mulțumit, văzând că dobândisem tehnica necesară, m-a lăsat să termin lucrarea de unul singur. Am terminat întreaga lucrare în mai puțin de trei zile. În ziua următoare, conform instrucțiunilor lui Bhagavan, am făcut un alt basorelief identic în interior, deasupra ușii de intrare. Ambele imagini pot fi încă văzute, dar mi s-a spus că acum sunt vopsite în albastru, pentru a se evidenția mai ușor pe fundalul alb al zidurilor.

Am fost surprins cât de repede am dobândit toate abilitățile necesare pentru a supraveghea lucrările de construcție. Cei mai mulți dintre discipolii care locuiau în ashram au fost și ei surprinși cât de rapid învățam. Odată, Tenamma Patti, una dintre bucătăresele ashramului, l-a întrebat pe Bhagavan în legătură cu asta.

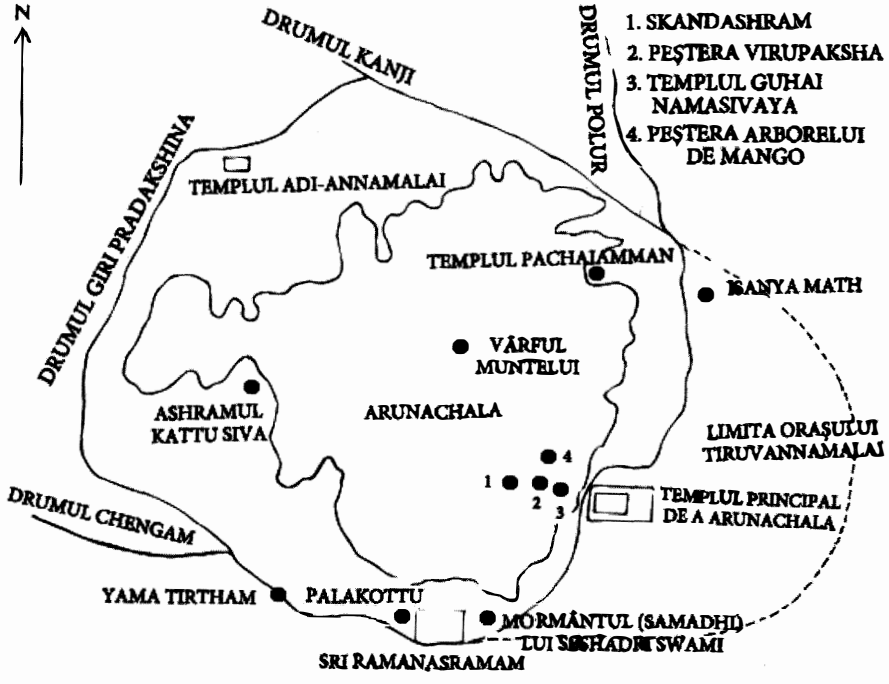

Arunachala, traseul pentru *giri pradakshina*, precum și principalele locuri menționate în text.

– Annamalai Swami îi este foarte devotat lui Bhagavan, a spus ea. Asta este ușor de înțeles. Dar el a devenit, de asemenea, expert în construcții, după câte se pare fără a studia sau a se pregăti în domeniu. Cum este cu putință așa ceva?

Bhagavan a surprins-o spunând:

– El a fost inginer în viața lui anterioară.

Din feluritele aluzii și comentarii voalate pe care le făcea, era clar că Bhagavan cunoștea viețile anterioare, cel puțin în cazul unora dintre devoții săi. De obicei, el păstra tăcerea asupra acestor lucruri. Era ceva foarte neobișnuit să facă vreo afirmație explicită precum aceasta, o afirmație ce indica precis ce anume fusese un discipol într-o viață anterioară.

Următoarea mea îndatorire importantă a fost să supraveghez construcția grajdului. Chinnaswami se înțelesese cu un zidar din zonă să construiască un mic grajd care să nu coste mai mult de 500 de rupii. Chinnaswami credea că era de ajuns un grajd de mici dimensiuni, pentru că la acea vreme Lakshmi era singura vacă din ashram. Bhagavan dorea un grajd mai mare, dar, dintr-un motiv oarecare, s-a hotărât să nu i-o spună lui Chinnaswami.

Într-o dimineață pe la ora 10, înainte de începerea construcției, Chinnaswami a organizat o mică *muhūrtam* (ceremonie de inaugurare) la locul micului său grajd. După ce toată lumea a plecat, Bhagavan m-a luat de-o parte și mi-a spus că planul trebuia modificat.

– Multe vaci vor veni aici în următorii câțiva ani, a spus el. Chiar dacă vom construi un grajd mare, vor fi atât de multe vaci, încât pe unele va trebui să le ținem afară. Trebuie să facem un grajd mai mare, iar tu, mai curând decât zidarul acela, trebuie să supraveghezi construcția lui.

Bhagavan m-a luat la marginea ashramului, pe locul unde se află acum grajdul, și mi-a arătat unde trebuia să-l construiesc trasând niște linii pe pământ. Nu am măsurat lungimea liniilor, dar Bhagavan mi-a spus că dorea ca toți cei patru pereți să fie de 48 de picioare (14,63 metri) lungime.

Când a fost mulțumit, constatând că am înțeles ce aveam de făcut, el a adăugat o indicație ciudată:

– Dacă vine Chinnaswami și se ceartă cu tine din cauza acestui plan, nu-i spune că ți-am cerut să lucrezi astfel. Prefă-te că o faci din proprie inițiativă.

Nu l-am întrebat niciodată pe Bhagavan de ce a dorit ca rolul său în această poveste să rămână secret. Pentru mine chestiunea este până astăzi un mister.

Am angajat imediat niște muncitori să sape șanțurile pentru fundație. Chinnaswami se întorsese la birou, așa că am putut începe să lucrăm după planul cel nou fără știrea lui. La aproximativ 1 după-amiază, când lucrul începuse de mult, el s-a hotărât să vină să vadă cum avansează construcția.

La început, a fost atât de șocat încât nu a spus nimic, dar, după ce și-a dat seama de implicațiile acțiunilor mele, s-a întors spre mine și a spus pe un ton relativ sarcastic:

– Oh, ai schimbat planul. Acum este un plan de amploare. Cine ți-a dat voie să faci toate astea?

Am răspuns că făceam ceea ce făceam din proprie inițiativă. Chinnaswami mi-a poruncit să revin la planul inițial, dar am refuzat. I-am spus că era nevoie de un grajd mai mare și că aveam de gând să-mi urmez planul.

După cum era de așteptat, Chinnaswami s-a înfuriat foarte tare că nu l-am ascultat.

– De ce ai schimbat planul fără a te sfătuiești cu mine? a întrebat el. Eu sunt conducătorul suprem (*sarvādhikārī*) al acestui ashram.

Când am refuzat să cedez, a țipat la mine și m-a insultat, dar cuvintele și amenințările lui nu m-au făcut să-i urmez ordinele. Cuvintele cu care a încheiat veneau mai degrabă din frustrare decât din furie.

– Am început să dezvolt ashramul. Cum pot să fac asta dacă tu nu-mi asculți instrucțiunile? N-ai decât să fii tu *sarvādhikārī*. Voi pleca în altă parte.

Când, în cele din urmă, Chinnaswami și-a dat seama că nu mă voi răzgândi, a plecat și s-a așezat pe o piatră undeva afară, lângă intrarea ashramului. Pentru el, situația era foarte derutantă. Nu i se mai întâmplase ca lucrătorii să-i nesocotească ordinele atât de fățiș. Unii devoți au venit să-mi spună că el a petrecut mult timp la poarta ashramului pradă furiei. M-am întors la sarcina mea de a supraveghea

lucrările, așa că descrierea evenimentelor ce au urmat este bazată pe relatările altor discipoli care le-au fost martori oculari.

Chinnaswami a stat lângă poartă câteva ore, criticându-mă în urechile oricui era dispus să asculte.

– O să plec din ashram, se tot plângea el, deoarece omul acesta se împotrivește planurilor mele. Să aibă el grijă de ashram. Voi pleca să locuiesc la Chengam – un oraș situat la aproximativ 25 de mile (40,23 kilometri) depărtare – sau altundeva.

Trei devoți – T.K. Sundaresa Iyer, Ramakrishna Swami și Munagala Venkataramiah – s-au dus la Chinnaswami pentru a descoperi ce anume l-a făcut atât de furios.

Chinnaswami le-a spus:

– Plec din ashram, deoarece Annamalai Swami se împotrivește planurilor mele. Lăsați-mă să plec altundeva. Mă voi întoarce doar dacă Annamalai Swami este alungat din ashram.

De regulă, Bhagavan nu se amesteca dacă Chinnaswami concedia lucrători sau le cerea unor devoți să părăsească ashramul, dar de această dată m-a susținut, spunând:

– Dacă Annamalai Swami pleacă, plec și eu.

Chinnaswami nu a mai amenințat că pleacă din ashram, acceptând faptul că trebuie să rămân acolo, dar a continuat să se opună planului „meu" legat de grajd. În acea seară, Chinnaswami i-a adunat în sală pe toți devoții care locuiau în ashram și a pornit o discuție despre calitățile planului său în comparație cu al meu. Bhagavan nu a luat parte la această discuție, mulțumindu-se să stea și să asculte. Toți devoții au vorbit în favoarea grajdului mic. Singura persoană în favoarea grajdului mare am fost eu, dar am tăcut pe toată durata discuției. După ce toată lumea și-a spus cuvântul, Chinnaswami a încheiat discuția.

– Acum, hai să votăm cu toții, a spus el. Care plan este mai bun, al meu sau al lui Annamalai Swami?

Toată lumea a votat pentru planul lui Chinnaswami, mai ales pentru că, după câte bănuiesc eu, le era frică de el. Eu m-am abținut de la vot.

Bhagavan a remarcat faptul că nu am votat și m-a întrebat:

– Care este părerea ta?

I-am spus că, în opinia mea, trebuie să construim un grajd foarte mare pe fundațiile pe care le începuserăm în acea dimineață.

Bhagavan nu a dat niciun semn din care să putem înțelege de ce parte era. Când, în timpul discuției, unul dintre devoți sugerase că era posibil să pun în practică un plan care-mi fusese dat în taină de Bhagavan, Bhagavan nici nu a confirmat, nici nu a negat cele spuse, rămânând neutru până la sfârșit.

După ce mi-am spus părerea în această problemă, Bhagavan a remarcat:

– Se pare că oamenii de aici sunt împărțiți în două tabere. Să vedem care dintre cele două planuri se va concretiza în cele din urmă.

Iată ultimele sale cuvinte în această chestiune. După ce a spus asta, s-a ridicat și a ieșit din încăpere.

Deși rezultatul acestei discuții a fost neconcludent, Bhagavan mi-a dat puțin spațiu de manevră. Refuzând să-i permită lui Chinnaswami să mă concedieze și refuzând să sprijine planul lui Chinnaswami, mi s-a părut că el și-a exprimat consimțământul tacit pentru construirea unui grajd de mari dimensiuni. Acționând pe baza acestei presupuneri, am continuat să sap șanțurile pentru fundații. Chinnaswami nu a încercat să mă oprească, dar m-a supus unei avalanșe de obiecții, legate în special de costurile proiectului.

Situația era foarte insolită pentru Chinnaswami. El era obișnuit să exercite o putere absolută, așa că intervenția lui Bhagavan în favoarea mea a fost ceva ieșit din comun. Chinnaswami era conștient de implicațiile acestei reacții neobișnuite. Pe bună dreptate, el a ajuns la concluzia că trebuie să fi existat o înțelegere secretă între mine și Bhagavan în legătură cu grajdul. Doar așa se puteau explica cele două evenimente neobișnuite: refuzul meu de a-i asculta ordinele și intervenția lui Bhagavan în favoarea mea.

Chinnaswami nu a putut să obțină o confirmare pentru această teorie. El era mult prea temător și nu îl aborda direct pe Bhagavan, deoarece Bhagavan îl trimitea imediat la plimbare cu un scurt „Pōdā!" (Pleacă!) dacă începea cu obiecțiile în sală. El nu putea să aibă o confirmare nici din partea mea. Am ascultat cu sfințenie cuvintele lui Bhagavan, insistând în fața oricui mă întreba că ideea îmi aparține în totalitate.

În seara celei de-a treia zile m-am dus la Chinnaswami pentru a lua salariile lucrătorilor. De regulă, îi dădeam o listă conținând suma care trebuia plătită fiecărui lucrător.

În acea seară, înainte de a putea să-i înmânez lista, el s-a înfuriat pe mine și a țipat:

– Nu avem bani! Azi nu-i putem plăti pe lucrători, pentru că tu ai schimbat planul! Cum am putea plăti pentru o construcție de asemenea dimensiuni?

Apoi, fără a se mai obosi să verifice lista, a aruncat sacul cu salariile lucrătorilor în direcția mea. Acest ultim gest de mare violență dovedea câtă furie mocnea în Chinnaswami. Din fericire pentru mine, nu a țintit foarte bine. Sacul a trecut la câțiva centimetri de mine.

Din punctul meu de vedere, asta a fost picătura care a umplut paharul. M-am dus drept la Bhagavan și i-am spus că Chinnaswami a aruncat în mine cu acest sac plin de monede. Bhagavan mi-a ascultat povestea și apoi a rămas tăcut o vreme. Deși îi urmasem instrucțiunile, el nu era de acord ca discipolii să vină și să se plângă la el. În cele din urmă, mi-a vorbit. Mi-a dat o lungă listă cu lucruri, inclusiv cu mâncare, de care spunea că nu are nevoie. Fără a o spune pe șleau, el sugera că, dacă banii n-ar fi fost irosiți pe toate aceste lucruri inutile, ashramul ar fi avut suficienți bani pentru a construi grajdul. După câteva minute, Madhava Swami a încercat să ungă picioarele lui Bhagavan cu puțin *jambak* (balsam contra durerilor).

Bhagavan a reacționat furios:

– Nu am nevoie de lucruri precum balsamul. Toate acestea nu sunt decât niște cheltuieli inutile. Nu vreau și nu am nevoie de asemenea lucruri.

Nu după mult timp, Bhagavan a refuzat niște nuci de betel din același motiv.

Devoții care erau prezenți în cameră au fost martorii tuturor acestor schimburi de replici. Când le-a fost limpede că ashramul nu avea bani suficienți pentru a-i plăti pe lucrătorii care fuseseră năimiți în acea zi, fiecare dintre cei prezenți a contribuit cu bani pentru a acoperi lipsa. Suma strânsă s-a dovedit a fi suficientă pentru a-i plăti pe lucrători în ziua respectivă și pentru a-i năimi încă două zile la rând.

În ziua când banii trebuiau să se termine, alte fonduri pentru construcția grajdului plănuit de Bhagavan au apărut în împrejurări

aproape miraculoase. Cu câteva săptămâni înainte, redactorul-șef de la *The Sunday Times*, un ziar din Madras, venise pentru a avea parte de *darśan*-ul lui Bhagavan. El fusese destul de impresionat încât să scrie un lung articol elogios despre Bhagavan. Acest articol a atras atenția unui prinț din nordul Indiei. Prințul era și el impresionat de Bhagavan, dar la momentul respectiv nu făcuse nimic în această privință. După câteva săptămâni, prințul s-a hotărât să meargă la o vânătoare de tigri într-una dintre pădurile sale. El a reușit să ia urma unui tigru, dar, când a ridicat arma să-l împuște, a fost paralizat de o frică subită și neașteptată. El își dădea foarte bine seama că, dacă nu trage, tigrul va sări asupra lui și-l va ucide, dar nu putea face nimic, mușchii fiindu-i paralizați.

Atunci și-a amintit brusc articolul despre Bhagavan și a început să rostească o rugăciune adresată lui: „Dacă această vânătoare se va încheia cu succes, nu doar că îți voi trimite un mandat poștal cu 1 000 rs., dar și capul și blana tigrului"

Rs. este o abreviere pentru „rupii", *unitatea monetară indiană. În prezent, rata de schimb este de aproximativ 31 de rupii pentru un dolar*[1]. *Desigur, puterea de cumpărare a acestei monede era mult mai mare pe vremea când s-au petrecut cele povestite aici. La acea vreme, muncitorii necalificați primeau aproximativ 1/4 rupie pe zi – suficient pentru a-și satisface toate necesitățile de bază ale vieții.*

Paralizia l-a lăsat imediat ce rugăciunea a fost rostită, el reușind să ucidă tigrul dintr-un singur foc.

Prințul și-a ținut promisiunea. La două zile după toate acele discuții despre grajd, poștașul a apărut cu cele 1 000 rs. O stranie întâmplare a făcut ca el să-mi dea banii mie, și nu lui Chinnaswami.

Am dus banii la Bhagavan care a remarcat în treacăt:

–Da, așteptam acest mandat poștal. Du-i lui Chinnaswami în birou.

Când i-am înmânat banii lui Chinnaswami, el a uitat imediat de cearta noastră și mi-a zâmbit fericit. Blana de tigru promisă a ajuns o săptămână mai târziu. Timp de câteva săptămâni, Bhagavan s-a așezat pe ea, perioadă în care un fotograf din zonă a făcut câteva fotografii cu el.

---

1 Valabil pentru anii 1990, când a fost scrisă cartea. (*N. red.*)

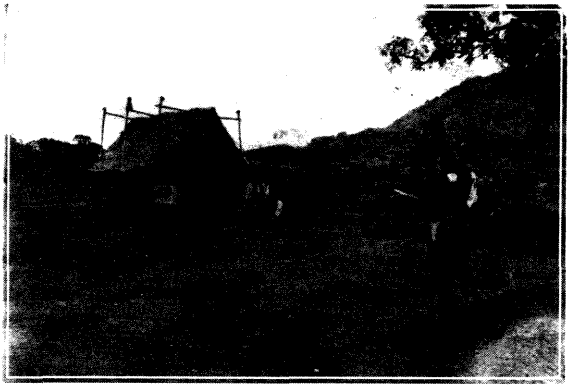

Cele mai vechi fotografii cu Sri Ramanasramam, ambele făcute în aceeași zi în 1923. Singura clădire era șopronul cu acoperiș de paie construit pe locul în care se afla *samadhi*-ul mamei lui Bhagavan. În cea de-a doua fotografie, Bhagavan este în prim-plan, citind.

Seshadri Swami

Mai târziu, Chinnaswami mi-a spus:

– Ai avut curaj, pentru că Bhagavan ți-a spus să pui în aplicare acest plan. Acum, Bhagavan nu-mi spune ce planuri are și nici tu nu pari dornic să-mi spui care sunt. Asta e singura problemă pe care o am cu tine. În asemenea împrejurări este inevitabil să existe mici conflicte și certuri. Eu încerc doar să-mi fac treaba, așa că, te rog, nu fi supărat pe mine.

Am folosit banii pentru a cumpăra ciment, lemn și fier pentru construcția grajdului. După patru zile, când toți banii fuseseră cheltuiți, Chinnaswami a început iar să obiecteze în legătură cu costurile din ce în ce mai mari ale construcției. Un discipol aflat în vizită și care ne-a auzit întâmplător a vrut să știe de ce ne certam. I-am spus că Chinnaswami mă critica deoarece plănuiam să construiesc un grajd de mari dimensiuni când nu existau bani pentru a achita lucrările.

Discipolul, care venise de la Madras pentru a-l vedea pe Bhagavan, a spus:

– De ce altceva aveți nevoie? Poate vă pot ajuta.

I-am spus că aveam urgent nevoie de 4–5 tone de lemn de tec. Știam că asta va costa foarte mulți bani, dar discipolul nu s-a speriat deloc.

– Nicio problemă, a spus el. Mi-e ușor să vă trimit cantitatea necesară de la Madras.

Chinnaswami a fost încântat să audă așa ceva, deoarece știa că acea cantitate de lemn va încărca mult factura finală. El i-a spus discipolului că era nevoie urgentă de lemn și i-a cerut să meargă imediat la Madras pentru a face toate aranjamentele în vederea expedierii. Discipolul părea să fie impresionat de insistența lui Chinnaswamy. A mers în salon, a obținut *darśan*-ul lui Bhagavan și s-a întors la Madras pentru a se îngriji de ce i-am cerut.

Lemnul de tec a ajuns după câteva zile într-un vagon de cale ferată. Împreună cu el a venit și o factură neașteptată în valoare de 3 000 de rupii. Când discipolul s-a oferit să trimită lemnul, am presupus, firește, că el dorea să facă o donație pentru ashram. Chinnaswami aproape că a explodat văzând factura, deoarece suma datorată era mai mare decât toate resursele noastre bănești din acea vreme. Din fericire, niște devoți mai bogați au aflat de problema noastră. Au pus mână de la mână, au adunat banii și au achitat factura. Dacă lemnul de tec și factura n-ar fi ajuns la ashram, ei n-ar fi avut ideea să doneze bani.

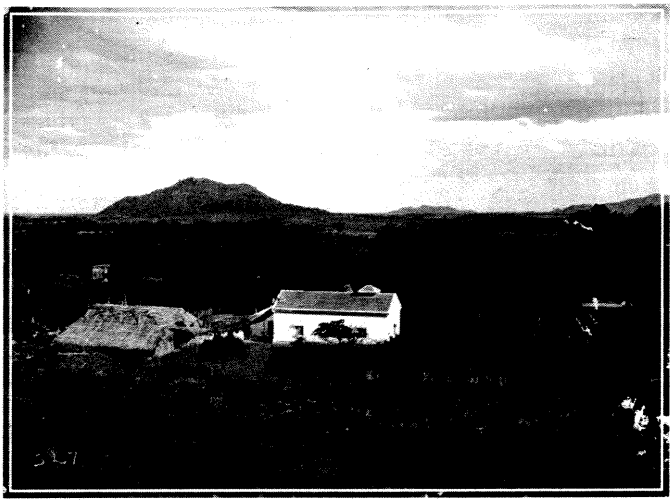

Sri Ramanasramam la sfârșitul anilor 1920. Clădirea cu un coș de fum este sala nou-construită, unde Bhagavan stătea și își primea vizitatorii. În spatele său, se vede o parte din vechea sală de mese (în stânga sălii de primire) și bucătăria (din care este vizibil vârful acoperișului de paie). Clădirea mare cu acoperiș de paie din stânga a fost ulterior înlocuită cu noua bucătărie și sală de mese.

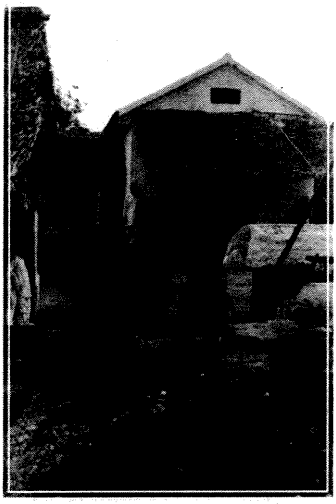

Vechea sală– vedere laterală. În anii 1930, intrarea era pe latura de sud, unde astăzi se află sala *samadhi*-ului. În acele zile, bucătăria ashramului se afla pe locul unde acum este sala *samadhi*-ului lui Bhagavan.
Exista un pasaj acoperit între vechiul salon și bucătărie. Zidul din partea dreaptă a fotografiei este cel care înconjoară fântâna ashramului care se află în fața intrării în sala de mese de astăzi.

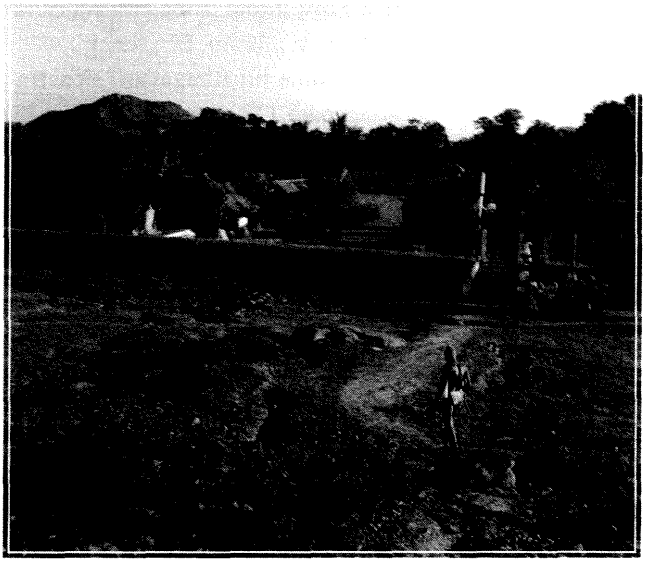

Întorcându-se de la o plimbare pe munte, Bhagavan se apropie de zidul de protecție construit de Annamalai Swami.

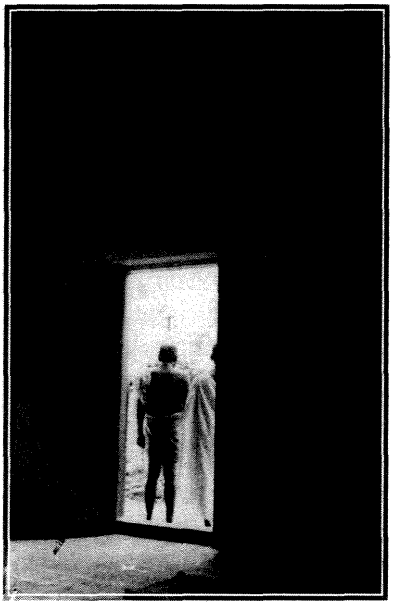

Basorelieful reprezentând muntele Arunachala pe fața interioară a zidului, deasupra ușii depozitului. Arcul din prim-plan este cel reparat de Bhagavan și Annamalai Swami.

Situația noastră financiară a fost întotdeauna precară când construiam clădiri de mari dimensiuni în ashram. Din fericire, deoarece clădirile au fost ridicate la porunca lui Bhagavan, situația nu a fost niciodată realmente dezastruoasă. Cât timp lucrările erau în curs, veneau suficiente donații pentru a acoperi toate costurile. Dacă nu era în curs nicio construcție, nu venea nicio donație. În toți anii cât am supervizat construcția clădirilor plănuite de Bhagavan, nu s-a întâmplat niciodată ca lipsa banilor să ne împiedice să muncim. În cele din urmă, Chinnaswami și-a dat seama că, dacă un proiect avea binecuvântarea lui Bhagavan, nu trebuia să ne facem griji din cauza banilor.

Pe măsură ce construcția grajdului se apropia de sfârșit, el a venit la mine și mi-a spus:

– Construcția va fi un mare succes, deoarece este vorba despre planul lui Bhagavan. Numai datorită grației sale am putut să finanțăm lucrările. Acum te cred.

Bhagavan venea deseori la grajd pentru a da instrucțiuni și a vedea cum avansa construcția. El obișnuia să viziteze șantierul chiar pe timp de noapte.

Odată, pe când supravegheam lucrările împreună, Bhagavan mi-a spus:

– Dacă vei construi acest grajd pentru Lakshmi, vom dobândi suficient merit (*punya* – merite acumulate prin săvârșirea de fapte virtuoase) pentru a construi o librărie, o sală de mese și un altar dedicat Mamei. Toate acestea se vor întâmpla când le va veni vremea. În cele din urmă, această zonă va deveni un oraș.

Lakshmi însăși venea deseori să vadă cum avansează lucrările de construcție la noua ei casă. Dacă Bhagavan era acolo, o mângâia pe cap, spunând:

– Trebuie să mai aștepți câteva zile. Lucrul încă nu s-a terminat.

În acele vremuri, Lakshmi putea să hoinărească pe unde voia. Uneori, cineva o ducea să pască lângă lacul Samudram, dar ea își petrecea timpul mai ales în ashram.

În ultima etapă a construcției, Bhagavan a venit și mi-a spus că ar fi o idee bună să punem un mojar de piatră și un pisălog pentru ca să poată fi pregătit terciul de semințe de bumbac destinat vacilor. El mi-a spus chiar și unde să-l punem. Când i-am spus lui Chinnaswami că plănuiam să instalăm o piatră de măcinat, a

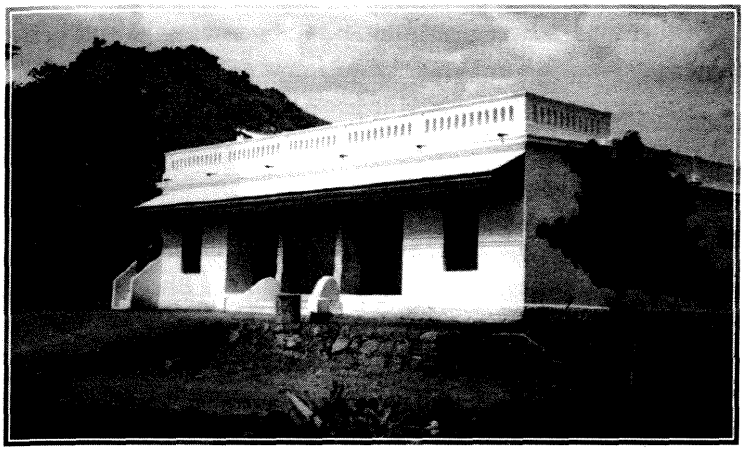

Grajdul pentru vaci.

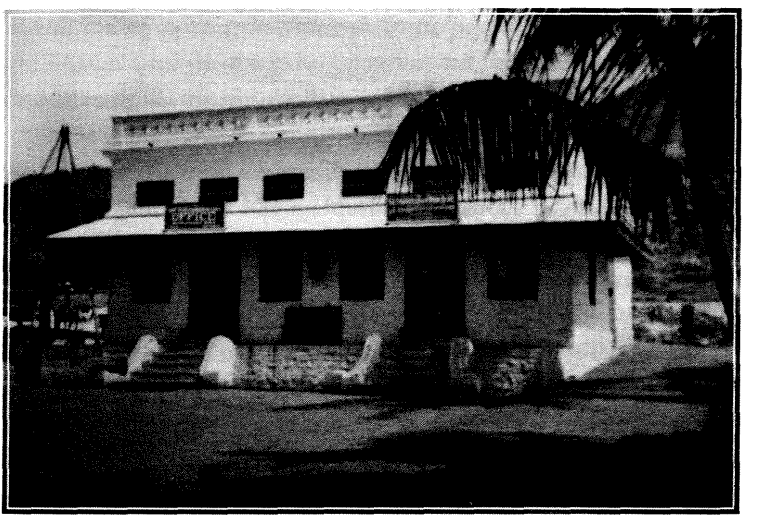

Birourile administrației și librăria. Ambele fotografii au fost făcute la scurt timp după terminarea construcției.

insistat pe un ton irascibil să-i schimbăm locul și s-o punem altundeva în grajd. De cum l-am văzut plecat, i-am ignorat ordinele și am pus-o acolo unde a precizat Bhagavan. Bhagavan m-a salvat de la încă o dispută inutilă urmându-l pe Chinnaswami până la grajd atunci când acesta a mai venit pe acolo.

Înainte ca Chinnaswami să se poată plânge, Bhagavan a apărut și a spus:

– Întreabă-l pe Chinnaswami, al cui plan este mai bun, al lui sau al tău?

Bhagavan nu a spus că ideea era a lui, dar Chinnaswami a interpretat corect remarca plină de tâlc, înțelegând că Bhagavan era cel care-mi dăduse această sarcină. Chinnaswami a înțeles aluzia și a fost de acord că ideea mea trebuia pusă în practică.

Bhagavan știa că Chinnaswami îmi face multe necazuri, dar nu mă încuraja să-mi exprim nemulțumirile. În afara incidentului cu sacul plin de monede, m-am plâns la el doar de două ori în legătură cu purtarea lui Chinnaswami. În ambele ocazii, Bhagavan m-a dojenit că vin să mă plâng lui. Odată Chinnaswami mi-a cerut să arunc cu pietre după un câine și să-l alung din ashram.

Nu am vrut să lovesc un câine inofensiv, așa că m-am dus la Bhagavan și i-am spus:

–Chinnaswami îmi cere să arunc cu pietre într-un câine nevinovat.

Bhagavan m-a surprins, luându-i apărarea fratelui său:

– Dacă pregătești mâncarea și o ții undeva în casă la tine, iar un câine se apropie de ea, nu ești îndreptățit să-l alungi înainte de a-ți fura mâncarea?

Bhagavan era întotdeauna blând cu animalele. Dacă ar fi văzut un devot aruncând cu pietre într-un câine inofensiv, probabil că l-ar fi mustrat. Mi-a răspuns astfel doar pentru a-mi arăta că nu era de acord ca discipolii să vină cu reclamații la el.

Când devoții veneau cu reclamații la el, de obicei el îi critica pentru că făceau asta, ceea ce nu însemna că era de acord cu actul celui care a pricinuit nemulțumirea. Însemna doar că el nu era de acord cu discipolii care îi învinuiau pe alții.

Nu-mi amintesc de ce anume era legată cea de-a treia și ultima plângere pe care i-am adus-o la cunoștință, dar răspunsul

lui Bhagavan cu acea ocazie mi-a arătat clar atitudinea lui față de reclamații și reclamagii.

El a început prin a spune:

– În chestiunile pragmatice, este inevitabil că vor apărea divergențe. Nu te lăsa tulburat de ele.

Apoi m-a întrebat:

– De ce ai venit în acest ashram?

– Am citit într-un comentariu la *Bhagavad Gītā* că, dacă mintea este pură, ea devine Sinele. Doresc să-mi păstrez mintea curată pentru a putea să realizez Sinele. Am venit aici doar în acest scop, am răspuns eu.

– Oare vederea defectelor pe care le au ceilalți nu hrănește mintea? a întrebat Bhagavan.

Am acceptat critica adusă de Bhagavan, spunând că, pe viitor, voi încerca să nu mai văd defectele celorlalți oameni.

Ca un gest final de regret, m-am prosternat în fața lui Bhagavan și am spus:

– De acum înainte, n-o să mă mai plâng de nimeni.

M-am ținut de cuvânt: În toți anii care au urmat, n-am mai venit niciodată la Bhagavan cu reclamații legate de vreun alt discipol.

Chiar dacă de obicei lui Bhagavan nu-i plăcea să audă obiecții, îmi amintesc că odată a vădit o toleranță uimitoare față de un vizitator care i se plângea. S-a întâmplat câțiva ani mai târziu, când Bhagavan și cu mine ne îndreptam spre poarta din spatele ashramului. Era imediat după prânz și ne pregăteam să facem o plimbare la Palakottu. Un *sādhu* rătăcitor, care ajunsese de curând acolo, a venit la Bhagavan plângându-se de ashram.

– Discipolii (*sishya*) tăi sunt exact ca și Guru. Am venit în ashramul tău și am cerut de mâncare, dar ei nu mi-au dat. Swami Vivekananda a vorbit mult despre *anna dāna* (oferirea de alimente pentru pelegrini și călători) lăudând-o. El a vorbit mult despre filosofia *Vēdānta* și *Siddhānta*, dar a și reliefat importanța avută de *anna dāna*.

Ascultând toate aceste obiecții adresate atât lui Bhagavan, cât și ashramului, deveneam din ce în ce mai furios.

În cele din urmă, l-am întrerupt și i-am spus:

– De ce îl deranjezi pe Bhagavan astfel? Pleacă!

Bhagavan m-a redus la tăcere privindu-mă supărat și i-a îngăduit ascetului rătăcitor să-și continue obiecțiile. Dându-și seama că nu va fi întrerupt sau alungat, ascetul l-a dăscălit pe Bhagavan timp de vreo jumătate de oră, vorbindu-i despre neajunsurile ashramului și ale oamenilor care munceau acolo. În cele din urmă, când s-a oprit, nemaiavând despre ce să se plângă, Bhagavan l-a întrebat foarte calm și politicos dacă mai dorea să-i spună ceva. Ascetul nu a răspuns.

Apoi Bhagavan a spus:

– Eu nu primesc mâncare aici degeaba. În fiecare zi culeg legume, am grijă de vaci, dau *darśan* devoților și răspund la toate nedumeririle și întrebările lor. Iată de ce îmi dau de mâncare.

Apoi Bhagavan a părut că o lasă mai moale. S-a întors către mine și a spus:

– Ce să faci? Du-l la bucătărie și dă-i de mâncare.

Acel ascet a mâncat masa ce i-a fost oferită, a plecat din ashram și nu s-a mai întors niciodată.

Mulți dintre discipoli erau deranjați de maniera în care Chinnaswami administra ashramul, dar, în principiu, Bhagavan era de partea lui aproape întotdeauna când intra în conflict cu devoții. Îmi amintesc o întâmplare ce ilustrează foarte bine această stare de fapt. Odată, o femeie a venit pentru a avea parte de *darśan*-ul lui Bhagavan. Deoarece era o femeie foarte sfioasă căreia nu-i plăcea să mănânce în compania bărbaților, ea mânca de una singură într-o altă colibă de lângă sala de mese. În loc de a trimite o femeie dintre devoți – de exemplu, pe Sampurnammal – pentru a-i oferi de mâncare, Chinnaswami s-a hotărât să-i ducă și să-i servească el însuși mâncarea.

Când Bhagavan a aflat ce se întâmpla, l-a mustrat în public:

– De ce nu ai trimis-o pe una dintre femei s-o servească? De ce îi duci mâncare? Ea este foarte sfioasă și nu este obișnuită să aibă de-a face cu bărbați străini.

Unii discipoli care au asistat la această scenă au început să gândească în felul următor:

– Dacă Bhagavan îl tratează pe Chinnaswami astfel, noi de ce să-i arătăm respect?

În zilele ce au urmat, acei discipoli s-au purtat destul de rău cu Chinnaswami. Timp de câteva zile, Bhagavan a observat lucrurile în tăcere.

Văzând că acei discipoli nu aveau de gând să-și schimbe atitudinea dacă el nu intervenea, a restabilit *status quo*-ul spunând:

– Credeți că Chinnaswami este o *killuk-kīrai* (o mică plantă ce poate fi smulsă din pământ cu unghiile și aruncată)? Aici, Chinnaswami este administratorul (*sarvādhikārī*). Se cuvine să-i respectați funcția și să-i urmați ordinele.

Când, în sfârșit, construcția grajdului s-a terminat, Chinnaswami i-a scris lui Rangaswami Gounder, cel care a dat banii pentru grajdul transformat în depozit.

„Am încheiat construcția unui grajd de mari dimensiuni. Poți veni să vezi cu ochii tăi. Nu mai fi supărat pe noi."

Rangaswami Gounder a acceptat invitația și a fost încântat să vadă ce grajd mare am construit. El și-a ținut promisiunea inițială, donând ashramului câteva vaci.

În timp ce i se prezenta grajdul, el a remarcat:

– Când am văzut că Chinnaswami mi-a cheltuit banii donați anterior pentru construcția unui depozit în locul unui grajd, firește că m-am supărat pe el. Am crezut că mi-a irosit toți banii. Acum, că s-a construit acest grajd, care este mult mai mare decât cel plănuit de mine, sunt fericit și mulțumit. Totul s-a terminat cu bine.

Și Chinnaswami era fericit. În ultimele faze ale construcției, ashramul a primit atât de multe donații pentru grajd, încât rămăseseră mulți bani disponibili când lucrările s-au încheiat, ceea ce l-a făcut pe Chinnaswami să fie neobișnuit de cheltuitor.

– Pe viitor, ori de câte ori vei lucra pentru ashram, fă-ți treaba cheltuind banii fără nicio grijă, oriunde este nevoie de asta. Bhagavan va face rost de tot ce este nevoie, mi-a spus el.

Cum ashramul avea acum mulți bani de cheltuit, Chinnaswami, după ce a obținut permisiunea lui Bhagavan, s-a hotărât să demareze mai multe proiecte de construcție.

El a venit la mine și mi-a spus:

– Plec în Birmania pentru câteva săptămâni ca să cumpăr suficient lemn de tec pentru a construi aici o sală de mese mai mare și o

bucătărie. Cât timp sunt plecat, tu să începi lucrările la o nouă baie pentru Bhagavan, un birou și o librărie. Sunt încredințat că vei face treabă bună, deoarece experiența din trecut îmi spune că vei lucra conform planurilor lui Bhagavan.

Maharajahul din Mysore făcuse deja o donație pentru baia lui Bhagavan, așa că am putut începe lucrul aproape imediat.

Lucrările la toate aceste proiecte noi au mers strună și am putut să le duc la bun sfârșit fără vreun incident nefericit. Pentru ca devoții care vizitează ashramul să știe, adaug că clădirea unde se află administrația ashramului și librăria au fost construite după moartea lui Bhagavan. Vechiul birou și vechea librărie care au fost în uz câtă vreme a trăit Bhagavan se aflau în clădirile care sunt acum anexate părții de nord-est a sălii *samadhi*-ului lui Bhagavan. În prezent ele sunt folosite pentru depozitarea și expedierea publicațiilor editate de ashram. Baia lui Bhagavan este mica încăpere ce este anexată laturii de nord a vechiului birou (vezi harta de la p. 57). Ea are o mică ușă care se deschide spre munte.

Cât timp Chinnaswami a fost plecat în Birmania, mi s-a încredințat și sarcina de a plăti salariile muncitorilor. Deși învățasem de unul singur să citesc pentru a studia scripturile, nu mi-am bătut niciodată capul să învăț și aritmetica elementară. Din această cauză, nu am putut ține socoteala tuturor sumelor de bani. Deseori făceam greșeli când scriam conturile. După câteva zile, am decis că nu eram calificat pentru acest post.

M-am dus și i-am spus lui Bhagavan:

– N-a fost nicio problemă să dau instrucțiuni zidarilor și altor lucrători. Dar să țin socotelile astea și să distribui salariile în mod corect este foarte dificil. Nu cred că pot face această treabă așa cum se cuvine, deoarece fac multe greșeli. Când suntem în criză de bani mi-e tare frică să nu fac greșeli.

Bhagavan nu a răspuns, dar un discipol pe nume Raghavendra Rao, care se afla în cameră la momentul respectiv, s-a oferit să facă toate socotelile în locul meu. Acest Raghavendra Rao era un inginer pensionat care-și petrecea aproape tot timpul liber citind și studiind *Bhagavad Gītā*. Pe lângă faptul că făcea socotelile, el s-a oferit să mă ajute și la supervizarea lucrărilor de construcție. Ca inginer, el trebuie să fi știut mult mai multe decât mine despre clădiri, dar nu mi-a

contestat niciodată planurile. El s-a mulțumit să activeze ca ajutor al meu, deoarece știa că nu făceam decât să pun în practică instrucțiunile pe care mi le-a dat Bhagavan.

Dacă Bhagavan dădea anumite sarcini lucrătorilor din ashram, se aștepta întotdeauna ca ele să fie duse la îndeplinire așa cum se cuvine. El nu tolera munca de mântuială. Dacă munca acelora care locuiau în ashram nu-l mulțumea pe Bhagavan, el le dădea altă sarcină sau îi punea să repete aceeași treabă. Uneori, dacă Bhagavan nu era mulțumit de felul în care se făcea un anumit lucru, intervenea și făcea el însuși munca respectivă.

Deși impunea niște standarde exigente muncii prestate în ashram de către lucrători, nu intervenea atât de prompt în munca celor din afara ashramului. De regulă, dacă aceștia din urmă se făceau vinovați de neglijență, el cerea unuia dintre discipolii care locuiau în ashram să repare deficiențele ori să refacă întreaga lucrare. Mi s-au încredințat mai multe sarcini de acest fel pe perioada anilor cât am locuit în ashram.

Odată, era nevoie de niște clești pentru foc cu care să se ia cărbunele din coșul pentru jar (*kumutti*) al lui Bhagavan. Fierarul care a fost angajat în acest scop a făcut niște clești foarte buni, dar suprafața mânerelor metalice era foarte aspră și neregulată. Bhagavan a acceptat cleștii fără să se plângă, dar după plecarea fierarului s-a întors spre mine și mi-a cerut să netezesc suprafața mânerelor cu niște hârtie de șlefuit și o pilă.

Când fierarul a mai venit în ashram, Bhagavan i-a înmânat cleștii abia lustruiți și a spus:

– Vezi dacă poți spune că acest instrument a fost făcut de tine.

Fierarul a acceptat critica implicită cu un zâmbet, lăudându-ne cât de bine i-am desăvârșit lucrarea.

Uneori, mici bucăți de cărbune explodau și săreau din coșul pentru jar, ajungând pe podea. Bhagavan, care nu pierdea niciodată ocazia de a ne oferi o lecție de spiritualitate, a folosit acest fenomen natural pentru a explica relația dintre minte și Sine.

– Iată cum se ivește mintea din Sine, ca o scânteie care se desprinde din foc. Așa cum această bucată de cărbune nu va avea propria

ei căldură dacă este separată de foc, mintea nu are propria ei putere sau energie atâta vreme cât își imaginează că este separată de Sine.

Apoi, culegând bucata de cărbune cu niște clești, el a pus-o înapoi în foc, spunând:

– Acesta este *jīva* (sinele individual). El trebuie făcut să revină în Śiva, Sinele.

Am mai fost nevoit să fac reparații după ce niște muncitori veniți din afară nu au construit cum se cuvine un zid în jurul fântânii ashramului. Treaba fusese făcută în mare grabă și atât de prost, că unele pietre ieșeau din verticala zidului, în vreme ce altele erau adâncite în zid. Muncitorii nu se obosiseră nici măcar să umple cu ciment toate golurile dintre pietre. Când Bhagavan a văzut zidul, mi-a spus să netezesc suprafața și să umplu toate golurile. Nu am reușit să fac suprafața zidului perfect netedă, dar am făcut ce mi-a stat în putință punând pietricele și ciment în golurile și în crăpăturile mai mici. Când zidarii care-și făcuseră treaba atât de prost au mai apărut în ashram, Bhagavan a adoptat aceeași strategie pe care o folosise cu fierarul.

Fără să dea glas vreunei critici fățișe, el le-a arătat zidul și a spus:

– Uitați cât de bine a reparat Annamalai Swami acest zid pe care l-ați construit.

Ani mai târziu, Bhagavan mi-a cerut să efectuez lucrări similare în Templul Mamei. În timpul unuia dintre rondurile sale de inspecție, Bhagavan a observat că existau anumite goluri între dalele de piatră din jurul altarului interior (*garbhagriha*). Unele dintre aceste găuri aveau un diametru de 2,5 cm. El a remarcat și câteva interstiții între unele dintre pietrele ce alcătuiau zidul, cerându-mi să le plombez. Această sarcină, pe care am dus-o la îndeplinire pe la mijlocul anilor 1940, a fost una dintre ultimele lucrări de zidărie pe care le-am făcut pentru ashram.

Inițial, când am început să supraveghez lucrările de construcție în ashram, mă gândeam că treaba se va termina în curând. Când voi fi gata, mă voi întoarce în sală și voi putea să stau împreună cu Bhagavan.

Bhagavan nu mi-a spus niciodată: „De acum încolo trebuie să-ți dedici tot timpul acestor lucrări de construcție". Bănuiam, pur și simplu, că, în perioadele când nu erau lucrări de făcut, voi putea să mă

întorc în sală și să stau împreună cu Bhagavan. Dar însuși Bhagavan mi-a scos din cap această idee. De cum terminam o lucrare, el îmi găsea mereu altceva de făcut. În toți anii când am muncit pentru el, rare erau zilele când puteam să stau cu el în sală pe perioada programului de muncă.

Nu am resimțit prea acut acest dezavantaj, deoarece el a fost compensat prin câteva mici privilegii. Dis-de-dimineață, înainte de începerea lucrărilor de construcție, Madhava Swami și cu mine obișnuiam să-l ajutăm pe Bhagavan cu baia. Amândoi obișnuiam să-i masăm cu ulei spatele și picioarele înainte ca el să facă baie. Seara, între 8 și 9:30, mi se îngăduia să masez cu ulei tălpile lui Bhagavan. În timp ce făceam asta îi vorbeam despre chestiuni spirituale sau discutam diverse planuri de construcție cu el. Serile, după ce terminam masajul, Bhagavan îmi permitea să-mi odihnesc capul pe tălpile lui vreme de câteva minute.

Înainte de a continua cu poveștile, cred că trebuie să explic cumva de ce, practic, toți bărbații din Sri Ramanasramam erau numiți *Swami*. La dreptul vorbind, titlul de „Swami" se cuvine a fi folosit doar în cazul celor care au fost inițiați după toate regulile într-una dintre confreriile tradiționale de *sannyāsa*. Niciunul dintre cei din ashram nu fusese inițiat. Cei mai mulți au dobândit acest titlu doar pentru că Bhagavan a început să li se adreseze în acest mod. Bhagavan le vorbea întotdeauna oamenilor într-o manieră foarte respectuoasă. Când voia să-l cheme pe vreunul dintre *sādhu* din ashram, el îi rostea numele și apoi adăuga sufixul „Swami" ca semn de respect. El a făcut asta atât de des, încât, în cele din urmă, asceții din ashram au integrat cuvântul „Swami" în numele lor. De regulă, când cineva devine *sannyāsin*, i se dă un nume nou care este precedat de titlul „Swami". Cei mai mulți asceți (*sādhu*) din ashram și-au păstrat numele lor dinainte, rezumându-se să adauge cuvântul „Swami" ca un sufix.

Mulți discipoli au vrut să fie inițiați de Bhagavan și să li se acorde formal calitatea de *sannyāsa*, dar, din câte știu, el nu a dat niciodată satisfacție acestor solicitări. Unii discipoli mai insistenți îi aduceau roba portocalie (*kāshāyam*), care este purtată de către *sannyāsini*, și îl rugau pe Bhagavan să le-o ofere sau cel puțin s-o atingă ca un act de binecuvântare, dar Bhagavan nu consimțea să le dea nici măcar această confirmare limitată.

Sadhu Natanananda, cel care a compilat lucrarea *Upadēsa Manjari* (în traducere, *Îndrumare Spirituală*), a fost unul dintre discipolii care au încercat să-l facă pe Bhagavan să-i ofere roba portocalie (*kāshāyam*).

Bhagavan a refuzat, spunând: „Nu obișnuiesc să dau nimănui *kāshāyam*".

Atunci, Natanananda a pus roba pe scaunul din fața canapelei lui Bhagavan, care era folosit pentru ofrandele discipolilor. Bhagavan a refuzat să atingă haina și după câteva minute Natanananda a luat-o de acolo.

Sadhu Natanananda nu s-a lăsat și a devenit *sannyāsin*, dar, curând, acest mod de viață l-a dezamăgit. După câteva luni a revenit în ashram, și-a aruncat robele portocalii și a început iar să poarte haine obișnuite.

În fiecare seară trebuia să dau un raport în fața lui Bhagavan despre stadiul construcțiilor. Îi spuneam ce se făcuse și ce anume rămânea de făcut. Uneori, Bhagavan îmi dădea instrucțiuni pentru a doua zi. Alteori, îmi prezentam propriile mele planuri care erau aprobate. Mă găseam astfel într-o postură de invidiat, putând avea lungi discuții private cu Bhagavan în fiecare seară. Alți discipoli, cărora le era teamă să vorbească cu Bhagavan, deoarece erau copleșiți de măreția sa, mă foloseau ca intermediar. Știind că vorbeam liber cu Bhagavan în fiecare zi, ei îmi spuneau problemele lor și mă rugau să-i cer lui Bhagavan o soluție pentru ele.

Exista încă un mic privilegiu pe care îl prețuiam mult. Erau două serii de oameni care se adunau pentru a lua masa, atât la prânz, cât și la cină. Bhagavan mânca întotdeauna cu prima serie, în timp ce, de obicei, eu mâncam cu a doua serie. De regulă, Bhagavan termina de mâncat când eu intram în sala de mese. Dacă el încă mânca în clipa când eu intram, mă așezam vizavi de el și așteptam răbdător. Răbdarea îmi era deseori răsplătită. De multe ori, Bhagavan își împingea discret frunza-farfurie spre mine, dând de înțeles că puteam lua masa pe ea. Femeile care serveau înțelegeau imediat aluzia, așezau frunza în fața mea și îmi puneau de mâncare.

Micile resturi de mâncare ce rămâneau lipite de frunza-farfurie erau privite ca un prasād *din partea Gurului. Din această cauză,*

exista adesea o competiție acerbă pentru a dobândi frunza-farfurie a lui Bhagavan.

Odată am fost foarte bolnav din cauza dorinței mele nestăvilite de a mânca resturile lui Bhagavan. Toate s-au întâmplat deoarece m-am inspirat dintr-o poveste despre un yoghin numit Guru Namaśivaya care a trăit pe muntele Arunachala cu câteva sute de ani în urmă. Într-o zi, Gurul acestui yoghin a vomitat și i-a cerut să curețe voma.

El i-a spus discipolului său:

– Pune-o acolo unde nu putem umbla, acolo unde nu poate să ne atingă tălpile.

Guru Namaśivaya a mâncat voma, considerând-o tot timpul ca un *prasād* din partea Gurului. Acesta din urmă a fost foarte mulțumit și l-a felicitat pentru devoțiunea sa.

Mi-am amintit această poveste într-o zi când Bhagavan suferea de o cumplită durere de dinți. Pentru a-și alina durerea, Bhagavan a pus o bucată de tutun între dinți, a ținut-o câteva minute și apoi a scuipat-o. Am luat hotărârea prostească de a-mi arăta devoțiunea imitându-l pe Guru Namaśivaya. Convins că tutunul era un *prasād* din partea lui Bhagavan, l-am strivit între dinți și l-am înghițit. Aproape imediat după aceea, am avut niște dureri de stomac groaznice și o acută senzație de greață. De câteva ori mi-a venit să vomit, dar am reușit să n-o fac, bând mari cantități de apă.

Multe substanțe chimice din componența tutunului sunt extrem de otrăvitoare. În timpul fumatului, ele sunt fie arse, fie împiedicate să ajungă în plămâni odată cu fumul de către cilii pulmonari. Dacă cineva mănâncă tutun, toată otrava pătrunde în corp.

Ori de câte ori supervizam lucrări de construcție, Bhagavan îmi spunea adesea:

– Muncești din greu în plin soare. Poți să mănânci orice dorești.

Cunoscând grija lui Bhagavan față de mine, femeile care serveau mâncarea îmi dădeau întotdeauna mari cantități de lapte bătut și unt clarificat (*ghee*) pentru a contracara canicula. Aveam, de asemenea, un remediu propriu. Pe timpul verii, când căldura era aproape insuportabilă, am descoperit că amestecând o ceapă mărunțită în mâncare mă ajuta să-mi mențin corpul la o temperatură joasă. Într-o vară,

am mâncat asemenea cantități de ceapă crudă, încât mulți au început să-mi spună „Ceapă Swami".

La început, înainte ca foarte mulți oameni să înceapă să vină în ashram, era adesea posibil să vorbești cu Bhagavan în timp ce mânca în sala de mese. Odată, stăteam lângă Bhagavan în timp ce își mânca prăjiturile cu orez (*idli*).

O idli *este o mică prăjitură fiartă la aburi și făcută din aluat fermentat de orez și năut negru. Aceste prăjituri figurau constant în meniul micului dejun din ashram.*

I-am pus lui Bhagavan câteva întrebări de ordin spiritual, dar, înainte ca el să poată răspunde până la capăt, Chinnaswami ne-a întrerupt, spunând:

– De ce pui întrebări în timp ce Bhagavan mănâncă? Pune-ți întrebările într-un moment mai prielnic.

Înainte de a-și continua răspunsul, Bhagavan s-a întors către Chinnaswami și a spus:

–*Jnāna* este mai importantă decât mâncatul prăjiturilor. Timpul acesta n-o să se mai întoarcă. Dacă ne oprim din vorbit acum, s-ar putea să nu mai avem un alt moment prielnic.

Atât de mulți oameni doreau să mănânce din farfuria-frunză a lui Bhagavan, încât, în cele din urmă, s-a adoptat un sistem prin rotație. La începuturile ashramului, când foloseam încă vechea sală de mese, nu exista niciun sistem recunoscut ca atare. Deoarece veneam acolo și mă așezam intenționat lângă Bhagavan tocmai când el termina de mâncat, de cele mai multe ori aveam parte de farfuria lui. Uneori, câte unul dintre ceilalți discipoli mi se plângea de monopolul pe care-l aveam.

– Îi iei frunza lui Bhagavan aproape în fiecare zi, dobândind atât de mult *punya*. Tu ai atât de multe ocazii de a-i lua frunza lui Bhagavan. Te rog, lasă-mă să mănânc de pe frunza lui Bhagavan măcar într-o singură zi.

Dacă cineva se plângea astfel, îi dădeam imediat frunza. Când s-a terminat construcția noii săli de mese, nu am mai putut lua frunza decât de câteva ori. În anii care au urmat, Bhagavan nu și-a mai oferit altora frunza. Când a aflat că oamenii stăteau în jurul lui după fiecare masă doar pentru a avea parte de frunză, a pus capăt acestui

obicei, anunțând că din acel moment nimănui nu-i va fi îngăduit să mănânce de pe ea.

Existau și alte forme de *prasād* disponibile în sala de mese. După fiecare masă, Bhagavan se spăla pe mâini într-un mic vas pe care îl ținea lângă frunza lui. Eu beam apa aceea aproape în fiecare zi. În plus, eu obișnuiam să beau apa care îi era servită lui Bhagavan. De obicei el bea o jumătate de cană, lăsând cealaltă jumătate în cană. De câte ori făcea așa, eu obișnuiam să beau apa rămasă. În anii care au urmat, când locuiam în Palakottu și îmi pregăteam eu însumi mâncarea, reușeam totuși să beau uneori această apă. Mudaliar Patti, una dintre femeile care îi aduceau de mâncare lui Bhagavan în fiecare zi, lua uneori această apă din sala de mese și mi-o aducea, deoarece știa cât de mult o prețuiam.

Bhagavan m-a pus să muncesc din greu, dar, în același timp, era foarte blând și respectuos față de mine. Un incident din sala de mese o demonstrează foarte limpede. Îmi petrecusem toată dimineața supraveghindu-i pe zidarii ce construiau niște trepte lângă dispensar. Dacă n-aș fi fost prezent, mai mult ca sigur ei n-ar fi pus suficientă umplutură sub trepte sau ar fi pus chiar treptele unde nu trebuia. Munca a durat atât de mult, încât am venit foarte târziu la masa de prânz. Când am ajuns în sala de mese, am descoperit că mâncarea de pe frunza mea se răcise, iar câteva viespi se așezaseră pe ea. Una dintre femeile care serveau m-a dojenit pentru că am întârziat atât de mult.

– Poate că muncești, dar și noi muncim. Nu ar trebui să apari așa târziu, ar trebui să vii la timp, a spus ea.

Bhagavan, care în acel moment se afla afară, curățându-și dinții, a auzit întâmplător ceea ce se spunea.

El a spus, ridicând glasul:

– Annamalai Swami nu stă și lenevește. Dacă ar fi venit mai devreme, munca pe care o supraveghează nu s-ar fi făcut așa cum se cuvine. Dacă vrei să te odihnești, poți merge să te odihnești. Îl voi servi eu însumi pe Annamalai Swami.

Intervenția sa le-a șocat pe femei atât de tare, încât mi-au luat mâncarea rece și mi-au dat alta caldă pe altă farfurie, nefolosită.

Îmi pot aminti alte două întâmplări care vădesc grija lui Bhagavan față de mine. Prima a avut loc după ce m-am rănit scăpând o lespede mare de granit pe un deget de la picior. M-am hotărât să

petrec ziua odihnindu-mă în camera mea, deoarece piciorul mă durea atât de tare, că nu puteam să merg. Mulți oameni din ashram știau că eram rănit, dar nimeni nu și-a amintit să-mi aducă de mâncare sau vreun medicament. Bhagavan a băgat de seamă că am lipsit la masa de prânz și a început să întrebe de mine. Când a aflat că am fost lăsat să zac în camera mea, fără mâncare sau îngrijiri medicale, s-a supărat foarte tare pe cei prezenți.

– Îl extenuați de atâta muncă pe omul ăsta. Toți spuneți ce frumos va fi când toate aceste clădiri noi vor fi terminate. Dar acum, că e bolnav, nimeni nu se obosește să aibă grijă de el, a spus Bhagavan.

Se pare că Bhagavan a continuat să vorbească așa un timp. Prin urmare, după prânz am fost surprins când la ușa mea au apărut câțiva discipoli care se simțeau cam rușinați, aducându-mi în dar mâncare și medicamente. Ei s-au scuzat pentru că nu au avut grijă de mine de la început și mi-au spus cum a reacționat Bhagavan față de situația mea.

A doua întâmplare a avut loc la puțin timp după sărbătorirea unei *jayanti.*

„Jayanti" *înseamnă* „victorie". *Pe tot parcursul acestei cărți, termenul* jayanti *se referă la ziua în care este sărbătorită ziua de naștere a lui Bhagavan.*

O importantă donație de legume fusese primită de către ashram. Era clar că, dacă nu erau conservate cumva, ele urmau să se strice înainte de a putea fi consumate. Bhagavan a hotărât că soluția optimă era de a îmbucătăți legumele și a le usca la soare. Această procedură le făcea să fie bune de mâncat timp de câteva săptămâni. Deoarece era o sarcină de mare amploare, Bhagavan i-a cerut lui Chinnaswami să-i cheme pe toți discipolii pentru a ajuta la tăierea legumelor. Mi-am abandonat postul de supervizor al lucrărilor de construcție și m-am prezentat împreună cu ceilalți.

Când Bhagavan m-a văzut că am venit la datorie, a zis:

– Treaba asta nu este pentru tine. Ea este numai pentru ceilalți. Tu deja muncești toată ziua fără odihnă.

Bhagavan nu mă încuraja întotdeauna să mă odihnesc dacă eram bolnav sau rănit. Odată, mă durea groaznic piciorul, de parcă tot timpul mă împungea cineva cu o țepușă de fier. Nu se vedea nimic care să indice pricina durerii, așa că nu puteam să fac nimic. În acea zi, Bhagavan îmi dăduse multe treburi de făcut. Eu șchiopătam prin

ashram, făcând atât cât puteam face, însă de una nu m-am ocupat, deoarece nu am avut timp suficient. Când am terminat toate treburile cu excepția aceleia, m-am dus la Bhagavan să-i spun că mă durea îngrozitor piciorul. Bhagavan mi-a ignorat spusele, întrebându-mă dacă am făcut tocmai acea treabă pe care nu reușisem s-o fac. I-am spus că nu am putut s-o fac din cauza piciorului care mă durea.

Bhagavan mi-a spus:

– Du-te și fă această ultimă treabă, iar durerea va dispărea.

Ca de obicei, previziunea lui Bhagavan s-a dovedit a fi adevărată.

Nu pot spune că-mi plăcea întotdeauna să muncesc atât de mult. Ar fi fost bine să am câte o zi liberă din când în când. Odată, am încercat să-mi iau o scurtă pauză, dar ea a avut asemenea consecințe dezastruoase, încât nici nu am mai încercat vreodată. S-a întâmplat când mă simțeam foarte obosit, deoarece muncisem multă vreme fără a mă odihni. M-am dus și l-am întrebat pe Bhagavan dacă puteam să iau o pauză de la îndatoririle mele pentru a face *giri pradakshina* (a face înconjurul muntelui). I-am spus că doream de ceva timp să fac *giri pradakshina*. Bhagavan știa că aveam multe lucrări în curs, așa că, la început, el a refuzat să-mi dea permisiunea. Nu a spus „nu", pur și simplu a tăcut. Ar fi trebuit să înțeleg tăcerea lui ca pe un răspuns, dar eu am fost destul de neghiob să insist cu solicitarea pe care o aveam.

În cele din urmă, Bhagavan mi-a dat un răspuns pozitiv:

– Îmi spui adesea că vrei să ai timp liber ca să poți practica meditația. Fă *giri pradakshina* și meditează în timp ce mergi.

Am mers în jurul muntelui, dar mintea mea era prea neliniștită pentru a medita. Mă simțeam vinovat, deoarece îmi abandonasem munca, deși Bhagavan îmi dăduse permisiunea de a o face. Simțământul de vinovăție s-a accentuat la extrem când am revenit în ashram. Am fost întâmpinat de un mare număr de discipoli, toți dorind să știe unde anume fusesem. Ei mi-au spus că, imediat după ce am plecat, Bhagavan s-a ridicat de pe canapea și a început să supravegheze lucrările pe care eu alesesem să le abandonez. El a stat în plin soare supraveghind lucrările, timp de ore întregi, câtă vreme am lipsit. Nimeni nu a reușit să-l convingă să meargă în casă. Acei devoți care veniseră pentru *darśan*-ul lui au fost nevoiți să facă *namaskāram* în noroiul și mortarul în care stătea cu picioarele. Pe bună dreptate, Chinna-swami și ceilalți discipoli erau supărați pe mine, deoarece l-am pus pe Bhagavan în asemenea situații neplăcute. Cât despre

Bhagavan, el nu a spus nimic, dar mi-a fost ușor să-i înțeleg această lecție tăcută: este mai important să te ocupi de treaba pe care ți-o dă Bhagavan decât să-ți iei liber pentru meditație sau *giri pradakshina*.

Bhagavan era mai îngăduitor când în ashram nu se derula ceva care trebuia supravegheat. În timpul unei asemenea perioade mai lejere m-am hotărât să fac o excursie pe vârful muntelui. Am cerut și am obținut permisiunea lui Bhagavan de a merge în excursie și apoi l-am rugat să-mi spună care este calea cea mai scurtă spre vârf. Bhagavan m-a luat în partea din spate a ashramului și mi-a arătat zona vălurită ce se întinde de la vârf aproape până în spatele ashramului.

Arătându-mi această porțiune de pământ, Bhagavan a spus:

– În această zonă există trei vârfuri. Le vei remarca pe măsură ce vei urca. Ţine-ți privirea asupra fiecăruia dintre aceste trei vârfuri și mergi întotdeauna spre ele. Când vei ajunge în cel de-al treilea vârf, vei vedea că nu poți continua să mergi în linie dreaptă către culme. Ocolește un pic și apoi urcă direct spre piscul principal.

Ramaswami Pillai era cu noi, ascultând aceste instrucțiuni. Când Bhagavan a terminat de

vorbit, el a spus:

– Cele patru vârfuri sunt precum vârfurile reprezentate de karma, *yōga, bhakti* și *jnāna*. Ele trebuie să fie escaladate pe rând.

Am urmat instrucțiunile lui Bhagavan și am ajuns în vârf foarte ușor. Deoarece eram puțin îngrijorat că mi se va face foame pe drum și că îmi voi pierde toată energia, am luat o desagă care conținea prăjituri cu orez, arahide, *dhal*, banane, nuci de cocos și apă. Am luat câte o gustare la intervale regulate și nu am simțit deloc că pierd energie.

La întoarcere l-am anunțat pe Bhagavan cu oarecare mândrie:

– Nu mi-a fost foame deloc toată ziua.

Bhagavan a râs și a glumit pe seama mea spunând:

– Cum ar fi putut să ți se facă foame? Ai mâncat toată ziua.

În ceea ce-l privea, Bhagavan nu a mai urcat spre vârf de pe la mijlocul anilor 1920. Îi plăcea să se plimbe pe munte, dar știa că, dacă ar fi început să se îndrepte spre culme, toată lumea din ashram ar încerca să-l urmeze.

În 1938, un devot din Salem, pe nume Rajagopala Iyer, l-a întrebat pe Bhagavan în legătură cu diferitele căi spre vârful muntelui.

Bhagavan a descris cele mai bune căi, apoi a comentat:

– Dacă urcușul este lent, nimănui nu-i va fi greu.

Subramaniam Iyer, auzind spusele lui Bhagavan, a încercat ulterior să-l convingă să urce pe munte împreună cu grupul său, spunând:

– Dacă Bhagavan ne însoțește, niciunul dintre noi nu va avea nicio problemă.

Bhagavan a răspuns în glumă:

– Dacă vin, toată lumea din ashram mi se va alătura. Chiar și clădirile vor veni cu noi!

O doamnă care ne asculta vorbind l-a întrebat pe Bhagavan:

– Poate totuși Bhagavan să urce acest munte?

Bhagavan a râs, răspunzând:

– Pot să urc totuși acest munte și oricare altul.

Arunachala are aproximativ 792 de metri înălțime. La vremea acestei întâmplări, Bhagavan era în jurul vârstei de 58 de ani. Când era mai tânăr, el mergea deseori de la Skandashram, situat la aproximativ 182 de metri altitudine, până în vârf și înapoi într-o singură oră. Unui adult normal și sănătos i-ar fi trebuit cel puțin două ore pentru a parcurge acest traseu. Înzestrarea lui Bhagavan pentru drumeții montane este încă mai surprinzătoare dacă avem în vedere că nu purta niciodată ghete sau sandale.

La început, când Bhagavan locuia în Peștera Virupaksha, obișnuia deseori să meargă spre vârf de unul singur, să stea acolo o vreme și apoi să se întoarcă în grotă. Mi-a spus că, odată, când a mers în vârful munteului de unul singur, a fost urmărit în taină de un devot pe nume Coutrallam Swami. La zece minute după ce Bhagavan a ajuns în vârf, Coutrallam a apărut cu un ulcior de lut conținând apă. Îl urmase pe Bhagavan până acolo, purtând ulciorul în spate, pentru ca Bhagavan să nu sufere de sete după acel urcuș îndelungat.

În cele din urmă, Coutrallam Swami, care era cunoscut și ca Śivaya sau Mauni Swami, a plecat din ashramul lui Bhagavan, ajungând el însuși faimos ca maestru spiritual. El a devenit conducătorul mai multor *math*-uri, a avut mulți discipoli, posedând chiar și o mașină mare, ceva foarte rar la acea vreme.

Unii îl considerau un om cam arogant, dar, odată, Bhagavan mi-a vorbit despre el astfel: „Este un devot bun, dar nu-și arată devoțiunea în exterior. Devoțiunea este numai în interior. El o ascunde atât de bine, încât cei mai mulți oameni cred că nu este un devot bun. Îmi place foarte mult devoțiunea de acest fel".

Mâncarea din ashram

Când Bhagavan se trezea, de obicei între 3 și 4 dimineața, el mergea în bucătărie și începea să taie legumele ce trebuiau să fie gătite în dimineața respectivă. Restul celor care lucrau în bucătărie, ce dormeau mai mult timp, i se alăturau puțin mai târziu. Înainte de a începe lucrul, de obicei Bhagavan tăia în bucățele un tubercul de ghimbir, adăuga puțină sare și înghițea bucățile. Acesta era leacul lui băbesc pentru problemele digestive de care suferea în mod curent.

După câte se pare, Bhagavan era un bucătar-șef foarte democratic: el își începea întotdeauna ziua întrebându-i pe lucrători ce doreau să gătească pentru masa de prânz. Fiecare era întrebat ce idei și ce planuri avea, iar alternativele erau discutate până când se ajungea la un anumit consens. Apoi legumele erau tăiate conform planului asupra căruia s-a căzut de acord, dar, când începea gătitul, deseori Bhagavan schimba rețeta fără a mai consulta pe nimeni.

Spre sfârșitul dimineții, când gătitul era pe terminate, Bhagavan spunea adesea, cu inocență: „Am plănuit să gătim într-un anumit fel, dar se pare că a ieșit ceva cu totul diferit".

Aceia dintre noi care lucrau alături de el simțeau că discuțiile ce aveau loc dimineața devreme se petreceau doar pentru a ne încuraja să punem osul la treabă. Schimbările care erau anunțate pe la sfârșitul dimineții nu supărau pe nimeni. Toți acceptam autoritatea absolută a lui Bhagavan și eram întotdeauna fericiți să susținem schimbările pe care le dorea sau sugestiile venite de la el.

Cum, de regulă, Bhagavan era primul care ajungea în bucătărie, îi revenea sarcina de a face focul. Un om pe nume Ranga Rao, care se trezea și el dis-de-dimineață, încerca uneori să-l scutească pe Bhagavan de această corvoadă, dar nu a reușit decât rareori. Alții au încercat să-l scutească de tocatul legumelor, fără a avea nici ei prea mare succes. Când se termina tăiatul legumelor, Bhagavan își înfășura un prosop în jurul capului și măcina *chutney* într-unul dintre mojare.

El măcina din toate puterile, abandonând numai dacă vreun devot vânjos și cu experiență se oferea să preia această muncă. Odată ce termina de măcinat, se spăla pe mâini și mergea la incantațiile de dimineață (*pārāyana*).

Bhagavan rămânea în contact cu activitatea din bucătărie în timp ce stătea în sală. Sampurnammal, una dintre bucătărese, îi aducea mostre de *sambar* și legume imediat ce erau gata. După ce le gusta, Bhagavan își exprima acordul sau dădea câteva instrucțiuni de tipul: „Mai puneți sare". Dacă bucătarii uitau să-i aducă mostrele, Bhagavan pleca din sală pe la 10–11 dimineața, mergea în bucătărie și vedea cu ochii lui dacă mâncarea era sau nu pregătită așa cum se cuvine.

De obicei, toată lumea era fericită să urmeze instrucțiunile lui Bhagavan, dar de câteva ori a fost nevoie ca el să-și exercite autoritatea. Îmi amintesc o anumită împrejurare când el le-a învățat pe bucătărese să facă *aviyal* așa cum se cuvine. *Aviyal* este o mâncare condimentată care conține multe legume, nucă de cocos și lapte bătut. Bhagavan a insistat de multe ori ca *chili* și celelalte condimente să fie măcinate până devin o pastă înainte de a fi adăugate peste legumele care fierb înăbușit. Cum asta era o activitate foarte laborioasă care consuma mult timp, bucătăresele au decis într-o bună zi să adauge condimente pudră peste legume în locul pastei de condimente măcinate manual. Bhagavan a aflat cumva despre cele întâmplate. Data următoare când s-a gătit *aviyal*, Bhagavan a venit personal în bucătărie și a măcinat condimentele. S-a întâmplat să intru în bucătărie tocmai când el făcea asta.

Observând că numai el muncea, în vreme ce toate femeile stăteau și se uitau, am spus:

– Sunt mulți cei care muncesc în bucătărie. De ce oare Bhagavan face de unul singur această treabă?

Bhagavan a explicat ce anume se petrecea.

– Le-am spus să facă o pastă din condimente, dar nu mi-au urmat instrucțiunile. Deci, pentru a fi sigur că lucrurile sunt făcute cum trebuie, fac eu însumi ce este de făcut. Pentru mine nu e o corvoadă. De fapt, este un exercițiu util pentru mâini și brațe.

M-am întors spre femei și le-am dojenit un pic:

– Sunt atât de mulți oameni aici, dar îl lăsați pe Bhagavan să facă toată munca mai grea. De ce stați aici așa degeaba?

Bhagavan nu a făcut niciun comentariu, continuând pur și simplu să macine. Femeile au interpretat tăcerea lui ca însemnând că el dorea să încredințeze altcuiva această muncă.

Ele au început să spună în cor:

– Lasă-mă pe mine!

– O s-o fac eu!

– Lasă-mă pe mine acum!

Bhagavan a râs, spunând:

– Abia acum mă rugați. De ce nu m-ați rugat înainte?

El a terminat treaba fără a permite nimănui să-i ia mojarul. Apoi, după ce a adăugat pasta peste *aviyal* și a amestecat în el cu o lingură, Bhagavan a curățat personal ambele mojare. A fost o lecție bine-venită pentru toată lumea: în *aviyal* nu se puneau niciodată condimente pudră.

Îmi amintesc o altă împrejurare când Bhagavan ne-a dat o lecție făcând el însuși munca ce trebuia făcută. Lângă bucătărie exista o încăpere unde nu se făcea decât rareori curățenie. Ea era plină de praf și murdărie, podeaua ei fiind, de regulă, acoperită de frunze de bananier și legume tăiate. Mulți oameni treceau prin această cameră, dar nimeni nu s-a ostenit să facă ordine acolo până când Bhagavan nu a luat mătura și a curățat toată camera.

În timp ce Bhagavan mătura, mai mulți discipoli au încercat să-l oprească, spunând:

– Te rog, Bhagavan, lasă-mă pe mine să fac asta. Voi curăța această cameră.

Dar Bhagavan a refuzat să dea altcuiva mătura.

Tuturor celor care s-au oferit voluntari, el le-a răspuns:

–Abia acum ochii voștri văd ce-i aici. Înainte nu ați văzut mizeria?

Bhagavan a adunat toată mizeria pe o bucată mare de hârtie și a scos-o pentru a o arunca. Din acea zi, în cameră s-a făcut curat cu regularitate.

Când am povestit cum s-a implicat Bhagavan în lucrările de construcție din ashram, am menționat că uneori el începea clădiri când nu existau bani pentru a le termina. Odată, l-am văzut adoptând o strategie similară în bucătărie. Într-o dimineață, când, practic, nu existau alimente în ashram, l-am văzut luând puținele alimente pe care le aveam și începând să pregătească o masă. El a avut suficientă

încredere pentru a începe s-o pregătească, sperând că Dumnezeu va trimite mai multe alimente înainte de a termina de gătit. Era ora 5:30 dimineața când Bhagavan a început să curețe o mână de orez fărâmițat. El l-a spălat într-un vas, a ales toate pietricelele din orez, apoi a început să-l gătească pe un mangal (*kumutti*). Toate aceste lucruri m-au nedumerit întru câtva.

„Orezul ăsta nu-mi ajunge nici măcar mie", mă gândeam eu. „Cum de vor mânca toți acești oameni?"

Când orezul a început să fiarbă, un discipol a apărut cu 2 litri de lapte. Când orezul a fiert, Bhagavan a pus pe mangal un vas mai mare și a început să gătească orezul și laptele împreună. Câteva minute mai târziu, a venit un alt discipol, oferind stafide și zahăr candel. Bhagavan le-a spălat și le-a pus în vas împreună cu celelalte ingrediente. Pe la 6:30, când mâncarea era aproape gata, un grup de devoți a venit de la Kumbakonam. Ei au adus un vas mare conținând prăjituri, *vadai*, niște banane speciale și niște vase făcute din frunze de bananier. Aceste vase făcute din frunze de bananier (*tonnai*) erau numai bune pentru a servi *payasam*-ul improvizat de Bhagavan.

Deși payasam-*ul – un terci dulce și lipicios – se face de obicei din cereale, lapte, zahăr și uneori fructe, ingredientele folosite de Bhagavan au fost foarte insolite.*

Pe la 7:30 dimineața, după ce Bhagavan și-a făcut baia, ne-am așezat cu toții și ne-am înfruptat din acest mic dejun copios.

Mulți au scris că lui Bhagavan nu-i plăcea deloc să irosească ceva folositor. El își arăta deseori această grijă în bucătărie. Într-o zi, pe când se pregătea masa de prânz, câteva semințe de muștar au căzut pe pământ. Bucătarii nu le-au băgat în seamă, dar Bhagavan a ridicat una câte una cu unghiile, punându-le într-un mic vas.

Sama Iyer, unul dintre brahmanii care lucrau în bucătărie, a spus:

– Bhagavan ia aceste câteva semințe de muștar și le economisește. Bhagavan este, de asemenea, foarte chivernisit când este vorba să economisim bani. Pentru cine economisește Bhagavan toate acestea?

– Toate aceste lucruri sunt create de Dumnezeu. Nu trebuie să irosim nici măcar lucrurile neînsemnate. Dacă ceva este de folos cuiva, este bine să-l ținem, a răspuns Bhagavan.

Adesea, Bhagavan nu băga de seamă multe dintre greșelile noastre, dar arareori se abținea să ne atragă atenția dacă eram risipitori. În iunie 1939, am văzut cum, întorcându-se dintr-o plimbare pe munte, Bhagavan l-a abordat pe fiul lui T.K. Sundaresa Iyer și l-a dojenit aspru:

– Tatăl tău îmi spune că obișnuiești să cumperi multe lucruri inutile. Nu cheltui mai mult decât câștigi. Trebuie să fii chibzuit. Focul, datoriile, obiectele simțurilor și otrava. Chiar și un pic dintre aceste lucruri poate să ne distrugă, a spus Bhagavan.

Odată, Bhagavan mi-a dat o lecție similară în timp ce supravegheam construcția noii săli de mese. El mi-a dat un cui ruginit și strâmb de aproximativ 4 cm, cerându-mi să-l curăț, să-l îndrept și să-l utilizez în sala de mese.

– Dar, Bhagavan, tocmai am primit multe kilograme de cuie noi-nouțe. Nu este nevoie să folosim cuie vechi precum acesta, am protestat eu.

Bhagavan m-a contrazis. După ce mi-a spus că toate lucrurile utilizabile trebuie să fie folosite, a repetat instrucțiunile legate de recondiționarea cuiului.

Insistența lui Bhagavan asupra austerității și faptul că nu suporta risipa l-au determinat să construiască el însuși multe unelte și echipamente din materiale disponibile la fața locului. Odată, pe când locuia la Skandashram, el a luat o stâncă mare de granit, de peste 75 cm^2, și a petrecut multe zile șlefuindu-i suprafața cu ajutorul unui amestec de nisip și apă. În cele din urmă, suprafața pietrei era atât de bine netezită și lustruită, încât puteai să-ți vezi fața în ea. Piatra a fost utilizată pentru răcirea orezului după ce era fiert. La sfârșitul anilor 1930, patru sau cinci discipoli s-au dus la Skandashram pentru a lua această piatră, deoarece știau că fusese făcută de Bhagavan. Ei au coborât muntele cu ea și au pus-o în bucătăria cea nouă. Urmând exemplul lui Bhagavan, niște discipoli au șlefuit alte pietre, de aproximativ 3 m^2, folosindu-le în același scop.

Deși Bhagavan era dispus să petreacă mai multe ore în fiecare zi pentru a se asigura că hrana ashramului este pregătită așa cum se cuvine, lui nu-i plăceau mesele pretențioase, constând din mai multe feluri de mâncare. El se mulțumea cu orez, *sambar* și un fel din legume. O doamnă din Kerala, care era obișnuită să pregătească multe feluri de mâncare la fiecare masă, a venit într-o zi pentru *darśan* și

a insistat să gătească pentru toată lumea. Consumând mult timp și efort, ea a reușit să prepare și să servească 32 de feluri de mâncare. Bhagavan i-a îngăduit să servească fiecare fel separat, pe câte o frunză de bananier, dar la sfârșit Bhagavan a amestecat toate ofrandele într-un singur bulgăre omogenizat.

El i-a explicat aceasta spunând:

– A trebuit să cheltuiești multă energie cu prepararea tuturor acestor mâncăruri. Numai adunarea ingredientelor trebuie că ți-a luat foarte mult timp. O singură legumă – care ajunge pentru a curăța stomacul și a te scăpa de constipație – este suficientă. De ce să faci toate aceste feluri? Apoi mai există o problemă: dacă pregătești 32 de feluri, mintea va gândi întotdeauna: „Să mănânc asta sau cealaltă?" Astfel că mintea este mereu distrată când mănâncă. Dacă există un singur fel de mâncare nu avem această problemă. Îl putem mânca fără complicații. De asemenea, mesele de acest tip nu sunt un exemplu bun pentru oamenii care nu au ce mânca. Săracii vor auzi că luăm mese somptuoase și se vor gândi: „Noi suntem flămânzi, și acești oameni, care ar trebui să fie niște simpli *sādhu*, mănâncă atâtea feluri". Din astfel de gânduri se va naște o invidie inutilă.

Mai târziu, el a adăugat:

– Dacă Bhagavan ar trebui să mănânce mai întâi un anumit fel, femeia își va spune: „Oh, lui Bhagavan îi place foarte mult acest fel". Atunci, ea îmi va pune încă o porție în farfurie. Iată de ce amestec totul într-un singur bulgăre.

În primii ani petrecuți pe munte de Bhagavan, de mâncare se ocupau în principal discipole precum Mudaliar Patti și Echammal, care preparau mâncarea la ele acasă și apoi o aduceau la Peștera Virupaksha sau la Skandashram. Când mâncarea a început să fie preparată în ashram, ambele femei au continuat să aducă zilnic mâncare. Mudaliar Patti obișnuia să aducă suficientă mâncare pentru aproximativ patru persoane, Echammal suficientă pentru două. Amândouă își aduceau ofrandele de mâncare la prânz, servind personal mâncarea lui Bhagavan și discipolilor. Cum doamnele au îmbătrânit și bucătăria ashramului s-a extins, Bhagavan a încercat să le descurajeze să mai aducă mâncare, dar niciuna dintre ele nu a fost gata să renunțe la privilegiul greu dobândit de a-l servi zilnic pe Bhagavan.

Vechea sală de mese acoperită cu țigle, ce a fost utilizată până la construirea uneia noi în 1938. În fundal poate fi văzut acoperișul vechii săli de primire.

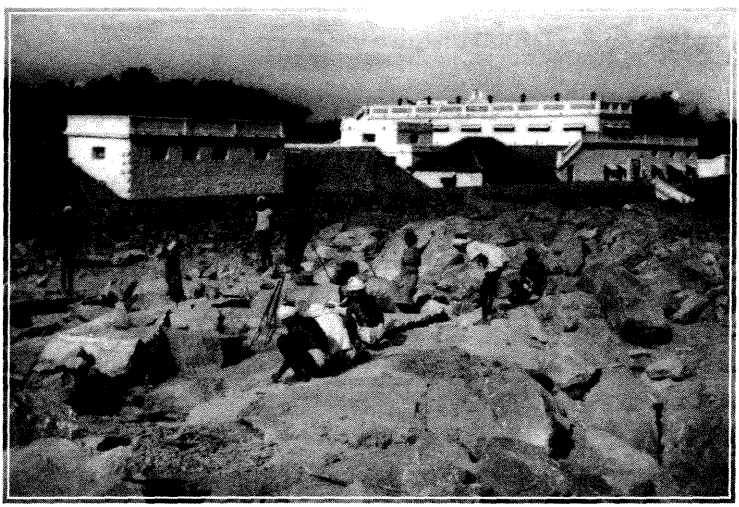

Lucrători din ashram tăind manual pietre de construcție din granit la poalele muntelui Arunachala. *Pāthasālā* pe care a construit-o Annamalai Swami este clădirea albă, din centru-stânga, cu patru ferestre.

Santammal, bucătăreasa-șefă între anii 1930 și 1940.

Mudaliar Patti

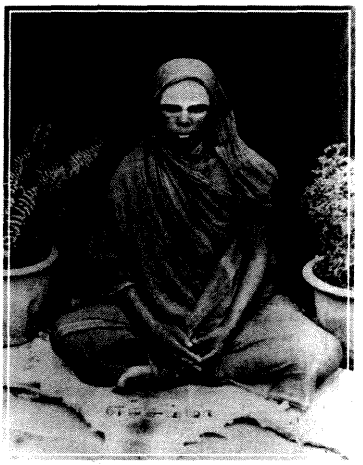

Echammal

Varanasi Subbalakshamma

Chiar dacă Bhagavan i-a cerut de câteva ori lui Echammal să nu mai aducă mâncare, el nu ar fi dorit să stabilească o interdicție clară. Odată, când Chinnaswami i-a interzis în mod clar să aducă mâncare de dragul sănătății lui Bhagavan, acesta a refuzat să intre în sala de mese când a sunat clopoțelul care anunța prânzul. El nu a oferit nicio explicație, dar discipolii au bănuit imediat că protesta împotriva interdicției la care era supusă Echammal. La momentul respectiv, Echammal se întorsese deja în oraș, astfel că a fost nevoie să fie trimiși niște discipoli pentru a o aduce înapoi. La început ea nu a fost dispusă să vină, fiind încă supărată pe administrația ashramului, dar, când i s-a spus că Bhagavan va muri probabil de foame dacă ea nu va veni personal, a acceptat să vină și să pună capăt impasului. Când i-a cerut lui Bhagavan să intre în sala de mese și să mănânce, el s-a ridicat și a mers la masă. Deși s-au făcut încercări timp de o oră, nimeni nu reușise să-l convingă să se miște din vechea sală. După acest incident, dreptul lui Echammal de a servi mâncarea nu a mai fost pus niciodată la îndoială.

Ori de câte ori Bhagavan o vedea venind pe Mudaliar Patti, fața i se lumina cu un zâmbet. Adesea, după ce îl servea, el îi mai cerea mâncare. Uneori, se întâmpla chiar s-o cheme înapoi după ce îl servea pentru a se înfrupta cu niște mâncare din coșul ei. Asta era ceva foarte neobișnuit: Bhagavan le critica întotdeauna pe femeile care serveau masa, spunând că pun prea multă mâncare în farfurie și, în afara ocaziilor când Mudaliar Patti era prezentă, el nu cerea decât rareori o a doua porție. Cu toții simțeam că numai dragostea și devoțiunea lui Mudaliar Patti făceau să apară o asemenea reacție din partea lui Bhagavan.

Cum nu eram brahman, nu mi se îngăduia să iau parte la gătit. În cele câteva ocazii când am ajutat în bucătărie, am fost obligat să mă rezum la tăierea legumelor. Totuși, odată, Bhagavan a încălcat regulile și mi-a îngăduit să gătesc. Era în dimineața de după celebrarea unei *jayanti*. Toți bucătarii dormeau, complet extenuați după ce, cu o zi înainte, hrăniseră mii de oameni. Bhagavan m-a luat pe mine, pe Madhava Swami și pe Ramakrishna Swami în bucătărie pentru a face *uppuma*, deoarece era limpede că bucătarii nu aveau să se trezească la timp ca să pregătească micul dejun. Sub supravegherea lui

Bhagavan, am tăiat legume, am ras nucă de cocos și am făcut o oală mare de *rava uppuma*.

Uppuma *este un terci gros făcut din grâu care conține fâșii de legume prăjite și condimente.* Rava, *principalul său ingredient, este produs prin zdrobirea grâului în particule mici.*

Când am fost gata, Bhagavan mi-a dat să gust mâncarea. La început am refuzat, deoarece nu avusesem timp să-mi curăț dinții în dimineața respectivă. Bhagavan m-a luat la bucătărie direct din camera mea.

Lui Bhagavan nu-i păsa în ce stare se afla gura mea.

– Gustă. Ne putem spăla pe dinți după.

Puțin mai târziu, el a adăugat:

– Să nu spui nimănui că noi am pregătit asta. Brahmanii nu vor mânca dacă află că tu le-ai gătit mâncarea.

Iată o ilustrare perfectă a atitudinii lui Bhagavan față de ortodoxia brahmanică. El s-a străduit din cale-afară să nu ofenseze sentimentele brahmanilor ortodocși, permițând doar brahmanilor să pregătească mâncarea în ashram, dar nu era atât de strict să nu încalce regulile din când în când, dacă motivul era just. Atitudinea sa avea la bază dorința de a evita reclamațiile și neînțelegerile, mai curând decât cea de a se conforma strict la *dharma* castei.

A mai fost un incident, fără legătură cu bucătăria, care demonstrează, de asemenea, cât de mult dorea să menajeze sentimentele brahmanilor din ashram. Îndreptându-mă împreună cu Bhagavan către grajd, am văzut niște femei care curățau orez lângă una dintre camerele noastre de oaspeți. De curând, una dintre ele scuipase niște suc de betel pe drumul pe care mergeam noi. Cu piciorul neîncălțat, Bhagavan a îngropat sucul sub o mică ridicătură de pământ.

Nedorind ca piciorul lui Bhagavan să vină în contact cu saliva, am încercat să-l opresc, spunând:

– De ce face Bhagavan asta? O voi face eu.

Bhagavan mi-a ignorat oferta.

– Care este diferența dintre „tu" și „eu"? Mulți brahmani merg pe acest drum spre *pāthasālā*. Dacă se întâmplă să vadă așa ceva în calea lor, sunt foarte supărați. Îl îngrop doar pentru a nu le răni sentimentele.

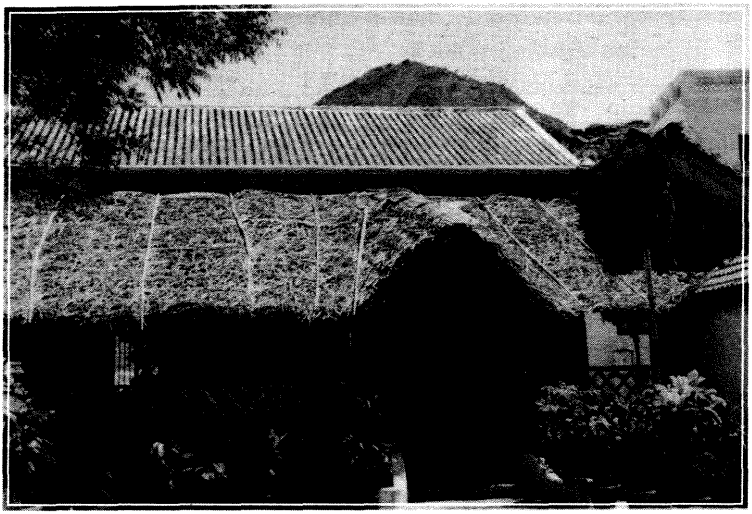

Vechea sală în anii 1930, când intrarea în clădire se afla în partea opusă față de cea din prezent. Când s-a observat că lui Bhagavan îi era greu să urce treptele, intrarea a fost mutată în locul pe care îl ocupă în prezent.

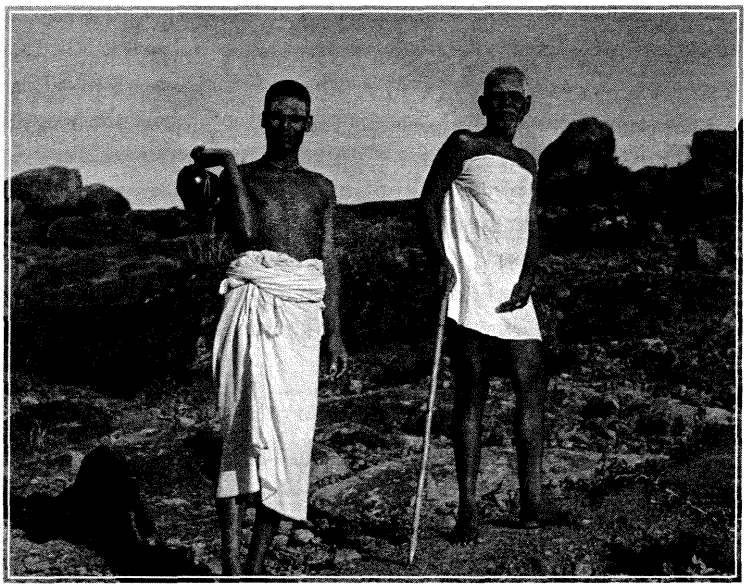

Bhagavan plimbându-se pe Arunachala, însoțit de slujitorul său Madhava Swami.

În această fotografie, ca și în cele care urmează nu sunt identificați decât oamenii menționați în text. Pe rândul din spate, de la dreapta la stânga: a treia este Tenamma, a patra este Subbalakshi Amma, a cincea este Santammal. Pe rândul din mijloc, de la dreapta la stânga: al doilea este Subramaniam, al treilea este Kunju Swami, al patrulea este Ramaswami Pillai, al șaselea este Ramanatha Brahmachari, al șaptelea este Annamalai Swami și al nouălea este Samma Dada.
Așezați, de la dreapta la stânga: primul este Madhava Swami, al doilea este T.K. Sundaresa Iyer, al treilea este Chinnaswami, al patrulea este Bhagavan, iar al cincilea este T.P. Ramachandra Iyer.

Am spus deja că unii dintre lucrătorii din ashram cărora le era frică să vorbească direct cu Bhagavan mă foloseau uneori ca intermediar. Santammal, bucătăreasa-șefă, m-a rugat odată să-i transmit un mesaj lui Bhagavan.

Până spre sfârșitul anilor 1920, Chinnaswami a fost bucătarul-șef. După ce el a preluat conducerea ashramului, de gătit s-a ocupat mai ales un grup alcătuit din văduve de brahmani: Santammal, Sampurnammal, Tenamma Patti, Lokammal și Subbalakshmi Ammal.

Ea se vlăguise în urma multelor ore de muncă în bucătărie.

– Tu vorbești mereu cu Bhagavan, a remarcat ea. Te rog să-i spui că mă dor toate din cauza muncii ăsteia pe care o fac. Te rog să-l întrebi ce să fac.

Când i-am transmis mesajul lui Bhagavan, el nu a vădit prea multă înțelegere.

– Ea muncește de dragul propriului eu. Are impresia că „eu fac toată această muncă. Eu sunt responsabilă pentru tot în bucătărie". dorește să arate oamenilor că face toată munca, încercând să-și dobândească renumele din această cauză. Ea se plânge pentru ca oamenii să-și dea seama cât de greu muncește. Spune-i să le supravegheze pe celelalte femei. În bucătărie sunt destui oameni care să facă muncile grele. Nu e nevoie să facă o asemenea paradă. Dacă îmi urmează instrucțiunile, durerea o să dispară.

Apoi, înainte ca eu să-i pot da femeii mesajul, Bhagavan însuși s-a dus la bucătărie și i-a spus:

– De acum încolo, mulțumește-te să le supraveghezi pe femei. Lasă-le pe ele să facă toate muncile grele.

Exista un om pe nume Natesa Iyer, care muncea și el în bucătărie la acea vreme. Era un om foarte smerit, care aproape că nu avea voință proprie. Bucătăresele profitau de asta făcându-l să muncească din greu. Orice muncă îi dădeau, el o făcea bucuros, fără a se plânge, deși era deseori foarte obosit. Când femeile au descoperit că nu obișnuia să se plângă și era docil, i-au dat să facă toate muncile grele.

După o vreme, când sănătatea lui a început să aibă de suferit, a venit la mine și mi-a spus:

– Femeile mă epuizează cu munca. Te rog să-i spui asta lui Bhagavan. Spune-i că trupul mi-e hărțuit de dureri din cauza tuturor acestor munci. Tu vorbești adesea cu el, așa că îți va fi ușor să-i spui asta.

De această dată, Bhagavan nu a mai replicat. Nu știu de ce nu a intervenit fățiș în această problemă, ușurându-i povara lui Natesa Iyer sau vorbind cu el despre asta, dar era ceva tipic pentru el să trateze două cazuri foarte asemănătoare în maniere atât de diferite. Bhagavan reacționa întotdeauna la starea de spirit a discipolilor mai curând decât la circumstanțele în care se găseau ei. Dacă ar fi să lansez o ipoteză în acest caz specific, aș spune că, deoarece Bhagavan prețuia smerenia mai mult decât orice altă virtute, este posibil să fi considerat că era salutar pentru Natesa Iyer să continue a reacționa cu smerenie față de atitudinea tiranică a bucătăreselor.

În zilele de *jayanti* (zilele când se sărbătorea ziua de naștere a lui Bhagavan) nu era posibil să hrănești simultan miile de vizitatori. Prin urmare, se organizau câteva serii în sala de mese, iar Bhagavan mânca întotdeauna cu prima serie. Când prima serie termina de luat masa, Bhagavan făcea o scurtă plimbare pe munte, înainte de a reveni în vechea sală. De pe la prânz, până pe la două și jumătate, Bhagavan rămânea singur în sală. În acest interval orar, ușile sălii erau încuiate pentru a nu se buluci toți vizitatorii acolo. De obicei, ashramul îi hrănea pe toți cei care veneau în ziua de *jayanti*, așa că existau mereu mulțimi recalcitrante cu care să te cerți. Mulți vizitatori veneau numai pentru că doreau o masă gratuită. După ce vizitatorii erau hrăniți și mulțimile se risipeau, Bhagavan începea iar să ofere *darśan*.

Din cauza numărului mare de oameni care doreau să-l vadă, nu-i era cu putință să ofere *darśan* din poziția lui obișnuită, din colțul sălii. În schimb, slujitorii îi puneau canapeaua chiar lângă intrare. Vizitatorii și discipolii veneau până la ușă, aveau parte de *darśan* și apoi plecau.

Într-o zi de *jayanti*, chiar înaintea prânzului, Bhagavan l-a auzit pe Chinnaswami strigând din toate puterile:

– Fără *paradēsī* (*sannyāsini*) în prima serie!

Bhagavan, care mergea spre sala de mese, s-a întors și a intrat în vechea sală. Era limpede că se considera un *paradēsī* și credea că i se interzicea accesul în sala de mese. Asta a dat naștere unei mari probleme, deoarece se încetățenise obiceiul ca nimeni să nu mănânce

înainte ca Bhagavan să înceapă să ia masa. Chinnaswami a venit în sală, scuzându-se că a dat un asemenea ordin discriminatoriu, rugându-l pe Bhagavan să vină și să mănânce în prima serie. Câțiva discipoli mai bătrâni au venit și ei, rugându-l același lucru. Bhagavan a răspuns că nu va mânca decât dacă se va da permisiunea ca toți *paradēsī* să mănânce împreună cu el. Chinnaswami a fost imediat de acord cu această condiție, deoarece hrănirea miilor de oameni nu putea să înceapă decât după ce Bhagavan își lua locul în sala de mese.

Când oferea *darśan* sau în zilele de *jayanti*, de obicei Bhagavan reteza orice conversație superficială cu slujitorii sau discipolii, deoarece nu dorea ca mulțimea de vizitatori să aibă impresia că s-ar fi cuvenit să stea de vorbă cu el. El își petrecea cea mai mare parte a zilei așezat ca o statuie pe canapea, cu ochii deschiși, dar fără a-și concentra atenția asupra a ceva anume. El era atât de liniștit, că până și stomacul și pieptul său, care ar fi trebuit să se ridice și să coboare lin odată cu respirația, nu dădeau vreun semn de mișcare. Mulți discipoli, inclusiv eu însumi, simțeam că în zilele de *jayanti* el radia mai multă putere și grație decât de obicei. Toți îi simțeam foarte clar această putere când Bhagavan stătea încremenit în aceste stări ca de *samadhi*.

Viețuitoarele din ashram

Niște devoți au adus un pui de căprioară, lăsând-o în ashram. Inițial, Bhagavan a fost reticent în a o accepta.

– De ce dorim o căprioară în ashram? Cine va avea grijă de ea? a întrebat el.

Căprioarei i s-a îngăduit să rămână doar când Madheva Swami, slujitorul lui Bhagavan, s-a oferit să aibă grijă de ea. Căprioara, care a primit numele Valli, a crescut ca animalul favorit al ashramului. Bhagavan o hrănea regulat cu orez, *dhal* și nuci de caju, un amestec care-i plăcea foarte mult. De asemenea, unii discipoli o hrăneau uneori cu orez expandat și *dhal*. Pe Valli n-o interesa deloc orezul expandat, alegând cu grijă *dhal*-ul, boabă cu boabă și lăsând restul.

Valli venea adesea în sală și își punea fruntea pe tălpile picioarelor lui Bhagavan. Uneori, când făcea asta, Bhagavan se juca cu ea, împingându-și cu putere picioarele în fruntea căprioarei. Valli reacționa împingând cu capul în picioarele lui Bhagavan. Alteori, când Valli dansa pe picioarele dindărăt, Bhagavan stătea în picioare lângă ea, imitându-i mișcările, dansând cu picioarele și fluturând din mâini.

Într-o zi, Valli s-a dus să pască împreună cu niște capre. Când au ajuns la Isanya Math, la aproximativ 3 kilometri distanță, cineva a atacat-o pe Valli și i-a vătămat atât de rău unul dintre picioare, încât nu a mai putut să se întoarcă la ashram. A zăcut acolo, fără a avea parte de îngrijiri, mai mult de o zi. Când Valli nu a apărut în ashram în acea noapte, Bhagavan m-a trimis pe mine și pe Rangaswami să o căutăm. Cineva ne dăduse informația falsă că Valli fusese văzută pe una dintre străzile cartierului musulman din oraș. Ne-am dus acolo, temându-ne că a sfârșit în ceaun, dar nimeni de acolo nu-și amintea s-o fi văzut.

Valli a fost descoperită a doua zi de către un grup de discipoli care treceau pe lângă Isanya Math. Ei i-au bandajat piciorul și au adus-o înapoi în ashram. Un veterinar din localitate, care era discipol al lui Bhagavan, i-a examinat piciorul, afirmând că acesta era fracturat. Veterinarul

l-a bandajat și ne-a dat câteva instrucțiuni cum să avem grijă de el. Am instalat căprioara într-un colț al vechii săli de mese, dar ea nu și-a mai revenit în urma acestei răni. După aproximativ o lună, simțind că animalul urma să moară, Bhagavan s-a dus la coșul în care zăcea. Era dimineața foarte devreme, pe la ora 4. Bhagavan s-a așezat lângă ea, punând o mână pe capul căprioarei și cealaltă mână pe centrul Inimii.

Bhagavan făcea uneori asta cu devoții care mureau. Scopul lui era să determine mintea să se întoarcă în Inimă și să moară acolo. Când această tehnică era aplicată cu succes, norocosul discipol ajungea la Realizarea Sinelui. Prima dată, Bhagavan a încercat să facă asta cu Palaniswami, unul dintre primii săi slujitori, dar nu a fost un succes. În anii ce au urmat, el a indus Realizarea Sinelui atât în cazul mamei sale, cât și în cel al văcuței Lakshmi, atingându-le astfel în timp ce ele trăgeau să moară.

Bhagavan își ținea mâinile în această poziție timp de aproximativ o oră. La un moment dat, în acest interval, Valli a urinat pe el, dar Bhagavan nu a băgat de seamă incidentul. A rămas alături de ea, atingându-i capul și centrul Inimii, până când, în cele din urmă, căprioara a murit pe la ora 5. Nu cred că Bhagavan a făcut-o să realizeze Sinele, deoarece el nu a vorbit niciodată despre această întâmplare. Dacă ar fi reușit, sunt sigur că ne-ar fi spus despre asta.

Recent, am aflat despre o altă împrejurare în care un devot a fost atins astfel de către Bhagavan. Din câte știu, întâmplarea nu a fost consemnată niciodată în detaliu.

În 1939, un om pe nume Sathya Narayana Rao trăgea să moară într-una dintre încăperile ashramului. După toate aparențele, omul suferea groaznic, având dureri mari. Un discipol s-a dus în sală și l-a anunțat pe Bhagavan despre toate acestea. Inițial, Bhagavan nu a părut să fie interesat de această problemă.

– Ce pot face? Sunt eu doctor? a întrebat el.

Totuși, după câteva minute, s-a ridicat și a mers împreună cu Krishnaswami în camera unde omul trăgea să moară. Sathya Narayana Rao zăcea pe un pat într-o mică încăpere aflată lângă depozit. Bhagavan s-a așezat lângă muribund, punându-i o mână pe cap și cealaltă pe centrul Inimii. Înainte Sathya Narayana Rao se zvârcolise în pat, încercând să-și aline durerea, dar la câteva secunde după ce Bhagavan l-a atins, bolnavul s-a liniștit, a închis ochii și a stat nemișcat în pat.

După aproximativ o jumătate de oră, Bhagavan a spus:

– Ne-am terminat treaba aici. Putem merge să mâncăm.

Bhagavan nu plecase să ia masa de prânz, deoarece dorea să termine ce avea de făcut cu Sathya Narayana Rao. În timp ce Bhagavan mânca, un discipol a venit să-l informeze că Sathya Narayana Rao a murit. Înainte de a muri, el a deschis ochii, a zâmbit și a întins mâna pentru a-și atinge cele două surori.

Auzind aceasta, Bhagavan a exclamat:

*– Ah! Hoțul s-a întors. Credeam că mintea lui s-a stins cu totul. Dar obiceiurile și tendințele lui mentale (*vāsanā*) au apărut iar. Atașamentul față de surorile sale l-a făcut să întindă mâna și să le atingă.*

În cazul lui Palaniswami, Bhagavan a spus că „gândul eului a evadat prin ochi în momentul morții și s-a născut iar". *Putem presupune că s-a întâmplat ceva similar și în acest caz.*

Povestea mi-a fost spusă de Krishnaswami, care a fost martor ocular al evenimentelor relatate. Am descoperit și că multe dintre detalii au fost confirmate într-un manuscris nepublicat de către Narasimha Rao, fratele lui Narayana Rao.

Mai târziu în dimineața respectivă, Bhagavan mi-a cerut să construiesc un mic altar (*samādhi*) lângă poarta din spate a ashramului.

– Se cuvine să construim un altar pentru Valli chiar în ashram, a spus el. Nu avem nevoie de zidari, noi doi putem să-l construim împreună.

Eu am făcut partea de zidărie. Bhagavan m-a ajutat înmânându-mi cărămizile. Când s-a încheiat construcția structurii principale a altarului, Bhagavan mi-a cerut să instalez un *lingam* și să fac *pūjā* în fața lui. Am îndeplinit amândouă sarcinile cu Bhagavan stându-mi alături. Toate acestea au durat câteva ore. Cât timp a durat construirea altarului și săvârșirea ceremoniilor funerare, Bhagavan nu a mers în sală. Devoții care veniseră pentru *darśan* au fost nevoiți să vină acolo unde lucram.

Există încă două mici altare lângă cel al lui Valli: altarul câinelui Jackie și cel al unei ciori anonime. Nu sunt prea multe de spus despre cioară. Într-o zi Madhava Swami a găsit-o în stare de inconștiență, zăcând pe pământul din fața sălii. El i-a dat-o lui Bhagavan, care a mângâiat-o ușor pe cap și a masat-o un timp. Când ea a ajuns

la *samādhi* în mâinile lui Bhagavan, el a poruncit să fie construit un al doilea altar, lângă cel al lui Valli.

Cuvântul samādhi *este folosit adesea ca un eufemism pentru* „moarte". *Termenul are încă două semnificații curente: 1) un altar funerar și 2) o stare ca de transă în care individul are experiența directă a Sinelui.*

Pe lângă altarele animalelor de la Sri Ramanasramam, Bhagavan a construit două altare funerare pentru animale, pe vremea când locuia încă pe munte. Primul era pentru un păun care trăia la Skandashram, al doilea, pentru un papagal. În timp ce urca muntele, Echammal a văzut cum acest papagal era atacat de o cioară. Ea i l-a adus, rănit, lui Bhagavan, care locuia la Skandashram. Bhagavan l-a îngrijit vreme de cinci zile, până când papagalul a murit.

Când l-a îngropat pe munte, el a spus: „Va fi o construcție aici sus".

Previziunea s-a adeverit. La scurt timp, pe locul samādhi-*ului a apărut o construcție. În cele din urmă, grota de lângă această construcție a fost cunoscută drept* „Kili Guha", *grota papagalului.*

Din câte știu, povestea morții papagalului nu a mai fost publicată. Am găsit această versiune într-o biografie nepublicată a lui Echammal, biografie scrisă de Krishna Bhikshu.

Câinele Jackie, care, în cele din urmă, a fost îngropat alături de căprioară și de cioară, a fost adus în ashram când era foarte mic. El nu se amesteca niciodată cu ceilalți câini, nici nu se prea juca. În schimb, ducea viața unui *sādhu.* Stătea în fața lui Bhagavan pe o pânză portocalie, ce fusese adusă de un discipol, și se uita foarte atent în ochii lui Bhagavan. Pentru că Bhagavan îl iubea foarte mult și pentru că se purta mereu exemplar, câinele era foarte bine îngrijit. Mai ales Ramaswami Pillai avea foarte multă grijă de el. În fiecare zi îl spăla pe Jackie cu apă și săpun, îndepărtându-i toate insectele de pe corp. De câte ori se împărțea *prasād,* Jackie nu mânca până ce Bhagavan nu începea să-și mănânce porția. În asemenea ocazii, câinele îl privea foarte atent pe Bhagavan. De cum Bhagavan lua prima îmbucătură, Jackie începea să-și mănânce și el porția.

Îmi amintesc o întâmplare legată de Jackie care s-a produs în timp ce Bhagavan stătea lângă fântână, înconjurat de discipoli. Jackie stătea laolaltă cu discipolii, privindu-l cu atenție pe Bhagavan, când un câine

vagabond a pătruns în ashram pe poarta din spate. Derutat de prezența intrusului, Jackie a început să latre.

Bhagavan l-a dojenit cu blândețe:

– Nu trebuie decât să închizi ochii. Închide ochii. Închide ochii. Dacă faci asta nu vei mai putea să vezi câinele.

Jackie l-a ascultat imediat, dar unii dintre noi au continuat să privească acel câine vagabond.

Când am văzut ce se întâmpla, am râs și am spus:

– Iată o lecție cât se poate de bună. Nu doar pentru Jackie, ci pentru noi toți.

Jackie a trăit mulți ani în ashram, dar nu-mi pot aminti cum anume a murit. Trebuie să se fi întâmplat prin anii 1930, în perioada când supervizam lucrările de construcție, căci îmi amintesc că, la rugămintea lui Bhagavan, am construit un mic altar (*samādhi*) deasupra locului unde a fost îngropat.

Am găsit următoarea relatare despre moartea lui Jackie într-un text nepublicat ce aparține lui Narasimha Rao.

În primii ani când am început să mergem pe la ashram (pe la începutul anilor 1930) era acolo un câine pe nume Jackie. Apoi el s-a îmbolnăvit grav. Cu foarte multă dragoste, Bhagavan i-a făcut un pat moale, îngrijindu-se să nu-i lipsească nimic. După câteva zile, câinele era tot mai vlăguit și mirosea urât, însă Bhagavan îi acorda aceeași atenție. Bhagavan obișnuia să-l ia în brațe și să-l țină aproape de el, mângâindu-l cu dragoste. În cele din urmă, câinele și-a dat ultima suflare în mâinile sale. A fost îngropat în incinta ashramului, locul fiind marcat printr-un monument. Câinele nu a vădit niciun semn de suferință și a îndurat-o curajos.

În aceeași ordine de idei, celălalt *samādhi* îi aparține văcuței Lakshmi. Povestea ei a fost spusă în multe cărți, așa că nu mă voi obosi s-o repet aici. Mă voi mulțumi să relatez numai una sau două întâmplări legate de ea, care cred că nu au fost consemnate.

Ori de câte ori Lakshimi venea pentru *darśan*, ea mergea foarte repede, fără a-i păsa dacă se afla cineva în drumul ei. Devoții erau cei care hotărau dacă se dădeau în lături din drumul ei sau se lăsau călcați de ea. Adesea, când ajungea la canapeaua lui Bhagavan, ea stătea în fața lui și își punea capul pe picioarele lui. Dacă vaca venea

Bhagavan nu a confirmat asta niciodată, dar nici nu a negat-o. Mulți discipoli credeau, de asemenea, că păunul alb care locuia cu Bhagavan în anii 1940 era reîncarnarea lui Madhava Swami, cel care a fost slujitorul lui Bhagavan vreme de mulți ani. În acest caz, Bhagavan era oarecum mai dispus să admită că unul dintre devoții săi s-a reîncarnat în trupul unui animal.

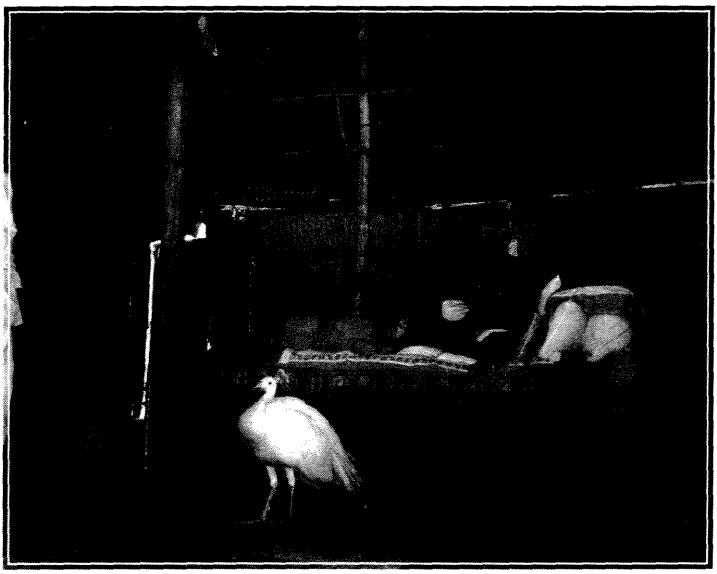

Bhagavan cu păunul

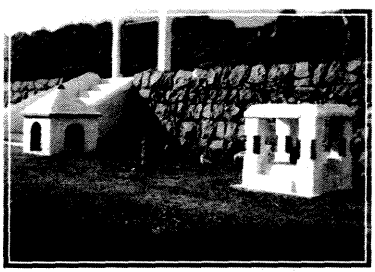

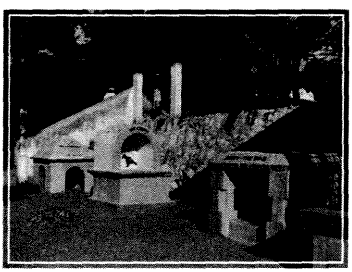

Altarele (*samādhi*) construite pentru căprioara Valli (stânga) și câinele Jackie (dreapta), curând după ce Annamalai Swami a lucrat la ele. În dreapta se poate vedea o fotografie mai modernă, care include, în centru, altarul construit pentru cioară.

puțin mai aproape, el îi mângâia cu blândețe capul și gâtul. Deseori, ei erau atât de aproape, că saliva lui Lakshmi picura pe corpul lui Bhagavan. Dacă în ashram se gătea ceva special de mâncare, Bhagavan îi dădea puțin și lui Lakshmi, chiar în sală. L-am văzut oferindu-i prăjituri cu orez, *paysam* și *vadai*, totul pe o frunză de bananier, ca și cum ea ar fi fost o ființă umană. Uneori, el îi ducea mâncarea direct în grajd și o servea acolo.

Odată, când era foarte puțină iarbă în ashram, Bhagavan a observat că Lakshmi nu primea suficientă mâncare. În ziua respectivă, când s-a dus în sala de mese, el a refuzat să mănânce mâncarea ce îi fusese servită. În schimb, le-a cerut femeilor care serveau să o dea lui Lakshmi. Când cei care lucrau în grajd au aflat despre acest gest straniu, ei și-au dat seama că Bhagavan protesta indirect împotriva modului în care era tratată Lakshmi. S-a adus niște nutreț de la bazar, astfel că atât Lakshmi, cât și Bhagavan au putut lua masa după cum se cuvenea.

Este de notorietate faptul că, adesea, Lakshmi dădea naștere câte unui vițel de ziua lui Bhagavan. Odată, am văzut unul dintre acești viței, de un alb imaculat, stând în fața lui Bhagavan în sală. Din cauza culorii și a posturii sale, el arăta exact ca Nandi (vehiculul – *vāhana* – lui Śiva). În acel moment, Bhagavan era așezat pe o piele de tigru, căprioara Valli stătea lângă el, mangalul ardea în fața canapelei, iar în apropiere se afla o cobră de argint care era folosită ca recipient pentru tămâie. Prezența tuturor acestor accesorii legate de mitul lui Śiva fiind mai mult decât evidentă, scena părea că se petrece pe muntele Kailas (muntele himalayan unde se spune că sălășluiește Śiva).

Asta îmi amintește de o altă mică întâmplare, fără vreo legătură cu animalele, care s-a petrecut în sală. Un discipol adusese un album cu imagini religioase pictate de marele artist Ravi Varma. Bhagavan ni le arăta, una câte una, în sală. Când a ajuns la imaginea Zeului Śiva meditând cu ochii închiși, am spus că arăta foarte frumos.

Singurul comentariu făcut de Bhagavan a fost:

– Śiva! Dacă stai așa cu ochii închiși, cine va avea grijă de toate activitățile din lume?

Mulți devoți credeau că Lakshmi era reîncarnarea lui Keeraipatti, femeia care-l servea pe Bhagavan cu mâncare când locuia pe munte.

Bhagavan cu vaca Lakshmi

Bhagavan odihnindu-se pe canapea, cu mangalul (*kumutti*) în fața lui.

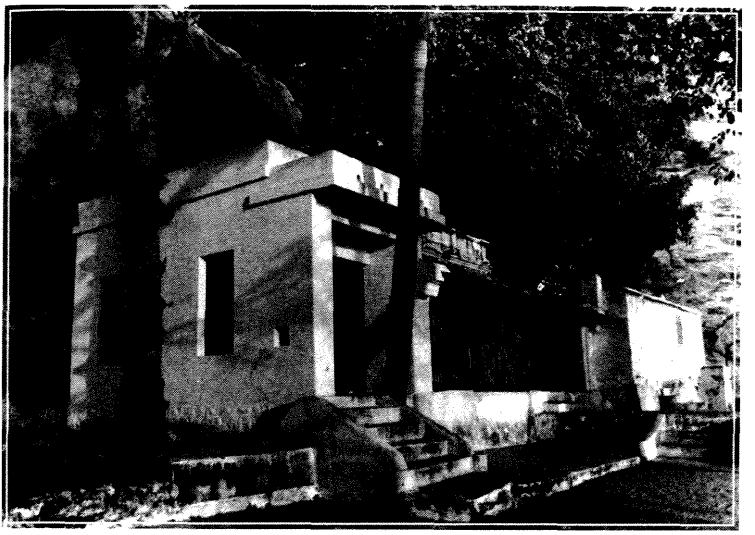

Skandashram, fotografie din anii 1980.

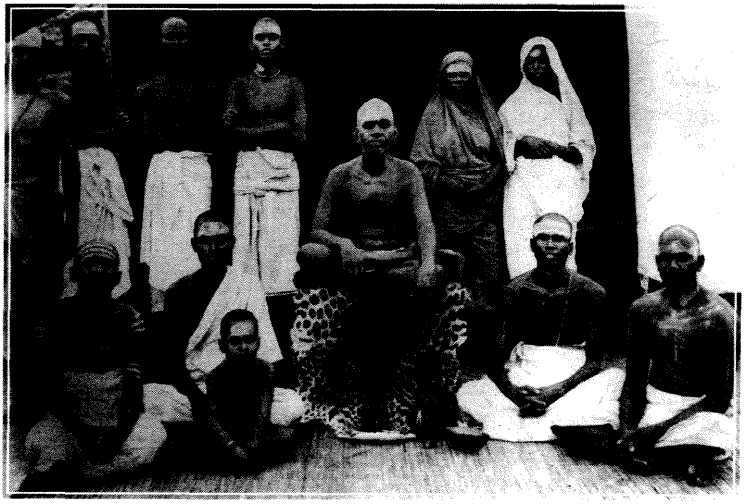

În picioare, de la dreapta la stânga: Lakshmi Ammal, Echammal, Madhava Swami, Ramakrishna Swami.
Așezați, de la dreapta la stânga, al doilea Muruganar, apoi Bhagavan, nepotul lui Echammal, Ramanan, iar al cincilea este Viswanatha Swami.

Am fost prezent în sală când cineva l-a întrebat pe Bhagavan:

– Cum de Madhava Swami s-a întors ca un păun alb?

Fără a se obosi să nege sau să eludeze această aserțiune, el a răspuns:

– S-a întâmplat tot așa cum în vis se alcătuiesc trupuri noi.

Madhava Swami fusese slujitorul lui Bhagavan vreme de mulți ani. El a început să-l slujească pe Bhagavan la începutul anilor 1920, continuând până în anii 1940. El semăna mult cu mine ca înălțime, proporții și culoare a tenului. Avea și puteri telepatice: dacă Bhagavan dorea vreodată ceva, Madhava Swami îi percepea gândul și aducea obiectul dorit.

Deși el se afla constant alături de Bhagavan, mintea lui hoinărea mai mereu. Îi era greu să mediteze și îi displăcea faptul că era nevoit să-și petreacă tot timpul în sală, slujindu-l pe Bhagavan. La început, când abia venise în ashram, el era convins că va putea să-și petreacă tot timpul în meditație. În schimb, ca și mine, la o săptămână de la sosire, s-a pomenit că muncește cât era ziua de lungă ca slujitor al lui Bhagavan.

Lui Madhava Swami nu i-a plăcut niciodată munca pe care o făcea, invidiindu-i mereu pe discipolii care aveau libertatea de a medita întreaga zi. După ce, cu permisiunea lui Bhagavan, eu am plecat din ashram pentru a mă dedica meditației întreaga zi, Madhava Swami a venit deseori să mi se plângă în legătură cu asta.

– Am fost cu Bhagavan încă dinaintea ta. Bhagavan ți-a redat libertatea, dar eu trebuie să mai muncesc. Bhagavan nu s-a îndurat încă de mine, așa că trebuie să muncesc, spunea el.

Cei mai mulți devoți au fost uimiți să-l audă vorbind astfel. Ca slujitor, el avea privilegiul să fie în apropierea lui Bhagavan toată ziua. Bhagavan vorbea adesea cu el despre probleme spirituale, Madhava Swami numărându-se printre puținii oameni cărora li se îngăduia să atingă și să maseze trupul lui Bhagavan. Madhava Swami nu resimțea nicio satisfacție de pe urma tuturor acestor privilegii.

El mi-a spus odată:

– Acești devoți care vin în sala lui Bhagavan sunt convinși că ea este paradisul. Dar pentru mine această sală este precum infernul.

Madhava Swami își arăta fățiș dezgustul față de femei, în special față de cele frumoase. Când acestea veneau pentru *darśan*, el spunea cu voce tare:

În picioare, rândul din spate, de la dreapta la stânga; primul Madhava Swami, al doilea: Annamalai Swami (cu brațe ele îndoite), al șaselea: Subramaniam, al șaptelea: Ramakrishna Swami, al optulea (într-o cămașă și cu brațele îndoite) Ramaswami Pillai, al zecelea: Rangaswami.
În picioare, rândul din mijloc, de la dreapta la stânga: al doilea: T.K. Sundaresa Iyer, al patrulea: Ganapati Sastri.
Așezați pe bancă, de la dreapta la stânga: primul: Grant Duff, al doilea: Bhagavan.
Așezați pe pământ, de la dreapta la stânga: Narayana Iyer, Munagala Venkataramiah, Yogi Ramiah, Chinnaswami.

– Oare de ce vin asemenea femei să-l vadă pe Bhagavan?

Când făcea astfel de comentarii, Bhagavan îl mustra așa:

– De ce să le vezi ca femei? Vezi doar propriul tău Sine.

Spre sfârșitul șederii sale în ashram, el a început să-i disprețuiască pe toți vizitatorii, bărbați și femei deopotrivă.

Odată, el i-a spus lui Bhagavan:

–Dacă să fii *sādhu* înseamnă să trăiești într-o peșteră și să practici mereu meditația, de ce vin aceste mulțimi să-l vadă pe Bhagavan?

El era convins că vizitatorii ar fi trebuit să stea acasă la ei și să mediteze.

Bhagavan i-a spus:

– De ce-i vezi pe acești oameni ca pe „alții" și faci deosebiri? Vezi-ți de îndatoririle tale ca slujitor și vezi propriul tău Sine. Vezi-i pe ceilalți ca forme ale lui Dumnezeu sau vezi-i pe toți ceilalți ca forme ale Sinelui.

În primii lui ani petrecuți alături de Bhagavan, el era foarte pașnic și împăcat cu sine. Abia pe la sfârșitul anilor 1930, mintea a început să-i facă necazuri. În cele din urmă, el a ajuns atât de tulburat, că a început să o ia razna. Îmi amintesc că odată, când a văzut niște lucrători săpând o groapă pentru compost, a început să-și facă griji că unii din ashram doreau să-l ucidă și să-l îngroape acolo.

Când i s-a spus că era doar o groapă pentru compost, el a strigat:

–Nu, nu! Acești oameni sapă groapa deoarece vor să mă îngroape!

În cele din urmă, Madhava Swami a demisionat din funcția de slujitor și a plecat din ashram. El a revenit în vizită din când în când, dar își petrecea majoritatea timpului în pelerinaje, sperând să găsească o anume pace interioară, pe care nu a găsit-o niciodată. Odată cu trecerea anilor, tulburarea și instabilitatea lui mentală s-au agravat. Pe la mijlocul anilor 1940, ashramul a fost anunțat că Madhava Swami era la Kumbakonam și că avea nevoie de ajutor. Bhagavan l-a trimis pe Kunju Swami să vadă ce se putea face pentru el. Kunju Swami a fost șocat să vadă cât de mult se deteriorase starea lui, atât în plan psihic, cât și fizic.

Kunju Swami i-a transmis un mesaj din partea lui Bhagavan: „Ai fost în slujba lui Bhagavan vreme de mulți ani, fiind constant în prezența lui. De ce ai venit aici? De ce nu te întorci în ashram?"

Madhava Swami era mult prea înfricoșat pentru a se întoarce și a-l vedea pe Bhagavan. El avea impresia că problemele lui psihice se vor agrava în prezența lui Bhagavan.

El i-a spus lui Kunju Swami:

– Slava și grația lui Bhagavan sunt de nedescris, însă karma mea este prea grea pentru mine. Ce pot face? Îmi port karma doar prin grația lui Bhagavan. Este foarte puternică. Sunt nevoit să sufăr așa.

După câteva luni, el s-a sinucis mâncând niște semințe otrăvitoare. Acționând conform ordinelor lui Bhagavan, Kunju Swami s-a dus la Kumbakonam și a făcut toate aranjamentele funerare. Din fericire pentru Madhava Swami, povestea nu s-a sfârșit aici. Devoțiunea lui față de Bhagavan i-a îngăduit să se nască din nou ca păunul alb al lui Bhagavan.

Au existat două indicii indirecte care i-au convins pe mulți că Madhava Swami s-a reîncarnat cu adevărat în acest păun alb. Ori de câte ori venea în sală, păunul cerceta negreșit toate cărțile de pe rafturi. Să aibă grijă de biblioteca lui Bhagavan era una dintre îndatoririle zilnice ale lui Madhava Swami. De asemenea, el repara și lega toate cărțile deteriorate. Când păunul venea să inspecteze cărțile, el lovea adesea cu ciocul acele cărți cărora Madhava Swami le reparase legătura, fără a le atinge pe celelalte. Altă dovadă indirectă consta în faptul că Madhava Swami era oarecum misogin, astfel că făcea adesea remarci grosolane când veneau femei în sală. Păunul își păstrase această caracteristică refuzând să aibă de-a face cu vreuna dintre păunițele care se aflau în ashram. Am, de asemenea, o poveste proprie ce este și ea o astfel de dovadă indirectă. Când Madhava Swami obișnuia să vină acasă la mine, se așeza întotdeauna pe banca de beton din apropierea ușii. În anii care au urmat, păunul alb m-a vizitat și el din când în când. De fiecare dată când venea, el se așeza pe bancă, pe locul lui Madhava Swami.

Dacă această poveste are vreo morală, cred că ea se poate găsi într-un mic incident la care am asistat în ashram. Bhagavan încercase, fără succes, să-l determine pe păun să stea într-un cuib care fusese făcut special pentru el în ashram.

Când păunul a refuzat să-l asculte, Bhagavan a spus:

– Întotdeauna mi-ai ignorat spusele.

Când se aducea vreun animal nou în ashram, de obicei Bhagavan refuza să-l accepte, până când un discipol nu se oferea să aibă grijă de el. La început, Bhagavan nu a vrut să-i accepte nici măcar pe Lakshmi

și pe păunul alb. El a fost de acord să-i îngăduie în ashram doar când discipolii l-au asigurat că ei vor fi bine îngrijiți. Animalele care nu au reușit să câștige bunăvoința nimănui au fost înapoiate donatorilor. Îmi amintesc de un pui de tigru care s-a aflat în această situație. Un devot din nordul Indiei i-l adusese lui Bhagavan. Deși era mic, el era destul de feroce, înfuriindu-se pe toți cei care încercau să se apropie de el, cu excepția lui Bhagavan. Bhagavan l-a pus pe genunchi și s-a fotografiat cu el, dar nimeni altcineva nu putea să-l țină în frâu. După o săptămână, când era deja limpede că tigrul nu avea să se liniștească, Bhagavan i-a spus proprietarului să vină să-l ia.

Pe lângă animalele de companie și vacile din ashram, existau și câteva animale sălbatice care veneau pentru *darśan*-ul lui Bhagavan. Povestirile despre maimuțe sunt bine-cunoscute, dar a existat o întâmplare legată de două vrăbii pe care nu cred s-o fi consemnat-o cineva.

Într-o zi, au venit două vrăbii și s-au așezat sus, pe muchia ușilor duble care, la acea vreme, erau pe latura de sud a sălii. Fiecare vrabie s-a așezat pe câte o ușă și l-a privit fix pe Bhagavan o zi întreagă. Niciuneia dintre ele nu îi era câtuși de puțin frică în clipa când vizitatorii intrau și ieșeau pe acolo. De obicei, ușile se închideau pe timpul nopții, dar, când vrăbiile au refuzat să plece, chiar și după lăsarea întunericului, Bhagavan le-a spus slujitorilor lui să lase ușile deschise. Ele au stat toată noaptea și au plecat a doua zi, dis-de-dimineață. După ce vrăbiile și-au luat zborul, Bhagavan ne-a spus că două *siddha purusha* (ființe desăvârșite) au venit sub forma unor vrăbii pentru a avea parte de *darśan*-ul lui.

La Tiruvannamalai există o tradiție conform căreia există câteva ființe desăvârșite, numite siddha, *care locuiesc pe Arunachala în corpuri invizibile. S-au mai înregistrat câteva ocazii când Bhagavan a spus că una sau mai multe dintre aceste ființe au luat o formă de animal și l-au vizitat pentru a avea* darshan-*ul lui.*

Existau și alte vrăbii prin preajmă, unele mai puțin elevate. Una dintre ele a încercat de mai multe ori să-și facă un cuib deasupra canapelei lui Bhagavan. Ea nu reușea mare lucru, deoarece Madhava Swami îi tot distrugea cuibul cu o prăjină. După câteva tentative eșuate, vrabia a zburat pe muchia de sus a ușii, privindu-l pe Bhagavan și

ciripindu-i. Pentru ceilalți oameni din sală ciripitul nu avea nimic ieșit din comun, dar Bhagavan și-a dat seama că vrabia se plângea de ceva.

El s-a întors spre Madhava Swami și l-a întrebat:

– Cine i-a distrus cuibul? Vrabia mi se plânge în legătură cu asta.

– Eu am făcut-o. Dacă și-ar construi cuibul pe oricare altă grindă, nu ar fi nicio problemă. Dar vor fi mereu probleme dacă și-l va construi chiar deasupra canapelei. Iarba va cădea mereu în capul lui Bhagavan, a răspuns el.

Bhagavan a fost de acord și a pus ca două scânduri să fie prinse de grinzi în alt colț al sălii. Vrabia a fost cumva convinsă să-și reconstruiască cuibul pe aceste două scânduri noi. Nemaifiind deranjată în niciun fel, vrabia a făcut ouă și și-a crescut familia acolo. Ca un ultim post-scriptum la această poveste, trebuie să spun că, într-o zi, unul dintre puii de vrabie a căzut din cuib. Bhagavan i-a dat niște lapte, apoi i-a cerut unuia dintre discipoli să-l pună înapoi în cuib. Vrabia a rămas acolo vreme de câteva luni. După ce toți puii ei au învățat să zboare, ea a plecat și nu s-a mai întors niciodată.

Bhagavan își făcea întotdeauna griji dacă vreunul dintre animalele din preajma lui era rănit sau ducea lipsă de ceva. Odată mă plimbam cu Bhagavan pe munte dimineața devreme, când un porumbel a căzut în fața noastră. El fusese atacat de o pasăre mai mare și era grav rănit la cap. Bhagavan mi-a cerut să-l iau de jos și să-l duc înapoi în ashram. Când am revenit în sală, Bhagavan a luat porumbelul în poală și i-a masat rana cu ulei de ricin, suflând ușor, din când în când, deasupra rănii. Porumbelul nu a schițat nicio împotrivire, fie pentru că era într-o stare de șoc, fie pentru că era inconștient. După tratamentul aplicat de Bhagavan, porumbelul a avut parte de o însănătoșire rapidă și aproape miraculoasă. A doua zi l-am dus înapoi pe munte și i-am dat drumul. El și-a luat zborul fără a vădi vreun semn al vătămării grave de care suferise recent.

Deseori, Bhagavan hrănea animalele din ashram cu o jumătate de oră după prânz, când cei mai mulți discipoli dormeau. Veveriițele erau hrănite chiar în sală, deoarece majoritatea lor trăiau în sală, dar, de obicei, celelalte animale erau hrănite afară. Maimuțele, care erau, toate, destul de agresive, își primeau întotdeauna hrana afară. Bhagavan nu dorea ca ele să se deprindă a veni în sală după mâncare, deoarece știa că prezența lor îi deranja pe mulți discipoli.

Bhagavan obișnuia să hrănească veverițele în sală pe la ora 1 după-masa, în fiecare zi. Cele 10–15 veverițe care trăiau în și în jurul sălii apăreau întotdeauna pe la această oră și așteptau ca Bhagavan să le hrănească. Ele își făceau apariția și la alte ore, mai ales când îl auzeau pe Bhagavan deschizând cutia cu nuci pe care o ținea lângă canapea. Veverițele nu vădeau niciodată vreun semn de teamă sau de neîncredere cât timp erau cu Bhagavan. Chiar dacă erau animale sălbatice, erau fericite să alerge pe picioarele, brațele și capul lui. Într-o zi, această absență a fricii a făcut o victimă: o veveriță care a pătruns într-una dintre pernele lui Bhagavan a murit sufocată sau strivită când Bhagavan, fără să știe de ea, s-a lăsat pe respectiva pernă. Din fericire, accidentele de acest tip au fost foarte rare.

Compasiunea lui Bhagavan față de animale nu se extindea suficient pentru a cuprinde toate insectele, căci el părea fericit să permită uciderea insectelor dacă ele pricinuiau neplăceri.

Într-o dimineață, de exemplu, cu puțin timp înaintea prânzului, Bhagavan a observat că un mare număr de furnici negre pătrundeau în sală prin orificiul de scurgere.

În India, podelele de piatră sau ciment sunt spălate regulat cu apă. În asemenea încăperi există o mică gaură de scurgere cu diametrul de aproximativ 2,5 centimetri, la intersecția unuia dintre pereți cu podeaua. Multe podele sunt ușor înclinate, astfel că apa se scurge în mod natural spre respectiva gaură.

Întorcându-se către mine, Bhagavan a spus:

– Descoperă de unde vin aceste furnici. Dacă e un mușuroi acolo, astupă ieșirea ca să nu mai poată pătrunde în sală. Trebuie să faci asta rapid, deoarece toți devoții se vor întoarce aici la 3 după-masă.

Am scos dala cu gaura de scurgere. Extrăgând-o din zid (câțiva centimetri din ea erau încastrați acolo), am văzut o mare colonie de furnici negre în spatele zidului. Furnicile au reacționat la faptul că fuseseră descoperite, năvălind în sală. Unele dintre ele au început chiar să mișune pe canapeaua lui Bhagavan. Erau atât de multe furnici pe podea la picioarele mele, încât nu puteam păși fără să ucid unele dintre ele. Bhagavan a observat că eram paralizat de teama de a ucide furnicile fără niciun rost.

– De ce stai așa, uitându-te la ele? m-a întrebat Bhagavan. Trebuie să blochezi gaura înainte ca discipolii să se întoarcă. Spune-mi de ce anume ai nevoie pentru a-ți face bine treaba. Orice ai nevoie – lut, apă, cărămizi – spune-mi și îți voi aduce.

Nu i-am răspuns, fiind mult prea îngrijorat să nu ucid niște furnici, așa că Bhagavan a repetat:

– Spune-mi ce dorești și voi merge să-ți aduc. Să-ți aduc niște cioburi de cărămizi și niște ciment?

De această dată am reușit să explic lipsa mea de reacție.

– Sunt furnici peste tot, Bhagavan. Nu pot să mă mișc sau să lucrez ceva fără a omorî o parte dintre ele.

Bhagavan a respins această scuză:

– Ce este păcatul? Tu ești, oare, cel care face astea? Tu faci un lucru spre binele tuturor. Dacă renunți la gândul că „eu fac asta", nu vei mai avea nicio problemă. Nu este vorba despre ceva pe care tu ai hotărât să-l faci. O faci doar pentru că eu ți-am cerut să o faci.

Bhagavan simțea că nu-mi venea să calc peste nicio furnică, așa că a schimbat tactica.

– În *Bhagavad Gītā* Krishna îi cere lui Arjuna să-și ucidă dușmanii. Când Arjuna a ezitat, Krishna a explicat că hotărâse deja că acești oameni vor muri. Arjuna era doar unealta ce urma să îndeplinească voia divină. Tot astfel, deoarece eu îți spun să faci asta, nu vei resimți consecințele karmice produse de săvârșirea faptelor imorale (*pāpam*).

Când Bhagavan m-a asigurat astfel, am umplut gaura cu cărămizi și ciment. Multe furnici au murit ca urmare a acestor operațiuni.

Am aflat ulterior că, de regulă, Bhagavan nu-i încuraja pe discipoli să ucidă insecte decât dacă ele pricinuiau sau erau pe punctul de a pricinui vătămări sau suferință oamenilor sau animalelor. Oricum, dacă insectele *pricinuiau* vreo problemă, el nu avea scrupule să le omoare. Odată, l-am văzut pe Bhagavan cum a luat de pe un câine niște insecte (*unni*) care-i sugeau sângele și le-a omorât aruncându-le în tăciunii ce ardeau în mangal (*kumutti*).

Un discipol care a privit scena l-a întrebat:

– Nu este un păcat să ucizi insecte în acest fel?

Ramaswami Pillai, care obișnuia să ia insecte de pe câini și să le ucidă în acest fel, a justificat acțiunea spunând o poveste despre Ramakrishna Paramahamsa:

– Se pare că unul dintre discipolii lui Sri Ramakrishna Paramahamsa se întreba dacă este un păcat să omori gândaci și s-a dus să afle ce anume credea Sri Ramakrishna despre asta. Când a ajuns acolo, l-a găsit pe Sri Ramakrishna ucigând gândacii din propriul pat. Astfel întrebarea discipolului și-a găsit răspunsul prin această demonstrație nemijlocită.

Bhagavan nu a răspuns direct celui care îi punea întrebarea, dar când Ramaswami Pillai și-a încheiat povestirea, a încuviințat dând din cap și a spus:

– Da.

Altă dată, când un vizitator susținea că nu se cuvine să ucidem niciun soi de insecte, Bhagavan a răspuns:

– Dacă gătești și tai legume, uciderea unor insecte este inevitabilă. Dacă ești convins că a ucide viermi este ceva rău, atunci nu poți mânca legume.

Dacă Bhagavan vedea că oamenii ucid intenționat niște insecte inofensive, atunci el își arăta, cumva, dezaprobarea. Într-o zi, de exemplu, un băiețel dintr-o familie de brahmani a început să prindă și să ucidă muște doar pentru a se amuza. El strivea muștele bătând din palme.

Bhagavan i-a spus:

– Nu agresa muștele așa. Este un păcat.

Netulburat, băiatul a replicat folosindu-se de ceea ce, în opinia lui, era un contraargument:

– Tu ai ucis un tigru de aproape 2 metri și stai așezat pe blana lui. Asta nu este un păcat?

Bhagavan a râs și a abandonat discuția.

Și alți oameni îl întrebau câteodată pe Bhagavan de ce alegea să se așeze pe o blană de tigru. Cei mai mulți dintre ei credeau că, stând pe blănile lor, el tolera uciderea tigrilor. De obicei, Bhagavan răspundea că blănile au venit în ashram ca daruri nesolicitate și că el nu a cerut ca vreun tigru să fie ucis în numele lui.

Bhagavan se opunea cu putere uciderii unor forme superioare de viață. El a poruncit ca nici măcar șerpii și scorpionii să nu fie uciși în ashram. În mare, regula părea să fie: insectele puteau fi ucise dacă pricinuiau suferință sau erau potențial dăunătoare, dar toate formele superioare de viață, inclusiv animale periculoase sau otrăvitoare erau sacrosancte.

Țânțarii erau o problemă perenă pentru cei mai mulți discipoli. Bhagavan nu și-a criticat niciodată devoții dacă striveau țânțarii care-i înțepau. În anii 1940, el a îngăduit ca în grajd să se pulverizeze pesticide pentru ca vacile să nu fie deranjate de insecte. Cu toate acestea, dacă era întrebat în legătură cu aspectele morale ale uciderii de țânțari, el răspundea de obicei că nu trebuie să ne identificăm cu trupul care era înțepat.

Un discipol care l-a întrebat în legătură cu asta a primit următorul răspuns:

–Dacă ar fi să-ți prezinți plângerea împotriva țânțarilor în fața unui tribunal, țânțarii ar câștiga procesul. *Dharma* lor (regulile după care trebuie să trăiască) este de a înțepa. Ei te învață că tu nu ești trupul. Tu obiectezi față de înțepătura lor doar pentru că te identifici cu trupul.

Viața din ashram

Cum erau mustrați slujitorii și lucrătorii

Slujitorii lui Bhagavan erau întotdeauna selectați și recrutați de către Chinnaswami. După știința mea, Bhagavan nu i-a cerut nimănui să-i fie slujitor, nici nu a încercat să se debaraseze de vreunul dintre slujitorii care i-au fost încredințați. Câteodată oamenii se ofereau să-l slujească, dar erau refuzați. A devenit tradiția ashramului ca slujitorii lui Bhagavan să fie tineri necăsătoriți.

Odată, când o femeie din nordul Indiei, calificată ca asistentă medicală, s-a oferit să fie slujitoare, Bhagavan i-a răspuns spunând:

– Întreabă-i pe oamenii din sală.

Krishnaswami, slujitorul-șef, și câțiva alți oameni din sală s-au opus:

– Nu, nu, nu putem accepta ca o femeie să-l slujească pe Bhagavan. Nu se cuvine așa ceva.

Bhagavan s-a întors către femeie și a spus:

– Toți acești oameni gândesc așa. Ce pot face eu?

Bhagavan era un conducător redutabil, care insista întotdeauna ca treburile din ashram să fie făcute cum se cuvine și la timp. Ca urmare, slujitorii, care lucrau tot timpul sub supravegherea lui, erau deseori ținta comentariilor sale critice. Bhagavan nu se înfuria decât rareori pe cineva, dar, când o făcea, de regulă era din cauza neglijenței vreunuia dintre slujitorii lui.

Odată, pe când Krishnaswami abia venise în ashram, Bhagavan s-a supărat foarte tare pe el, deoarece a refuzat să alunge maimuțele din sală. Maimuțele din împrejurimi, știind că mulți veneau în sală cu ofrande de fructe, obișnuiau să stea prin apropiere, încercând să

fure fructele de la vizitatorii ce nici nu bănuiau pericolul. Bhagavan nu-i încuraja pe devoți să hrănească maimuțele în apropierea sălii, deoarece nu dorea ca ele să se obișnuiască a aștepta să fie hrănite acolo. Deși uneori Bhagavan râdea când maimuțele reușeau să fure o banană sau un mango, el se și supăra pe slujitorii lui când expedițiile de jaf făcute de maimuțe în sală erau încununate de succes. Bhagavan îl mustra deseori pe Krishnaswami pentru că nu alunga maimuțele și pentru că le îngăduia să vină în sală.

În cele din urmă, Bhagavan i-a spus:

– Se pare că nu ești pregătit să asculți nimic din ceea ce spun. Nu-ți faci treaba cum se cuvine decât dacă Chinnaswami vine și țipă la tine.

Apoi Bhagavan i-a spus lui Chinnaswami despre această problemă, care a venit imediat și i-a făcut morală, insistând că trebuia să-și îndeplinească îndatoririle așa cum se cuvine. După acest episod, Krishnaswami a început să fie foarte zelos în alungarea maimuțelor. El adusese în sală o praștie și alunga maimuțele la cel mai mic semn de provocare.

Mai exista un slujitor, pe nume Rangaswami, care a trecut și el printr-o perioadă în care își neglija îndatoririle. După ce slujise o vreme în sală, el nu a mai acordat atenția cuvenită îndatoririlor și a început, în schimb, să mediteze. Astfel, lui nu-i păsa nici măcar de maimuțe. Când vizitatorii își puneau ofrandele de fructe lângă Bhagavan, maimuțele puteau să le fure fără a se teme că vor fi deranjate, căci Rangaswami, omul care ar fi trebuit să păzească fructele, stătea așezat pe podea cu ochii închiși.

Bhagavan a tolerat acest comportament câteva zile, dar, în cele din urmă, el l-a mustrat spunând:

– Dacă vrei să meditezi astfel, du-te altundeva. Dacă vrei să locuiești aici, trebuie să slujești ca toți ceilalți. Meditația este conținută în serviciile făcute de tine Maestrului.

Rangaswami și-a dat seama de eroarea în care se afla și a revenit la îndeplinirea îndatoririlor sale obișnuite.

Cu altă ocazie, Bhagavan s-a supărat foarte tare pe el pentru că mințise. În timp ce Rangaswami acorda radioul din sală, el a mânuit un buton în așa fel că radioul a încetat să mai funcționeze.

În loc să recunoască deschis față de Bhagavan că a stricat radioul, el i-a spus:

– După câte se pare, cineva a stricat radioul.

Mai târziu în aceeași zi, Rangaswami mi-a mărturisit în secret că el stricase radioul și l-a mințit pe Bhagavan în legătură cu asta. Eram ferm convins că lui Bhagavan trebuia să i se spună adevărul, așa că m-am dus în sală și i-am spus lui Bhagavan ceea ce-mi spusese Rangaswami.

Bhagavan a reacționat exclamând cu furie:

– Mă minte chiar și pe mine! Nici n-ar trebui să mă uit la fața lui!

Bhagavan și-a pus în aplicare amenințarea ignorându-l pe nenorocitul de Rangaswami tot restul zilei.

Uneori, Bhagavan se înfuria și dacă slujitorii lui erau din cale afară de neatenți. Vaikunta Vas, unul dintre slujitorii mai noi, a stârnit furia lui Bhagavan arzându-i fără să vrea piciorul. Accidentul s-a petrecut pe la 9 seara, când Vaikunta Vas era puțin somnoros, deoarece mâncase cam mult la masa de seară. Neatent, el a pus o sticlă cu apă fierbinte pe picioarele lui Bhagavan fără a se obosi să mai verifice temperatura. Apa din sticlă era mult prea fierbinte. Bhagavan a tresărit de durere, s-a înfuriat pe el și i-a poruncit să iasă din sală. Vaikunta Vas a fost atât de chinuit de propria greșeală, încât a plecat imediat din ashram, întorcându-se în satul lui de lângă Pondicherry.

Strictețea lui Bhagavan și insistența lui asupra unei obediențe totale se manifestau numai față de cei ce munceau toată ziua în ashram. Dacă vizitatorii făceau greșeli, el nu-i mustra decât rareori. Odată, un doctor din Madras, pe nume Srinivasa Rao, a primit permisiunea de a-i masa picioarele lui Bhagavan. De obicei, doar slujitorilor li se îngăduia să facă asta, dar, în anumite ocazii, li se permitea și unor discipoli mai bătrâni.

Bhagavan i-a spus acestui doctor să maseze picioarele de la genunchi spre glezne, și nu în sens invers, dar doctorul i-a ignorat instrucțiunile.

Crezând că avea mai multe cunoștințe medicale decât Bhagavan, el a insistat, masându-i picioarele în direcția opusă. Bhagavan nu s-a plâns, dar după câteva minute i-a spus doctorului: „Destul!"

După ce doctorul a ieșit din sală, Bhagavan a spus:

– Pentru că este doctor, el nu vrea să-mi asculte sfatul. Ceea ce spunea și metoda lui de masaj nu erau corecte.

Bhagavan i-a îngăduit acestui om să continue masajul, deoarece venea din afara ashramului. Dacă vreunul dintre slujitorii săi ar fi încercat să se comporte astfel, într-un mod care era contrar dorințelor sale, el ar fi fost răsplătit imediat cu o mustrare din partea lui Bhagavan.

Bhagavan se mai înfuria uneori și pe alți lucrători din ashram dacă îi nesocoteau deliberat voia. Un funcționar pe nume Mauni Srinivasa Rao și-a atras nemulțumirea lui Bhagavan încercând să-i ignore instrucțiunile. Una dintre îndatoririle lui Mauni Srinivasa Rao era de a alcătui răspunsuri scrise pentru toate întrebările de ordin spiritual care ajungeau la ashram prin poștă. Aceste prime variante de răspuns erau apoi prezentate lui Bhagavan, care le cerceta cu atenție și făcea toate corecțiile necesare. Odată, Mauni Srinivasa Rao a refuzat să accepte corecturile lui Bhagavan ca fiind definitive. El a corectat modificările aduse de Bhagavan și a trimis scrisoarea înapoi în sală. Bhagavan a parcurs scrisoarea pentru a doua oară, ștergând toate corecturile adăugate de Mauni Srinivasa Rao. Când scrisoarea a ajuns iar la biroul acestuia din urmă, Mauni a modificat din nou unele dintre corecturile lui Bhagavan. El i-a adus lui Bhagavan noua variantă, încercând să-l facă s-o citească, dar Bhagavan nici măcar n-a privit-o.

În schimb, el a aruncat scrisoarea înspre Mauni Srinivasa Rao, spunând, foarte furios:

– Tu faci numai ce-ți place!

Uneori, Bhagavan își vădea nemulțumirea în moduri mai subtile. Odată, după masa de seară, în sala de mese s-a stârnit o ceartă de proporții în urma căreia Subramaniam Swami l-a lovit pe Krishnaswami drept în față. Krishnaswami s-a dus imediat și s-a plâns lui Bhagavan, dar Bhagavan nu a părut să fie interesat de această chestiune.

Cineva plătise o mare *bhikshā* pentru a doua zi, ceea ce presupunea multă muncă pentru toți cei din bucătărie. De obicei, Bhagavan venea în bucătărie pe la 3 dimineața să-l ajute pe Subramaniam la tăiatul legumelor, dar în acea dimineață el a rămas în sală, obligându-l astfel pe Subramaniam să facă toată munca de unul singur. Subramaniam și-a petrecut primele două ore întrebându-se de ce întârzia Bhagavan, dar în cele din urmă și-a dat seama că era pedepsit pentru că îl atacase pe Krishnaswami. Bhagavan a confirmat această ipoteză refuzând să-i vorbească, ba chiar și să-l privească, pe parcursul întregii zile.

Ramakrishna Swami

Ramakrishna Swami, unul dintre lucrătorii din ashram, obișnuia să se ducă în oraș și să facă cumpărături pentru ashram. Drumurile sale în oraș erau atât de regulate, încât el a reușit să înceapă o relație amoroasă cu o femeie care locuia în cartierul zidarilor. Femeia lucra și ea în ashram, astfel că el putea să o vadă în timpul zilei. Cum era imposibil să ții un asemenea secret, cei din familia femeii au aflat curând ce anume se petrecea. Ei i-au spus lui Ramakrishna Swami că îl vor bate dacă nu le va da 1 000 de rupii. Amenințarea nu a fost niciodată dusă la îndeplinire, dar Ramakrishna Swami a căpătat un renume atât de prost, încât el a plecat din oraș și s-a mutat la Kumbakonam. După câteva luni, crezând că furia respectivei familii s-a calmat, el s-a întors pe furiș la Tiruvannamalai. Deoarece se temea încă de familia femeii, ajungând la periferia orașului, el a mers în sens invers acelor de ceasornic pe traseul *giri pradakshina* pentru a nu traversa orașul. Era prea jenat pentru a merge direct în ashram. În schimb, s-a dus și a stat în coliba lui Kunju Swami din Palakottu.

Pelegrinii care săvârșesc giri pradakshina *merg întotdeauna în jurul muntelui în sensul acelor de ceasornic. O parte a traseului de aproximativ 12 km trece prin orașul Tiruvannamalai. Parcurgând o porțiune de aproximativ 9 km în sensul invers acelor de ceasornic, Ramakrishna Swami a evitat porțiunea de aproximativ 3 km care trece prin oraș.*

El a stat acolo câteva zile, încercând, zadarnic, să-și adune resursele de curaj pentru a da ochii cu Bhagavan. În cele din urmă, Bhagavan însuși a venit în colibă, cerându-i lui Ramakrishna Swami să se întoarcă la ashram. Acolo, spre surprinderea tuturor, în loc să-l critice, i-a cerut să muncească în sală, drept unul dintre slujitorii lui.

Unii discipoli, care credeau că Ramakrishna Swami a întinat reputația ashramului, nu au fost de acord cu această decizie. Deși erau prea politicoși pentru a-și vădi sentimentele, Bhagavan le simțea dezaprobarea. Pentru a se face înțeles, Bhagavan și-a explicat decizia.

– Înainte, când lucra aici, el își petrecea mult timp în afara ashramului cu treburi legate de ashram. El nu venea niciodată la *pārāyana*, nici nu asculta învățătura în sală. Mintea lui era mereu îndreptată spre

exterior, deoarece nu practica deloc meditația. Dacă îl vom ține în sală pentru un timp, starea lui mentală se va ameliora.

Bhagavan a făcut o pauză, înainte de a încheia:

– Cazul lui a fost dat în vileag. Dar ceea ce au făcut și încă fac alții nu a ieșit la iveală astfel.

Vizita lui Gandhi

În anii 1930, Mahatma Gandhi a venit la Tiruvannamalai pentru a ține un discurs politic. Cum organizatorii au ales în acest scop un teren deschis ce se afla la aproximativ 360 de metri de ashram, mulți oameni din ashram sperau ca Mahatma să-l viziteze pe Bhagavan. Când a sosit ziua discursului, eu împreună cu mulți alți devoți am așteptat la poarta ashramului în speranța de a-l zări pe Gandhi când avea să treacă pe acolo cu mașina. Când, în cele din urmă, a trecut, el a fost foarte ușor de recunoscut, deoarece se ducea la întrunire într-o mașină decapotabilă. Rajagopalachari, un politician de frunte din Partidul Congresului care îi organizase turneul, stătea lângă Gandhi în mașină. Cum mașina se mișca foarte încet, am alergat pe lângă ea și l-am salutat pe Gandhi împreunându-mi palmele deasupra capului. Spre uimirea și bucuria mea, Gandhi mi-a răspuns făcând același gest. Mașina s-a oprit pentru câteva momente lângă poarta ashramului și a pornit iar când Rajagopalachari i-a făcut semn șoferului că trebuie să demareze, nu să intre în ashram.

Ulterior, Rajagopalachari a devenit prim-ministru al Președinției Madras, o regiune ce cuprinde cea mai mare parte a sudului Indiei. După dobândirea independenței, el a devenit primul indian care a deținut funcția de guvernator general.

Unul dintre cei care locuiau în ashram, T.K. Sundaresa Iyer, a mers la întrunire și i-a prezentat lui Gandhi două cărți: *Aksharamanamālai* și *Ramana Sannidhi Murai*. În timp ce i se prezentau cărțile, el a citat un vers din *Aksharamanamālai*: „O Arunachala! Giuvaier al conștiinței, strălucind în toate creaturile, neînsemnate și mari, nimicește mârșăvia din inima mea". Gandhi a scos cărțile la licitație și a dat banii obținuți unui fond de ajutorare a celor din casta cea mai de jos (*harijan*).

Aksharamanamālai *este un lung poem scris de Bhagavan întru slava muntelui Arunachala.* Ramana Sannidhi Murai *este un volum de versuri scris de Muruganar care îl laudă pe Bhagavan.*

După ce întrunirea s-a terminat, am mers în sală și i-am povestit lui Bhagavan cum m-a salutat Gandhi pe drum. I-am spus și că Rajagopalachari l-a făcut pe șofer să meargă direct la întrunire, lipsindu-l astfel pe Gandhi de șansa unei vizite scurte în ashram. Bhagavan a replicat făcând un comentariu foarte interesant:

– Gandhi ar fi vrut să vină aici, dar pe Rajagopalachari l-au îngrijorat consecințele. Deoarece știe că Gandhi este un suflet evoluat, se teme că ar putea intra în *samādhi* aici, uitând cu totul de politică. Iată de ce i-a făcut semn șoferului să continue drumul.

Câteva zile mai târziu, pe când Gandhi era la Madras, Krishnaswami s-a dus să-l vadă și a obținut o întrevedere cu el. Când s-a prezentat ca locuitor al Sri Ramanasramam, Gandhi a remarcat:

– Mi-ar plăcea să vin să-l văd pe Bhagavan, dar nu știu când va fi acel moment.

Versuri răzlețe

Odată l-am întrebat pe Bhagavan care sunt cele mai importante versete din *Kaivalya Navanītam.* I-am dat lui Bhagavan un exemplar al cărții, iar el a ales imediat versetele 12 și 13 din capitolul unu:

> „Privește aici, fiul meu! Cel care și-a uitat adevărata natură se naște și moare succesiv, învârtindu-se neîncetat odată cu roata timpului, precum o pană prinsă într-un vârtej, până când realizează adevărata natură a Sinelui. Dacă ajunge să percea-pă sinele individual și substratul său, Sinele, atunci el devine substratul, care este Brahman, și scapă de renașteri. Dacă te cunoști pe tine însuți, nu ți se va întâmpla nimic rău. Ce m-ai întrebat ți-am spus".

După ce am citit versetele cu voce tare, Bhagavan a remarcat:

– Toate celelalte versete din *Kaivalyam* nu sunt decât o elaborare și un comentariu pe marginea acestor două versete.

În traducerea engleză a acestei opere, publicată de Sri Ramanasramam, numerotarea versetelor a fost modificată. Aceste versete din capitolul unu sunt numerotate 19 și 20 în respectiva ediție.

Bhagavan trebuie să fi făcut comentarii similare și față de alți oameni. Munagala Venkataramiah, editorul și traducătorul ediției apărute la Sri Ramanasramam, a inserat următoarea notă referitoare la aceste versete: „În acest moment, învățătura este completă".

Cu altă ocazie, când l-am rugat pe Bhagavan să-mi aleagă un material de citit, mi-a dat o mică listă cu șase cărți: *Kaivalya Navanītam, Ribhu Gītā, Ashtāvakra Gītā, Ellām Ondrē, Swarūpa Sāram* și *Yōga Vāsishta.*

El a acordat o importanță deosebită lucrării *Ellām Ondrē,* spunându-mi:

– Dacă vrei *mōkṣa,* scrie, citește și practică instrucțiunile din *Ellām Ondrē.*

Ribhu Gītā *este un text sanscrit ce apare într-o lucrare intitulată* Śiva Rahasya. *Cartea care a fost citită și studiată la Ramanasramam era o traducere tamilă a acestui text.* Ashtāvakra Gītā *este un text vedantin, atribuit înțeleptului Ashtavakra, care a fost redactat aproximativ în aceeași perioadă cu* Upanișadele *târzii.* Swarūpa Sāram *conține învățăturile lui Swarupananda, un Guru tamil din secolul al XVII-lea.* Ellām Ondrē *este un text tamil foarte puțin cunoscut din secolul al XIX-lea despre* Advaita, *având un stil similar cu* Ribhu Gītā. Kaivalya Navanītam *este o lucrare tamilă despre* Advaita, *iar* Yōga Vāsishta *este o lucrare sanscrită în care înțeleptul Vasishta îi predă învățătura* Advaita *Zeului Rama.*

În februarie 1938, l-am convins pe Bhagavan să scrie o scurtă strofă în tamilă despre *Advaita.* Rugămintea mea s-a ivit ca urmare a acestei cuvântări pe care Bhagavan a ținut-o în sală:

„*Advaita* (nondualitatea) nu trebuie practicată în activitățile obișnuite. Este de-ajuns că nu există diferențieri în minte. Dacă în lăuntrul tău păstrezi vagoane de gânduri ce diferențiază, nu are sens să pretinzi că totul este una în exterior.

Occidentalii cultivă căsătoriile mixte și iau masa deopotrivă cu orișicine. Ce rost are să faci doar asta? De aici nu s-au ivit decât războaie și câmpuri de luptă. Cine a dobândit fericirea în urma tuturor acestor activități?

Această lume nu este decât un teatru imens. Fiecare persoană trebuie să joace rolul care i s-a atribuit. Este în natura universului să fie diferențiat, dar în lăuntrul fiecărei persoane nu ar trebui să existe diferențiere".

Acest mic discurs m-a impresionat într-atât, că l-am rugat pe Bhagavan să rezume aceste idei scriind un verset în limba tamilă. Bhagavan a fost de acord, a luat un verset sanscrit din *Tattvōpadēsa* (versetul 87), care exprimă o idee similară, traducându-l în metrica tamilă *venbā*.

Tattvōpadēsa *este o lucrare filosofică atribuită lui Adi-Sankaracharya.* Venbā *este o formă metrică tamilă care constă din trei versuri de patru unități și un vers de trei unități.*

Când a fost mulțumit de propria traducere, l-am putut convinge, de asemenea, să scrie aceste versuri în jurnalul meu. În cele din urmă, strofa reprodusă mai jos a fost publicată ca strofa 39 din *Ulladu Nārpadu Anubandham.*

> O, Fiule, trăiește mereu experiența nondualității (*Advaita*) în Inimă, dar să nu pui niciodată nondualitatea în acțiune. Nondualitatea este aptă (de a fi exprimată) în cele trei lumi (ale lui Brahma, Vișnu și Śiva, dar) să știi că nondualitatea nu este aptă (de a fi exprimată) cu Gurul.

Strofa 29 din aceeași lucrare a fost și ea scrisă la cererea mea. Într-o zi l-am întrebat pe Bhagavan:

– Dacă omul atinge *jnāna*, ce indicii vor fi că acel individ a atins țelul vieții spirituale?

Bhagavan a răspuns alcătuind următoarea strofă:

> Să știi că puterea și strălucirea intelectului vor spori automat în cei care au cunoscut realitatea, așa cum arborii de pe acest pământ își vădesc toate calitățile cum ar fi frumusețea imediat ce vine primăvara.

Strofa nu este o compoziție originală. Ea este o traducere tamilă a unei strofe (cartea 5, 76.20) din Yōga Vāsishta.

Câțiva ani mai târziu, când mă duceam să-l văd pe Bhagavan, Mauni Srinivasa Rao m-a strigat și mi-a spus:

– Tocmai au ieșit de sub tipar niște exemplare din *Bhagavad Gītā Sāram.*

Chinnaswami mi-a dat un exemplar gratuit pe care l-am dus în sală și i l-am arătat lui Bhagavan. Răsfoind broșura, Bhagavan a observat că, din greșeală, ultima strofă fusese omisă, scriind strofa la locul cuvenit înainte de a-mi înapoia broșura. În timp ce stăteam în sală și citeam strofele, o femeie pe nume Venamma, care era sora lui Echammal, a observat că Bhagavan scrisese strofa lipsă în exemplarul meu. Apoi a luat și ea un exemplar din carte, s-a dus la Bhagavan, rugându-l să scrie strofa și în cartea ei.

Bhagavan a luat o înfățișare severă, prefăcându-se că s-a supărat pe mine:

– Stăteam nemișcat ca Śiva. De ce mi-ai dat această carte și m-ai făcut să scriu în ea? E numai vina ta. Dacă scriu pentru femeia asta, toate celelalte femei din sală mă vor face să scriu și pentru ele. Toate astea s-au întâmplat pentru că m-ai făcut să scriu strofa respectivă.

Varianta lui Bhagavan despre cum l-am forțat să scrie în cartea mea era atât de diferită față de realitatea faptelor, încât mi-am dat seama că se prefăcea mânios doar pentru a nu scrie strofa în sutele de volume din care ea lipsea. Această izbucnire a avut efectul dorit, deoarece niciun alt discipol din sală nu a mai îndrăznit să vină la Bhagavan cu exemplarul lui.

Arunachala

Uneori, Bhagavan numea Arunachala „muntele medicament". El obișnuia să spună că, „pentru toate tulburările trupului și sufletului, *giri pradakshina* este un leac binevenit".

Pentru a-i face pe oameni să încerce acest leac, el recomanda adesea *pradakshina* în fiecare zi acelor *sādhu* care-și petreceau aproape toată ziua stând în meditație. El susținea că, practicând

pradakshina o dată pe zi, mintea rămânea în *sattva guna* (o stare de calm și armonie).

Odată, Bhagavan a înfățișat măreția lui Aranachala comparându-l cu vestitul munte din *Rāmāyana.*

„Când Rama, Lakshmana și armata lor au pătruns în Lanka, a spus el, Indrajit, fiul lui Ravana, a lansat o săgeată foarte primejdioasă împotriva lor. Săgeata a făcut ca până și Rama și Lakshmana să-și piardă cunoștința. Cu excepția lui Hanuman, toți cei din armată și-au pierdut cunoștința. Hanuman s-a întors în India și a venit de acolo cu un munte întreg care conținea iarba de leac *sanjīvini.* Când aerul care intrase în contact cu această iarbă a ajuns la Rama, la Lakshmana și la armata lor, toți s-au trezit și au fost vindecați."

Bhagavan și-a încheiat povestirea spunând: „Muntele Arunachala este mai puternic decât acel munte".

Uneori, când discipolii îl întrebau pe Bhagavan despre măreția muntelui, el rămânea tăcut. Aceste manifestări de *mauna* (tăcere) erau răspunsurile lui la întrebările discipolilor. Alteori, el era mai dispus să vorbească. În martie 1938, ca răspuns la întrebarea unui vizitator, Bhagavan a oferit un rezumat succint al povestirilor despre Arunachala existente în textele sacre:

„Despre măreția acestui munte au vorbit oameni feluriți în moduri diferite. În *Purāne* (texte sacre de factură predominant mitologică) se spune că interiorul acestui munte Arunachala are forma unei grote. Se spune, de asemenea, că mulți *siddha* (yoghini desăvârșiți sau sfinți) și asceți locuiesc aici. Guru Namaśivaya a cântat măreția acestui munte. Într-una dintre strofele sale el spune că muntele îi convoacă pe cei ce practică asiduu *jnāna tapas.* Când Ambal, soața lui Śiva, realiza *tapas* la Annamalai (unul dintre numele tamile pentru Arunachala), Mahishasura, demonul cu cap de bivol, a venit și i-a vorbit.

– De ce nu te măriți cu mine? Ce fericire afli făcând *tapas*? a întrebat-o el.

Când Ambal l-a refuzat, el a devenit violent. Ambal s-a prefăcut pe dată în Durga, forma teribilă a lui Ambal, prin simpla dorință ca transformarea să aibă loc. Mahishasura a fost atât de înspăimântat de această transformare, încât s-a decis să se întoarcă acasă și să-și adune

oastea înainte de a accepta o luptă. Ambal, care-i cunoștea planurile, i-a trimis *Hitōpadēsa* prin mijlocirea lui Saruga Muni".

Hitōpadēsa *este un mic tratat conținând sfaturi pentru Mahishasura. Termenul înseamnă* „sfaturi bune".

Deoarece *Hitōpadēsa* nu era disponibil decât în sanscrită, i-am cerut lui Bhagavan să-l scrie în tamilă. Bhagavan a binevoit să facă o traducere parțială compunând următoarea strofă:

> Acest loc sfânt (Arunachala) este de-a pururi sălașul oamenilor virtuoși și al devoților. Aici oamenii josnici care doresc să facă rău altora vor pieri, fiind loviți de multe boli, iar puterea celor vicleni se va pierde într-o clipă fără a lăsa vreo urmă. Așadar, să nu cazi în năprasnicul foc al furiei Zeului Arunachala a cărui formă este un munte de foc.

Bhagavan și-a încheiat lecția spunând:
– Cine poate vorbi cu adevărat despre măreția lui Arunachala?

De-a lungul anilor, Bhagavan a tradus în total șapte strofe din Sri Arunāchala Māhātmyam *(Măreția lui Arunachala), lucrarea sanscrită care este sursa principală a povestirilor despre Arunachala. Toate cele șapte strofe sunt tipărite laolaltă în volumul* Five Hymns to Arunachala, *pp. 18–19.*

După câteva luni, Bhagavan a vorbit din nou despre măreția lui Arunachala: „Acest munte nu este unul care s-a format într-o anumită perioadă de timp și care va fi nimicit într-un alt asemenea moment. El este un *swayambū* (ce se manifestă spontan) *lingam.* Cuvântul *lingam* poate fi împărțit astfel: „ling" care înseamnă „uniune" și „gam" care înseamnă „cel care formează". Există și alte semnificații ale cuvântului – de exemplu, Dumnezeu, *Ātman,* formă și Śiva.

Swayambū lingam *apar spontan ca acte ale divinității, ele nefiind create sau cauzate de vreo activitate umană sau geologică.*

„De fapt, acest munte nu se află pe pământ. Toate corpurile cerești sunt legate de el. Numele celui care este atât sursa apariției, cât și a dispariției este *lingam.*"

Lăsându-se în voia amintirilor, Bhagavan a comentat și pe marginea altor povești puranice.

– Poveștile din *Purāne* spun că Dumnezeu adună praful de pe tălpile devoților într-o cutie. Apoi se spune că, înfășurând acest praf în mătase, Dumnezeu face *pūjā* în fața lui. El o face pentru a arăta că este devotul devoților lui. El spune: „Îl slăvesc pe cel care mă slăvește în această lume".

Lakshmana Sharma

La sfârșitul anilor 1920, Bhagavan l-a întrebat pe Lakshmana Sharma, unul dintre discipolii săi eruditi, dacă a studiat *Ulladu Nārpadu.* Lakshmana Sharma a răspuns:

– Nu, Bhagavan, limba tamilă este prea dificilă pentru mine.

Ulladu Nārpadu *este un poem de patruzeci și două de strofe compus de Bhagavan în limba tamilă, poem care explică natura realității și modalitatea de a o descoperi.*

Deși Lakshmana Sharma era el însuși tamil, nu era familiarizat cu toate regulile gramaticale ale tamilei literare. Tamila colocvială și cea literară au structuri gramaticale diferite. Diferențele sunt atât de profunde, încât chiar și tamililor educați care nu au studiat regulile limbii tamile clasice le este greu să înțeleagă textele literare.

Cum Bhagavan era convins că Lakshmana Sharma se cuvenea să cunoască această lucrare, s-a oferit să i-o explice, vers cu vers. Zilnic, în săptămânile care au urmat, Lakshmana Sharma a avut privilegiul rar de a beneficia de niște lecții private din partea lui Bhagavan. Lakshmana Sharma a luat notițe în timp ce Bhagavan explica semnificația fiecărui vers, folosind ulterior informațiile împărtășite de Bhagavan pentru a scrie un comentariu în tamilă asupra acestei lucrări.

Pentru a se asigura că le-a înțeles corect semnificația, Lakshmana Sharma a tradus fiecare vers în sanscrită. Bhagavan a verificat atât de temeinic aceste traduceri, încât l-a făcut adesea pe Lakshmana Sharma să le rescrie de cinci sau șase ori. Aceste versuri sanscrite și traducerea lor în engleză au fost publicate ulterior sub titlul Revelation. *Noi ediții*

ale comentariului inițial pe care Lakshmana Sharma l-a scris în tamilă continuă să fie publicate, dar el nu a fost niciodată publicat în engleză.

Inițial, acest comentariu a apărut în serial într-un săptămânal numit *Jana Mittiran*. Când numerele respective ajungeau în ashram, Bhagavan decupa comentariul și îl păstra lângă canapea.

Lakshmana Sharma dorea ca ashramul să tipărească acest comentariu sub formă de carte, dar Chinnaswami a refuzat, deoarece el și Lakshmana Sharma avuseseră câteva dispute în legătură cu alte chestiuni. În cele din urmă, Lakshmana Sharma a fost nevoit să publice cartea pe cont propriu.

Deși nu se amesteca aproape niciodată în treburile de zi cu zi ale biroului administrativ al ashramului, când a auzit că Chinnaswami a refuzat să tipărească această carte, Bhagavan a intervenit. El s-a dus la camera lui Chinnaswami și l-a privit prin fereastră pentru aproximativ 15 minute. Chinnaswami nu l-a observat, deoarece era ocupat să verifice niște conturi. În cele din urmă, a fost nevoie să vină niște discipoli care i-au spus că Bhagavan stătea de mult timp afară la fereastră.

Când, în fine, Chinnaswami s-a ridicat pentru a-l întâmpina pe Bhagavan, acesta a zis:

– Toată lumea spune despre comentariul lui Lakshmana Sharma despre *Ulladu Nārpadu* că este cel mai bun. Nimeni nu a studiat *Ulladu Nārpadu* așa cum a făcut-o Lakshmana Sharma. De ce nu publici această carte?

Chinnaswami a înțeles „aluzia". El a acceptat să publice volumul sub egida ashramului imediat ce ediția publicată de Lakshmana Sharma va fi epuizată. Între timp, el a cumpărat cea mai mare parte a exemplarelor încă nevândute din cartea lui Lakshmana Sharma, a lipit numele Sri Ramanasramam peste numele și adresa editorului inițial și a vândut cartea în librăria ashramului.

Furturi minore

La începutul anilor 1930, în ashram erau atât de puțini oameni, încât vechea sală era deseori goală. Odată, când Bhagavan s-a dus să facă o baie, în vechea sală, unde nu se mai afla nimeni, a pătruns un

hoț care a furat ochelarii lui Bhagavan. Acești ochelari care aveau rame de aur îi fuseseră dăruiți de un discipol.

Când hoțul a fost descoperit, Bhagavan a spus, dojenindu-și slujitorul:

– Ochelarii au fost furați pentru că ai lăsat ușa deschisă.

Din acel moment și până la mijlocul anilor 1930, când au început să vină mulțimile, vechea sală a fost mereu încuiată când Bhagavan pleca de acolo.

Deși Bhagavan nu era atașat de posesiunile materiale – el spunea deseori că singurele lui posesiuni erau toiagul și ulciorul de apă –, ne sfătuia adesea să ne păzim împotriva hoților. El ne sfătuia mai ales să încuiem camerele când nu suntem acolo. A dat el însuși un exemplu în acest sens închizând personal poarta din față a ashramului în jurul orei 9 seara. La acea vreme, poarta principală se afla lângă marele arbore *iluppai*, nu în apropierea drumului. Pe la mijlocul anilor 1930, devoții care locuiau în ashram deprinseseră obiceiul de a sta în exteriorul porții în fiecare seară. La ora 9, Bhagavan venea și închidea poarta chiar dacă vedea că noi toți stăteam încă afară. La început, mă întrebam de ce Bhagavan se comporta astfel. Mai târziu, am ajuns să înțeleg că el ne reamintea discret că porțile se cuvine să fie închise pe timpul nopții.

Deși Bhagavan ne încuraja să-i împiedicăm pe hoți să ne fure propriile bunuri, el era de regulă foarte indulgent dacă hoții erau prinși în interiorul ashramului. Îmi amintesc două împrejurări în care Bhagavan a îngăduit ca hoții să scape nepedepsiți. Primul episod de acest fel a fost când paznicul nostru a prins pe cineva pescuind în Pali Tirtham cu un năvod mare. La vremea respectivă nu erau permise asemenea activități. Vinovatul s-a dovedit a fi un om pe nume Chinna, care deținea un pogon de pământ aproape de grajdul ashramului.

Când paznicul l-a adus pe Chinna în fața lui Bhagavan și a spus că voia să-l ducă la secția de poliție deoarece a fost prins pescuind în iaz, Bhagavan a zis:

– Lasă-l să plece. E vorba despre Chinna al nostru.

Celălalt furt s-a întâmplat în plină zi. Un devot pe nume Somasundaram a prins pe cineva furând fructe de mango dintr-un copac aparținând ashramului. Între cei doi a urmat o scurtă ceartă, care a culminat cu aducerea forțată a hoțului în fața lui Bhagavan. Când

Bhagavan a fost informat despre furt, el i-a spus lui Somasundaram să-l lase pe om să plece.

A doua zi, un mare pachet cu fructe de mango coapte a ajuns în sală. Pe una dintre fructe cineva pusese o etichetă pe care scria „Ramana Bhagavan".

Împreună cu pachetul sosise și un bilețel în care Bhagavan era rugat să mănânce fructul de mango care avea eticheta pe el. Celelalte fructe erau destinate discipolilor din ashram.

Când Bhagavan a văzut fructele de mango, eticheta și bilețelul, s-a întors către Somasundaram Swami și a spus:

– Ieri te-ai certat în legătură cu ceea ce credeai că sunt niște fructe de mango. Dar, uite, de fapt, fructele noastre de mango cresc altundeva. Privește! Au chiar și numele nostru întipărit pe ele.

Ramanatha Brahmachari

Ramanatha Brahmachari a venit la Bhagavan pe vremea când Bhagavan locuia în Peștera Virupaksha. El avea o înfățișare foarte deosebită, deoarece era foarte scund, purta niște ochelari groși și își acoperea întotdeauna corpul cu o mare cantitate de *vibhūti*. Pe vremea când Bhagavan trăia în Peștera Virupaksha, Ramanatha Brahmachari obișnuia să meargă în oraș pentru *bhikshā*. El aducea orice alimente pe care reușea să le cerșească în Peștera Virupaksha, le servea lui Bhagavan și apoi mânca ceea ce rămânea.

Într-o zi, pe când îi aducea niște mâncare lui Bhagavan, s-a întâlnit cu tatăl său pe munte. Acesta stătea așezat în fața Templului Guhai Namaśivaya, la jumătatea drumului dintre oraș și Peștera Virupaksha. Tatăl lui i-a spus că era tare înfometat, cerându-i să-i dea din mâncarea pe care o cerșise.

Considerând că ar fi fost o lipsă de respect să dea de mâncare cuiva – chiar și propriului tată –, înainte ca Bhagavan să-și primească partea, Ramanatha Brahmachari i-a spus tatălui său:

– Vino cu mine la Bhagavan. Putem mânca împreună acolo.

Tatăl său, care nu era interesat de Bhagavan, a refuzat să vină. El i-a cerut fiului său să-i dea niște mâncare și apoi să plece, dar Ramanatha Brahmachari a refuzat.

Bhagavan văzuse toată scena din Peștera Virupaksha. Când, în cele din urmă, Ramanatha Brahmachari a ajuns acolo, Bhagavan i-a spus:

– Nu voi mânca din mâncarea ta decât dacă îl vei servi mai întâi pe tatăl tău.

Ramanatha Brahmachari s-a întors la Templul Guhai Namaśivaya, dar, în loc să asculte porunca lui Bhagavan, i-a cerut din nou tatălui său să vină și să mănânce împreună cu Bhagavan în Peștera Virupaksha. Când tatăl său a refuzat pentru a doua oară să vină, Ramanatha Brahmachari s-a întors la Peștera Virupaksha fără să-i dea nimic de mâncare.

Bhagavan i-a spus din nou, de această dată în termeni mai fermi:

– Voi mânca doar dacă îți vei hrăni tatăl mai întâi. Du-te și hrănește-l.

De astă dată, Ramanatha a ascultat porunca, și-a hrănit tatăl și s-a întors la Peștera Virupaksha cu restul de mâncare. Am menționat acest episod doar pentru a arăta cât de mare îi era devoțiunea față de Bhagavan și cât de puțin îi păsa de tot restul, inclusiv de propria familie.

Ramanatha Brahmachari obișnuia să-l hrănească pe Bhagavan cu o asemenea dragoste și devoțiune, încât Bhagavan se simțea prizonierul dragostei sale. Iată de ce Bhagavan a spus odată că nu-i este frică decât de doi discipoli, Ramanatha Brahmachari și Mudaliar Patti. Nu era o teamă de ordin fizic, ci mai degrabă un sentiment de neajutorare. Dacă un discipol are o dragoste mare și fierbinte pentru Maestrul său, Maestrul este obligat să facă orice îi cere discipolul. Bhagavan se temea dacă nu cumva Ramanatha Brahmachari a apărut tocmai pentru că știa că nu va putea să-i refuze nicio rugăminte. Ramakrishna Paramahamsa a dat glas aceleiași idei spunând că, „în clipa când ai ajuns la dragostea extatică, ai descoperit funia cu care îl poți lega pe Dumnezeu".

La câțiva ani după ce ashramul s-a mutat la poalele muntelui, Chinnaswami și Ramanatha Brahmachari s-au certat. Nu știu de la ce a pornit totul, dar în cele din urmă lui Ramanatha Brahmachari i s-a interzis să mănânce sau să doarmă în ashram. Un avocat din oraș, pe nume Neelakanta Sastri, i-a sărit în ajutor oferindu-se să-l hrănească.

El i-a spus lui Ramanatha Brahmachari să nu-și facă griji în legătură cu mâncarea.

– De acum înainte poți veni la mine acasă în fiecare zi. Am fotografii cu Bhagavan și Vinayaka. Dacă faci zilnic *pūjā* în fața ambelor fotografii, îți voi da o gustare de dimineață și masa de prânz la mine acasă. Poți lua tot ce rămâne într-un sufertaș pentru a mânca mai târziu la tine acasă.

După excluderea din ashram, Ramanatha Brahmachari și-a construit o colibă de mici dimensiuni la Palakottu. El fusese atras de unele idei promovate de Gandhi încă de pe vremea când Bhagavan trăia pe munte. Pe lângă obiceiul de a toarce bumbac – o îndeletnicire obligatorie pentru toți adepții lui Gandhi –, el avea o mare aplecare către ideea de slujire. Când s-a mutat la Palakottu, el a săvârșit *sēvā* făcând curat în colibele tuturor asceților (*sādhu*) care trăiau acolo, precum și făcând toate cumpărăturile pentru ei. Înainte de a merge în oraș, el întreba pe toată lumea din Palakottu dacă avea nevoie de ceva. Datorită tuturor acestor activități, Kunju Swami l-a poreclit „Conducătorul Suprem (*Sarvādhikārī*) din Palakottu".

Ramanatha Brahmachari era dispus să facă orice pentru asceții (*sādhu*) din Palakottu. Unii au profitat de asta dându-i de făcut treburi neînsemnate sau neplăcute, dar el nu s-a plâns niciodată. Îndeplinindu-și toate sarcinile smerit și bucuros și slujindu-l pe Bhagavan cu multă dragoste și devoțiune, el a dat un exemplu de cum se cuvine să fie un devot.

Diferite *Sādhanā*

Odată mi s-a povestit despre niște țărani care au venit la Bhagavan să-i ceară sfaturi legate de viața spirituală. Ei l-au întrebat care este calea cea mai directă spre eliberare. Ca de obicei, Bhagavan le-a spus că interogarea de sine este cea mai eficientă tehnică spirituală. Unul dintre discipolii lui Ganapati Muni care era prezent în sală s-a dus să-l vadă pe Ganapati Muni și i-a spus despre asta.

Se pare că Ganapati Muni a spus:

– Cum se poate ca oamenii de acest fel să înțeleagă și să practice interogarea de sine? Dacă ei ar fi venit să-mi ceară sfatul, le-aș fi dat să facă *nama-japa* (repetiția numelui lui Dumnezeu).

Auzind cele spuse de Ganapati Muni, Bhagavan a spus oamenilor aflați în sală:

– Când oamenii mă întreabă despre meditație, le dau întotdeauna cele mai bune sfaturi. Adică le spun să practice interogarea de sine. Dacă le spun să urmeze o altă metodă, îi păcălesc dându-le niște sfaturi nu atât de bune. Să dea el *japa* oamenilor, dacă vrea. Eu voi continua să dau cele mai bune sfaturi, spunându-le oamenilor să se apuce de interogarea de sine.

Deși Bhagavan a demonstrat că spunea adevărul dându-le celor mai mulți dintre vizitatorii săi sfatul de a urma calea investigației asupra Sinelui, au existat cazuri când el a recomandat alte tehnici. Odată, el a dat unui discipol aparținând castei celei mai de jos să repete o mantra și de câteva ori a spus unele dintre sau toate poemele pe care le-a scris despre Arunachala.

Când un grup de țărani cărora tocmai li se dăduse de recitat *Arunāchala Stuti Panchakam* (cele cinci poeme despre Arunachala scrise de Bhagavan) au ieșit din sală, un discipol a întrebat:

– Cum pot asemenea oameni needucați să înțeleagă tamila literară în care sunt scrise aceste poeme?

Bhagavan a răspuns că ei nu trebuie să înțeleagă semnificația, căci le va fi de folos simpla repetare a strofelor.

Îmi pot aminti un alt caz similar. Ori de câte ori nepoata lui Echammal venea să-l vadă pe Bhagavan, el îi cerea să citească cu voce tare *Upadēsa Undiyār* (o lucrare filosofică având 30 de strofe, scrisă de Bhagavan în tamilă). Dacă fata făcea vreo greșeală, Bhagavan îi corecta pronunția.

Cum ea părea să fie o fată cu înclinații lumești, l-am întrebat pe Bhagavan:

– Fata asta nu pare să nutrească nicio dorință de cunoaștere (*jnāna*). De ce îi ceri să repete *Upadēsa Undiyār* de fiecare dată când vine?

Bhagavan a explicat că în viitor, când necazurile vor da peste ea, amintirea acestor strofe o va ajuta.

Această fată este acum o femeie bătrână. Când am întâlnit-o acum câteva luni, după ce nu ne văzuserăm de ani buni, i-am amintit despre lecțiile pe care i le dădea Bhagavan.

Ea mi-a spus că aceste versuri i-au rămas în memorie toată viața, dar că numai de curând, prin grația lui Bhagavan, a început să le înțeleagă semnificația.

Îndreptarea de sine

Bhagavan ne învăța că omul trebuie să se îndrepte pe sine, în loc de a găsi defecte la ceilalți. În practică, asta înseamnă că el trebuie să găsească sursa propriei sale minți, în loc să se plângă de mințile și acțiunile altora. Îmi amintesc răspunsul tipic pe care îl dădea Bhagavan în această privință.

Un discipol, care era în relații destul de apropiate cu Bhagavan, l-a întrebat:

– Unii dintre discipolii care locuiesc cu Bhagavan se comportă foarte straniu. Ei par să facă multe lucruri cu care Bhagavan nu este de acord. De ce nu-i corijează Bhagavan?

Bhagavan a răspuns:

– A te îndrepta pe tine înseamnă a îndrepta întreaga lume. Soarele strălucește pur și simplu. El nu îndreaptă pe nimeni. Pentru că el strălucește, întreaga lume este luminată din plin. Transformarea de sine este un mijloc de a dărui lumină lumii întregi.

Odată, în timp ce mă aflam în sală, cineva i s-a plâns lui Bhagavan în legătură cu unul dintre discipolii care se afla și el acolo:

– El n-a venit aici pentru a medita, el doarme.

Bhagavan a răspuns:

– Cum poți să știi asta? Doar pentru că ai abandonat propria ta meditație pentru a te uita la el. Privește-te mai întâi pe tine însuți și nu te preocupa de obiceiurile altor oameni.

Uneori, Bhagavan obișnuia să spună: „Unii oameni care vin aici au două scopuri: ei vor ca Bhagavan să fie perfect și ca ashramul să fie perfect. Pentru a le atinge, ei fac tot felul de reclamații și sugestii. Ei nu vin aici pentru a se îndrepta pe ei, vin aici doar pentru a-i corecta pe ceilalți. Acești oameni nu par să-și amintească motivul inițial pentru care au venit la Bhagavan. Dacă vin și fac *namaskāram* în fața noastră, cred că ashramul este regatul lor. Unii oameni cred că trebuie să ne comportăm de parcă am fi sclavii lor, făcând doar ceea ce cred ei că ar trebui să facem".

Arunachala Mudaliar

La Tiruvannamalai există o stradă numită Avarangattu, care, pe la începutul secolului XX, avea propriul ei grup ce își arăta dragostea pentru Śiva prin cântece devoționale. Conducătorul acestui grup, Arunachala Mudaliar, obișnuia să-l viziteze pe Bhagavan la Peștera Virupaksha. După mulți ani de pauză, el a venit iar să-l vadă pe Bhagavan prin anii 1930. El a făcut *namaskāram* în fața lui Bhagavan și apoi l-a observat cu mare atenție pentru o vreme.

În cele din urmă, el a spus:

–Bhagavan, când locuiai pe munte, străluceai precum soarele, dar acum acea strălucire a dispărut. Acum, că a venit fratele tău, au apărut toate vacile astea și toată mobila, ți-ai pierdut strălucirea.

Bhagavan a fost imediat de acord, încuviințând din cap și spunând „da, da".

Arunachala Mudaliar s-a arătat foarte mulțumit când Bhagavan a confirmat că și-a pierdut toată puterea. El a făcut din nou *namaskāram* și s-a dus să discute cu Chinnaswami.

După ce Arunachala Mudaliar a plecat din sală, l-am întrebat pe Bhagavan:

– De ce ai fost de acord când a spus că ți-ai pierdut strălucirea?

Bhagavan a râs și a spus:

–Pentru că este adevărat. Eul meu și-a pierdut definitiv strălucirea.

Am fost foarte șocat când Bhagavan a fost de acord cu acest om, dar când i-am auzit explicația, brusc am fost foarte mulțumit, deoarece explicația mi-a amintit un vers de Manikkavachagar (un sfânt tamil din secolul al IX-lea): „Eul meu și-a pierdut strălucirea, trupul meu și-a pierdut strălucirea, sufletul (*jīva*) meu și-a pierdut strălucirea, mintea mea și-a pierdut strălucirea".

„Eul"[1] lui Bhagavan își pierduse strălucirea cu mult înainte ca el să se mute în Peștera Virupaksha. Dacă a vorbit astfel, el a făcut-o numai pentru că acest om era incapabil să înțeleagă că un *jnāni* nu poate să recadă în *samsāra*.

---

[1] Se referă la ego, eul limitat, *ahaṃkāra*. Eul superior, Sinele suprem Atman, nu își poate pierde strălucirea, deoarece el reprezintă esența divină a oricărei ființe. (*N. red.*)

Un episod similar s-a întâmplat pe vremea când Bhagavan locuia încă pe munte. Arunachala Mudaliar perora prezentând o concepție filosofică total străină lui Bhagavan. Bhagavan încuviința deseori din cap în timpul discursului său pentru a-i da impresia lui Arunachala Mudaliar că era de acord cu el.

După ce Arunachala Mudaliar a plecat, fiul lui l-a întrebat pe Bhagavan de ce se prefăcea că este de acord cu el, știind prea bine că cele afirmate de el nu erau adevărate.

Bhagavan i-a răspuns spunând:

– Pentru că adevărul nu poate fi transmis cu precizia cuvenită în cuvinte, nu are rost să pui la îndoială opinia cuiva despre adevăr cu altă sumă de cuvinte. Știu că nu ești de acord cu ideile lui, dar nu trebuie să te cerți cu el. El este părintele tău. Nu ți se va întâmpla niciun rău dacă vei consimți la spusele lui și vei fi de acord cu el ori de câte ori vorbește așa.

Prin 1908, Bhagavan a rezumat o lucrare tamilă de mari dimensiuni intitulată Vichāra Sāgaram (Oceanul Interogației) *în câteva pagini. El a intitulat acest rezumat* Vichāra Sāgara Sāra Sangraham. *Arunachala Mudaliar l-a întrebat pe Bhagavan dacă putea să publice această operă sub numele lui. Lui Bhagavan îi păsa atât de puțin de paternitatea intelectuală, încât i-a dat permisiunea să o facă. În 1909, când a apărut cartea, ea era a doua operă a lui Bhagavan care vedea lumina tiparului. Prima, apărută în 1908, era o traducere a poemului filosofic* Vivēkachūdāmani. *Bhagavan a recunoscut că era autorul tratatului* Vichāra Sāgara Sāra Sangraham *mulți ani mai târziu, când Munagala Venkataramiah pregătea prima traducere în limba engleză a acestei opere (vezi* The Mountain Path *1984, p. 93). După ce s-a stabilit că lucrarea îi aparținea lui Bhagavan, titlul ei a fost schimbat în* Vichāra Mani Mālai.

O lume imperfectă

Odată, Bhagavan mi-a spus o poveste mitologică despre o ceartă între Subramania și Brahma.

Subramania a privit lumea creată de Brahma și a văzut că toți oamenii din ea erau obsedați de simțăminte precum gelozia, furia și

lăcomia. El a continuat să privească și a văzut că acești oameni erau aproape întotdeauna nefericiți și că se luptau adesea unii cu alții. El i-a spus lui Brahma că creația lui avea deficiențe grave.

– Ar fi trebuit să creezi un univers în care să abunde perfecțiunea, nu deficiențele. De ce ai umplut lumea cu astfel de oameni răi? a întrebat el.

Când Brahma a refuzat să admită că a făcut vreo greșeală, cei doi zei au avut o ceartă aprinsă care s-a încheiat doar când Subramania l-a învins pe Brahma, l-a întemnițat și a nimicit întreaga lui creație. Apoi, pentru a demonstra corectitudinea argumentelor sale, Subramania s-a hotărât să creeze o lume nouă care să fie perfectă în toate privințele. El a început acțiunea creației, dar a descoperit aproape imediat că îi era absolut imposibil să introducă viața sau mișcarea în această lume. Până și soarele și luna create de el refuzau să se miște pe cer. Deoarece singurii locuitori ai lumii erau niște *jnāni*, pretutindeni domnea o pace absolută.

După o vreme, Śiva a venit și a întrebat:

– De ce l-ai închis pe Brahma?

Subramania a răspuns:

– Acel om făcea multe năzbâtii. El crea mereu oameni care se certau și făceau probleme. Uită-te la creația mea! Numai *nishthā* (oameni care sunt ferm ancorați în Sine).

Śiva a cercetat lumea un timp, înainte de a observa:

– Nu există mișcare în această lume; nu există soare, nu există lună. Ai creat o lume a vidului (*sūnya*).

Subramania și-a analizat creația și a trebuit să recunoască faptul că Śiva avea dreptate. El l-a eliberat pe Brahma din închisoare și i-a permis să creeze o altă lume imperfectă.

Bhagavan obișnuia să spună că nu poate exista niciodată o lume perfectă, deoarece lumea este întotdeauna creația unei minți imperfecte. Un obiect perfect nu poate fi făcut cu o asemenea unealtă imperfectă.

El obișnuia, de asemenea, să spună că atâta timp cât există mintea, există binele și răul; dar pentru *jnāni*, care nu au deloc minte, nu există bine sau rău și nu există lume.

Merită relatată și o altă poveste despre creație. Călătorind prin sudul Indiei, Jnanasambandhar, sfântul *śivait* din secolul al VI-lea, a ajuns la un templu pe care nu-l mai vizitase.

Înainte de a pătrunde în templu, el a avut un vis în care i-a apărut Zeul Śiva și i-a spus:

– Ți se va da un palanchin de perle.

În aceeași zi, Śiva a apărut în visul unui administrator al templului și i-a spus:

– Există un palanchin de perle în depozitul tău. Dă-i-l lui Jnanasambandhar să-l folosească.

Administratorul a mers la depozit, a găsit palanchinul și i l-a dat sfântului. Acest palanchin nu era în proprietatea templului. El s-a ivit acolo în mod misterios chiar în ziua când Śiva a apărut în visul administratorului.

Bhagavan ne-a spus această poveste în timp ce noi stăteam în sală. La încheierea povestirii, l-am întrebat pe Bhagavan cum de a apărut palanchinul în depozit, așa, de nicăieri.

Bhagavan a răspuns că Dumnezeu are puterea de a crea întregul univers într-o singură clipă. Oare i-ar fi greu unei asemenea ființe să creeze un mic palanchin?

Samādhi și *pārāyana*

Bhagavan intra uneori într-o stare ca de transă de *samādhi* în timp ce asculta incantațiile (*pārāyana*) tamile din textele sacre, incantații practicate zilnic în prezența lui. Mi s-a spus că asta se întâmpla deseori la Skandashram și la începutul anilor 1920 la Sri Ramanasramam, dar pe vremea când am ajuns eu în ashram, asemenea episoade erau destul de rare.

Când am fost pentru prima dată martorul unui astfel de episod, Dandapani Swami era încă administratorul ashramului. Bhagavan intrase în *samādhi* în timpul incantațiilor (*pārāyana*) de seară și nu a ieșit din cameră nici măcar când a sunat clopoțelul care anunța cina. Încercând să-l trezească, Dandapani Swami s-a apropiat de urechea lui Bhagavan și a suflat de mai multe ori într-o cochilie de scoică în timp ce un alt discipol scutura picioarele lui Bhagavan. Niciuna dintre

metode nu a avut efect. În cele din urmă, Bhagavan și-a recăpătat starea de conștiință normală fără ajutorul lor după vreo cinci minute.

Cum eram puțin nedumerit de aceste stări, odată l-am întrebat pe Bhagavan ce este starea de *samādhi*.

Bhagavan a răspuns arătându-mi strofa 25 din capitolul 43 din *Ribhu Gītā*, în care Nidaga îi explică Maestrului său, Ribhu, cum a atins *samādhi*.

> „Eu" este de-a pururi Brahman, iar Brahman este cu adevărat „Eu". Această convingere, când este experimentată direct cu fermitate, este cunoscută ca *samādhi* neclintit. *Samādhi* apare în persistența fără gând și fără diferențe (*nirvikalpa*), eliberată de toate aparențele dualității. Domnul meu, prin aceste două tipuri de *samādhi* am atins beatitudinea unui *jīvanmukta* (eliberat încă din timpul vieții) și am devenit Realitatea Supremă cea fără de pată.

Odată, Bhagavan a definit adevărata natură a lui nirvikalpa samādhi *în felul următor:* „Simpla nepercepere a diferențelor (vikalpa) în exterior nu este adevărata natură a unui nirvikalpa stabil. Să știți că doar neivirea diferențelor în mintea moartă este adevărata *nirvikalpa*". Guru Vāchaka Kōvai *strofa 893, citată în* Be As You Are, *p. 161.*

Uneori, Bhagavan intra în *samādhi* în alte circumstanțe. Odată, făceam ghirlande în Templul Mamei când Bhagavan a venit și s-a așezat în apropierea mea. După ce am schimbat câteva replici, Bhagavan a intrat într-o stare profundă de *samādhi*, cu ochii deschiși, rămânând nemișcat aproximativ o jumătate de oră. Până și respirația i s-a oprit, el devenind precum o statuie. Ochii nu clipeau și nu licăreau, respirația încetase – am verificat asta punându-mi palma în dreptul feței lui –, iar în corp nu se mișca absolut nimic. Când a revenit la normal, el a râs și a continuat de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Deși asemenea stări de *samādhi* profund nu erau frecvente, Bhagavan părea întotdeauna să fie într-o transă ușoară ori de câte ori aveau loc incantații *pārāyana*. El stătea ca o statuie, cu o privire sticloasă, mărturisind adesea ulterior că nu-și prea amintea să fi auzit incantațiile.

Îmi amintesc o întâmplare amuzantă care a avut loc dis-de-dimineață, chiar înainte de incantațiile *pārāyana*. De câteva săptămâni,

Bhagavan nu mânca prea mult la masa de seară. În consecință, îi era puțin foame pe la ora 4 dimineața. Pentru a-și domoli foamea, Bhagavan obișnuia să coacă arahide pe mangalul său și să le mănânce. După ce le cocea, îi dădea niște arahide lui Krishnaswami, slujitorul lui, și oricui altcuiva care se întâmpla să fie în sală la acea oră.

În dimineața cu pricina Bhagavan a luat arahidele de pe foc și a spus:

– Înainte ca ei să înceapă *Vēda pārāyana*, să facem *pārāyana* arahidelor.

Vēda pārāyana *zilnică, intonată în sanscrită, a început să fie realizată prin 1935. Înainte de acest moment,* pārāyana *se realiza de două ori pe zi, având doar incantații în limba tamilă.*

Pe lângă *pārāyana* obișnuită, se psalmodia mult din *Ribhu Gītā*. Părerea lui Bhagavan despre această carte era atât de bună, încât a spus câtorva dintre noi să o citim regulat ca parte din *sādhāna* noastră. El a spus chiar că lectura constantă a acestei cărți duce la *samādhi*. M-am numărat printre discipolii cărora li s-a spus să citească această carte în mod regulat. *Pārāyana* obișnuită se realiza la ore fixe, dimineața și seara, dar lecturile din *Ribhu Gītā* aveau loc la intervale neregulate. Uneori citeam din ea pe la 3 după-amiaza, iar alteori pe la 8 seara.

Când se încheia *pārāyana* obișnuită, Bhagavan și discipolii adunați împreună cu el stăteau așezați în tăcere pentru aproximativ o jumătate de oră. Odată, pe vremea când supravegheam lucrările de construcție, am intrat în sală în acest răstimp de tăcere și m-am culcat la pământ în fața lui Bhagavan. Bhagavan care, până atunci, stătuse cu ochii închiși, i-a deschis imediat și a început să vorbească despre lucrările de construcție.

Când discuția noastră s-a încheiat, unul dintre discipoli i-a spus lui Bhagavan:

– Stăteai tăcut cu ochii închiși, dar când s-a ivit Annamalai Swami, i-ai deschis imediat și ai început să vorbești despre lucrările de construcție.

Bhagavan a răspuns acestor remarci ce denotau nedumerire spunând:

– Mintea lui Annamalai Swami este plină de gânduri legate de construcție. Voi toți stați aici în tăcere și în pace. Și eu eram tăcut. Annamalai Swami poartă toate construcțiile ashramului în capul lui. Când a venit în sală, toate aceste gânduri legate de construcții m-au făcut să vorbesc.

Namaskāram (prosternările)

Din când în când, Bhagavan devenea iritat dacă discipolii se prosternau în fața lui exagerând sau fiind cu mintea în altă parte, fără a vădi o stare de devoțiune autentică. Pot da câteva exemple în acest sens. Odată, făceam ghirlande pentru *pūjā* dedicată Mamei, când Bhagavan a intrat în templu și s-a așezat în *padmāsana* (postura lotusului în varianta completă).

În timp ce mă prosternam în fața lui, m-a criticat, spunând:

– Dacă faci asta, toți ceilalți se vor simți obligați să-ți urmeze exemplul. De ce trebuie să faceți voi, toți, *namaskāram* în fața mea, așa cum o faceți? Nu cred că sunt cineva mai important decât voi. Toți suntem una.

Ceilalți au ignorat aceste aluzii, continuând să se prosterneze.

Dacă vreun discipol stătea așezat pe pământ când Bhagavan ieșea din sală, el se ridica imediat în picioare, în semn de respect. Uneori, acest gest mecanic de stimă îl irita.

Într-o asemenea împrejurare, el le-a spus discipolilor care s-au ridicat în picioare:

– De ce stați așa? De ce nu sunteți așezați pe podea? Sunt, oare, vreun tigru sau vreun șarpe pentru ca voi să vă ridicați brusc în picioare de câte ori apar?

Altă dată, când Bhagavan pleca să se plimbe pe la poalele muntelui, un lucrător din ashram l-a văzut, s-a oprit din lucru și s-a alungit pe pământ.

Bhagavan i-a spus:

– Dacă îți faci treaba cum se cuvine, asta este în sine o formă excelentă de *namaskāram*. Dacă fiecare și-ar face datoria care i-a fost dată (*swadharma*), ar fi ușor să se ajungă la Sine.

Odată, Bhagavan a expus teoria aflată în spatele *namaskāram*-ului și a explicat de ce nu-i plăcea ca oamenii să se prosterneze mereu în fața lui.

– Inițial, practicarea *namaskāram*-ului a fost înființată de oamenii de seamă ca un auxiliar pentru a-și consacra mintea și trupul lui Dumnezeu. Acest scop originar este întru totul uitat. Acum oamenii se gândesc: „Dacă facem *namaskāram* în fața lui Swami, îl putem fermeca pentru a face tot ce dorim noi". Aceasta este o mare greșeală, deoarece Swami nu poate fi păcălit niciodată. Nu vor fi înșelați decât acei oameni egoiști care fac *namaskāram* din motive false. Nu-mi place să văd cum oamenii vin și fac *namaskāram* în fața mea. De ce *namaskāram* este nevoie? Numai faptul de a-ți menține mintea pe calea spirituală corectă este cea mai înaltă formă de *namaskāram.*

Bhagavan nu părea să se supere dacă făceam *namaskāram* animați de dragoste; el a obiectat doar de câteva ori când era convins că ne prosternam în fața lui din obișnuință, nu atât din devoțiune.

Îmi amintesc o întâmplare ce ilustrează foarte bine concepția lui Bhagavan în această privință. Într-o zi, după masa de prânz, mă plimbam cu Bhagavan prin Palakottu. Bhagavan s-a dus după un tufiș să-și facă nevoile, deoarece la vremea respectivă în ashram nu existau toalete de calitate. În timp ce-l așteptam să revină, am observat că un mare convoi militar se îndrepta către Bangalore. Un soldat, care trebuie să-i fi fost discipol, și-a oprit vehicolul, a ieșit din el și a alergat în ashram. Desigur, el se grăbea, deoarece știa că trebuie să ajungă din urmă convoiul. Discipolii mi-au spus ulterior că, intrând în ashram, el a întrebat imediat de Bhagavan. Când i s-a spus că Bhagavan era plecat la Palakottu, el a continuat să alerge, ajungând la mine după câteva minute.

În timp ce el striga „Unde este Bhagavan, unde este Bhagavan?", Bhagavan s-a ridicat în picioare acolo unde se afla, după tufiș.

Era vremea prânzului în cea mai caldă perioadă a anului. Nisipul și pietrele erau atât de fierbinți, că nu le puteai atinge, dar, cu toate acestea, soldatul s-a alungit cu totul pe pământ în fața lui Bhagavan.

După câteva secunde, el i-a spus lui Bhagavan:

– Karma mea este foarte dificilă. Nu pot rămâne aici mai mult de câteva secunde. Te rog, binecuvântează-mă.

Bhagavan l-a privit cu afecțiune și l-a „binecuvântat" cu un zâmbet plin de grație. După câteva secunde, soldatul s-a ridicat și a alergat la vehiculul său.

În timp ce ne întorceam la ashram, Bhagavan a lăudat acțiunea soldatului:

– În ciuda faptului că are o karma complicată, el a avut o pornire puternică, simțind că trebuie să mă vadă. Chiar numai acțiunile sale dovedesc că el a atins un grad înalt de devoțiune.

Când Bhagavan se plimba prin Palakottu sau pe munte, exista regula ca el să fie însoțit de slujitorul lui. Acest slujitor avea instrucțiuni să-i descurajeze pe toți ceilalți oameni care doreau să se apropie de Bhagavan sau să-i pună întrebări. Din când în când, unii discipoli care aveau probleme pe care nu doreau să le discute deschis, în sală, îl prindeau și discutau problema în timp ce el se plimba, dar acest privilegiu nu era acordat decât discipolilor apropiați. Alți oameni erau ținuți la distanță. Dacă aș fi respectat regulile cu strictețe, ar fi trebuit să-l țin pe soldat la distanță de Bhagavan, dar cum era limpede că soldatul era foarte grăbit, nu am încercat să-i răpesc șansa acestui scurt *darśan.*

Îmi pot aminti și un alt episod în care Bhagavan a părut că aprobă comportamentul unui discipol care s-a prăbușit la picioarele lui. Bhagavan stătea pe o canapea în fața sălii și mulți discipoli veneau, se prosternau și plecau. Un preot creștin a venit în ashram, dar nu s-a apropiat de Bhagavan, nici nu a schițat vreun gest că ar dori să se prosterneze. El se mulțumea să stea la distanță și l-a privit pe Bhagavan cu vădită curiozitate preț de vreo 45 de minute. În cele din urmă, exact ca un arbore care se prăbușește, a căzut pe podea, s-a alungit cu totul pe pământ și apoi a plecat. Era evident că el avusese o anumită experiență care l-a convins de noblețea lui Bhagavan, dar nu am aflat niciodată natura acestei experiențe, deoarece el a plecat fără să spună ceva.

După plecarea preotului, Bhagavan a zâmbit și a spus:

– Nu s-a mai putut stăpâni fără să facă *namaskāram.*

Odată, un discipol s-a apropiat de Bhagavan, întrebându-l dacă putea să se prosterneze în fața lui și să-i atingă picioarele.

Bhagavan a răspuns că adevăratele picioare ale lui Bhagavan există numai în inima discipolului. Adevărata fericire constă în a te ține fără încetare de aceste picioare. Vei fi dezamăgit dacă vei ține picioarele mele fizice, deoarece, într-o bună zi, acest corp fizic va dispărea. Forma cea mai înaltă a devoțiunii este să venerezi picioarele Maestrului (Guru) care sunt în tine însuți.

Administratori și așa-zișii administratori

La început, când am venit la Bhagavan, ashramul era administrat de Dandapani Swami, socrul lui Muruganar. El era un om impunător și puternic, căruia îi plăcea să cheltuie bani și să mănânce mâncare bună. În anii cât a fost administrator, el a cheltuit banii ashramului cu mare generozitate, astfel că, practic, deseori aveam datorii. În acele zile, ashramul era foarte sărac. Nu prea erau bani, iar donațiile devoților erau deseori folosite pentru a ne plăti datoriile. Din fericire, nevoile noastre erau puține; nu eram nevoiți decât rareori să cumpărăm ceva, cu excepția alimentelor. Dacă alimentele donate de discipoli nu erau suficiente pentru a ne hrăni pe toți, obișnuiam să cumpărăm alimente de la un discipol care deținea un magazin în oraș. Acest magazin – denumit magazinul *Poluran*, deoarece proprietarul provenea din Polur – era situat lângă templu, la câțiva metri de strada Tiruvoodal. Proprietarul ne acorda credit nelimitat, deoarece știa că, mai devreme sau mai târziu, se va ivi un discipol avut care ne va plăti toate datoriile.

Acest trai de pe o zi pe alta era agravat de pornirile risipitoare ale lui Dandapani Swami. Dacă apărea vreun devot care dona niște bani, Dandapani Swami îi cheltuia pe articole scumpe precum *vadai, payasam* și *badam halva* (un preparat dulce din migdale). Ne desfătam două zile, trăind ca regii. Apoi, a treia zi, unul dintre noi se ducea la magazinul *Poluran* să cumpere pe credit alimentele pentru a doua zi. Dandapani Swami era la fel de cheltuitor când erau bani puțini sau deloc. Odată, și-a angajat o rudă ca bucătar pe 15 rupii pe lună. Ashramul nu avea bani să-l plătească, iar mâncarea gătită de el a trebuit să fie cumpărată pe credit. Bhagavan nu a fost de acord cu această cheltuială inutilă.

Îmi amintesc că odată el i-a spus lui Dandapani Swami:

– De ce cheltuiești banii așa? Ai fi putut prepara niște terci sau altă mâncare ieftină, limitându-ne cheltuielile și făcând ca aceste donații să ajungă pentru mai mult timp. Risipești banii pe lucruri inutile, iar a doua zi te plângi că nu sunt bani.

Dandapani Swami a încercat să redreseze situația financiară strângând bani în numele lui Bhagavan sau al ashramului. Bhagavan se opunea ferm acestor practici. El nu avea nimic împotrivă dacă discipolii donau bani de bunăvoie, dar se înfuria deseori dacă auzea că oficiali ai ashramului cereau bani în numele lui. Bhagavan a vorbit de câteva ori despre asta cu Dandapani Swami, dar problema a devenit realmente supărătoare când am primit vizita Rajahului din Ramanathapuram.

Când a sosit Rajahul, Bhagavan era în bucătărie, curățând niște frunze verzi. Spunându-i-se că a venit Rajahul, el nu a reacționat în niciun fel, continuând să curețe frunzele, foarte încet și foarte meticulos. Când a terminat treaba, a mers în sală și s-a așezat pe canapea. Rajahul a făcut *namaskāram* în fața lui, a stat aproximativ o oră, a pus câteva întrebări și apoi a plecat.

Pe drumul spre ieșirea din ashram, Dandapani Swami l-a însoțit pe Rajah până la altarul lui Dakshinamurti.

În timp ce mergea pe lângă el, Dandapani Swami i-a spus:

– După cum puteți vedea, Bhagavan nu are clădiri confortabile. Avem foarte puțini bani pentru asemenea lucruri. Uneori, nu avem suficienți bani nici măcar pentru a cumpăra hrană.

Fără a cere propriu-zis bani, a sugerat foarte clar că o donație ar fi fost binevenită.

Alți discipoli au auzit întâmplător aceste cuvinte și l-au informat pe Bhagavan. Când Dandapani Swami s-a întors după ce l-a condus pe Rajah, Bhagavan l-a dojenit cu multă severitate.

– L-ai smintit pe Rajah. El are un palat, foarte mulți bani și toate plăcerile pe care banii le pot procura, dar el a căzut pradă mâhnirii, deoarece a început să-și dea seama că banii nu pot cumpăra fericirea. El a venit la mine, un om fără nimic altceva decât țesătura din jurul șalelor, și mi-a spus: „Sunt un om nefericit. Există vreo modalitate să dobândesc fericirea?" A venit aici pentru a descoperi fericirea, dar tu i-ai spulberat speranțele cu cerșetoria și jelaniile tale. Acum el o să gândească așa: „Acest om nu este fericit în sărăcia lui. Iată că el

cere încă diverse lucruri". Rajahul se va întoarce acasă la el convins că sărăcia nu este răspunsul potrivit. „Fericirea nu poate veni decât de la bani și de la toate lucrurile ce se pot cumpăra cu bani". Tu l-ai distrus pe acest om vorbindu-i așa. Oricui mai vine aici în viitor tu nu trebuie să-i mai spui că Swami are nevoie de bani. Să nu mai ceri niciodată bani.

Dandapani Swami a pricinuit probleme și pentru că avea un temperament agresiv și certăreț. Cu câțiva ani înainte ca eu să ajung la Sri Ramanasramam, el l-a agresat fizic pe Chinnaswami în timpul unei *bhikshā* în cinstea lui Bhagavan, în Palakottu. Cearta s-a iscat când Chinnaswami a dojenit niște discipoli care se purtau urât. Bhagavan a observat reacția lui Chinnaswami și l-a criticat pentru ea.

Văzând ce se întâmplă, Dandapani Swami s-a înfuriat, țipând la Chinnaswami: „De ce te împotrivești dorințelor lui Bhagavan?"

Chinnaswami a răspuns, și astfel între ei a izbucnit o ceartă de proporții. Dandapani Swami s-a înfuriat atât de tare, încât l-a apucat pe Chinnaswami de gât și a început să-l târască spre micul bazin din Palakottu. Bhagavan privea toate acestea fără să spună nimic, dar când s-a părut că Dandapani Swami ar fi putut să-l arunce pe Chinnaswami în bazin, a intervenit lovind spinarea lui Dandapani Swami cu un baston. Cearta s-a oprit imediat.

Apoi Bhagavan s-a adresat amândurora, spunând:

– Nu mă interesează cine anume iese câștigător în cearta voastră. Nu asta e grija mea. Dar purtați amândoi mantiile portocalii ale *sannyāsinilor.* Dacă vreunul dintre voi îl ucide pe celălalt, reputația *sannyāsinilor* de pretutindeni va avea de suferit. Așa că potoliți-vă.

*Am depistat trei relatări ale acestui incident: una aparținând lui Sadhu Natanananda (*Ramana Darshanam, *capitolul 45), alta scrisă de M.V. Krishnan (*The Mountain Path, *1979, p. 225), și alta de Ra. Ganapati (*Kalki Dīpāvali Malar, *1986, pp. 109–110) Niciuna dintre aceste relatări nu concordă în toate privințele. Totuși, ele afirmă în unanimitate că a existat o confruntare fizică între Chinnaswami și Dandapani Swami și că Bhagavan i-a pus capăt lovindu-l pe acesta din urmă. Annamalai Swami nu a asistat el însuși la incident, el auzind această poveste de la altcineva. Versiunea pe care a auzit-o corespunde în foarte mare măsură celei publicate de Sadhu Natanananda.*

În anii când Dandapani Swami a fost administrator, atât Bhagavan, cât și Chinnaswami au încercat să-l facă să-și schimbe comportamentul, dar niciunul dintre ei nu a reușit mare lucru. Când munca de lămurire a eșuat, Chinnaswami a început o campanie împotriva lui, spunându-le atât discipolilor ce locuiau acolo, cât și vizitatorilor că Dandapani Swami administrează prost ashramul și îi irosește fondurile. În cele din urmă, el a dobândit suficient sprijin pentru a-l obliga să părăsească funcția.

Administratorii ashramului nu erau numiți de Bhagavan, ci de discipoli. Când un administrator nu se mai bucura de sprijinul majorității discipolilor, el nu mai putea să rămână în funcție. Așa s-a întâmplat în cazul lui Dandapani Swami. Ca rezultat al campaniei duse de Chinnaswami, din oraș a venit o delegație a discipolilor, comunicându-i că nu-l mai doreau ca administrator. După ce i-au spus că nu-i vor mai tolera extravagențele financiare, i-au poruncit să plece în aceeași zi. I-au spus că, dacă va dori vreodată să se întoarcă, nu i se vor îngădui șederi mai lungi de trei zile. Dandapani Swami a apelat la Bhagavan să-i salveze funcția, dar Bhagavan a refuzat să intervină.

El i-a spus lui Dandapani Swami:

– Înainte, îi dominai pe toți folosindu-ți puterile. Acum, ei te domină pe tine. Ce pot spune? Treaba mea este doar să privesc toate aceste întâmplări.

Dându-și seama că Bhagavan nu-l va salva, Dandapani Swami a cedat solicitărilor făcute de discipoli, părăsind ashramul.

După ce au orchestrat această lovitură, atât discipolii care locuiau în ashram, cât și cei din oraș s-au adunat și au hotărât ca noul administrator să fie Chinnaswami. Bhagavan nu a luat parte la aceste discuții. El s-a rezumat să susțină alegerea făcută de discipoli când aceasta i-a fost prezentată. Chinnaswami a fost încântat de alegere, deoarece își dorea funcția de mulți ani.

Nu toată lumea a fost satisfăcută de această alegere. Ganapati Muni, de exemplu, dorea să ocupe el însuși funcția, dar nu a reușit să aibă suficient sprijin pentru a o dobândi. Lipsa sprijinitorilor nu l-a descurajat. La câteva luni după ce Chinnaswami a devenit administrator, el s-a hotărât să-i ignore pe discipoli și l-a întrebat chiar pe Bhagavan dacă poate să preia administrarea ashramului.

Pe când mergea către ashram, însoțit de câțiva adepți, Seshadri Swami l-a zărit, i-a citit gândurile și a izbucnit în râs:

– Ha, ha! O să administrezi Ramanashramul, nu-i așa?

Seshadri Swami era un sfânt excentric a cărui întâlnire cu Annamalai Swami a fost relatată în Capitolul Unu. În anii 1920, oamenii care voiau ca Bhagavan să le împlinească o dorință mergeau întâi la Seshadri Swami pentru a primi oarecare indicii dacă dorința lor avea șanse să se împlinească. Seshadri Swami le citea gândurile și reacționa negativ dacă presimțea că Bhagavan nu le va îndeplini dorința.

Această remarcă negativă, spusă atât de batjocoritor de către Seshadri Swami, i-ar fi descurajat pe cei mai mulți oameni, dar Ganapati Muni și-a continuat drumul. El s-a dus în vechea sală și a început să-i spună lui Bhagavan că Chinnaswami nu administra ashramul cum se cuvenea.

Pe când îi spunea lui Bhagavan că și-ar fi dorit să administreze el însuși ashramul, Bhagavan l-a întrerupt, întrebându-l:

– Ai venit aici în acest scop? Chinnaswami își exercită deja funcția. El a făcut *tapas* vreme de mulți ani pentru a dobândi această funcție. De ce îți bagi nasul aici?

Realizând că Bhagavan nu avea să-i acorde sprijinul sperat, Ganapati Muni s-a întors în oraș și nu a mai emis niciodată pretenții în această privință.

Bhagavan nu a intervenit când Dandapani Swami și Chinnaswami s-au certat în legătură cu probleme administrative, dar el nu era de acord ca Ganapati Muni să aibă un cuvânt de spus în conducerea ashramului. La puțin timp după acest incident, l-am auzit fără să vreau pe Bhagavan vorbindu-i lui Chinnaswami despre Ganapati Muni și adepții săi:

– Picha, fii atent cu acești oameni. Dacă le îngădui să aibă vreo autoritate aici, ei vor prelua întreaga conducere, așa că va trebui să le ceri voie ca să dai din coadă.

Picha era porecla pe care Chinnaswami a dobândit-o în copilărie. Răspunsul în aparență straniu al lui Bhagavan este, practic, traducerea unui proverb tamil.

Când aveau loc aceste certuri legate de administrație, între Chinnaswami și Ganapati Muni existau foarte multe divergențe. Amândoi aveau niște personalități puternice și se certau adesea în legătură cu diverse aspecte ținând de administrația ashramului. Ei s-au certat chiar și în legătură cu lucruri minore, lipsite de orice valoare. Îmi amintesc foarte bine o dispută copilărească pe care au avut-o în public. Ganapati Muni spusese că el era cel mai de seamă discipol al lui Bhagavan. Această afirmație l-a supărat pe Chinnaswami, deoarece îi plăcea dintotdeauna să creadă că el era cel mai de seamă discipol al lui Bhagavan. Chinnaswami a refuzat să accepte această întâietate, spunându-i lui Ganapati Muni că el era un discipol mai bun. Când Ganapati a refuzat să-i accepte spusele, între ei a izbucnit o ceartă. În cele din urmă, ei s-au dus Bhagavan, cerându-i să tranșeze disputa. La început, Bhagavan a refuzat să emită vreo părere, dar, după câteva zile de certuri în public, când a fost limpede că disputa nu avea să se stingă de la sine, el s-a hotărât să intervină. La acea vreme eram slujitorul lui Bhagavan așa că aveam o poziție cât se poate de potrivită pentru a vedea cum evoluează disputa și să văd cum reacționează Bhagavan la ea. Mai întâi, Bhagavan a spus câteva cuvinte frumoase despre Chinnaswami, apoi i-a adus câteva complimente lui Ganapati Muni, dar a refuzat să tranșeze diferendul în favoarea vreunuia dintre ei. Apoi le-a amintit discret amândurora că, pe calea spirituală, este necesar să fii smerit.

„Orice efort ar face oricine, ceea ce este real va rămâne întotdeauna. Nimeni, oricât de mare ar fi, nu-i poate da altuia *mōkṣa* sau *bandha* (eliberarea sau servitutea).

Este firesc pentru cineva să creadă că ar trebui să fie bine-cunoscut oamenilor din lume și să fie lăudat de către ei. Dar, dacă este prezent acest gând, omul nu poate să atingă adevărata măreție sau fericire. Dumnezeu nu este interesat de cei care-și revendică propria măreție. Cel care nu este plăcut lui Dumnezeu este o persoană inferioară, nu una de seamă. Dacă oricine își dedică atât mintea, cât și trupul lui Dumnezeu în toate felurile cu putință, Dumnezeu îl va face faimos și lăudat de oameni peste tot în lume."

Apoi Bhagavan și-a susținut spusele citând o strofă din *Vairāgya Satakam:*

> O, minte, te gândești cum să-i faci pe oamenii lumii să te considere mare. Dumnezeu care există de-a pururi este singurul care dăruiește eliberarea sau servitutea. Ce rost are ca ceilalți să-ți cunoască măreția? O, minte, săvârșește nevoințele (*tapas*) rare ce constau în a te abandona sfintelor picioare de aur ale lui Dumnezeu. Apoi Dumnezeu te va face atât de mare, încât lumea îți va cunoaște măreția și te va lăuda. Să știi asta.

Mai târziu în acea zi, plimbându-mă pe munte împreună cu Bhagavan, am vorbit cu el despre acest incident.

– Când îi lăudai pe rând pe Ganapati Muni și pe Chinnaswami, din comentariile tale nu mi-am putut da seama de partea cui ești.

Bhagavan a râs și a spus:

–Chinnaswami crede: „Sunt un om important" și Ganapati Muni crede: „Sunt un om important". Adevărul este că niciunul dintre ei nu este om mare.

Întorcându-ne în sală, Bhagavan mi-a dat o lucrare în limba tamilă intitulată *Śivabhōga Sāram* și mi-a arătat strofa 96:

> Despre cei care înăbușă gândul „eu sunt mare" neacordându-i nicio atenție, *Vēdele* vor spune că sunt mari. Cei care spun „eu sunt mare" sunt mici. Spune, cine în afară de ei vor suferi suferința acestei lumi?

Annamalai Swami a relatat această dispută în jurnalul său, în 1938. Incidentul a avut loc în 1928. Când Munagala Venkataramiah i-a luat cu împrumut jurnalul în speranța de a găsi materiale noi pentru manuscrisul care a fost publicat sub titlul Talks with Sri Ramana Maharshi[1], *el a prescurtat și cenzurat într-o mare măsură această poveste. Ceea ce a rămas în urma acestei cenzurări a fost publicat drept* Convorbirea 544. *În această versiune prescurtată, Ganapati Muni și Chinnaswami sunt numiți „doi devoți* (bhakta)*".*

La acea vreme, exista în ashram un discipol care, cel puțin pentru mine, ilustra învățăturile lui Bhagavan despre smerenie și devoțiune altruistă. Numele lui era Viran, iar treaba lui în ashram era aceea de a aduce apa.

---

[1] Înțeleptul de la Arunachala – Convorbiri cu Sri Ramana Maharshi, trad. Elena Liliana Popescu, Ed. Herald, București 2018. (*N. red.*)

La început, ashramul suferea mereu de o penurie de apă. Deoarece fântâna din ashram nu furniza suficientă apă pentru a ne acoperi toate nevoile, eram nevoiți să aducem provizii din exterior. În fiecare după-masă, pe la ora 4, toată lumea din ashram, în afară de Bhagavan, trebuia să meargă la bazinul din Palakottu cu o găleată pentru a aduce apă. Fiecare dintre noi trebuia să aducă în ashram aproximativ 10 găleți cu apă pe zi. Această activitate era destul de anevoioasă, deoarece principalele clădiri ale ashramului se aflau la circa 130 de metri de bazin. Vara, când nivelul apei din bazin era foarte scăzut, apa noastră de băut era adusă cu căruța de la bazinul din Boomanda, care se afla lângă moscheea din oraș. Toată această apă trebuia să fie păstrată în vase de mari dimensiuni, în ashram.

Cum toate aceste activități nu furnizau suficientă apă pentru a ne acoperi toate nevoile, am angajat un om pe nume Viran pentru a aduce apă din bazinul de la Palakottu. Pe lângă aducerea apei, el se ocupa și de alte mici munci care trebuiau să fie făcute prin ashram. Deși fusese angajat pentru a face în primul rând muncă pentru ashram, el era dispus să ajute pe orice discipol care locuia în ashram cu treburile lui de fiecare zi. Dacă îl chema cineva să facă vreun lucru, el răspundea imediat. Nicio muncă nu era prea înjositoare pentru el. Era gata să muncească până și în toiul nopții, dacă îl ruga cineva. Era un om foarte smerit, al cărui țel principal în viață părea să fie de a-i mulțumi pe ceilalți. Dacă i se adresa cineva fără respect – deoarece provenea dintr-o castă inferioară –, Bhagavan își arăta imediat dezaprobarea.

– De ce i te adresezi astfel? Dacă vrei ca el să facă o muncă, trebuie să i te adresezi cu dragoste și afecțiune.

Bhagavan vădea multă afecțiune față de acest om, deoarece știa că este foarte smerit și face toate muncile neplăcute cu dragoste și devoțiune.

Bhagavan nu era singurul impresionat de munca lui. După ce l-a văzut pe Viran muncind, un discipol bogat s-a hotărât să-l ajute plătind pentru educația fiului său. Discipolul l-a înscris pe băiat la o școală bună din Madras și i-a achitat toate cheltuielile. Cei care locuiau în ashram obișnuiau să-l ajute și ei dându-i mâncarea rămasă în bucătărie pentru a o duce acasă la familia lui.

Smerenia lui Viran era un exemplu eminent de punere în practică a învățăturilor lui Bhagavan.

Bhagavan mi-a spus de multe ori: „Să fii invidios pe oricine îți este inferior. Trebuie să devii foarte mic. De fapt, trebuie să devii nimic. Numai o persoană care este nimic poate sălășlui în Sine".

Bhagavan ne vorbea adesea despre necesitatea smereniei. Altă dată, el mi-a spus: „Nimeni nu ar trebui să ne fie inferior. Cel care a învățat să fie inferior va deveni superior tuturor".

Pe lângă Chinnaswami, Ganapati Muni și Dandapani Swami, mai exista un om, pe nume Perumal Swami, care dorea să fie administratorul ashramului.

Epopeea lui Perumal Swami este unul dintre capitolele cele mai uimitoare și mai puțin cunoscute din istoria Sri Ramanasramam. Este povestea lungă și pe alocuri sordidă a unui om avid de putere și de răzbunare. Ea este, de asemenea, un exemplu salutar, demonstrând cum puterea pe care o iradiază uneori un jnāni *îmboldește eurile în loc să le liniștească. În timp ce făceam investigații legate de această poveste, i-am spus în treacăt lui Annamalai Swami că nu a apărut încă niciun text în care activitățile lui Perumal Swami să fie corect consemnate.*

Annamalai Swami a remarcat, râzând:

– A încerca să spui povestea lui Bhagavan fără a-l menționa pe Perumal Swami este ca și cum ai încerca să povestești Rāmāyana *fără a-l pomeni pe Ravana (principalul personaj negativ al acestei epopei).*

După ce am adunat toate informațiile despre această poveste, am ajuns la aceeași concluzie și am decis să public o relatare amănunțită.

Aici este poate cel mai bun loc pentru a insera una dintre poveștile care mă privesc personal. După ce am încheiat să redactez una dintre primele versiuni ale acestei cărți, am avut un vis în care stăteam în vechea sală, în fața lui Bhagavan, având pe genunchi un dosar ce conținea manuscrisul acestei cărți.

– Ce este asta? a întrebat Bhagavan arătând dosarul cu degetul.

– Am scris o carte despre Annamalai Swami, am răspuns eu. Unele părți din ea ar putea fi controversate, așa că mă întrebam ce să fac cu ele.

– Arată-mi despre ce este vorba.

I-am înmânat dosarul. Bhagavan și-a pus ochelarii de citit și a început să răsfoiască manuscrisul, cercetând fiecare pagină timp de câteva secunde. La început, fața lui avea o expresie severă și

concentrată, dar, după ce a răsfoit primele pagini, am putut vedea că începe să zâmbească.

La urmă, a izbucnit în râs, m-a privit și a spus:

– Manuscrisul este foarte bun. Publică-l așa cum e.

Perumal Swami a venit pentru prima dată în ashram în anul 1914, pe când Bhagavan trăia încă în Peștera Virupaksha. La început, el a fost slujitorul lui Bhagavan, dar, după câțiva ani, el a preluat și funcția de administrator al ashramului. Când Bhagavan a coborât de pe munte, venind să locuiască la Sri Ramanasramam, Perumal Swami a plecat să locuiască în Mula Mandapam, în Templul Arunachaleswara. El a continuat să-l viziteze pe Bhagavan din când în când, dar după 1922 nu a mai avut de-a face cu administrarea ashramului. După plecarea lui, s-au perindat în funcție trei administratori – Gopal Rao, Vasudeva Sastri și Dandapani Swami – înainte ca, în cele din urmă, Chinnaswami să devină administrator și *sarvādhikārī*.

În anii scurși înainte ca Chinnaswami să preia complet controlul administrației ashramului, unele sectoare ale ashramului funcționau, practic, în mod autonom. Când Chinnaswami a adus toate activitățile sub controlul său, și-a conferit titlul de Sarvādhikārī, *care înseamnă* „conducător al tuturor". *El a luat acest titlu pentru a transmite mesajul că el este responsabil de conducerea în întregime a diferitelor activități din ashram.*

După 1922, pentru câțiva ani ashramul nu a avut un administrator care să locuiască acolo. De treburile lui se ocupau un grup de *sādhu* care locuiau în Mula Mandapam în oraș. Ei colectau fonduri și alimente pentru ashram pe care apoi le dădeau mai departe discipolilor care stăteau la Sri Ramanasramam. Tot ei publicau operele lui Bhagavan și le vindeau în librăria Ramaniya Vani, situată, de asemenea, în Mula Mandapam. Gopal Rao era cel mai energic din acest grup. El a strâns aproape de unul singur fondurile care au fost utilizate pentru construirea sălii vechi. Acest grup, din care făceau parte Perumal Swami, Īśvara Swami și alți câțiva își spunea „Brahmachari Ashram".

La început, când am venit în ashram, în 1928, grupul administra încă finanțele ashramului. Am descoperit asta când un discipol aflat în vizită mi-a oferit o donație de 200 de rupii pentru ashram.

Am încercat să-i dau banii lui Chinnaswami, dar el a refuzat să-i accepte, spunând:

– Nu am autoritatea de a accepta donații. Trebuie să-i duci lui Vasudeva Sastri în oraș.

Cei mai mulți discipoli care locuiau în Sri Ramanasramam erau convinși că unii membri ai Brahmachari Ashram nu predau ashramului toate donațiile primite, folosindu-le, în schimb, pentru a se întreține. Chinnaswami a curmat această stare de lucruri când a preluat administrația, indicându-le tuturor discipolilor să ocolească acest grup și să aducă donațiile direct la Sri Ramanasramam. De asemenea, el a luat toate cărțile de la librăria Ramaniya Vani, deschizându-și propria librărie în ashram. Făcând asta, el a lipsit Ashramul Brahmachari de una dintre principalele lui surse de venit. Chinnaswami avea mulți detractori, dar trebuie să-i recunoaștem meritul de a fi introdus o puternică administrație centralizată care a făcut ca toate donațiile să fie utilizate exclusiv pentru proiecte ale ashramului.

Manuscrisul întocmit de Paul Brunton, care mai târziu a fost publicat sub titlul Conscious Immortality[1] *de Ramanasramam, conține câteva referiri la Perumal Swami și la problemele administrative din acea perioadă. Din nefericire, toate aceste fragmente au fost suprimate înainte de publicare. În comentariile ce urmează mă voi referi la acest manuscris numindu-l „manuscrisul lui Brunton". La pagina 114 a acestui document, Brunton relatează că însuși Bhagavan era nemulțumit de cei care se ocupau de administrația ashramului înainte de Dandapani Swami.*

„Maharshi i-a spus lui Dandapani Swami, care se plângea de comportamentul materialist al celui care se ocupa de administrația ashramului (nu Chinnaswami, ci unul dintre predecesorii lui), că se întâmpla adesea ca un ashram să piardă din vedere scopul său originar, acela de a aduce laolaltă oameni care doreau să se retragă din lume pentru perfecționare spirituală. Se întâmpla frecvent ca un ashram să fie mai preocupat de amănuntele organizării în plan material în detrimentul

[1] *Ramana Maharshi – Imortalitate conștientă – Convorbiri înregistrate*, trad. Viorica Weissman, Ed. Herald, București 2017. (*N. red.*)

scopului de ordin spiritual, ajungând astfel să se abată de la calea lui spirituală. În orice caz, Maharshi a spus totuși că serviciile și activitățile desfășurate în plan material, munca manuală și de birou erau destinate, practic, unor minți de rang inferior, pe când cei mai avansați își puteau face meditațiile în afara ashramului, în totală solitudine.

Maharshi a mărturisit chiar că păstra tăcerea față de cei mai mulți oameni din ashram, deoarece în adâncul inimilor lor nu erau atât de interesați de realizarea Sinelui, ci mai curând de muncă și de organizarea lumească a ashramului, așa că s-a gândit că nu ar fi avut niciun rost să le vorbească despre lucruri mai elevate."

Când am venit pentru primă dată în ashram, în 1928, Perumal Swami continua să pretindă că este administratorul ashramului. El credea că cei trei discipoli care i-au urmat în funcție au uzurpat-o cu toții, folosindu-se de mijloace necinstite. În el existau multă furie și amărăciune, deoarece avea strania convingere că doar el era îndreptățit să administreze ashramul. El era încă politicos și respectuos când venea să-l viziteze pe Bhagavan, dar nu era greu să vezi că își ascundea adevăratele simțăminte. Această furie s-a vădit doar după numirea lui Chinnaswami ca administrator.

Perumal Swami nu fusese dintotdeauna așa. La începuturile sale la Skandashram, el a vădit multă devoțiune față de Bhagavan când acesta a fost slăbit de o criză de dizenterie. Perumal Swami stătea lângă el zi și noapte. Odată, în această perioadă când Bhagavan suferea de diaree, Perumal Swami a luat excrementele în mâinile lui și apoi le-a dus afară, deoarece știa că pentru Bhagavan ar fi fost un mare efort să se ridice și să meargă afară. Devoțiunea lui se vădea și în alte feluri. Când a devenit administrator la Skandashram, el a strâns mulți bani pentru a putea sărbători ziua de naștere (*jayanti*) pe picior mare. În fiecare an, în ziua de *jayanti*, el plătea pentru organizarea unei procesiuni care parcurgea străzile din Tiruvannamalai, cu tabloul lui Bhagavan în frunte. El strângea, de asemenea, fonduri suficiente pentru o statuie a lui Bhagavan făcută din cinci metale diferite. Această statuie avea aproximativ un metru înălțime. El a continuat să celebreze ziua de naștere a lui Bhagavan și să organizeze această procesiune vreme de mulți ani după ce nu a mai fost administrator la Skandashram.

Sosirea lui Chinnaswami la Skandashram a fost, pare-se, un moment de cotitură în viața lui. Ca nou-venit, Chinnaswami a fost nevoit să-l întrebe pe Perumal Swami dacă putea să stea în ashram.

Când Perumal Swami a adus problema în fața lui Bhagavan, acesta din urmă a răspuns în glumă: „Acest om va deveni dușmanul tău. Dacă vrei să fii în siguranță, trebuie să-l alungi de aici".

Perumal Swami nu a dat ascultare sfatului, îngăduindu-i să rămână.

Spusele lui Bhagavan s-au dovedit curând a fi adevărate. Când Chinnaswami s-a stabilit în ashram, el a început să fie interesat de administrarea lui, ceea ce l-a determinat deseori să facă anumite lucruri cu care Perumal Swami nu era de acord. Problemele legate de modul în care Perumal Swami administra ashramul erau agravate și de activitățile lui Dandapani Swami, care încerca și el să influențeze modul în care era condus ashramul. În acest conflict dintre personalități, Perumal Swami a ajuns la concluzia, absolut eronată, că Bhagavan îl favoriza pe Chinnaswami, deoarece era fratele lui. Simțind că autoritatea și poziția îi erau subminate, Perumal Swami a reacționat devenind tot mai tiranic. El a început să insiste că era singurul administrator și că totul trebuia făcut așa cum dorea el. Această atitudine nu a făcut decât să dea naștere unor conflicte noi.

Într-o discuție pe care am avut-o cu Ramaswami Pillai (unul dintre cei care trăiau în Skandashram pe vremea când Bhagavan locuia acolo), acesta a remarcat că un factor major în ceea ce privește felul în care era condus ashramul îl constituiau castele. Perumal Swami împreună cu puținii alți discipoli care nu erau brahmani aveau impresia că brahmanii încercau să preia controlul. Perumal Swami s-a opus tentativelor lor de a-și asuma noi responsabilități, crezând că toate acestea nu sunt decât niște încercări de a-i submina autoritatea.

Odată, l-am întrebat pe Bhagavan de ce a devenit Perumal Swami un dușman al ashramului după ce inițial fusese un discipol atât de devotat.

Bhagavan a răspuns că el nu slujea cu smerenie, ci slujea mereu afirmându-și egoul. El avea mereu sentimentul că trebuie să fie singurul administrator al acestui ashram.

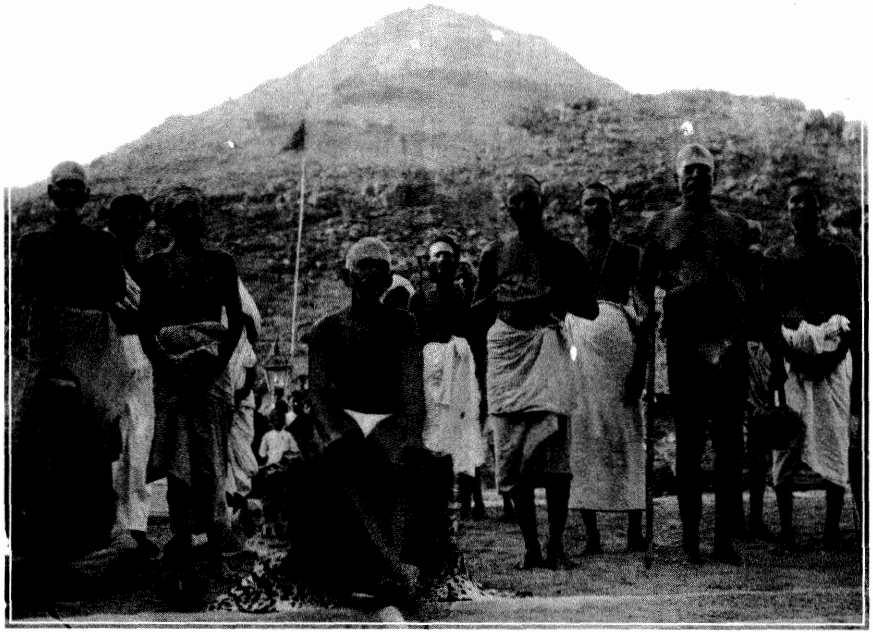

Stând în picioare, de la dreapta la stânga: al doilea – Ramakrishna Swami, al treilea (cu baston) – Dandapani Swami, al patrulea – Muruganar, al cincilea (cu sandale) – Perumal Swami, al șaselea – Kumara Guru (tatăl lui Subramaniam), al șaptelea – Bhagavan.

Apoi Bhagavan a continuat spunându-mi povestea lui Jaya și Vijaya. Vișnu îi numise pe amândoi străjeri în Vaikunta (unul dintre tărâmurile cerești). Ei îi erau amândoi devotați lui Vișnu, dar erau și foarte mândri de funcțiile lor, ceea ce îi făcea să fie foarte egoiști. Ei aveau multă putere, căci oricine dorea să pătrundă în Vaikunta avea nevoie mai întâi de permisiunea lor. Într-o bună zi, patru *rishi* (înțelepți sau văzători) – Sanandana, Sanatkumara, Sanaka și Sanatsujata – au venit la Vaikunta pentru a-l vedea pe Zeul Vișnu. Jaya și Vijaya s-au supărat foarte tare pe ei fără niciun motiv, refuzând să le permită intrarea. Înfuriați de acest refuz, înțelepții s-au hotărât să-i blesteme pe Jaya și pe Vijaya. Ei au spus că acești străjeri vor trebui să se nască în trei vieți viitoare succesive ca dușmani ai Zeului Vișnu, înainte de a li se permite să se întoarcă la Vaikunta. Când blestemul și-a produs efectele, Jaya și Vijaya au renăscut ca *rākshasa* (demoni) în timpul reîncarnărilor lui Narasimha, Rama și Krishna.

Bhagavan a încheiat această poveste, spunând:

– Deoarece ei au slujit afirmându-și cu putere egoul, au fost nevoiți să se reîncarneze ca dușmani ai lui Vișnu. Și Perumal Swami a slujit la Skandashram afirmându-și cu putere egoul. Când acest eu l-a învins, el a devenit dușmanul ashramului.

Egoismul lui Perumal Swami și animozitatea sa față de Bhagavan erau evidente încă din ultimii ani petrecuți de el la Skandashram. Bhagavan mi-a povestit un incident foarte elocvent în acest sens. La acea vreme îl ajutam pe Bhagavan să facă baie. Observând că unul dintre degetele de la picioare era puțin îndoit, l-am întrebat cu de a ajuns să fie așa.

– Degetul a ajuns așa pe vremea când eram la Skandashram, a spus Bhagavan. Mama era bolnavă și aveam grijă de ea. Crezând că i-ar fi făcut bine să-i ridic puțin capul, i-am cerut lui Perumal Swami să-mi aducă o scândură pentru a o folosi drept pernă. Perumal Swami era bosumflat din cauza unei certe în care fusese implicat. În loc să-mi dea scândura, el mi-a aruncat-o. Scândura a lovit acest deget, strâmbându-l. De atunci, el a rămas strâmb. Atunci nu i-am spus nimic lui Perumal Swami, rezumându-mă să pun scândura sub capul Mamei și continuând să am grijă de ea.

În ultimele luni petrecute la Skandashram, Perumal Swami a ieșit din rolul de slujitor, începând chiar să-i dea ordine lui Bhagavan.

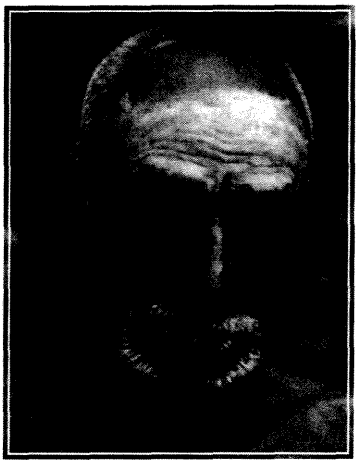

Natesa Iyer

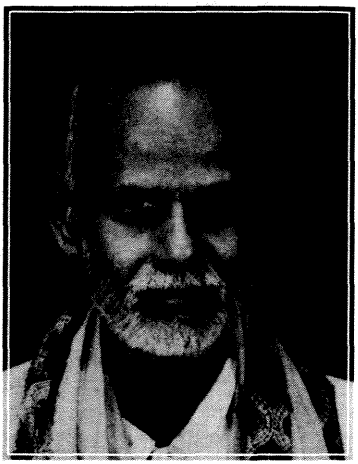

Lakshman Sharma

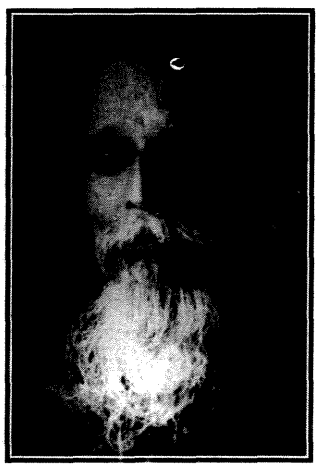

Ganapati Muni

Madhava Swami

Stând în picioare, de la dreapta la stânga: primul – Madhava Swami, al doilea – Vasudeva Sastri, al optulea – Gopal Rao, al nouălea – Kunju Swami, al zecelea – T.K. Sundaresa Iyer.
Așezați, de la dreapta la stânga: al doilea – Chinnaswami, al patrulea – Bhagavan, al cincilea – Ganapati Sastri.

Annamalai Swami și Maiorul Chadwick

Mi s-a povestit că, odată, Perumal Swami i-a zis lui Bhagavan:

– Acesta este ashramul meu și tu trebuie să faci ce spun eu.

Bhagavan a răspuns:

– Dacă acesta este ashramul tău, îl poți păstra. Voi pleca să locuiesc în altă parte.

Nu la multă vreme după acest schimb de replici, Bhagavan a plecat de la Skandashram, ducându-se să locuiască la Ramanasramam. El nu a spus niciodată că aceste certuri au constituit motivul plecării sale, dar este posibil ca ele să fi contribuit la decizia de a pleca.

În Manuscrisul Brunton, *pagina 124, se povestește că, odată, Perumal Swami i-a spus lui Bhagavan:*

– Această clădire (Skandashram) este proprietatea mea. Eu am ridicat-o.

Bhagavan i-a spus:

– *Ești plin de* „eu". *Suntem diametral opuși, așa că te voi părăsi.*

Apoi, potrivit lui Brunton, „Maharshi a abandonat subit *Skandashramul,* lăsându-i-l lui Perumal Swami [...] a mers la poalele munteului și a locuit într-o colibă de lângă mormântul mamei sale până când a fost construită sala existentă și în prezent".

În anii de mai târziu, dacă discipolii îl întrebau pe Bhagavan de ce a plecat de la Skandashram, el spunea că nu a avut vreun motiv precis sau că „voia divină" *l-a impulsionat să se mute* (*vezi* Ramana Maharshi and the Path of Self-knowledge[1], *pagina 80*).

În mai multe cărți despre Bhagavan se relatează că s-a mutat lângă mormântul mamei de la poalele muntelui, pentru ca discipolii să ajungă mai ușor la el. Deși este adevărat că multora dintre discipolii mai vârstnici le era foarte greu să urce cei câțiva zeci de metri pentru a-l vedea la Skandashram, nu am dat peste niciun text publicat în care Bhagavan să confirme această teorie.

Când Bhagavan a venit să locuiască la Ramanasramam, inițial, Perumal Swami l-a tratat foarte bine. El făcea *namaskāram,* stătea o vreme liniștit fără să vorbească, apoi se întorcea în oraș. L-am văzut odată aducându-i lui Bhagavan o ceșcuță de cafea într-un vas

---

1 *Ramana Maharshi – Imortalitate conștientă – Convorbiri înregistrate,* trad. Viorica Weissman, Ed. Herald, București 2017. (*N. red.*)

Intrarea Sri Ramanasramam, așa cum arăta ea inițial, înainte de construirea fațadei. Arcada pare să fie aceeași cu cea care există astăzi acolo. Când Perumal Swami își plănuia invazia nocturnă a ashramului, s-a construit rapid un gard provizoriu de fiecare latură a intrării.

Maiorul Chadwick

Paul Brunton

de alamă. Bhagavan a sorbit un pic, înainte de a returna restul ca *prasād.* Cu toate acestea, când Chinnaswami a fost numit administrator, furia mai veche a lui Perumal Swami s-a aprins iar, exprimându-se printr-o campanie atât împotriva lui Bhagavan, cât și a administrației ashramului.

El a început ridicând corespondența ashramului de la Oficiul Poștal Principal din oraș. După ce l-a convins pe dirigintele poștei că este încă administratorul ashramului, el a putut să intercepteze corespondența ashramului și să fure multe dintre donațiile destinate lui. Pentru a-și ascunde furtișagurile, el își făcuse o ștampilă cu numele ashramului. După ce fura banii, el le trimitea discipolilor confirmări de primire a donațiilor, ștampilând fiecare scrisoare cu această ștampilă pentru a-i da o aparență oficială.

Când s-a aflat despre asta în ashram, Bhagavan a întocmit un document prin care i se permitea numai lui Chinnaswami să ia de la poștă scrisorile care îi erau adresate lui Ramana Maharshi sau ashramului. Ca o precauție suplimentară, Chinnaswami le-a scris tuturor discipolilor lui Bhagavan, spunându-le că, din acea clipă, donațiile destinate ashramului trebuiau trimise pe numele lui (al lui Chinnaswami).

Anterior acestor incidente, Chinnaswami marcase toată corespondența cu o ștampilă pe care scria „Azhagammal Puram".

Azhagammal era numele mamei lui Bhagavan, iar „Puram" *înseamnă* „loc". *Până la aceste evenimente, Chinnaswami dorise ca ashramul să poarte numele mamei sale, nu cel al lui Bhagavan.*

Când Perumal Swami a început să-și ștampileze corespondența cu numele „Sri Ramanasramam", Chinnaswami a renunțat la ștampila cu „Azhagammal Puram", începând și el să folosească o ștampilă cu „Sri Ramanasramam". El a făcut asta pentru că dorea să nu existe dubii în legătură cu adevărata locație a lui Sri Ramanasramam.

Când, după mulți ani, Bhagavan a fost întrebat despre asta, el a răspuns: „Unde mă aflu, locul acela este Sri Ramanasramam".

După ce problemele cu Oficiul Poștal au fost rezolvate, Perumal Swami a angajat un brahman de origine tamilă (Iyengar) din oraș să vină în ashram și să-l insulte pe Bhagavan. Înainte de a-l aduce, Perumal Swami l-a îmbătat cu *arrak* și *toddy* (băuturi alcoolice făcute

artizanal), astfel încât să exceleze în interpretarea rolului. Ei au venit în ashram împreună și s-au postat la intrarea de sud a vechii săli. Brahmanul tamil a urlat, insultându-l pe Bhagavan, în timp ce Perumal Swami stătea lângă el, zâmbind în tăcere. Nu mă aflam în sală când au sosit cei doi, ci eram în templu, făcând ghirlande împreună cu Rangaswami. Când Ramakrishna Swami a venit și ne-a spus că un bețiv îl insulta pe Bhagavan, m-am înfuriat foarte tare.

Îmi amintesc o vorbă de-a lui Ramakrishna Paramahamsa: „Dacă cineva îți insultă Maestrul (Guru), trebuie să-l alungi din ashram sau să pleci tu însuți dezonorat".

M-am hotărât să acționez conform acestor spuse. După ce l-am convins pe Rangaswami că era datoria noastră să-l salvăm pe Bhagavan de asemenea necazuri, am alergat amândoi spre sală.

Deși Perumal Swami era doar un martor tăcut al celor ce se petreceau, zâmbetul lui dovedea limpede că el pusese totul la cale. Fiind încă furios, m-am dus la el și l-am amenințat cu pumnul.

– Dacă îți lovesc această parte a feței, i-am spus eu arătând partea stângă a feței sale, te voi lovi atât de tare, că ți se va umfla și cealaltă parte.

În acea vreme aveam un corp masiv și puternic, așa că mi-ar fi fost ușor să-mi pun în practică amenințările. Când Perumal Swami a văzut că vorbeam serios, i-a spus brahmanului tamil să se oprească.

Chinnaswami și alți câțiva brahmani ne-au felicitat pentru curajul nostru. Cu toții au spus că erau fericiți să știe că în ashram încă existau doi oameni neînfricați care erau gata să-l apere pe Bhagavan împotriva unor asemenea atacuri. În trecut ei depindeau de puterea lui Dandapani Swami pentru a-i proteja. Atitudinea lui Bhagavan era mai dificil de descifrat. În timpul acelor afronturi, el a stat pe canapea cu picioarele încrucișate și cu ochii închiși. Corpul lui tremura ușor și mi se părea a fi un om ce încerca să-și stăpânească furia. El nu mi-a vorbit niciodată despre acest incident, dar părea să fie de acord cu modul în care acționasem. În următoarele zile el a fost neobișnuit de binevoitor față de mine. Am interpretat această atitudine ca pe o aprobare tacită a intervenției mele.

Din Manuscrisul Brunton, *p. 114:* „Odată, când Maharshi a fost insultat mod violent de un emisar al lui Perumal Swami, el a ascultat toată cascada de injurii.

La sfârșit, el a spus:

– Într-o bună zi, mă voi ridica și voi pleca de tot".

Annamalai Swami nu-și amintește ca Bhagavan să fi făcut o asemenea afirmație la momentul respectiv.

Tocmai în acea perioadă, Perumal Swami încerca să se debaraseze de faimoasa lui statuie. El o ținuse la Pavalakundru, într-unul dintre templele unde locuise Bhagavan înainte de a se muta pe munte. Perumal Swami i-a arătat statuia unui fierar, cerându-i să facă o mică șaretă în care să fie transportată. Când fierarul l-a întrebat la ce va fi folosită șareta, Perumal Swami i-a spus că dorea ca statuia să fie dusă pe străzile din Tiruvannamalai pentru ca lumea să o scuipe încontinuu. Fierarul, care era un discipol al lui Bhagavan, a refuzat orice implicare în acest plan. Nu știu ce s-a întâmplat în cele din urmă cu statuia. Tot ce știu este că la Tiruvannamalai nimeni nu a vrut să-i facă șareta.

La puțină vreme după întâmplarea cu brahmanul tamil, s-a aflat că Perumal Swami plănuia să-și construiască o colibă în ashram, lângă arborele *iluppai* care este chiar lângă poarta din față a ashramului. El credea probabil că își va putea duce mai eficient campania dacă va locui chiar în ashram. Știind că Chinnaswami nu-i va îngădui niciodată să construiască acolo, s-a hotărât să-și ridice coliba în taină, noaptea. Un discipol din oraș a auzit despre cele plănuite și ne-a avertizat din timp.

La Tiruvannamalai exista un inspector adjunct de poliție care era discipol al lui Bhagavan. T.K. Sundaresa Iyer s-a dus la el pentru a-l întreba ce trebuia să facem în legătură cu această ultimă amenințare. Inspectorul adjunct i-a spus că, dacă vom putea să ridicăm un gard provizoriu pentru a împrejmui ashramul – gard care să aibă o mică poartă în față –, el va amplasa doi polițiști la intrare pentru a-l împiedica pe Perumal Swami să pătrundă în incintă noaptea. Ashramul nu-și permitea să cheltuiască prea mulți bani în acest scop, dar am urmat sfatul dat de inspector, împrejmuind întreaga incintă a ashramului cu un gard făcut din stâlpi de bambus și sfoară. Teritoriul

ashramului nu mai fusese niciodată împrejmuit. Se pare că Perumal Swami a fost informat despre gard sau despre polițiștii amplasați ca santinele. El a apărut într-o noapte cu un car cu boi plin de stâlpi de bambus și frunze de cocotier, fiind evident că intenționa să construiască o colibă. Polițiștii care păzeau poarta l-au făcut să plece, spunând că aveau ordinul de a-l împiedica să pătrundă în ashram.

Când tentativa lui de a se muta în ashram a eșuat, Perumal Swami i-a dat în judecată pe Bhagavan și pe Chinnaswami. Nu cunosc toate amănuntele, deoarece Chinnaswami nu discuta niciodată cu discipolii despre problemele ashramului, dar știu că Perumal Swami pretindea că el era adevăratul administrator al ashramului.

În această plângere depusă la tribunal, Perumal Swami și-a pledat cauza utilizând o logică destul de încâlcită. Mai întâi, el a spus că Bhagavan, fiind sannyāsin, *nu putea să dețină pământ sau proprietăți. În situația dată, afirma Perumal Swami, Bhagavan nu avea drept de proprietate asupra proprietății cunoscute ca Sri Ramanasramam. Perumal Swami susținea apoi că, deoarece Bhagavan nu putea să dețină niciun bun aflat în proprietatea ashramului, el nu avea autoritatea de a-l numi pe Chinnaswami administrator al ashramului. După ce a eliminat astfel legitimitatea lui Chinnaswami, el și-a pledat propria cauză, spunând că, deoarece la Skandashram el fusese administratorul necontestat de nimeni, trebuia ca tot el să dețină această funcție, dat fiind că, din punct de vedere legal, nici Bhagavan, nici altcineva nu era îndreptățit să îl îndepărteze din funcție ori să-l înlocuiască.*

Plângerea lui Perumal Swami ignora două lucruri importante ce ar fi invalidat-o:

Bhagavan nu pretinsese niciodată că este sannyāsin. *Cum el nu fusese inițiat niciodată într-un asemenea ordin, el putea încă să aibă proprietăți și să le administreze.*

Perumal Swami a eliberat în mod voluntar funcția de administrator al ashramului în 1922. De la acea dată (plângerea a fost depusă în 1933), el nici nu locuise în ashram, nici nu participase la administrarea lui.

Deși era evident că reclamația lui Perumal Swami era ilegitimă, Bhagavan a fost citat să vină la tribunal pentru a răspunde acuzațiilor. Un diplomat britanic pe nume Grant Duff, care era un discipol al lui

Bhagavan, a convins autoritățile britanice că Bhagavan era un suflet inocent care nu trebuia obligat să apară la tribunal. În schimb, el a făcut astfel ca Bhagavan să fie audiat chiar în ashram.

Când au sosit avocații, ni s-a îngăduit tuturor să asistăm la proceduri. Răspunsurile lui Bhagavan au fost atât de interesante, încât am ținut să consemnez unele dintre ele în jurnal.

Avocatul: Swami, care este numele dumneavoastră?

Bhagavan: Oamenii îmi dau mai multe nume diferite. Despre care dintre ele se poate spune că este al meu? (Râde)

Avocatul: În prezent, oamenii vă spun Ramana Maharshi. Nu este așa?

Bhagavan: Ba da.

Avocatul: Conform textelor sacre hinduse (*sāstra*), există patru *āsrama: brahmacharya, grihastha, vānaprastha* și *sannyāsa.* În care *āsrama* vă aflați?

Bhagavan: Sunt în *ativarnāsrama.* Ea transcende celelalte *āsrama.*

Hinduismul tradițional recunoaște patru etape ale vieții care sunt numite āsrama: brahmacharya, *în care omul duce o viață de celibat și studiază texte religioase;* grihastha, *în care omul se căsătorește și duce viața unui cap de familie;* vānaprastha, *în care omul se retrage din lume , dedicându-și timpul meditației;* sannyāsa, *în care omul renunță la toate legăturile cu familia și lumea. În fiecare* āsrama, *viața este guvernată de anumite reguli și ritualuri tradiționale.*

Ativarnāsrama *înseamnă „dincolo de toate castele și* āsrama". *Cum această etapă nu este una dintre cele patru* āsrama *tradiționale, avocatul l-a întrebat pe Bhagavan dacă o asemenea etapă era menționată în scripturile sacre. Annamalai Swami nu a consemnat această întrebare, dar ea a fost consemnată de grefierul curții. Bhagavan a răspuns citând din* Sūta Samhitā, *un subcapitol din* Skanda Purāna, *ca text concludent în privința acestei* āsrama *(vezi* Talks with Ramana Maharshi, *nr. 291).*

Sūta Samhitā *este un text sacru care se bucură de mare respect; se spune că Adi-Sankara l-a citit de 18 ori înainte de a începe lucrul la faimoasele lui comentarii. În secțiunea cunoscută ca* Mukti Kanda, *versetele 14–30 din capitolul 5, este descrisă și definită starea de* ativarnāsrama. *Versetele 29 și 30 rezumă situația lui Bhagavan:*

Realizându-și propriul lui Sine, restricțiile impuse de varnāsrama dharma *(îndatoririle și obligațiile legate de castă) se împuținează de la sine. O asemenea persoană depășește barierele legate de* āsrama *și* varna *(caste) și rămâne în propriul lui Sine.*

Astfel, toți experții vedantini spun despre cel care depășește toate āsrama *și* varna, *rămânând în propriul lui Sine, că este un* ativarnāsrami.

Avocatul: Dacă este așa cum spuneți, există vreo regulă pentru această *āsrama*?

Bhagavan: *Ativarnāsrama* este lipsită de orice reguli.

Avocatul: Aveți vreo dorință legată de lucrurile acestei lumi?

Bhagavan: Nu există ură față de nimic din ce se află în lume.

După câte se pare, o parte a acestui răspuns lipsește. În versiunea grefierului, Bhagavan a răspuns: „Nu vreau să dobândesc proprietăți, dar proprietățile ajung la mine, iar eu le accept. Recunosc că este ceva lumesc să deții proprietăți, dar eu nu urăsc treburile lumii". *(Transcriere a O.S. 30/36, perceptorul districtului, Tiruvannamalai, 15 noiembrie, 1936.)*

Avocatul: În fiecare zi, mulți oameni vin să vă vadă. De ce vin acești oameni?

Bhagavan: Fiecare persoană are propriul ei motiv pentru a veni. Eu nu le spun să vină, să plece ori să stea.

Avocatul: Aveți vreun dușman?

Bhagavan: Pentru mine nu există nici dușmani, nici prieteni.

Avocatul: Cine vă este Guru?

Bhagavan: Pentru mine nu există nici Guru, nici discipol.

Avocatul: Se poate realiza ceva fără un Guru?

Bhagavan: Într-adevăr, nu se poate.

Avocatul: Atunci, cine vă este Guru?

Bhagavan: Pentru mine Sinele însuși este Guru.

Avocatul: Manipulați sume de bani?

Bhagavan: Nu.

Avocatul: Oamenii spun că sunteți încarnarea Zeului Subramania (unul dintre zeii hinduși).

Bhagavan: Doar eu sunt zeul acela și toți zeii. (Râde)

Avocatul: Perumal Swami a scris în jurnalul său că sunteți un *avatāra* (o încarnare) a zeului Subramania. (Avocatul i-a arătat lui Bhagavan o strofă din jurnalul lui Perumal Swami.) Acest rând spune că dumneavoastră sunteți Subramania. Este scrisul dumneavoastră?

Bhagavan: Scrisul este al meu, dar ideea i-a aparținut lui Perumal Swami.

Bhagavan a compus această strofă pe când trăia încă în Peștera Virupaksha. La acea vreme, câțiva discipoli căpătaseră obiceiul de a scrie versuri întru lauda lui Bhagavan. Perumal Swami s-a plâns lui Bhagavan că se simțea lăsat deoparte, deoarece nu era capabil să scrie asemenea versuri. Bhagavan l-a ajutat compunând această strofă, slăvindu-se pe sine însuși ca Subramania și scriind-o în jurnalul lui Perumal Swami. Sub strofă el a scris numele „Perumal Swami", *pentru a lăsa să se înțeleagă că Perumal Swami putea să se pretindă autorul strofei dacă ar fi dorit acest lucru. Se pare că intenția lui Bhagavan era ca orice versuri scrise de vreun discipol să poată fi recitate de Perumal Swami care să le și revendice drept ale lui. Iată acele versuri:*

> *Zeul cu șase fețe care a venit pe pământ, născut de Mama Azhagu și de Sundaram la Tiruchuzhi pentru a înlătura lipsurile devoților săi spunându-le* „Nu vă fie frică", *ce are douăsprezece brațe pentru a conferi propria lui stare, distrugând karma celor ce-și caută adăpost la picioarele lui, care, după ce și-a supus cele cinci simțuri, călărește păunul lotusului minții din înalt și care se joacă de-a aruncat sulița care este licărirea cunoașterii* (jnāna), *într-adevăr el este Zeul ce sălășluiește fericit la Arunamalai-Ramana.*

Traducerea este preluată din The Mountain Path, *1984, pagina 94. Zeul cu șase fețe este Subramania; Azhagu și Sundaram sunt părinții lui Bhagavan; Tiruchuzhi este locul de naștere al lui Bhagavan; cele douăsprezece mâini, sulița și păunul sunt caracteristici iconografice specifice lui Subramania.*

Mulți dintre discipolii lui Bhagavan credeau că el este o încarnare a lui Subramania. Deși pare că Bhagavan spune acest lucru despre sine, trebuie să ne amintim că el scria versurile din punctul de vedere al lui Perumal Swami, nu din propria perspectivă. Perumal Swami era

unul dintre cei care credeau că Bhagavan era realmente o încarnare a divinității. Bhagavan sugerează acest lucru spunând că „scrisul este al meu, dar ideea i-a aparținut lui Perumal Swami". *În ceea ce-l privește, Bhagavan nu a făcut niciodată o asemenea afirmație. Avocatul care a pus întrebarea spera probabil că-l poate discredita pe Bhagavan obligându-l să admită că se pretindea încarnarea unei zeități hinduse.*

Avocatul: Ați spus că aparțineți de *ativarnāsrama.* Mai cunoașteți pe altcineva care este în această stare?

Bhagavan: Nu.

Avocatul: Mai cunoașteți pe altcineva care a fost în această stare în trecut?

Bhagavan: Sukha, Jadabharata (înțelepți din vechea Indie) și câțiva alții.

Avocatul: De ce diverși oameni spun diferite lucruri despre ashramul dumneavoastră?

Bhagavan: Deoarece mintea fiecărei persoane îl percepe diferit.

Avocatul: Resimțiți vreo dragoste deosebită față de fratele dumneavoastră?

Bhagavan: Îl iubesc așa cum îi iubesc pe toți oamenii.

Avocatul: Cine primește donațiile care ajung în ashram?

Bhagavan: Toate donațiile sunt date pentru mine, dar eu nu sunt singurul care se folosește de ele. Toți oamenii de aici au parte de ele.

Avocatul: Dacă Perumal Swami dorește să stea iar în ashram, îi veți îngădui să stea?

Bhagavan: Dacă el consimte să se comporte ca toți ceilalți devoți din ashram, i se va îngădui să stea.

Avocatul: Dacă oamenii doresc să stea în ashram, cui trebuie să-i ceară permisiunea?

Bhagavan: Nu este treaba mea. Ei trebuie să ia legătura cu administratorul (*sarvādhikārī*).

Avocatul: A fost Perumal Swami administrator la Skandashram?

Bhagavan: El se ocupa cu administrarea cât am fost la Skandashram, dar, chiar și acolo, comportamentul lui nu era corespunzător. El risipea foarte mulți bani.

Un discipol care locuia în ashram a consemnat răspunsurile lui Bhagavan (dar nu și întrebările) chiar în timpul audierii. Acest

manuscris, scris de mână și întinzându-se pe șaptesprezece pagini, este păstrat în arhivele administrației de la Sri Ramanasramam. Versiunea din jurnalul lui Annamalai Swami seamănă foarte mult cu cea din acest manuscris, deși ea este mult mai scurtă, iar ordinea întrebărilor a fost puțin modificată. Alte consemnări parțiale ale acestui interogatoriu se pot găsi în Talks with Ramana Maharshi *(nr. 281 și 291) și în* Manuscrisul Brunton. *Versiunea din jurnalul lui Annamalai Swami se încheie cu răspunsul* „deoarece mintea fiecărei persoane îl percepe diferit". *Unele dintre întrebările și răspunsurile ce au urmat, pe care și le-a amintit când l-am intervievat, dar pe care nu le-a consemnat la vremea examinării judiciare, nu apar în niciuna dintre celelalte versiuni. Este posibil să-l fi auzit pe Bhagavan făcând aceste remarci cu altă ocazie.*

Au existat multe alte întrebări, mai ales cu privire la probleme administrative. Avocatul care punea întrebările vădea lipsă de respect și era excesiv de polemic. La câteva săptămâni după audiere, fiul lui a înnebunit și a început să rătăcească pe străzile din Tiruvannamalai, cu excremente umane în mână. Apoi a înnebunit chiar avocatul. Atât el, cât și fiul său au murit la scurt timp după audiere. Mulți discipoli au avut impresia că toate acestea s-au întâmplat deoarece el a fost atât de nerespectuos față de Bhagavan.

Perumal Swami a pierdut procesul, dar și-a continuat campania împotriva ashramului publicând o cărțulie intitulată *Ramana Maharshiyin Nija Swarūpam* (*Adevărata Fire a lui Ramana Maharshi*). În carte, Bhagavan era acuzat de comportament sexual nepotrivit față de discipolii de sex feminin, dând o lungă listă a tuturor defectelor sale de caracter. Chinnaswami a vrut să-l dea în judecată pe Perumal Swami, dar Bhagavan l-a convins să n-o facă.

Citind partea cu defectele sale de caracter, Bhagavan a râs și a spus:

–De ce nu a venit la mine înainte de a scrie toate acestea? I-aș fi putut spune despre multe alte defecte pe care le am și pe care nu le știu decât eu.

La sfârșitul cărții, care era destul de scurtă, Perumal Swami scrisese următoarea notă: „Aș putea spune multe alte povești despre defectele de caracter ale lui Bhagavan, dar, din nefericire, nu am suficienți bani pentru a le tipări pe toate".

Când Bhagavan a citit asta, a râs iar și a spus:

–De ce nu a venit la noi dacă nu avea bani? I-am fi putut face o donație.

Perumal Swami spera ca, prin intermediul unui proces, să-și facă reclamă pentru cartea lui. Când ashramul a refuzat să reacționeze în vreun fel, a încercat să pornească el însuși o acțiune juridică, prefăcându-se a fi un devot dezamăgit. Bhagavan i-a cerut lui Devaraja Mudaliar, un discipol care era avocat, să se ocupe de această problemă și să reprezinte în instanță ashramul. Mudaliar a reușit să oprească procesul judiciar înainte de primul termen de judecată. O scurtă descriere a acestui episod poate fi citită la pagina 12 a memoriilor sale, apărute sub titlul My Recollections.

Am pomenit despre această carte odată, când îl ajutam pe Bhagavan să facă baie.

Bhagavan a spus:

– Să vândă cartea chiar la poarta ashramului.

Bhagavan a spus asta jumătate în glumă, jumătate în serios.

Apoi, a venit cu explicații:

– Dacă oamenii de rând vor citi această carte, nu vor fi încurajați să intre în ashram. Oamenii de calitate, care nu vor da crezare unor asemenea prostii, vor continua să vină în vizită.

Lui Bhagavan nu-i plăcea când mari mulțimi de oameni veneau să-l viziteze. Era convins că, dacă reputația și renumele său ar fi avut de suferit, numărul vizitatorilor ar fi scăzut.

Din *Manuscrisul Brunton*, p. 113: „Un discipol era agitat, deoarece cineva din oraș l-a vorbit de rău pe Bhagavan.

Maharshi a spus:

– Eu îi permit să facă asta. Să vorbească în continuare. Să facă și alții la fel. Numai să mă lase în pace. Dacă vrea cineva să creadă asemenea vorbe scandaloase, îmi va face un mare serviciu, căci dacă el (Perumal Swami) îi convinge pe oameni că sunt un Swami fals, ei nu vor mai veni să mă viziteze și voi putea să am o viață liniștită. Vreau să fiu lăsat în pace; prin urmare, o broșură defăimătoare este ceva binevenit. Răbdare, mai multă răbdare – îngăduință, mai multă îngăduință".

Se pare că Perumal Swami avea o capacitate infinită de a face rău. După un răgaz de câteva luni, el a descoperit o altă modalitate de a hărțui ashramul. La vremea respectivă, clădirile ashramului erau situate pe un teren deținut de o instituție numită Bavaji Math.

Conducătorul acestui *math* locuia la Tiruvannamalai. El acordase ashramului permisiunea de a folosi terenul, deoarece avea o stimă deosebită pentru Bhagavan. Odată, când a venit pentru *darśan*, el a spus că era foarte fericit că un *mahātmā* locuia pe acest pământ. Ashramul încercase se cumpere terenul de la el, dar nu a reușit, deoarece Bavaji Math nu putea să vândă terenul din cauza unei clauze din actul de proprietate.

La început, când Perumal Swami a pierdut procesul împotriva ashramului, el a reușit cumva să-l convingă pe conducătorul acestui *math* să înceapă un alt proces împotriva lui Bhagavan. Conducătorul *math*-ului (*mathādhipati*) a depus o petiție la tribunalul local, cerând ca Bhagavan să fie obligat să părăsească terenul. Nu știu cum a reușit Perumal Swami să-l convingă să înceapă această acțiune judiciară. Pot doar să bănuiesc că a fost mituit cumva. Acest caz nu era atât de problematic precum cel anterior. După ce a fost trimisă o delegație pentru a negocia cu *mathādhipati*, chestiunea a fost rezolvată amiabil în afara tribunalului. Conform înțelegerii, Sri Ramanasramam a cumpărat un teren la Tiruvannamalai care avea exact aceleași dimensiuni ca terenul pe care se aflau clădirile ashramului. Terenul cumpărat a fost dat Bavaji Math-ului în schimbul terenului pe care îl folosea ashramul.

Aceasta a fost ultima tentativă serioasă a lui Perumal Swami de a hărțui ashramul. La scurtă vreme, starea lui de sănătate s-a înrăutățit atât de mult, că a petrecut ultimii douăzeci de ani din viață ca invalid, nemaiputând ieși din casă. Odată cu trecerea anilor, boala lui agravându-se, el a început să își dea seama cât de rău se comportase. Într-una dintre ultimele sale vizite în ashram (el a venit cu o căruță trasă de cal, fiind prea bolnav pentru a merge pe picioare), a mers în sală să discute cu Bhagavan.

– Bhagavan, a spus el, voi merge în iad, pentru că am făcut multe lucruri rele. Te rog, iartă-mă și nu mă uita.

Bhagavan a răspuns:

– Chiar dacă mă vei uita, eu nu te voi uita.

– Dar voi fi în iad! a exclamat Perumal Swami.

Bhagavan l-a privit o vreme, apoi a spus:

– Eu sunt prezent și acolo.

În ultimele lui zile, Perumal Swami a fost părăsit de toți prietenii săi și a fost escrocat de toți banii. În timpul acestei perioade, el a

locuit un timp în casa unui om numit Mudaliar. Acest om a luat cu împrumut toți banii lui Perumal Swami și a refuzat să îi dea înapoi. Când Mudaliar a realizat că Perumal Swami nu mai avea bani de dat, l-a alungat din casă. El a chemat o căruță, l-a pus pe Perumal Swami în ea și i-a spus căruțașului să-l ducă la Sri Ramanasramam.

– Te trimit la Sri Ramanasramam, a spus el. Acolo sunt mulți oameni care mănâncă fără a plăti nimic. I-ai slujit vreme de mulți ani, așa că sunt sigur că vor avea grijă de tine.

După ce a rostit aceste cuvinte, el i-a spus căruțașului să-l lase pe Perumal Swami înăuntrul ashramului, chiar la poartă, și să plece cât mai repede cu putință.

Autoritățile ashramului au refuzat să-l primească pe Perumal Swami, închiriind o altă căruță și trimițându-l înapoi la Mudaliar, care nu l-a lăsat să intre în casă. În schimb, el a închiriat o altă căruță, spunându-i căruțașului să-l lase iar pe Perumal Swami la ashram. Ashramul a refuzat din nou să-l accepte, trimițându-l iar acasă la Mudaliar. În cele din urmă, Mudaliar și-a recunoscut înfrângerea, permițându-i lui Perumal Swami să locuiască din nou la el.

În sfârșit, Perumal Swami a murit în anii 1950, singur și fără ca cineva să aibă grijă de el, pe o bancă de piatră, undeva în oraș. La vremea respectivă, foarte puțini oameni îl simpatizau. Aproape toți au ajuns la concluzia că necazurile pe care le îndurase își aveau originea în campaniile pe care le purtase contra lui Bhagavan.

Lucrări de construcție – II

Până în 1938, am fost implicat într-o măsură mai mare sau mai mică în lucrările de construcție. În această perioadă, cel mai important proiect în care m-am implicat a fost supravegherea construcției unei noi săli de mese și a unei noi bucătării. În jur de 30–40 de zidari munceau în fiecare zi la o construcție de aproximativ 23 de metri pătrați. Din fericire, Bhagavan era foarte interesat de construcție în fiecare etapă a ei. Seara, când mergeam să-i dau raportul de fiecare zi, el îmi spunea ce lucrări trebuiau efectuate a doua zi. Dacă trebuiau făcute niște operațiuni dificile, îmi explica cum anume se fac.

Unul dintre primele lucruri pe care am fost nevoit să le fac a fost de a-mi demola propria cameră. Pe terenul destinat bucătăriei noi erau vreo zece colibe acoperite cu frunze de cocotier, inclusiv a mea. Toate trebuiau demontate și ridicate altundeva. Aproximativ în aceeași perioadă, în fața depozitului a fost construită o încăpere cu acoperiș de țiglă. M-am mutat în această cameră și am rămas acolo mulți ani.

Într-o zi, pe când construcția noii săli de mese era în plină desfășurare, s-a iscat o furtună puternică, așa că nu am putut aduce planuri noi de la Bhagavan. La vremea respectivă aveam obiceiul de a discuta cu Bhagavan despre construcții când ieșea din sala de mese, după cină. În acea seară, din cauza ploii, el a mers direct în sală fără a discuta cu mine. N-am mai avut ocazia să vorbesc cu el, deoarece în acea vreme lui Bhagavan nu-i plăcea să discute în public despre planurile lui.

A doua zi dimineața, înainte de începerea lucrărilor, m-am dus la Bhagavan și l-am întrebat:

– Care e planul pentru azi?

Bhagavan a răspuns:

– Swami este înăuntrul tău. Du-te și fă-ți treaba.

Răspunsul a fost șocant pentru mine, deoarece mă obișnuisem să depind de sfaturile lui Bhagavan. De fapt, într-un anumit fel, Bhagavan îmi făcea un compliment. Refuzul lui de a mă ajuta îmi arăta că acum era mulțumit de faptul că învățasem suficient pentru a supraveghea construcțiile pe cont propriu. Înainte de a merge pe șantier și a da instrucțiuni muncitorilor, am rostit o rugăciune tăcută la adresa lui Bhagavan, cerându-i să mă călăuzească în activitatea mea. La aproximativ 9 dimineața, Bhagavan a ieșit din sală să vadă ce anume făceam. După ce a inspectat lucrările, el mi-a dat o „diplomă în construcții" zâmbind și rostind un singur cuvânt: „Beish!" care înseamnă „Bună treabă!"

Au existat două mici incidente, ambele în legătură cu construcția sălii de mese, incidente care merită amintite. Primul dovedește cât de mult îi displăcea lui Bhagavan ca discipolii să-i arate vreo atenție deosebită. Stăteam în plin soare, supraveghind descărcarea unui transport de material de construcții. Aveam o umbrelă, pentru a mă proteja de soare, și ochelari negri, pentru a mă proteja de praful de var. Când Bhagavan a venit să vadă ce făceam, m-am descălțat și mi-am coborât umbrela în semn de respect. Bhagavan m-a dojenit imediat.

– De ce faci asemenea lucruri când mă vezi? De ce îmi acorzi o atenție deosebită în acest fel? Aceste lucruri au rolul de a te proteja de soare și praf. În viitor, voi veni să te văd numai dacă îmi promiți că nu-ți vei coborî umbrela și nu te vei mai descălța.

Al doilea incident este mai straniu. Supravegheam lucrările de construcție a sălii de mese, când mi-am dat seama că egoul meu devenea foarte puternic. Puteam simți crescând în mine un nedorit sentiment de mândrie și împlinire.

„Eu sunt responsabil pentru toate acestea! Eu singur supervizez aceste lucrări importante!"

În timp ce eram hărțuit de aceste gânduri persistente, Bhagavan a venit să mă vadă. Înainte ca el să ajungă la mine, am văzut un nor negru ca umbra ieșindu-mi din corp. De cum a dispărut norul, am observat că gândurile mele egocentrice au plecat împreună cu el. I-am povestit lui Bhagavan această întâmplare stranie.

El a confirmat că se întâmplase ceva neobișnuit citând un bine-cunoscut proverb tamil: „Duhurile rele vor dispărea când vor vedea un preot".

Înainte de construcția sălii de mese, Bhagavan a ținut întotdeauna să-mi ofere instrucțiunile legate de construcții când nimeni altcineva nu ne asculta. Deoarece nimeni nu-l văzuse niciodată pe Bhagavan vorbindu-mi despre chestiunile legate de construcții, unii discipoli au ajuns la concluzia că eu îmi urmam propriile planuri, nu pe cele ale lui Bhagavan. Acești discipoli m-au antipatizat vreme îndelungată, deoarece ei credeau cu toții că risipeam banii ashramului construind clădiri exagerat de mari. Nu am putut să dovedesc că greșeau, întrucât, în primii ani când am început să supraveghez lucrările de construcții, Bhagavan nu a recunoscut niciodată că el îmi dădea planurile.

Dintr-un motiv misterios, Bhagavan dorea ca rolul lui în proiectele de construcții să fie ținut secret.

Uneori, el îmi spunea:

– Să nu spui nimănui că ți-am zis să faci asta, fă pur și simplu ce ai de făcut. De asemenea, să nu spui oamenilor ceea ce intenționezi să faci în viitor. Dacă oamenii ajung să afle ce plănuiești, vor veni cu propriile lor idei, încercând să te facă să le împărtășești. Dacă se întâmplă astfel de lucruri, probabil că vei fi derutat.

Bhagavan mi-a spus chiar cum să evit să răspund la întrebări.

– Dacă apar niște ingineri și te întreabă cum vei face toate aceste lucrări, spune-le: „Sunt foarte ocupat acum, nu am timp să explic". Apoi pleacă de lângă ei și apucă-te de altă treabă. Aici sunt mulți oameni interesați de această lucrare. Toți vor dori să vină și să-ți spună planurile lor. Dacă începi să-i asculți, îți vei îngreuna munca.

Această strategie de a păstra o tăcere absolută în privința lucrărilor s-a schimbat la puțin timp după sosirea în ashram a Maiorului Chadwick. Chadwick venea deseori să mă vadă lucrând, iar la prânz, când eu împreună cu Bhagavan începeam turul de inspecție, acesta ne însoțea adesea. În timpul acestor inspecții, Bhagavan obișnuia să-mi dea indicații, deoarece la acea oră puteam fi singuri pe șantier. Bhagavan a continuat să-mi împărtășească planurile lui când Chadwick a început să ne însoțească în plimbarea noastră de la prânz. Mai târziu, când Chadwick a auzit că în ashram existau mulți oameni care credeau că eu acționam din proprie inițiativă, a ținut să spună tuturor că a fost de față când Bhagavan mi-a dat indicații. Odată ce „secretul" a fost cunoscut de toți, Bhagavan nu s-a mai prefăcut că nu

era implicat în proiectele lucrărilor de construcție, începând să-mi dea indicații de față cu toți, în sală.

Înainte de această schimbare, am întâmpinat multe dificultăți cu personalul din birouri și cu unii dintre ceilalți lucrători din ashram. Cei care credeau că risipeam banii cu propriile mele proiecte grandioase refuzau să coopereze cu mine când aveam nevoie de ajutor. De exemplu, erau întotdeauna 6–8 oameni care munceau numai în grădina ashramului, dar, dacă le ceream ajutorul vreodată, supraveghetorul nu-i lăsa să-mi vină în ajutor. De fapt, într-o vreme statutul meu în ashram era atât de precar, încât nimeni nu era dispus să mă ajute, fiind nevoit să mă bazez exclusiv pe lucrători plătiți.

Odată, în acea perioadă, când mâncam *iddlie* cu Bhagavan, el mi-a spus:

– În dimineața asta, înainte de venirea zidarilor, vreau să muți niște pietre mari.

Când Bhagavan mi-a spus care erau acele pietre, am știut imediat că pentru asta era nevoie de mai mulți oameni.

– Cum pot să fac așa ceva? l-am întrebat pe Bhagavan. Este nevoie de mai mulți oameni. Cei de la administrație nu vor permite niciunui lucrător din ashram să mă ajute.

– În acest caz, a răspuns Bhagavan, voi veni eu însumi să te ajut.

Când cei de la administrație au aflat că Bhagavan s-a oferit să facă o muncă manuală grea pentru că nu s-a găsit nimeni altcineva care s-o facă, au trimis imediat un om pe nume Muni Swami ca să mă ajute. Deoarece, nu peste multă vreme, s-a auzit că Bhagavan însuși dorea să se facă această treabă, și încă repede, altcineva, pe nume Danupillai, a venit și el să mă ajute. Noi trei, cu un mic ajutor din partea lui Raghavendra Rao, am reușit să o facem înainte de sosirea zidarilor.

Am avut parte de aceeași lipsă de cooperare de la cele ce lucrau în bucătărie. Eu, personal, nu aveam probleme cu mâncarea, deoarece atât Bhagavan, cât și Chinnaswami le spuseseră bucătăreselor că puteam să iau orice doream din bucătărie. Totuși, cele care lucrau în bucătărie primiseră dispoziții să nu dea mâncare niciunuia dintre muncitorii angajați de mine. Aceasta era o dispoziție specială care nu-i privea decât pe muncitorii mei. Celor implicați în alte lucrări din ashram li se permitea să mănânce în sala de mese.

Într-o zi, unul dintre muncitorii mei a venit și mi-a spus că nu mâncase în dimineața respectivă. El spera ca ashramul să-i ofere micul dejun. Acel om avea o muncă importantă de făcut în acea zi, pe care, dacă n-o făcea, îi ținea în loc pe toți ceilalți lucrători.

Pentru a-l mulțumi pe om, m-am dus în bucătărie și le-am spus femeilor de acolo:

– Iar mi-e foame. Vă rog, mai dați-mi niște *iddlie*.

Una dintre femei a spus:

– Dar tocmai ai mâncat. De ce mai ceri mâncare?

În acel moment l-am auzit pe Bhagavan hohotind de râs. El muncea într-o parte a bucătăriei pe care nu puteam să o văd.

Nu am fost în stare să mint iarăși, știind că Bhagavan asculta, așa că i-am spus femeii:

– Nu mi le vei da decât dacă spun că le voi mânca eu. De fapt, ele sunt pentru unul dintre muncitorii mei.

Atunci a apărut Bhagavan zâmbind, indicându-le să-mi dea prăjiturile pe care le cerusem.

Toți îl consideram pe Bhagavan ca fiind o persoană absolut onestă și sinceră, așa că am fost foarte surprins să-l aud spunându-mi că a mințit de trei ori din ziua când plecase de acasă pentru a veni la Arunachala. Prima minciună a spus-o acasă la Muthukrishna Bhagavatar, când se afla în drum spre Arunachala. Acolo, el mințise spunând că a pierdut toți banii și toate bunurile.

Acasă la Muthukrishna Bhagavatar el își amanetase cerceii ca să obțină banii necesari pentru a-și continua drumul spre Tiruvannamalai. El nu-și pierduse bunurile – pur și simplu nu avea suficienți bani pentru a ajunge la destinație.

A doua minciună o spusese când mama lui stătea împreună cu el la Pavalakundru.

*Pavalakundru este un templu situat pe un afloriment de stâncă la aproximativ 270 de metri de Templul principal Arunachaleswara. Bhagavan a locuit acolo o vreme în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea. Acest episod trebuie să fi survenit mai târziu, în timpul uneia dintre vizitele lui acolo, deoarece mama lui nu a venit să locuiască împreună cu el decât în 1915. Se pare că S.S. Cohen (*Guru Ramana, *pp. 13–14) a*

scris despre această întâmplare, dar o plasează la Skandashram. Când i-am relatat acest lucru lui Annamalai Swami, mi-a spus că era sigur că Bhagavan îi spusese că ea a avut loc la Pavalakundru.

În timp ce Bhagavan stătea în templu, aparent într-o stare de tip *samādhi,* mama lui s-a hotărât să meargă în oraș pentru a o vizita pe Echammal. Înainte de a pleca, ea a hotărât să-l încuie pe Bhagavan în templu, pentru ca nimeni să nu-l poată deranja sau vătăma. Bhagavan nu era realmente în *samādhi,* el stătea pur și simplu cu ochii închiși. Imediat după ce mama lui a plecat, el a băgat mâna printr-o gaură din ușă și a deschis zăvorul, ieșind din templu. După ce și-a dobândit astfel libertatea, el a zăvorât iar ușa. Când mama lui s-a întors, ea a fost surprinsă să-l vadă stând afară, deși ușa era zăvorâtă. Bhagavan își dădea seama că ea credea că el dobândise o anumită putere specială (*siddhi*) grație căreia el putea să treacă prin ziduri. El i-a confirmat bănuiala în glumă.

Când ea l-a întrebat cum a ieșit din templu, el a privit-o foarte serios și a spus:

– Prin *ākāsa* (spațiu sau eter).

A treia minciună a fost rostită la Skandashram. Odată, când pe mama lui Bhagavan o durea o ureche, Bhagavan a rugat-o să-și încline capul, pentru ca el să se poată uita înăuntrul urechii ei. Nu era nimic de văzut, dar când Bhagavan i-a examinat urechea, a pretins că vede acolo o viespe, descriindu-i pe scurt activitățile:

– E o viespe care fojgăie acolo. Uite-o că iese. Acum stă să iasă. Acum a zburat!

Mama lui Bhagavan era atât de convinsă că această viespe imaginară îi pricinuia durerile, că în clipa când Bhagavan a spus: „Acum a zburat!" durerea a dispărut complet.

Pentru construcția sălii de mese am angajat atât bărbați, cât și femei. Unele dintre femei erau foarte atrăgătoare și trebuie să recunosc că, din când în când, eram tulburat de dorințe sexuale. Vorbisem cu Bhagavan despre această problemă încă de la începuturile sosirii mele în ashram.

Îi spusesem:

– Nu vreau *mōkṣa* (eliberarea). Vreau doar ca dorința pentru femei să nu-mi pătrundă în minte.

Cu acea ocazie, Bhagavan a râs și a spus:

– Toate marile suflete (*mahātmā*) nu se străduiesc decât pentru asta.

Răspunsul lui m-a liniștit, asigurându-mă că nu eram singurul care suferea de această problemă, dar nu mi-a sugerat cum aș fi putut să-mi înfrâng dorința. Am conceput o teorie proprie, potrivit căreia, dacă nu ar fi trebuit să le privesc toată ziua pe femei muncind, mi-ar fi fost mult mai ușor să evit gândurile de natură sexuală. La acea vreme exista obiceiul ca lucrătorii să fie plătiți cu patru *anna* pe zi, iar lucrătoarele cu trei *anna* pe zi (*anna* era a șaisprezecea parte dintr-o rupie). Mi-am dat seama că, dacă înlocuiam toate lucrătoarele cu lucrători, cu prețul câtorva bănuți aș fi putut dobândi puțină liniște sufletească. Prin urmare, le-am spus femeilor că pe viitor nu va mai fi de muncă pentru ele.

Ca de obicei, în acea seară Bhagavan m-a întrebat ce lucrări plănuiam să fac a doua zi.

I-am spus că zidurile fundației fuseseră deja terminate și că a doua zi intenționam să pun mult nisip înăuntrul clădirii pentru a aduce solul la același nivel cu podeaua din sala de mese.

Atunci Bhagavan a întrebat câți bărbați și câte femei am tocmit.

I-am spus lui Bhagavan că nu tocmisem femei, explicându-i motivele. Bhagavan nu a fost deloc impresionat de explicațiile mele. El nu înțelegea de ce trebuie să sufere femeile pentru că eu nu-mi puteam controla mintea.

– De ce ai spus că nu mai este nevoie de lucrătoare? a întrebat el. Tocmește lucrătoare. Tocmește lucrătoare. Tocmește lucrătoare.

Observasem anterior că în clipa când Bhagavan dorea să accentueze importanța unei anumite idei sau propoziții, o repeta de trei ori. I-am urmat instrucțiunile și le-am readus pe toate femeile.

Îmi amintesc și de o altă ocazie când gândurile de factură sexuală aproape m-au păcălit. Era ziua pe la ora 1, în plină vară. Stăteam în fața ușii depozitului, când a venit o femeie foarte frumoasă pentru a avea *darśan*-ul lui Bhagavan. După câteva minute, ea a ieșit din sală și a început să meargă spre munte. Eram atât de captivat de înfățișarea ei, încât mă întrebam dacă nu cumva era o zeiță cu chip omenesc. Simțeam cum înăuntrul meu se ivea o puternică dorință sexuală. În acel moment, Bhagavan a apărut brusc, văzând în ce stare sufletească

eram. El m-a chemat afară, cerându-mi să stau în picioare pe un bolovan aflat în plin soare. Deoarece nu aveam sandale în picioare, piatra fierbinte mi-a pricinuit mari dureri. Bhagavan a ignorat totalmente disconfortul meu. Timp de câteva minute, el a discutat foarte calm despre problemele legate de construcții. Picioarele îmi ardeau și durerea devenea insuportabilă, dar nu îndrăzneam să mă mișc, deoarece Bhagavan îmi atrăsese atenția că trebuia să stau pe bolovanul acela. După o vreme, m-am gândit că durerea pe care o resimțeam înlocuise total dorința sexuală. Imediat ce mi-a venit gândul acela, Bhagavan a încheiat brusc conversația noastră și a plecat. Am fost foarte fericit să-mi pun picioarele arzânde la umbră. Tratamentul acesta s-a dovedit a fi leacul potrivit. Când m-a lăsat durerea, am descoperit că nu mai eram interesat de acea femeie.

Una dintre caracteristicile lui Bhagavan era că deseori reacționa în moduri diferite față de situații identice. În 1938, când am fost iarăși tulburat de dorințe sexuale, el a reacționat într-un mod total diferit. Timp de trei zile, mintea mea fusese plină de gânduri de factură sexuală, într-o asemenea măsură încât începusem să mă îngrijorez: „Cum voi dobândi salvarea dacă astfel de gânduri continuă să-mi vină?"

Eram atât de tulburat de aceste gânduri, că vreme de trei zile încheiate nu am fost în stare să mănânc și să dorm așa cum se cuvine. În cele din urmă, am hotărât că Bhagavan era singura persoană care mă putea ajuta. În acea seară, l-am urmat pe Bhagavan când a ieșit să se plimbe, explicându-i problema cu care eram confruntat.

– De când mi-a venit această dorință legată de femei, nu am mai dormit sau mâncat în ultimele trei zile. Cum aceste gânduri îmi vin adesea, ce mi se va întâmpla în cele din urmă?

După ce a tăcut câteva minute, el a răspuns:

– De ce să crezi că un gând rău a venit într-un anumit moment din trecut? Dacă, în loc de a crede așa ceva meditezi, întrebându-te „cui îi vine acest gând?", el va zbura de bunăvoie. Tu nu ești corpul sau mintea, tu ești Sinele. Meditează asupra acestei realități, și toate dorințele tale vor dispărea.

De multe ori, în timpul lucrărilor de construcție, Bhagavan venea și se așeza pe o piatră, supraveghind ceea ce se făcea. Uneori participa el însuși la lucrări.

El obișnuia să spună adesea:

– Când sunt afară, sunt mai sănătos. Acea canapea de aproape 2 metri pe care mi-ați făcut-o ca să stau pe ea este ca o închisoare pentru mine.

Deseori, Bhagavan petrecea ore întregi în compania noastră. Dacă dorea să supravegheze construcțiile și i se spunea că au venit niște discipoli noi pentru *darśan*, el se întorcea în sală. În asemenea cazuri, Madhava Swami, cel care avea grijă de sală în absența lui Bhagavan, venea și ne spunea că au venit niște oameni noi. Îmi amintesc că odată l-a zărit pe Madhava Swami îndreptându-se spre noi. Era evident că venea să-i spună lui Bhagavan că au sosit niște oameni noi.

Bhagavan s-a întors către mine și a spus:

– S-a emis un alt mandat de arestare pentru mine. Trebuie să merg înapoi la închisoare.

Bhagavan era bucuros de orice prilej de a participa la lucrările de construcție. Pot oferi un exemplu perfect în acest sens din perioada de început a șederii mele în ashram. La acea vreme, în ashram nu exista niciun loc sigur pentru a depozita sacii cu orez. Era nevoie de o platformă impermeabilă în caz că solul se umezea. Bhagavan mi-a cerut să fac o asemenea platformă din cărămizi și ciment într-o colibă de mici dimensiuni care se afla pe locul vechiului birou. După ce am terminat lucrarea, am început să netezesc suprafața cu o cărămidă veche pentru a o face complet uniformă. Bhagavan a luat o altă cărămidă și a lucrat alături de mine. El ținea cărămida cu ambele mâini și a început să netezească astfel cu putere.

Am încercat să-l opresc, spunând:

– De ce face Bhagavan această muncă? Mie îmi este ușor să netezesc toată suprafața.

– O fac pentru că am nevoie de exercițiu, a răspuns Bhagavan. Dacă muncesc, trupul meu va fi mai puternic. În prezent mi-am pierdut pofta de mâncare. Dacă muncesc, mi se va face foame. Problema mea cu gazele va dispărea și ea dacă fac mult exercițiu fizic.

Nu am mai încercat să-l descurajez, deoarece era limpede că lucrul îi făcea mare plăcere.

Cum de obicei noi îl scuteam pe Bhagavan de corvoadele din ashram, el își păstra starea de sănătate făcând dese plimbări pe munte. În anii 1940, el a combinat aceste plimbări cu un program de exerciții

pentru a-și îmbunătăți digestia. El își punea brațele deasupra capului, ținându-și picioarele drept, aplecându-se de la brâu, încercând să-și atingă degetele de la picioare. De regulă, făcea aceste exerciții într-un loc pe care oamenii nu-l puteau vedea, dar de câteva ori l-au zărit femeile ce cutreierau muntele în căutarea lemnelor de foc.

Una dintre ele, după ce a privit repetatele aplicări în față ale lui Bhagavan, a remarcat:

– Bhagavan a mâncat prea mult în ashram și încearcă să vomite.

Altă femeie, având o imaginație mai bogată, nu a fost de acord:

– Nu, acestea sunt niște exerciții speciale. Bhagavan ia pietre de pe munte și le preface în aur. El folosește aurul pentru a finanța construcția Templului Mamei. Cum altfel ar putea plăti pentru el? Acest bărbat pe care îl vezi lângă el (slujitorul lui Bhagavan) acționează ca santinelă. El se asigură că nimeni nu-l deranjează pe Bhagavan în timp ce face aurul. De asemenea, el îi împiedică pe ceilalți oameni să fure aurul și îl ajută pe Bhagavan să-l ducă înapoi în ashram.

În anii 1940, prosperitatea crescândă a ashramului era un subiect foarte discutat de oamenii din zonă. Mulți dintre ei, care nu aveau idee cum este finanțat ashramul, au ajuns la concluzia că administrația ashramului falsifica bani pentru a-și finanța dezvoltarea. Am auzit mulți oameni care nu erau discipoli ai lui Bhagavan susținând această teorie. Odată, în timp ce stăteam lângă biroul din ashram, l-am văzut pe unul dintre sătenii din zonă privindu-l pe Mauni Srinivasa Rao care bătea la mașină. Săteanul, care nu mai văzuse niciodată o mașină de scris, a ajuns la concluzia că era mașina cu care se falsificau bancnotele. Lângă birou se afla o încăpere unde discipolii își puteau lăsa bagajele înainte de a merge pentru *darśan*. Întrucât această cameră avea întotdeauna o santinelă pentru a păzi bunurile discipolilor, mulți dintre sătenii din zonă au ajuns la concluzia că acolo trebuia să fie locul unde se produceau și se depozitau banii.

Bhagavan mergea în aceste dese plimbări în parte pentru a-și îmbunătăți digestia și parțial pentru a-și reduce rigiditatea genunchilor. Chiar la începutul șederii mele în ashram observasem că genunchii lui Bhagavan aveau niște umflături reumatice care îl dureau. Cu trecerea anilor, problema s-a agravat. Bhagavan obișnuia să repete o glumă la diferite ocazii.

El spunea: „Hanuman a prins picioarele lui Rama, în vreme ce tatăl lui a prins picioarele mele".

În mitologia hindusă, tatăl lui Hanuman este Vāyu, zeul vântului. Hanuman, regele-maimuță, este unul dintre cei mai devotați discipoli ai lui Rama. În tamilă, noi spunem întotdeauna că *vāyu* este în picior când acesta începe să se umfle.

Slujitorii lui Bhagavan îi masau regulat genunchii cu ulei, dar fără prea mare efect. Durerea era atât de acută, încât slujitorii trebuiau să-i pună o pernă sub genunchi, pentru că era prea dureros să stea cu picioarele întinse. Dacă privește cineva faimoasa fotografie care se află acum pe canapea în sala cea veche, se pot vedea pernele de sub picioarele lui. Bhagavan le permitea slujitorilor lui să-l maseze, dar avea mai multă încredere în exercițiul fizic ca să-și aline durerile.

El obișnuia să spună: „Dacă nu faci o plimbare zilnic, te vor durea picioarele".

Odată, masam picioarele lui Bhagavan cu niște ulei, când a venit o bătrână și a întrebat care era problema.

– Îi masez picioarele lui Bhagavan pentru că îl dor, i-am spus eu.

Femeia a râs de explicația mea.

– Bhagavan nu resimte niciun fel de durere. Masându-l, nu faci decât să-ți speli păcatele.

Când Bhagavan încerca să ne ajute la corvezile noastre zilnice, întâmpina o împotrivire acerbă din partea devoților care locuiau în ashram. Cei mai mulți dintre noi simțeam că nu îi arătăm respectul cuvenit dacă îi permitem să facă munci înjositoare. Într-o zi, în primii ani ai șederii mele în ashram, discipolii s-au reunit pentru a-și împărți toate muncile care trebuiau făcute în ziua respectivă. Cineva s-a oferit să gătească, altcineva să facă curățenie și așa mai departe.

La sfârșitul întrunirii, Bhagavan, căruia nu-i fusese dată nicio treabă, ne-a anunțat:

– Există o treabă pe care nu ați atribuit-o nimănui. Nimeni nu a fost desemnat să spele hainele. Dacă îmi dați toate hainele voastre, le voi duce la Yama Tirtham și le voi spăla.

Nimeni nu a vrut ca Bhagavan să facă această muncă. Am desemnat pe altcineva pentru spălatul hainelor și l-am lăsat fără nicio îndatorire.

*Yama Tirtham este un mic lac (*tank*) situat la aproximativ 1,5 km de ashram. În engleza vorbită în India, substantivul* „tank" *desemnează orice structură artificială mai mare decât o fântână, structură construită pentru a colecta apa de ploaie. Yama Tirtham conține apă pe toată durata anului, în timp ce rezervoarele aflate mai aproape de ashram seacă pe perioada verii. Prin urmare, putem presupune că episodul a survenit vara. Iarna, hainele ar fi fost spălate la un rezervor din apropiere.*

Totuși, uneori Bhagavan reușea să plănuiască și să facă el însuși anumite munci. Odată, el s-a hotărât să facă un raft din cărămizi și lut în firida din vechea bucătărie. El plănuia să țină acolo vase cu murături. Bhagavan a excavat el însuși pământul cu un vătrai (*kadappārai*) de un metru lungime. Apoi Santammal, una dintre bucătărese, a făcut lut din el. Bhagavan a făcut el însuși munca respectivă, în loc să mă lase pe mine s-o fac, deoarece numai brahmanilor le era permis accesul în bucătărie. Eu lucram ceva în sala de mese adiacentă bucătăriei, dar nu puteam să văd ce făcea Bhagavan, deoarece o doamnă din casta brahmanilor ținea intrarea bucătăriei acoperită cu un sari. Evident, ea credea că, nefiind brahman, nu trebuia să mi se permită să văd ce se petrecea în bucătărie.

Când Bhagavan a văzut ce făcea femeia, a spus:

– De ce ții sari-ul așa? Dincolo nu se află decât Annamalai Swami.

În acel moment, a apărut Chinnaswami, care mi-a zâmbit și mi-a spus:

– Bhagavan ți-a dat un nou titlu: „Ishta Brahmin" – (un brahman iubit).

Pentru a explica situația, trebuie să menționez că, deși Bhagavan respecta regulile de castă în privința gătitului, mai ales de dragul discipolilor brahmani care altfel n-ar fi mâncat în ashram, el dezaproba unele manifestări extreme ale acestor reguli.

Exista și un alt tip de exercițiu pe care Bhagavan îl practica cu plăcere: făcea bastoane. Uneori, el le făcea în perioadele când nimic altceva nu-i răpea timpul sau atenția. Odată, l-am văzut făcând niște bastoane într-o manieră foarte energică. Chinnaswami cumpărase o legătură de lemne de foc, iar Bhagavan le ceruse discipolilor săi să aleagă patru sau cinci bețe drepte. Mai întâi, el a curățat suprafața

exterioară a acestor bețe cu un cuțitaș, apoi le-a frecat cu bucăți de sticlă. Șlefuirea finală era făcută cu o frunză. Tot corpul lui Bhagavan era acoperit de rumeguș. O parte din acest rumeguș a rămas unde căzuse. Alte particule de rumeguș erau purtate de micile râuri de sudoare ce curgeau pe trupul lui.

Am încercat să-i fac vânt cu un evantai, dar Bhagavan m-a oprit spunând:

– Muncesc ca să transpir. Când transpirației i se îngăduie să se reverse în voie, corpul va fi sănătos. Dacă îmi faci vânt, toată sudoarea va dispărea.

Deoarece la acea vreme nu existau ventilatoare electrice, ventilarea se făcea numai manual. De obicei, când discipolii începeau să-i facă vânt cu evantaiele, el le spunea să se oprească. Unii discipoli, precum, de exemplu, Mudaliar Patti, erau foarte insistenți în tentativele lor de a-i face vânt cu evantaiul. Odată, în toiul verii, când trupul lui Bhagavan lucea de sudoare, l-am văzut pe Bhagavan smulgând un evantai din mâinile lui Mudaliar Patti, deoarece încerca să-i facă vânt pe furiș. Bhagavan îi spusese deja „Să nu-mi faci vânt" cu câteva minute înainte.

Înainte de sosirea mea, când în ashram nu era cine știe ce activitate, Bhagavan își petrecea cea mai mare parte a timpului în sală. Muncea regulat în bucătărie și mergea să se plimbe pe munte, dar în cea mai mare parte a timpului el ducea o viață destul de sedentară. Toate acestea s-au schimbat odată cu începerea lucrărilor de construcție. El venea deseori să vadă ce făceam, bombardându-ne cu sfaturi și instrucțiuni, iar uneori muncind alături de noi. Unii oameni credeau că ashramul s-a dezvoltat spontan în jurul lui Bhagavan, fără vreo intervenție din partea lui. Acești oameni și-ar fi schimbat rapid părerea dacă l-ar fi văzut pe Bhagavan la treabă în anii 1930. Bhagavan și nimeni altcineva a decis când trebuiau construite clădiri, ce dimensiuni să aibă, ce materiale să fie utilizate și cine să supervizeze construcțiile.

Bhagavan obișnuia să spună:

– Nu mă interesează niciuna dintre activitățile de aici. Sunt doar martorul a tot ceea ce se întâmplă.

Din perspectiva Sinelui, asta ar putea fi adevărat. Dar, dintr-o perspectivă relativă, pot spune că nicio piatră nu s-a mișcat din loc

fără știrea și consimțământul lui. După cum am spus deja, singurul domeniu în care el a refuzat să se implice au fost finanțele. El începea proiecte când nu existau bani pentru finanțarea lor, ignorând cu seninătate toate previziunile lui Chinnaswami despre iminența unui dezastru financiar. El nu a cerut bani nimănui, interzicându-i lui Chinnaswami să cerșească donații în numele lui; totuși, ashramul a primit cumva suficiente donații pentru a termina fiecare clădire.

Chinnaswami, care se simțea responsabil pentru finanțele ashramului, avea tendința să se îngrijoreze foarte tare când Bhagavan se lansa în planuri ce nu aveau o bază financiară potrivită.

În asemenea împrejurări, îl auzeam deseori pe Bhagavan spunând: „Sunt aici, nu are rost ca el să se îngrijoreze".

Ori de câte ori Bhagavan spunea astfel de lucruri, eu îi transmiteam mesajul lui Chinnaswami. De obicei, asemenea mesaje îl înveseleau pentru o vreme, dar încrederea nou-dobândită dispărea de regulă odată cu sosirea următoarei facturi mari.

Bhagavan se aștepta ca discipolii să fie la fel de puțin preocupați de problemele financiare. Deși le permitea discipolilor să doneze ashramului dacă simțeau nevoia să o facă, el nu voia ca donatorii să se implice în treburile financiare ale ashramului. De exemplu, odată, când Bhagavan era foarte bolnav, Maurice Frydman i-a dat 1 000 de rupii lui Chinnaswami în scopul de a cumpăra fructe pentru Bhagavan. În acea vreme, 1 000 de rupii era o sumă foarte mare. Știind că Bhagavan nu va mânca fructe decât dacă toți ceilalți primesc și ei o porție egală, Chinnaswami a decis că acești bani ar fi irosiți dacă din ei s-ar cumpăra fructe în fiecare zi pentru toată lumea din ashram. După câteva luni, Frydman a venit și l-a întrebat pe Chinnaswami dacă banii fuseseră cheltuiți așa cum ceruse. Chinnaswami s-a supărat pe el, spunându-i că spezele ashramului nu erau treaba lui. De această dată, Bhagavan i-a luat partea lui Chinnaswami.

Când Frydman a venit în sală pentru a se plânge că donația lui nu a fost utilizată adecvat, Bhagavan a spus, pe un ton mânios:

–Când dăruiești ceva, trebuie să consideri chestiunea încheiată. Cum îndrăznești să folosești acest dar pentru a-ți promova egoul?

Pentru Bhagavan acțiunile în sine nu erau nici bune, nici rele, el fiind întotdeauna mai preocupat de motivele și stările mentale care le-au insuflat.

În perioada când construiam clădirile din ashram, câțiva vizitatori de profesie ingineri – și ei discipoli ai lui Bhagavan – s-au hotărât să mă consilieze desenând schițele diferitelor clădiri ce urmau să fie construite. Chinnaswami dorea ca eu să pun în aplicare aceste planuri, dar era imposibil, deoarece, pentru fiecare clădire pe care voia s-o construiesc, existau planuri diferite și contradictorii. Când tentativele noastre de a găsi niște compromisuri satisfăcătoare n-au făcut decât să sporească deruta și au întârziat lucrările de construcție, am sugerat să-i dăm lui Bhagavan toate planurile și să-l lăsăm pe el să ia decizia finală. Am dus toate planurile în vechea sală, dar Bhagavan nu a vrut nici măcar să arunce o privire pe ele.

Dându-le de-o parte, a spus:

– Înainte ca noi să fi venit aici, toate aceste clădiri au fost proiectate de o putere mai înaltă. Când le va veni vremea, toate lucrurile se vor întâmpla conform acestui plan. Prin urmare, de ce să ne batem capul cu toate aceste planuri scrise?

Bhagavan însuși a fost cel care pus pe hârtie toate planurile clădirilor din ashram. Zilnic, înainte să înceapă munca, îmi spunea ce să fac. Dacă instrucțiunile erau complicate, schița uneori câteva linii pe o foaie de hârtie pentru a-și clarifica sau a ilustra spusele. Aceste mici diagrame au fost singurele planuri pe care le-am avut vreodată. Cu excepția Templului Mamei, care a fost construit după planurile arhitectului templului (*sthapati*), și a depozitului care a fost proiectat inițial de un antreprenor din zonă, toate celelalte clădiri au fost construite după planurile lui Bhagavan.

Când Bhagavan îmi dădea un plan, el spunea întotdeauna că era doar o sugestie. Nu avea niciodată aroganța de a-mi da ordine.

De obicei, spunea:

– Mi-a venit ideea acestui plan. Dacă vrei să-l pui în practică, pune-l. Dacă nu, lasă-l baltă.

Desigur, ori de câte ori Bhagavan vorbea astfel, eu consideram că am primit un ordin explicit. Nu am refuzat niciodată o sarcină și nu am sugerat niciodată că planurile lui Bhagavan ar putea fi modificate cumva.

Când sala de mese și bucătăria erau aproape terminate, Chinnaswami a venit la mine cu un plan secret pe care îl făcuse el însuși. Voia să construiesc o cameră pe acoperișul sălii de mese, cameră în care să stea Bhagavan. El dorea, de asemenea, ca respectiva cameră să

aibă un lift care să facă legătura cu parterul unde se afla sala de mese. El voia acest tip de organizare, pentru ca discipolii să fie nevoiți să aibă permisiunea sa când vin la Bhagavan pentru *darśan*. Doar cei ce vor fi obținut permisiunea sa urmau să aibă acces la lift.

Chinnaswami mi-a cerut să-i transmit acest plan lui Bhagavan. După ce mi-a rezumat detaliile, el mi-a spus:

– Tu mergi zilnic în baia lui Bhagavan pentru a-l ajuta să se îmbăieze. Bhagavan îți dă întotdeauna planurile de construcție ție direct. Mergi și discută cu Bhagavan această problemă și vezi dacă îi obții consimțământul pentru acest plan. Dacă îl vei face să fie de acord cu el, îți voi da un titlu nobil precum „Sir Annamalai Swami". Poate îți voi da altul și mai de soi.

Întreaga idee era absolut ridicolă și știam că Bhagavan nu va fi niciodată de acord cu ea. Cu mulți ani înainte, când proprietarul Peșterii Virupaksha încercase să-și impună controlul asupra accesului la Bhagavan, acesta a reacționat plecând din peșteră. Știam că el nu va fi niciodată de acord cu un asemenea aranjament care îi ținea pe discipoli departe de el. Totuși, nu credeam că era ceva rău să-i spun despre planul lui Chinnaswami. Voiam să-i spun foarte clar că nu era ideea mea.

Mai târziu în acea zi, apropiindu-mă de ușa băii cu intenția de a-i spune lui Bhagavan despre plan, el mi-a strigat:

– Oprește-te! Nu veni înăuntru! Nu veni azi!

Am fost șocat. În toți anii în care îl ajutasem pe Bhagavan cu baia, nu mi se refuzase niciodată accesul. Mi-am dat seama că acest ordin neobișnuit sugera că el știa de ce veneam să-l văd. Mai mult, simțeam că acest refuz de a mă vedea însemna că el se opunea într-o asemenea măsură planului, încât nici măcar nu dorea să-l discute cu mine. M-am întors la Chinnaswami, i-am povestit ce se întâmplase și i-am spus că nu mai doream să am de-a face cu acest plan, deoarece acum eram sigur că Bhagavan era total împotriva lui.

Am adăugat:

– Dacă vrei aprobarea lui Bhagavan, trebuie să i-o ceri tu însuți.

Chinnaswami și-a recunoscut înfrângerea. Deoarece era mult prea fricos pentru a-l aborda direct pe Bhagavan cu un asemenea plan nerușinat, acesta a fost abandonat.

Relația mea cu Chinnaswami s-a îmbunătățit după certurile noastre de la început, certuri în legătură cu depozitul și grajdul. El

a mai încercat, uneori, să-mi dea instrucțiuni legate de clădiri, dar cum știa că lucram direct cu Bhagavan, nu se plângea prea mult când refuzam să le aplic. El avea mereu impresia că puteam cumva să aplic simultan ambele seturi de instrucțiuni – ale sale și ale lui Bhagavan.

Obișnuia să-mi spună:

– Chiar dacă te supui ordinelor lui Bhagavan, trebuie să mi te supui și mie.

Chinnaswami încerca întotdeauna să dețină controlul absolut asupra a tot ce se petrecea în ashram. Faptul că el nu avea, practic, niciun control asupra proiectelor de construcție sau a mea îl enerva la culme. Aceasta este, cred, cauza primordială a tuturor disputelor pe care le-am avut cu el.

Deși în exterior păstra aparențele de ostilitate, odată cu trecerea anilor, a început să vădească un adânc respect pentru munca mea și o amabilă preocupare față de bunăstarea mea. Se interesa adesea de sănătatea mea, reamintind-mi frecvent să mănânc cum se cuvine. A dat chiar instrucțiuni să se pregătească apă caldă pentru mine, astfel ca eu să pot face o baie caldă la sfârșitul fiecărei zile.

Obișnuia să-mi spună:

– Dacă te îmbolnăvești, cine se va ocupa de lucrări? Trebuie să mănânci cum trebuie și să te odihnești destul.

În afară de această campanie de a mă menține sănătos, le-a dat instrucțiuni femeilor din bucătărie să-mi aducă lapte bătut la intervale regulate, în timp ce munceam.

Bhagavan decisese ca acoperișul sălii de mese să fie făcut în stilul denumit „Terasă Madras": adică, un acoperiș plat cu straturi de cărămidă și mortar, susținut de grinzi de lemn. În ziua când am început să punem cărămizile, am angajat aproximativ 30 de zidari. Dintr-un oarecare motiv, niciunul dintre ei nu părea interesat să facă lucrarea.

Când am observat pentru prima dată cât de prost lucrau, le-am spus:

– Cu toții vom dispărea în curând, dar aceste clădiri trebuie să dăinuie mulți ani după ce vom muri. De aceea trebuie să încercăm să le facem cât mai solide cu putință.

Le spusesem tuturor zidarilor:

– Trebuie să puneți cantitatea adecvată de mortar între cărămizi. Dacă nu o veți face, cărămizile nu vor fi bine fixate la locul lor.

Zidarii știau deja acest lucru, dar mulți dintre ei, inclusiv șeful lor, ignorau orice instrucțiuni.

În cele din urmă, am început să țip la zidarul-șef:

– Ești zidar-șef aici! Dacă nu-ți faci munca așa cum trebuie, cum te-ai putea aștepta ca lucrătorii tăi s-o facă așa cum trebuie?

Țipetele mele nu păreau să fi avut mare efect asupra calității muncii lor. În acea dimineață, țipasem deja atât de mult, că pe la ora 10, eram deja răgușit.

M-am dus să-l văd pe Bhagavan și m-am plâns, cu vocea mea răgușită:

– Nu-i mai pot supraveghea eficient pe acești oameni. Am răgușit de la atâta țipat. Dar, dacă nu țipi la muncitori, ei nu-și vor face treaba cum se cuvine.

Bhagavan a văzut că am realmente o problemă:

– Du-te și odihnește-te. Voi merge eu însumi pe șantier, a spus el.

Bhagavan a ieșit din sală, i-a luat pe Chinnaswami și pe un om numit Subramaniam și s-au urcat pe acoperiș pentru a supraveghea lucrările. Subramaniam, care avea o voce foarte puternică, a preluat rolul de „urlător-șef", în timp ce Bhagavan și Chinnaswami i-au supravegheat pe muncitori pentru a se asigura că-și fac treaba cum se cuvine. Cu trei oameni care supravegheau lucrările de zidărie, totul a fost mult mai eficient. Calitatea muncii a crescut, și construcția s-a terminat curând.

În acele zile mă durea deseori gâtul, deoarece eram nevoit să țip mult la muncitori. Sampurnammal, una dintre bucătărese, obișnuia să facă o băutură din apă de orez, unt clarifiat și zahăr de palmier, dându-mi-o într-un păhărel. Ea obișnuia să-mi spună că-mi va face bine pentru durerea din gât. Beam acest amestec în fiecare zi, deoarece am descoperit că, așa cum spusese Sampurnammal, era foarte eficient pentru calmarea durerii din gât.

Îmi dădea această băutură cu atâta dragoste și afecțiune că într-o bună zi am întrebat-o dacă Bhagavan îi ceruse să prepare această băutură pentru mine.

Ea a răspuns puțin disprețuitoare:

– Pentru cine muncești tu? Este nevoie ca Bhagavan să-mi spună să fac așa ceva?

Eram nevoit adesea să mă înfurii pe lucrători pentru a-i face să muncească. Am descoperit destul de repede în cariera mea că, dacă

nu țip mult, cantitatea și calitatea muncii aveau de suferit. Odată, am întrecut măsura, lovindu-l pe unul dintre muncitori, deoarece nu mi s-a supus cu bună știință. S-a întâmplat într-o zi când supravegheam lucrările de construcție a sălii de mese. În dimineața respectivă, înainte de venirea muncitorilor, Bhagavan îmi ceruse să-i spun unui pietrar să taie o piatră de aproximativ 0,5 metri. Dimensiunile trebuiau să fie precise, deoarece era nevoie de acea piatră pentru un anumit loc din peretele sălii de mese. Cum Bhagavan îmi dăduse ordine foarte precise în legătură cu această piatră, i-am spus pietrarului să fie foarte atent când o taie. I-am dat instrucțiuni amănunțite cum să o taie pentru a nu se sfărâma. În timp ce eram plecat să supervizez altă lucrare, pietrarul mi-a ignorat toate instrucțiunile și a spart piatra încercând s-o taie în alt fel. Când m-am întors și am văzut ce făcuse, m-am înfuriat atât de tare, că i-am dat o lovitură în spate.

Asta s-a întâmplat pe la 9 dimineața. Tot restul zilei m-am simțit vinovat pentru că mi-am pierdut cumpătul astfel. În seara respectivă, când i-am dat raportul lui Bhagavan, mi-am mărturisit fapta și mi-am cerut scuze pentru ea.

Bhagavan m-a întrebat:

– Când s-a ivit această furie și când l-ai lovit?

I-am spus că incidentul a avut loc în ziua respectivă pe la 9 dimineața.

– Furia care s-a ivit pe la 9 dimineața a dispărut deja, a spus Bhagavan. De ce te mai gândești că te-ai înfuriat și ai lovit pe cineva? De ce mențiI aceste gânduri în mintea ta? În loc să te simți vinovat de ce ai făcut, întreabă-te: „Cui i-a venit această furie?" Descoperă adevărata natură a persoanei care s-a înfuriat azi-dimineață. Acea furie era necesară activității. Acum totul s-a terminat, nu trebuie să te mai gândești la asta. Așa că abandonează acea amintire a furiei și mergi mai departe, văzându-ți de treabă.

În toți anii cât am locuit la Ramanasramam, însuși Bhagavan m-a lovit de două ori pe spinare, dar de fiecare dată el a făcut asta mai degrabă în joacă decât cu furie.

Am primit prima palmă pe când stăteam în fața sălii vechi, discutând despre construirea unor trepte noi. Era o lucrare minoră, necesitând aproximativ trei *padi* de ciment. Un *padi* este o unitate de măsură ce are aproximativ doi litri.

Când Bhagavan a întrebat câte trepte ar trebui să avem, am crezut că el se interesa de cantitatea de ciment, deoarece, în limba tamilă, termenul pentru „trepte" este tot *padi.* I-am spus că trei *padi* de ciment ar fi suficiente pentru efectuarea lucrării. Bhagavan a întrebat în legătură cu numărul de trepte de trei ori, iar eu i-am spus de trei ori de cât ciment era nevoie.

În cele din urmă, Bhagavan a soluționat impasul plesnindu-mă pe spinare și spunând:

– Eu vorbesc despre trepte, iar tu vorbești despre ciment.

Mi-am dat seama de greșeală imediat și am râs amândoi pe săturate.

Am primit cealaltă palmă câțiva ani mai târziu. Bucătăresele din ashram preparaseră o mâncare pe bază de *kambu*, o varietate de mei.

În sala de mese, în timp ce se mânca acest fel, Bhagavan a întrebat-o pe Santammal, una dintre bucătărese:

– Unde este Annamalai Swami?

Santammal a ieșit să mă caute, găsindu-mă chiar la intrarea în sala de mese. Ea mi-a spus că s-a gătit *kambu* și că, după câte se părea, Bhagavan mă invitase să-l mănânc, întrebând de mine. Am intrat în sala de mese și am început să mănânc ce aveam în față. Deoarece întârziasem la masă, eu continuam să mănânc când toți ceilalți s-au ridicat să plece. Pe când ei se aliniau ca să iasă, Bhagavan a venit lângă mine, privind cum îmi terminam porția.

În timp ce mâncam, el a arătat cu bastonul spre farfuria mea, întrebând:

– Știi din ce este făcută mâncarea asta?

Când am spus că este *kambu*, Bhagavan a părut un pic surprins. El credea că ingredientul principal era bine mascat.

– Cum ai știut că a fost făcută din *kambu*? a întrebat el.

L-am informat că Santammal îmi spusese despre mâncare când m-a chemat să mănânc.

Bhagavan a râs și m-a lovit în joacă pe spinare cu bastonul, spunând:

– Și ăsta este *kambu* (*kambu* este, de asemenea, cuvântul tamil pentru „baston").

Una dintre ultimele lucrări la sala de mese a fost punerea numelui clădirii pe peretele de est, în partea de sus. Literele urmau să fie

construite din ciment pe un spațiu de aproximativ 76 de centimetri lungime și aproape 3 metri înălțime. Bhagavan însuși scrisese cuvântul tamil *pākasālai*, care înseamnă „sală de mese", cu litere mari pe o foaie de hârtie. El a vrut să-mi arate cum să fasonez și să plasez literele pentru a folosi spațiul disponibil.

În timp ce făceam acest indicator, mi-a spus:

– Azi am simțit că nu pot sta liniștit. Am simțit că trebuie să fac ceva treabă. Așa că fac acest proiect pentru tine. Dacă simți că poți face aceste litere din ciment după forma, dimensiunea și proporțiile pe care le-am schițat aici, atunci apucă-te de treabă și fă-o. Dacă, nu las-o în seama altcuiva.

Un om pe nume Srinivasa Rao, care asistase la toate acestea, a venit la Bhagavan și a spus:

– El e un simplu băiat de la țară. Nici nu știe să scrie cum se cuvine. Voi face eu treaba în locul lui.

Bhagavan a refuzat să-l lase să-mi preia treaba.

– Nu te băga în treaba lui, a spus el. Du-te altundeva și vezi-ți de ale tale.

Deoarece Bhagavan a arătat clar că dorea ca eu să fac această lucrare, am îndeplinit-o cum m-am priceput mai bine. Am pus anul – 1938 – în partea de sus, iar dedesubt cuvântul *pākasālai* în tamilă. Urmând o altă sugestie venită de la Bhagavan, am scris dedesubt denumirea „Sri Ramanasramam" în alfabetul *dēvanāgarī*.

Dēvanāgarī *este un alfabet folosit în hindi și sanscrită. Următoarea povestire este despre construcția școlii vedice din ashram. În aceste instituții, cunoscute ca* Pāthasālā, *băieților tineri li se predau învățăturile vedice.*

În timp ce lucrările de construcție a sălii de mese erau în curs, am supravegheat, de asemenea, construcția școlii vedice (*pāthasālā*). Ideea pentru construcția acestei clădiri i-a venit mai întâi lui Raju Sastri, un brahman din zonă care fusese discipolul lui Ganapati Muni. Vreme de câțiva ani, el vizitase ashramul pentru a face incantații vedice la *samādhi*-ul Mamei. Deoarece el credea cu tărie în tradiția vedică, i-a sugerat lui Chinnaswami că ashramul ar trebui să aibă o *Vēda Pāthasālā*.

Când atât Chinnaswami, cât și Bhagavan au fost de acord cu acest plan, am fost însărcinat să supraveghez construcția școlii.

Cum era o lucrare mult mai ușoară decât sala de mese, am reușit să mă achit de sarcina dată fără nicio dificultate. Singura întâmplare stranie de care îmi pot aminti a survenit la puțin timp după terminarea construcției. Fără vreun motiv precis, m-am urcat pe acoperișul plat al clădirii și l-am găsit acolo pe Bhagavan rostogolindu-se înainte și înapoi. El nu a dat nicio explicație pentru acest comportament ciudat, iar eu nu am îndrăznit niciodată să-l întreb ce anume făcea. Teoria mea proprie este că el dădea cumva forță clădirii.

Dacă această teorie sună oarecum fantezist, trebuie să spun că îl mai văzusem și înainte impregnând cu putere și consacrând o altă clădire din ashram. Când Bhagavan a participat la ceremonia de deschidere a biroului administrativ, el a stat în locul lui Chinnaswami și, în mod surprinzător, a rămas acolo aproximativ 15 minute. Stând acolo, el s-a retras în Sine tot așa cum făcea deseori în timp ce se incantau textele sacre (*pārāyana*). Toți cei care eram prezenți acolo am putut simți puterea tăcerii sale. Mulți dintre noi am ajuns la concluzia că el făcuse asta pentru a da putere administratorului (*sarvādhikārī*) și biroului în general pentru a acționa și a administra ashramul în numele lui. Desigur, asta nu este decât o speculație. Bhagavan personal nu a oferit nicio explicație privitoare la comportamentul lui din acea zi.

Când toate lucrările de construcție a sălii de mese s-au încheiat, a fost o mare ceremonie de deschidere. A participat toată lumea, inclusiv Bhagavan. În timpul ceremoniei, Chinnaswami a dat la iveală o mare ghirlandă, încercând să i-o pună la gât lui Raghavendra Rao, inginerul pensionar care mă ajutase.

El a refuzat să o accepte, spunând:

– Sunt un simplu ajutor. Annamalai Swami a fost la conducerea lucrărilor. Pune-i lui ghirlanda.

Chinnaswami nu dorea să-mi recunoască public rolul, deși în discuții particulare îmi spusese că am făcut treabă bună. După ce a ezitat câteva momente, el a pus ghirlanda pe o fotografie a lui Bhagavan și s-a așezat.

Cam în aceeași perioadă, nu-mi amintesc exact când, Bhagavan mi-a cerut să fac niște trepte pe malul dinspre ashram al rezervorului Pali Tirtham, pentru ca devoții să poată coborî cu ușurință către apă.

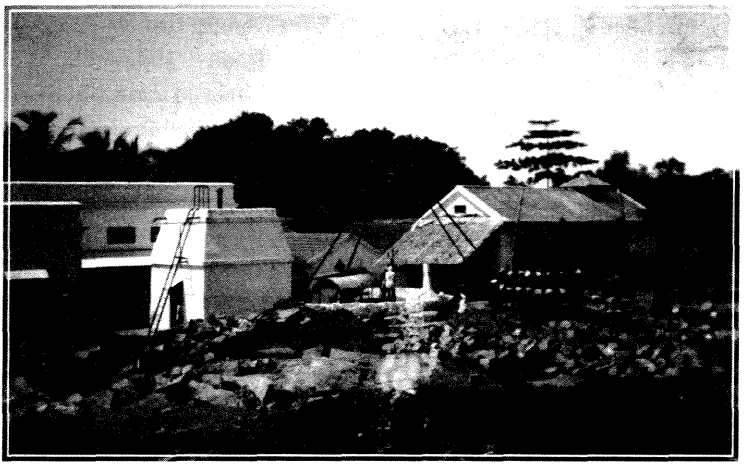

Șantierul noii săli de mese și al noii bucătării. Molozul din prim-plan provine de la clădirile care au fost demolate pentru a face loc noilor construcții. Clădirea din extrema stângă a fotografiei este baia lui Bhagavan, iar în spatele ei se află biroul și librăria.

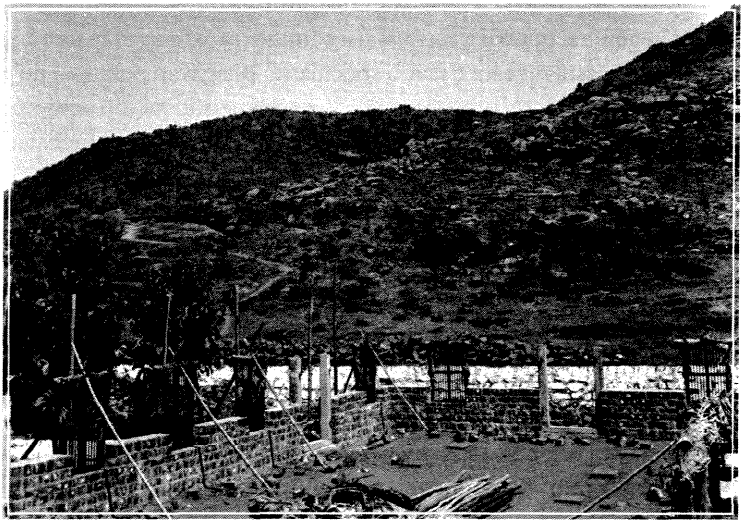

Începe lucrul la sala de mese. Cărarea spre Skandashram poate fi văzută în stânga, iar zidul alb din fundal este zidul de protecție construit de Annamalai Swami prin 1929.

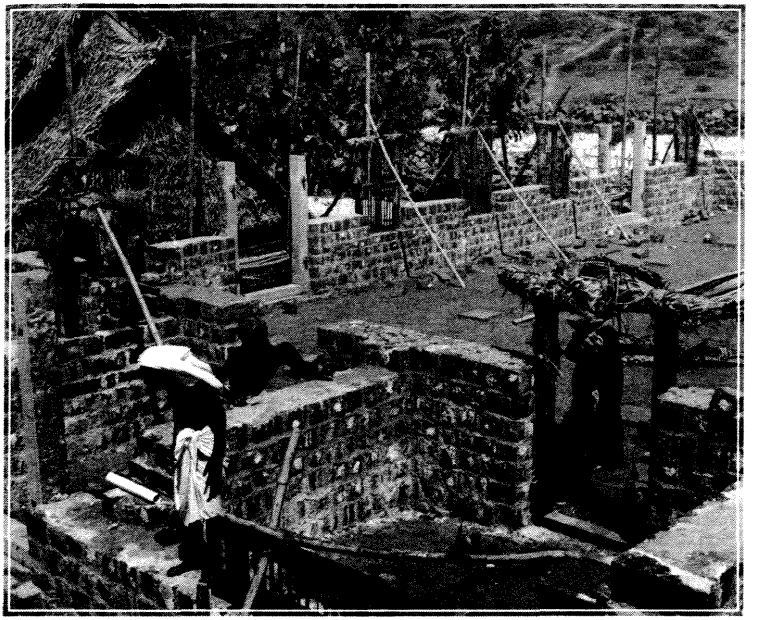

Annamalai Swami, cu un prosop înfășurat în jurul capului, lucrând la construcția sălii de mese.

Bhagavan și Chinnaswami inspectând lucrările

M-a dus la rezervor, mi-a arătat unde voia să fie construite treptele și mi-a precizat cât de late să fie.

Pali Tirtham este un rezervor de aproximativ 45 de metri pătrați care se învecinează cu latura vestică a ashramului. Rezervorul este alimentat cu apa unui pârâu de la munte. Când este plin, apa are aproximativ 4,5 metri adâncime.

La acea vreme, nu existau deloc trepte. Devoții care doreau să ajungă la apă erau nevoiți să treacă peste niște bolovani aflați pe malul estic al rezervorului. Mai întâi, trebuia să îndepărtez toți acești bolovani. Orele erau prea înaintate pentru a angaja muncitori, așa că m-am apucat eu însumi de treabă. Am încercat să mut câțiva bolovani, dar erau mult prea grei pentru mine. După câteva tentative nereușite, m-am dus la Ramaswami Pillai, întrebându-l dacă putea să-mi împrumute câțiva dintre muncitorii lui. În acele zile, el se îngrijea de grădina ashramului, împreună cu alți 7–8 oameni. Pe Ramaswami Pillai nu-l interesa problema mea. Mi-a spus că nu se putea lipsi de niciun muncitor, pentru că toți aveau de făcut treburi importante. M-am întors la Bhagavan, i-am spus că nu puteam urni bolovanii de unul singur, adăugând că Ramaswami Pillai a refuzat să-mi împrumute vreunul dintre muncitorii lui.

Bhagavan mi-a ascultat problemele și apoi m-a surprins spunând:

– Deoarece nu poți găsi pe nimeni altcineva care să facă această muncă, voi veni eu însumi să te ajut.

Bhagavan a mers până la rezervor și a arătat o piatră mare și proeminentă, spunând:

– Putem începe cu asta.

Pe când ne străduiam amândoi să ridicăm piatra, prosopul lui Bhagavan i-a alunecat de pe umeri și a căzut în noroi. Curând a fost limpede că această piatră era prea mare pentru noi. Am reușit să ridicăm o parte a ei cu câțiva centimetri, dar nu am putut s-o dislocăm de pe povârniș. Bhagavan mi-a spus să dau drumul pietrei, spunând că era prea grea pentru ca noi s-o urnim. Căzând pe pământ, piatra a prins sub ea prosopul lui Bhagavan aflat în noroi. Spre surprinderea mea, Bhagavan a abandonat și munca, și prosopul, întorcându-se în sală.

Am hotărât că nu mai era nimeni care m-ar fi putut ajuta decât Chinnaswami.

Am mers la el și i-am spus:

– Știi unde este prosopul lui Bhagavan? Este înnămolit sub o stâncă la Pali Tirtham.

L-am dus la rezervor, i-am arătat prosopul și i-am povestit pe scurt ce se întâmplase acolo în acea zi.

Chinnaswami a fost șocat să audă că Bhagavan fusese nevoit să facă o treabă de hamal, deoarece nu am putut găsi pe nimeni în ashram care să mă ajute, așa că s-a dus la Ramaswami Pillai și i-a cerut să-i trimită la rezervor pe toți lucrătorii din grădină. La început, Ramaswami Pillai s-a opus.

– Ei lucrează în grădină. De ce să-i trimit pe toți să ridice pietre la rezervor? Cine se va îngriji de grădină dacă toți lucrează acolo?

Chinnaswami a nesocotit obiecțiile lui, trimițându-i pe toți lucrătorii la rezervor pentru a mă ajuta. Privind lucrurile din perspectiva prezentului, cred că mica tentativă a lui Bhagavan de a mă ajuta fusese doar un șiretlic pentru a-mi face rost de muncitori. Mi-a poruncit să dau drumul primei pietre, știind foarte bine că îi va prinde prosopul sub ea. Ca urmare a experiențelor din trecut, el știa cum va reacționa Chinnaswami la o asemenea veste.

Îmi era deseori greu să fac muncile ciudate pe care mi le dădea Bhagavan. De două sau de trei ori am fost nevoit să-i spun că nu sunt apt din punct de vedere fizic să fac de unul singur o anumită treabă. De fiecare dată, Bhagavan s-a oferit să mă ajute. Celorlalți discipoli nu le plăcea să-l vadă pe Bhagavan făcând muncă fizică, așa că l-au convins pe Chinnaswami să-mi dea un lucrător care să mă ajute permanent la micile munci care trebuiau făcute. Toate acestea s-au întâmplat mai târziu. Pe vremea când am construit treptele de la Pali Tirtham, eram încă nevoit să fac toate muncile singur.

Ramaswami Pillai a fost foarte deranjat de intervenția lui Chinnaswami. El se gândea în felul următor: „Atât Bhagavan, cât și Chinnaswami sunt de partea lui Annamalai Swami. Eu nu mai am ce să fac aici. O să mă întorc să trăiesc în satul meu".

El a plecat din ashram, dar în curând a regretat această decizie. După o lună, i-a scris lui Bhagavan un bilet enigmatic. „Încercam să vând ace pe străzile fierarilor. Când toți fac ace, cine să le cumpere?"

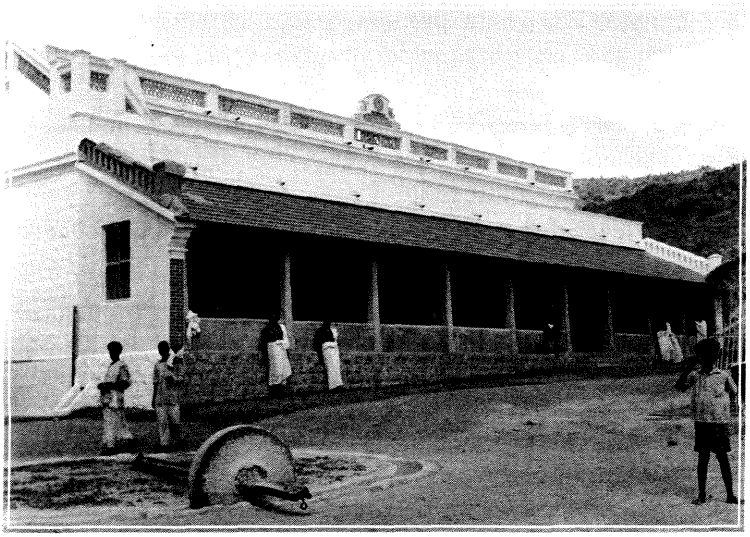

Sala de mese la terminarea lucrărilor de construcție, cu Bhagavan așezat lângă intrare. Placa făcută de Annamalai Swami pe care sunt înscrise data și denumirea se poate vedea sus pe acoperiș.

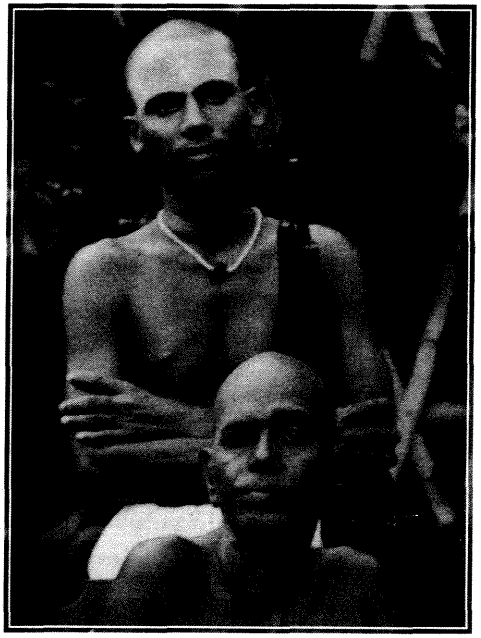

Annamalai Swami stând în spatele lui Bhagavan într-o fotografie făcută la începutul anilor 1930.

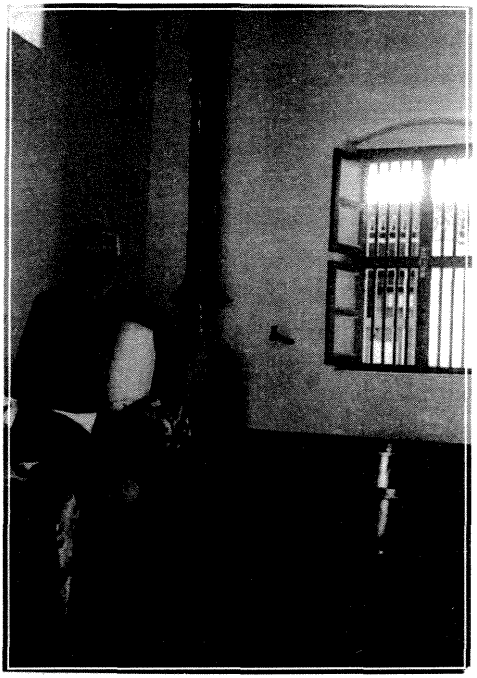

Bhagavan stând pe o piele de tigru, relaxându-se în baie. În fundal se află un boiler de aramă și hornul lui.

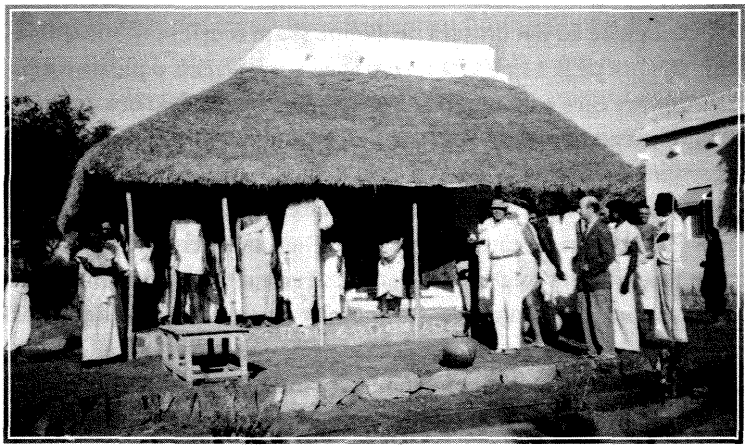

Bhagavan, având în mână bastonul și ulciorul de apă, dar cu capul la umbră, participă la ceremoniile de inaugurare dedicate noii case a lui Chadwick. Omul în costum occidental este Paul Brunton, iar cel cu pantaloni, care își ține mâna streașină la ochi, este S.S. Cohen.

Nu a spus pe șleau că dorea să se întoarcă în ashram, dar toți am bănuit că acesta era motivul biletului. Chinnaswami i-a arătat biletul lui Bhagavan și l-a întrebat ce să facă. Bhagavan i-a spus să nu răspundă biletului. După aproximativ o lună, când Ramaswami Pillai a revenit în ashram de bunăvoie, Chinnaswami a fost bucuros să-i dea iar vechiul post.

Bhagavan mi-a dat instrucțiuni să fac două șiruri de scări: unul pe la mijlocul malului estic, cu trepte late, și altul mai aproape de ashram, cu trepte puțin mai înguste. După ce am muncit timp de multe zile, am reușit să fac toate treptele mai late și aproape toate treptele mai înguste, cu excepția a patru sau cinci. Aceasta era situația la sfârșitul unei zile normale de lucru în toiul verii. Atunci, am simțit brusc impulsul de a termina treaba în acea zi. Cum știam că nu puteam s-o fac de unul singur, le-am oferit muncitorilor niște bani în plus pentru a rămâne la treabă și a mă ajuta. Toți au fost de acord să stea și să muncească până la terminarea lucrării. Bhagavan părea să fie de acord cu planul meu. El i-a cerut lui Krishnaswami, slujitorul lui din sală, să monteze niște lumini electrice pentru ca noi să vedem ce avem de făcut.

– Annamalai Swami s-a hotărât să termine lucrarea în această seară. Du-te și ajută-l montând niște lumini.

Lucrările au decurs fără probleme și am reușit să terminăm ultima treaptă pe la 11 noaptea. După vreo oră, a venit o ploaie torențială de vară care a umplut rezervorul în mai puțin de o oră. Înaintea furtunii, rezervorul era aproape gol. Pârâul din spatele ashramului a crescut atunci de la zero la o lățime de 1,5 metri și o adâncime de peste jumătate de metru în câteva minute. Nivelul apei din rezervor nu a scăzut timp de câteva săptămâni. Dacă n-am fi isprăvit treptele în acea seară, lucrarea ar fi fost amânată *sine die.* Să fi fost Bhagavan cel care mi-a însămânțat această hotărâre de a munci până târziu? Nu pot spune că așa a fost, dar n-aș fi surprins dac-ar fi adevărat.

Nu era ceva inedit pentru mine să lucrez noaptea. În ceea ce îl privea pe Bhagavan, eram de serviciu 24 de ore pe zi. Adesea eram nevoit să mă ridic din pat în toiul nopții pentru a supraveghea descărcarea unor mari roci de granit pe care le comandasem de la Adi-annamalai. Era muncă grea să miști din loc aceste pietre care aveau cam 3 metri lungime. Căruțașilor nu le plăcea să facă această muncă în arșița

zilei. În schimb, ei apăreau între miezul nopții și două dimineața. Când sosea transportul, Bhagavan venea în camera mea și mă trezea. Aveam întotdeauna în cameră un felinar de vânt, în caz că primeam un transport-surpriză în toiul nopții.

De obicei, Bhagavan venea și îmi spunea:

– Ia-ți felinarul și arată-le oamenilor unde să pună pietrele. Dă-le și o rangă ca să miște pietrele mai ușor.

Comandarea acestor pietre era una dintre cele mai plăcute îndatoriri pe care le aveam. Satul Adi-annamalai este situat pe traseul de *giri pradakshina*, la aproximativ 5,5 km de ashram. Ori de câte ori aveam nevoie de pietre noi, plecam din ashram pe la 6 dimineața și mergeam pe jos până în sat. Luam cu mine o mică pungă cu *iddlie*, banane și orez, pentru că deseori negocierile durau câteva ore. Înainte să plec, treceam întotdeauna pe la Bhagavan și îi spuneam ce aveam de gând să fac. Cred că lui Bhagavan i-ar fi plăcut să facă el însuși această treabă.

De câteva ori el mi-a spus:

– Dacă mi s-ar da mâncare ca asta, aș face bucuros o asemenea treabă.

Ca să ajung în sat îmi lua cam o oră și jumătate. Apoi, dura aproape toată dimineața până le dădeam tuturor pietrarilor detaliile comenzilor. Când munca era gata, mergeam la templul din Adi-annamalai, deoarece acolo era apă bună, și luam prânzul în templu. Pe la ora 1 reveneam în ashram, făcând tot traseul *giri pradakshina*.

În ciuda orarului meu încărcat, Bhagavan a insistat odată să memorez zece strofe din *Sivānanda Lahari* pe care le-a ales el însuși.

Odată, el mi-a spus:

– Dacă vrei *mōkṣa*, copiază această carte (*Ellām Ondrē*) în caietul tău. Apoi studiaz-o și trăiește conform preceptelor ei.

I-am spus lui Bhagavan:

– Mă faci să fiu mereu ocupat. Nu am timp de copiat. Dacă o copiază altcineva, o voi citi și studia bucuros.

Ellām Ondrē (Totul este Una) *este un text advaitic din secolul al XIX-lea, scris în limba tamilă. Singura traducere în limba engleză pe care am reușit să o depistez a fost publicată de o persoană privată în*

1950, la Colombo, în Sri Lanka, pentru a comemora cea de-a șaptezeci și una zi de naștere a lui Bhagavan.

Bhagavan a refuzat să-mi accepte scuzele.

– Ai timp să-ți scrii zilnic lista cu sumele pe care trebuie să le dea Chinnaswami fiecărui muncitor (*mekkedu*). Încerci să obții *mōkṣa* plătind un preț pentru ea? Îți cer s-o scrii tu însuți, pentru că, scriind-o, ea se va întipări în mintea ta. Dacă o scrii o dată, este ca și cum ai citi-o de zece ori. Scrie câte puțin în fiecare zi. Nu este nicio grabă. Chiar dacă îți ia o lună întreagă, trebuie s-o scrii tu însuți.

Din acea zi, mi-am rezervat puțin timp în fiecare zi pentru a o copia. Bhagavan însuși m-a ajutat, scriind antetele pentru fiecare capitol la pagina de cuprins a caietului meu. De asemenea, Bhagavan a încheiat copierea, scriind el însuși ultimul vers. Când copierea a luat sfârșit, el a parcurs întregul caiet, corectându-mi toate greșelile. Deși puteam să citesc destul de bine, nu m-am obosit niciodată să învăț să scriu cum se cuvine.

Altă dată, în timp ce îmi împărtășea niște planuri legate de construcții, Bhagavan a scris un verset din *Tirukkural* și mi l-a dat:

– „Starea de unitate în care te statornicești în Sine este mai mare decât un munte mare."

Am încă acest vers, care este acum trecut sub o fotografie a lui Bhagavan din camera mea.

Bhagavan îmi spunea frecvent că trebuia să fiu conștient de Sine în timp ce lucram.

El îmi spunea în repetate rânduri:

– Nu-ți uita natura ta adevărată. Nu este necesar să stai și să meditezi. Trebuie să meditezi tot timpul, chiar și când muncești.

La început, când am venit în ashram, i-am cerut lui Bhagavan o mantra. Drept răspuns, mi-a spus să repet încontinuu „Śiva, Śiva". Mai târziu, Bhagavan m-a sfătuit să mențin atenția în Inimă în timp ce lucram. Citisem că Bhagavan a vorbit despre un loc numit centrul Inimii, care este situat în partea dreaptă a pieptului. Am presupus că Bhagavan dorea ca eu să mă concentrez asupra acestui centru. Totuși, când am început să practic astfel, Bhagavan m-a oprit, corectându-mă.

– Acest centru din partea dreaptă a pieptului nu este Inima adevărată. Adevărata Inimă nu este situată nicăieri. Ea este atotcuprinzătoare.

El a continuat:

– Nu mai medita în centrul Inimii. Găsește sursa. Iată adevărata Inimă. Așa cum electricitatea nu vine în casele oamenilor de la multitudinea de contoare, ci dintr-o sursă unică, tot astfel întreaga lume are o sursă unică, ce este Sinele sau Inima. Caută și cercetează această sursă cu energie nelimitată. Dacă centrul Sinelui ar fi cu adevărat situat undeva în corp, Sinele ar muri când moare corpul.

Aceste remarci m-au făcut să înțeleg că așa cum cineva nu poate să perceapă natura electricității privind fix contorul din casa lui, cineva nu poate ajunge să resimtă nemijlocit curentul Sinelui concentrându-se în centrul Inimii. Am încetat să mă mai concentrez asupra acestui centru, încercând să urmez sfaturile lui Bhagavan.

Pentru a-mi menține atenția asupra Sinelui în timp ce lucram, am adoptat, cu permisiunea lui Bhagavan, abordarea tradițională constând în *„nēti, nēti"* (nu asta, nu asta) și afirmația „Eu nu sunt corpul și mintea; Eu sunt Sinele; Eu sunt totul".

Dacă tot vorbim despre chestiuni de spiritualitate, trebuie să menționez că, odată, am primit un fel de *hasta dīkshā* (inițiere prin atingere) de la Bhagavan, deși Bhagavan ar nega cu siguranță că a intenționat așa ceva.

S-a întâmplat în vechea sală de mese. Acolo se afla un robinet care era principala sursă de apă a întregului ashram. Discipolii obișnuiau să-și umple gălețile de la acel robinet, iar unii dintre ei chiar obișnuiau să se îmbăieze undeva în apropiere. Deoarece apa care curgea încontinuu făcuse ca pământul din preajma robinetului să fie foarte noroios, Bhagavan mi-a cerut să fac o platformă din cărămizi și ciment în jurul robinetului. Mi-am făcut treaba în timp ce Bhagavan stătea pe un scaun în apropiere. La un moment dat, el s-a ridicat în picioare și m-a lovit din greșeală cu capul de robinet. Aproape imediat a apărut o mare vânătaie. Bhagavan i-a cerut lui Madhava Swami să aducă niște *jambak* (balsam împotriva durerilor) pentru mine. Când a sosit balsamul, Bhagavan mi-a uns capul cu el și a masat partea rănită cu ambele mâini aproximativ 15 minute. Între timp, eu continuam să muncesc.

Mă gândeam: „Bhagavan spune mereu că eu nu sunt corpul. De ce să fac atâta caz pentru un fleac ca ăsta?"

Apoi mi-a venit un alt gând: „A apărut o problemă, dar această problemă a fost o binecuvântare. Numai din cauza acestui accident am avut norocul ca Bhagavan să-și pună ambele mâini pe capul meu. Deși la început nu eram conștient de asta, Bhagavan mă binecuvântează acum cu *hasta dīkshā*."

Bhagavan refuza întotdeauna să dea *hasta dīkshā* în mod expres, deși câțiva oameni îl imploraseră să o facă. Chadwick era unul dintre cei care doreau să fie inițiați astfel. Cândva, prin anii 1930, el a încercat să-l aducă pe Bhagavan în camera lui pentru a-i putea cere o *hasta dīkshā*. Pe vremea aceea, în jurul orei 1, Bhagavan obișnuia să meargă zilnic la Palakottu urmând cărarea mărginită de arborii de *banyan* care sunt acum în spatele dispensarului. Chadwick i-a cerut lui Rangaswami, care la acea vreme era slujitorul lui Bhagavan, să-l aducă înapoi în ashram trecând prin camera lui. El făcuse deja o cărare specială, astfel ca Bhagavan să poată veni cu ușurință în camera lui când se întorcea în ashram. Bhagavan trebuie să fi știut ce se petrecea, deoarece în ziua când Rangaswami a încercat să-l abată din drum, el nu a vrut să vină înapoi nici măcar pe traseul obișnuit. În schimb, a făcut un ocol mare și, în cele din urmă, s-a întors pe o cărare de pe munte. Chadwick a înțeles semnalul și a renunțat la planurile lui.

L-am întâlnit pe Chadwick încă din prima zi când venise la Ramanasramam. De fapt, eu am fost primul rezident al ashramului pe care l-a întâlnit intrând pe poartă, în 1935. Eu mă aflam sub marele arbore *iluppai* ce se înalță încă lângă intrarea principală. Chadwick a venit spre mine și, convins că trebuie să fiu Ramana Maharshi, s-a prosternat la picioarele mele.

Am încercat să-i spun:

– Nu sunt Ramana Maharshi. Ramana Maharshi este înăuntru. Dacă dorești *darśan*-ul lui, îți voi arăta unde se află.

Toate acestea au fost transmise atât cu ajutorul gesturilor, cât și al cuvintelor, deoarece niciunul dintre noi nu putea înțelege limba celuilalt. Pentru a clarifica lucrurile, l-am dus în sală și i-am arătat cine era adevăratul Bhagavan. După ce au făcut cunoștință unul cu altul, Chadwick și Bhagavan au vorbit ore întregi în engleză, ceea

ce era foarte neobișnuit. Bhagavan nu vorbea mult în engleză decât rareori, chiar dacă vorbea fluent această limbă.

Nu peste multă vreme a fost limpede că Chadwick avea de gând să stea în ashram o perioadă mai lungă. Asta a dat naștere unei mici probleme, deoarece nu aveam unde să-l cazăm. Cum aveam una dintre cele mai mari camere din ashram, în cele din urmă Chinnaswami a hotărât că trebuia s-o eliberez în favoarea lui Chadwick, ceea ce pentru mine nu era o problemă, deoarece mă puteam muta într-una dintre colibele acoperite cu frunze de cocotier. Lui Chadwick nu i s-a oferit una dintre aceste colibe, deoarece eram toți de acord că ele erau mult prea rudimentare pentru un străin. Chadwick a fost adus în camera mea în vreme ce eu îmi strângeam încă lucrurile. Când a aflat că eram dat afară pentru ca el să aibă unde sta, a refuzat să accepte camera.

– Acest om îmi place foarte mult. El nu trebuie alungat din cameră din cauza mea. Dacă îl obligați să plece, voi pleca și eu. Camera este suficient de mare. O putem folosi amândoi, a spus Chadwick.

Am fost cu toții puțin surprinși că acest străin atât de distins era dispus să împartă camera cu un necunoscut, mai ales știind că ar fi putut-o avea numai pentru el dacă ar fi vrut. Cum nu au existat obiecții față de această soluție, Chadwick s-a mutat în camera mea și a stat acolo aproximativ un an și jumătate.

În volumul A Sadhu's Reminiscences, *unde Chadwick însuși oferă o descriere a anilor petrecuți cu Bhagavan, autorul scrie că a împărțit camera numai vreme de trei luni. Când i-am spus acest lucru lui Annamalai Swami, acesta din urmă a presupus că, probabil, Chadwick uitase perioadele. Annamalai a spus că își amintește că a împărțit camera mult peste un an.*

Deși la început nu ne puteam spune multe unul altuia – mai târziu am învățat câteva cuvinte englezești, iar Chadwick a învățat puțină tamilă –, am devenit repede prieteni apropiați. Deseori, dădeam ocol muntelui împreună, folosind de regulă poteca din pădure, nu drumul periferic. Cu aceste ocazii, îl încântam depănând povești din *Yōga Vāsishta* și *Kaivalya Navanītam* în timp ce ne plimbam.

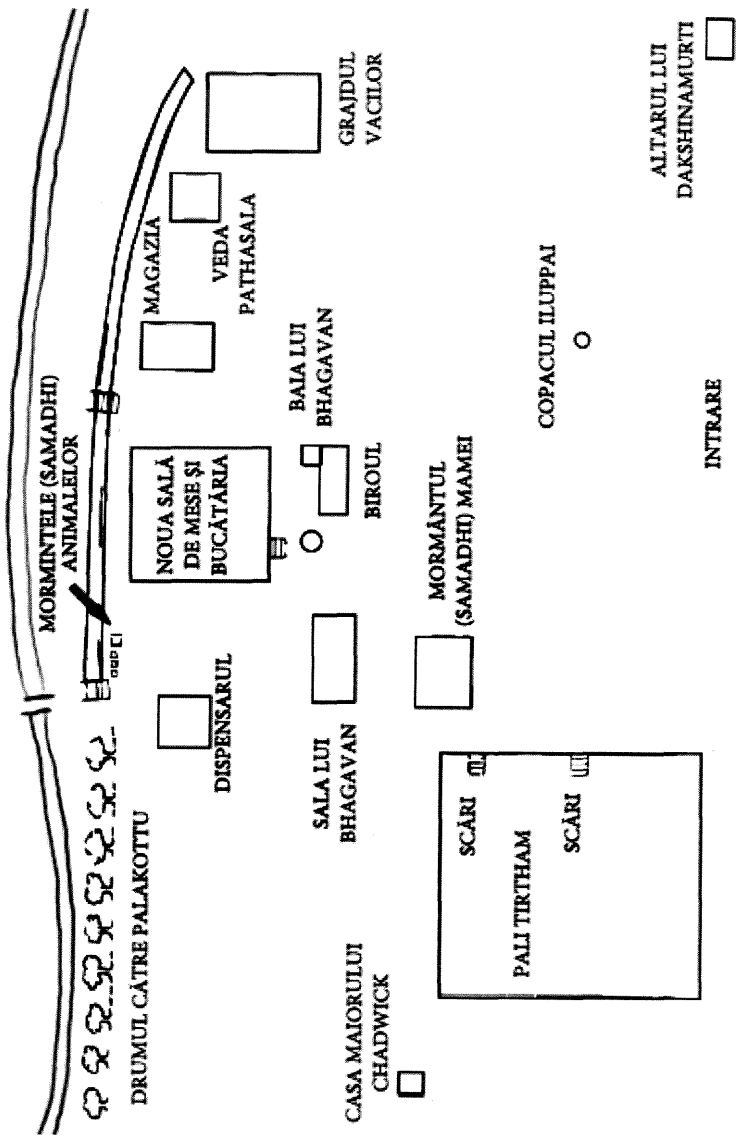
MORMINTELE (SAMADHI) ANIMALELOR
DRUMUL CĂTRE PALAKOTTU
MAGAZIA
VEDA PATHASALA
GRAJDUL VACILOR
NOUA SALĂ DE MESE ȘI BUCĂTĂRIA
BAIA LUI BHAGAVAN
BIROUL
DISPENSARUL
SALA LUI BHAGAVAN
MORMÂNTUL (SAMADHI) MAMEI
COPACUL ILUPPAI
ALTARUL LUI DAKSHINAMURTI
INTRARE
SCĂRI
PALI TIRTHAM
SCĂRI
CASA MAIORULUI CHADWICK

Kaivalya Navanītam *este un text* advaitic *tamil, având un caracter cu precădere filosofic.* Yōga Vāsishta *este un alt* tratat advaitic, *atribuit lui Valmiki, în care înțeleptul Vasishta răspunde la întrebările puse de Rama.*

Desigur, nu am putut contura decât foarte vag ideile respective, deoarece cunoșteam numai vreo 50 de cuvinte în engleză. Chadwick nu era deranjat să asculte aceste povestiri într-o engleză foarte aproximativă, deoarece ele îi dădeau ocazia de a discuta ulterior cu Bhagavan.

De câte ori ne întorceam din plimbările noastre, el îi spunea lui Bhagavan:

– Annamalai Swami a încercat să-mi spună o poveste din *Yōga Vāsishta*, dar nu am putut înțelege decât foarte puțin din ea.

Bhagavan mă întreba apoi ce întâmplare am încercat să povestesc. Eu îi spuneam lui Bhagavan titlul povestirii, iar el i-o povestea pe îndelete în engleză.

În timpul uneia dintre circumbulațiunile noastre (*pradakshina*) s-a rupt cureaua uneia dintre sandalele lui Chadwick. Pentru el, asta a fost un mare dezastru, pentru că nu putea să umble desculț în pădure. S-a așezat jos și a început să strige: „Arunachala, Arunachala!" După câteva secunde, am auzit un glas care a răspuns: „*Ōm* Arunachala!" Cel care a dat răspunsul, un păstor din zonă, s-a ivit de după o stâncă și ne-a întrebat de ce am strigat. I-am explicat că sandalele lui Chadwick tocmai se stricaseră și i-am arătat cureluşa ruptă. Păstorul ne-a scos din impas reparând-o cu două cuie pe care le-a extras din propriile sandale. După câteva minute, ne-a lăsat singuri, spunând că trebuia să aibă grijă de niște capre. Când ne-am întors în ashram, Chadwick i-a povestit incidentul lui Bhagavan.

După ce i-a spus povestea, Chadwick a conchis:

– L-am strigat pe Arunachala, și Arunachala mi-a venit în ajutor.

Bhagavan a fost de acord cu el:

– Da, Însuși Arunachala ți-a venit în ajutor.

În perioada cât am stat împreună, Chadwick a ținut să-mi arate un respect exagerat și stânjenitor. Odată, el a ajuns chiar să se prosterneze în fața mea și l-a pus pe slujitorul lui să fotografieze scena. De asemenea, el a făcut multe fotografii cu mine în timp ce supravegheam

lucrările de construcție. Nu știu ce s-a întâmplat cu aceste fotografii, deoarece Chinnaswami l-a obligat pe Chadwick să i le predea.

Am cercetat întreaga arhivă fotografică a ashramului, crezând că voi putea să ilustrez această carte cu unele dintre aceste fotografii. Din păcate, se pare că niciuna dintre ele nu s-a păstrat. Cele mai multe fotografii din această carte nu provin din arhiva ashramului.

După un an și jumătate, Chadwick s-a hotărât că dorește o cameră numai a lui. Chinnaswami i-a dat permisiunea să construiască în ashram, un privilegiu rareori acordat pe acele vremuri. Este limpede că Bhagavan nu se opunea acestei idei, deoarece m-a ajutat să supervizez construcția camerei. De asemenea, el a participat la *grihapravēsam* (ceremonia de inaugurare), tronând asupra ei dintr-un mare scaun de lemn pe care Chadwick s-a îngrijit să i-l pună la dispoziție.

La scurt timp după ce camera a fost construită, Chadwick s-a hotărât să viziteze Japonia timp de o lună. După câte se pare, el dorea de mulți ani să ajungă acolo. În timp ce Chadwick era în Japonia, Bhagavan m-a rugat să construiesc un jgheab la acoperișul lui Chadwick, deoarece observase că apa de ploaie se scurgea între zidul fațadei și acoperișul de paie al verandei. Mi-a dat această sarcină, iar mai târziu a venit în inspecție, pentru a se asigura că mi-am făcut bine treaba. Slujitorul lui Chadwick a primit permisiunea de a se întoarce acasă în Kerala pe timpul călătoriei lui Chadwick în Japonia. Când Chadwick ne-a scris, anunțându-și data întoarcerii, Bhagavan a trecut pe la biroul administrației, dând instrucțiuni ca slujitorul să fie informat, pentru a putea reveni la ashram în timp util. Menționez aceste mici episoade banale, deoarece ele demonstrează grija și preocuparea pe care le arăta Bhagavan față de discipolii săi veritabili.

La câteva luni după sosirea lui Chadwick în ashram, un discipol pe nume Seshayer s-a plâns că Chadwick primea pachete cu carne prin poștă. Era o acuzație absurdă, deoarece conducerea ashramului nu permitea consumul de carne acolo. Bhagavan a trimis după mine și m-a întrebat dacă era adevărat. Cum împărțeam aceeași cameră cu Chadwick și îl vedeam mâncând în fiecare zi, l-am putut asigura pe Bhagavan că acuzația era complet neîntemeiată.

Bhagavan a conchis citând un vers din Appar:

Dacă o persoană este atât de rea încât mănâncă [carne de] vacă, totuși, dacă el devine devot al Zeului Śiva, ce are Gangele în păr, chiar dacă face un asemenea act hain, el este Dumnezeul meu și mă prosternez în fața lui.

Înainte de a continua cu ceea ce povestește Annamalai Swami, vreau să spun cum am strâns și am compilat materialul pentru această carte. L-am intervievat pe Annamalai Swami pe o perioadă de șase săptămâni în 1987. Deși a vădit o memorie remarcabilă în privința unor detalii vechi de 50–60 de ani, el nu-și amintea în ce ordine au avut loc întâmplările ori când s-au petrecut anumite evenimente. Pentru a stabili o cronologie rezonabilă și de încredere, am coroborat povestirile lui cu relatările publicate de alți discipoli și am studiat vechile evidențe contabile de la Ramanasramam în scopul de a vedea când anume se desfășurau anumite proiecte. De asemenea, am studiat toate vechile fotografii ale ashramului pentru a vedea în ce ordine au fost construite clădirile. Ori de câte ori a fost posibil, am încercat să coroborez povestirile vorbind cu alți discipoli, precum Ramaswami Pillai și Kunju Swami, care au locuit și au muncit în ashram în anii 1920 și 1930. Ca urmare a acestor cercetări, pot spune că, deși povestirile provin din memoria lui Annamalai Swami și din însemnările cuprinse în jurnalul său, în genere, structura cărții și ordinea în care sunt povestite întâmplările îmi aparțin în totalitate. Ca o verificare finală, Annamalai Swami a parcurs manuscrisul de două ori și, făcând câteva corecturi minore, s-a declarat mulțumit că povestirile lui au fost redate cu acuratețe.

O dată sau de două ori l-am putut convinge pe Annamalai Swami că datele pe care le-am descoperit în cursul cercetărilor mele erau mai verosimile decât ce își amintea el. De exemplu, până când nu i-am dovedit că Seshadri Swami (un om pe care l-a întâlnit pe când se îndrepta spre Ramanasramam) a murit în ianuarie 1929, Annamalai Swami era convins că ajunsese pentru prima dată la Bhagavan în 1930. Au existat totuși niște povestiri legate de construcția Templului Mamei, asupra cărora nu am putut cădea niciodată de acord. Annamalai a plecat din ashram (împrejurările vor fi descrise ulterior în acest capitol) în 1938 și a mers să locuiască la Palakottu pentru a se dedica într-o mai mare măsură meditației. Toate indiciile pe care le-am descoperit dovedesc că lucrările la Templul Mamei au început în 1939. O ceremonie de inaugurare a lucrărilor a avut loc în luna septembrie a acelui an, iar o placă

de comemorare a acestei ceremonii se găsește încă pe peretele exterior de sud al templului. Deși i-am arătat lui Annamalai Swami toate documentele relevante în această privință, el este convins și astăzi că a lucrat la construcția acestui templu înainte de a pleca din ashram la mijlocul anului 1938. Respectându-i dorința, am inclus povestirile lui despre templu în acest capitol. Personal, cred că ele țin de începutul și mijlocul anilor 1940, o perioadă când Annamalai Swami a supravegheat iarăși lucrările de construcție din ashram.

Ultima mea sarcină importantă în ashram a fost supervizarea unor lucrări la *garbhagriha* (altarul interior) din Templul Mamei. Arhitectul-șef al templului (*sthapati*) conducea întreaga lucrare. N-am făcut decât să-i supraveghez pe unii dintre muncitori și să hotărăsc cât să fie plătiți pentru fiecare zi. Chinnaswami dorea de mulți ani să construiască un mare templu deasupra rămășițelor pământești ale mamei sale. Bhagavan a fost de acord să se construiască un templu, dar începerea lucrărilor a fost amânată până când celelalte clădiri importante din ashram au fost terminate. Cândva, pe la sfârșitul anilor 1930, mi-a cerut să aflu cum anume vedea Bhagavan acest templu.

–Bhagavan îți împărtășește întotdeauna planurile sale. Te rog, întreabă-l ce are de gând în legătură cu Templul Mamei, dacă vrea să-l construiască la dimensiuni modeste sau la scară mare.

I-am transmis lui Bhagavan acest mesaj. Răspunsul lui a fost:

–Dacă este bine construit și la scară mare, voi fi mulțumit.

Chinnaswami, care de mult nu mai era sigur de intențiile lui Bhagavan, a fost foarte fericit să audă vestea, începând imediat pregătirile pentru construcție.

Cum zidăria templului nu era una obișnuită, a fost nevoie să se aducă în ashram un specialist din afară. Întregul proiect a fost încredințat unui expert în arhitectura și ingineria templelor. El a adus cu sine mulți pietrari cu experiență la construirea templelor. Deoarece toți muncitorii erau plătiți cu ziua, mi s-a cerut să-i supraveghez pe unii dintre ei, pentru a fi sigur că își meritau banii. Deși nu știam nimic despre construirea templelor, aveam suficientă experiență la supravegheat muncitorii pentru a vedea că pietrarii munceau intenționat într-un ritm foarte lent. Fiind considerați muncitori calificați, ei primeau zilnic un salariu foarte mare, deși făceau foarte puțin. Mi

se părea că trăgeau intenționat de timp, făcând în trei zile ceea ce se putea face într-o zi. Le-am spus că înșelau ashramul, încercând să-i conving să muncească onest, dar ei au refuzat să-și schimbe modul de lucru.

Unul dintre ei mi-a spus:

– Voi, toți ăștia de aici, mâncați și dormiți degeaba. De ce ne bateți la cap cu munca? Voi nu pierdeți nimic dacă noi muncim lent.

După câteva încercări eșuate de a-i face să muncească, i-am spus problema lui Bhagavan.

– Cei care lucrează la templu muncesc foarte lent. Seara, Chinnaswami îi plătește cât am scris eu pe statul de plată. Nu-mi place să irosesc banii ashramului cu muncitori necinstiți, dar nu am autoritatea de a-i concedia. Zilnic, scriu pe *mekkedu* că trebuie să primească salariul întreg pentru o zi de muncă. Dar ei fac în trei zile ce se poate face într-o singură zi. Dacă scriu că trebuie plătiți pentru o muncă pe care nu au făcut-o, nu înseamnă că trag pe sfoară ashramul?

Bhagavan a răspuns:

– Nu-ți face griji în legătură cu asta. Dacă înșală așa, primind de la ashram bani pe care nu i-au câștigat cinstit, acești bani nu vor rămâne la ei. În cele din urmă, vor descoperi că singurele lor posesiuni sunt ciocanele și daltele. Salariile pe care le-au primit oneros vor fi irosite. Ei nu-l pot înșela pe Bhagavan, nu se pot înșela decât pe ei înșiși. Ei nu-l pot exploata pe Bhagavan.

A făcut o pauză și a adăugat:

– Ei exploatează și iau banii ashramului. Acești bani nu vor rămâne la ei. Nu trebuie să ne îngrijorăm de aspectul financiar al activității, deoarece Dumnezeu ne va pune la dispoziție toți banii de care avem nevoie.

Ca de obicei, încrederea vădită de Bhagavan a fost întemeiată. Templul a grevat într-o mare măsură resursele financiare ale ashramului, dar am reușit întotdeauna să asigurăm continuitatea lucrărilor. Existau zile când ashramul depindea de donațiile primite în cursul zilei pentru ca seara să plătească salariile. La începutul zilei noi angajam muncitori, chiar dacă nu aveam bani să-i plătim. În cursul zilei soseau niște donații în diferite moduri, iar până seara existau întotdeauna suficienți bani pentru a plăti salariile muncitorilor.

În cele din urmă, conștiința nu mi-a mai îngăduit să-i supraveghez pe cei care munceau la templu.

I-am spus lui Chinnaswami că nu mai vreau să fac această treabă. „De câte ori scriu lista cu salarii, simt că trag pe sfoară ashramul."

Chinnaswami mi-a acceptat demisia, cerându-i arhitectului-șef să preia toate atribuțiile. Am revenit la supravegherea celorlalte proiecte care se desfășurau în ashram.

Este bine-cunoscut faptul că Bhagavan nu accepta niciodată bani, dar odată, în perioada când se construia Templul Mamei, l-am văzut umblând cu bani pentru câteva minute. Unul dintre arhitecți a fost concediat de arhitectul-șef, pentru că acesta începuse să-l antipatizeze.

Acest om a venit la Bhagavan, i-a pus în mână toți banii câștigați pe șantier și i-a spus:

– Munceam cu toată onestitatea, dar omul acesta mi-a cerut să plec. Îl rog pe Bhagavan să mă binecuvânteze.

Bhagavan i-a dat o binecuvântare tăcută privindu-l aproximativ zece minute. La capătul acestui răstimp, Bhagavan i-a înapoiat banii.

Când pereții altarului interior (*garbhagriha*) au ajuns la tavan, Bhagavan mi-a cerut să pictez numele templului pe peretele din față. Dacă te uiți deasupra intrării în *garbhagriha*, poți vedea doi elefanți ciopliți în piatră. Sub picioarele lor este cioplit un sul. Pe acest sul este cioplit numele complet al templului: *Mātrubhūtēsvarālayam* (Templul lui Dumnezeu în Forma Mamei). Pentru a mă ajuta, Bhagavan a scris acest nume cu litere sanscrite. El dorea să fac un șablon, apoi să zugrăvesc literele pe sul. Mai târziu, unul dintre arhitecți avea să dea cu dalta pe acea porțiune, ștergând literele zugrăvite de mine.

Am stat în sală împreună cu Bhagavan, decupând atent numele. Îmi concentram întreaga atenție asupra lucrului, știind că nu mi se va îngădui nici cea mai mică greșeală. Pe la ora 3 după-amiaza, Bhagavan obișnuia să iasă din sală pentru a urina. La ora respectivă, în acea zi, el s-a ridicat în picioare și a început să se îndrepte spre ușă. Cu excepția mea, toți cei din sală s-au ridicat în picioare. Eu tocmai decupam o literă și nu voiam să risc s-o greșesc luându-mi foarfeca de pe hârtie.

Am auzit pe cineva murmurând în spatele meu:

–Bhagavan s-a ridicat, dar omul ăsta n-are pic de respect. El încă stă așezat pe podea. Nici măcar nu s-a oprit din ceea ce face.

Bhagavan trebuie să-l fi auzit și el pe omul acela, căci a părut să nu mai dorească să iasă din cameră. În schimb, a venit și s-a așezat lângă mine pe podea. El mi-a pus mâna pe umăr și m-a privit cu atenție cum terminam de decupat acea literă. Apoi, renunțând să mai iasă, s-a ridicat de pe podea, apoi s-a așezat iar pe canapea. Ulterior, nimeni nu s-a mai plâns că sunt lipsit de respect.

Când am terminat decuparea, am zugrăvit literele pe sulul de la picioarele elefanților. În timp ce lucram acolo, arhitectul-șef a încercat să mă oprească. Nu-i eram prea simpatic, deoarece îi vorbisem deja despre trândăvia lucrătorilor săi.

El mi-a strigat:

– Nu mai zugrăvi! Sunt singurul competent să scrie litere astfel! Cum ai putea să faci așa ceva cum se cuvine?

Din nou, Bhagavan mi-a sărit în ajutor. El era prin apropiere, privindu-mă cum zugrăveam literele.

El l-a redus la tăcere pe arhitectul-șef spunând:

– Nu el a hotărât să o facă. Chiar eu i-am spus.

Știind că nu-l poate nesocoti pe Bhagavan, mi-a îngăduit să zugrăvesc literele.

Când construcția era aproape gata, un sculptor foarte priceput a primit sarcina de a face o statuie a lui Yogambika din cinci metale diferite. Ea urma să fie făcută prin tehnica „cerii pierdute". Mai întâi, se face o statuie de ceară, care este total acoperită cu argilă în afara unei mici găuri. Odată ce argila s-a uscat, ea este tratată termic pentru a se întări. Din cauza căldurii, toată ceara se scurge prin gaură, lăsând în urmă un mulaj din argilă întărită în care se poate turna metalul topit.

Turnarea metalelor topite trebuia făcută într-un moment fast. Astrologii consultați au ales o anumită zi, spunând că turnarea trebuia efectuată între 8 și 11:30 seara în ziua respectivă. Mulajul fusese făcut dinainte, deoarece acesta nu era necesar să fie făurit într-un moment fast.

Sculptorul a aprins focul la ora 8 seara în ziua aleasă într-un loc situat între dispensarul ashramului și arborii *banyan*. Deși a muncit din greu timp de câteva ore, el nu a putut face ca metalele să se topească în creuzet. Nu mă pricepeam la asemenea lucruri, dar până și eu puteam să văd că focul era foarte, foarte puternic. Sculptorul era nevoit adesea să-și stropească hainele cu apă rece pentru a contracara

arșița, el lucrând mereu cu focul numai de la distanță, prin intermediul unor clești foarte lungi.

Bhagavan a plecat să se culce la ora obișnuită, dar când ora 11:30 a trecut fără ca metalele să dea semne că se vor topi, m-am simțit îndreptățit să-l trezesc. M-am dus în sală, i-am explicat situația și l-am întrebat ce trebuia să facem. Bhagavan nu mi-a răspuns. În schimb, s-a ridicat din pat, ieșind să vadă cu ochii lui cum avansau operațiunile. El s-a așezat pe un scaun la o distanță de aproximativ 3 metri de creuzet și a privit cu atenție focul. După vreo două minute și fără ca sculptorul să facă ceva în plus, toate metalele au început să se topească.

Bhagavan a privit în timp ce metalele erau turnate printr-o gaură făcută în piciorul mulajului. Când a fost mulțumit, considerând că munca era executată așa cum trebuia, el s-a întors în sală și s-a culcat. A doua zi, când sculptorul a spart mulajul și a examinat statuia, a anunțat plin de mândrie că era fără cusur.

Cândva prin anii 1930, când terminaserăm deja multe clădiri din ashram, am primit o vizită neașteptată de la tatăl meu. L-am dus în sală și i l-am prezentat lui Bhagavan.

Pe drum, i-am spus tatălui meu:

– Deoarece mi-ai dat naștere, te-am adus la Bhagavan. Te rog, ia de la el orice binecuvântări ai nevoie.

Tatăl meu era vădit mulțumit că devenisem un discipol fervent al lui Bhagavan.

– Când erai tânăr, eu nu doream să devii *sādhu*, dar acum sunt fericit că am dat naștere unui asemenea fiu. Precum tatăl lui Markandeya, sunt fericit că am adus pe lume un astfel de *tapasvin* (practicant de *tapas*).

Înainte de nașterea lui Markandeya, tatăl lui practicase tapas *vreme de mulți ani pentru a avea un fiu. În cele din urmă, Śiva a apărut în fața lui, întrebându-l:*

– Dorești să ai un fiu plin de virtuți, care nu va trăi decât până la vârsta de 16 ani, sau un fiu cu mintea întunecată și rea, care va ajunge la bătrânețe?

Tatăl lui Markandeya a ales să aibă un fiu cu viață scurtă, dar pios.

Când l-am dus la Bhagavan, Bhagavan a început să-i povestească despre toată activitatea mea din ashram.

– Toate aceste clădiri mari din ashram sunt construite de fiul tău!

Am respins această afirmație:

– Nu, nu. Ele sunt construite prin grația ta. Totul este parte din jocul tău divin (*līlā*). Cum aș fi putut face vreunul dintre aceste lucruri de unul singur?

Apoi tatăl meu a făcut o afirmație surprinzătoare:

– Oriunde vei merge, acel loc va fi prosper. Am văzut asta în horoscopul tău. A existat o anumită conjuncție care arăta că oriunde vei locui vor apărea clădiri și temple. Iată de ce am încercat să te țin acasă. Voiam ca aceste clădiri să fie în satul nostru. Știam că, dacă vei deveni *sannyāsin*, vei pleca să locuiești în altă parte. Am încercat să te împiedic să devii *sannyāsin* și nu te-am dat la școală. Credeam că, dacă nu vei învăța să citești, nu vei citi scripturile și nu te va preocupa Dumnezeu. Planul meu a eșuat, deoarece destinul tău era să vii aici. Nu am regrete. Sunt mulțumit că lucrurile au ieșit așa.

Tatăl meu a rămas în ashram aproximativ o lună, timp în care am făcut *giri pradakshina* aproape în fiecare zi. Când vizita s-a încheiat, l-am condus la gară. În timp ce așteptam trenul, tata a început să plângă. M-a întrebat dacă mă va mai vedea în această viață. Aveam senzația limpede că răspunsul este „nu".

Cu toate acestea, pentru a-l consola, am spus:

– Nu cred că ne vom mai vedea în această viață. Dar poate că te vei naște într-o altă viață și vei veni la mine. Poate că în acea viață ne vom iubi unul pe altul. Dumnezeu poate să le rânduiască pe toate pentru a se întâmpla așa.

Sentimentul meu s-a dovedit a nu fi greșit. Nu mi-am mai revăzut tatăl.

Mai târziu, mama a venit și ea și a stat o lună în ashram. I-am făcut cunoștință cu Bhagavan și am făcut *giri pradakshina* împreună cu ea aproape în fiecare zi. La sfârșitul lunii ea a spus că dorea să stea în ashram și să aibă grijă de mine la fel cum mama lui Bhagavan a avut grijă de el la Skandashram. Deoarece aveam senzația limpede că destinul ei era altul, am rugat-o să meargă și să discute această problemă cu Bhagavan. Bhagavan nu i-a dat permisiunea să rămână. De fapt, el nici măcar nu a discutat cu ea această problemă.

Când ea l-a întrebat dacă să plece ori să rămână, Bhagavan a spus: „Pō! Pō! Pō! Pō!" (Pleacă! Pleacă! Pleacă! Pleacă!) și a dat-o afară cu un gest al mâinii.

După câțiva ani, am primit o scrisoare care mă anunța că tatăl meu a murit.

După ce i-am arătat-o lui Bhagavan, i-am spus:

– Te rog, binecuvântează-l pentru că mi-a dat naștere. Fără această naștere, cum aș fi putut veni în prezența ta?

Bhagavan a încuviințat din cap și a spus: „Da". Când mama mea a murit, l-am rugat același lucru și am avut parte de același răspuns.

Perioada cât am fost lucrător în ashram se încheia, deși eu nu-mi dădeam seama de asta la vremea respectivă. Privind în urmă, îmi pot aminti doar o mică întâmplare ce demonstra că Bhagavan știa că perioada mea de ședere în ashram se apropia de sfârșit.

Săpam ceva cu un vătrai, când Bhagavan a venit și m-a întrebat:

– Ai hotărât să faci asta din proprie inițiativă sau Chinnaswami ți-a cerut să o faci?

I-am spus că Chinnaswami îmi ceruse s-o fac. Bhagavan nu a fost foarte mulțumit.

– Deci, ți-a dat de lucru. Deci, ți-a dat de lucru. De ce îți dă asemenea munci?

Puțin mai târziu, Yogi Ramiah i-a spus lui Bhagavan:

– Annamalai Swami muncește din greu. Trupul i-a slăbit foarte mult. Ar trebui să-l mai scutești.

Bhagavan a fost de acord cu el:

– Da, ar trebui să-l lăsam să se odihnească puțin. Trebuie să-i dăm libertatea.

După câteva zile, m-am dus la baia lui Bhagavan să-l ajut să facă baia de dimineață. Ca de obicei, Madhava Swami și cu mine i-am făcut baie cu ulei și l-am masat.

La final, Madhava Swami a spus:

– Bhagavan, oamenii care iau *ganjā lēhiyam* (un preparat ayurvedic al cărui ingredient principal este cannabisul) resimt un anumit tip de *ānanda* (beatitudine). Care este natura acestei *ānanda*? Este aceeași *ānanda* despre care vorbesc scripturile?

– Este un obicei foarte prost să mănânci această *ganjā*, a răspuns Bhagavan. Apoi, râzând în hohote, a venit spre mine, m-a îmbrățișat și a strigat „Ānanda! Ānanda!" Așa se poartă acești oameni care iau *ganjā*.

Nu a fost o îmbrățișare scurtă. Mai târziu, Madhava Swami mi-a spus că Bhagavan m-a ținut strâns cam două minute. După primele câteva secunde, mi-am pierdut complet percepția propriului corp și a lumii. Inițial, a fost un sentiment de fericire și beatitudine, dar curând, el a fost înlocuit de o stare în care nu erau senzații și experiențe. Nu mi-am pierdut cunoștința. Pur și simplu, am încetat să mai fiu conștient de ceea ce se întâmpla în jurul meu. Am rămas în această stare aproximativ 15 minute. Când mi-am recăpătat percepția obișnuită a lumii, stăteam în picioare, singur în baie. Madhava Swami și Bhagavan plecaseră de mult să ia micul dejun. Nu-i văzusem deschizând ușa și plecând, nici nu auzisem clopoțelul care anunța micul dejun.

Această experiență mi-a schimbat total viața. Imediat ce mi-am redobândit starea de conștiență normală am știut că viața mea de lucrător la Sri Ramanasramam se încheiase. Am știut că din acel moment urma să trăiesc în afara ashramului, petrecându-mi cea mai mare parte a timpului în meditație. Exista o regulă potrivit căreia doar cei care munceau în ashram puteau locui tot timpul acolo. Cei care doreau să-și petreacă timpul în meditație trebuiau să locuiască altundeva. Așadar, știam că va trebui să plec din ashram și să-mi câștig singur existența, dar gândul că voi pierde mesele regulate și camera mea din ashram nu m-a îngrijorat niciodată.

Mi-am făcut apariția cu întârziere în sala de mese pentru a-mi lua ultima masă acolo. De cum am terminat de mâncat, am început să urc muntele, în căutarea lui Bhagavan. L-am găsit așezat pe o piatră mare.

– M-am hotărât să plec din ashram. Vreau să merg la Palakottu pentru a trăi de unul singur și a medita, am spus eu.

Palakottu este o parcelă de pământ situată în imediata apropiere a ashramului, la vest de acesta. Câțiva discipoli ai lui Bhagavan, care nu doreau să locuiască tot timpul în ashram, locuiau și meditau acolo.

–Ah! Foarte bine! Foarte bine! Foarte bine! a exclamat Bhagavan.

Era limpede că Bhagavan era de acord cu decizia mea. Cum să fi fost altfel, dacă însuși Bhagavan mi-a dăruit experiența care a accelerat luarea deciziei?

După ce am obținut permisiunea lui Bhagavan, mi-am împachetat lucrurile și mi-am încuiat camera. Am încuiat, de asemenea, toate locurile de care eram răspunzător.

I-am dus mănunchiul de chei lui Chinnaswami și i-am spus:

– Am hotărât să merg și să locuiesc la Palakottu. Te rog să primești aceste chei spre păstrare.

Firește, Chinnaswami a fost foarte surprins:

– De ce pleci? Tu ai construit toate aceste clădiri. Ai făcut atât de multe aici. Cum poți pleca după ce ai muncit atât? Unde vei dormi? Cum vei mânca? Vei avea multe probleme, pentru că nu vei putea să-ți câștigi existența. Nu pleca, stai aici.

I-am spus că nu mă voi răzgândi. De asemenea, am încercat să-i dau cheile, dar el a refuzat să le accepte. Nu doream încă o ceartă cu el, așa că i-am înmânat cheile lui Subramaniam, care era și el în birou, apoi am plecat.

A fost o schimbare bruscă în viața mea. La câteva ore după acea experiență, mă îndreptam pe jos spre Palakottu, știind foarte bine că lăsasem în urmă vechea mea viață activă.

Palakottu

Când i-am cerut permisiunea lui Bhagavan de a pleca la Palakottu, nu aveam idee despre cum voi trăi sau despre cum mă voi întreține cât voi locui acolo. Credeam că astea sunt niște probleme minore care, cu timpul, se vor rezolva de la sine. Cum era limpede că Bhagavan era de acord cu decizia mea, aveam încredere că el va continua să aibă grijă de mine. Curând, încrederea mea s-a dovedit a fi întemeiată. Mergând spre Palakottu, l-am întâlnit pe Munagala Venkataramiah, cel care a alcătuit volumul *Talks with Ramana Maharshi.*

– Tocmai am plecat din ashram. Merg la Palakottu să caut locuință. Am hotărât ca de acum încolo să-mi petrec timpul în meditație, i-am spus.

Munagala Venkataramiah a fost uimit să audă vestea, dar în același timp a fost foarte fericit, căci avea nevoie de cineva care să aibă grijă de coliba lui.

– Astăzi am primit o telegramă de la Bombay și trebuie să plec imediat acolo. Sunt în drum spre gară. Ia cheile colibei și stai acolo până mă întorc. Nu va trebui să cumperi nimic. În cameră găsești tot ce vei avea nevoie. Probabil că mă voi întoarce peste o lună.

După ce mi-a dat cheile, a pornit grăbit către gară, neavând timp nici măcar să-mi arate camera.

Nu mi-a luat mai mult de câteva minute pentru a-mi aduce puținele lucruri în colibă. Trebuia rezolvată totuși problema hranei – nu aveam bani, și nici cum să fac rost de bani –, dar mintea mea refuza să acorde atenție acestei probleme. În starea mea de euforie, presupuneam pur și simplu că Bhagavan se va îngriji de toate. Încrederea mea s-a dovedit din nou a fi justificată. După câteva ore, slujitorul lui Chadwick a apărut cu o sobă, câteva vase de gătit și provizii suficiente pentru a-mi găti o masă. Slujitorul și-a explicat prezența susținând că Maiorul îi spusese să vină și să-mi prepare masa de prânz. Nu am fost surprins că Chadwick se hotărâse să mă ajute.

Noi ne împrieteniserăm deja de câțiva ani. Ceea ce m-a surprins totuși au fost împrejurările acestei oferte de ajutor. În acea dimineață, Chadwick stătuse în vechea sală cu Bhagavan, încercând să mediteze. Nu avea prea mare succes, căci, de fiecare dată când închidea ochii, în minte îi apărea fața mea. După câteva încercări nereușite de a alunga imaginea, a renunțat la tentativele de meditație și a plecat din sală. Mergând spre camera lui – mi-a povestit asta mai târziu tot în respectiva zi –, era îngrijorat că nu putea să mediteze, ajungând la concluzia că nu era bine să întrețină prietenii apropiate cu alți discipoli, deoarece acestea îi tulburau mintea.

Când a ajuns în cameră, slujitorul lui i-a spus:

– Annamalai Swami a plecat din ashram în această dimineață, ducându-se să locuiască la Palakottu.

Chadwick a fost la fel de surprins ca toți ceilalți să audă această veste, dar, nu peste mult timp, surprinderea a lăsat locul unei senzații de ușurare. A decis că imaginile feței mele care-i reveneau insistent în minte cu câteva minute în urmă nu erau niște bruiaje nedorite în meditația lui, așa cum a presupus anterior. Ele erau, în schimb, niște mesaje din partea lui Bhagavan, mesaje care sugerau că trebuia să-mi acorde cumva ajutorul.

Chadwick i-a dat câteva instrucțiuni slujitorului său:

– Annamalai Swami este un discipol devotat care l-a slujit pe Bhagavan vreme de mulți ani. Mă simt cumva obligat să am grijă de el. Ia niște alimente, du-le în coliba lui și pregătește-i o masă. Acum este ora 10 dimineața. La 11:30, când clopotul din ashram va suna anunțând prânzul, vreau ca Annamalai Swami să stea la masă și să mănânce un prânz bun. Nu vreau să sufere vreo neplăcere pentru că a plecat din ashram.

Mai târziu în aceeași zi Chadwick a venit personal să vadă cum mă descurcam.

–De câțiva ani te văd cum pui în practică planurile de construcție ale lui Bhagavan. Acum, că ashramul nu-ți mai asigură existența, mă voi îngriji de toate nevoile tale. Voi avea grijă să nu fii nevoit să pleci nicăieri pentru a căuta hrană.

Pentru a-și adeveri spusele, mi-a adus imediat o sobă, ustensile de gătit și alimente suficiente pentru multe zile. În săptămânile care au urmat, el îmi verifica proviziile de hrană de câte ori venea în vizită. Nu

întreba niciodată dacă aveam nevoie de ceva, preferând întotdeauna să constate el însuși cum stăteau lucrurile. Dacă avea impresia că un anumit aliment era pe terminate, îi spunea slujitorului să cumpere provizii noi și să mi le aducă.

Era un aranjament foarte convenabil, deoarece, curând după ce m-am mutat la Palakottu, Bhagavan însuși mă sfătuise să nu cer nimic nimănui.

– Trebuie să trăiești din ceea ce hotărăște să-ți trimită Dumnezeu, atâta timp cât este hrană *sattvică*. Ține-te la distanță de lucrurile care se întâmplă împrejurul tău. Stai în coliba ta cât mai mult timp cu putință și nu-ți irosi timpul vizitând alți oameni.

Odată, Bhagavan îmi spusese o povestire stranie din vremuri străvechi despre niște devoți care erau capi de familie. Acești oameni locuiau cu familiile lor într-un oraș, dar nu prea aveau contact cu ele. În fiecare dimineață, ei găteau și mâncau câte ceva, apoi mergeau într-o pădure din apropiere, unde își petreceau mai tot timpul dormind sub copaci. Pe la asfințit se întorceau în oraș la casele lor. De la asfințit până dimineața ei se dedicau cântecelor devoționale (*bhajan*) și altor practici spirituale. Cum aveau suficienți bani pentru a trăi fără să muncească, puteau să facă așa în fiecare zi. Acești capi de familie nu s-au amestecat niciodată cu oamenii din lume. În schimb, ei au trăit într-o detașare completă și și-au petrecut tot timpul gândindu-se la și adorându-l pe Dumnezeu.

Bhagavan nu a încurajat niciodată comportamentele extreme, dar când îmi vorbea despre acești oameni, era limpede că era de acord cu stilul lor de viață. Cred că încerca să mă facă să înțeleg că însoțirea cu oamenii din lume este un impediment în *sādhanā* cuiva. Când m-am mutat la Palakottu, am încercat să urmez acest sfat, ducând o viață lipsită de atașamente și retrasă.

Am stat două luni în coliba lui Munagala. Când el s-a întors de la Bombay, am găsit o altă colibă nelocuită, care fusese până nu demult ocupată de Tambiram, fiul lui Mudaliar Patti. El a fost foarte fericit să-mi dea camera, deoarece îl ajutasem puțin la construirea ei.

– Înăuntru se găsesc toate lucrurile de care ar putea să aibă nevoie un *sādhu*. Ia cheia și folosește camera cât timp sunt plecat, a spus el.

Câteva luni mai târziu, când s-a întors, el nu a mai dorit să-și recapete camera.

– Ți-am oferit această cameră. De ce să ți-o cer înapoi acum? Sunt multe colibe aici. Voi locui altundeva.

La acea vreme, eram în termeni amicali cu Vaikunta Vas, un om care devenise unul dintre slujitorii lui Bhagavan în anii 1940. Pe atunci el locuia la Pondicherry, dar venea deseori să mă viziteze împreună cu un mare număr de discipoli. Ori de câte ori veneau, dormeau toți la mine în colibă. Odată, s-a întâmplat să plouă torențial. Deoarece eram prea mulți în colibă, nu era loc pentru a găti acolo, fiind imposibil să gătim afară din cauza ploii. În cele din urmă, Vaikunta Vas a fost nevoit să trimită niște discipoli în oraș pentru a ne cumpăra mâncare.

Pe când erau plecați, el mi-a spus:

– Locul acesta este foarte mic. Îți pricinuim mare deranj când venim aici. Dacă vei construi un fel de remiză sau verandă, vom putea să stăm cu toții aici când te vom vizita în viitor, fără să te deranjăm. Nu te gândi la bani, putem acoperi toate costurile.

Toți discipolii au donat sumele pe care și le puteau permite. Am contribuit și eu cu 50 de rupii, deoarece consideram că era o idee bună. I-am trimis vorbă unui om pe nume Arumugam, un zidar care mă ajutase mult pe vremea când supravegheam construcțiile, rugându-l să mă ajute la construcția colibei. Zidarul a venit imediat. Pe când Arumugam și cu mine studiam locul, hotărând ce aveam de făcut, ne-a zărit Bhagavan și a venit să vadă ce facem. El se plimba fără grabă de-a lungul unui canal ce trece prin spatele coloniei Palakottu. Zărindu-ne, și-a schimbat direcția de mers și a venit spre noi.

– Ai de gând să construiești o casă pentru Swami? l-a întrebat Bhagavan pe Arumugam.

Asta nu făcea parte din planul nostru, dar Arumugam s-a pomenit dintr-odată spunând:

– Da, vom construi una.

– Ce materiale veți folosi, lut sau cărămidă? Țigle sau acoperiș neted? a întrebat Bhagavan.

– Cred că vom construi pereții din cărămidă, iar deasupra vom face un acoperiș neted, a spus Arumugam.

Am fost foarte surprins să aud așa ceva. Înainte de sosirea lui Bhagavan, nu discutaserăm decât despre un adăpost din frunze de palmier. Acum, în fața lui Bhagavan, Arumugam se angaja (angajându-mă, probabil, și pe mine) să construiască o casă costisitoare.

Bhagavan părea de acord cu acest plan.

– Să vedem ce se întâmplă, încet-încet, a spus el. Apoi, după ce și-a terminat treaba cu noi, a plecat.

L-am întrebat pe Arumugam de ce a făcut toate acele angajamente costisitoare, când știa că nu aveam de gând să construiesc decât o colibă de mici dimensiuni.

– Nu știu, a răspuns Arumugam. Cuvintele mi-au venit automat pe limbă când Bhagavan a pus acele întrebări. Dar acum, că mi-am dat cuvântul în fața lui Bhagavan, sunt obligat să-l țin. Bhagavan m-a făcut să spun aceste cuvinte, prin urmare trebuie că Bhagavan dorește ca această clădire să fie construită. Nu-ți face griji în legătură cu banii. Chiar dacă va trebui să-mi vând casa pentru a o plăti pe a ta, o voi construi.

Lucrările de construcție au avut parte de un început fast. La o zi după ce Arumugam și-a făcut promisiunea, am primit o donație neașteptată de 100 de rupii. Cu acești bani, Arumugam a cumpărat 4 000 de cărămizi, punându-le la vedere în fața colibei lui Kunju Swami, ca un semn că intenționa să-și respecte promisiunea.

Arumugam nu a fost nevoit niciodată să-și vândă casa. Așa cum se întâmpla cu toate proiectele de construcție ale lui Bhagavan, banii au apărut când era nevoie de ei. La început, donațiile lui Vaikunta Vas și ale prietenilor lui din Pondicherry ne-au permis să începem lucrările imediat. Mai întâi, am săpat niște șanțuri de aproape 2 metri adâncime pentru fundație. Munca a fost foarte dificilă, deoarece pământul era plin de pietre. Pentru a face șanțurile a trebuit să dezgropăm aproximativ 200 de roci de granit de mari dimensiuni.

Când Bhagavan a văzut aceste pietre în timpul uneia dintre plimbările pe care le făcea zilnic la Palakottu, a râs și a spus:

– Ați găsit o comoară îngropată.

Ele nu mi se păreau foarte valoroase; arătau ca niște pietre obișnuite.

Bhagavan a continuat:

– Acum, că ați găsit o comoară îngropată, ce-o să faceți cu ea? Va trebui să o vindeți ca să cumpărați pietre pentru fundații. Ia uitați ce s-a-ntâmplat: nu doar că Dumnezeu v-a făcut rost de pietre gratis, el vi le-a și livrat.

Bhagavan se purta ca și cum casa mea ar fi făcut parte din ashram. El venea zilnic să vadă cum avansau lucrările, ne dădea

sfaturi, întrebându-ne adesea despre planurile pe care le făceam. Văzând interesul lui Bhagavan față de construcție, Arumugam a devenit din ce în ce mai entuziasmat de munca în care se angrenase. Deoarece avea impresia că Bhagavan îl făcuse să înceapă lucrarea, era mereu convins că pune în practică planurile lui Bhagavan, nu pe cele proprii.

Am rămas fără bani când pereții erau pe punctul de a depăși nivelul ferestrelor. Deoarece nu mai erau bani și nici muncă de făcut, am hotărât să demontez schela. Nu-mi închipuiam că vom putea să reîncepem lucrul. Mai mult ca sigur, Bhagavan m-a văzut demontând schela în timpul uneia dintre plimbările lui la Palakottu. Când, tot în ziua respectivă, am ajuns în sala lui Bhagavan, el m-a întrebat imediat de ce demontasem schela. I-am spus că nu mai aveam bani.

Bhagavan s-a întors spre Krishnaswami, slujitorul lui, și a spus, pe un ton cam apăsat:

–Annamalai Swami nu mai are bani. El spune că nu mai are bani.

De cum l-am auzit pe Bhagavan vorbind astfel (Krishnaswami auzise deja ceea ce spusesem), am știut că problemele noastre pecuniare se vor rezolva cumva. Dacă Bhagavan se interesa în mod deosebit de problemele unui discipol – așa cum o făcea acum –, o putere divină găsea automat soluția. Bhagavan personal nu făcea nimic. El nu pretindea niciodată că va rezolva o problemă, nici nu a acceptat vreodată că era răspunzător pentru întâmplările sau coincidențele extraordinare grație cărora problemele discipolilor ajungeau să se rezolve. O îndelungată experiență îl făcea să știe că, dacă un discipol îi prezenta o problemă, acea problemă se va rezolva printr-o manifestare misterioasă și spontană a Sinelui.

A doua zi am primit o donație de 200 de rupii de la Ramaswami Mudaliar, un discipol care se purtase foarte prietenos cu mine pe vremea când lucram pentru ashram. El locuia la Acharapakkam, un sat situat între Madras și Tiruvannamalai. Auzind că îmi construiam o casă, el mi-a trimis banii, iar ulterior a venit în persoană pentru a mă ajuta la lucrări. Și Vaikunta Vas m-a vizitat, oferindu-se să mă ajute. Cum munca era deja pe jumătate făcută, toți trei am reușit să o ducem la bun sfârșit în mai puțin de o lună.

Eram pregătiți să începem lucrul la acoperiș, când Bhagavan a venit și ne-a sugerat să folosim lemn de palmier pentru grinzi.

– Acesta era lemnul folosit la casa noastră din Tiruchuzhi (orașul în care se născuse Bhagavan și unde locuise până la vârsta de 12 ani).

Am fost receptivi la această sugestie. Câteva zile mai târziu, Ramaswami Mudaliar s-a dus într-un sat din apropiere și a cumpărat niște palmieri.

L-am informat pe Bhagavan că i-am urmat sfatul, cumpărând niște palmieri. Atunci, el a început să mă întrebe despre dimensiunile grinzilor.

– Cât de lată va fi baza unei grinzi? a întrebat el.

Nu-mi amintesc exact ce i-am spus, dar când i-am dat răspunsul, el a spus: „*Beish*!" – ceea ce înseamnă „Foarte bine!"

– Dar grosimea? a întrebat el.

I-am spus că aveam de gând să le fac de aproximativ 12,5 centimetri grosime. Bhagavan a părut puțin îngrijorat.

– Va fi grinda suficient de solidă? a întrebat el.

Când l-am asigurat că va fi, el a zâmbit și a spus:

– Atunci, ce-ți mai trebuie?

Reproduc această conversație doar pentru a demonstra grija pe care o arăta Bhagavan pe parcursul tuturor etapelor de construcție.

După câteva săptămâni, el m-a întrebat dacă mi-am amintit să instalez o piatră de măcinat. Când am răspuns afirmativ, el a spus:

– Ce-ți mai trebuie? Ce-ți mai trebuie? Ce-ți mai trebuie?

Am considerat aceste comentarii ca pe un fel de binecuvântare a casei.

Construcția casei s-a încheiat fără alte probleme. Nu am dorit să am o ceremonie de inaugurare de mari proporții. M-am dus pur și simplu în sală și i-am spus lui Bhagavan:

– Astăzi am de gând să intru în casa mea pentru prima dată. Te rog, binecuvântează-mă.

Desigur, Bhagavan nu i-a binecuvântat niciodată fățiș pe oameni. În acest caz, el n-a făcut decât să încuviințeze din cap pentru a semnala că puteam să-mi pun în practică planul. În loc să organizez o ceremonie inaugurală (*grihapravēsam*) după toate regulile, am dat o petrecere neoficială (*bhikshā*) pentru maimuțele din Palakottu. Am împrăștiat doi litri de pongal (orez și *dhal* gătite împreună) pe stâncile din jurul rezervorului, îngăduindu-le maimuțelor să vină și să se mănânce, pentru

ca apoi să mă mut în noua mea casă. Asta a fost ultima dată când mi-am schimbat adresa. Acum locuiesc în această cameră de peste 50 de ani.

Era limpede că Bhagavan dorea ca eu să locuiesc aici, și nu altundeva. Pe când locuiam încă în coliba lui Tambiram – cu mult înainte de a plănui construcția acestei camere noi –, Arumugam s-a oferit să cumpere un teren de doi acri pe drumul de *pradakshina*, la aproximativ un kilometru de Sri Ramanasramam. El a promis nu doar să cumpere terenul, ci și să-mi construiască o casă acolo. I-am spus lui Bhagavan despre această ofertă în timp ce el se plimba prin Palakottu. A fost limpede că Bhagavan nu era de acord cu asta. Și-a întors privirea și nu a răspuns, îndepărtându-se brusc de mine.

Și altă dată, înainte de a fi construită camera mea, am mai încercat să locuiesc în altă parte. Dorind să meditez la munte într-o peșteră, am găsit o peșteră și am făcut-o locuibilă. Dormeam încă în coliba mea, ducându-mă în peșteră doar pe timpul zilei. Mă trezeam pe la 4 dimineața, preparam hrana pentru acea zi și o duceam în peșteră. Am făcut asta aproximativ o săptămână. Nu a fost un mare succes, deoarece meditația îmi era deseori tulburată de vizitatori. Un grup de bărbați și femei obișnuiau să vină acolo de trei ori pe zi; se așezau în fața peșterii și vorbeau foarte vulgar. Ei au încercat chiar să cerșească mâncare de la mine. Nu puteau să înțeleagă că doream să fiu lăsat în pace pentru a medita. Voiam singurătate pentru a practica *tapas*, dar acești oameni doreau să se distreze deranjându-mă. În cele din urmă, m-am dus la Bhagavan și i-am povestit ce s-a întâmplat. După ce am descris toate tulburările de care am avut parte, i-am explicat cum am ajuns să fiu în această situație.

–Am această dorință de a trăi într-un loc nevizitat de nimeni. Am și dorința de a obține hrana fără niciun efort. De asemenea, vreau să meditez cu ochii închiși, fără a vedea deloc lumea. Aceste dorințe îmi vin deseori. Sunt ele bune sau rele?

–Dacă ai asemenea dorințe, vei fi nevoit să te mai nești o dată pentru a le împlini. Ce importanță are unde locuiești? Ține-ți mintea tot timpul în Sine. Nu există niciun alt loc izolat în afara Sinelui. Oriunde este mintea, acel loc este întotdeauna aglomerat.

Nu trebuie neapărat să închizi ochii când meditezi. Este suficient să închizi ochiul minții. Nu există nicio lume în exteriorul tău care să nu fie în minte.

Cel ce duce o viață virtuoasă nu face niciodată planuri de acest fel. De ce? Pentru că Dumnezeu a hotărât deja ce se va întâmpla cu noi chiar înainte de a ne trimite în această lume.

Trebuia să mă fi așteptat la acest răspuns, deoarece el este conținut în strofele din *Sivānanda Lahari* (versetul 12) pe care îmi ceruse să le memorez cu mulți ani înainte.

> Poți practica nevoințe într-o peșteră, într-o casă sau în aer liber, sau într-o pădure, în vârf de munte, stând în apă sau înconjurat de foc, dar ce folos? O, Śambhu (Śiva)!
>
> Adevărata Yoga este starea în care mintea sălășluiește mereu la picioarele tale. Cel ce a realizat această stare este un yoghin adevărat. Doar el se bucură de beatitudine.

Prin anii 1930, l-am văzut în ashram pe Paul Brunton, autorul volumului *A Search în Secret India.* Ne-am cunoscut mai bine după ce m-am mutat la Palakottu, mai ales în urma neînțelegerii pe care o voi explica ulterior. Cartea lui Brunton, prima relatare despre Bhagavan apărută în Occident, a adus mulți discipoli noi în ashram. În 1939, când locuiam la Palakottu, Chinnaswami a încercat să-i împiedice pătrunderea în ashram.

El i-a spus lui Brunton:

– Să nu mai vii după *darśan*-ul lui Bhagavan. Pe viitor să nu mai scrii despre Bhagavan și să nu-i mai pui întrebări lui Bhagavan.

Chinnaswami era supărat pe el, pentru că nu ceruse permisiunea de a scrie despre Bhagavan sau pentru că nu oferise ashramului o parte din banii câștigați pe carte.

Brunton i s-a plâns lui Bhagavan:

– Scriu despre tine în beneficiul lumii. Este corect să fiu surghiunit astfel?

Ca de obicei în asemenea cazuri, Bhagavan a fost de partea lui Chinnaswami:

–Dacă-l întrebi pe Chinnaswami, va spune și el că face bine lumii. Tu spui că faci bine lumii. Ce pot spune?

Apoi Bhagavan a rămas tăcut, refuzând să mai facă vreun comentariu asupra subiectului. Încurajat de refuzul lui Bhagavan de a interveni, Chinnaswami i-a spus lui Brunton:

– Ți-am spus să pleci. Dacă nu pleci, voi chema poliția.

Annamalai Swami a asistat personal la aceste dialoguri. O altă descriere interesantă a expulzării lui Brunton poate fi găsită în versiunea manuscrisă a volumului Talks with Sri Ramana Maharshi. *Următoarele șase fragmente legate de ultima vizită a lui Brunton au fost toate omise din versiunea tipărită.*

Convorbirea 638, probabil din 2 martie 1939: „Sri Bhagavan a spus cuiva aflat în Sală: «O universitate americană i-a conferit domnului Brunton titlul de doctor. Așa că acum este Doctor Brunton. El va sosi aici în curând»"

Datat 7 martie 1939: „Dr. Paul Brunton a sosit la Tiruvannamalai cu trenul, dis-de-dimineață. El a ajuns în ashram înainte de ora 8:30 dimineața. Arată bine, dar spune că nu se simte la fel de bine cum arată. În incinta ashramului a fost o liniște puțin obișnuită. De ce? Această primire diferă mult de primirea de care a avut parte cu ocazia ultimei sale vizite. Atunci el fusese zeificat; acum nimeni nu îndrăznește să-i mai vorbească. Atunci toți se întreceau unul cu altul pentru a-l servi; dar acum nimeni nu are voie să se aproprie de el. Brunton este la fel de bun ca întotdeauna".

„El a ieșit din sală pe la 9:45 dimineața."

Datat 11 martie 1939: „Dr. Brunton a adus două toiege frumoase și un stilou superb ca daruri pentru Bhagavan din partea altora. Toate darurile au fost mult prețuite".

Convorbirea 649 se încheie cu Bhagavan spunând: „Sinele nu este ceva separat de Brahman". *Apoi Mungala Venkataramiah scrie:* „Această discuție s-a terminat brusc, deoarece s-a iscat o ceartă între *sarvădhikărī* și Dr. Paul Brunton în acest punct al conversației".

Datat 19 martie 1939: „Azi-noapte Dr. Brunton a plecat pe neașteptate".

Datat 21 martie 1939: „Dr. Brunton i-a scris domnului V. G. Sastri că de acum înainte nu va mai vorbi sau scrie nimănui despre *ăsramam* sau despre Sri Maharshi și că va fi mulțumit să-l vadă pe Sri Maharshi în inima lui".

„Sri Bhagavan a spus că doctorul Brunton a fost obligat să părăsească ashramul prin jocul unei puteri superioare. El nu a putut să stea aici niciun minut în plus față de timpul îngăduit de acea putere;

așa cum el nu a putut sta departe de acest loc când a fost atras de aceeași putere."

Brunton a plecat, mergând să locuiască în oraș împreună cu un discipol pe nume Ganapati Sastri. Acest Sastri i-a spus lui Brunton, în mod eronat, că și eu am fost alungat din ashram. Din compasiune față de cineva despre care credea că era o victimă a capriciilor lui Chinnaswami, Brunton mi-a adus un *dhōti* și un sac mare cu orez.

Dându-mi-le, el mi-a spus:

– Sunt foarte trist că ai plecat din ashram. Sunt dispus să-ți asigur toate lucrurile de care ai nevoie. Trimite-mi un bilet dacă ai nevoie de ceva.

Îi explicasem deja că am plecat din ashram de bunăvoie, dar asta nu i-a diminuat dorința de a mă ajuta.

Ganapati Sastri a fost și el alungat din ashram, deoarece Chinnaswami auzise că îl ajuta pe Brunton. Ca și Brunton înaintea lui, Ganapati Sastri s-a dus la Bhagavan să se plângă:

– Chinnaswami mi-a spus să nu vin în ashram. Bhagavan stă pur și simplu ca o statuie din piatră a lui Vinayaka. Am slujit ashramul multă vreme. De asemenea, am donat ashramului trei dulapuri (*almira*) pline de cărți. Oare Bhagavan nu-l va întreba pe Chinnaswami de ce nu-mi permite să vin în ashram?

De această dată, Bhagavan nu s-a obosit să dea un răspuns.

Interdicțiile date de Chinnaswami nu erau decât rareori permanente. De regulă, o scuză și o promisiune că în viitor dorințele lui Chinnaswami vor fi respectate erau suficiente pentru a fi reprimit în ashram. Chinnaswami folosea expulzările și amenințările cu expulzarea pentru a-i ține în frâu pe lucrători și discipoli. De regulă, Bhagavan îl susținea, deoarece nu era de acord ca discipolii să intre în dispute cu administratorul ashramului. De regulă, când cineva îl învinovățea de ceva pe Chinnaswami sau administrația ashramului în general, Bhagavan răspundea așa:

– Ocupă-te de lucrul pentru care ai venit aici.

Mulți discipoli aveau motive întemeiate să se plângă de felul cum îi trata Chinnaswami, dar Bhagavan nu-i încuraja niciodată să-și exprime nemulțumirile.

În vreme ce asistentul lui Annamalai Swami traducea această relatare pentru niște vizitatori tamili, Annamalai Swami s-a oprit din citit și a făcut următoarele comentarii:

–Să nu credeți că Chinnaswami era un om rău. El nu-și făcea decât datoria. Bhagavan n-ar fi putut să conducă el însuși ashramul, deoarece mintea lui nu avea astfel de înclinații. El avea nevoie de altcineva care să ia această responsabilitate. Chinnaswami era omul ideal, deoarece era loial, de încredere și foarte muncitor. Bhagavan și-a pus puterea în Chinnaswami, iar această putere i-a îngăduit să se ocupe de toate treburile ashramului. El făcea lucrarea lui Bhagavan prin grația lui Bhagavan. Din când în când, era nevoit să fie tiranic și lipsit de scrupule, deoarece existau mulți oameni care încercau să se amestece în administrarea ashramului. Existau unii care încercau să rânduiască până și viața lui Bhagavan și să-i spună ce să facă. Deși poate suna straniu, în multe privințe Bhagavan și Chinnaswami erau ca două fețe ale aceleiași monede. Bhagavan era Śiva, centrul imobil și tăcut al ashramului, în vreme ce Chinnaswami era Śakti, puterea care provine din Śiva și rânduiește toate lucrurile în jurul lui.

În toate discuțiile avute cu el, nu am simțit niciodată că Annamalai Swami era pornit împotriva lui Chinnaswami sau a altcuiva. El își spunea întotdeauna poveștile fără ranchiună, într-o manieră foarte obiectivă. Dacă exista totuși o anumită încărcătură sentimentală, ea lua forma unei veselii ambigue pe care o puteam simți în timp ce își amintea evenimentele tumultuoase din tinerețe.

El mi-a spus de câteva ori: „Îți voi depăna toate poveștile mele, dar nu le folosi pentru a porni campanii împotriva cuiva. Consemnează-le cât mai obiectiv cu putință. Nu este bine să gândești rău despre cineva. Rezumă-te la fapte, așa cum s-au întâmplat".

Am păstrat în minte aceste indicații pe tot parcursul pregătirii acestei cărți. După ce a citit versiunea finală, Annamalai Swami m-a informat că era mulțumit atât de felul în care i-am redat povestirile, cât și de maniera reușită în care am recreat atmosfera specifică de la Sri Ramanasramam în anii 1920, 1930 și 1940.

După câteva luni de ședere la Palakottu, am observat că mintea mea începea să devină din ce în ce mai liniștită. În vremea când munceam, mintea îmi era mereu plină de gânduri legate de construcții.

Mintea își continua activitățile fără întrerupere chiar și după încheierea fiecărei zile de muncă. Continuam să mă gândesc la planuri, la probleme și la soluțiile teoretice ale acestor probleme multă vreme după terminarea muncii propriu-zise. Îmi era foarte greu să meditez în aceste condiții.

Bhagavan îmi spusese: „Tu nu ești corpul, tu nu ești mintea. Tu ești conștiința pură, Sinele. Tu ești atotcuprinzător. Fii conștient de asta tot timpul, chiar când muncești".

Am încercat din greu să pun în practică această *upadēsa* în timp ce munceam, dar nu pot spune că am avut mare succes.

Când m-am mutat la Palakottu, mi-a fost mult mai ușor să practic învățăturile lui Bhagavan. Mintea mi-a devenit mult mai calmă și până și corpul a început să se schimbe. Cât timp lucrasem în Ramanasramam, corpul meu era mereu supraîncălzit. Lucrând cu var nestins, îmi simțeam corpul foarte înfierbântat, problemă care s-a agravat, deoarece petreceam o mare parte din timp în plin soare. După câteva luni de meditație la Palakottu, mintea mea a devenit relativ calmă și liniștită, iar corpul mi-a fost cuprins de o minunată răcoare. Cu timpul, după mulți ani de practică, ambele aceste stări s-au permanentizat.

Bhagavan mă vizita deseori în timpul plimbărilor sale zilnice la Palakottu. Odată, el a apărut când îmi pregăteam hrana și m-a întrebat ce anume găteam.

Când i-am spus: „Doar niște orez și *sambar*", el a fost foarte mulțumit.

– Foarte bine! Viața simplă este cea mai bună! a exclamat el.

Sambar *este un sos picant care se servește aproape la fiecare masă din sudul Indiei. O masă constând numai în orez și* sambar *ar fi considerată ca foarte sărăcăcioasă de majoritatea locuitorilor acestei regiuni. De regulă, se mai servește cel puțin un fel de mâncare din legume, alături de lapte bătut,* rasam *(un lichid picant) și o murătură picantă.*

Cu altă ocazie, el mi-a spus să fac *chutney* dintr-o frunză numită *tiruvakshi.* Îmi spusese deja în repetate rânduri că florile și frunzele acestei plante sunt foarte benefice pentru corp. Ulterior, în timpul unei alte asemenea vizite, i-am oferit niște *chutney*, mai ales pentru a-i

arăta că i-am urmat sfatul și preparam condimentul în mod regulat. A luat puțin din el, dar nu m-a încurajat să-i mai dau și cu altă ocazie.

– Asta este pentru binele tău, nu al meu. Am destulă mâncare în ashram. Sfatul acela era numai pentru tine.

Am reușit să-l hrănesc pe Bhagavan de trei ori la mine acasă. De două ori cu orez și o dată cu acest *chutney*.

Unul dintre asceții (*sādhu*) care locuiau la Palakottu l-a văzut pe Bhagavan mâncând la mine acasă și a spus în glumă:

– Mâncarea pe care Bhagavan a mâncat-o în ashram nu a fost suficientă. Așa că el a venit la Annamalai Swami pentru a lua *mandapappadi*.

De obicei, Arunachaleswara, principala zeitate a celui mai important templu din Tiruvannamalai, este purtată pe traseul de giri pradakshina. *Procesiunea se oprește la intervale regulate pentru a îngădui devoților să facă ofrande de hrană. Aceste ofrande de hrană sunt cunoscute sub numele de* mandapappadi.

Din când în când i-am oferit lui Bhagavan și niște fructe care creșteau în mod natural la Palakottu. Odată, i-am oferit niște fructe de *wood apple* (*limoina acidissima*), iar cu altă ocazie niște fructe *elandai* (*jujube* indian) care creșteau chiar lângă coliba mea. La o săptămână după ce i le-am oferit, m-am dus în ashram pentru *darśan*. După ce m-am prosternat în fața lui Bhagavan, el mi-a spus că ashramul primise un pachet cu fructe *elandai* foarte dulci din nordul Indiei.

Bhagavan mi-a dat o asemenea fructă și a remarcat în glumă:

– Săptămâna trecută mi-ai dat o *elandai* acră. Astăzi eu îți dau în schimb una dulce.

Bhagavan mi-a dat acest *prasād* cu mâna lui în timp ce mânca. Acest lucru era foarte neobișnuit: în timp ce stătea în sală, slujitorii erau întotdeauna cei care împărțeau *prasād*, nu Bhagavan personal.

Deși nu mi se mai îngăduia să mănânc în ashram decât cu ocazii speciale, uneori Bhagavan îmi dădea totuși mâncare de la sala de mese. Odată, treceam pe lângă poarta din spate a ashramului pe la 8 seara, când i-am văzut pe Bhagavan și pe Subramaniam lângă dispensar. Bhagavan l-a rugat pe Subramaniam să-mi aducă niște mâncare.

– Când Annamalai Swami era aici, îi plăcea să mănânce *aviyal* (curry preparat cu lapte bătut, nucă de cocos și legume). Astăzi, s-a

gătit mult *aviyal*, mult mai mult decât avem nevoie. Mergi la bucătărie și adu o farfurie cu *aviyal*. Putem să-l servim pe Annamalai Swami chiar aici, a spus Bhagavan.

Subramaniam a adus farfuria și Bhagavan însuși mi-a dat-o. Bhagavan a stat lângă mine cât timp am mâncat, luminându-mi farfuria cu lanterna.

Am încercat să-l opresc, spunând: „Îmi ajunge lumina lunii", dar el m-a ignorat, ținându-și lanterna asupra farfuriei mele până când am înghițit ultimul dumicat.

În cel de-al patrulea an al șederii mele la Palakottu, Bhagavan m-a sfătuit să-mi limitez regimul alimentar.

– În fiecare zi, trebuie să mănânci o singură nucă de cocos, un pumn de arahide, un mango și puțin zahăr nerafinat. Dacă nu găsești fructe de mango în stare proaspătă, poți mânca uscate.

Bhagavan mi-a spus că acest regim alimentar îmi va purifica trupul și va ajuta mintea să rămână ancorată în Sine.

De asemenea, el m-a avertizat:

– La început, vei avea diaree, dar nu te îngrijora, problema o să dispară după câteva zile.

Totodată, el mi-a spus că trebuie să păstrez tăcerea (*mauna*) și să petrec cât mai mult timp în meditație. Indicația de a păstra tăcerea era foarte neobișnuită: De regulă, Bhagavan îi descuraja pe cei care doreau să facă legământul tăcerii, spunând că este mai important să-ți controlezi mintea decât limba. Ce rost are să rămâi tăcut dacă nu-ți poți menține mintea liniștită?

La câteva săptămâni de la adoptarea acestui nou regim alimentar, am devenit atât de slab, că au început să mi se vadă oasele.

Oamenii mă întrebau:

– Nu mănânci? Ți-e foame? Ai nevoie de bani?

Pentru a evita asemenea comentarii, îmi acopeream tot timpul corpul și nu mă duceam să-l văd pe Bhagavan decât noaptea. Corpul îmi devenise atât de slab, că nu aveam nici măcar puterea de a ridica o găleată cu apă. Pentru a-mi ascunde slăbiciunea, pe timpul zilei stăteam încuiat în cameră. Nu era prea greu să evit contactul cu oamenii. Imediat ce devoții au aflat că practicam *mauna*, m-au lăsat în pace.

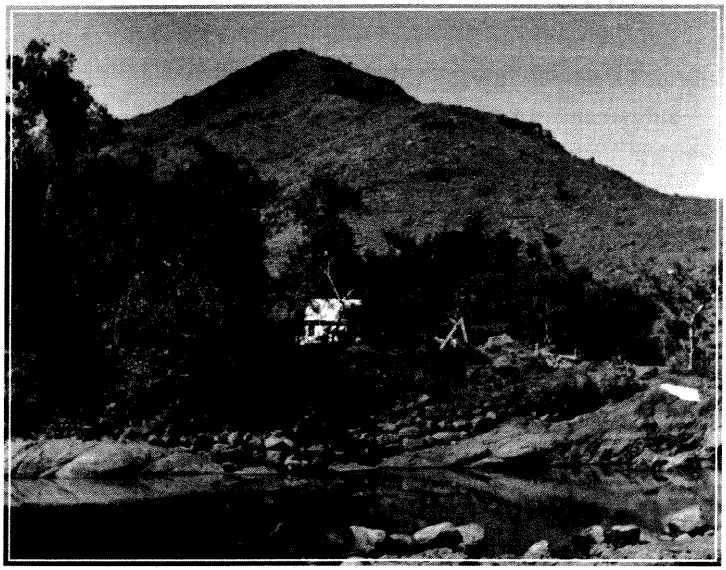

Palakottu – vedere de ansamblu. Căsuța ocupată de Narasimha Swami și ulterior de Paul Brunton se vede în plan depărtat, de cealaltă parte a rezervorului.

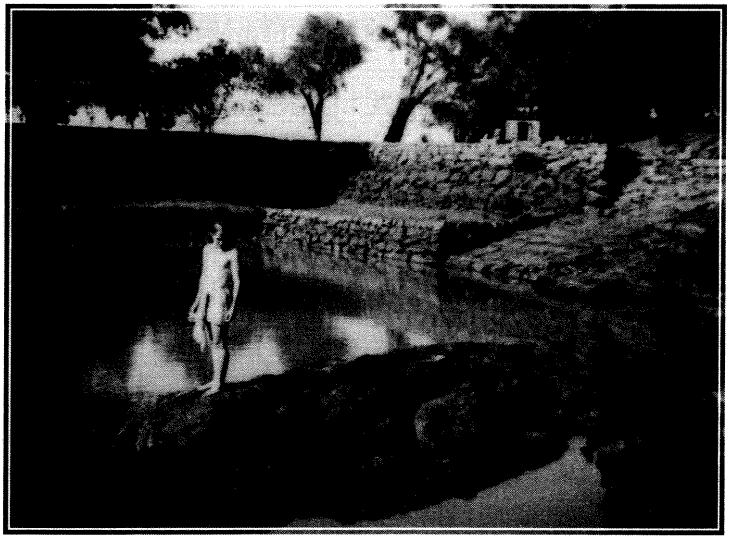

Rezervorul de la Palakottu în anii 1940. Cel aflat pe stâncă este dr. Mees, un discipol olandez.

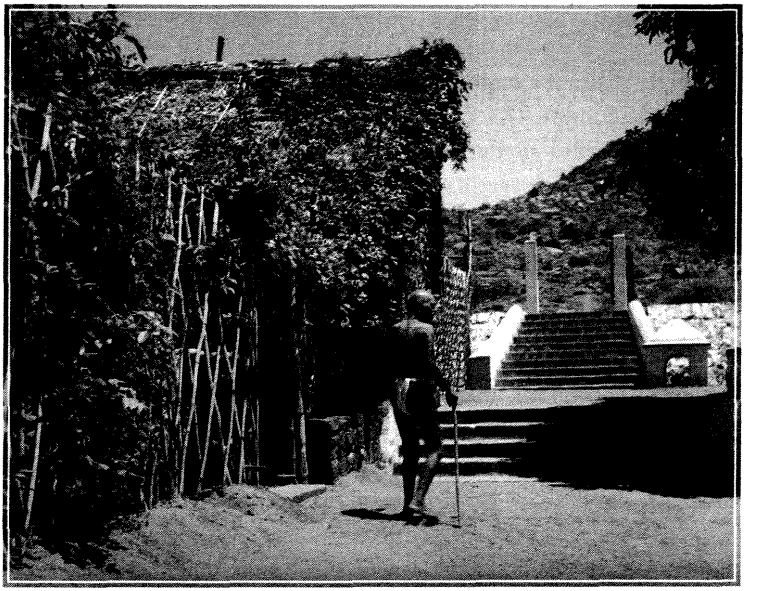

Bhagavan parcurgând curtea din fața vechii săli. Clădirea cu acoperișul de frunze din stânga imaginii se afla pe locul folosit ulterior pentru construirea spitalului.

Ceremonia de deschidere a spitalului. Arcada de la intrare, conținând numele clădirii, ultima lucrare a lui Annamalai Swami, a fost adăugată ulterior.

Îmi petreceam aproape tot timpul meditând asupra ideii că „Eu sunt Sinele; Eu sunt totul". Adesea, în timpul meditației simțeam un fel de ridicare a energiei spre cap. Nu știu dacă era *kundalini* sau alt gen de energie. Orice va fi fost, această energie apărea de la sine. Nu am încercat niciodată s-o fac să apară, nici nu încercam s-o controlez în vreun fel. Meditația în combinație cu regimul alimentar și cu *mauna* au produs încă un efect secundar interesant: fruntea mi-a devenit foarte strălucitoare și, după câte se pare, expresia feței mele devenise radioasă, debordând de lumină. Câțiva oameni au observat aceste lucruri și au comentat pe marginea lor.

Am trăit astfel aproximativ un an de zile. Apoi, brusc, într-o bună zi, pe când mă aflam în sală, Bhagavan s-a întors către mine și a spus:

– Nu mai ai nevoie de aceste restricții alimentare. Poți reveni la mâncarea normală și poți începe iar să vorbești.

Nu știu de ce mă alesese pentru această *sādhanā* specială, nici de ce, ulterior, mi-a ridicat restricțiile. Toate acestea au fost foarte neobișnuite. Nu-mi pot aminti de nicio altă ocazie când Bhagavan a spus vreunui discipol să trăiască astfel.

În timpul primilor ani când locuiam la Palakottu, am mers regulat să-l vizitez pe Bhagavan în sală. De obicei, mergeam o dată dimineața și o dată seara. În 1942, după ce am trăit astfel câțiva ani, Bhagavan m-a scos din izolare.

El a venit în camera mea și mi-a spus:

– Nu te mai faci văzut prea mult. Urmează-mă.

Când pătrundeam în ashram pe poarta din spate, Bhagavan a spus:

– Se plănuiește construirea unui mic spital. Trebuie să construiești un spital mai mare aici.

Cuvântul folosit de Bhagavan pentru a denumi acea clădire a fost vaidyasālā, *termen care, de regulă, este tradus prin* „spital". *Termenul este însă oarecum impropriu, deoarece clădirea are doar trei încăperi mici. Deși operațiile de cancer suferite de Bhagavan au avut loc la* „spital", *acesta funcționează, de regulă, ca dispensar și clinică pentru pacienți ambulatorii.*

El mi-a arătat locul unde acum se află spitalul, făcând un gest vag cu mâna pentru a-mi indica unde trebuia să fie intrarea. Am spus

deja că, uneori, Bhagavan nu îmi dădea decât niște sugestii laconice în locul unor planuri propriu-zise. Acesta a fost un exemplu tipic. În afară de indicarea locului, singura instrucțiune pe care mi-a dat-o a fost o vagă mișcare a brațului.

Înainte de a pleca, Bhagavan a venit cu deja atât de familiara interdicție: „Să nu spui nimănui că ți-am dat aceste instrucțiuni. Începe lucrul și prefă-te că faci totul din proprie inițiativă".

Auzind aceste cuvinte, am știut că modul meu de viață liniștit și confortabil urma să fie spulberat de încă un mare conflict cu Chinnaswami.

Pe locul indicat de Bhagavan existau doi arbori de *jackfruit* (*artocarpus heterophyllus*) și un arbore de mango. Prima mea sarcină era să îi tai. În timp ce studiam terenul, elaborând planuri pentru fundații, cineva, care făcuse ocazional diverse treburi pentru mine la Palakottu, a venit să vadă ce anume făceam. Știind că era un lucrător de încredere, l-am angajat imediat să mă ajute să tai cei doi copaci. Am reușit să ne începem treaba fără a fi întrerupți sau luați la întrebări, deoarece toată lumea din ashram își făcea somnul de după-masă. Doar după ce arborii au fost tăiați, Chinnaswami a venit să vadă ce se petrece.

Ca răspuns la întrebările lui, ce se puteau ghici deja, am răspuns, cât de inteligent am putut:

–Am auzit că urmează să construiești un mic spital. Fiind convins că este nevoie de unul mai mare, am venit să-l construiesc împreună cu tine.

Chinnaswami nu și-a dat seama că nu m-aș fi apucat de o asemenea construcție decât dacă Bhagavan mi-ar fi cerut personal să o fac.

Chinnaswami a țipat la mine:

– Tu nu mai lucrezi în ashram! Ai plecat din ashram și te-ai dus la Palakottu! De ce te-ai întors să ne faci probleme? Cine ți-a dat voie să ne tai copacii? Planurile pentru spital au fost deja făcute de cineva din oraș. De ce te amesteci?

Pentru a-și adeveri spusele, el l-a trimis pe Ramaswami Pillai în oraș ca să-l aducă pe omul care făcuse planurile.

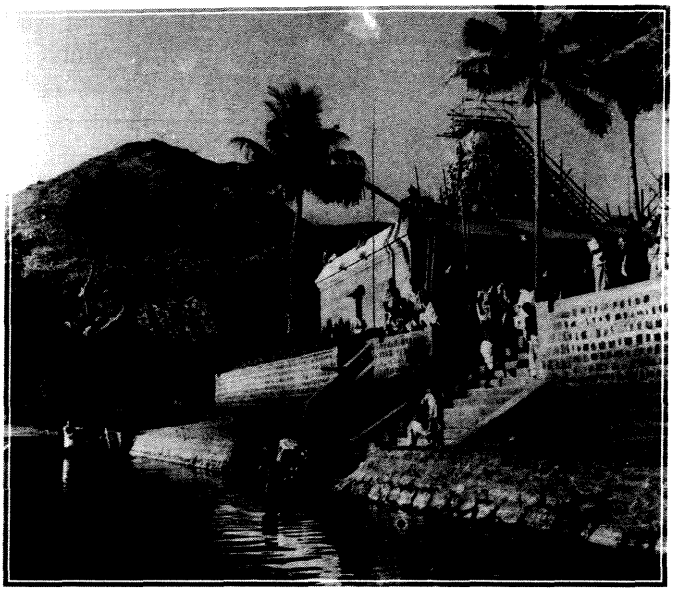

Pregătirile pentru *kumbhabhishekam* a Templului Mamei. Treptele din prim-plan, care coboară spre Pali Tirtham, sunt cele la care, îndemnat de Bhagavan, Annamalai Swami a muncit până târziu pentru a le termina.

Armugam, discipolul care l-a ajutat pe Annamalai Swami la construirea casei, este cel din stânga imaginii. Fotografia a fost făcută în Complexul Bose în 1941.

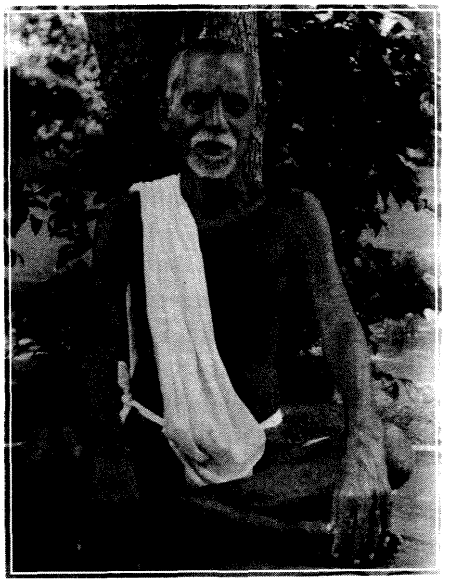

Annamalai Swami în anii 1980.

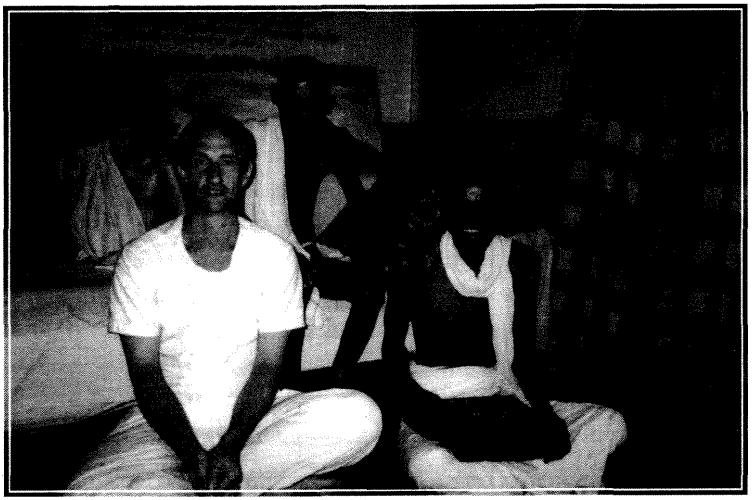

David Godman, Annamalai Swami (așezat în fața unui tablou reprezentând chiar portretul său) și Sundaram, interpretul lui, în ashram, la începutul anilor 1990.

Țipetele lui Chinnaswami și zgomotele făcute de tăierea copacilor au atras vreo 20–30 de oameni. Mulți dintre aceștia doreau să știe de ce tăiam copacii. Dacă Chinnaswami și-ar fi urmat planul, copacii ar fi rămas la locul lor.

Am explicat iarăși:

– Urmează să construiesc aici un mare spital. Acești copaci au trebuit să fie tăiați pentru a-i face loc.

M-am străduit ca toate acestea să sune cât mai plauzibil, dar toți își puteau da seama că argumentația mea era de o inepție flagrantă: dacă nimeni nu-mi dăduse permisiunea de a tăia acești copaci, nu o puteam face cu de la mine putere.

În cele din urmă, când Chinnaswami a ajuns la concluzia că acționam din proprie inițiativă și că nu aveam de gând să renunț, el a urlat la mine:

–Cum îndrăznești să nu-mi dai ascultare? Ce autoritate ai tu aici? Știi cine sunt eu?

Am răspuns, cât de calm am putut:

–Tu nu știi cine ești, iar eu nu știu cine sunt. Iată de ce ne certăm așa.

Mulțimea de privitori era de partea lui Chinnaswami, mai ales deoarece nu eram în stare să dau o explicație satisfăcătoare pentru comportamentul meu. Câțiva au intrat în conflict de partea lui Chinnaswami.

–De ce te porți așa? Întoarce-te la Palakottu! De ce ai venit înapoi în ashram? De ce ne tai copacii?

Odată cu implicarea mulțimii, situația începea să se complice. Am plecat, prefăcându-mă că îmi recunosc înfrângerea. În acea clipă, Bhagavan a ales să își facă apariția. Îl văzusem cum ne privea de la fereastra sălii. Desigur, el știa de cearta care se desfășura la nici 30 de metri de fereastra lui, dar a ales să nu intervină decât aproape de sfârșit.

Bhagavan a venit la mine, și-a apropiat capul de al meu și a șoptit:

– Ce spun oamenii ăștia?

Am șoptit la rândul meu:

– Ei spun: „Cine ți-a dat permisiunea să vii aici?" și „De ce tai acești copaci?"

Bhagavan a suspinat și a spus:

–*Avanga Ishtam. Avanga Ishtam. Avanga Ishtam.* („Fie după cum vor ei" – repetat de trei ori.) Te poți întoarce la Palakottu.

La puțină vreme după ce am plecat, un discipol nou care fusese atras de zgomot a cerut cuiva din mulțime să-i spună ce s-a întâmplat.

Omul acela a spus:

– Cineva pe nume Annamalai Swami, care obișnuia să lucreze aici, a dorit să construiască un spital mare. Nu ne putem permite un spital mare, pentru că nu avem bani suficienți. L-am alungat, în parte deoarece nu avea autoritatea să construiască aici, și în parte deoarece nu avem bani suficienți pentru a-i pune planul în practică.

– Dacă vreți un spital mare, vă pot da toți banii de care aveți nevoie, a spus acel discipol nou. Lipsa banilor nu trebuie să fie un motiv. Dacă vreți să construiți un spital mare, urmând planul acestui Annamalai Swami, voi acoperi toate cheltuielile.

Acesta a fost un bonus neașteptat pentru ashram. Vechiul plan a fost abandonat, iar Chinnaswami personal mi-a cerut să supraveghez construcția conform planului meu. Căile și metodele lui Bhagavan sunt cu adevărat misterioase.

Nu m-am mutat înapoi în ashram. Îmi luam mesele acolo cât timp lucrările au fost în curs, dar mă întorceam în fiecare seară la Palakottu. La început, continuam să-mi pregătesc mesele, dar, curând, Bhagavan m-a oprit:

– De ce pregătești hrana la Palakottu dacă muncești aici pentru noi? Vino să-ți iei toate mesele aici. Va fi mult mai convenabil pentru tine.

Bhagavan era foarte interesat de spital, poate într-o mai mare măsură decât față de orice altă clădire. El venea, chiar și când nu era nimic de supravegheat, și inspecta cu mare atenție tot ce fusese făcut. Când nu erau prea multe de făcut sau nu erau deloc lucrări și nimic de inspectat, el venea totuși pe șantier și stătea acolo mult timp. Cu aceste ocazii, el mă privea adeseori, dăruindu-mi un fel de *darśan*, ce presupune o transmisie directă a grației prin ochi, tip de *darśan* pe care îl dăruia frecvent celor din sală.

Clădirea a fost construită fără incidente majore. Ca și în cazul sălii de mese, ultimul lucru pe care l-am făcut a fost punerea numelui deasupra intrării. Bhagavan a scris din nou literele pe hârtie, cerându-mi să fac o copie a lor pe zid. Am ridicat niște schele și m-am așezat să-mi fac treaba. Pe când lucrăm, Chinnaswami a venit și a început să zgâlțâie stâlpii schelei.

– Orice zidar de rând poate să facă asta. Sunt în curs niște lucrări de construcție la Casa de Oaspeți Morvi. Du-te și supraveghează acele lucrări.

Casa de Oaspeți Morvi este clădirea care era construită la acea vreme de cealaltă parte a drumului de la complexul principal al ashramului. În prezent, ea este utilizată ca adăpost pentru discipolii aflați în vizită.

Am refuzat să mă duc acolo, deoarece Bhagavan îmi dăduse instrucțiuni să fac o anumită treabă.

– Las-o să aștepte o vreme. Destinul meu ca lucrător în ashram și destinul spitalului sunt legate unul de altul. Când voi termina această treabă, mă voi întoarce la Palakottu și voi rămâne acolo, am spus eu.

Bhagavan privea toate acestea de la distanță, fără să intervină ori să facă vreun comentariu. Previziunea mea s-a adeverit: scrierea cuvântului *Vaidyasālā* deasupra intrării spitalului a fost ultima lucrare de construcție făcută de mine pentru ashram.

În capitolul anterior am spus că, după părerea mea, Annamalai Swami a supravegheat lucrările de la Templul Mamei în anii 1940. Cred că lucrările s-au desfășurat în acea perioadă și s-au încheiat înainte de finalizarea lucrărilor la spital. Construcția spitalului a început în 1942, dar nu am putut stabili când s-a încheiat. Este posibil ca Annamalai Swami să fi adăugat arcada pe care scrie Vaidyasālā *la mult timp după încheierea lucrărilor principale. Într-o fotografie făcută la ceremonia de deschidere, fotografie aflată acum în sala de mese a ashramului, arcada lipsește.*

Tot timpul cât am lucrat la construcția spitalului am fost nevoit să suport ostilitatea aproape fățișă a lui Chinnaswami. Uneori, el nici nu făcea efortul de a o ascunde.

Odată am trecut pe lângă el în drum spre sală, iar el a spus foarte răspicat oamenilor de lângă el: „Dacă vrea cineva să dobândească merite în plan spiritual (*punya*), trebuie să fie precum Annamalai Swami. Bhagavan îi dă multe lucrări de făcut. Din această cauză, el este în relații foarte apropiate cu Bhagavan. Chadwick se îngrijește de toate nevoile lui materiale, așa că de ce i-ar mai păsa de oamenii ca noi?"

Se repeta aceeași poveste; el era iritat că nu deținea controlul asupra mea. La vremea respectivă, pentru mine ashramul era un mediu de lucru insuportabil. Eram foarte fericit să scap din el, întorcându-mă la Palakottu, odată cu terminarea programului de lucru.

La câteva luni după încheierea lucrărilor de construcție la spital, Bhagavan a confirmat faptul că, în viața mea, perioada menită muncii în ashram se încheiase.

Pe când stăteam în sală, la *darśan*-ul de seară, Bhagavan s-a întors către mine și a spus:

– Tu ești o persoană independentă. Tu ești o persoană independentă. Tu ești o persoană independentă. Acțiunile tale (*karma*) s-au terminat. De acum încolo, nimeni – fie el rege, *dēva, asura* sau ființă umană – nu îți va mai porunci, spunându-ți ce să faci.

În mitologia hindusă, există două tărâmuri spirituale, unul locuit de dēva *– care sunt spirite benefice –, iar celălalt de* asura, *niște spirite foarte violente și agresive. Locuitorii acestor lumi se află adeseori în război unii cu alții.*

Când l-am auzit pe Bhagavan spunând aceste cuvinte, am fost cuprins de o puternică senzație de forță și pace. Pe de altă parte, am fost ușurat să aflu că nu va mai trebui să revin în ashram pentru a munci.

Pe la mijlocul anilor 1940, când Bhagavan a început să meargă mai greu, Arumugam și cu mine am netezit și am curățat cărarea pe care Bhagavan obișnuia să se plimbe în fiecare zi. Cărarea trecea prin ashram, ajungând la Palakottu, pentru ca, străbătând pantele joase ale muntelui, să ajungă iar în ashram. Ca să netezim suprafața, am pus lut pe cărare, acoperindu-l cu nisip fin. De asemenea, am pus o piatră mare în locul unde panta se întrerupea, pentru ca Bhagavan să se poată ține de ea în timp ce urca. Cărarea trebuia să fie întreținută din când în când, deoarece turmele de capre ce umblau pe la poalele munteului aduceau cu ele crengi pline de spini pe cărare. Într-o zi, mergând pe cărare, am observat câteva crenguțe noi. Am luat o creangă dintr-un copac din apropiere, măturând cărarea cu ea.

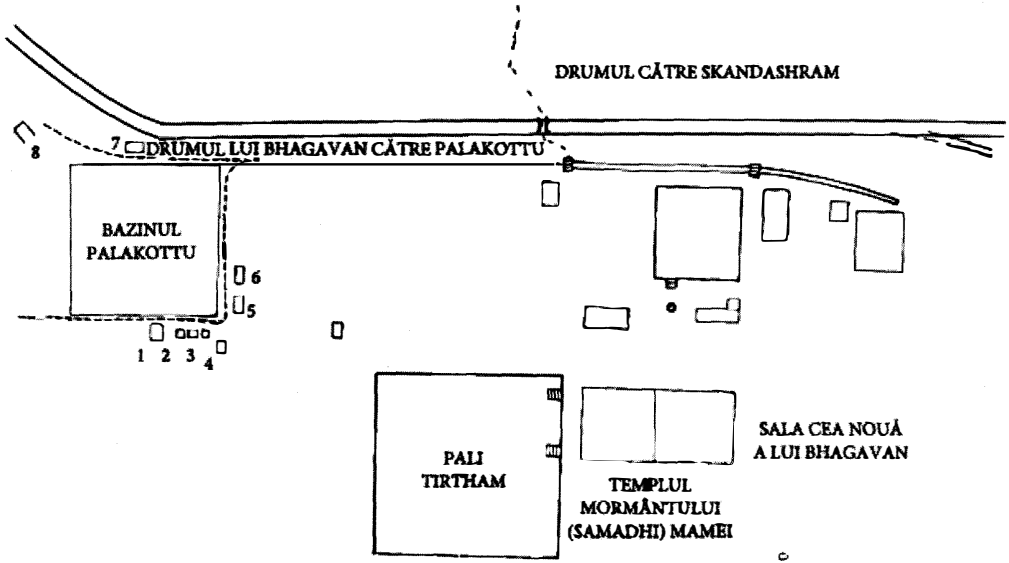

Sri Ramanasramam și Palakottu. Templul construit peste locul de *samādhi* al Mamei și noua sală a lui Bhagavan au fost terminate în 1949. În aprilie 1950, când a murit Bhagavan, el a fost îngropat la jumătatea distanței dintre vechea sală și Templul Mamei. O sală de mari dimensiuni a fost construită peste locul lui de *samādhi* în anii 1960. Mulți dintre asceții (*sādhu*) menționați în această carte locuiau la Palakottu în colibe sau case construite în jurul rezervorului: 1. Annamalai Swami 2. Tambiram 3. Ramanatha Brahmachari 4. Yogi Ramiah și Krishnaswami 5. Swami Satyananda și Munagala Venkataramiah 6. Kunju Swami 7. Paul Brunton 8. S.S. Cohen.

În acea seară, când m-am dus în sală pentru *darśan*, Bhagavan m-a întrebat:

– Cine a curățat cărarea?

I-am spus că m-am hotărât să curăț cărarea când am văzut niște mărăcini în timp ce mă plimbam.

Atunci, Bhagavan m-a întrebat cu o anumită asprime:

– De ce reflectezi asupra acestei acțiuni pe care ai făcut-o?

Am înțeles imediat că Bhagavan încerca să îmi spună că n-ar fi trebuit să gândesc: „Am făcut asta în slujba lui Bhagavan". Nu îmi dădeam seama că persistam asupra acestui gând, dar Bhagavan trebuie să fi văzut asta în mintea mea.

– Tu poți vedea în mintea mea. Nu mi-am dat seama că mă gândeam că am făcut asta. Am curățat poteca doar pentru că nu doream ca Bhagavan să calce pe mărăcini.

Bhagavan a răspuns, spunând:

– Dacă nu vei privi în urmă la acțiunile pe care le-ai făcut, mult bine ți se va adăuga ție.

Bhagavan părea să sugereze că persistam conștient încă asupra acelei acțiuni, așa că i-am spus din nou:

– Bhagavan știe că nu eram conștient că mă gândeam: am făcut această treabă.

Apoi am citat o strofă din Tayumanuvar: „O, Doamne, Tu îmi cunoști mintea, Tu îmi cunoști acțiunile. Dacă, în ciuda acestui lucru, Tu mă alungi de la Tine, voi avea multe necazuri".

Bhagavan a zâmbit auzind citatul, dar nu a mai insistat asupra chestiunii.

Bhagavan mă avertizase de multe ori, vorbindu-mi despre pericolele atașamentului față de ideea că „Eu sunt făptuitorul". Odată, el mi-a spus o poveste despre Regele Vallalan, un rege *śivait* al Tiruvannamalaiului, a cărui devoțiune pentru Śiva este proslăvită într-o lucrare tamilă cu titlul *Arunāchala Purānam*. Acest rege a fost responsabil de construcția unuia dintre marile turnuri (*gōpuram*) din templul principal de la Tiruvannamalai. După ce a terminat acel turn, el a nutrit sentimentul că „eu am construit acest mare turn". În zilele marilor sărbători, Arunachaleswara, zeitatea templului, este scoasă din templu și purtată într-o procesiune prin oraș. Conform unei legende locale, la o asemenea sărbătoare ce durează zece zile,

Arunachaleswara a refuzat să treacă printr-un coridor pe sub turnul cel nou construit de Regele Vallalan, pentru că regele era atât de mândru de realizarea lui. Timp de nouă zile succesive, Arunachaleswara a ales un alt drum pentru a ieși din templu. În cea de-a zecea și ultima zi, regele și-a dat seama de greșeala lui și a devenit foarte smerit. El a căzut în genunchi și a plâns în fața lui Dumnezeu, rugându-l să-i folosească turnul măcar pentru o zi. Arunachaleswara a văzut că mândria regelui a scăzut și i-a îndeplinit rugămintea.

La începutul anilor 1940, am văzut că lui Bhagavan îi era tot mai greu să urce treptele de la începutul cărării ce urca spre Skandashram. Deoarece el urma acest drum deseori când pleca să se plimbe pe munte, am considerat că este o idee bună să pun o bară de metal de care să se țină cu mâna când urca și cobora. I-am spus despre planul meu lui Bhagavan, adăugând că eram dispus să suport toate costurile și să fac eu însumi respectiva muncă.

Bhagavan mi-a respins oferta:

– Nu este necesară. Dacă ai bani de cheltuit, cheltuiește-i pentru a face alte construcții la Palakottu.

În anii 1940, sănătatea din ce în ce mai șubredă a lui Bhagavan îngrijora pe toată lumea, în afară de Bhagavan. Dacă oamenii se arătau preocupați de sănătatea lui precară, el îi critica blând pentru că greșeau identificându-se cu trupul. În acest sens, am fost martorul unui episod interesant pe când Bhagavan își făcea plimbarea zilnică la Palakottu. La acea vreme, Bhagavan suferea de probleme grave la sistemul digestiv. El slăbise foarte mult, pentru că nu mai putea să mănânce decât cantități mici de hrană. Era ușor să-ți dai seama cât de slab era, deoarece mersul îi devenise foarte poticnit și nesigur. De cum Bhagavan a intrat in Palakottu, un discipol pe nume Jagadeesa Sastri, mare specialist în Vedanta, l-a abordat și i-a spus cât de îngrijorat era să vadă starea de slăbiciune a lui Bhagavan.

Pentru o vreme, Bhagavan a ascultat cuvintele de compătimire, apoi a comentat:

– Shankaracharya din Kanchipuram ți-a dat titlul de *Vēdānta Ratna Bhūshanam* (Podoaba de Diamant a *Vēdānta*). Cum poți tu, cu toată erudiția ta vedantină, să consideri că Bhagavan este corpul? Este Bhagavan corpul?

După șase ani de la mutarea mea la Palakottu, Chinnaswami a făcut mari presiuni asupra lui Chadwick pentru a-l convinge să nu mă mai sprijine. La acel moment, Chadwick nu-mi mai trimitea hrană. El se rezuma să-mi trimită 50 de rupii lunar, ceea ce era tot atât de convenabil ca vechea înțelegere, deoarece era mai mult decât suficient pentru a-mi acoperi toate nevoile. Chinnaswami nu l-a abordat pe Chadwick direct, ci s-a folosit de un om pe nume Narayana Iyer ca intermediar. Acest Narayana Iyer a primit instrucțiuni să-i dea lui Chadwick următorul mesaj:

„Trebuie să încetezi a-l sprijini pe Annamalai Swami. Ceea ce faci dă un exemplu prost pentru ceilalți discipoli de aici. Dacă toți discipolii care lucrează acum în ashram și-ar găsi un discipol bogat și ar pleca, nu ar mai rămâne nimeni în ashram pentru a-l sluji pe Bhagavan sau a avea grijă de ashram".

Inițial, Chadwick a ignorat ordinul, continuând să mă sprijine. Dar când Chinnaswami i-a tot trimis mesaje similare, și-a dat seama că trebuia să răspundă cumva. El se afla într-o dilemă: dorea să mă sprijine în continuare, dar în același timp nu dorea să-l ofenseze pe Chinnaswami. Pentru că locuise multă vreme în ashram, Chadwick știa că Chinnaswami îi expulza adesea pe discipolii care i se împotriveau. Cum Bhagavan nu-l contrazicea niciodată pe Chinnaswami în aceste probleme, Chadwick știa că putea fi alungat din ashram dacă ar fi continuat să mă ajute. Pe bună dreptate, Chadwick a decis că Bhagavan era singurul în măsură să-i dea un sfat în această privință. În timp ce se plimbau împreună pe munte, el i-a explicat întreaga situație.

– Îl ajut pe Annamalai Swami de mulți ani. Acum Chinnaswami îmi tot trimite mesaje care spun că trebuie să nu-l mai ajut. Trebuie să-l ajut în continuare sau trebuie să încetez?

Bhagavan a răspuns:

– Cine ești tu să-l ajuți pe Annamalai Swami?

Chadwick era reticent, nedorind să înceteze a mă ajuta chiar după ce Bhagavan i-a dat de înțeles că așa trebuia să facă. El a continuat vreme de câteva săptămâni, până când și-a dat seama că principala sa obligație era de a urma îndrumările lui Bhagavan.

Firește, pentru mine acesta a fost un motiv serios de îngrijorare. Cum Chadwick îmi spusese de instrucțiunile lui Bhagavan, știam că

sprijinul putea să fie sistat în orice moment. Dacă aș fi avut mai multă încredere în Bhagavan, mi-aș fi dat seama că Bhagavan nu m-ar fi abandonat niciodată. De fapt, îngrijorarea mea nu a dispărut decât ca urmare a unei întâmplări stranii. Într-o noapte cu lună plină, mă plimbam pe la poalele muntelui Arunachala, întrebându-mă ce s-ar fi întâmplat dacă Chadwick ar fi încetat să mă ajute.

Brusc, din spatele unei stânci, s-a auzit un glas:

– Copile, nu-ți face griji! Copile, nu-ți face griji! Copile, nu-ți face griji!

Am cercetat zona foarte atent, dar nu am găsit pe nimeni care să fi strigat. În cele din urmă, am ajuns la concluzia că îmi vorbise Bhagavan însuși. Deși vocea nu era a lui, faptul că repetase propoziția de trei ori era tipic pentru el.

Cândva în această perioadă, înainte de a fi primit asigurarea din partea lui Bhagavan, am decis să-l scutesc de povară pe Chadwick, cerșindu-mi mâncarea.

M-am gândit că, în loc să depind de altcineva, mă voi duce în oraș pentru *bhikshā* (cerșirea propriei hrane).

Cum asta ar fi adus o schimbare majoră în viața mea, știam că va trebui să cer mai întâi permisiunea lui Bhagavan. El îmi spusese înainte să nu cerșesc pentru nimic, dar credeam că acum el îmi va da permisiunea, pentru a-l scăpa pe Chadwick de situația jenantă în care se afla. Într-o seară, pe când eram în sală, i-am explicat situația lui Bhagavan, cerându-i permisiunea pentru *bhikshā*. Bhagavan a rămas tăcut aproximativ 15 minute. La capătul acestui interval m-am ridicat să plec. Știam că tăcerea prelungită a lui Bhagavan însemna că nu avea de gând să-mi dea permisiunea. Spre surprinderea mea, Bhagavan mi-a spus să mă așez iar.

– Ai stat așezat atât de mult. De ce te-ai ridicat în picioare acum?

M-am așezat iar. După câteva minute, Arumugam, cel care mă ajutase să-mi construiesc camera și să curăț cărarea lui Bhagavan, a intrat în sală. Am observat că, înainte de a intra, el lăsase la ușă un mare sac cu orez.

Când l-am întrebat ce este cu acest sac cu orez, el a răspuns că l-a adus pentru mine.

– Am simțit brusc nevoia să-ți dau ceva.

Apariția cât se poate de oportună a lui Arumugam a fost modul în care Bhagavan a răspuns la cererea mea. Să nu cer nimic

nimănui. Să depind de ceea ce îmi dădeau din proprie inițiativă ceilalți discipoli.

Chinnaswami a fost foarte nemulțumit auzind că Arumugam mă ajuta și el, așa că i-a spus că, dacă va continua să mă ajute cu mâncare, nu i se va mai permite să pătrundă în ashram. Era o amenințare foarte serioasă, deoarece, pe lângă calitatea de discipol, Arumugam își câștiga cea mai mare parte din bani făcând lucrări de construcție pentru ashram. Arumugam a fost oarecum consternat de această amenințare.

– Unde greșesc? l-a întrebat el pe Bhagavan. Nu vreau decât să-l ajut pe Annamalai Swami. Oare este drept să fiu alungat din ashram pentru că am ajutat un alt discipol?

După cum spuneam anterior, Bhagavan nu intervenea niciodată când Chinnaswami concedia lucrători sau le spunea discipolilor să părăsească ashramul.

El i-a spus lui Arumugam că trebuia să discute problema cu Chinnaswami.

– Nu este treaba mea să mă amestec în asemenea chestiuni.

Ca și Chadwick înaintea lui, Arumugam s-a supus fără mare tragere de inimă hotărârilor lui Chinnaswami.

Toate aceste griji legate de bani și amenințările cu expulzarea din ashram făceau parte din *līlā* (scenariul divin) al lui Bhagavan. Este posibil ca el să le fi trimis încercări și probe, dar nu i-a abandonat niciodată pe cei care aveau încredere nestrămutată în el. Acest lucru mi-a devenit foarte clar când, în cele din urmă, fără nicio tragere de inimă, Chadwick nu mi-a mai acordat niciun ajutor. Chiar a doua zi, am primit trei rupii printr-un concurs de împrejurări ce nu poate fi descris decât ca miraculos. Unul dintre discipolii lui Bhagavan, Adi-Veeraghavan Pillai, locuia într-un sat numit Telur, situat în apropiere de Vandavasi (la aproximativ 45 de kilometri nord-est de Tiruvannamalai). De câteva zile, el simțea nevoia de a trimite niște bani unuia dintre asceții (*sādhu*) de la Sri Ramanasramam. Această dorință era destul de imprecisă, deoarece el nu avea în minte o anumită persoană. Apoi, într-o noapte, el a avut un vis în care a văzut cuvintele „Annamalai Swami, Palakottu" scrise pe o foaie de hârtie. În consecință, a doua zi el mi-a trimis trei rupii. El nu le-a trimis direct, ci pe numele lui Jarayan Mudaliar, un om care locuia și el în sat.

I-am scris, mulțumindu-i acestui Mudaliar. În scrisoare menționam că banii sosiseră în ziua când am pierdut singura mea sursă de venit.

După aproximativ o săptămână, din satul respectiv au venit niște discipoli care au anunțat că doreau să se îngrijească de toate nevoile mele. Mulți ani după aceea, ei mi-au dat bani suficienți pentru a mă întreține. Iată un exemplu elocvent al grației lui Bhagavan. La început, când am apărut în preajma lui Bhagavan, Sri Ramanasramam s-a îngrijit de toate nevoile mele. Din prima zi când m-am mutat la Palakottu, Chadwick a preluat acest rol și s-a îngrijit de nevoile mele timp de peste șase ani. În ziua când nu am mai fost ajutat de Chadwick, Bhagavan i-a trimis pe acești săteni să aibă grijă de mine. Bhagavan mi-a spus să nu cer niciodată nimic. Cum el n-ar fi îngăduit niciodată să mor de foame, trebuie să fi știut că eram menit să primesc sprijin material toată viața.

Viața alături de Bhagavan m-a învățat valoarea încrederii, supunerii și abandonului de sine. Când urmam cuvintele lui Bhagavan sau aveam încredere deplină că el se va îngriji de toate nevoile mele spirituale și materiale, totul mergea bine. Când am încercat să-mi croiesc propriul meu destin (ca în perioada când m-am dus să locuiesc în peșteră și atunci când am fugit la Polur), lucrurile au mers prost. Aceste lecții de viață m-au învățat așadar valoarea și necesitatea abandonului de sine total. Dacă te abandonezi total lui Bhagavan, dacă trăiești după cuvântul lui, ignorând tot restul, dacă ai suficientă încredere în Bhagavan pentru a nu-ți mai face planuri, dacă poți alunga toate îndoielile și grijile având încredere în atotputernicia lui Bhagavan, atunci, și numai atunci Bhagavan va influența și va fasona împrejurările vieții tale, transformându-le astfel încât nevoile spirituale și materiale sunt mereu împlinite.

Am spus deja că obișnuiam să merg să-l văd pe Bhagavan în fiecare seară. De regulă, îl vizitam între 9 și 10 seara, îi ascultam învățăturile și îi absorbeam după puteri tăcerea plină de grație. În această perioadă am avut parte de un mic privilegiu: adesea, Bhagavan mă ruga să îi iau spinii de pe tălpi. Bhagavan a recurs la mine, deoarece era convins că o fac mai bine decât slujitorii lui obișnuiți. Tălpile lui Bhagavan adunau deseori spini, pentru că nu purta niciodată sandale.

În timp ce îi culegeam spinii de pe tălpi, Bhagavan mă întreba deseori, cu îngrijorare în glas:

– Vederea ta este suficient de bună pentru a vedea spinii? Poți vedea ce faci?

Odată, el m-a întrebat:

– Acum scoți spinii noi sau pe cei vechi?

Nu era ușor să răspunzi la o asemenea întrebare. În tălpile lui Bhagavan existau spini vechi de câteva zile sau chiar săptămâni fără ca el să-și dea seama de asta.

Pentru mine, aceste vizite nocturne reprezentau niște momente speciale. Ori de câte ori îl vizitam, Bhagavan îmi vorbea întotdeauna cu multă dragoste și afecțiune. După cum aveam să descopăr curând, din nefericire această perioadă din viața mea era pe punctul de a se încheia.

Câteva zile mai târziu, Bhagavan și-a acoperit capul și fața cu o *dhōti* și a refuzat să mă privească, ceea ce era foarte insolit. De obicei, el mă întâmpina cu câteva cuvinte prietenoase ori de câte ori pătrundeam în sală. Bhagavan s-a comportat la fel și în următoarele două seri.

A treia zi, l-am întrebat:

–De ce își acoperă Bhagavan fața ca o femeie musulmană de câte ori apar în sală? Înseamnă, oare, că n-ar mai trebui să vin?

Bhagavan a dat un răspuns criptic:

– Mă port precum Śiva. De ce vorbești cu mine?

Prima propoziție din răspunsul lui Bhagavan este traducerea cuvânt cu cuvânt a unei propoziții ce, îndeobște, înseamnă: „Stau așezat aici, văzându-mi de treabă".

Am considerat că aceste cuvinte sugerează că Bhagavan nu dorea să mai vin să-l văd. Am ieșit din sală și m-am oprit sub un copac. După un timp, Bhagavan m-a chemat înapoi în încăpere. Am observat că, atunci, nu mai era nimeni acolo în afară de noi.

– Ești vreun ateu care nu crede în Dumnezeu? m-a întrebat Bhagavan.

Am fost prea nedumerit pentru a răspunde.

– Dacă nu ai credință în Dumnezeu, vei săvârși multe păcate și vei fi nefericit. Dar tu, tu ești un discipol copt la minte. Când mintea s-a maturizat, în acea stare de maturitate, dacă crezi că ești separat de Dumnezeu, vei ajunge în aceeași stare cu ateul care nu are credință în Dumnezeu, a comentat Bhagavan în cele din urmă. Ești un *sādhaka*

(căutător spiritual) matur. Nu mai este necesar să vii aici. Stai în Palakottu și practică meditația acolo. Încearcă să elimini ideea că ești separat de Dumnezeu.

Am plecat din ashram și nu am mai revenit acolo niciodată. Deși camera mea se află la nici 200 de metri de poarta ashramului, nu am mai vizitat niciodată ashramul din acea zi fatidică din anii 1940.

După aproximativ 20 de zile, pe când Bhagavan se plimba prin Palakottu, el a venit la mine, a zâmbit și a spus:

– Am venit pentru *darśan*-ul tău.

Am fost foarte șocat să-l aud pe Bhagavan vorbind astfel, chiar dacă știam că glumea.

Când l-am rugat să-mi dea o explicație, el a spus:

– Ai dat ascultare cuvintelor mele. Îți duci traiul cu simplitate și smerenie. Nu este extraordinar?

Deși Bhagavan îmi ceruse să nu mai vin în ashram, consideram în continuare că aveam libertatea de a vorbi cu el când venea în vizită la Palakottu. Bhagavan mi-a deschis ochii asupra acestui lucru în timp ce se plimba pe munte:

El s-a întors spre mine și a spus:

– Tu ești mai fericit decât mine. Ce a trebuit să dai ai dat. Ce a trebuit să dau am dat. De ce mai vii la mine?

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a adresat. Am ascultat instrucțiunile sale și nu l-am mai abordat niciodată. Am avut totuși parte de *darśan*-ul lui Bhagavan când venea să se plimbe zilnic la Palakottu, dar nu am mai vorbit niciodată unul cu altul. Dacă ne întâlneam întâmplător, el trecea pe lângă mine fără să mă bage în seamă.

Bhagavan îmi spusese odată:

– Nu te atașa de forma Maestrului (Guru), căci ea va pieri; nu te atașa de picioarele lui, căci slujitorii lui te vor opri. Adevăratul Bhagavan sălășluiește în Inima ta ca propriul tău Sine. Iată cine sunt Eu cu adevărat.

Tăind legătura dintre noi, Bhagavan încerca să mă facă să conștientizez cine este cu adevărat. Bhagavan îmi spusese deseori să nu atașez Sinelui un nume și o formă și să nu-l consider a fi în vreun fel o ființă personală.

Odată, în timp ce amândoi priveam cu atenție silueta zeiței ce fusese împodobită în ashram pentru sărbătoarea *navarātri* (o

sărbătoare ce durează 10 zile și care se celebrează de obicei în octombrie), el m-a avertizat să nu cred în realitatea acestei imagini. „Să nu crezi că Dumnezeu are vreo formă. Sinele este atoatecuprinzător. Să nu crezi că este limitat la forma unui corp, chiar dacă este corpul unei divinități."

Bhagavan mi-a dăruit grația sa, apoi a pus capăt relației personale dintre noi. Legătura de dragoste și devoțiune nu a fost ruptă; ea a fost doar constrânsă să se limiteze la minte și Inimă.

Bhagavan a ajuns să fie foarte bolnav la sfârșitul anilor 1940. Deși tentația de a-l vizita a fost extrem de puternică, i-am rezistat, deoarece știam că Bhagavan îmi poruncise să stau departe de el. Unii oameni care nu știau ce-mi spusese Bhagavan au crezut că, nevizitându-l, îmi vădeam lipsa de respect. Un discipol a îndrăznit chiar să-l întrebe pe Bhagavan în legătură cu asta.

– Annamalai Swami l-a slujit pe Bhagavan multă vreme, dar nu vine să-l vadă pe Bhagavan acum când Bhagavan este grav bolnav, a spus acel discipol.

Depistând o anumită înfumurare la acel discipol, Bhagavan a spus:

– El este cel care nu aduce vreun necaz.

Apoi a adăugat:

– Voi, ceilalți, sunteți aici, dar mințile voastre sunt altundeva. El este altundeva, dar mintea lui este aici.

Rangaswami, slujitorul lui Bhagavan, mi-a povestit toate acestea chiar în ziua respectivă. Era bine de știut că Bhagavan conștientiza limpede faptul că mă gândeam și îmi făceam griji pentru el tot timpul.

În ultimul an de viață al lui Bhagavan am suferit încontinuu de niște dureri de stomac atroce. Unii dintre doctorii care l-au tratat pe Bhagavan m-au tratat și pe mine, dar niciunul dintre ei nu a putut să-mi aline durerea. Nu puteam să mănânc nimic altceva decât terci de ovăz, și acesta în cantități mici. Dacă încercam să mănânc mai mult terci sau altceva, durerea de stomac devenea insuportabilă. În ultimele zile de viață ale lui Bhagavan durerea s-a acutizat la extrem.

Durerea era atât de intensă, încât îmi amintesc că aș fi vrut să abandonez acest trup înaintea lui Bhagavan, nemaiputând-o suporta.

În cele din urmă, am hotărât să mă rog lui Bhagavan, dar nu pentru a-mi da sănătatea, ci moartea. La vremea respectivă existau niște trepte care duceau spre acoperișul plat al casei mele. Le-am

urcat foarte încet și foarte anevoios și am privit în direcția unde se afla Bhagavan.

M-am rugat: „Te rog, Bhagavan, să ajung la *samādhi* înainte ca tu să ajungi la *samādhi* (să mor înainte ca tu să mori)". În acel moment am văzut o lumină mare pe cer, lumina care dădea de înțeles că Bhagavan murise. Mulți oameni au văzut lumina aceea, majoritatea declarând că ea semăna cu un meteor. Mie mi-a apărut sub o altă formă: am văzut o mare coloană de lumină, măsurând aproximativ 6 metri înălțime și o jumătate de metru lățime în mijlocul cerului. După vreo două minute de la apariție, coloana a început să coboare încet spre ashram. Câteva minute mai târziu, un *sādhu* a venit să-mi spună că Bhagavan a murit. Exact în momentul în care mi-a spus vestea, durerile din stomac au dispărut, fără a se mai ivi niciodată.

Bhagavan a fost înmormântat a doua zi. Swami Satyananda, unul dintre vecinii mei de la Palakottu, a participat activ la ceremonia de înmormântare. L-am văzut întorcându-se la Palakottu pe la 8:30 în acea seară, cu întregul corp acoperit de *vibhūti* (cenușă sacră). Firește, l-am întrebat cum de a ajuns în această situație.

– Am pus corpul lui Bhagavan în groapa de *samādhi*. Cum discipolii puseseră acolo multă cenușă sacră, era inevitabil să fiu acoperit de cenușă. Poți să-mi dai niște apă ca să fac baie?

Înainte de a-i da apă, l-am îmbrățișat strâns, încercând să-mi acopăr propriul corp cu această cenușă. Cum ea atinsese corpul lui Bhagavan, am considerat-o ca un ultim *prasād* din partea lui.

În acea seară, am primit alte două forme de *prasād*. O fată care obișnuia să lucreze pentru mine a colectat o parte din apa în care fusese îmbăiat corpul lui Bhagavan și mi-a adus-o. Am băut-o cu mare plăcere. O altă femeie ce avea reputația de a fi puțin nebună mi-a adus una dintre ghirlandele care împodobiseră trupul neînsuflețit al lui Bhagavan. Atât de mulți oameni au dorit să-l împodobească punându-i ghirlande (ceva ce el nu îngăduia niciodată cât a trăit), încât fiecare ghirlandă a trebuit să fie îndepărtată pentru a face loc următoarei. Am smuls câteva flori din această ghirlandă și le-am mâncat. Apa și florile au reprezentat ultimul contact pe care l-am avut cu trupul lui Bhagavan. În anii ce au urmat, am încercat să păstrez contactul cu adevăratul Bhagavan, Bhagavan care există pururi în Inimă.

Fragmente de Jurnal

În primii zece ani ai șederii mele la Ramanasramam (1928–1938), Bhagavan a avut grijă să-mi dea tot timpul câte ceva de făcut. Dacă vedea vreodată că nu am nimic de lucru, de obicei se gândea la niște sarcini noi doar pentru a mă ține ocupat. Din această cauză, în perioada respectivă am avut foarte puțin timp liber. Când m-am mutat la Palakottu, situația s-a inversat: nu aveam nicio treabă de făcut, cu excepția celor specifice rutinei casnice, timpul liber fiindu-mi aproape nelimitat. Am decis să folosesc acest timp liber pentru a medita, a studia cărțile pe care Bhagavan mi le-a recomandat și a începe să alcătuiesc un jurnal conținând relatări a ceea ce Bhagavan a spus ori a făcut. Am început jurnalul în a doua jumătate a anului 1938, făcând însemnări cu regularitate pe o perioadă de aproximativ un an.

Unele dintre povestirile cuprinse în capitolele precedente au fost scrise inițial în acest jurnal, în 1938 sau 1939. Alte însemnări din jurnal au ajuns în volumul Talks with Ramana Maharshi *(dialogurile 530–32 și 534–61).*

Deoarece, cu toate acestea, multe dialoguri interesante erau încă nepublicate, am decis să includ majoritatea dialogurilor inedite în acest capitol.

Întrebările și răspunsurile redate mai jos nu au pretenția de a fi o prezentare sistematică a învățăturilor lui Bhagavan. Ele constituie mai degrabă o selecție reprezentativă pentru tipul de dialoguri ce au avut loc în vechea sală la sfârșitul anilor 1930.

1

Următoarele întrebări au fost puse de o doamnă cu înfățișare aristocratică din America. Răspunsurile lui Bhagavan sunt un rezumat succint al învățăturilor sale practice.

Întrebare: Ce este acel adevăr pe care trebuie să-l realizez? Te rog, explică-mi-l și arată-mi-l.

Bhagavan: Ceea ce trebuie să realizăm și ceea ce toată lumea dorește este fericirea fără sfârșit. Deși căutăm să o atingem în diverse

moduri, ea nu este o experiență nouă pe care trebuie să o cauți și să o dobândești. Adevărata noastră natură este sentimentul „Eului" ce este resimțit mereu de toată lumea. El este în lăuntrul nostru și nicăieri altundeva. Deși resimțim nemijlocit această experiență, mințile noastre hoinăresc, căutând-o mereu, crezând, în ignoranța lor, că este ceva separat de noi. Este ca și cum cineva ar spune cu limba lui că nu are limbă.

Întrebare: Dacă este așa, de ce s-au inventat atât de multe *sādhanā* (practici spirituale)?

Bhagavan: Practicile spirituale au fost create pentru a elimina gândul că el (Sinele) este ceva nou care trebuie dobândit. Originea iluziei este gândul care ignoră Sinele și care, în schimb, crede că „Eu sunt acest corp". După ce apare acest gând, el se dezvoltă într-o clipă în câteva mii de gânduri și ascunde Sinele. Realitatea Sinelui va străluci numai dacă toate aceste gânduri sunt eliminate. Ulterior, tot ceea ce rămâne este *Brahmānanda* (beatitudinea lui Brahman).

Întrebare: Acum stau calmă fără gândul că „Eu sunt acest corp". Oare aceasta este starea de realitate?

Bhagavan: Această stare trebuie să rămână așa cum este fără a suferi vreo schimbare. Dacă ea se schimbă după o vreme, vei ști că gândurile celelalte nu au dispărut.

Întrebare: Care este modalitatea de a ne debarasa de celelalte gânduri?

Bhagavan: Ele pot fi eliminate doar prin efectele puternice ale interogației: „Cui i-au venit aceste gânduri?"

A doua zi, doamna din America a fost cuprinsă de alte îndoieli. Ea l-a abordat iar pe Bhagavan, începând să-i pună alte întrebări.

Întrebare: Care este modalitatea de a-l vedea pe Dumnezeu?

Bhagavan: Unde să-l vezi pe Dumnezeu? Mai întâi, te poți vedea pe tine însăți? Dacă te poți vedea pe tine însăți, îl poți vedea și pe Dumnezeu. Poate cineva să-și vadă propriii ochi? Pentru că nu pot fi văzuți, poți, oare, să spui „Nu am ochi"? Tot astfel, deși vederea este mereu prezentă, nu-l putem vedea pe Dumnezeu. A abandona gândul că suntem străini de Dumnezeu este a-l vedea pe Dumnezeu. Cea dintâi și cea mai mare mirare din această lume este gândul că „Eu sunt diferit(ă) de Dumnezeu". Nu există ceva mai uimitor decât aceasta.

În *Chāndōgya Upanishad* există o povestire ce explicitează asta. Un om care dormea dus la el acasă a început să viseze. În vis, cineva a venit și i-a pus un narcotic în nări și apoi, legându-l la ochi, l-a lăsat într-o pădure și a plecat. Necunoscând drumul de întoarcere acasă, el a rătăcit multă vreme printre mărăcinii și pietrele din pădure. În cele din urmă, a început să plângă.

O ființă divină (*dēva*) a apărut și l-a întrebat:

– De ce plângi? Cine ești? De ce ai venit aici?

Omul legat la ochi i-a precizat cum se numea, din ce sat provenea etc.

Apoi el a spus:

– A venit cineva și m-a amăgit cu narcotice, m-a legat la ochi, mi-a legat mâinile, m-a lăsat în pădure și a plecat.

Ființa divină l-a dezlegat, i-a arătat calea de întoarcere și i-a spus:

– Dacă vei urma acest drum, vei ajunge în satul tău.

Omul a respectat instrucțiunile, a ajuns în satul lui și a intrat în casa lui. În acel moment, s-a trezit din vis. S-a uitat la ușă, văzând că era încuiată dinăuntru. Și-a dat seama că-și petrecuse toată noaptea culcat în pat, că nu fusese niciodată în pădure, nici nu se întorsese de acolo, înțelegând că toată suferința lui provenea din lipsa activității de auto-invesigare (*avichāra buddhi*).

Această idee, că suntem separați de Dumnezeu, și ideea că trebuie să ne supunem unei *sādhanā* anevoioase pentru a ajunge la El sunt la fel de false ca și ideile pe care omul acestea le-a avut în vis. În timp ce el era culcat confortabil în pat, imaginația lui l-a făcut să creadă că suferea în pădure și că trebuia să facă un mare efort pentru a ajunge iar în pat. Omul ajunge la Dumnezeu și rămâne în starea de Sine când dorința de a-l realiza încetează.

2

Următoarele întrebări au fost puse de Maurice Frydman:

Întrebare: Sri Bhagavan a scris (în *Ulladu Nārpadu Anubandham,* strofa 38) că omul nu trebuie să vădească *Advaita* în activitățile sale. De ce este așa? Toți suntem una. De ce să operăm diferențieri?

Bhagavan: Ți-ar plăcea să stai pe locul pe care stau eu?

Întrebare: Nu mă deranjează să stau aici. Dar, dacă aș veni să stau acolo, administratorul ashramului m-ar lovi și m-ar alunga.

Bhagavan: Da, nimeni nu ți-ar îngădui să te așezi aici. Dacă ai vedea pe cineva molestând o femeie, l-ai lăsa să scape, gândindu-te că „toți suntem una"? În scripturi, există o povestire în acest sens. Odată, s-au adunat niște oameni pentru a constata dacă este adevărat că, așa cum se spune în *Bhagavad Gītā*, un *jnāni* vede totul ca una. Ei au luat un brahman, un paria, o vacă, un elefant și un câine, ducându-i la curtea Regelui Janaka, care era un *jnāni*. Când au ajuns cu toții acolo, Regele Janaka l-a trimis pe brahman la locul brahmanilor, vaca în grajd, elefantul la locul cuvenit elefanților, câinele la cocioaba lui și pe paria în locul unde trăiau alți paria. Apoi el le-a poruncit slujitorilor să aibă grijă de oaspeții lui și să dea fiecăruia mâncarea potrivită.

Oamenii au întrebat:

– De ce i-ai separat după criteriile individualității?

Janaka a răspuns:

– Da, toți sunt una, dar satisfacerea de sine diferă în funcție de natura individului. Va mânca omul paiele mâncate de vacă? Îi va plăcea vacii hrana pe care o mănâncă omul? Trebuie să oferim doar ceea ce satisface fiecare persoană sau animal în parte.

Deși același om poate juca rolul tuturor personajelor dintr-o piesă, acțiunile lui vor fi determinate de rolul pe care îl joacă în fiecare moment. În rolul regelui el va sta pe tron și va domni. Dacă aceeași persoană preia rolul unui slujitor, el îi va aduce sandalele stăpânului și îl va urma. Sinele lui real nu este nici sporit, nici diminuat când joacă aceste roluri. Un *jnāni* nu uită niciodată că el însuși a jucat toate aceste roluri în trecut.

3

Întrebare: Bhagavan, am citit mult din *Vēda* și din *sāstra*, dar nu am avut parte de cunoașterea Sinelui (*Ātma jnāna*). De ce se întâmplă așa?

Bhagavan: Vei avea parte de *Ātma jnāna* doar dacă ea există în scripturi (*sāstra*). Dacă vezi scripturile (*sāstra*), vei avea parte de cunoașterea scripturilor (*sāstra jnāna*). Dacă vezi Sinele, va străluci cunoașterea Sinelui.

Întrebare: Cum să vezi Sinele?

Bhagavan: Fiecare om spune „Eu sunt". Cum știm că această afirmație este adevărată? Știm asta uitându-ne în oglindă sau o știm doar după ce ne uităm în scripturi (*sāstra*)? Spune-mi.

Dacă Sinele este ceva care poate fi văzut, ar trebui să existe două (sinele care privește și Sinele care este văzut). Consideri că ai putea avea două „euri"?

Întrebare: Nu.

Bhagavan: Realitatea este că există numai unul. Așadar, cum poate să existe un alt sine pe care să-l vedem? Toți văd Sinele pretutindeni, dar ei nu înțeleg. Ce păcat! Ce să-i faci? Dacă ideea că „eu sunt acest corp" este abandonată, ceea ce se vede este numai Sinele.

Întrebare: Ce trebuie să fac? Care este datoria mea?

Bhagavan: De fapt, nu ai nimic de făcut. Întreabă-te „cine sunt eu?" Apoi (când vei fi descoperit cine ești), dacă mai există vreo datorie, ea poate fi îndeplinită.

4

Într-o seară, un discipol l-a întrebat pe Bhagavan:

–Ai spus că *Ātma vidyā* (cunoașterea Sinelui) este foarte ușoară. Cum este această *Ātma vidyā* atât de ușoară?

Bhagavan a răspuns:

–Ca exemplu de percepție directă, toată lumea va recurge la analogia agrișei (*nellikai*) din palmă[1]. Sinele este încă mai direct perceptibil decât fructul din palmă. Pentru a percepe fructul trebuie să existe fructul, palma în care să-l pui și ochii care să-l vadă. De asemenea, mintea trebuie să fie în starea corespunzătoare (pentru a procesa informațiile). Fără niciunul dintre aceste patru elemente, chiar și cei cu foarte puțină știință pot spune din experiența nemijlocită „Eu sunt". Deoarece Sinele există întocmai ca senzația că „Eu sunt", *Ātma vidyā* este realmente foarte ușoară. Calea cea mai ușoară este de a-l vedea pe cel care urmează să realizeze *Ātma*.

Un alt discipol a pus o întrebare similară mai târziu în aceeași zi, iar Bhagavan a dat un răspuns similar:

---

[1] Se face referire la refrenul (*pallavi*) și la refrenul secundar (*anupallavi*) din *Ātma Vidyā Kīrtanam*:

Cunoașterea Sinelui este un lucru ușor
Cel mai ușor lucru din câte există
Sinele este ceva întru totul real
Chiar și pentru cel mai de rând dintre oameni

S-ar putea spune că, în comparație, o agrișă (*nellikai*) foarte concretă este o iluzie.

Întrebare: De ce Sinele nu poate să fie perceput direct?

Bhagavan: Se spune că numai Sinele este perceput direct (*pratyaksha*)[1]. Despre nimic altceva nu se spune că este *pratyaksha*. Deși avem această *pratyaksha*, gândul că „eu sunt acest corp" o voalează. Dacă abandonăm acest gând, *Ātma*, care face întotdeauna parte din experiența directă a tuturor, va ieși la iveală.

Întrebare: Sri Bhagavan a afirmat asta atât de simplu. Dar gândul că „eu sunt corpul" nu ne părăsește.

Bhagavan: Nu vă părăsește, deoarece este foarte puternic.

Întrebare: De ce și și cum a luat ființă acest gând?

Bhagavan: El a luat ființă numai pentru că tu nu practici auto-investigarea. Un verset din *Kaivalya Navanītam* (2.95) oferă aceeași explicație.

Deoarece natura ei nu poate fi determinată, se spune despre *māyā* că este de neexprimat. Sunt în mrejele ei cei care cred că „acesta este al meu – eu sunt corpul – lumea este reală". O, fiule, nimeni nu poate să spună limpede cum a luat ființă această iluzie misterioasă. Cât despre motiv, ea s-a ivit pentru că omului i-a lipsit auto-investigarea capabilă de diferențieri.

Dacă vedem Sinele, obiectele care sunt văzute nu vor părea ca separate de noi. După ce am văzut toate literele de pe o foaie de hârtie, nu vedem hârtia, care este fundamentul. Tot astfel, suferința apare doar pentru că vedem ceea ce este suprapus pe fundament, fără a vedea fundamentul însuși. N-ar trebui să vedem ceea ce este suprapus fără a vedea și substratul.

Cum eram în timpul somnului? Când dormeam, nu existau gânduri precum „acest corp", „această lume" etc. Ar fi greu să ne identificăm cu acele stări (veghea și visul) care apar și dispar, (dar toată lumea o face).

Toată lumea are experiența „Eu sunt fără întrerupere". Pentru a spune „Am dormit bine", „M-am trezit din somn", „Am visat", „Cât am fost inconștient, nu am știut de nimic", este necesar ca omul respectiv să existe și să știe că există, în toate aceste trei stări. Dacă omul caută Sinele spunând „Nu mă văd pe mine însumi", unde îl poate găsi?

---

[1] Un *nellikai* seamănă cu o agrișă, doar că el crește într-un arbore, nu într-un tufiș. Când ceva este limpede ca lumina zilei, tamilii spun că „este limpede ca un *nellikai* în palmă".

A ști că tot ceea ce vedem este Sinele este suficient pentru ca gândul că eu-sunt-corpul să înceteze a mai exista.

5

Întrebare: Ce este un *satsang*?[1]

Bhagavan: *Satsang* nu înseamnă altceva decât *Ātma sang* (însoțire cu Sinele). Doar cei care nu pot practica acest tip de însoțire trebuie să practice însoțirea cu ființe realizate sau *sādhu.*

Întrebare: Cum dobândește cineva această însoțire cu ființele realizate (*sādhu*)?

Bhagavan: Prilejul de a fi în compania unui *Sadguru* apare fără efort pentru cei care au practicat adorarea lui Dumnezeu, *japa, tapas,* pelerinaje etc., multă vreme în viețile lor anterioare. Există un vers scris de Tayumanuvar ce reliefează același lucru: „O, Doamne al începutului și al sfârșitului, cei care încep să venereze după cuviință idoli, locuri sfinte și ape sacre îl vor întâlni pe *Sadguru* ce le va spune cuvântul adevărului".

Doar cel ce a săvârșit multe acțiuni fără a se gândi la recompensă ori însemnătate (*nishkāmya karma*) în viețile anterioare vor fi plini de credință în Guru. Având încredere în cuvintele Maestrului, un asemenea om va urma calea și va atinge țelul eliberării.

Întrebare: Trăim într-un loc unde nu există vreun *sādhu.* Ce putem face? Nu putem avea parte de *darśan* de la *sādhu* în fiecare zi.

Bhagavan: Ce să faceți? În acest scop s-au creat imagini, nume ale lui Dumnezeu și *pūjā.* Doar cei care au dobândit grația lui Īśvara vor avea parte de grația Gurului. Doar prin grația Gurului poate cineva să dobândească grația Sinelui care este lăuntric. Doar asta este *mōkṣa* sau eliberarea.

---

[1] În filosofia indiană, termenul pratyaksha este deseori utilizat pentru a desemna o experiență directă a simțurilor. Astfel, auzirea unui zgomot sau gustarea unei anumite mirodenii este pratyaksha. Cu toate acestea, așa cum Bhagavan a precizat în răspunsul anterior, astfel de experiențe sunt indirecte, deoarece ele pot fi resimțite numai prin intermediul simțurilor și al minții. Când termenul pratyaksha a apărut în conversație, Bhagavan a precizat, ca de obicei, că numai conștientizarea subiectivă a lui „Eu sunt" este *pratyaksha*, deoarece toate celelalte experiențe sunt mijlocite de funcțiile minții și ale corpului.

Cu altă ocazie, Bhagavan a explicat importanța și măreția *satsang*-ului citând din *Sūta Samhitā*:

Cei care sunt văzuți de ochii unor *jīvanmukta* (eliberați încă din timpul vieții) sunt eliberați de multe soiuri de păcate și devin ei înșiși *jīvanmukta*. Familia unui *jīvanmukta* este purificată. Însăși mama lui este o persoană care a făcut ce trebuie făcut. Întregul pământ este purificat de către el.

După ce a spus că în *Sūta Samhitā* erau multe alte pasaje ce îi slăveau pe *jnāni*, Bhagavan a continuat astfel:

– Când se naște un *jnāni* în această lume, devoții, discipolii, cei care sunt indiferenți față de Dumnezeu, ba chiar și păcătoșii au cu toții de câștigat. Biografiile multor oameni stau mărturie în acest sens.

Deoarece Bhagavan vorbea adesea despre măreția *satsang*-ului și a grației, l-am întrebat odată:

– Se spune că *mōkṣa* se dobândește ușor numai prin grația Maestrului. Cum așa?

Bhagavan a răspuns:

– Casa eliberării (*mōkṣa*) nu se află ce îi slăveau undeva în exterior. Ea este în lăuntrul tuturor. Oricine are o dorință puternică de a dobândi *mōkṣa* este impulsionat de Gurul care se află în lăuntru. Gurul care este în exterior își ridică mâna și împinge discipolul spre interior. Așa lucrează grația Maestrului.

Apoi Bhagavan a citat două dintre versurile lui favorite din *Kaivalya Navanītam* în care discipolul îi mulțumește Maestrului pentru că i-a dat grația ce i-a îngăduit să realizeze Sinele.

> 1.86 „Doamne, Tu ești realitatea ce rămâne ca Sinele meu cel mai tainic, care a domnit peste mine în toate aceste nenumărate reîncarnări! Slavă Ţie, care ai îmbrăcat o formă exterioară pentru a mă îndruma! Nu văd cum aș putea să-Ţi răsplătesc grația pentru a mă fi eliberat. Slavă! Slavă sfintelor Tale picioare!"
>
> 1.87 Maestrul i-a zâmbit în timp ce vorbea, l-a atras în apropierea lui și i-a spus plin de dragoste: „A sta ancorat în Sine, fără cele trei soiuri de obstacole (ignoranța, îndoiala și cunoașterea provenind din premise false) care îți blochează experiența, este cea mai aleasă răsplată pe care mi-o poți da".

6

Întrebare: Apariția universului diferențiat este adevărată sau neadevărată?

Bhagavan: Depinde ce înțelegi prin termenii de „adevărat" și „neadevărat". Dacă ne uităm la Brahman, nu există univers.

Întrebare: Atunci, de ce apare universul?

Bhagavan: Apare cui? Universul nu spune: „Eu sunt". Există vreo dovadă pentru a spune că universul apare? Cui îi apare acest univers?

Întrebare: Mie.

Bhagavan: Cine ești tu? Descoperă cine ești. După aceea spune-mi dacă există vreun univers.

Întrebare: Nu am cunoscut încă starea de *samādhi*.

Bhagavan: Acea stare nu vine sau pleacă. Ea este starea noastră naturală care există mereu.

Întrebare: *Swami*, pot adopta atitudinea mentală (*bhāvanā*) „Eu sunt Brahman?"

Bhagavan: Dacă vei adopta premisa „Eu sunt Brahman", vei primi multe lovituri. De ce? Pentru că totul este deja Brahman. De ce să o adopți? Este oare necesar să spui: „Eu sunt bărbat"? Dacă există gândul că „eu sunt corpul", este necesar să spui: „Nu, nu sunt asta".

Întrebare: Deoarece am soție și copii, am multe probleme și nu pot scăpa de ele.

Bhagavan: *Samsāra* din exterior (activitățile mundane) nu te poate afecta cu nimic. Doar *samsāra* dinlăuntru trebuie să fie abandonat.

Întrebare: Asta nu durează decât cinci minute, apoi se schimbă.

Bhagavan: (După ce a rămas tăcut un timp): Gândurile de acest soi trebuie să dispară.

7

Un discipol din Trichy și-a adus fiul în sală. După ce a făcut *namaskāram* în fața lui Bhagavan, el s-a așezat. Deși era foarte tânăr, băiatul dădea semne clare că era foarte îngrijorat.

După ce tatăl și fiul s-au așezat, Bhagavan a întrebat:

– Cu ce tren ați venit?

Devotul a răspuns:

– Am venit la 8:30 azi-dimineață.

Apoi Bhagavan a întrebat:

– Cum se simte Dattatreya (băiatul cu o expresie îngrijorată)?

Devotul a răspuns:

– După ce am încercat fără succes tot felul de leacuri și mantre, am venit la Sri Bhagavan în ultimă instanță.

Spunând acestea, el și-a împreunat mâinile într-un gest de implorare.

Sri Bhagavan i-a vorbit băiatului:

– Având numele Dattatreya, de ce ești așa îngrijorat? Ar trebui să fii mereu fericit. De ce să-ți tulburi fericirea cu mintea, în loc să fii fericit?

Apoi Bhagavan le-a spus băiatului și tuturor celorlalți oameni prezenți povestea marelui *jnāni* Dattatreya care a trăit în vremurile de demult.

Dattatreya obișnuia să rătăcească prin păduri fără a purta nici măcar o pânză în jurul șalelor. El deborda mereu de beatitudinea lui Brahman. Văzând acest lucru, Yadu Maharaj (un conducător local) a căzut pe gânduri: „Cum se face că el este mereu fericit? Eu am de toate, dar trebuie totuși să sufăr".

Într-o zi, animat de asemenea gânduri, el s-a dus la Dattatreya și l-a întrebat:

– Cum se face că tu ești mereu atât de fericit?

Dattatreya a răspuns:

– Ce există în afară de fericire?

Regele l-a întrebat:

– Cum de a dat fericirea peste tine?

Dattatreya a răspuns:

– Pentru a dobândi această stare de beatitudine (*ānanda*), am avut câțiva învățători (*āchārya*). Starea a venit prin intermediul lor.

Când regele l-a întrebat cine-i fuseseră învățătorii, Dattatreya i-a depănat o poveste lungă:

– O, Rege, eu am 24 de Maeștri. I-am aflat prin investigarea intelectului meu. Eu rătăcesc prin această pădure ca un eliberat (*mukta*) numai datorită cunoașterii (*jnāna*) dobândite de la acești *āchārya*. Înțelege cine sunt acești *āchārya*: pământul, aerul, cerul, apa, focul, soarele, luna, un porumbel sălbatic, un piton, oceanul, o lăcustă, o albină, un elefant, un culegător de miere, un cerb, prostituata Pingala,

un copil, o fetiță, un arcaș, un șarpe și alți câțiva. Dintre cei 24 i-am respins pe câțiva.

Am învățat răbdarea de la pământ, ubicuitatea de la aer, nonatașamentul de la cer, neprihănirea de la foc, puritatea de la apă, iar adevărul că toate schimbările privesc corpul, nu Sinele, de la lună.

Soarele luminează în mod egal toate lucrurile, dar nu este afectat de ele. De aici am învățat că, deși este posibil ca yoghinul să vadă obiecte, el nu este afectat de tendințele (*guna*) care le fac să interacționeze.

De la porumbelul sălbatic am învățat că oricine se atașează de sălașul lui va aluneca, pierzându-și locul din înalt. Am înțeles că, precum pitonul, trebuie să accepți orice hrană ce îți iese în cale. De la ocean am aflat că trebuie să fii calm, maiestuos, netulburat și dificil de sondat.

Lăcusta ce ajunge în focul lămpii arde și nu mai are scăpare. De aici am învățat că bărbatul care ajunge în focul dorinței de femei piere. Am învățat de la albină că trebuie să aduni doar atâta hrană cât să-ți hrănești propriul corp, fără a-i forța pe ceilalți să dea.

Chiar și puternicul mascul de elefant are parte de suferință când vine în contact cu femela de elefant. De aici am învățat că și omul este și el supus suferinței dacă este atins de o femeie sau petrece un timp în proximitatea ei.

Mierea strânsă de albine vreme de multe zile este furată de culegătorul de miere. De la el am învățat că bogăția strânsă cu multă trudă este adesea furată de alți oameni.

Cerbul se prinde în plasa vânătorului după ce a fost ademenit de muzica acestuia. Tot astfel, un *sannyāsin* va cădea în robie dacă va ceda iluziei cauzate de dorință (*mōha*). Prin urmare, de la cerb am învățat că un *sannyāsin* nu trebuie să bage de seamă obiectele simțurilor.

Incapabil să-și stăpânească limba, peștele moare după ce este prins în cârlig. Am învățat de la pește că cineva care nu-și stăpânește limba (adică dorința de cele gustoase) va suferi. Trebuie să-ți stăpânești limba.

După ce s-a fardat frumos, curtezana Pingala se plimba de colo colo, așteptându-și un amant care-i promisese că-i va aduce bani. Când el nu și-a făcut apariția, Pingala a fost foarte tristă și deprimată. A pălit la față și mintea îi era confuză. Pingala a investigat cauza suferinței sale și a înțeles că este în natura plăcerilor mărunte să provoace suferință. Aflând că sursa oricărei fericiri este Sinele, ea a atins

vairāgya (detașarea). Venerând Sinele suprem ca pe soțul ei, Pingala a dobândit fericirea adevărată a cunoașterii (*jnāna*). De la curtezana Pingala am învățat că fericirea nu constă în vreun lucru exterior și că singura realizare autentică este fericirea Sinelui.

Am învățat de la copil că trebuie să fim orbi față de onoare și dezonoare.

Acum vă voi spune povestea fetiței. La un moment dat, când părinții ei nu erau în sat, niște oameni au venit s-o ia în căsătorie. Ea a vrut să le dea de mâncare, dar când a început să zdrobească orezul nedecorticat ca să gătească pentru ei, a cuprins-o timiditatea, deoarece brățările ei făceau mult zgomot. După ce a scos o brățară de pe fiecare mână, zgomotul a încetat. De la acest gest al fetiței am înțeles că un yoghin trebuie să rămână singur.

De la cel care făcea săgeți am înțeles că trebuie să te concentrezi într-o singură direcție, fără a te abate de la țintă.

Șarpele locuiește fericit în gaura făcută de șobolan. De la acel șarpe am învățat să locuiesc fericit în casele altora.

Am avut și un al douăzeci și cincilea guru: el este corpul meu. Acest corp este cauza cunoașterii (*jnāna)* și a detașării (*vairāgya*) mele. După ce m-am contopit în *Hari* (Dumnezeu), Sinele, cu dragoste și devoțiune, starea mea este acum identică aceluia care nu știe nimic.

Astfel Dattatreya l-a învățat pe Yadu Maharaj toată *jnāna* pe care o dobândise grație celor 25 de maeștri (guru), încheindu-și povestea.

După ce i-a împărtășit băiatului toate învățăturile (*upadēsa*) pe care Dattatreya i le-a revelat acelui rege, Bhagavan l-a întrebat cu amabilitate:

–Și tu te numești tot Dattatreya, nu-i așa? Cel puțin de dragul numelui tău trebuie să fii fericit.

8

Prima dintre următoarele două întrebări a fost pusă de Dr. Syed Sahib. A doua a fost pusă de un devot necunoscut.

Întrebare: Dumnezeu este ubicuu (omniprezent). De ce trebuie să devină un *avatāra* (să se întrupeze într-un corp fizic), la nesfârșit, în fiecare eră?

Bhagavan: Din porunca lui Īśvara, ființe învestite (*adhikārika purusha*) împreună cu devoții lor sunt trimise să se nască pe pământ. Aceste ființe devin *avatāra* pentru a dărui grația lor celor care au săvârșit acte merituoase fără a dori vreo răsplată (*nishkāmya punya*). Ele vin și pentru a-i pedepsi pe păcătoși. Când și-au îndeplinit misiunea pentru care au venit, ele se întorc la situațiile lor anterioare. Deși corpuri diferite ajung să fie *avatāra purusha*, experiența unității Sinelui pe care o resimt nu se schimbă niciodată. După ce a fost născut, un om trece prin diferitele etape ale vieții – copilărie, tinerețe, maturitate și bătrânețe –, dar, în toate aceste etape, gândul că este aceeași persoană care s-a născut rămâne neschimbat. Tot astfel, *avatāra purusha* rămân cu bună știință ca Sinele unic, deși ele pot avea parte de multe nașteri. Pentru ele, este ca și cum ar avea zece vise diferite într-o singură noapte.

Toate aceste întrebări nu se vor mai ivi când te vei cunoaște pe tine însuți. Dacă nu cunoști adevărul despre propriul Sine, a încerca să înțelegi feluritele învățături ale altor oameni este o pierdere de timp.

Întrebare: Care este diferența între Īśvara (Dumnezeu) și *mukta* (cel eliberat)?

Bhagavan: Īśvara și cunoscătorul (*jnāni*) sunt unul și același, singura diferență fiind că, la început, *mukta* era într-o stare de uitare a Sinelui. Apoi, prin forța practicii sale, el a ajuns, în cele din urmă, să cunoască Sinele. Pentru Īśvara nu a fost așa. Fiind cel de-a pururi eliberat (*nitya mukta*), Dumnezeu îndeplinește cele cinci funcții (*pancha kriyā*): creația, menținerea, distrugerea, ocultarea și grația. Din această cauză, acțiunea (*vritti*) lui este numită *Brahmākāra vritti* (activitate sub forma lui Brahman). Asta e ca și cum ai numi fluviul care s-a contopit în ocean *samudrākāra nadi* (fluviul în formă de ocean). Activitățile (*vritti*) lui Īśvara și ale cunoscătorului (*jnāni*) sunt identice. Dar pentru *avatāra purusha* trupurile se vor schimba până la sfârșitul de *kalpa*[1], ceea ce nu se întâmplă în cazul cunoscătorilor (*jnāni*).

În acest moment, am intervenit cu o întrebare proprie:

---

[1] De regulă, se consideră că o *kalpa*, cea mai mare unitate temporală din cosmologia hindusă, are câteva miliarde de ani. La sfârșitul fiecărei *kalpa*, toate ființele din univers sunt dizolvate în Brahman care este lipsit de formă. Această dizolvare este numită *mahā pralaya* sau marea disoluție. După un

–Sri Rama trebuie să fi avut ideea că „eu-sunt-corpul" imediat ce s-a născut, nu-i așa?[1]

Bhagavan a părut că mă contrazice:

– Mai întâi, Sri Rama i-a dat *darśan* mamei lui, Kausalya, ca Vișnu. Abia ulterior a luat el forma unui *avatāra*. Mai târziu, când Rama era în pădure, el cutreiera pretutindeni, în căutarea Sitei, răpita. Apoi Parvati (care privea din cer) l-a întrebat pe Īśvara: „Nu știe Rama (care, fiind un *avatāra*, este perfect) unde se află Sita? De ce să cutreiere prin tot locul, căutând-o?" Ca răspuns, Īśvara i-a spus: „Du-te și ivește-te în fața lui sub forma Sitei. Atunci vei înțelege". Parvati a făcut așa cum i s-a spus, dar Rama a ignorat-o cu desăvârșire, continuând să o caute pe Sita[2].

Apoi, Bhagavan a revenit la a doua întrebare și ne-a citit un verset din *Kaivalya Navanītam* (2.36) care spune că Īśvara și cunoscătorul (*jnāni*) sunt egali.

> **Discipolul**: O, Maestre, tu care ești activitate lipsită de formă ca Īśvara și apari sub formă umană (aici). Tu spui că un *jnāni* și Īśvara sunt identici. Cum poate să fie așa?
>
> **Maestrul**: Da. Īśvara și cunoscătorul sunt identici, deoarece ei sunt liberi de „eu" și „al meu". Cunoscătorul (*jnāni*) este el însuși Īśvara, totalitatea ființelor vii (*jīva*) și, de asemenea, cosmosul.

9

În august 1939 i-am pus lui Bhagavan o întrebare despre karma:

– Bhagavan spune că, în clipa când omul ajunge la *jnāna*, toate cele trei karma[3] nu mai există. Dar în *Kaivalya Navanītam* (1.103)

---

timp, începe o nouă *kalpa* și sunt create ființe noi.

[1] Inițial, Sri Rama, cel de-al șaptelea *avatāra* al lui Vișnu, nu era conștient de propriul lui caracter divin. Doar către sfârșitul epopeii *Ramayana* (care înseamnă „Calea lui Rama"), el a devenit conștient de cine era cu adevărat. Așadar, nu este deplasat să conchidem că el, ca și alți muritori, se identifica inițial cu ideea că eu-sunt-corpul.

[2] Aceste întâmplări au avut loc într-o vreme când se presupune că Rama nu-și dădea seama că era un *avatāra*. Bhagavan pare a sugera că, dacă în acel moment Rama n-ar fi fost conștient de natura lui reală, zeilor le-ar fi fost ușor să-l păcălească.

[3] 1. *Sancita* karma: rezerva de datorii karmice acumulate din viețile anterioare.
2. *Prārabdha* karma: acea parte din sancita karma care trebuie să fie epuizată

se spune că un *jnāni* va resimți doar *prārabdha karma*. De ce se spune asta?

Bhagavan a răspuns:

– *Prārabdha* este rânduiala anterioară momentului când s-a atins *jnāna*. Ca atare, în ochii celorlalți, un *jnāni* pare să aibă parte de *prārabdha* chiar după ce a dobândit *jnāna*. Se folosesc de regulă câteva exemple pentru a explicita acest aspect: un ventilator electric continuă să se învârtă un timp după ce a fost deconectat; o frânghie arsă arată ca o frânghie, dar ea nu poate fi utilizată pentru a lega ceva; un arbore care a fost doborât arată exact ca unul viu, dar el nu mai este viu; boabele de mazăre coapte arată exact ca boabele de mazăre, dar ele nu pot încolți. *Prārabdha* unui *jnāni* poate fi comparată cu asemenea exemple. Când ceilalți oameni privesc un *jnāni*, pare că el resimte *prārabdha*, dar din punctul lui de vedere nu există *prārabdha*.

Cu două luni înainte, îi pusesem lui Bhagavan o întrebare similară:

– În scripturi (*sāstra*) se afirmă că până și un *jīvanmukta* se comportă în conformitate cu *prārabdha* lui. De ce ne spune Bhagavan că un *jnāni* nu are *prārabdha*?

Cu acea ocazie, Bhagavan a răspuns:

– Pentru *jnāni* nu există nici *sāstra*, nici *prārabdha*. Asemenea întrebări nu au nicio relevanță pentru un *jnāni*. Toate aceste rânduieli din scripturi au fost create doar pentru cei care nu au dobândit cunoașterea (*ajnāni*). Să-ți dau un exemplu: Să spunem că un om are trei soții. Când acel om moare, putem spune că doar două dintre fostele soții au rămas văduve? Nu este corect să spunem că toate cele trei femei sunt văduve?[1] În același fel, pentru *jnāni* toate cele trei tipuri de karma sunt inexistente. *Prārabdha* există doar pentru cei care văd această problemă și pun întrebări legate de ea.

10

Lui Bhagavan i se puneau deseori întrebări despre starea unui *jnāni*. De multe ori, el dădea răspunsuri evazive sau îi cerea

în viața prezentă. Deoarece legea karmei presupune determinismul, termenul de *prārabdha* este adesea tradus ca „destin".

3. *Āgāmya* karma: karma nouă acumulată în viața prezentă care este dusă mai departe în viețile viitoare.

[1] Când i se punea întrebarea, acesta era răspunsul favorit al lui Bhagavan (vezi *Ulladu Nārpadu*, v. 33). Lui Bhagavan i se puneau deseori întrebări despre *prārabdha* cunoscătorilor (*jnāni*), deoarece se știa foarte bine că opiniile lui asupra subiectului erau diferite față de cele ale multor altor maeștri Advaita.

interlocutorului să afle cine punea întrebarea, dar îmi amintesc că, odată, Bhagavan a oferit informații din proprie inițiativă, fără a fi întrebat de cineva. În timp ce privea un copil mic în sală, el a spus din senin:

– Poți atinge beatitudinea lui Brahman doar când mintea devine pură și smerită, ca mintea acestui copil.

Această remarcă m-a făcut să întreb:

– Care este diferența dintre un copil și un *jnāni*?

Sri Bhagavan a răspuns:

– Copilul este un copil ignorant din cauza necunoașterii (*ajnāna*), în vreme ce cunoscătorul (*jnāni*) este un copil înțelept datorită cunoașterii (*jnāna*).

Mai târziu, un alt discipol l-a întrebat:

– De ce un *jnāni* pare să-și reverse grația asupra unora și să se arate furios cu alții? De ce nu-i îndreaptă cunoscătorul pe toți cei care vin la el? Ce anume îi face să acționeze pe cunoscători (*jnāni*)?"[1]

Bhagavan a răspuns:

– Gradul de maturitate și karma acumulată în trecut sunt diferite în cazul fiecărui *sādhaka*. Din această cauză, cunoscătorii (*jnāni*) trebuie să vorbească diferit cu oameni diferiți.

Apoi el a citat cinci strofe din *Kaivalya Navanītam*:

> 2.60 **Discipolul**: O, Maestre, care ești beatitudinea întruchipată, cum se face că Dumnezeu, care este imparțial, îi încurajează pe câțiva, iar pe alții îi umilește?
>
> **Maestrul**: El este precum tatăl ce își încurajează fiii aflați pe calea cea bună și se încruntă la ceilalți fii care merg într-o direcție greșită. Să știi că este un act de mare milostivire a le pedepsi rătăcirea și a-i întoarce spre virtute.
>
> 2.61 O, fiule care nu mai ești înlănțuit de viața lumească! Arborele ceresc care îndeplinește dorințele, focul și apa

---

[1] Deși interlocutorul nu-l critică fățiș pe Bhagavan, el sugerează că Bhagavan ar trebui să-și pedepsească discipolii rătăciți. Atitudinea lui Bhagavan față de pedepse poate fi dedusă din următorul fragment din *Arunachala Ramana* (august 1983, p. 22):

„Odată, cineva i s-a plâns lui Bhagavan în legătură cu neregulile și corupția din ashram.

Bhagavan a răspuns: «Nu am venit aici pentru a te pedepsi. Dacă începi să-i pedepsești pe oameni, nici măcar o cioară nu ar putea să rămână în ashram»".

îi protejează pe cei care caută să-și îndeplinească dorințele cu ajutorul lor, ținându-i la căldură și ostoindu-le setea! Tot astfel, Īśvara este blând cu devoții lui și nu este așa cu alții. Acum gândește bine și vezi a cui vină e.

2.50 **Maestrul**: Fiul meu, sufletele (*jīva*) sunt nenumărate, iar acțiunile lor sunt, de asemenea, fără număr. În trei capitole (karma, *upāsanā* și *jnāna*), folositoarele *Vede* rânduiesc în funcție de aptitudinile căutătorilor, cu secțiuni preliminare urmate de concluzii finale, așa cum florile sunt urmate de fructe.

2.59 Se îndreaptă spre dezastru neghiobii care atribuie lui Dumnezeu cele șase rele (concupiscența, furia, lăcomia, amăgirea, trufia și gelozia), care sunt create chiar de ei, dar înțeleptul va dobândi izbăvirea neîntinată recunoscând că aceleași rele sunt create chiar de ei, nu de Dumnezeu.

2.35 Bunul meu băiat, ascultă-mă în continuare. Activitățile înțeleptului nu au alt scop decât înnobilarea lumii. Înțeleptul nu are nimic de pierdut sau de câștigat. Atotputernicul, care este singurul rezervor de grație pentru lume, nu este afectat de meritele și scăderile ființelor din lume[1].

11

Întrebare: Doresc să ating *mukti*. În acest scop doar tu îmi ești Guru. Nu caut pe nimeni altcineva. Te rog, acordă-mi grația ta.

Răspuns: Atingerea eliberării (*mukti*) nu este realizarea a ceva nou. Noi, toți, suntem expresia eliberării (*mukti*). Pentru că uităm asta și, în schimb, credem în mod eronat că „eu sunt acest corp", multe mii de gânduri se ivesc val după val, ascunzând ceea ce suntem cu adevărat. *Mukti* va străluci doar când acest gând („eu sunt corpul") va fi nimicit.

Întrebare: Cum ne debarasăm de gândul că „eu sunt corpul?"

Bhagavan: Deoarece te-ai rugat la Guru, abandonează-te total lui.

Întrebare: Guru nu se află în satul unde locuiesc. Ce pot face?

Bhagavan: Guru se află în lăuntrul tău. Abandonează-te lui acolo.

---

[1] Această succesiune de stofe este în mod limpede o dojană la adresa interlocutorului care credea realmente că trebuia ca Bhagavan să-și schimbe comportamentul.

Întrebare: În lăuntrul meu nu se află decât propriul meu Sine.

Bhagavan: Guru, *Ātma*, Īśvara, acestea sunt doar numele diferite ale aceluiași lucru. Esența fiecăruia este aceeași.

Întrebare: După ce mă voi abandona Maestrului interior, voi putea să-mi continui munca?

Bhagavan: Desigur! Dar nu se va ivi gândul că „eu fac asta".

Întrebare: Dacă „ideea de eu" nu există, cum vor fi îndeplinite îndatoririle mele?

Bhagavan: Pentru orice ai fi plătit, fă-o cu detașare. Achită-te de îndatoririle familiale cu aceeași detașare cu care îți îndeplinești sarcinile de serviciu. Lucrurile care vin și pleacă din biroul tău nu te îngrijorează. Fă-ți toate treburile și îndatoririle cu aceeași detașare.

Întrebare: Întâmpin mereu dificultăți. Când vor înceta ele?

Bhagavan: Dacă vei renunța la ideea că „eu sunt corpul", toate dificultățile cu care te confrunți vor dispărea.

12

Întrebare: Mă gândesc să plec din satul meu pentru a merge într-o pădure și a practica *tapas*. M-am decis să merg cu permisiunea lui Bhagavan.

Bhagavan: Cineva poate să plece din sat, dar nu poate să plece din el însuși. Dacă satul există separat de Sinele omului, se poate pleca din el. Să trăiești singur în sălașul Sinelui este ca și cum ai trăi în pădure. Dacă te depărtezi de Sine – chiar de trăiești în pădure –, ar fi ca și cum ai trăi în oraș.

Cel care crede despre el că este *sannyāsin* nu este *sannyāsin*. Capul de familie care nu crede despre el că este cap de familie este *sannyāsin*.

Cel care nu crede despre el că este cel care înfăptuiește toate acțiunile este superior celui care crede că a renunțat la tot.

13

Bhagavan spunea uneori că „*Mauna* (tăcerea) este vorbire neîncetată. A rămâne nemișcat este a activa fără încetare".

Iată una dintre cele câteva afirmații consternante pe care le făcea uneori Bhagavan despre *mauna*, termen pe care îl folosea adesea ca sinonim pentru Sine. Deși am înțeles unele dintre asemenea afirmații, precum „*mauna* este *sādhanā* adecvată pentru a dobândi tot

felul de bogății (spirituale)", eram nedumerit de afirmațiile sale care sugerau că tăcerea echivalează cu vorbirea și activitatea neîncetată. Odată, pe când Bhagavan se întorcea de la plimbare, i-am împărtășit nedumeririle mele.

– Bhagavan spune că a fi nemișcat înseamnă a fi mereu activ și că a fi tăcut înseamnă a vorbi neîncetat. Nu înțeleg cum de poate fi așa.

– Așa este? a răspuns Bhagavan. Poți vedea că „Eu sunt"?

– Da, pot vedea, am spus.

– Cum poți vedea? a întrebat Bhagavan.

Am mărturisit că nu știam cum se vedea asta.

Bhagavan mi-a explicat:

– Tot astfel, „a fi liniștit" înseamnă „a lucra mereu". A lucra nu înseamnă a lucra cu sapa în mână. A lucra înseamnă a străluci mereu ca Acela (Sinele). Doar tăcerea vorbește mereu. În plus, ele sunt identice. Asta este ceea ce marii înțelepți au lăsat să se înțeleagă spunând: „Îmi amintesc fără a uita", „Venerez fără a fi separat [de obiectul venerării]", „Gândesc fără a gândi", „Spun fără a spune", „Ascult fără a asculta" și așa mai departe. Dacă nu vorbești, Dumnezeu va veni și va vorbi. Scriptura cea mai de seamă este tălmăcirea tăcută. Doar dacă vei citi această scriptură, vor înceta toate dubiile. Altminteri, chiar dacă vei citi zeci de milioane de cărți de nenumărate ori, dubiile nu vor înceta niciodată.

Odată, Bhagavan a dat un răspuns similar când un discipol a început să se plângă că nu știe unde este acest „eu".

Bhagavan i-a răspuns spunând:

– Fii acolo unde este eul.

A doua zi, același om i-a spus lui Bhagavan:

– Nu știu dacă să mă întorc în satul meu și să-mi reiau munca sau să rămân pur și simplu tăcut.

Bhagavan a spus:

– A mânca, a face baie, a merge la toaletă, a vorbi, a gândi și multe alte activități legate de corp sunt, toate, o muncă. Cum să fie muncă doar înfăptuirea unei anumite acțiuni? A fi tăcut înseamnă a vorbi mereu.

14

Într-o zi, o femeie, care era activistă convinsă în Partidul Congresului, a venit să primească *darśan* de la Bhagavan.

După ce a stat un timp în sală, ea l-a întrebat pe Bhagavan:

– Mulți mari înțelepți de talia ta au călătorit în diverse locuri, ținând prelegeri și împărtășindu-și înțelepciunea benefică oamenilor aflați în lume. Tu ai dobândit *jnāna* pentru tine însuți, dar stai retras și tăcut. Ce folos aduce asta lumii?

Bhagavan a răspuns:

– Cunoașterea Sinelui și rămânerea în starea proprie Sinelui este cel mai mare beneficiu pe care îl poate oferi cineva lumii. Toate prelegerile ținute pe un podium vor fi utile pentru unii doar atâta timp cât acea persoană este pe podium. Însă prelegerea tăcerii poate fi auzită mereu în toată lumea. Ea va fi eficace întotdeauna.

Tăcerea la care se referea Bhagavan era tăcerea interioară, mai curând decât cea exterioară. Lui Bhagavan îi plăcea ca oamenii să păstreze tăcerea lăuntrică, dar, de regulă, nu-i încuraja când îi cereau permisiunea de a respecta și tăcerea exterioară. Cu toate acestea, în cazul meu, el a părut să fie de acord. Odată, când l-am informat pe Bhagavan că m-am decis ca, de a doua zi, să păstrez *mauna*, el m-a binecuvântat, spunând:

– Aha! Foarte bine!

Dar apoi el m-a întrebat:

– De ce? Unde pleci? Nu rămâi aici?

Am răspuns:

– Chiar dacă sunt aici, unii oameni vin la mine din proprie inițiativă și irosesc timpul bârfind. Doar din această cauză am decis că ar fi bine să fac un legământ al tăcerii (*mauna vratam*).

Bhagavan m-a lăsat să înțeleg că era mulțumit de răspunsul meu.

Cu două zile înainte de acest episod, încercasem să-i dau lui Bhagavan niște fructe de *palmyra*. Le depozitasem pe veranda domnului Cohen din Palakottu, deoarece era un loc numai bun pentru a-l intercepta pe Bhagavan în timpul plimbării lui zilnice. Când Bhagavan a trecut pe lângă verandă, m-a privit bănuitor și m-a întrebat de câteva ori:

– De ce ai venit aici?

După o anumită ezitare, i-am spus lui Bhagavan:

– Am venit aici pentru a recolta și a dărui lui Bhagavan aceste fructe de *palmyra*.

Bhagavan a acceptat fructele, dar, pe când le primea, el a spus, râzând:

– Trebuia să le mănânci tu însuți și, în timp ce le mâncai, să te gândești: „Eu sunt, de asemenea, Bhagavan".

Reticența lui Bhagavan a dispărut repede. El a dezgropat cu degetele lui multe fructe și le-a supt sucul. În cele din urmă, după ce a exclamat: „*Appadi!* (o expresie a satisfacției) Nu-mi pot duce stomacul", a plecat.

15

Într-o seară, pe când îl însoțeam pe Bhagavan într-una dintre plimbările lui, l-am întrebat:

–Când meditez, respirația mea pare a se opri în stomac. Este bine?

Bhagavan a răspuns:

– E foarte bine.

Încurajat de această reacție pozitivă, am continuat cu întrebările:

– Ce se va întâmpla dacă voi continua să meditez după oprirea respirației?

– Se va ajunge la *samādhi*, a răspuns Bhagavan.

–*Samādhi* înseamnă că nu mai ești conștient de nimic? am întrebat.

–Nu. Meditația va continua fără efortul nostru. Asta este *samādhi.*

– Atunci, ce este *sajaha samādhi*?

Bhagavan a răspuns:

–În acea stare, meditația va continua mereu. În acea stare, nu se vor ivi gânduri ca „eu meditez" sau „eu nu meditez".

Apoi l-am întrebat pe Bhagavan despre perioadele când nu am fost conștient decât de un vid atotcuprinzător. Am spus:

– Uneori, nu se vede nimic. E bine?

Bhagavan nu părea să fie încântat de aceste stări.

–Este bine ca, la început, practicanții să mediteze fiind conștienți de Sine.

Starea de *sahaja samādhi* continua să mă intrige. După câteva săptămâni, i-am pus o altă întrebare legată de ea.

– Se poate practica *sahaja samādhi* chiar de la început?

Bhagavan a răspuns că se poate.

–Dar cum s-o practicăm? Și cum se practică *nirvikalpa samādhi*? Câte feluri de *samādhi* există?

–Există doar un singur fel de *samādhi*, nu există mai multe feluri. Când rămâi temporar cufundat în realitate, este *nirvikalpa samādhi.* Când sălășluiești permanent în Sine fără a-l uita este *sahaja samādhi*, a răspuns Bhagavan.

16

Odată, Bhagavan a făcut următoarele remarci despre stările de veghe și vis.

– Viziunea lumii ce apare în timpul stării de veghe și cea din timpul stării de vis sunt identice. Între ele nu există nici cea mai mică diferență. Starea de vis apare doar pentru a dovedi irealitatea lumii pe care o vedem în starea de veghe. Aceasta este una dintre lucrările grației lui Dumnezeu.

Lumea din starea de veghe se schimbă în același fel ca și lumea din starea de vis. Ambele sunt la fel de lipsite de substanță și la fel de ireale.

Unii oameni pun la îndoială acest lucru spunând că aceeași pe care am văzut-o ieri există și azi. Lumile din vis nu sunt niciodată aceleași de la o noapte la următoarea. Prin urmare, cum putem crede că lumea din starea de veghe este ireală? Istoria ne spune că lumea a existat de mii de ani.

Acceptăm dovezile că această lume schimbătoare a existat de multă vreme și conchidem că ele dovedesc realitatea lumii. Această concluzie este nejustificată[1].

Lumea se schimbă în fiecare minut. Cum? Corpul nostru nu mai este același ca în tinerețe. O lampă pe care o aprindem la miezul nopții poate să pară aceeași în zori, dar tot uleiul din flacără s-a schimbat. De ce se întâmplă așa? Apa unui râu curge. Dacă vedem râul în două zile succesive, spunem că este același râu, dar el nu este același; apa s-a schimbat în totalitate.

Lumea se schimbă mereu. Ea nu este ferită de schimbări. Dar noi existăm neschimbați în toate aceste trei stări: de veghe, de vis și de somn fără vise. Într-adevăr, nimeni nu poate să spună: „Eu nu am existat în timpul acestor trei stări". Așadar, trebuie să conchidem că acest „Eu" este substanța neschimbătoare, deoarece toate celelalte se află într-o continuă schimbare. Eliberarea este a nu uita niciodată acest lucru.

Deoarece această viziune asupra lumii era flagrant diferită de ceea ce considerăm a fi simțul realității, lui Bhagavan i se puneau adesea întrebări despre acest subiect. Uneori, chiar și vechii lui discipoli încercau să-l facă să-și schimbe puțin perspectiva. Îmi amintesc, de

[1] Ca mulți alți maeștri spirituali indieni, Bhagavan susținea că orice lucru

exemplu, că, într-o seară, Maiorul Chadwick a încercat să-l convingă pe Bhagavan că lumea are o anumită realitate și durabilitate.

– Dacă lumea există numai când există mintea mea, înseamnă, oare, că, atunci când mintea mea se calmează în meditație ori somn, lumea exterioară dispare și ea? Nu cred. Dacă iau în considerare experiențele celorlalți care erau conștienți de existența lumii în timp ce eu dormeam, trebuie să admit că lumea exista în acel interval. Oare nu este mai corect să spunem că lumea a fost creată și există mereu într-o imensă minte colectivă? Dacă așa stau lucrurile, cum putem afirma că lumea nu există și că este numai un vis?

Bhagavan a refuzat să-și schimbe punctul de vedere:

– Lumea nu spune că a fost creată într-o minte colectivă sau că a fost creată într-o minte individuală. Ea se ivește numai în mica ta minte. Dacă mintea ta este distrusă, nu va mai exista lume.

Pentru a ilustra acest adevăr, Bhagavan a spus o poveste:

Demult, era un om al cărui tată murise cu 30 de ani în urmă. Într-o zi, el a avut un vis în care tatăl lui trăia. În vis (omul care avea visul) era un băiețel și avea patru frați mai mici. Tatăl lui din vis strânsese o avere importantă pe care a împărțit-o celor cinci frați. Cei patru frați mai mici nu au fost mulțumiți de partea care le-a fost acordată. Animați de invidie, ei l-au bătut pe fratele cel mare. În timp ce era bătut, el s-a trezit din somn.

La trezire, a fost foarte fericit să constate că nu exista nici tată, nici frați, descoperind că, dintre toate personajele pe care le visase, doar el era real.

În același fel, dacă mergem dincolo de acest vis în stare de veghe și ne vedem doar adevăratul nostru Sine, vom descoperi că nu există lume și că nu există „alți oameni". Pe de altă parte, dacă ne îndepărtăm de Sine și vedem lumea, descoperim că suntem înrobiți.

---

care variază sau se schimbă nu poate fi real. Din această perspectivă, caracterul imuabil constituie una dintre caracteristicile realității. Cei care adoptă această concepție spun că, deoarece numai Sinele este neschimbător, doar Sinele este real. Susținătorii *Advaita*, filosofia care afirmă că numai Sinele lipsit de formă este real și că nu există nimic care să fie separat sau diferit de el, spun că aparența unei lumi mereu schimbătoare este o iluzie generată de minte.

Bhagavan, care susținea cu vigoare învățăturile *Advaita*, afirma că, în ultimă instanță, atât lumea, cât și mintea sunt ireale, nefiind altceva decât niște apariții iluzorii în Sinele neschimbător.

Bhagavan a rezumat aceste concepții puțin mai târziu, spunând că „fiecare *jīva* (sine individual) vede o lume separată, dar un *jnāni* nu vede nimic altceva decât pe Sine însuși".

17

Într-o zi, l-am întrebat pe Bhagavan:

– Adesea, am dureri de stomac. Ce să fac în legătură cu asta? Speram că-mi va sugera vreun leac.

Bhagavan a răspuns:

– Ce să faci în legătură cu asta? Corpul însuși este o boală. Pentru a nimici această boală nu trebuie decât să rămânem tăcuți. Toate celelalte boli vor pleca încă și mai repede.

Apoi el a spus, în glumă:

– Vii și-mi spui de bolile tale. Eu cui îi pot spune de bolile pe care le am?

Bhagavan nu se plângea niciodată când era bolnav. Îmi amintesc de o perioadă când a suferit multă vreme de hemoroizi fără a se sinchisi să spună cuiva. Când i-a fost descoperită afecțiunea, niște discipoli au pregătit un leac și i l-au dat lui Madhava Swami, spunându-i să i-l dea lui Bhagavan de două ori pe zi.

Madhava Swami i-a spus lui Bhagavan că trebuie să ia acest leac, dar Bhagavan a refuzat, spunând:

– Să nu faceți vreun leac pentru mine și să veniți apoi să mi-l dați. A lua leacuri nu face decât să agraveze boala. Ea vine ca un măgar, tot așa va pleca. Până atunci, lăsați-mă să mă împac cu ea. Nu este nevoie să faceți vreo recomandare.

Apoi el a refuzat până și să privească leacul. În cele din urmă, Bhagavan a spus că va lua leacul dacă toți discipolii din ashram vor primi și ei același tratament. Cum toți doreau ca Bhagavan să se facă bine, am acceptat să facem tratamentul.

18

Bhagavan spunea deseori că, deoarece nu există suferință în Sine, orice suferință este, fatalmente, produsul minții.

Odată, când l-am întrebat dacă există vreo cale de a scăpa de suferința lumii, mi-a dat un răspuns caracteristic pentru el: „Singurul remediu este de a rămâne în starea de Sine, fiind conștient de ea fără întrerupere".

Problema suferinței era o temă de discuție predilectă în sală, deoarece, cu excepția lui Bhagavan, niciunul dintre noi nu era imun la episoade ocazionale de neliniște sufletească. Următoarele întrebări și răspunsuri, pe care le-am consemnat în momente diferite, sunt reprezentative pentru felul lui Bhagavan de a răspunde discipolilor ce doreau să înțeleagă sau să depășească suferința.

Întrebare: Bhagavan, toată viața mea am avut parte numai de suferință. Este din cauza unei karma reprobabile din viețile anterioare? Odată, am întrebat-o pe mama dacă am fost fericit în pântecele ei. Mi-a spus că a suferit mult în perioada respectivă. Cum de am acumulat atâtea păcate? De ce sufăr atât?

Bhagavan: Am putea spune că este din cauza karmei din trecut (*pūrva* karma). Dar, în loc de a considera că această *pūrva* karma provine, să zicem, din penultima reîncarnare, află cui i-a survenit încarnarea actuală. Dacă acest corp este ceea ce s-a născut, să pună el întrebarea. Spui că ai întotdeauna parte de suferință. Toate astea sunt gândurile tale. Numai fericirea există. Ceea ce vine și pleacă este suferință.

Întrebare: Cum se face că oamenii cu o comportare virtuoasă au parte de atâta suferință?

Bhagavan: Este bine dacă discipolii au parte de suferință. Când se spală hainele, ele sunt izbite cu putere de o piatră. Dar sunt astfel izbite numai pentru a îndepărta murdăria din ele. În același fel, toate suferințele sunt date numai în scopul de a purifica mintea discipolului. Dacă suntem răbdători, va urma fericirea.

Următoarele două întrebări au fost puse de către mine, în două ocazii diferite.

Întrebare: Fericirea și suferința se ivesc în funcție de karma din trecut a individului. Dacă vrem ca lucrurile să se întâmple într-un anumit fel, așa se vor și întâmpla?

Bhagavan: Dacă o persoană a săvârșit multe fapte bune (*punya*) în trecut, chiar în acest moment se va întâmpla orice gândește el. Dar el nu va schimba ceea ce este menit să fie. Indiferent ce dorește el va fi conform celor ce urmează să se întâmple oricum. Dorințele lui se vor conforma celor ce au fost deja hotărâte prin dorința sau voia lui Dumnezeu. Dacă sunt multe păcate acumulate (*pāpam*), roadele acestor

acte se vor concretiza și ele chiar acum. Roadele excesului de *punya* și *pāpam* care au fost transmise din viețile trecute se vor concretiza și ele în această viață. Pentru Vidyaranya Swami a plouat cu aur[1].

Întrebare: Când cineva săvârșește fapte bune, are parte de suferință. Dar s-ar putea ca altcineva, care săvârșește multe fapte rele, să nu sufere deloc. De ce este așa?

Bhagavan: Toată lumea are parte de fericire și suferință în urma karmei care s-a transmis din viețile anterioare. A le accepta pe ambele cu răbdare și a rămâne în Sine, făcând orice acțiuni în care se întâmplă să fim implicați, fără a căuta în ele fericirea sau suferința – doar asta e bine.

Interogația „Cine sunt eu?" duce la încetarea suferinței și la dobândirea beatitudinii supreme.

19

Întrebare (un învățat din Kerala): Încerc să urmez calea virtuții, dar îmi este imposibil. Deprinderile mentale pe care le-am dobândit anterior (*pūrva samskāra*) mă împiedică. Când vor dispărea ele?

Bhagavan: Întreabă-te „Cine sunt eu?" Deprinderile mentale (*pūrva samskāra*) vor dispărea când vei afla cine le are.

Întrebare: Când meditez, mă copleșește somnul. Nu mă pot sustrage somnului. Ce ar trebui să fac?

Bhagavan: Dacă spun că „eu m-am trezit", înseamnă că „eu am dormit". Când vine momentul trezirii, trebuie să fim în starea în care eram când dormeam. Când vine somnul, trebuie să fim treji. Aceasta este starea somnului treaz[2].

---

1 Acest episod va fi relatat pe larg la pp. 318-319.

2 Bhagavan spunea deseori că discipolii trebuie să se afle într-o stare pe care el o numea „somn treaz" sau „somn în trezie". În timpul somnului profund mintea rămâne în Sine, dar nu este conștientă de beatitudinea sau de pacea care este acolo. Bhagavan susținea că, dacă cineva putea să facă mintea să se cufunde totalmente în Sine fără a-și pierde cunoștința, el va avea parte de beatitudinea somnului conștient. Pentru a desemna această experiență sunt folosiți doi termeni asemănători: păstrarea conștienței depline în timpul somnului este numită „somn în trezie"; a-ți face mintea să stea în Sine pe timpul stării de veghe înseamnă „a dormi în timp ce ești treaz". Deși termenii sunt diferiți, experiența conștienței în ambele stări este aceeași.

Întrebare: Așa ceva nu este posibil pentru mine.

Bhagavan: Cel mai mare obstacol este gândul că „Îmi este imposibil".

Întrebare: Ce este de făcut când acest gând ne copleșește și ne zguduie?

Bhagavan: Gândul nu ne copleșește și nu ne zguduie. Gândul care ne copleșește se zguduie pe sine.

Întrebare: Dacă este așa, cum pot să-mi controlez mintea?

Bhagavan: Controlul minții presupune o a doua minte care să o controleze pe prima. Încercarea de a controla mintea seamănă cu încercarea cuiva de a măsura singur lungimea propriei umbre, ceea ce este imposibil.

Cum eram în timpul somnului? Acum suntem același „Eu" (lipsit de trup și minte) care eram când dormeam. Prima noastră greșeală este de a părăsi acea stare și a lua corpul drept „Eu".

Întrebare: Ignoranța (*ajnāna*) trebuie distrusă. Am dreptate?

Bhagavan: Va fi suficient să-l cercetezi pe cel a cărui ignoranță (*ajnāna*) trebuie distrusă.

20

Bhagavan: Când locuiam în Peștera Virupaksha, mulți oameni obișnuiau să vină cu felurite gustări și mâncăruri. Aceștia mă forțau să iau mese copioase care includeau multe feluri speciale, precum *vadai* și *payasam*. Într-o zi, m-am hotărât să postesc, pentru a-mi lăsa stomacul să se odihnească. Știam că era periculos să stau la Virupaksha, deoarece puteau să apară vizitatori cu mâncare pentru mine, așa că am pornit într-o lungă plimbare prin pădurea de pe versantul sud-vestic al munteului. Pe când mergeam prin pădure, am fost urmat de șapte femei, fiecare purtând o legătură pe cap. Când m-au văzut, le-am auzit discutând între ele:

– Cel care merge înaintea noastră este *Swami*-ul nostru.

Când s-au lămurit că sunt „acel *Swami*", ele au venit în fugă la mine.

Una dintre ele a spus:

– *Swami*, te rog așază-te și mănâncă din mâncarea noastră.

O femeie mi-a dat *iddlie*, alta mi-a dat *murukku*, a treia mi-a dat *dosa*[1] și așa mai departe. Astfel, ele s-au întrecut una cu alta pentru a-mi servi diferitele lor feluri de mâncare.

După ce am mâncat, gândindu-mă „Ah, de ce festin am avut parte azi", am început să mă îndepărtez de femei.

Intenționam să scap de ele, dar femeile m-au strigat:

– *Swami*, trebuie să fii pregătit pentru a lua prânzul de la noi. Nu te vom lăsa!

Apoi ele au plecat spre munte.

Gândindu-mă că nu trebuie să mă las prins de ele mai târziu, am mers încet până puțin mai încolo și m-am așezat la rădăcina unui arbore pentru a mă odihni la umbră. Pe la ora 12, femeile au ieșit din pădure și au venit drept către mine. Pe măsură ce se apropiau, ele insistau să le duc într-un loc unde puteau găsi apă de băut. Le-am dus în pădure la Sona Tirtham, gândindu-mă „Ce ospăț (*upavāsam*) minunat am astăzi!"

Când femeile au terminat de băut, m-au rugat să mă așez și să mănânc. Mi s-a așternut în față o frunză de bananier, servindu-mi-se feluri ce conțineau toate cele șase gusturi[2], inclusiv orez, legume, *sambar, rasam, vadai* și *payasam*.

Mă gândeam: „O, Doamne! Ce am mâncat azi-dimineață ar fi fost îndeajuns pentru trei zile. Cum să mănânc toate acestea?" Mă simțeam sufocat.

– *Swami*, de ce privești așa? Mănâncă de parcă toate am fi Unnamulai[3] care te servește, a spus una dintre femei.

Astfel, femeile mi-au oferit învățături spirituale (*upadēsa*).

De cum am terminat de mâncat, ele au început să plece, spunând:

– *Swami*, nu am venit niciodată în această pădure din ziua când ne-am născut, dar azi am venit să culegem frunze.

Apoi ele au dispărut brusc.

„Oh, acestea sunt niște ființe iluzorii", mă gândeam eu și mi-am continuat *pradakshina*, mergând încet prin pădure. Apoi am ieșit din pădure, intenționând să merg la Vetrilai Mandapam pentru a mă așeza.

---

[1] Murukku este un aperitiv picant și crocant care se pregătește prin prăjire; *dosa* este o clătită făcută din orez și făină de fasole *mungo*.

[2] Dulce, acru, sărat, amar, astringent și iute.

[3] Unnamulai este numele folosit în acea zonă a Indiei pentru Parvati, consoarta lui Shiva.

Între timp, un discipol pe nume Ramaswami Aiyer adusese niște fructe de mango mari cât bostanii. El făcuse *rasam* din fructele de mango și îl adusese la Peștera Virupaksha, împreună cu niște orez pe care îl gătise.

Cum nu eram acolo, el s-a întrebat: „Unde este *Swami*?"

Auzind că oamenii de acolo spuneau: „Poate că *Swami* s-a dus să facă *pradakshina* în jurul muntelui", el a crezut că *Swami* va înconjura muntele în sensul acelor de ceasornic. „Voi merge în sensul contrar acelor de ceasornic, îl voi întâlni și îi voi da *rasam*-ul și orezul."

Ramaswami Aiyer m-a găsit tocmai când ieșeam din pădure. Văzându-mă, el a spus imediat:

– *Swami*, am fost în Peștera Virupaksha să te văd, dar nu te-am găsit acolo. Așa că am venit să te caut aici pe traseul de *pradakshina*. Te rog, trebuie să iei aceste fructe de mango și acest orez.

I-am povestit toate întâmplările din acea zi, inclusiv cât de mult mâncasem, dar el nu voia să-mi asculte scuzele, insistând să mănânc din mâncarea lui.

Am mâncat puțin din ea înainte de a spune:

– Destul! Destul! Pedeapsa de azi a fost foarte bună!

Apoi am început drumul de întoarcere în Peștera Virupaksha, abia mergând.

Bhagavan a continuat, povestind o întâmplare petrecută prin 1903.

Într-o zi, Palaniswami (unul dintre slujitorii lui de la acea vreme), altcineva și cu mine ne plimbam pe versantul sudic al muntelui, urmând cursul unui pârâu. Am văzut o femeie bătrână în vârful unui copac rupând crenguțe uscate pentru a avea lemne de foc. Am ridicat ochii pentru a vedea cine strângea crenguțe pentru foc la o asemenea înălțime. Femeia și-a întors imediat privirile spre mine.

Întinzându-și ambele mâini, ea mi-a dat *upadēsa*.

– Hei, tu de colo. Să fii aruncat pe rugul funerar![1] De ce umbli prin toată pădurea în loc să stai liniștit acolo unde ești?

–Mamă, ai dreptate. Ceea ce fac este greșit, întru totul greșit. Ca pedeapsă, mă voi pălmui, am răspuns eu.

Pe când mă gândeam la toate acestea, am înălțat ochii spre bătrână, dar ea nu era nicăieri.

---

[1] În limba tamilă, aceasta este o înjurătură glumeață, dar cam vulgară. Chiar dacă a fost spusă în glumă, este foarte neobișnuit ca o femeie sărmană, care muncește, să se adreseze astfel unui *Swami*.

– Oh, ea este încă o femeie iluzorie, am conchis noi[1]. Apoi, după ce am hoinărit prin toată pădurea, ne-am întors la Peștera Virupaksha.

21

Când un vizitator l-a întrebat pe Bhagavan despre puterile supranaturale (*siddhi*), el a răspuns:

– A rămâne neschimbat în Sine este *siddhi*-ul etern, cel mai însemnat dintre *siddhi*. Toate celelalte *siddhi* sunt numai *prārabdha* cunoscătorului (*jnāni*) care a realizat adevărul. Aceste alte *siddhi* sunt fără însemnătate.

Aceste cuvinte îmi aminteau de un răspuns pe care l-am primit eu însumi cu câteva săptămâni mai înainte. Când l-am întrebat pe Bhagavan despre *siddhi*, el a răspuns:

–Practicarea de *siddhi* nu va face decât să consolideze și mai mult egoul. Cel mai însemnat *siddhi* este să nu vezi altceva decât Sinele. Puterile supranaturale vor veni și se vor îngriji de nevoile personale ale cunoscătorului desăvârșit.

Cu acea ocazie, el a citat din *Ulladu Nārpadu*, strofa 35:

> A realiza Sinele care este întotdeauna prezent și a rămâne în acea stare, iată adevărata *siddhi*. Toate celelalte *siddhi* sunt precum lucrurile ce apar în vis.
>
> Sunt ele reale când ne trezim? Oare, cei ce s-au debarasat de iluzie și sunt ancorați în starea lor reală, vor fi iarăși amăgiți?

22

În noiembrie 1938, m-am dus pe munte împreună cu Bhagavan. Pe drumul de întoarcere, l-am întrebat:

– Ce trebuie să fac pentru a ține la distanță somnul în timpul meditației?

Bhagavan a răspuns:

---

[1] Bhagavan a spus aceste povestiri de câteva ori. Câteodată, povestind aceste întâmplări, el îi lăsa pe ascultători cu impresia că cele 7 femei care-l hrăniseră și femeia care-l înjurase erau ființe spirituale, nu simple muritoare. În versiunea de față, textul pare a sugera că „doamna iluzorie" din vârful copacului a părut să dispară fără urmă după ce l-a înjurat pe Bhagavan. Este foarte puțin probabil să fi putut coborî din copac și pleca fără să fie văzută de Bhagavan sau de ceilalți doi oameni.

– Cei care practică meditația nu trebuie să muncească prea mult, nici nu trebuie să-și umple stomacurile cu prea multă mâncare. Cu cât cineva își umple mai mult stomacul, cu atât starea lui mentală devine mai joasă. Dacă stomacul este mai mult gol decât plin, omul va urca din punct de vedere spiritual. Coardele unei *vīnā*[1] nu trebuie strânse nici prea mult, nici prea puțin. Corpul trebuie menținut tot așa. La fel și cu somnul. O treime din noapte a fost menită somnului. Cu alte cuvinte, trebuie să te culci la 10 seara și să te trezești la 2 dimineața. Nu trebuie să dormi în timpul zilei. Există și o altă metodă. Trebuie să te ridici de câte ori te trezești și să adormi ori de câte ori ți-e somn. Dar nu trebuie să te gândești că „eu am dormit" sau „eu m-am trezit".

Apoi el a citat strofa 33 din *Dēvikālottara*:

> Mintea rătăcește deseori în reverii sau adoarme. Fii vigilent și întoarce-o iar și iar
> În starea ei originară.

23

Odată, cineva l-a întrebat pe Bhagavan în legătură cu mintea ce are formă (*rūpa*) și mintea lipsită de formă (*arūpa*).

Bhagavan a răspuns, spunând:

– Mintea pură poartă numele de *māna-kāsa* (mintea-spațiu sau mintea vidă). La toți oamenii, fără excepție, imediat după trezirea din somn apare o claritate a percepției (*jnapti*). Iată mintea lipsită de formă. Gânduri precum „eu sunt corpul" și „aceasta este lumea" apar ulterior. Aceasta este mintea ce are formă. Într-un spectacol cinematografic, mai întâi apare lumina. Formele apar pe ecran abia după aceea. La fel, mai întâi apare lumina Sinelui, asigurând spațiul pentru tot ce urmează.

Un alt discipol a dorit să știe ce metodă trebuie să utilizeze pentru a face ca mintea lui să fie calmă și stabilă.

Bhagavan i-a spus:

– Este suficient să te gândești mereu la un singur lucru. Dacă mintea nu se supune, începe din nou să te gândești la acel singur lucru. Cu timpul, mintea se va supune poruncilor tale.

Un al treilea discipol a întrebat despre activitățile lumești:

---

[1] Un instrument cu coarde de mari dimensiuni folosit în muzica tradițională indiană.

– Uneori, este meditație, alteori sunt activități lumești. Care este diferența dintre cele două?

Bhagavan a răspuns:

– A fi în meditație și a fi activ reprezintă același lucru. Este ca și cum ai numi același obiect în două limbi diferite; precum cioara ce are un singur ochi și vede în două direcții diferite[1]; precum elefantul ce-și folosește aceeași trompă pentru a respira și a bea apă; precum cobra ce-și folosește ochii pentru a vedea și a auzi[2].

Apoi el a citat următoarea strofă (2.173) din *Kaivalya Navanītam*:

> Dacă rămâi tot timpul conștient de faptul că „Eu" sunt conștiință desăvârșită, ce contează cât de mult gândești sau ce faci? Toate acestea sunt ireale, precum imaginile din vis după trezire. „Eu" sunt numai beatitudine!

Aparenta dihotomie dintre meditație și viața în lume m-a determinat să pun și eu o întrebare:

– Bhagavan, cum se face că cineva poate atinge aceeași fericire în activitățile lumești ca și în meditație?

Bhagavan a explicat că emoțiile opuse sunt numai produsul minții.

– Fericirea și suferința cuiva depind de starea mentală a respectivei persoane. Fericirea este starea noastră firească. Suferința apare când cineva părăsește Sinele, crezând că trupul și mintea sunt „Eu". Ce-i de făcut în legătură cu asta? Gândul că „Eu sunt acest corp" a fost consolidat pe parcursul a multe vieți. Ceea ce rămâne după nimicirea lui este fericirea.

Bhagavan nu a răspuns direct întrebării mele despre diferitele feluri de fericire, dar chestiunea a fost limpezită ulterior, când un alt discipol a pus o întrebare similară:

– Bhagavan, scripturile (*sāstra*) vorbesc despre mai multe feluri de *ānanda* (fericire sau beatitudine). Există realmente atât de multe feluri?

– Nu. *Ānanda* este una singură. Acea *ānanda* este Dumnezeu însuși. Starea noastră firească este *ānanda*. Deoarece ea este resimțită în exterior prin intermediul diferitelor plăceri senzoriale, i se dau

---

[1] În sudul Indiei, există credința larg răspândită că ciorile nu au decât un ochi mare în mijlocul craniului. Cei ce împărtășesc această credință spun că ochiul este rotit dintr-o parte în alta, cioara folosindu-l astfel pentru a vedea prin fiecare orbită.

[2] Altă credință larg răspândită.

denumiri diferite. Oricât de multe feluri de fericire vor fi gustate, vor trebui să fie gustate și milioane de feluri de suferință. Dar toate astea nu-l ating pe *jnāni*. El se bucură de toată fericirea gustată de fiecare om în lume ca de propria lui *Brahmānanda* (beatitudinea specifică lui Brahman). *Brahmānanda* este ca un ocean. Diferitele tipuri de plăceri exterioare sunt precum valurile, spuma, bulele de aer și ondulațiile de la suprafața acestui ocean. *Ānanda* este resimțită de toți în somn. Toate ființele vii și toți oamenii, de la cerșetor la împărat, se bucură de *ānanda* în aceeași măsură când dorm.

24

Întrebare: *Swami*, de când ți-am auzit numele am simțit dorința imperioasă de a te vedea. Acum am venit aici. Cum de mi-a venit această dorință imperioasă?

Bhagavan: În exact același fel în care ți-a venit corpul.

Întrebare: Care este rodul vieții cuiva?

Bhagavan: Dacă o persoană crede că trebuie să se comporte conform marilor principii ale vieții, chiar acest lucru este rodul unor mari *tapas* săvârșite într-o viață anterioară. Cei care nu gândesc așa își irosesc timpul.

25

Într-o seară, în timp ce stăteam cu toții în sală, Bhagavan ne-a povestit două întâmplări ce au avut loc în Peștera Virupaksha.

În primii mei ani aici, când stăteam pe o piatră de pe munte, un băiat de vreo 8 ani a venit să mă vadă.

Văzându-mă, el a spus cu mare compasiune:

– *Swami*, de ce ai venit să stai fără haine aici, departe?[1]

I-am dat un răspuns pe înțelesul minții sale:

– La mine acasă, bătrânii s-au supărat pe mine și am plecat să locuiesc aici.

Băiatul a întrebat:

– *Swami*, ce faci pentru a-ți asigura hrana?

I-am răspuns:

– Dacă-mi dă cineva hrană, o iau. Altminteri, nu mănânc.

Băiatul a fost șocat că eram nevoit să duc o asemenea viață aspră.

---

[1] La acea vreme, Bhagavan nu purta decât o legătură în jurul șalelor.

– *Aiyō*! a exclamat el. Vino cu mine. O să vorbesc cu șeful meu și o să-ți dea o slujbă. Vei munci doar pentru hrană câteva zile și îți va da salariu mai târziu.

Am răspuns ofertei lui rămânând tăcut[1].

Într-o altă zi, când stăteam pe o bancă la Peștera Virupaksha, un băiețel a venit și s-a holbat la mine multă vreme. Apoi el a început să plângă în hohote.

Palaniswami, care se afla înăuntrul peșterii, a ieșit și l-a întrebat:

– De ce plângi?

– Când mă uit la el, simt o mare compătimire.

Și a continuat să plângă în hohote.

Așa cum făcea deseori când își spunea poveștile, Bhagavan își însuflețea narațiunile jucând rolurile personajelor din poveste. În cazul de față, el a redat perfect cuvintele și suspinele băiatului.

26

Întrebare: *Purānele* spun că *mōkṣa* înseamnă a trăi în Kailash Vaikunta sau Brahmaloka (paradisurile hinduse) și a avea *darśan* din partea lui Dumnezeu. Așa este? Ori *mōkṣa* survine doar când individul fuzionează cu Brahman în starea în care nu există cunoașterea corpului, lumii și a minții?

Bhagavan: A trăi în Vaikunta și Kailash nu este *mōkṣa*. Dacă toată lumea merge în Kailash și Vaikunta, unde va mai fi loc pentru toți să trăiască? Dacă eu trebuie să trăiesc și să mă bucur de beatitudine cu Dumnezeu, atunci Dumnezeu trebuie să fie *jada* (inert). Dacă Dumnezeu este *jada*, cum ne putem bucura de beatitudine?[2]

---

[1] Această întâmplare și cea care urmează sunt relatate în volumul *Day by Day with Bhagavan*, pp. 10–11. În versiunea respectivă, Bhagavan i-a spus băiatului că își putea întreba șeful pentru eventualitatea unei slujbe. Cum băiatul nu a revenit niciodată, Bhagavan a rămas „șomer".

[2] Unele școli de gândire dualiste din hinduism cred că individul trebuie să rămână separat de Dumnezeu pentru a se bucura de beatitudinea Lui. Acești dualiști recurg deseori la o analogie, spunând că dulceața zahărului poate fi gustată doar dacă există cineva separat de zahăr pentru a o gusta. Bhagavan spunea deseori că această analogie nu funcționează, deoarece Dumnezeu nu este un obiect inert (*jada*), separat de „Eul" care resimte experiența.

Apoi Bhagavan a citat strofa 31 din *Ulladu Nārpadu* care descrie adevărata stare de eliberare:

> Pentru cel care s-a nimicit pe sine (egoul său) și este treaz, conștientizându-și propria natură ca beatitudine, ce mai rămâne de împlinit? El nu vede nimic altceva (ca fiind) diferit de Sine. Cine-i poate înțelege starea?

27

Unii oameni au venit din sud pentru a primi *darśan* din partea lui Bhagavan. Printre ei se afla și un băiețel de 5 ani. El a făcut *namaskāram* și apoi s-a apropiat de Bhagavan privindu-l cu multă dragoste. Bhagavan și-a pus mâna stângă pe capul băiatului și l-a întrebat:

– Ce vrei?

Băiatul a răspuns fără ezitare:

– Nu vreau nimic.

– Oho, tu ești de-al nostru, a spus Bhagavan.

Apoi, adresându-se celor care veniseră cu el, a spus:

– Dacă băiatul rămâne în starea de „nu vreau", toate vor veni către el.

Asta i-a amintit lui Bhagavan o întâmplare veche din propria lui viață.

Pe când stăteam în Templul Pachaiammam, mi s-a zdrențuit pânza din jurul șalelor. Nu am dorit să cer nimic nimănui, așa că a trebuit s-o peticesc eu însumi. În loc de ac am folosit un ghimpe de cactus. La unul dintre capete i-am făcut o crestătură în care am fixat un fir de pânză. După ce am peticit-o, am putut s-o mai port încă două luni.

Tot în acea vreme, prosopul meu avea atâtea găuri, că arăta ca un năvod. După ce a văzut acest prosop, un păstor a râs de mine, spunând:

– *Swami*, guvernatorul provinciei vrea acest prosop.

După ce spălam și uscam prosopul, obișnuiam să-l înfășor pe mână, astfel ca nimeni să nu vadă în ce stare era. Cei care erau împreună cu mine au ajuns să descopere cumva situația și mi-au adus trei seturi de pânze pentru șale și de prosoape. Mi-au luat vechea mea pânză pentru șale, obligându-mă să o schimb cu una nouă.

Dacă rămâi în starea de „nu vreau", toate vor veni către tine. Iată de ce atât preferințele, cât și repulsiile nu sunt de dorit.

28

Maurice Frydman: Când meditez, intru uneori într-o stare în care nu mai știu nimic. Oare, această stare este *manōlaya* sau *manōnāsa*?[1]

Bhagavan: Nici în *manōlaya*, nici în *manōnāsa* nu apar întrebări.

Frydman: Ce este *manōnāsa*?

Bhagavan: Starea de rămânere permanentă ca unul, în care nu se ivesc dubii sau gânduri precum „nimic nu este cunoscut" sau „ceva este cunoscut" – doar această stare este *manōnāsa*.

29

Întrebare: Scripturile spun că trebuie să ne concentrăm atenția în centrul dintre sprâncene. Sfatul este corect?

Bhagavan: Simțirea lui „Eu sunt" este direct accesibilă tuturor. Ce fericire este aceea de a vedea un anumit Dumnezeu dacă este ignorată această percepție? Nu există neghiobie mai mare decât aceea de a crede că Dumnezeu există doar în anumite puncte precum locul dintre sprâncene. Fixarea atenției asupra acestor puncte este doar o formă violentă de *sādhanā* al cărei scop este de a concentra mintea pentru a o împiedica să rătăcească. Interogația „Cine sunt eu?" este o formă mult mai ușoară de a controla mintea. Toate metodele prescrise de religii sunt bune doar la anumite niveluri de evoluție spirituală. *Māyā* creată de minte trebuie să fie nimicită chiar de către minte.

Întrebare: Ce tipuri de hrană trebuie să mănânce un căutător spiritual?

Bhagavan: Regula (*niyama*) care stipulează consumul de hrană *sattv*a-ică în cantități moderate este superioară tuturor celorlalte reguli (*niyama*).

Întrebare: Scripturile vorbesc despre diferite posturi yoghine (*āsana*). Care este cea mai bună? Care trebuie practicate?

---

[1] Bhagavan a definit *manōlaya* ca pe o „suspendare temporară a tuturor facultăților mentale", iar *manōnāsa*, ca pe o „nimicire completă și permanentă a minții".

Bhagavan: Cea mai bună este *nididhyāsana* (meditația sau contemplația neabătută). Practicarea ei este suficientă.

30

Aveam obiceiul de a consemna scurte răspunsuri sau afirmații făcute de Bhagavan cu diferite ocazii. De obicei omiteam întrebarea sau contextul acelui răspuns, deoarece, la vremea respectivă, nu consideram că erau foarte relevante. Următoarea listă conține douăsprezece asemenea afirmații.

Curgerea unui râu se oprește odată ce el ajunge la ocean și devine una cu oceanul. Tot astfel, dacă mintea cuiva meditează mereu asupra Sinelui, ea devine în cele din urmă *Ātmamayam* (adică, ea va fi de aceeași natură cu Sinele).

Când cineva l-a întrebat pe Bhagavan cum să scape de furie, el a răspuns: „Înfurie-te pe furie. Dorința este rădăcina furiei. Starea lipsită de dorință este fericirea absolută".

Numele firesc al fiecărei persoane este *mukti.*

Este om adevărat acela care nu pierde contactul cu Sinele în timp ce se ocupă cu indiferent ce probleme apar în mod spontan fără ca el să le dorească.

Cel care crede că „Eu sunt corpul" săvârșește păcatul sinuciderii. Cel care crede că „Eu sunt *Ātman*" este o persoană foarte norocoasă. Un moment de meditație asupra lui „Eu sunt *Ātman*" va nimici toată *sancita karma* întocmai așa cum soarele distruge întunericul. Cum poate karma să nu fie distrusă în cazul celui care meditează așa în mod constant?

Când vine somnul, fii treaz. Dormi când ești treaz. Asta înseamnă să dormi fără a dormi. A fi eliberat de griji înseamnă să dormi fără a dormi.

Dorința este *māyā.* Starea lipsită de dorință este Dumnezeu.

Omul care-L iubește pe Dumnezeu atoatesusținătorul, înțelegând că nimic nu se face prin propriile sale acțiuni, și care așteaptă, în schimb, ca toate acțiunile să fie săvârșite de Dumnezeu, acel om este călăuzit de Dumnezeu pe calea adevărului în fiecare clipă.

Fiecare se vede pe sine pretutindeni. Omul este în aceeași stare în care se află Dumnezeu și lumea.

Devoțiunea naturală înseamnă a-ți cunoaște propriul Sine și a rămâne permanent în acea stare fără a o uita.

Dumnezeu este mai minuscul decât un atom și mai mare decât cosmosul. Toate formele sunt Dumnezeu. Din cauza percepției noastre care face diferențieri, credem că suntem o persoană individuală. Nu există greșeală mai mare pe lume decât aceasta.

Te poți gândi să-i răsfeți pe alții numai după ce te-ai răsfățat pe tine însuți.

31

Întrebare (prezentată sub forma unui chestionar scris):

Dumnezeu a creat lumea de la început cu tot atâtea diferențe câte există în prezent? Sau aceste diferențe au apărut numai după un timp?

Dacă Dumnezeu este prezent în toți, de ce unii oameni sunt buni, iar alții răi? Unul este schilod, altul este orb. Cineva este cunoscător (*jnāni*), în vreme ce mulți alții sunt ignoranți (*ajnāni*)?

Duhurile păzitoare ale celor opt puncte cardinale (*ashta dik pālaka*), cele treizeci și trei de spirite întrupate și marii văzători (*maharishi*) există chiar și în prezent?

Bhagavan: (după ce a aruncat o privire asupra foii) Răspunsul la aceste întrebări se va ivi de la

sine dacă te întrebi: „Cui i-au apărut aceste întrebări?"

După ce, mai întâi, ne cunoaștem pe noi înșine, dacă vom privi în lumea creată de Dumnezeu, vom înțelege adevărul. A încerca să-L cunoști pe Dumnezeu și lumea fără a te cunoaște mai întâi pe tine însuți este pură ignoranță. Opiniile unui om care nu se cunoaște pe sine însuși sunt precum cele ale cuiva care suferă de icter și le spune altora că totul este galben. Cine îi va da dreptate?

O sămânță minusculă conține un mare arbore *banyan*, dar ce a apărut mai întâi, arborele sau sămânța? Ce se poate spune ca răspuns la această întrebare?

La asemenea întrebări, există un singur răspuns adevărat: „Dacă omul se cunoaște pe sine însuși, nu există lume".

Apoi Bhagavan și-a argumentat afirmația citând patru versete din propriile sale opere filosofice:

Nu este, oare, ignoranță, să cunoști tot restul fără a cunoaște Sinele care este sursa oricărei cunoașteri? Poate fi asta cunoaștere? (*Ulladu Nārpadu*, strofa 11, versurile 1 și 2.)

Dacă vei avea o formă, Dumnezeu și lumea vor avea, de asemenea, forme. (*Ulladu Nārpadu,* strofa 4, versul 1.)

Ce-i mai rămâne cuiva de cunoscut când Sinele însuși este cunoscut? (*Ātma Vidyā Kīrtanam*, strofa 3, versul 2.)

Puțin mai târziu, Bhagavan a dat un răspuns similar altui discipol care dorea informații despre Dumnezeu și creație.

Întrebare: De ce a creat Dumnezeu lumea, când, după câte s-ar putea presupune, El este liber de orice dorințe?

Bhagavan: Această întrebare își găsește locul doar dacă ea există separat de Dumnezeu. De ce să te întrebi asemenea lucruri? Mai întâi, cine este cel care întreabă? Această întrebare există în vreme ce dormi? „Eu sunt cineva; Dumnezeu este altcineva." Cine ți-a spus să gândești astfel? Numai când ne vom cunoaște propriile noastre însușiri vom putea să aflăm despre cele ale lui Dumnezeu. Nu-i așa? Mai întâi descoperă cine ești *tu.* Ce este Sinele și ce este Dumnezeu se poate afla mai târziu.

32

Întrebare: Pentru că am prea multă treabă de făcut, mereu uit să meditez. Dacă voi continua să uit tot așa, voi progresa, oare, vreodată?

Bhagavan: Nu contează. *Jnāna* nu va apărea într-o singură zi. Deprinderile mentale (*samskāra*) nu vor dispărea decât treptat. Este posibil ca azi să ne gândim din patru în patru ore: „Oh, am uitat să meditez". Mâine, este posibil să ne amintim după trei ore și jumătate. Poimâine, după trei ore. Astfel, entuziasmul pentru meditație se va ivi încet-încet...

De ce te gândești „De ce nu am meditat?" sau „De ce nu am muncit?" Dacă se renunță la gânduri precum „Eu am făcut" și „Eu nu am făcut", atunci toate acțiunile vor sfârși prin a fi meditație. În acea stare, meditația nu poate fi abandonată. Aceasta este starea de *sahaja samādhi.*

Întrebare: Am făcut *punya* în viețile anterioare?

Bhagavan: Dacă nu, cum ar putea să-ți vină asemenea gânduri?

33

Următoarele întrebări au fost puse de o doamnă pe nume Rameswari Nehru, activistă în Partidul Congresului.

Întrebare: Ce părere are Bhagavan despre intrarea celor numiți *harijani*[1] în temple?

Bhagavan: Nu am o părere anume. Toate lucrurile se întâmplă prin puterea lui Dumnezeu. Toate lucrurile ce trebuie făcute sunt făcute de Dumnezeu la vremea potrivită, la locul potrivit și în felul potrivit.

Întrebare: Este bine să ne ocupăm cu asistența socială? Sau este bine ca, în schimb, să ne ducem într-o peșteră și să medităm?

Bhagavan: Ambele sunt bune. Însă numai cel care s-a slujit pe sine știe cum să slujească societatea.

34

O doamnă pe nume Lady Bateman a venit în ashram cu prietenii și suita ei, rămânând pentru câteva zile. Ea a venit pentru *darśan* împreună cu grupul ei și l-a întrebat pe Bhagavan:

–Exact ca și noi, Bhagavan mănâncă, vorbește, își tratează durerea de dinți și așa mai departe. Atunci care este diferența dintre noi și Bhagavan? Nu pot vedea nicio diferență.

Bhagavan a explicat diferența dintre un *jnāni* și un *ajnāni* recurgând la câteva analogii:

Chiar înainte de a merge la culcare, un băiețel a început să plângă:

–Mamă, mi-e foame. Dă-mi niște orez.

Mama a răspuns:

–Așteaptă puțin, te rog. Încă pregătesc orezul.

Băiețelul a adormit înainte ca orezul să fie gata. Puțin mai târziu, mama lui l-a trezit și i-a arătat diferitele feluri de orez pe care le-a pregătit:

–Vezi, ăsta este orez *dhal*, ăsta este orez *rasam*, iar ăsta este orez cu lapte bătut.

---

[1] *Harijan* sau paria sunt hindușii care nu aparțin celor patru mari caste. Până în anii 1930, le era interzis să intre sau să se închine în templele hindu-se. În prezent, ei au dreptul legal de a intra în orice lăcaș de cult hindus.

Băiatului îi era tare somn, dar a reușit totuși să mănânce înainte de a adormi din nou. A doua zi dimineața, imediat ce s-a trezit, el și-a întrebat mama:

– De ce nu mi-ai dat orez aseară?

Toți cei din casă știau că băiatul mâncase, dar băiatul însuși n-o mai știa, deoarece pentru el totul nu fusese decât un interludiu încețoșat de somn în miez de noapte. În anumite privințe, activitățile unui *jnāni* sunt asemănătoare cu cele ale băiețelului. Mai precis, alți oameni îl văd luând parte la diferite activități, dar cunoscătorul însuși nu își dă seama că face ceva.

Există încă două analogii asemănătoare. Se poate spune că starea unui *jnāni* este ca a cuiva care ascultă o poveste în timp ce mintea îi este altundeva sau că el este ca birjarul adormit al unui car cu boi, al cărui car continuă să meargă pe drum, deși el doarme.

Să-ți dau un alt exemplu. Doi oameni dormeau în același loc. Unul dintre ei a avut un vis în care amândoi sufereau rătăcind prin multe păduri. Cealaltă persoană a dormit buștean, fără a avea vreun vis. Cel care a visat credea că și cel care nu visase a avut parte de suferință. Cel care a visat este ca ignorantul (*ajnāni*); el își face pentru sine o lume ca în vis, suferă în acel vis și, deoarece nu poate să vadă că este doar un vis, crede că toți oamenii din visul lui suferă și ei. Pe de altă parte, cunoscătorul (*jnāni*) nu visează nicio lume. El nu inventează nicio suferință, pentru sine însuși sau pentru alți oameni. Asta deoarece un *jnāni* privește totul ca *jnāna*, ca propriul său Sine, în timp ce ignorantul (*ajnāni*) nu vede decât ignoranță (*ajnāna*) în jurul lui.

Cele față de care cunoscătorul este adormit sunt tocmai cele față de care ignorantul este treaz. Realitatea față de care ignorantul este adormit este tocmai cea față de care cunoscătorul este treaz.

Odată, Swami Rama Tirtha practica *japa* cu numele lui Śiva pe acoperișul unei clădiri înalte. Un om care era ignorant (*ajnāni*) a urcat până la el și a spus:

– Aruncă-te de aici. Atunci vom afla dacă cuvântul pe care îl repeți te poate salva.

Swami Rama Tirtha l-a întrebat:

–Unde este sus și unde este jos? Pentru un *jnāni* care vede numai *jnāna* nu pot exista asemenea distincții.

Ignorantul este ca omul care privește numele și formele ce apar pe ecranul cinematografic. Cunoscătorul, pe de altă parte, este mereu conștient de ecranul pe care se ivesc numele și formele.

35

În 1935, doi activiști din Partidul Congresului au venit în sală, începând să-l întrebe pe Bhagavan:

Întrebare: Putem dobândi *jnāna* prin grația ta pentru a o propovădui oamenilor din lume?

Bhagavan: Mai întâi, cunoaște-te pe tine însuți. Renunță la ideea de a-i învăța pe alții. Dacă lumea și oamenii ei mai există după ce ai realizat adevărul, îi poți învăța. A încerca să ajuți lumea fără a te cunoaște pe tine însuți este ca și cum un orb ar încerca să trateze bolile de ochi ale altora. Mai întâi, limpezește propriii tăi ochi. Dacă o vei face, vei vedea ochii tuturor celorlalți ca pe propriii tăi ochi. După aceea, dacă vezi ochii tuturor celorlalți ca pe ai tăi, cum poți exista fără să-i ajuți?

Întrebare: După ce citim *mahāvākya* „aham brahāsmi"[1] din *Vēdānta Sāstra* (*Upanișade*), de ce nu putem dobândi *jnāna*?

Bhagavan: Cunoașterea Sinelui nu se află în *Vēdānta Sāstra*. Cunoașterea Sinelui nu poate fi dobândită decât prin cercetarea de sine.

Întrebare: Cum poate cineva să se cerceteze pe sine?

Bhagavan: O poți face doar dacă nu există un singur sine, ci două (unul care cercetează și altul care este cercetat). Să cercetezi Sinele înseamnă să rămâi în Sine. Dacă studiezi scripturile, s-ar putea să dobândești respectul cuvenit în lume. Atunci societatea îți va pune ghirlande în jurul gâtului, va citi elogii la adresa ta, îți va da mâncare bună, faimă și mulți bani. Dar toate aceste lucruri vor constitui obstacole majore pentru *jnāna* și *sādhanā*.

Întrebare: Oricât ne-am străduit, suferința specifică pentru *samsāra* nu dispare.

Bhagavan: Dacă vedem cine îndură *samsāra*, suferința va dispărea.

Întrebare: Se spune că putem realiza Sinele practicând yoga lui Patanjali. Este adevărat?

Bhagavan: Yoga înseamnă uniunea a două lucruri deja existente. Poți să admiți că există două euri?

---

[1] *Aham brahmāsmi* înseamnă „Eu sunt Brahman". În *Upanișade* (numite

Întrebare: Nu.

Bhagavan: Unde putem ajunge la cunoașterea Sinelui? Cum noi înșine suntem deja Sinele, suferința se ivește numai în clipa când credem că „eu sunt corpul" sau că „există un Sine pe care trebuie să-l dobândesc". Sinele nu este ceva care se află undeva departe. Nu trebuie să-l căutăm călătorind cu avionul sau cu trenul. Făcând așa ceva, suntem ca omul care, cufundat în apă, se vaită că e însetat. Cum e cu putință să dobândim Sinele dacă suntem deja Sinele?

Întrebare: Te rog, indică-ne o metodă de a nimici mintea.

Bhagavan: Descoperă cine are mintea. Dacă mintea este încă prezentă după ce ai reușit să descoperi asta, poți căuta apoi o metodă pentru a o nimici.

Întrebare: Eu am o minte.

Bhagavan: Cine ești tu? Ești acest corp? De ce nu-ți pui asemenea întrebări când dormi? Ești de acord că mintea și *prāna* (forța vitală care însuflețește corpul) nu sunt tu?

Întrebare: Nu.

Bhagavan: Tu ești Sinele. Dacă există ceva separat de tine, te poți gândi să-i faci bine sau rău. Dar, dacă tu însuți ești singurul lucru care există, cum pot să existe preferințe și antipatii? Lipsa dorinței este beatitudinea absolută.

Întrebare: Te întrebăm din cauza ignoranței noastre. Îl rugăm pe Sri Bhagavan să ne ierte și să ne dea un răspuns. Se spune că trebuie să te dedici unei practici spirituale (*abhyāsa*) pentru a te debarasa de minte. Cum ar trebui să practicăm?

Bhagavan: A te întreba cu ajutorul minții: „A cui este mintea care ar trebui distrusă?" este *abhyāsa* necesară pentru a te debarasa de minte.

Întrebare: Cine sunt eu? Nu știu.

Bhagavan: Nu știm nici măcar cine suntem și dorim a dobândi altceva. Ceea ce vrem să dobândim este ceea ce suntem deja. De orice

---

aici *Vēdānta Sāstra*) există patru *mahāvākya* sau „maxime" ce afirmă realitatea Sinelui sau a lui Brahman. În mod tradițional, cei care practică *sādhanā* advaită repetă una sau mai multe dintre aceste *mahāvākya* până când dobândesc convingerea fermă sau, și mai bine, ajung să cunoască printr-o experiență nemijlocită că doar Sinele există.

stare și de orice lume cerească am avea parte, în cele din urmă, această experiență se va sfârși. Ceea ce vine și pleacă nu este Sinele. Ceea ce face parte mereu din experiența tuturor, doar acela este Sinele nostru real. Aceasta este *mōkṣa*.

Întrebare: Ce bine îi poate dărui Gurul discipolului?

Bhagavan: Gurul sau Dumnezeu nu pot decât să arate calea, spunând „Tu ești Acela". Nu se poate face nimic altceva. Parcurgerea căii este efortul discipolului.

Întrebare: Vreau să mă cunosc pe mine însumi. Trebuie să-mi arăți calea.

Bhagavan: Te poți gândi că nu ai un eu, ci două?

Întrebare: Despre asta nu știu nimic. Ce ar trebui să fac pentru a-mi face mintea să se calmeze?

Bhagavan: Este suficient să continui a observa locul de unde se ivește mintea.

36

Odată, pe când mă plimbam pe munte împreună cu Bhagavan, i-am cerut să-mi acorde o favoare:

– Bhagavan, nu doresc nimic altceva pe lume decât favoarea de a nu avea gândul că „Eu-sunt-corpul".

Încuviințând din cap cu blândețe, Bhagavan a răspuns plin de grație:

– Toți oamenii de seamă au trudit în acest scop. Și tu ești Acela.

Conversații

Deși lui Annamalai Swami îi place să ducă o viață retrasă, de obicei este bucuros să primească vizitatori ce doresc să vorbească despre Bhagavan și despre învățăturile lui. Timp de aproximativ nouă luni, în anul 1986, un sannyāsin *pe nume Satya a înregistrat și a transcris multe asemenea conversații pe care le-a avut cu Annamalai Swami. Acest ultim capitol conține fragmente reprezentative ale convorbirilor ce au avut loc în această perioadă. Toți cei care puneau întrebări erau străini, majoritatea venind la Annamalai Swami pentru a-i cere sfatul despre cum să mediteze. Annamalai Swami a răspuns oferindu-le un rezumat elegant și convingător al învățăturilor lui Bhagavan despre practica spirituală.*

Fiecare dintre conversațiile numerotate care urmează conține învățăturile ce au fost oferite într-o anumită zi din perioada respectivă. Nu am putut să-i identific pe cei care puneau întrebările, dar trebuie să menționez că, în anumite zile, mai multe persoane puneau întrebări. Astfel se explică schimbările bruște ale subiectului și unele aparente contradicții în atitudinile, practicile și experiențele celor care pun întrebările.

Pentru a apăra intimitatea lui Annamalai Swami, trebuie să menționez că el nu-i încurajează pe oameni să vină și să discute cu el. Annamalai Swami nu este interesat să întâlnească vizitatori ocazionali, nici să polemizeze despre calitățile diferitelor filosofii. Nu-i plac nici măcar cei care vin, pur și simplu, pentru a sta și a medita împreună cu el. Dacă apar asemenea oameni, el le spune de obicei să se ducă și să mediteze în vechea sală. Potențialii vizitatori trebuie să știe că vor fi bine-veniți numai dacă au de pus întrebări serioase despre Bhagavan și învățăturile lui sau despre propriile lor practici spirituale.

1

Întrebare: Care este cel mai ușor mod de a te elibera de „micul sine"?

Annamalai Swami: A nu te mai identifica cu el. Dacă te poți convinge că „acest «mic sine» nu este cu adevărat Eu însumi", el va dispărea pur și simplu.

Î: Dar cum să fac asta?

A.S.: „Micul sine" este ceva ce pare doar a fi real. Dacă înțelegi că el nu are o existență reală, el va dispărea, lăsând în urmă experiența adevăratului și unicului Sine. Înțelege că „micul sine" nu are o existență reală și el n-o să-ți mai facă probleme.

Conștiința este universală. În sânul ei nu există limitări precum „micul sine". Acest sine fals se naște doar când ne identificăm cu și ne limităm la corp și minte. Dacă, prin auto-investigare, mergi la sursa acestui „mic sine", descoperi că el se dizolvă în neant.

Î: Dar eu sunt foarte obișnuit să percep că „eu sunt acest «mic sine»". Nu mă pot debarasa de această percepție doar gândindu-mă că „Eu nu sunt acest «mic sine»".

A.S.: Acest „mic sine" nu va lăsa locul Sinelui real decât dacă meditezi constant. Nu poți să-l alungi cu ajutorul câtorva gânduri răzlețe. Încearcă să-ți amintești analogia cu frânghia care arată ca un șarpe în obscuritate. Dacă vezi frânghia ca șarpe, adevărata natură a frânghiei îți este ascunsă. Dacă vezi doar frânghia, șarpele nu există. Mai mult, știi că acolo nu a fost niciodată un șarpe. Când ai percepția clară și corectă că șarpele nu a existat niciun moment, nu te mai întrebi cum să ucizi șarpele. Aplică această analogie „micului sine" care te îngrijorează. Dacă poți înțelege că acest „mic sine" nu a existat niciodată decât în imaginația ta, nu-ți vei face griji despre cum să te debarasezi de el.

Î: Totul este foarte limpede, dar simt că am nevoie de ajutor. Nu sunt sigur că pot ajunge la o asemenea înțelegere prin forțele proprii.

A.S.: Dorința de ajutor este parte din problema ta. Să nu faci greșeala de a-ți imagina că există vreun scop care trebuie atins. Dacă vei gândi astfel, vei începe să cauți metode de practicat și oameni care să te ajute. Asta nu face decât să perpetueze problema pe care încerci s-o rezolvi. Cultivă, în schimb, conștiința faptului că „Eu sunt Sinele. Eu sunt Acela. Eu sunt Brahman. Eu sunt toate". Nu îți trebuie nicio metodă pentru a te debarasa de ideile eronate pe care le ai despre tine însuți. Tot ce ai de făcut este să nu mai crezi în ele. Cel mai bun mod de a o face este să le înlocuiești cu idei ce reflectă cu acuratețe starea de lucruri adevărată. Dacă nutrești convingerea și meditezi „eu sunt Sinele", asta îți va face mult mai mult bine decât să crezi că „eu sunt micul sine". Cum mă pot debarasa de acest „mic sine"?

Sinele este mereu atins, el este mereu realizat; el nu este ceva pe care trebuie să-l cauți, să-l dobândești sau să-l descoperi. Deprinderile și tendințele tale mentale (*vāsanā*) și toate ideile eronate pe care le ai despre tine însuți blochează și ocultează experiența Sinelui real. Dacă nu te identifici cu aceste idei eronate, natura Sinelui tău nu-ți va mai fi ascunsă.

Spui că ai nevoie de ajutor. Dacă dorința de a dobândi o înțelegere justă a naturii tale reale este suficient de intensă, ajutorul va veni automat. Dacă vrei să realizezi conștientizarea naturii tale reale, contactul cu un *jnāni* îți va fi de foarte mare ajutor. Puterea și grația pe care le răspândește un *jnāni* calmează mintea și elimină automat ideile eronate pe care le ai despre tine însuți. Poți progresa având *satsang* cu un Guru realizat și printr-o practică spirituală constantă. Un Guru nu le poate face pe toate pentru tine. Dacă vrei să abandonezi deprinderile dobândite în mai multe vieți, trebuie să practici constant.

Majoritatea oamenilor consideră că aparența șarpelui este reală, nevăzând frânghia. Acționând conform percepțiilor greșite pe care le au, ei imaginează multe feluri de a ucide șarpele. Ei nu vor reuși niciodată să scape de șarpe decât abandonând însăși ideea că șarpele există. Oamenii care vor să ucidă șarpele sau să controleze mintea au aceeași problemă: ei își imaginează că există o minte ce trebuie controlată și iau măsuri drastice pentru a o obliga să se supună. Dacă, în schimb, ei ar ajunge să înțeleagă că mintea nu există, toate problemele lor ar înceta. Trebuie să cultivi convingerea că „Eu sunt conștiința atotcuprinzătoare în sânul căreia apar și dispar toate mințile și corpurile din lume. Eu sunt conștiința ce rămâne neschimbată și neafectată de aceste apariții și dispariții". Ancorează-te ferm în această convingere. Iată tot ceea ce trebuie să faci.

Odată, Bhagavan a spus o poveste despre un om care dorea să-și îngroape umbra într-o groapă adâncă. El a săpat o groapă și s-a așezat astfel încât umbra lui era pe fundul gropii. Apoi omul a încercat s-o îngroape acoperind-o cu pământ. De fiecare dată când el arunca niște pământ în groapă, umbra apărea deasupra. Desigur, el nu a reușit să-și îngroape umbra niciodată. Mulți oameni se comportă astfel când meditează. Ei consideră că mintea este reală, încearcă să se lupte cu ea și să o ucidă, eșuând de fiecare dată. Toate aceste bătălii împotriva minții nu sunt decât activități mentale ce consolidează mintea, în loc s-o slăbească. Dacă vrei să te debarasezi de minte, tot ceea ce trebuie

să faci este să înțelegi că ea „nu este Eu". Când această înțelegere devine de neclintit, mintea nonexistentă nu-ți va mai face probleme.

Î: Nu cred că repetând „Eu nu sunt mintea, Eu sunt conștiință" mă voi convinge vreodată că nu sunt mintea. Acestea nu vor fi decât alte gânduri ce mi se vor învârti în minte. Dacă aș putea experimenta, fie și pentru o clipă, cum este să fii fără minte, convingerea se va instala automat. Cred că o singură secundă de experiență directă a conștiinței așa cum este ea realmente ar fi mai convingătoare decât ani întregi de repetiții mentale.

A.S.: De câte ori mergi la culcare, experimentezi direct cum este să fii fără minte. Nu poți nega că tu exiști când dormi și nu poți nega că mintea ta nu funcționează cât timp ești în somnul fără vise. Această experiență zilnică ar trebui să te convingă că este posibil să-ți continui existența fără o minte. Desigur, tu nu ai experiența plenară a conștiinței cât timp ești adormit, dar, dacă te gândești la ce se întâmplă în această stare, vei ajunge să înțelegi că existența ta, continuitatea ființei tale, nu depinde deloc de mintea ta sau de identificarea cu ea. Când mintea reapare în fiecare dimineață, ajungi imediat la concluzia că „Acesta este eul meu adevărat". Dacă vei reflecta un timp asupra acestei afirmații, vei vedea cât de absurdă este. Dacă ceea ce ești cu adevărat există doar când este prezentă mintea, trebuie să admiți că nu existai în vreme ce dormeai. Nimeni nu va admite o asemenea concluzie absurdă. Dacă analizezi stările tale alternante, vei descoperi că experimentezi nemijlocit faptul că exiști fie că te afli în stare de veghe, fie că dormi. Vei descoperi și că mintea devine activă doar când ești în stare de veghe sau visezi. Din aceste experiențe simple din viața cotidiană, este ușor să înțelegi că mintea este ceva ce vine și pleacă. Existența ta nu este nimicită de fiecare dată când mintea încetează să funcționeze. Nu îți spun niște teorii filosofice; îți spun ceva ce poate fi confirmat prin experiență directă într-un răstimp de 24 de ore din viața ta.

Ia în considerare aceste lucruri, pe care le poți descoperi printr-o experiență directă, și cercetează-le puțin. Când mintea se ivește în fiecare dimineață, nu te grăbi să ajungi la obișnuita concluzie: „Iată-mă-s; aceste gânduri sunt ale mele". În schimb, observă aceste gânduri care vin și pleacă, fără a te identifica în vreun fel cu ele. Dacă poți rezista pornirii de a revendica toate aceste gânduri ca fiind ale tale, vei ajunge la o concluzie uluitoare: vei descoperi că tu ești conștiința în

sânul căreia gândurile apar și dispar. Vei descoperi că ceea ce numești „minte" există doar când gândurilor li se îngăduie să prolifereze în voie. Precum șarpele ce apare în frânghie, vei descoperi că mintea este doar o iluzie ivită din cauza ignoranței sau a percepției eronate.

Dorești o experiență care să te convingă că ceea ce spun este adevărat. Poți avea această experiență dacă abandonezi deprinderea veche de o viață de a inventa un „eu" care pretinde că toate gândurile sunt „ale mele". Fii conștient de tine însuți ca pură conștiință, observă toate gândurile care vin și pleacă. Adoptă, prin experiență directă, concluzia că tu ești realmente conștiința însăși, nu conținuturile ei efemere.

Pe cer norii vin și pleacă, dar apariția și dispariția norilor nu afectează cerul. Natura ta adevărată este precum cerul, precum spațiul. Fii neschimbat precum cerul, lăsând gândurile-nori să vină și să plece. Dacă vei cultiva această atitudine de indiferență în fața minții, treptat-treptat, vei înceta să te identifici cu ea.

2

Î: Când am început să practic *sādhanā*, mai întâi toate au mers ca pe roate. Pacea și fericirea abundau, iar *jnāna* părea că este foarte aproape. În prezent însă pacea a dispărut aproape total, având parte doar de piedici și impedimente mentale.

A.S.: Ori de câte ori apar obstacole pe cale, gândește-te că ele nu sunt „Eu". Cultivă această atitudine că adevăratul „Eu" este dincolo de orice obstacole și necazuri. Nu există obstacole pentru Sine. Dacă îți poți aminti că tu ești întotdeauna Sinele, obstacolele nu vor avea nicio importanță.

Unul dintre *ālvāri* (un grup de sfinți adepți ai lui Vișnu) a observat că, dacă omul nu adoptă nicio practică spirituală, el nu este conștient de nicio problemă sufletească. Doar când începe să practice meditația devine omul conștient de feluritele moduri în care mintea îi face probleme. Toate acestea sunt adevărate. Dar nu trebuie să te îngrijorezi de vreun obstacol sau să-ți fie frică de el. Trebuie să le privești, pur și simplu, ca nefiind „Eu". Ele îți pot pricinui probleme numai dacă crezi că ele sunt problemele tale.

Deprinderile și tendințele mentale (*vāsanā*) pot să pară ca un munte uriaș care-ți blochează mersul pe cale. Nu te lăsa intimidat de dimensiuni. Nu este un munte de piatră, este un munte de camfor.

Dacă vei arde o mică porțiune cu focul atenției capabile de diferențiere, el se va mistui în totalitate[1].

Retrage-te din fața muntelui de probleme, refuzând să admiți că ele sunt ale tale, iar ele se vor dizolva și vor dispărea din fața ochilor.

Nu te lăsa amăgit de gândurile, deprinderile și tendințele tale mentale (*vāsanā*). Ele încearcă mereu să te păcălească, făcându-te să crezi că ești o persoană reală, că lumea este reală și că toate problemele tale sunt reale. Nu te lupta cu ele; ignoră-le pur și simplu. Nu accepta să fii invadat de toate aceste idei eronate ce vin mereu spre tine. Ancorează-te în convingerea că tu ești Sinele și că nimic nu te poate bloca sau afecta. Odată ce vei nutri această convingere, vei descoperi că ignori în mod automat deprinderile mentale. Când respingerea activităților mentale devine continuă și automată, vei începe să ai experiența Sinelui.

Dacă vezi doi străini certându-se în depărtare, tu nu le dai prea multă atenție, deoarece știi că disputa lor nu te privește. Tratează conținuturile minții tale în același fel. În loc să-ți umpli mintea cu gânduri și apoi să organizezi lupte între ele, să nu acorzi nicio atenție minții. Stai liniștit în senzația „Eu sunt" care este conștiință, cultivând atitudinea că toate gândurile, toate percepțiile nu sunt „Eu". Când ai învățat să-ți privești mintea ca pe un străin îndepărtat, nu vei mai băga în seamă obstacolele pe care ea le tot inventează pentru tine.

Problemele sufletești se alimentează din atenția pe care le-o acorzi. Cu cât te îngrijorezi mai mult în legătură cu ele, cu atât vor deveni mai mari. Dacă le ignori, ele își pierd puterea, iar în cele din urmă dispar.

Î: Eu mă gândesc și cred mereu că există numai Sinele, dar, cumva, persistă încă sentimentul că doresc sau că am nevoie și de altceva.

A.S.: Cine este cel care dorește? Dacă poți găsi răspunsul la această întrebare, nu va mai exista cineva care să dorească ceva.

Î: Copiii se nasc fără egouri. Pe măsură ce ei încep să crească, cum se ivesc egourile lor și cum ocultează ele Sinele?

---

[1] Camforul este un solid extrem de inflamabil căruia i se poate da foc foarte ușor cu ajutorul unui chibrit. După ce arde, camforul nu lasă scrum. Odată ce i s-a dat foc, el arde încontinuu până când în urma lui nu rămâne decât o mică pată neagră.

A.S.: Un copil mic poate să pară că nu are ego, dar egoul lui împreună cu toate deprinderile și tendințele mentale (*vāsanā*) latente ce îi sunt inevitabil asociate există sub formă de sămânță. Pe măsură ce trupul copilului crește, egoul devine și el tot mai mare. Egoul este produs de puterea iluziei (*māyā*), care este una dintre puterile (*sakti*) Sinelui.

Î: Cum operează *māyā?* De unde provine ea? Cum nu există nimic altceva decât Sinele, cum reușește Sinele să-și ascundă propria natură de el însuși?

A.S.: Sinele, care este putere infinită și sursa tuturor puterilor, este indivizibil. Totuși, în sânul acestui Sine indivizibil există cinci *shakti* sau puteri cu funcțiuni diferite, care operează simultan. Cele cinci *shakti* sunt creația, menținerea, distrugerea, ocultarea (care este *māyā shakti*) și grația. Cea de-a cincea *shakti*, grația, o contracarează și o abolește pe a patra *shakti*, care este *māyā*.

Când *māyā* este total inactivă, cu alte cuvinte, când s-a renunțat la identificarea cu trupul și mintea, apare percepția conștiinței, a ființei. Când omul se ancorează ferm în acea stare, nu există nici trup, nici minte și nici lume. Aceste trei lucruri sunt simple idei a căror existență aparentă se ivește când *māyā* este prezentă și activă.

Când *māyā* este activă, singurul mod eficace de a o dizolva este calea indicată de Bhagavan: omul trebuie să se cerceteze pe sine și să discearnă între ceea ce este real și ceea ce este ireal. Puterea iluziei (*māyā*) este cea care ne face să credem în realitatea lucrurilor ce nu au nicio realitate decât în imaginația noastră. Dacă te întrebi ce sunt aceste lucruri imaginare, răspunsul este „Tot ceea ce nu este Sinele lipsit de formă". Doar Sinele este real; tot restul este o născocire a imaginației noastre.

Nu este de niciun folos să te întrebi de ce există *māyā* și cum operează ea. Dacă ești într-o barcă în care intră apa, nu-ți irosești timpul întrebându-te dacă gaura a fost făcută de un italian, un francez sau un indian. Astupi gaura. Nu-ți bate capul să afli de unde provine *māyā*. Folosește-ți toată energia pentru a scăpa de efectele ei. Dacă încerci să cercetezi originile iluziei (*māyā*) cu ajutorul minții tale, ești condamnat la eșec, deoarece orice răspuns pe care îl vei găsi va fi un răspuns iluzoriu. Dacă vrei să înțelegi cum operează *māyā* și de unde provine, trebuie să te ancorezi ferm în Sine, singurul loc în care poți fi liber de ea, și apoi să observi cum te ia în stăpânire de fiecare dată când nu reușești să-ți menții atenția acolo.

Î: Spui că *māyā* este una dintre *shakti*. Mai precis, ce înțelegi prin *shakti*?

A.S.: *Śakti* este energie sau putere. Ea este numele pentru aspectul dinamic al Sinelui. *Śakti* și *sānti* (pacea) sunt două aspecte ale aceleiași conștiințe. Dacă vrei totuși să le separi, poți spune că *sānti* este aspectul nemanifestat al Sinelui, în vreme ce *shakti* este aspectul manifestat. Dar, în realitate, ele nu sunt separate. O flacără are două proprietăți: lumina și căldura. Cele două nu pot fi separate.

Sānti și *shakti* sunt precum marea și valurile ei. *Sānti*, aspectul nemanifestat, este uriașa masă acvatică imobilă. Valurile ce apar și se mișcă la suprafață sunt *shakti*. *Sānti* este imobilă, vastă și atotcuprinzătoare, în timp ce valurile sunt active.

Bhagavan obișnuia să spună că, după momentul realizării, eliberatul în viață (*jīvanmukta*) are parte de *sānti* în interior, fiind instalat permanent în această *sānti*. În acea stare de realizare el vede că toate activitățile sunt cauzate de *shakti*. După realizare, se conștientizează că nu există oameni individuali care să facă ceva. Se realizează, în schimb, că toate activitățile sunt *shakti* ale Sinelui unic. Cunoscătorul (*jnāni*), care este ferm ancorat în *sānti*, este mereu conștient că *shakti* nu este separată de el. În acest tip de conștientizare, totul este Sinele lui și toate acțiunile sunt ale lui. În schimb, este tot atât de corect să spunem că el nu face niciodată nimic. Iată unul dintre paradoxurile Sinelui.

Universul este controlat de o singură *shakti*, numită uneori *Paramēswara* (puterea supremului Dumnezeu). Ea mișcă și rânduiește toate lucrurile. Toate legile naturii, precum legea care menține planetele pe orbitele lor, sunt manifestări ale acestei *shakti*.

Î: Spui că totul este Sinele, chiar și *māyā*. Dacă este așa, de ce nu pot vedea clar Sinele? De ce îmi este ascuns?

A.S.: Pentru că privești în direcția greșită. Tu ai convingerea că Sinele este ceva pe care îl vezi sau îl resimți nemijlocit. Nu este așa. Sinele este câmpul de conștiință în care au loc vederea și experiența.

Dacă nu vezi Sinele, Sinele este totuși prezent. Uneori, Bhagavan remarca plin de umor: „Oamenii deschid ziarul și abia își aruncă ochii pe el. Apoi spun: «Am văzut ziarul». Dar, de fapt, ei nu au văzut ziarul, au văzut numai literele și fotografiile tipărite pe paginile lui. Nu pot exista cuvinte sau imagini tipărite fără hârtie, dar oamenii uită mereu hârtia în timp ce citesc cuvintele". Apoi Bhagavan folosea această analogie pentru a demonstra că, în

vreme ce oamenii văd numele și formele ce apar pe ecranul conștiinței, ei ignoră ecranul însuși. Cu acest tip de viziune parțială este ușor să ajungi la concluzia că toate formele nu au legătură unele cu altele și sunt separate de persoana care le vede. Dacă oamenii ar avea acces la această conștiință în loc să vadă numai formele care apar în câmpul ei, ar realiza că toate formele sunt numai aparențe ce se manifestă în sânul acestui câmp de conștiință unic și indivizibil.

Această conștiință este Sinele pe care îl cauți. Tu poți să fii această conștiință, dar nu o poți vedea niciodată, deoarece ea nu este ceva separat de tine.

3

Î: Vorbești mult despre *vāsanā*. Ai putea să-mi precizezi, te rog, ce sunt și cum funcționează ele?

A.S.: *Vāsanā* sunt deprinderi ale minții. Ele sunt identificări eronate și tipare de gândire repetate ce apar iar și iar. Tocmai aceste *vāsanā* ocultează experiența Sinelui. Deprinderile mentale (*vāsanā*) apar, îți captează atenția și te atrag spre lumea exterioară, nu către interior și către Sine. Asta se întâmplă atât de des și de constant, încât mintea nu are niciodată prilejul de a se calma sau de a-și înțelege adevărata natură.

Cocoșilor le place să scurme pământul. Ei sunt mereu pradă acestui obicei. Chiar dacă stau pe o piatră golașă, ei tot vor încerca să scurme.

Deprinderile mentale (*vāsanā*) funcționează cam în același fel. Ele sunt obișnuințe și tipare de gândire ce apar în mod repetat chiar dacă nu sunt dorite. Cele mai multe dintre ideile și gândurile noastre sunt eronate. Când apar în mod obișnuit ca *vāsanā*, ele exercită o influență majoră asupra noastră, făcându-ne să credem că sunt adevărate. Tiparele mentale fundamentale precum „Eu sunt corpul" sau „Eu sunt mintea" s-au ivit în noi de atâtea ori, încât le acceptăm automat ca adevărate. Chiar și dorința noastră de a depăși aceste *vāsanā* este o *vāsanā*. Când te gândești că „trebuie să meditez" sau „trebuie să fac un efort", nu faci decât să pui la cale o luptă între două *vāsanā*. Nu poți scăpa de aceste deprinderi ale minții decât stăruind în conștiința pură. Fii ceea ce ești. Fii natura ta reală. Fii liniștit. Ignoră toate acele *vāsanā* care se ivesc în minte, fixându-ți, în schimb, atenția în Sine.

Î: Bhagavan le spunea deseori discipolilor „Fii liniștit". Se referea el la liniștea mentală?

A.S.: Faimosul sfat al lui Bhagavan *„summā iru"* (fii liniștit) este deseori greșit înțeles. El nu înseamnă că trebuie să fii nemișcat din punct de vedere fizic; el înseamnă că trebuie să rămâi mereu în Sine. Dacă se exagerează cu nemișcarea fizică, apare și devine predominantă *tamōguna* (o stare de moleșeală mentală). În acea stare vei fi foarte apatic și posomorât. Pe de altă parte, *rajōguna* (o stare de hiperactivitate mentală) generează emoții și o minte agitată. În *sattva guna* (o stare de calm și limpezime) apar pacea și armonia. Dacă activitatea mentală este necesară cât timp cineva se află în *sattva guna*, această activitate are loc. Dar în restul timpului se menține calmul. Când predomină *tamōguna* și *rajōguna*, Sinele nu poate fi sesizat. Dacă predomină *sattva guna*, omul resimte o stare de pace, beatitudine, limpezime mentală și absență a gândurilor rătăcitoare. Iată liniștea pe care o recomanda Bhagavan.

Î: În volumul *Înțeleptul de la Arunachala. Convorbiri cu Sri Ramana Maharshi (Talks with Ramana Maharshi)*, Bhagavan vorbește despre *bhōga vāsanā* (*vāsanā* care sunt pentru bucurie) și *bandha vāsanā* (*vāsanā* care generează înlănțuire). El spune că pentru un *jnāni* există *bhōga vāsanā*, dar nu și *bandha vāsanā*. Ar vrea *Swamiji* să clarifice această diferențiere?

A.S.: Nimic nu cauzează înlănțuire pentru *jnāni*, deoarece mintea lui este moartă. În absența unei minți el se cunoaște pe sine doar ca pură conștiință. Deoarece mintea este moartă, el nu se mai poate identifica cu trupul. Dar, chiar dacă el știe că nu este trupul, fapt este că trupul este încă viu. Acel trup va continua să trăiască, iar cunoscătorul va continua să fie conștient de el, până când karma corpului se va epuiza. Deoarece *jnāni* este conștient încă de propriul trup, el va fi conștient și de gândurile și deprinderile mentale (*vāsanā*) ce se ivesc în acesta. Niciuna dintre aceste *vāsanā* nu are puterea de a-l înlănțui pe cunoscător, deoarece el nu se identifică niciodată cu ele, dar ele au puterea de a face trupul să se comporte în anumite feluri. Trupul unui *jnāni* se bucură și resimte direct acele *vāsanā*, deși cunoscătorul ca atare nu este afectat de ele. Iată de ce se spune uneori că pentru un *jnāni* există *bhōga vāsanā*, dar nu și *bandha vāsanā*.

Aceste *bhōga vāsanā* diferă de la *jnāni* la *jnāni*. Unii cunoscători pot acumula avere, alții pot rămâne tăcuți; unii pot studia scripturile (*sāstra*), în vreme ce alții pot să rămână analfabeți; unii se pot căsători

și pot avea familii, dar alții pot deveni călugări, trăind în celibat. Aceste *bhōga vāsanā* sunt cele care determină stilul de viață pe care-l va adopta un *jnāni.* Cunoscătorul este conștient de consecințele tuturor acestor *vāsanā* fără a se identifica vreodată cu ele. Din această cauză, el nu va cădea iar în *samsāra.*

Aceste *vāsanā* apar din cauza deprinderilor și practicilor din viețile trecute. Iată de ce ele diferă de la *jnāni* la *jnāni.* Când *vāsanā* apar la oamenii obișnuiți care încă se identifică cu trupul și mintea, ele pricinuiesc preferințe și antipatii. Unele *vāsanā* sunt adoptate din toată inima, în vreme ce altele sunt respinse ca fiind indezirabile. Aceste preferințe și antipatii generează dorințe și frici, care, la rându-le, nasc și mai multă karma. În timp ce emiți încă judecăți despre ce este bun și ce este rău, te identifici cu mintea și produci karma nouă pentru tine însuți. Când karma nouă s-a creat astfel, înseamnă că trebuie să te nești încă o dată pentru a te bucura de ea.

Trupul cunoscătorului săvârșește toate acțiunile care îi sunt menite. Dar, deoarece un *jnāni* nu face judecăți despre ce este bine sau rău și deoarece el nu are preferințe și aversiuni, el nu creează karma nouă pentru sine. Deoarece el știe că nu este trupul, el poate fi martorul tuturor acțiunilor sale fără a se implica în vreun fel în ele.

Pentru *jnāni* nu va mai exista o nouă naștere, deoarece, odată ce mintea a fost distrusă, nu există posibilitatea de a crea karma nouă.

Î: Așadar, orice ni se întâmplă în viață se întâmplă numai din cauza preferințelor și aversiunilor noastre din trecut?

A.S.: Da.

Î: Cum putem învăța să nu reacționăm când *vāsanā* apar în minte? Există ceva anume pe care trebuie să-l urmărim?

A.S.: Trebuie să înveți să le recunoști când apar. Asta este singura cale. Dacă le poți surprinde încă de la început, înainte de a lua amploare și suficient de frecvent, ele nu-ți vor pricinui multe probleme. Dacă dorești să îți îndrepți atenția asupra unui tip de pericol aparte, observă cum funcționează cele cinci simțuri. Pentru minte este firesc să caute stimularea prin cele cinci simțuri. Mintea se agață de aceste impresii senzoriale și le procesează astfel încât ele dau naștere unor lungi șiruri de gânduri necontrolate. Învață să observi cum se comportă aceste simțuri. Învață să observi cum reacționează mintea la impresiile

senzoriale. Dacă poți opri mintea să reacționeze la impresiile senzoriale, poți elimina un mare număr de deprinderi mentale (*vāsanā*).

Î: Pentru a fi capabili să realizeze Sinele, cunoscătorii (*jnāni*) trebuie să fi făcut multe acte virtuoase (*punya*) și nevoințe (*tapas*) în viețile lor anterioare. Dacă cunoscătorii au parte de roadele tuturor faptelor virtuoase din viața lor anterioară, ei s-ar cuveni să aibă parte de o viață foarte agreabilă în prezent, ceea ce nu pare a fi cazul. Mulți dintre ei se îmbolnăvesc grav. Adesea, ei sunt nevoiți să suporte o mulțime de neajunsuri trupești.

A.S.: Există mai multe motive pentru această stare de lucruri. Uneori, realizarea Sinelui face trupul foarte slab. Trupul lui Bhagavan obișnuia să tremure mult. Când era întrebat în legătură cu asta, el spunea uneori: „Dacă un elefant pătrunde într-o colibă șubredă, ce se va întâmpla cu coliba?" Elefantul era realizarea Sinelui, iar coliba șubredă era corpul său.

Unii *jnāni* preiau karma unora dintre discipolii lor și o resimt pe propria lor piele sub forma bolii. În asemenea cazuri, boala nu poate fi atribuită vreunui lucru petrecut în viețile anterioare ale cunoscătorului.

Cei mai mulți dintre *jnāni* s-au debarasat de cea mai mare parte a *karmei* lor, atât bună, cât și rea, încă înainte de a-și începe ultima lor viață. Deseori, în momentul când începe ultima lor viață, le-a rămas foarte puțină karma. Numai câțiva, precum Vidyaranya Swami, au să se bucure de o mulțime de *punya*.

Vidyaranya Swami a trăit cu câteva secole în urmă. Într-una dintre viețile lui, când era foarte sărac și flămând, unul dintre maeștrii (*guru*) lui l-a inițiat, spunându-i să practice *upāsanā* (meditația) asupra Zeiței Lakshmi (zeița bogăției). El a practicat ani de zile *upāsanā*, sperând să se îmbogățească, dar nu a avut parte de bogăție în acea viață.

Într-una dintre viețile lui următoare, el a primit inițierea de la un *jnāni*, a practicat asiduu meditația și, în cele din urmă, a realizat Sinele. După momentul realizării, el a rămas într-o stare de totală absență a dorinței. Abia după realizare au început să dea roade anii de *upāsanā* asupra zeiței Lakshmi.

La un anumit timp după realizare, în orașul unde locuia a început să cadă aur din cer. Vidyaranya Swami și-a dat seama că toate acestea se întâmplau datorită meditațiilor sale anterioare, dar, deoarece nu mai avea nicio dorință, nu-l mai interesa să strângă bani

sau aur. El i-a spus regelui că ploua cu aur datorită austerităților (*tapas*) sale din trecut, precizând că nu dorea aur pentru sine. Regele a anunțat că locuitorii orașului puteau păstra orice cantitate de aur care a căzut pe proprietatea lor, rezervându-și aurul care căzuse în locurile publice pentru sine. Mai târziu, regele a folosit partea sa din aur pentru a construi temple și bazine noi.

Regele a luat aurul care căzuse pe străzi și a făcut din el cărămizi de aur. Pentru a vedea dacă Vidyaranya Swami era într-adevăr lipsit de dorințe, regele a pus o parte dintre aceste cărămizi în fața casei lui Vidyaranya Swami. Apoi regele și soția lui s-au ascuns și au așteptat să vadă ce va face *Swami* cu ele. În cele din urmă, Vidyaranya Swami a ieșit din casă, a văzut cărămizile de aur și a pășit pe ele, s-a așezat pe vine și a început să-și facă nevoile. Deoarece nu-l mai interesau banii, acesta era singurul scop în care le putea folosi.

Î: Oamenii folosesc și-n ziua de azi cărămizi de aur pentru a face toalete. Scaunul de WC din avionul personal al Șahului era făcut din aur masiv. Când a fost nevoit să fugă din Iran, Șahul nu a luat cu el acest avion. Când reprezentanții noului guvern au cercetat avionul, au descoperit acest WC din aur.

A.S.: Vizitatorii încercau mereu să-l facă pe Bhagavan să folosească articole de lux, dar el nu dorea câtuși de puțin așa ceva. Odată, o doamnă i-a adus o pătură de catifea pe care să se așeze, dar el a refuzat s-o primească.

Femeia a început să insiste: „Te rog, Bhagavan, ia pătura mea și stai pe ea".

Nimeni nu putea s-o facă să tacă. După vreo patru ore de rugăminți și insistențe, Bhagavan a acceptat darul numai pentru a o face să tacă. El s-a așezat pe pătură timp de o jumătate de oră, apoi a trimis-o la depozitul lui Chinnaswami și nu a mai folosit-o niciodată.

Altcineva i-a adus niște sandale făcute din argint masiv și o frunză de bananier din argint pentru ca Bhagavan să mănânce din ea. Bhagavan a folosit frunza la o singură masă, doar pentru a-i face pe plac discipolului, apoi a dat templului atât sandalele, cât și frunza. El nici măcar nu s-a sinchisit să încerce sandalele. Ashramul avea o cameră unde se aflau toate darurile pe care oamenii i le-au dat lui Bhagavan. Bhagavan nu a folosit niciunul dintre ele. Mi s-a spus că, la puțină vreme după ce Bhagavan a murit, Chinnaswami a dăruit discipolilor aproape toate aceste cadouri.

Când, în timpul procesului cu Perumal Swami, un avocat l-a întrebat pe Bhagavan dacă dorea să aibă bani, el a răspuns: „Nici nu-mi plac, nici nu-mi displac".

Lui Bhagavan nici nu-i plăcea, nici nu-i displăcea vreun lucru. Dacă avem preferințe sau aversiuni, dacă urâm sau iubim pe cineva sau ceva, în minte se va ivi un anumit atașament. Cunoscătorilor nici nu le place, nici nu le displace vreun lucru. Iată de ce sunt liberi de orice atașament.

4

Î: Cum pot ști dacă fac progrese în practica meditației?

A.S.: Adesea, cei care dedică mult timp meditației ajung să dezvolte o formă subtilă a egoului, fiind încântați de ideea că fac un anumit progres, încântați de stările de pace și beatitudine de care se bucură. Sunt încântați că au învățat să-și exercite un anume control asupra minților lor capricioase; or, ei își găsesc o anumită satisfacție în faptul că au un Guru bun sau o bună metodă de meditație. Toate acestea sunt sentimente ale egoului. Când aceste sentimente izvorâte din ego sunt prezente, conștientizarea Sinelui este absentă. Gândul că „Eu meditez" este un gând al egoului. Dacă are loc o meditație autentică, acest gând nu poate să apară.

Să nu te preocupe dacă faci progrese sau nu. Menține-ți atenția asupra Sinelui 24 de ore pe zi. Meditația nu este ceva care trebuie făcut într-o anumită poziție la o anumită oră. Ea este o conștientizare și o atitudine ce trebuie să continue toată ziua. Pentru a fi eficace, meditația trebuie să fie continuă.

Dacă vrei să irigi un câmp, sapi un canal către acel câmp și faci să curgă apa prin el o lungă perioadă de timp. Dacă faci să curgă apa doar zece secunde și apoi o oprești, ea va fi înghițită de pământ înainte de a ajunge la câmpul respectiv. Nu vei putea să atingi starea de Sine și să rămâi acolo fără un efort prelungit și continuu. De fiecare dată când abandonezi efortul sau îți este distrasă atenția, o parte dintre eforturile tale anterioare se irosesc.

Pentru ca viața să continue, este necesar să inspirăm și să expirăm permanent. Meditația continuă este necesară tuturor celor care vor să rămână în Sine.

Tu îți împarți viața în activități diferite. „Acum mănânc, acum meditez, acum muncesc" etc. Dacă nutrești asemenea idei, înseamnă

că încă te identifici cu trupul. Debarasează-te de toate aceste idei și înlocuiește-le cu gândul unic: „Eu sunt Sinele". Menține acest gând și nu-l abandona. Nu acorda atenție ideilor care spun că Eu-sunt-corpul.

„Acum trebuie să mănânc", „acum mă voi duce la culcare", „acum voi face o baie" – toate gândurile de acest fel sunt gânduri care spun că „Eu-sunt-corpul". Învață să le recunoști când apar și învață să le ignori sau să le respingi. Rămâi ferm ancorat în Sine și nu permite minții să se identifice cu lucrurile pe care le face trupul.

Î: Care este modalitatea corectă de a practica interogația de sine?

A.S.: Bhagavan a spus: „Când apar gândurile, oprește-le proliferarea întrebând: «Cui îi vine acest gând?» imediat ce apare gândul. Ce contează dacă multe gânduri continuă să vină? Întreabă-te asupra originii lor sau descoperă cine are gândurile și, mai devreme sau mai târziu, curgerea gândurilor va înceta"[1].

Așa trebuie practicată interogația de sine.

Când Bhagavan vorbea astfel, el se folosea uneori analogia unui fort asediat. Dacă se închid sistematic toate intrările în acest fort și apoi sunt împușcați unul câte unul toți locuitorii când aceștia încearcă să iasă, mai devreme sau mai târziu fortul va fi gol. Bhagavan spunea că trebuie să aplicăm aceleași tactici minții. Cum anume să facem asta? Încuie toate intrările și ieșirile spre și dinspre minte, nereacționând la gândurile care se ivesc sau la impresiile senzoriale. Nu lăsa ca idei, judecăți, preferințe și aversiuni noi să pătrundă în minte și nu lăsa ca gândurile ce apar să prolifereze și să scape atenței tale. Când ai izolat astfel mintea, înfruntă fiecare gând ce apare întrebând: „De unde vii?" sau „Cine este persoana care are acest gând?" Dacă poți face asta încontinuu, cu atenție deplină, gândurile noi vor apărea preț de o clipă și vor dispărea. Dacă poți menține asediul suficient timp, va veni o vreme când nu se vor mai ivi gânduri; sau, dacă apar, vor fi doar gânduri fugare, imagini inofensive undeva la periferia conștiinței. În această stare lipsită de gânduri, vei începe să te cunoști ca pură conștiință, nu ca minte sau trup.

Cu toate acestea, dacă vigilența ta slăbește chiar și câteva secunde și permiți noilor gânduri să scape și să prolifereze necontrolat,

---

[1] Aceasta este o parafrazare a îndrumărilor pe care Bhagavan însuși le-a dat în volumul *Who Am I?* Analogia fortului asediat, ce apare în paragraful următor este și ea luată din același volum, dar Annamalai Swami explică analogia mult mai detaliat decât a făcut-o Bhagavan.

asediul va fi ridicat, iar mintea își va relua o parte sau toată fosta ei putere.

Într-un fort real locuitorii lui au nevoie să fie aprovizionați în-continuu cu alimente și apă pentru a rezista pe timpul asediului. Când se termină proviziile, locuitorii trebuie să se predea sau să moară. În fortul minții, locuitorii săi, care sunt gânduri, au nevoie de un gânditor care să le acorde atenție și să se lase în voia lor. Dacă gânditorul își retrage atenția de la gândurile care se ivesc sau le înfruntă înainte ca ele să aibă prilejul de a prolifera, toate gândurile vor muri de inaniție. Le poți înfrunta întrebându-te în repetate rânduri: „Cine sunt eu? Cine este persoana care are aceste gânduri?" Pentru ca demersul să aibă eficacitate, trebuie să-l pornești înainte ca gândul incipient să aibă prilejul de a se transforma într-un șuvoi de gânduri.

Mintea nu este decât o culegere de gânduri și gânditorul care le gândește. Gânditorul este „ideea de eu", gândul primordial care se ivește din Sine înaintea tuturor celorlalte, care se identifică cu toate celelalte gânduri și spune: „Eu sunt acest corp". După ce ai extirpat toate aceste gânduri cu excepția gânditorului însuși printr-o neîncetată introspecție sau refuzând să le acorzi atenție, „ideea de eu" se cufundă în Inimă și capitulează, lăsând în urmă doar o percepție a conștiinței pure. Această capitulare va avea loc numai când „ideea de eu" nu se va mai identifica cu gândurile care apar. Cât timp mai există gânduri răzlețe care ne atrag sau scapă atenției noastre, „ideea de eu" își va îndrepta întotdeauna atenția mai mult spre exterior decât spre interior. Scopul investigației asupra Sinelui este de a face ca gândul eului să se retragă spre interior, spre Sine. Acest lucru se va întâmpla automat dacă vei înceta să mai fii interesat de vreunul dintre gândurile care apar.

Î: Mulți oameni consideră că auto-interogația este foarte dificilă. Chiar și majoritatea discipolilor lui Bhagavan adoptă calea *bhakti*. Dacă nu reușești în practica investigației asupra Sinelui, trebuie să-ți purifici mai întâi mintea practicând *japa*?

A.S.: Nu. Dacă te interesează calea investigației asupra Sinelui, trebuie să o urmezi chiar dacă ai impresia că nu ești bun pe această cale. Dacă vrei să reușești în practica investigației asupra Sinelui și să o practici așa cum se cuvine, trebuie să te limitezi numai la această metodă. Alte metode pot fi bune ca atare, dar ele nu sunt o bună pregătire pentru auto-interogație. Dacă vrei cu adevărat să devii un

bun violonist, iei lecții de la un profesor bun și repeți cât poți de mult. Dacă întâmpini greutăți în cursul pregătirii, nu te apuci să iei lecții de clarinet vreme de câteva luni, ci rămâi la instrumentul ales și repeți până când vei reuși. Cea mai bună pregătire pentru auto-interogație este chiar aceasta.

Î: Am avut parte de câteva inițieri tibetane. Mi s-au dat de făcut diferite mantre și ritualuri. Are sens să le practic?

A.S.: Cea mai bună *mantra* este „Eu sunt Sinele; totul este Sinele meu; totul este una". Dacă ai tot timpul în minte aceste afirmații, în cele din urmă Sinele ți se va revela.

Nu te mulțumi cu ritualuri și alte tehnici infantile. Dacă ești serios, îndreaptă-te drept către Sine. Menține-te în acea stare cu toată tenacitatea de care ești capabil și nu lăsa pe nimeni și nimic să-ți slăbească ancorarea.

Î: Mintea curge mereu ca un fluviu de neoprit. De cele mai multe ori nu sunt capabil nici măcar să ajung în starea de Sine. Cum să mă mențin într-o stare de care nu mă pot nici măcar apropia?

A.S.: Când apare, mintea merge automat spre exterior, către lume. Dacă practici auto-interogația o poți învăța să curgă spre Sine. În timpul somnului profund (fără vise) mintea se îndreaptă automat spre Sine, dar tu nu ești conștient de asta. Practicând constant auto-interogația, mintea poate fi antrenată să curgă automat spre Sine în stările de veghe și vis. La început este foarte dificil, dar, exersând constant, așa ceva este posibil. Auto-interogația repetată face mintea să se întoarcă în Sine. Alte metode pot da naștere unor experiențe benefice, dar experiențele benefice nu vor face mintea să se întoarcă în Sine și să rămână acolo.

Î: Cât de mult trebuie să meditām?

A.S.: Meditația trebuie să fie continuă. Fluxul meditației trebuie să fie prezent în toate activitățile tale. În timp, meditația și activitatea se pot desfășura simultan.

Î: Practic *japa*. Am fost inițiat de un sfânt bengalez. O practic așa cum sugerează Bhagavan. Încerc să depistez sursa sunetului.

A.S.: Practica ta va fi mai eficientă dacă încerci să afli cine face *japa*.

Î: Dorințele pot fi extirpate prin meditație sau ele trebuie să fie satisfăcute înainte de a se domoli?

A.S.: Toate dorințele sunt ale egoului, iar egoul este dizolvat treptat prin sălășluirea constantă în Sine. Dacă vei ceda în fața dorințelor, te vei identifica cu egoul tău. Dacă îți vei plasa mintea în Sine, ținând-o acolo, te vei identifica cu Sinele. Dacă mintea este ferm înrădăcinată în Sine, cele mai multe dorințe nu se vor mai ivi. Cele câteva care vor apărea, nu te vor tulbura în niciun fel, deoarece nu va mai exista impulsul de a le împlini.

Î: Este bine să-ți dedici un timp pentru a rămâne sănătos? Să practicăm hatha yoga, de exemplu, pentru a menține corpul în formă?

A.S.: Este greu să practici *sādhanā* dacă trupul nu este într-o stare bună. Hatha yoga este o cale de a rămâne sănătos. Oricum, Bhagavan spunea că, dintre toate diferitele *āsana, nididhyāsana* este cea mai bună. Apoi el a adăugat că *nididhyāsana* înseamnă rămânere în Sine.

Nu acorda prea multă atenție trupului. Dacă îți faci griji în legătură cu starea de bine a acestuia, te identifici tot mai mult cu el. Privește-l ca pe un vehicul util: întreține-l, alimentează-l cum se cuvine și repară-l când se strică, dar nu te atașa de el. Dacă îți poți menține atenția asupra Sinelui fără a fi abătut de senzațiile corporale neplăcute, ești suficient de sănătos pentru a practica *sādhanā.* Dacă practici meditația constant și cu seriozitate, vei începe să simți că problemele de sănătate nu-ți vor mai abate atenția. Când ancorarea ta în Sine este fermă și puternică, nu vei mai băga de seamă corpul și suferințele lui.

5

Odată, Bhagavan a spus: „A te îndrepta pe tine înseamnă a îndrepta lumea întreagă". Când cineva s-a îndreptat pe sine întru totul, descoperă că nu există altcineva diferit de sine pe care să-l îndrepte. Interiorul lui devine împăcat și liniștit, el iradiind spontan fericire pentru toate ființele.

Dacă strălucește o lumină puternică, nu este nevoie să-i spui întunericului: „Te rog, pleacă!" În prezența unei asemenea lumini, întunericul dispare imediat. Tot astfel, un *jnāni* iradiază spontan o lumină spirituală ce risipește automat bezna ignoranței spirituale.

Î: De ce a făcut Dumnezeu această lume atât de imperfectă? Care este scopul unei lumi unde fiecare suferă încontinuu? De ce există întuneric pe care să-l risipească *jnāni*?

A.S.: Scopul suprem al vieții este să te întrebi despre natura Sinelui și să te ancorezi cu fermitate acolo.

Dintre toate felurile de nașteri, nașterea ca om este cea mai prețioasă, deoarece, ca oameni, suntem înzestrați cu facultatea de a ne întreba. Grație acestei facultăți ne putem întreba despre adevărata natură a Sinelui. Această naștere prețioasă nu ne este dată pentru a o irosi cu plăceri ale simțurilor. Ea ne este dată numai pentru a ne cunoaște adevăratul Sine.

Sfântul Tayumanuvar a cântat într-o singură strofă:

> Am venit în această lume doar pentru a-mi realiza Sinele, dar am uitat scopul pentru care am venit. Mintea mea a fost amăgită strângând bogății și dedându-se plăcerilor senzoriale. Am fost amăgit, rătăcit în această *māyā*, căutând plăcerile trecătoare pe care le oferă avuția și femeile. Pentru a ucide această iluzie, Maestrul meu (Guru) mi-a dat minunata spadă a cunoașterii (*jnāna*)[1].

Î: Cât timp trebuie să stea cineva pe lângă un Guru?

A.S.: Până când se deschide „ochiul înțelepciunii" avem nevoie de însoțirea cu *sādhu* care au realizat Sinele pentru a putea să conștientizăm propriul Sine. De asemenea, trebuie să studiem și să practicăm învățăturile Maestrului.

Dacă ne însoțim cu oameni răi sau lumești, meditația ne va fi tulburată de fluxurile lor mentale. Cel mai bine este să evităm compania lor. Nu trebuie să-i urâm sau să-i antipatizăm, pur și simplu trebuie să stăm departe de ei.

Î: Trebuie să evităm lucrurile lumești până când dobândim un anume grad de control al minții?

A.S.: Cât timp corpul este viu, el are nevoie de hrană, îmbrăcăminte și adăpost. Nu este un impediment pentru *jnāna* să câștigi bani pentru a-ți satisface aceste nevoi vitale.

Î: Unii oameni au libertatea de a renunța la lucrurile lumești. Alții nu o au. Ei sunt nevoiți să trăiască și să muncească tot timpul cu oameni lumești.

---

[1] Când Annamalai Swami citează din operele autorilor tamili sau pasaje din scripturile sacre, el oferă deseori numai esența, nu versetul ca atare. Așadar, citatele trebuie considerate mai degrabă niște parafraze, decât o traducere propriu-zisă.

A.S.: Înainte ca noi să venim în această lume, toate întâmplările din viața noastră au fost deja hotărâte: unde trebuie să locuim, ce acțiuni trebuie să săvârșim etc. Dacă dorim altceva decât *prārabdha* noastră, ceea ce ne-a fost predestinat, nu vom putea dobândi.

Î: Așadar, nu are rost să faci proiecte. Este mai bine să trăiești împăcat cu ceea ce se întâmplă, zi de zi.

A.S.: În funcție de *prārabdha* proprie, eforturile ce sunt necesare și care trebuie să se materializeze, se vor ivi în mintea fiecăruia.

Î: Prin urmare, noi credem doar că avem libertatea de a alege. Sentimentul că alegem nu este ceva real.

A.S.: Întocmai! Toate dificultățile de care avem parte în viață ne-au fost date de Bhagavan pentru a ne întoarce mințile spre Sine.

Odată, cineva l-a întrebat pe Bhagavan: „De ce a ales Dumnezeu această modalitate de a acorda grația doar prin suferință? De ce nu a ales o altă modalitate?"

Bhagavan a răspuns: „Acesta este modul Lui. Cine ești tu să-L pui sub semnul întrebării?"

Cu altă ocazie, un discipol a întrebat: „De ce nu apare Dumnezeu în fața mea?"

Bhagavan a răspuns: „Dacă El apare în fața ta în persoană, tu nu-L vei lăsa în pace. El nu apare, deoarece Îi este frică de tine. Îi este frică să se manifeste într-o formă pe care o poți vedea, deoarece știe că, dacă face asta, tu Îi vei da o listă lungă cu lucrurile pe care le dorești".

Î: Este de dorit să vrei să-L vezi pe Dumnezeu?

A.S.: Manikkavachagar a spus într-unul dintre cântecele lui: „Dumnezeu nu este o persoană, nici nu este vreun anumit lucru. Totuși, fără Dumnezeu nu există nimic, deoarece numai El este totul".

A-ți vedea propriul Sine și a vedea același Sine în tot ce există, asta înseamnă să-L vezi pe Dumnezeu.

Î: Așa că este mai bine să dorești numai Sinele lipsit de formă?

AS: Odată, l-am auzit pe Bhagavan spunându-i lui Paul Brunton: „Dacă practici *upāsanā* (meditația) asupra Sinelui atoatecuprinzător, vei dobândi energie infinită". Toate ființele, toate lucrurile, toți oamenii din lume sunt propriul tău Sine. Toți sunt parte indivizibilă din tine. Dacă-i poți vedea pe toți ca pe Sinele tău, cum poți să faci rău

altcuiva? Când ai această perspectivă clară, știi că orice faci altora se face doar pentru Sinele tău.

A prefera un lucru în locul altuia este *samsāra*: a-ți plăcea și a iubi toate lucrurile este înțelepciune. Dacă, în urma realizării sale, omul vede că toți oamenii sunt propriul lui Sine, el se bucură de aceeași pace pe care o cunoaște în somnul fără vise. Diferența este că el o cunoaște aici și acum, cât este în starea de veghe.

Î: Un *jnāni* este conștient de Sine fără întrerupere? De exemplu, dacă este captivat de lectura unei cărți bune, toată atenția lui se va îndrepta asupra cărții? Va fi el conștient în același timp că este Sinele?

A.S.: Dacă există pauze în conștientizarea de Sine, înseamnă că el nu este încă un *jnāni*. Înainte ca omul să se ancoreze statornic în această stare fără pauze și fără schimbări, el trebuie să cunoască și să guste această stare de multe ori. Prin meditația constantă, această stare devine permanentă.

Este foarte dificil să dobândești persistența în Sine, dar, odată dobândită, ea este menținută fără efort și nu este pierdută niciodată. Este ca și cum ai trimite o rachetă în spațiu. Este nevoie de un mare efort și de multă energie pentru a scăpa din câmpul gravitațional al Pământului. Dacă racheta nu zboară suficient de rapid, gravitația o va atrage înapoi spre Pământ. Dar, odată ce a scăpat de atracția gravitației, ea poate să rămână în spațiu fără niciun efort, fără a cădea înapoi pe Pământ.

Î: Am citit multe relatări despre Maeștri (Guru) și sfinți care acordă binecuvântări. Nu înțeleg prea bine ce este o binecuvântare. Sfântul respectiv răspândește sau emite un fel de energie din el însuși? Face el posibilă o anumită concordanță pentru a se întâmpla ceva în câmpul conștiinței?

A.S.: A resimți dragoste față de altă ființă umană este o binecuvântare, iar a resimți mânie față de ea este un blestem.

Î: Asta înseamnă că în clipa când iubim un Guru îi atragem binecuvântările? Ține de karma cuiva să întâlnească un Guru și să-l iubească?

A.S.: Omul ia contact cu un înțelept numai când karma lui bună dă roade. Doar cei care au acumulat karma bună în timpul mai multor vieți au șansa de a întâlni și de a iubi un înțelept.

Î: Binecuvântarea pe care o primește cineva din partea unui înțelept face parte din destinul acelei persoane? Poate înțeleptul să dea o binecuvântare care să îndepărteze o parte din karma cuiva sau să o schimbe cumva?

A.S.: Binecuvântarea unui *jnāni* reduce intensitatea karmei care trebuie resimțită în viața prezentă (*prārabdha* karma). Chiar dacă el nu schimbă karma, îi reduce intensitatea. A fi sub protecția unui Guru este, oarecum, ca și cum ai fi la umbra unui arbore uriaș. Când cineva care a fost în plin soare se odihnește la umbra unui copac, suferința lui este întru câtva alinată.

Î: Este ultima oară când putem veni să te vedem. Mâine ne vom întoarce în Franța. Am vrea să-ți mulțumim pentru toate sfaturile folositoare pe care ni le-ai dat.

A.S.: Dacă mai aveți îndoieli când vă întoarceți în Franța, întrebați-vă și reflectați: „Cui i se ivesc aceste îndoieli?" Dacă le veți înfrunta astfel, ele se vor risipi cu repeziciune.

Î: Aici, în acest loc, percepția Sinelui este foarte limpede. În Franța nu va mai fi atât de ușor să rămâi în contact cu această percepție.

A.S.: Dacă meditația este constantă, asemenea îndoieli nu vor putea să-ți pătrundă în minte.

Î: Aceste vizite la *Swami* au fost momentele cele mai luminoase ale călătoriei noastre în India.

A.S.: Dacă ați tras folos în urma lor, este numai prin grația lui Bhagavan.

Î: Citind cele publicate de Ramanasramam, Bhagavan mi s-a părut a fi deseori foarte strict și aspru. Era Bhagavan tot atât de blând cum ați fost dvs. cu noi?

A.S.: Oameni diferiți suscitau reacții diferite din partea lui. În ce mă privește, el a fost mereu foarte blând și prevenitor. Dar nu trebuie să-l judecați pe Bhagavan după comportamentul lui. Dacă se înfuria pe oameni sau îi ignora, o făcea întotdeauna spre binele lor. El transmitea grație atât prin furie, cât și prin blândețe.

Î: Corpul lui Bhagavan a dispărut acum. În plan intelectual, știu că el este Sinele și că el este pretutindeni, dar uneori doresc totuși să fi avut norocul să mă aflu în prezența lui concretă. Știu că, în cele

din urmă, corpul nu este important, dar aș fi atât de fericit și liniștit dacă aș ști că pot merge să vorbesc sau numai să stau cu Bhagavan de fiecare dată când am o problemă.

A.S.: Tot ceea ce vezi este corpul lui Bhagavan. Prezența călăuzitoare pe care o dorești strălucește prin intermediul tuturor acestor forme și le însuflețește. Nu fi atașat de forma sau de corpul lui Bhagavan. Adevăratul Bhagavan este dincolo de formă și dincolo de moarte.

Deși apa curge prin gura unui tigru de piatră, toată lumea știe că ea nu vine din acel tigru; toți știm că ea vine din rezervor. Tot astfel, Bhagavan vorbește acum prin oricine care îl cunoaște direct așa cum este cu adevărat.

6

A.S.: Starea de veghe, visul și somnul profund fără vise sunt ca un vis lung ce survine în conștiință. Dacă vedem un vis și suntem implicați în acel vis, toate evenimentele pe care le vedem vor părea a fi reale pe durata visului. Dar, când ne trezim, visul dispare și ne dăm seama că, de fapt, totul s-a întâmplat numai în mințile noastre. Când te trezești și ai acces la conștiința reală, întregul proces – starea de veghe, visul și somnul profund fără vise – dispare precum visul de noaptea trecută. Astfel înțelegi că el nu a fost niciodată real. În acest moment, deoarece ignori Sinele, tu visezi această lume, imaginându-ți că este reală. Noi suntem atât de cufundați în vis, încât credem că el este singura realitate.

Această viață în starea de veghe nu este decât un lung vis care ne abate atenția de la ceea ce suntem cu adevărat. Dacă adopți atitudinea că toate evenimentele din lume sunt niște întâmplări din vis, mintea ta se liniștește. Doar când consideri că această lume visată este reală devii agitat.

Î: Simt foarte acut că viața este un vis lung, dar nu pot vedea dincolo de vis. De mulți ani este așa.

A.S.: Dacă ai crede cu adevărat că întreaga viață este un vis, nimic nu te-ar putea tulbura vreodată. Dacă ai încă probleme și griji, precum cea că nu poți vedea dincolo de vis, înseamnă că te mai identifici într-o oarecare măsură cu ceea ce se ivește vremelnic în conștiința ta.

Ar trebui să te întrebi: „Cine nu este capabil să străpungă vălul visului?"

Adevăratul „Eu" nu se identifică cu visul. Dacă nu îți uiți adevăratul Sine, veghea, visul și somnul profund nu te afectează. Lucrurile din jurul tău se schimbă mereu, dar ceea ce ești cu adevărat rămâne neschimbat.

Existența pură, „Eu sunt" fără nicio predicație și fără nimic atașat ei, este comună tuturor. Nimeni nu-și poate nega propria existență. În acest „Eu sunt" nu există limitări, dar când identificăm în mod greșit acest „Eu sunt" cu trupul și mintea, creându-ne o identitate limitată, începe suferința.

Numai în viața omenească ne sunt date aceste trei stări – de veghe, vis și somn fără vise – împreună cu conștiința faptului că există ceva dincolo de ele, ceva ce poate fi cunoscut direct și trăit.

Vedem un vis; totuși, la trezire, visul dispare și noi existăm în starea de veghe. Când adormim, întreaga lume dispare. Observând aceste trei stări, ajungem să înțelegem că este în natura lor să apară și să dispară. Dacă vom continua să cercetăm problema, examinând atent ceea ce se numește „minte", putem avea experiența directă că noi nu suntem cu adevărat decât conștiință pură. Când nu ne mai identificăm cu trupul și cu mintea, devenim conștienți că această conștiință pură nu este afectată de schimbările și întâmplările ce par să aibă loc în sânul ei.

Singurul scop al vieții este să învățăm cum să rămânem în acea conștiință. Trebuie să învățăm cum să persistăm în *turīya*, cea de-a patra stare, starea primordială care este martora celorlalte trei stări.

Practicarea oricărei forme de *sādhanā* fără a înțelege, mai întâi, că sinele individual este inexistent este simplă autoflatare, este o formă de divertisment spiritual în care „eul" iluzoriu se joacă cu sine însuși.

Sfântul Tayumanuvar a spus odată: „De ce există toate aceste *mahā yoga* (mari yoga)? Toate yoga sunt *māyā!*"

Dacă încerci să meditezi fără a înțelege că natura ta adevărată este Sinele și numai Sinele, practica ta meditativă va duce la și mai multe condiționări mentale.

Bhagavan a spus odată: „Pentru a-ți ține mintea în Sine, tot ce trebuie să faci este să rămâi calm".

Pentru a realiza Sinele nu trebuie să faci nimic, decât să fii liniștit. Renunță, pur și simplu, la identificarea cu mintea și persistă în Sine. Este suficient. Fii calm și cultivă conștientizarea faptului că

„Eu sunt Sinele; Sinele este totul". Ce dificultăți poți întâmpina practicând ceva atât de simplu?

Î: Mintea nu vrea să fie ignorată. Ea vrea să macine gânduri mereu. Am venit la tine crezând că vei putea să mă ajuți să dobândesc un oarecare control asupra gândurilor mele nestăvilite.

A.S.: „Cine a venit aici să ceară ajutor?" Descoperă cine este acea persoană. Să nu presupui automat că ea există și că are nevoie să fie ajutată cu problemele ei. Dacă gândești așa, problemele tale vor spori, nu vor scădea.

Identificarea cu trupul și mintea are ca rezultat ignorarea Sinelui. Așa se naște egoul. Detașarea și dezimplicarea noastră față de corp și minte au ca rezultat moartea egoului.

Bhagavan mi-a spus odată: „Cel care limitează Sinele, crezând că el este corpul și mintea, și-a ucis propriul Sine. Pentru că a ucis Sinele, el trebuie să fie pedepsit. Pedeapsa constă în naștere, moarte și suferință continuă".

Î: Sfârșitul suferinței este dinainte hotărât de *prārabdha* karma sau putem să-l grăbim prin efortul nostru personal?

A.S.: Suferința ia sfârșit doar realizând Sinele – prin niciun alt mijloc.

Î: Asta se poate întâmpla oricând?

A.S.: Tu ești deja Sinele aici și acum. Nu ai nevoie de timp pentru a realiza Sinele, tot ceea ce îți trebuie este o înțelegere adecvată. În fiecare moment când te identifici cu trupul și mintea, te îndrepți către ego și suferință. În momentul când renunți la acea identificare, te îndrepți spre Sinele tău real, spre fericire.

Î: Suntem obișnuiți să facem deosebiri între lucruri. Tu spui: „Meditează că ești Sinele". Dacă încerc să generez acest sentiment că „Eu sunt Sinele", nu voi obține un rezultat autentic. Nu va fi decât o altă idee în minte. Cum mă poate ajuta dacă mă gândesc la această idee?

A.S.: Când spun: „Meditează asupra Sinelui", îți cer să fii Sinele, nu să te gândești la el. Conștientizează ce rămâne după ce gândurile încetează. Accesează starea de conștiință care este originea tuturor gândurilor tale. Fii acea conștiință. Simte ceea ce ești cu adevărat. Dacă faci asta, înseamnă că meditezi asupra Sinelui. Dar, dacă nu te poți ancora ferm în acea stare de conștiință deoarece deprinderile

tale mentale (*vāsanā*) sunt prea puternice și prea active, este bine să persiști gândind „Eu sunt Sinele; Eu sunt totul". Meditând astfel, nu vei coopera cu deprinderile tale mentale (*vāsanā*) care te împiedică să conștientizezi Sinele. Dacă nu colaborezi cu aceste tendințe, ele vor trebui să te părăsească mai devreme sau mai târziu.

Dacă această metodă nu-ți pare interesantă, atunci mulțumește-te să observi mintea cu atenție deplină. Ori de câte ori mintea rătăcește, dă-ți seama de asta. Vezi cum gândurile se leagă între ele și privește cum această fantomă numită „minte" îți acaparează toate gândurile, spunând: „Acesta este gândul meu". Observă modalitățile de funcționare a minții fără a te identifica în niciun fel cu ele. Dacă, detașat, vei acorda minții întreaga ta atenție, vei începe să înțelegi zădărnicia tuturor activităților mentale. Observă mintea ce hoinărește de colo colo, căutând gânduri inutile și fără niciun rost care, în cele din urmă, nu vor face decât să-i pricinuiască suferință. Observând mintea putem cunoaște procesele ei lăuntrice. Astfel ni se dă un imbold să rămânem detașați de toate gândurile noastre. În cele din urmă, dacă ne străduim suficient, ni se oferă capacitatea de a persista ca pură conștiință, neafectați de gândurile care trec.

Î: Este mai bine să meditezi astfel de unul singur sau este mai bine să meditezi împreună cu alți oameni?

A.S.: Dacă un căutător se află mereu în compania oamenilor lumești care consideră că mintea și corpul sunt „Eu", va fi afectat de fluxurile lor mentale. Ignorarea Sinelui poate fi contagioasă. Nu te însoți cu oameni lumești. Meditează de unul singur sau în compania unor oameni care se străduiesc și ei să-și abandoneze atașamentele mentale.

Î: Cred că mi-ați dat un sfat foarte util. Dar în Occident este foarte dificil să practici împreună cu alți oameni de același fel. Oamenii cu preocupări spirituale sunt puțini și greu de întâlnit.

A.S.: Poate că ceea ce spui este adevărat. Dacă faci ca meditația ta să fie puternică și constantă, nimeni nu te poate tulbura. Dacă este în destinul nostru să trăim cu oameni nespirituali, trebuie ca în exterior să ne comportăm exact ca și ei. Dar, în interior, atenția noastră trebuie să se îndrepte spre Sine.

Î: Această practică despre care vorbești este un mod de viață cu totul nou.

A.S.: Aceasta este viața adevărată. Toate celelalte vieți sunt *māyā*. Nu considera că o viață *māyā* este adevărată. Sfântul Manikkavachagar a spus odată: „Zeul Śiva mi-a acordat darul de a nu putea conferi realitate acestei vieți *māyā*".

Î: Suntem atât de obișnuiți cu māyā. Iată de ce ne este atât de greu să progresăm.

A.S.: Din nou, întreabă-te: „Cui îi este greu?" Nu conferi realitate tocmai acelui lucru care îți pricinuiește toate problemele.

Î: Nu avem nicio altă funcție în lume decât aceea de a ne descoperi propriul Sine? Nu este de datoria noastră să vădim puțină dragoste și compasiune față de alți oameni?

A.S.: Dacă te descoperi pe tine însuți, vei putea să dăruiești dragoste și compasiune întregii lumi. Ea va curge automat din tine. Soarele abundă de lumina pe care o dăruiește lumii fără nicio părtinire. Dacă ajungi să fii plin de lumină spirituală realizând Sinele, această lumină se va revărsa pretutindeni. Această revărsare a Sinelui tău este dragoste și compasiune pentru întregul univers. Poți încerca să faci bine altora, dar, în realitate, de aici nu va ieși prea mult bine decât dacă te cunoști pe tine însuți. Cum poate un orb să ajute alți oameni?

Î: Pot înțelege ce spui: că noi nu suntem corpul și mintea și că acest adevăr trebuie cunoscut tot mai mult prin experiență directă. Dar noi trebuie să avem grijă de acest corp și de această minte. De asemenea, trebuie să facem ceva în această lume. Nu putem sta să meditām tot timpul. Dacă vom face astfel, vom fi o povară pentru ceilalți.

A.S.: Trebuie să avem grijă de corp dându-i hrană, adăpost și haine. Toate acestea sunt necesare, deoarece călătoria spre Sine este ușoară numai dacă trupul este sănătos. Dacă o navă nu are nevoie de reparații, dacă este în stare bună, ea poate fi folosită ușor pentru a pleca într-o călătorie. Dar nu trebuie să uităm scopul pentru care ni s-a dat acest corp. Nu trebuie să ne lăsăm abătuți din drum gândindu-ne prea mult la buna stare a corpului sau îngrijorându-ne în legătură cu problemele altor oameni. Scopul nostru în viață este de a realiza Sinele. Este ușor să facem rost de puțină hrană și să găsim un loc potrivit unde să trăim și să meditām. Odată ce ne-am asigurat aceste condiții, nu trebuie să ne mai intereseze lumea și problemele ei.

Î: Oamenii din această țară par să venereze mulți zei diferiți. Cine sunt toate aceste zeități diferite și de ce este necesar să existe atât de multe?

A.S.: Există un singur Dumnezeu, dar manifestările lui sunt multiple. Când acest Dumnezeu unic creează, El este numit Brahma. Când protejează și păstrează, El este numit Vișnu, iar când distruge, este numit Śiva. Este ca în cazul funcțiilor diferite ale unui guvern sau al funcțiilor diferite ale corpului. Există multe organe diferite care fac lucruri diferite, dar corpul este unul.

7

Î: Ieri am fost la Skandashram. Pe când stăteam acolo, am început să lăcrimez din senin și am plâns multă vreme. Sunt puțin nedumerit de asta. De ce să se fi întâmplat așa ceva?

A.S.: Ceva asemănător mi s-a întâmplat și mie. Când eram foarte tânăr, m-am dus în orașul și în templul unde Śiva i-a apărut pentru prima dată lui Manikkavachagar. Pe când stăteam în templu, au început să-mi curgă lacrimi pe obraz. Asemenea lacrimi sunt deseori un semn al grației divine. Când lacrimile tale sunt pentru Dumnezeu, nu pentru lucrurile lumești, mintea și inima sunt purificate. Când plânge un bebeluș, mama lui vine să-l hrănească. Atunci când un devot plânge, fiind înfometat după grație, Dumnezeu trimite grația pentru a-l hrăni.

Î: Repet *Ōm Namō Bhagavate Sri Ramanāya (Ōm.* Plecăciune lui Bhagavan Sri Ramana). Practic, de asemenea, niște meditație Zen. Să continui cu ambele?

A.S.: Fără devoțiune (*bhakti*) față de Guru, nu poate exista cunoaștere (*jnāna*). Dar, decât să repeți, pur și simplu, numele lui Bhagavan, mai bine îi practici învățăturile. Cel mai bun *tapas* este să mergi pe calea luminată de Guru. Dacă înțelegi învățăturile lui Bhagavan și le practici sălășluind mereu în Sine, devii una cu Bhagavan. Aceasta este adevărata devoțiune (*bhakti*) față de Guru.

În *Vivēkachūdāmani* se spune: „Dintre miliardele de căi pentru a realiza Sinele, *bhakti* este cea mai bună".

Apoi Sankara vine și definește *bhakti* spunând că „cea mai înaltă *bhakti* este devoțiunea constantă față de Sine, a stărui mereu în Sine".

Î: Mulți oameni resimt pornirea de a venera ceva care este separat de ei înșiși. Ei nu sunt foarte atrași de Sine. În schimb, ei vor să venereze un Guru sau un Dumnezeu exterior.

A.S.: Venerarea unor forme diferite ale divinității sau ale maestrului (Guru) este un procedeu util atâta vreme cât nu ești suficient de matur pentru a cunoaște realitatea lipsită de formă. Aceste forme sunt simple indicatoare ce te îndreaptă spre realitatea nemanifestată.

Dacă vrei să-i arăți cuiva o anumită stea de pe cer, este posibil să-i spui: „Vezi vârful acelei frunze din copac? Steaua este chiar la stânga lui".

Frunza este numai un indicator care te ajută să-ți deplasezi atenția spre ceea ce vrei cu adevărat să vezi. Forma Maestrului este un indicator similar. El există într-o anumită formă ca un *memento* perpetuu pentru ca atenția noastră să se îndrepte asupra realității lipsite de formă.

Î: Urmez calea devoțiunii și a abandonului. Îmi place să fac *pūjā* și alte acțiuni rituale, deoarece ele mă ajută să-mi mențin atenția asupra lui Dumnezeu. Este bine să ne limităm concepția despre Dumnezeu la o anumită formă?

A.S.: *Pūjā* și diferitele aspecte ale lui Dumnezeu sunt pentru cei care vor lucruri lumești. Deoarece Dumnezeu este prezent în toate formele, cea mai bună *pūjā* este să-L venerezi în toate formele. Întregul univers este o manifestare a lui Dumnezeu. Dacă poți iubi în aceeași măsură toate ființele din acest univers, săvârșești cea mai înaltă și cea mai importantă *pūjā*.

Î: Încerc să mă abandonez în fața Maestrului. Cum îmi pot da seama dacă reușesc? Este foarte ușor să spui „mă abandonez", dar acesta este doar un enunț verbal. Asta nu înseamnă că a avut loc o adevărată renunțare. Cred că am avut un oarecare succes în practica mea, dar cum pot fi sigur?

A.S.: Dacă te-ai abandonat realmente în fața Maestrului, îl vei vedea pe Guru în toate formele. Oriunde vei merge îl vei vedea numai pe Guru. Dacă mintea ta nu este statornică, înseamnă că abandonul tău nu a fost total. Maestrul tău poate lua mai multe forme. Dacă destinul tău este să mergi în locuri diferite, Maestrul tău poate lua forma mai multor sfinți. Dar, chiar dacă o face, există totuși numai un singur Guru, deoarece Maestrul este Sinele lipsit de formă. Trebuie să

înveți a-l vedea pe Guru în toate lucrurile; trebuie să înveți a-l vedea pe Guru pretutindeni.

Kunju Swami a vizitat odată Quilon Math. La întoarcere, el i-a spus lui Bhagavan că nu făcuse *namaskāram* în fața Gurului acelui *math*.

Bhagavan i-a spus: „De ce îl limitezi pe Bhagavan la această formă? Maestrul (Guru) este unul, nu mai mulți".

Odată, Seshadri Swami a făcut *namaskāram* în fața unui măgar. Când a fost întrebat de ce, el a răspuns: „Acesta nu este un măgar, el este Brahman".

Cu altă ocazie, când a fost întrebat de ce privea fix un bivol, el a răspuns: „Eu nu văd niciun bivol, îl văd numai pe Brahman".

Î: Uneori, Dumnezeu le apare devoților într-o formă materială. Este forma lui Dumnezeu reală sau ea este doar o închipuire?

A.S.: Dacă vezi nume și forme, te uiți la propria ta imaginație. Dacă vezi doar Sinele, privești realitatea.

Namdev și Tukaram vădeau o mare devoțiune față de Krishna. Ei se gândeau atât de mult la El, încât acesta apărea deseori în fața lor și le vorbea.

L-am întrebat odată pe Bhagavan: „Cum îl vedeau acești sfinți pe Krishna? Forma pe care o vedeau era cea reală?"

Bhagavan a răspuns: „Cum Îl vedeau? Exact în același fel în care eu te văd pe tine și tu mă vezi pe mine. Ei au văzut o formă materială exact așa cum oamenii obișnuiți văd forme obișnuite".

Aceste cuvinte au avut un efect atât de puternic asupra mea, încât am intrat imediat într-o stare de beatitudine în care mi s-a ridicat părul pe piele.

Când discipolii îi spuneau lui Bhagavan că au avut viziuni ale lui Rama sau Krishna, el răspundea uneori: „Zău? Și unde este Rama acum?"

Când discipolul recunoștea că nu mai putea să vadă acea viziune, Bhagavan spunea: „Viziunile vin și pleacă; ele nu sunt permanente. Află cine are viziunea".

Sinele lipsit de formă este singura realitate. El este adevărata natură a lui Dumnezeu. În forma Lui reală, Dumnezeu nici nu apare, nici nu dispare vreodată; El este întotdeauna prezent. Dacă îți îndrepți atenția spre Sine și o menții acolo, Îl vei cunoaște prin experiență directă așa cum este El cu adevărat.

Î: *Swami*, uneori simt grația foarte tare și am o extraordinară stare de bine. Această senzație se menține constantă timp de câteva zile, apoi dispare. De ce se întâmplă așa?

A.S.: Dacă această conștientizare a grației nu durează, înseamnă că abandonul tău este doar unul parțial. Nu te atașa de problemele tale și nu-ți face griji în legătură cu ele. Dă drumul problemelor tale și pune-le în mâinile lui Bhagavan. Cultivă sentimentul că „aceasta este problema lui Dumnezeu, nu a mea".

Când te abandonezi lui Bhagavan, nu trebuie să-ți faci griji în legătură cu problemele și nevoile tale. Trebuie să ai încredere că Bhagavan se va îngriji de toate. Dacă vei constata că problemele încă te îngrijorează, nu te-ai abandonat cu totul.

Odată, Tayumanuvar i-a cerut o favoare lui Śiva:

> Tu, care porți toate suferințele lumii, te rog, ia-mi și toate necazurile mele. Ia-mi sentimentul că eu sunt făptuitorul. Tu singur acționezi; Tu faci totul prin mine.

Abandonează-te complet și acceptă că tot ce se întâmplă, ție și lumii, este voia lui Dumnezeu.

Î: Cum să facem deosebirea între ceea ce se întâmplă din voia lui Dumnezeu și ceea ce este generat de ego?

A.S.: Este foarte simplu. Când abandonul este complet, totul este Dumnezeu. Atunci, tot ceea ce se întâmplă este acțiunea Lui. În acea stare, apar pacea, armonia și absența gândurilor. Până când se atinge acel stadiu, toate acțiunile sunt săvârșite de ego.

Î: Vorbești mult despre efort, dar rareori despre grație. Crezi că grația nu este atât de importantă?

A.S.: Grația este importantă; de fapt, ea este esențială. Ea este și mai importantă decât efortul. Realizarea de Sine survine atât prin intermediul efortului, cât și al grației. Când faci eforturi constante de a persista în Sine, primești din belșug grația Maestrului. Grația nu vine doar prin forma propriului Guru. Când meditezi cu seriozitate, toți *jīvanmukta* din trecut și din prezent răspund la eforturile tale, trimițându-ți binecuvântări de lumină.

Î: Trebuie să dorim cu putere realizarea? Este necesară o asemenea dorință dacă vrem să ne practicăm cu seriozitate calea (*sādhanā*)?

Sau trebuie să abandonăm până și această dorință, continuându-ne, pur și simplu, meditația?

A.S.: Odată, pe când Narada mergea spre Vaikunta[1], a întâlnit doi *sādhu* care practicau *tapas*. Ei l-au întrebat unde mergea, iar el a răspuns: „Vaikunta". Amândoi voiau să știe cât de avansați erau în practicile lor, așa că l-au rugat pe Narada să-l întrebe pe Vișnu când vor dobândi eliberarea. Narada a mers la Vaikunta și a revenit cu informațiile cerute.

Primului *sādhu*, el i-a spus: „Ești foarte aproape. După încă patru sau cinci vieți vei dobândi eliberarea".

Ascetul a fost cam necăjit de această previziune, căci avea impresia că era aproape eliberat.

„Fac *tapas* de la naștere și știu că am făcut *tapas* în viețile anterioare. De ce mai trebuie să aștept încă patru sau cinci vieți? Această previziune nu poate fi adevărată."

Narada i-a spus celui de-al doilea *sādhu*: „Tu faci *tapas* sub un arbore de tamarin. În cele din urmă, eliberarea va veni și pentru tine, dar mai întâi trebuie să treci prin atâtea vieți câte frunze sunt în acest copac".

Cel de-al doilea *sādhu* a fost foarte fericit să audă asta. „*Mōksha* este sigură pentru mine! Ea va veni într-o bună zi. Vișnu însuși s-a pus chezaș!" a exclamat el.

În acel moment, o rafală puternică de vânt a smuls toate frunzele din copac, iar ascetul a realizat Sinele.

Ascetul care a fost plin de răbdare și mulțumit cu soarta a dovedit că se abandonase cu adevărat. Celălalt *sādhu* și-a vădit imaturitatea prin frustrare și nerăbdare. Dacă te-ai abandonat cu adevărat, nu pretinzi realizarea de la Dumnezeu. Te mulțumești cu orice îți dă El.

Î: Se pare că este necesar foarte mult timp pentru a realiza Sinele; practic, sunt necesare multe vieți. Pentru mine, realizarea pare întotdeauna un eveniment situat undeva în viitorul îndepărtat.

---

[1] Vaikunta este unul dintre tărâmurile cerești aflate sub ocârmuirea lui Vișnu. În mitologia hindusă, Narada este un mesager al zeilor. El are o fire poznașă, care îl face să stârnească mereu tulburare pe pământ și în tărâmurile cerești. Poznele lui sunt mai degrabă jucăușe decât rău intenționate. Intervenția lui în treburile altor oameni este întotdeauna benefică pe termen lung.

A.S.: Nu ai nevoie de sute de vieți pentru a realiza Sinele. De fapt, nu-ți trebuie timp deloc. Concepția ta despre timp este unul dintre lucrurile care te țin în robie. Timpul este una dintre proprietățile minții. Eliberarea nu vine după o perioadă de timp, deoarece în Sine nu există timp. Eliberarea survine când înțelegi plenar și cunoști prin experiență directă că nu există nimeni care să aibă nevoie de eliberare. Această înțelegere și această experiență apar numai când mintea și ideile ei inerente au încetat să funcționeze. Dacă te vei gândi la timp, întrebându-te, îngrijorat, cât mai durează până când vei realiza Sinele, atenția ta se va îndrepta asupra minții, nu asupra Sinelui. Vei putea să progresezi doar dacă mintea ta este fixată asupra Sinelui.

Î: Tu spui adesea că *satsang*-ul este important. Pot avea *satsang* cu Bhagavan chiar dacă acum el este mort? Pun această întrebare, deoarece am avut foarte acut experiența prezenței sale, odată, pe când mă aflam în Elveția. În acel moment Bhagavan era mort de mulți ani.

A.S.: Bhagavan este în toate timpurile și în toate locurile. Cum el este Sinele, și nu vreo anumită formă materială, este puțin important că trupul pe care l-am considerat a fi Bhagavan acum este mort. Undele radio pot fi recepționate pretutindeni. Dacă te acordezi cu lungimea de undă a lui Bhagavan, mai precis dacă sălășluiești în Sine, îți poți da seama cum el își emite grația oriunde te-ai afla.

Nu există niciodată vreo separare de Bhagavan. Fiecare atom din universul material este Bhagavan. Fiecare act care se întâmplă pe lume este făcut numai de Bhagavan. Fiecare ființă, fiecare formă este Bhagavan. Când ești exact pe lungimea de undă a lui Bhagavan, vei cunoaște claritatea și pacea. Vei avea parte de călăuzire oriunde te vei afla.

8

Î: Sunt convins că sunt, dar nu sunt convins de ceea ce sunt. În plan intelectual știu că Eu sunt Sinele, dar nu cunosc asta prin experiență directă. Sunt nevoit să fac multe eforturi.

A.S.: Pentru a cunoaște Sinele prin experiență directă trebuie să plonjezi adânc în conștiința „Eu sunt".

Î: Adică trebuie să-mi țin mintea acolo?

A.S.: Da. Când vezi frânghia ca frânghie, șarpele nu există. Știi, de asemenea, că nu a existat niciodată vreun șarpe.

Când nu-ți mai imaginezi că ești corpul și mintea, realitatea strălucește de bunăvoie. Dacă te ancorezi statornic în această stare, poți vedea că mintea nu se îndrepta nicăieri; înțelegi că ea nu a existat niciodată cu adevărat. „A ține mintea în izvorul ei" înseamnă „a înțelege că ea nu a existat niciodată".

Î: Dar cum putem să ne trezim din conștientizarea perpetuă a corpului? Pentru a se manifesta conștiința, trebuie să avem un corp.

A.S.: Dacă se meditează constant asupra faptului că propria ta realitate este conștiința, în care toate fenomenele apar și dispar, acea meditație este activitatea minții *sattvice*. Tocmai această activitate este cea care șterge și dizolvă tendințele *tamas* și *rajas* ce acoperă realitatea.

Corpul omenesc este singurul vehicul în care este foarte la îndemână să se realizeze Sinele nemanifestat. Cu trupul și cu mintea putem cerceta și descoperi realitatea ce rămâne neafectată de trup și minte. Cu o mașină bună putem călători repede, ajungând la destinație. Știm că mașina nu este totuna cu persoana care o conduce; persoana este în mașină. Trebuie să privim corpul așa cum privim o mașină. Nu trebuie să credem că „Eu sunt corpul". Trebuie să considerăm corpul ca un vehicol util. „Dacă îl întrețin și îi dau combustibil de calitate, îl pot folosi pentru a mă duce la destinație."

Î: Indiferent cât de calm devin sau cât de liniștită îmi este mintea, nu reușesc niciodată să văd lumea ca un întreg indivizibil. Chiar când mintea este întru totul calmă, dacă deschid ochii, văd încă o lume de obiecte separate.

A.S.: Când dispare cel care vede, lumea multiplicității dispare împreună cu el. Când dispare persoana care vede, tu nu *vezi* unitatea și indivizibilitatea, tu *ești* acea unitate. Nu poți vedea niciodată Sinele sau pe Brahman, tu poți doar să fii Sinele.

Sunt multe perle într-un colier, dar înăuntrul tuturor acestora există un fir care le conectează. Tot astfel, există o conștiință care se manifestă în toate formele, în toate corpurile. Noi nu vedem asta. Noi credem: „Eu sunt această perlă individuală. Prin urmare, toate celelalte perle sunt diferite de mine". Gândind astfel, ignorăm deliberat firul unic care le leagă pe toate. Dacă examinăm fiecare perlă în parte, poate să ni se pară că sunt multe diferențe, dar firul dinăuntrul tuturor perlelor este unic. Firul care leagă și unește întregul univers într-o entitate

unică este propriul tău Sine. Corpurile par diferite în exterior, dar conștiința care le însuflețește pe toate este una și aceeași în toate corpurile.

Aceasta nu este o analogie exactă, deoarece din punctul de vedere al Sinelui nu există nicio diferență între perle și fir. Ele toate sunt realitatea unică. Corpul, mintea și lumea sunt, toate, manifestări ale realității unice.

Noi, toți, facem o mare greșeală: considerăm că trupul și mintea sunt Sinele, uitând conștiința infinită și imanentă care este adevărul existenței noastre. Cunoscătorul (*jnāni*) este conștient că toate corpurile și mințile, că această lume există înăuntrul propriului său Sine. Dar cel care nu a realizat adevărul propriului Sine se vede pe sine și pe ceilalți ca entități diferite. O asemenea persoană trăiește în și printre diferențe.

Î: Suntem atât de obișnuiți să vedem diferențe, încât nu ne putem opri.

A.S.: Acest obicei de-a face distincții, de-a vedea diferențe, poate fi abandonat doar când realizăm Sinele. Cât timp rămânem la nivelul corpului și al minții, nu este posibil să-l abandonăm. Așadar, mergi la sursa acestei manifestări. Acolo nu există diferențe.

Renunțarea la identificarea cu trupul și cu mintea este *tapas, samādhi, dhyāna* și *nishthā* (rămânere în și ca Sine).

Căutătorii celor spirituale au un obicei foarte ciudat: ei caută întotdeauna o modalitate de a atinge, ajunge la, descoperi, a cunoaște prin experiență directă sau a realiza Sinele. Ei încearcă atât de multe lucruri, deoarece nu pot pricepe că ei sunt deja Sinele. Este ca și cum ai alerga de colo colo, căutându-ți ochii cu propriii ochi.

De ce să-ți imaginezi că este vorba despre o experiență nouă, pe care trebuie s-o descoperim sau s-o aflăm? Tu ești Sinele chiar acum și ești conștient de asta chiar acum. Ai nevoie de o experiență nouă pentru a dovedi că exiști? Senzația „Eu exist" este Sinele. Te prefaci că nu resimți această senzație sau o acoperi cu tot felul de idei false, iar apoi alergi de colo colo după ea, de parcă ar fi ceva exterior ce poate fi atins sau găsit. Există o poveste despre un asemenea om.

Odată, un rege și-a închipuit că este un țăran sărac.

El gândea astfel: „Dacă merg să-l întâlnesc pe rege, s-ar putea ca el să mă ajute, dându-mi niște bani".

El l-a căutat pe rege în multe locuri, dar nu l-a putut găsi nicăieri. În cele din urmă, s-a întristat foarte tare, deoarece căutările lui nu

dădeau rezultate. Într-o zi, mergând pe drum, el s-a întâlnit cu un om care l-a întrebat de ce era atât de trist.

El a răspuns: „Îl caut pe rege. Cred că el îmi poate rezolva toate problemele și poate să mă facă fericit, dar nu-l pot găsi nicăieri".

Omul, care îl recunoscuse deja, a spus cu oarecare uimire: „Dar tu însuți ești regele!"

Regele și-a venit în fire, amintindu-și cine era. Toate problemele lui au încetat când el și-a amintit adevărata sa identitate.

Poți crede că acest rege era destul de neghiob, dar el a avut măcar atâta judecată pentru a recunoaște adevărul când i-a fost spus.

Maestrul le poate spune discipolilor de o mie de ori: „Voi sunteți Sinele; voi nu sunteți ceea ce vă închipuiți a fi", dar niciun discipol nu-l crede vreodată. Toți continuă să-i ceară Maestrului metode și căi pentru a ajunge în locul unde discipolii se află deja.

Î: De ce nu renunțăm la ideile noastre false imediat ce ni se spune că sunt false?

A.S.: Ne-am identificat cu ideile noastre false în multe dintre viețile noastre anterioare. Deprinderea este foarte puternică. Dar nu atât de puternică pentru a nu fi dizolvată prin practicarea constantă a meditației.

Î: Căutătorul aflat pe o cale spirituală (*sādhaka*) are multe idei: „Eu sunt un *jīva*", „Eu sunt înrobit", „Trebuie să practic *sādhanā*", „Trebuie să ajung la realizare". Trebuie să uităm toate aceste idei? Toate acestea sunt obstacole în calea unei înțelegeri autentice?

A.S.: Da. Uită-le pe toate. „Eu sunt Sinele. Eu sunt totul." Rămâi în această stare de conștiință. Toate celelalte căi o iau pe ocolite.

Î: Bhagavan spunea că repetarea afirmației „Eu sunt Sinele" sau „Eu nu sunt acest corp" este un auxiliar util pentru interogare, dar această repetiție nu este interogarea însăși.

A.S.: Meditația „Eu nu sunt corpul sau mintea, Eu sunt Sinele imanent" este de mare ajutor atâta timp cât cineva nu este capabil să practice interogarea de sine așa cum se cuvine și în mod constant.

Bhagavan spunea: „A-ți menține mintea în Inimă este investigație asupra Sinelui". Dacă nu o poți face întrebându-te „Cine sunt eu?" sau urmărind „ideea de eu" până la izvorul ei, atunci meditația asupra realizării că „Eu sunt Sinele atotcuprinzător" este de mare ajutor.

Deseori, Bhagavan spunea că trebuie să studiem cu regularitate *Ribhu Gītā*.

În *Ribhu Gītā* se spune: „Atitudinea mentală (*bhāvanā*): «Eu nu sunt corpul, eu nu sunt mintea, Eu sunt Brahman, Eu sunt totul»" trebuie să fie repetată iar și iar, până când ea devine starea naturală.

Bhagavan stătea zilnic împreună cu noi când psalmodiam fragmente din *Ribhu Gītā* care afirmă realitatea Sinelui. El spunea, într-adevăr, că aceste repetiții sunt doar un auxiliar al investigației asupra Sinelui, dar ele sunt un ajutor foarte puternic.

Printr-o asemenea practică, mintea devine tot mai bine acordată cu realitatea. Când mintea s-a purificat prin această practică, este mai ușor s-o duci înapoi spre sursa ei și s-o ții acolo. Când ești capabil să rămâi chiar în Sine, nu ai nevoie de asemenea auxiliare. Dar, dacă așa ceva nu este posibil, e clar că astfel de practici te pot ajuta.

9

Î: Am o soră care crede că lumea este pe punctul de a dispărea într-un dezastru nuclear. Mulți alți oameni cred același lucru. Are *Swami* vreo opinie asupra acestui subiect?

A.S.: Nu cred că lumea va fi distrusă în viitorul apropiat. Dar, chiar dacă ea urmează să fie distrusă, asta nu este ceva la care ar trebui să te gândești sau să te îngrijorezi. Menține-ți atenția în prezent; păstrează-ți atenția asupra Sinelui. Dacă te ancorezi ferm în Sine, nu trebuie să-ți faci griji în legătură cu viitorul lumii. Dacă realizezi Sinele, nimic nu te poate atinge. Poți distruge corpul unui *jnāni*, poți distruge lumea în care locuiește el, dar nu poți afecta sau schimba conștiința lui de Sine.

Dispariția întregului univers nu va afecta cunoscătorul (*jnāni*), deoarece cunoașterea (*jnāna*) este indestructibilă. Conștiința, substratul universului, nu poate fi schimbată în niciun fel. Când lumea apare în conștiință, conștiința ca atare nu suferă nicio schimbare. Deci, când universul dispare, conștiința este neafectată.

Tot ceea ce apare va dispărea într-o zi. Nu există permanență în lumea formelor. Dar acea conștiință imuabilă în care apar toate formele nu poate fi diminuată, distrusă sau modificată în niciun fel. Dacă înveți să fii acea conștiință, ajungi să înțelegi că nimic nu te poate atinge sau distruge. Dacă, în schimb, te identifici cu vreo formă

trecătoare, îți vei face mereu griji în legătură cu posibila dispariție a acelei forme.

Ignoranța ne face să ne îngrijorăm în legătură cu posibila nimicire a corpului. Dacă faci ca starea ta de bine să depindă de starea de bine a corpului, te vei îngrijora și vei suferi mereu. Dacă știi, prin experiență directă, că tu ești Sinele, realizezi că nu există naștere și nu există moarte. Realizezi că ești fără de moarte și nemuritor. Realizarea Sinelui este numită uneori starea nemuritoare, deoarece nu se sfârșește niciodată și deoarece ea nu este distrusă ori măcar schimbată vreodată. Dacă îți menții atenția asupra Sinelui, poți atinge această nemurire. Dacă o atingi, în acea stare supremă a ființei, vei descoperi că nu există naștere, nici moarte, nici dorințe, nici temeri, nici griji, nici minte și nici lume.

Î: Pentru a-și ține mintea în Sine, omul trebuie să nu dorească altceva decât Sinele. Această stare este foarte greu de atins. Dorința de a căuta plăceri în lumea exterioară pare să fie mereu mai puternică decât dorința de a căuta plăcerea în Sine. De ce se întâmplă așa?

A.S.: În ultimă instanță, orice fericire provine din Sine. Ea nu vine din minte, din corp sau din obiecte exterioare. Dacă dorești puternic un mango, când, în cele din urmă, îl mănânci, resimți o imensă plăcere. Când este satisfăcută o asemenea dorință, mintea se cufundă un pic în Sine, bucurându-se întru câtva de beatitudinea ce este mereu prezentă acolo. Apoi mintea iese din nou la suprafață, își amintește bucuria și încearcă să o repete mâncând mai multe fructe de mango ori satisfăcându-și alte dorințe.

Cei mai mulți oameni nu conștientizează deloc că plăcerea și fericirea provin din Sine, și nu de la minte sau corp. Deoarece majoritatea oamenilor nu au avut experiența directă a păcii Sinelui decât în clipa când o mare dorință a fost împlinită, ei conchid că singura modalitate de a cunoaște direct fericirea sau pacea este să cauți satisfacerea dorințelor.

Dacă încerci să urmezi calea obișnuită spre fericire, vei sfârși împovărat de frustrări și suferințe. Din când în când, vei cunoaște câteva scurte momente de plăcere, dar în restul timpului vei avea parte de suferința dorințelor zădărnicite, a dorințelor ce nu par să ofere nicio plăcere când sunt împlinite.

Dacă plăcerea este repetată iar și iar, ea își pierde curând caracterul inedit. Un fruct de mango, pe care îl așteptai de zile întregi,

îți poate oferi câteva clipe de plăcere când îl mănânci, dar plăcerea nu se va prelungi dacă mănânci încă cinci sau șase asemenea fructe. Un răsfăț prelungit va produce mai degrabă suferință decât plăcere.

Cei mai mulți oameni din lume își petrec toată viața complăcându-se în urmărirea unor țeluri despre care cred că le vor aduce fericirea. Acești oameni nu se opresc pentru a face o contabilizare corectă a rezultatelor. Dacă ar face-o, și-ar da seama că fiecare zece secunde de fericire sunt urmate de ore sau zile fără nicio urmă de bucurie. Unii oameni realizează asta, dar în loc să renunțe la viața pe care o duc, se complac și mai mult în ea. Ei cred că, străduindu-se un pic mai mult, cu puțin mai mult răsfăț senzorial, mental sau emoțional, pot prelungi scurtele perioade de fericire și contracara intervalele mai lungi când fericirea nu este resimțită.

Această abordare nu funcționează niciodată. Dacă în minte există multe dorințe puternice, mintea nu se poate cufunda cu totul în Sine și nu poate cunoaște prin experiență directă pacea deplină și beatitudinea care este acolo. Mintea poate să cunoască puțin din acea pace dacă o dorință importantă se împlinește brusc, dar va fi o experiență scurtă, temporară. Mintea nu poate sta în Sine atâta timp cât este plină de dorințe și de activitate. Ea va ieși din nou la suprafață după câteva secunde, căutând să realizeze următorul scop exterior.

Mintea populată de dorințe cunoaște beatitudinea Sinelui doar într-o formă foarte diluată. Dacă vrei să cunoști plenar beatitudinea Sinelui prin experiență directă și vrei ca această experiență să fie permanentă, va trebui să-ți abandonezi toate dorințele și atașamentele. Nu există altă cale. Mintea nu poate să rămână liniștită în străfundul Sinelui până când nu a învățat să ignore toate impulsurile care încearcă s-o facă să caute plăcerea și satisfacția în lumea exterioară.

Toate dorințele îți pot pricinui suferință, chiar și cele spirituale. Uneori chiar și dorința de a medita poate fi un impediment. Odată, când doream să practic meditația într-o peșteră de pe muntele Arunachala, Bhagavan a văzut că asta nu făcea parte din *prārabdha* mea, sfătuindu-mă să renunț la acea dorință. El a spus că ea era o dorință (*sankalpa*) care, dacă i se dădea curs, avea să pricinuiască încă o reîncarnare.

„Practică meditația chiar la Palakŏttu. Să stai liniștit acolo și să nu mergi niciunde altundeva."

Înainte de acest episod, când am ajuns prima dată la Palakottu, i-am spus lui Bhagavan că singurele mele dorințe erau să gătesc și să mănânc orez *kanji*, să locuiesc aici și să practic meditația de unul singur.

Bhagavan a răspuns: „De ce să ai până și aceste dorințe? Ceea ce urmează să fie a fost deja hotărât. Fii liniștit, fii lipsit de dorințe și lasă să fie cele ce urmează să fie".

Î: Esența învățăturilor lui Bhagavan și ale lui *Swami* pare să fie: „Eu nu sunt corpul sau mintea. Eu sunt Sinele". Se pare că toate dorințele apar numai deoarece ne identificăm cu trupul și cu mintea. De aici rezultă logic că, dacă cineva poate scăpa de această deprindere, el ar fi într-o stare lipsită de dorințe. Este adevărat?

A.S.: Este adevărat. Dacă cineva renunță la ideea că el este corpul și mintea, acel om trăiește deja pe un plan mai înalt.

Î: Această chestiune legată de planurile mai înalte mă interesează. După câte am citit, Bhagavan a spus odată că este foarte dificil să realizezi Sinele în această viață. El a mai spus, pare-se, și că, dacă cineva a încercat și nu a reușit, acela se va naște într-o altă formă pe un plan superior. Vreau să știu dacă acest lucru este adevărat, și dacă este adevărat, cum funcționează procesul. Dacă există asemenea planuri, oamenii de acolo sunt toți la același nivel? Vor dobândi toți eliberarea după aceeași perioadă de timp? Este foarte dificil să fii eliberat de dorințe aici pe pământ, deoarece există atât de multe lucruri care ne distrag atenția. Viața pe aceste planuri mai înalte este tot atât de dificilă sau este mai ușoară? Mai sunt oamenii de pe aceste planuri mai înalte nevoiți să ia trup omenesc vreodată?

A.S.: Unele suflete mature ce au eșuat în realizarea Sinelui se pot naște pe planuri mai înalte. Pentru a se naște într-o asemenea lume, cineva trebuie să fie foarte pur și să nu aibă dorințe lumești. Doar cei care și-au petrecut întreaga viață căutând cunoașterea (*jnāna*) pot spera la o asemenea naștere. Uneori, astfel de oameni se nasc pentru ultima oară pe un plan mai înalt și au parte de realizare acolo.

Devoții care nu și-au stins toate dorințele în afara dorinței de *jnāna* se vor naște din nou pe pământ. Pământul este un teren de antrenament pentru a dobândi detașarea (*vairāgya*). Iată de ce viața aici este atât de nesigură și de amăgitoare. Trebuie să înveți detașarea

aici pe pământ înainte de a te putea gândi la dobândirea cunoașterii sau la o renaștere pe un plan mai înalt.

10

Î: Încerc tot timpul să fiu conștient de „Eu-Eu". Simt că acest „Eu" este un centru din care eu mă uit la personalitatea și la mintea mea. Simt că mintea s-a ivit din acest centru. Uneori simt că până și acest centru ar trebui să dispară. Este corectă practica?

A.S.: Când ești în centru, în „Eu sunt", nu există intrare sau ieșire, nu există du-te-vino. El este ceea ce este. Dacă nu ești conștient de el așa cum este cu adevărat, ți se poate părea că lucrurile pătrund în sau ies din acest centru. Dacă vei conștientiza realmente acest centru, Inima, vei înțelege că acolo nu există du-te-vino, mișcare sau schimbare.

Î: Cum este mai bine să meditezi, pe perioade lungi sau scurte de timp?

A.S.: În afara perioadelor când dormi, efortul de a medita trebuie să continue mereu. Exact ca un fluviu ce curge constant către mare, vigilența noastră trebuie să fie fără întrerupere. Nu trebuie să avem această idee că se cuvine să medităm la anumite ore. Meditația asupra Sinelui trebuie să continue în timp ce mergem, muncim, mâncăm etc. Ea trebuie să continue firesc în toate locurile și la orice oră.

Î: Care este diferența între *dhāranā* și *dhyāna*?

A.S.: Meditația (*dhyāna*) constantă este numită *dhāranā*. În *Kaivalya Navanītam* se pune întrebarea: „Cum să distrugem acest corp cauzal în care deprinderile mentale (*vāsanā*) sunt păstrate sub formă de sămânță?"

Maestrul (Guru) răspunde: „Eu sunt absolutul, sunt conștiința perfectă. În această conștiință perfectă toate universurile există doar ca aparențe". Dacă în mintea ta curge acest tip de *dhyāna*, cum se poate ivi ignoranța?

Î: Într-una dintre cărțile lui, S.S Cohen spune că, în clipa când cunoști prin experiență directă *sphurana*[1], Inima este gata să se manifeste. Această *sphurana* vine înainte sau după *dhāranā*?

---

[1] Următorul citat provine din volumul *Day by Day with Bhagavan*, p. 4: „Am avut întotdeauna dubii asupra semnificației exacte a termenului *sphurana*. Prin urmare, l-am întrebat pe Bhagavan, iar el a spus: «...care strălu-

AS: *Sphurana* vine după *dhāranā*. *Sphurana* este experiența Inimii când ea începe să se facă cunoscută devotului avansat. Ea este o experiență temporară a Sinelui ce este resimțită când mintea începe să fie înghițită de către Sine.

Î: Oricine practică interogarea de sine va avea parte, în cele din urmă, de *sphurana*?

A.S.: Dacă ei sunt capabili să facă mintea să stea în Inimă, vor avea această experiență.

Î: Oamenii care urmează alte căi au, uneori, stări de *samādhi*. Vor cunoaște ei și *sphurana*?

A.S.: Dacă se persevereazā neabătut pe calea *japa* sau yoga, în cele din urmă mintea va fuziona în starea de *sphurana*. În momentul fuziunii, experiența se va ivi.

Această *sphurana* este lumina sau strălucirea lui „Eu sunt". Când te apropii de fuziunea cu adevăratul „Eu", îi simți emanațiile. Acest „Eu" adevărat este numele și forma reală a lui Dumnezeu. Acest prim și cel mai exact nume al lui Dumnezeu este „Eu". Conștiința „Eu sunt" este *mantra* originară și primordială.

Î: Prin urmare, mantra „Eu" este anterioară chiar și față de *pranava* [1], sunetul *Ōm*?

A.S.: Da. Asta a spus Bhagavan cu diferite ocazii.

Această conștiință, „Eu sunt", există și strălucește întotdeauna, dar ea este ocultată de ego, așa cum umbra ascunde luna în timpul unei eclipse. Umbra ce se-ntinde asupra lunii este vizibilă doar pentru că în spatele ei este clarul de lună. Fără această lumină, umbra eclipsei nu poate fi văzută. Tot astfel, noi suntem conștiința corpului, a minții și a lumii, chiar când ele ne îngreunează perspectiva, numai din cauza luminii Sinelui. Toate acestea sunt văzute cu ajutorul luminii Sinelui.

Î: Cum de acest „Eu" unic și neștirbit a devenit mulțimea lucrurilor și a oamenilor diferiți pe care îi vedem în lume?

---

cește sau luminează...» L-am întrebat pe Bhagavan ce anume strălucește, egoul sau Sinele. El a spus că nici unul, nici celălalt, ci, mai degrabă, ceva între ego și Sine, ceva ca o combinație între «Eu» (Sine) și «ideea de eu» (ego) și că Sinele este lipsit până și de această *sphurana*".

[1] Conform unei variante cosmologice hinduse, universul s-a manifestat inițial prin *pranava*, care este sunetul *Ōm*.

A.S.: El nu a devenit astfel. El rămâne mereu unic și neștirbit. Perspectiva ta deficitară și concepțiile tale eronate îți dau impresia că unul a devenit multiplu. Sinele nu a suferit niciodată vreo schimbare sau vreo transformare decât în imaginația ta.

Când ne identificăm cu trupul și cu mintea, unul pare să devină multiplu. Când energia îți este abătută de la minte și de la lumea exterioară înspre Sine, iluzia multiplicității se estompează.

Mergi în profunzimile percepției de „Eu". Conștientizeaz-o atât de puternic și de intens încât niciun alt gând să nu aibă energia de a se ivi și a te distrage. Dacă menții această percepție de „Eu" suficient timp și cu intensitate susținută, falsul „eu" va dispărea, lăsând în urmă doar conștiința neîntreruptă a „Eului" real și imanent.

Î: Toate acestea par atât de logice și de simple, dar este atât de greu să abandonezi perspectiva deficitară.

A.S.: Nu fi împovărat și deprimat de asemenea gânduri. Continuă să te întrebi: „Cui îi este greu?", „Cine are o perspectivă deficitară?" Nu permite ca asemenea gânduri să-ți abată atenția de la sursă, de la Sine.

Î: Chiar asta este problema mea. Energia acumulată de mintea mea – toate speranțele, fricile, dorințele, grijile, preferințele și aversiunile ei – este prea mult pentru mine. Puțina energie pe care o investesc periodic în auto-interogare nu ajunge niciodată pentru a opri morișca minții mai mult de o secundă sau două. În mintea mea există prea multă energie îndreptată spre exterior. Sunt absolut incapabil de a ajunge la sursa minții.

A.S.: Odată ce începi să te fixezi în starea de unitate, preferințele și aversiunile ce îți pricinuiesc atâtea necazuri acum se vor estompa de bunăvoie. Când nu există preferințe sau aversiuni, ce mai rămâne în minte pentru a-ți tulbura pacea?

Nu te lăsa descurajat de obstacole sau de sentimentul că nu progresezi. Mintea este atât de prinsă în mrejele iluziei, că ea nu-și poate da seama dacă progresează sau nu pe calea spirituală. Continuă-ți, pur și simplu, meditația. Nu aștepta rezultate imediate și nu te îngrijora de lipsa lor.

Î: Simt că sunt un *sādhaka* lipsit de orice valoare. Simt că nu voi avea niciodată suficientă detașare sau energie pentru a-mi depăși problemele.

A.S.: O persoană ignorantă poate să creadă că are multe probleme sau neajunsuri, dar, dacă merge la un *jnāni*, acesta nu va vedea nici probleme, nici neajunsuri. Cunoscătorul nu va vedea decât o persoană care nu este conștientă de Sine, care nu este conștientă de adevăr. El nu o va condamna pentru asta, el nu va simți decât compasiune față de ea.

Când vezi că toate acestea sunt propriul tău Sine, pe cine poți condamna, pe cine vei lăuda? Față de cine poți simți ură? Dacă nu vezi niciun defect sau neajuns, vei rămâne mereu în pace, știind că toate sunt Sinele tău.

Este în natura minții să vadă unele lucruri ca juste și alte lucruri ca greșite. Dacă renunți la toate ideile legate de bine și rău, just și greșit, rămâi, pur și simplu, ca Sine. Bebelușii și cunoscătorii (*jnāni*) se aseamănă prin faptul că ei nu văd bine sau rău nicăieri.

Î: Simt că am atât de multe probleme, încât doar grația Maestrului (Guru) mă poate ajuta.

A.S.: Este o adevărată binecuvântare să poți găsi un *jnāni* și să te încrezi cu totul în el. Dacă pui niște lemne de foc lângă un foc, în cele din urmă ele se vor aprinde și vor fi una cu focul. Fără grația Maestrului (Guru) și fără însoțirea cu el, este foarte dificil să realizezi Sinele.

Este dificil să descoperi cine este un Guru veritabil, deoarece, deseori, cei care au realizat Sinele arată și se comportă ca oamenii obișnuiți. Cei care nu sunt maturi din punct de vedere spiritual nu le pot recunoaște importanța spirituală. Dacă bunicul se joacă cu nepoții bebeluși, bebelușii vor crede că bunicul este exact ca și ei. Ei nu-l vor vedea așa cum este el cu adevărat decât când vor începe să crească.

Bebelușii fac asemenea greșeli, deoarece ei nu și-au dezvoltat suficient facultățile critice pentru a-i deosebi pe adulți de bebeluși. Pe lume există mulți bebeluși din punct de vedere spiritual care cred că *jnāni* (cunoscătorii) și Maeștrii (Guru) sunt niște oameni obișnuiți exact ca și ei. Când bebelușii încep să crească din punct de vedere spiritual, ei pot dobândi suficient discernământ spiritual pentru a găsi un Guru autentic și a se abandona lui. Găsirea unui Guru este cea mai mare șansă de care poate avea parte cineva în această viață.

11

Î: De curând, în timpul meditației, am simțit că respirația devine tot mai superficială. De asemenea, ea devine mai lentă ori de câte ori

stau nemișcat. Trebuie s-o las așa cum este sau trebuie să fac efortul de a respira mai profund?

A.S.: Practici yoga sau *prānāyāma*? Sau auto-interogarea? Ai un Guru?

Î: Am un Guru, dar ea este acum în Statele Unite. N-am mai văzut-o de trei luni. Nu practic *prānāyāma*.

A.S.: Practici auto-interogarea?

Î: Practica mea se numește meditație spontană.

A.S.: Ce este această metodă?

Î: Mi s-a spus că cel mai bun mod de a medita este de a te așeza, pur și simplu, și a lăsa starea să apară. Îl cunoaște *Swami* pe Swami Muktananda? Sunt un discipol al succesorului său, Swami Chitvilasananda.

A.S.: Când respirația este calmă, mintea este și ea calmă. Ca practică spirituală (*sādhanā*) putem observa fie respirația, fie mintea. Dacă această observare este practicată adecvat, ambele vor începe să se liniștească. Dar o metodă și mai eficace este să fii conștient de cel care observă respirația sau mintea. Dacă știm mereu ce anume este martorul respirației/minții, putem, pur și simplu, lăsa ca totul să fie așa cum este. Dacă putem fi bine ancorați în această cunoaștere, nu este nevoie să direcționăm meditația în vreun fel. De ce? Pentru că, în acea stare, știm că nimic din ceea ce apare, se schimbă sau se mișcă nu ne poate afecta.

Se spune că există multe căi spre realitatea supremă și că unele dintre aceste căi comportă multe riscuri. Bhagavan ne-a arătat calea lipsită de riscuri a investigației asupra Sinelui (*ātma vichāra*), cu ajutorul căreia este ușor să ne cunoaștem pe noi înșine. Dacă învățăm să ne menținem în starea de Sine prin practica investigației asupra Sinelui, putem învăța să trăim fericiți în această lume tristă.

Î: Nu este egoist să te rezumi a fi într-o stare de beatitudine când pe lume există atâta suferință? Nu ar trebui să-l ajutăm pe omul ce trage să moară pe marginea drumului? Adică, sigur că trebuie să-l ajutăm. Nu te poți preface, pur și simplu, că lumea nu există. Într-un anumit fel, ea este reală.

A.S.: Nu este datoria aspiranților la spiritualitate să aibă grijă de lume și să schimbe situațiile din lume. Lumea nu este decât marele joc

al iluziei (*māyā*). Dacă te prinzi în mrejele activităților lumii, te vei pomeni captiv în *māyā*, incapabil să te vezi pe tine însuți și lumea așa cum sunteți cu adevărat. Lumea se schimbă mereu. Uneori, pentru anumiți oameni, condițiile sunt favorabile, alteori nu. Pe lume există atâta haos pentru că ea este într-o curgere continuă. Însă martorul acestei lumi schimbătoare – adică, tu însuți – este mereu în bună pace, niciodată tulburat. Mergi în acea stare de martor și fii împăcat acolo. De fapt, nu putem face nimic pentru această lume.

Î: De ce este atât de necesar să-i ignori pe oamenii care în mod clar au nevoie să fie ajutați cumva?

A.S.: Dacă omul ajunge să fie ancorat în Sine, umanitatea are automat de câștigat. O persoană care este ancorată în Sine nu va fi indiferentă la problemele lumii. Dacă apar astfel de probleme, ea va acționa spontan, dând fiecărei probleme soluția potrivită.

Tu nutrești în continuare mai multe convingeri, precum: „Eu sunt o ființă umană separată; lumea este separată de mine; alți oameni sunt separați de mine; eu sunt un aspirant care practică meditația pentru a realiza Sinele; alți oameni din lume suferă". Toate aceste idei sunt eronate. Nu există dualitate și separativitate. De fapt, nu există nefericire sau suferință în afara propriei tale minți, deoarece întreaga lume nu este decât o proiecție a propriei tale minți. Propria ta suferință și suferința pe care o vezi în jurul tău pot fi ușor îndepărtate abandonând toate ideile eronate pe care le ai despre tine însuți.

Orice suferință începe cu ideea de dualitate. Atâta timp cât această conștiință a dualității este puternic ancorată în minte, omul nu poate oferi vreun ajutor real altor oameni. Dacă el își realizează natura nondulală și devine împăcat lăuntric, omul devine un instrument adecvat pentru a-i ajuta pe alții.

Când omul se ancorează în Sine, pacea interioară din el se revarsă în exterior asupra tuturor oamenilor. Această iradiere firească vindecă și însuflețește mai mult decât oricâte acțiuni în plan fizic.

Cunoscătorul (*jnāni*) este precum soarele. Soarele emană lumină și căldură încontinuu și fără preferințe. Cunoscătorul (*jnāni*) emană fără efort natura sa proprie – dragostea lui, pacea lui, bucuria lui – pentru întregul univers.

Chiar dacă soarele este întotdeauna prezent, pentru a-i primi razele, noi trebuie să ne întoarcem către el. Tot astfel, dacă vrem lumină spirituală, trebuie să ne întoarcem către o ființă realizată. Dacă se

face efortul conștient de a sta în lumina unui *jnāni*, bezna ignoranței spirituale se risipește automat.

Î: Care este motivul pentru experiențele spirituale pe care par să le aibă unii devoți? Rostul lor este de a ne ajuta pe cale sau de a ne oferi încredere? Avem nevoie de aceste experiențe – lumină lăuntrică, sunete lăuntrice etc. – sau ele se întâmplă pur și simplu pentru că sunt firești? De ce unii oameni au parte de aceste experiențe, iar alții nu?

A.S.: Experiențele care survin în timpul meditației sunt rezultatul practicilor anterioare ale individului. Nu este necesar să ai asemenea experiențe.

„Cine este cel ce are toate aceste experiențe?" Atenția noastră trebuie să se concentreze exclusiv asupra acestei întrebări. Experiențele vin și pleacă, dar martorul tuturor acestor experiențe rămâne mereu neschimbat. Atenția noastră trebuie să se îndrepte constant asupra lui.

Trebuie să-l vedem pe cel care vede toate experiențele. Amintește-ți că orice ți se întâmplă nu poate fi perceput decât prin intermediul minții. Amintește-ți, de asemenea, că percepțiile minții nu sunt reale, pentru că însuși cel care percepe nu este real. Dacă ne întrebăm mereu: „Cui i se întâmplă această experiență?", falsul observator și falsul cunoscător al experienței se vor estompa amândoi.

Sfântul Subramania Bharati a scris odată: „Dacă ajungi să vezi clar că lumea este numai o proiecție a minții, vei depăși orice suferință".

În alt poem, el a glumit pe seama lumii și a iluziei (*māyā*):

> Există cei care au realizat adevărul; ei nu te consideră (nu consideră mintea) real/ă. Celor care sunt puternic ancorați în Sine – lor nu le poți face nimic. Dacă realizăm realitatea nondUală, tu nu vei avea pace acolo; va trebui să-ți iei tălpășița. Dacă dualitățile minții sunt dizolvate, tu unde ești? Acelor oameni curajoși ce ajung la convingerea profundă și la înțelegerea că trupul este ireal, ce le poți face? Pentru cei care sunt gata să moară, moartea minții nu înseamnă nimic.

Î: El nu era implicat în politică? Nu știam că era atât de interesat de chestiunile spirituale.

A.S.: Da, el era implicat în politică, dar era, în același timp, poet și filosof. Odată, el a venit să-l vadă pe Bhagavan la Peștera Virupaksha.

Î: Nu am citit nicio descriere a întâlnirii lor. Au vorbit?

A.S.: Nu. El s-a rezumat să vină și a avut *darśan*. Într-un alt cântec, compus cât timp se afla la Pondicherry, el a spus: „Nu există suferință, nicio suferință, nicio suferință. Vezi, totul este Dumnezeu; nicio suferință".

12

Î: Aici la Arunachala pare relativ ușor să ai discernământ spiritual. La Paris, cu activitățile noastre zilnice și cu atât de multe influențe exterioare, este mult mai dificil.

A.S.: Gânduri precum „Arunachala este ceva diferit de Paris", „Lucrez la Paris" sunt concepte care se ivesc numai după ce ne identificăm cu trupul, considerând că trupul este „Eu". Dacă accepți asemenea idei, îți vei pune automat piedici.

Î: Grație practicii noastre, simțim că ne apropiem de realitate, dar simțim și că mai avem cale lungă.

A.S.: Nu te poți apropia de realitate, nici nu poți fi la o anumită distanță de ea. Sinele nu este niciodată departe de tine, deoarece tu ești deja acel Sine.

Pentru a te debarasa de toate aceste idei false trebuie să nutrești convingerea fermă că așa stau lucrurile. „Eu sunt Sinele. Eu sunt totul; totul este Sinele." Această *mantra* este cel mai eficient și cel mai puternic instrument în acest scop. Dacă o repeți mereu, toată energia va veni către tine, deoarece tu ești conștiința atotcuprinzătoare.

Î: Să presupunem că înregistrăm această mantra cu un magnetofon, el o poate repeta la infinit, dar magnetofonul nu va deveni un magnetofon atotpătrunzător. Este suficientă simpla repetare?

A.S.: Dacă repeți ceva în mod constant și ajungi la convingerea fermă că ceea ce spui este adevărat, în cele din urmă, mintea ta va deveni ceea ce repeți. Dacă repeți adevărul că tu ești Sinele, și dacă dobândești suficientă încredere că ceea ce spui este adevărat, în cele din urmă vei deveni adevărul, Sinele.

Î: Pot înțelege că repetarea acestei afirmații este benefică atunci când mintea este activă și extrovertită. Dar trebuie să o repetăm și când resimțim pace interioară?

A.S.: Dacă omul este mereu ancorat în tăcere, aceea este realitatea. Dar când stabilitatea este doar temporară, este ea suficientă?

Î: Mantrele te pot duce într-o stare de pace interioară. Odată ce ele te-au ajutat să atingi acest scop, de ce trebuie să continuăm repetându-le?

A.S.: Există mai multe feluri de tăcere. Dacă mintea se oprește într-o tăcere asemănătoare somnului profund, să știi că ea nu este tăcerea supremă. Dacă rămâi în această stare fără a-ți continua meditația, nu vei avea niciun câștig. Când se ivește această stare, este mai bine să-ți continui meditația asupra Sinelui.

Î: Cum poți ști dacă resimți un calm asemănător somnului în locul liniștii veritabile?

A.S.: Dacă, după ce ai ieșit din starea de liniște, consideri imediat corpul ca „Eu", nu ai resimțit liniștea adevărată. În căutarea liniștii adevărate, nu trebuie să intri într-o suspendare temporară a tuturor facultăților mentale (*laya*).

De exemplu: Cineva face o anumită muncă; apoi el se simte obosit și se odihnește; ulterior, el începe iar să muncească. Liniștea nu trebuie să fie de acest fel. Cu alte cuvinte, dacă mintea nu face decât să se odihnească o vreme, nu vei cunoaște liniștea adevărată. Absența totală a gândurilor nu înseamnă neapărat că resimți tăcerea Sinelui.

Dacă această tăcere are o anumită prospețime și limpezime, dacă liniștea pe care o conștientizezi strălucește astfel încât ești plin de bucurie și pe de-a-ntregul senin, este mai probabil să fie tăcerea autentică. Dacă nu este o conștiență de acest fel, mai bine continui cu *japa* și *dhyāna*.

Să-ți dau un alt exemplu: un om meditează în vechea sală a lui Bhagavan. El stă acolo timp de o oră. Apoi se gândește: „Am stat și am meditat timp de o oră". Asta nu este *nishthā* (starea de ancorare în Sine), deoarece „eul" a fost prezent, gândind: „Eu stau; eu meditez". Dacă ai cumva conștiința faptului că stai sau meditezi, nu cunoști Sinele prin experiență directă, ci egoul.

Î: Dacă nu simțim unitatea sau uniunea, înseamnă că nu am atins starea supremă?

A.S.: În realitate, nu există breșe între momentele de meditație. Meditația este întotdeauna constantă.

Î: Această meditație despre care vorbești constă în repetare mentală? Este ea o formulă alcătuită din cuvinte precum „Eu sunt Sinele, Eu sunt conștiință" sau o anumită conștiință a Sinelui care este prezentă fără cuvinte sau concepte?

A.S.: Dacă repeți o *mantra* cu voce tare, asta este *japa*. Dacă repeți același lucru mental, asta se poate numi meditație. Dacă te ancorezi ferm în conștiința imanentă, asta este *nishthā* (starea de ancorare în Sine).

Î: Prin urmare, dacă cineva poate să rămână în *nishthā*, nu mai are nevoie să practice *japa* sau meditația?

A.S.: În meditație nu uiți niciodată Sinele. *Nishthā* înseamnă să fii conștient de Sine fără a te gândi la el în vreun fel. De ce să repeți „Eu sunt Sundaram, eu sunt Sundaram", dacă simți deja că ești Sundaram?

În această stare supremă omul nici nu se gândește la Sine, nici nu uită Sinele. Omul este pur și simplu. Dacă ai această experiență, dubiile precum „Să continui cu meditația?" nu se vor mai ivi. În această stare supremă este imposibil să apară astfel de gânduri. Prin urmare, dacă în timpul meditației ajungi la o anumită seninătate și liniște și apar gânduri precum „Să rămân în tăcere sau să-mi continui meditația?", trebuie să-ți continui meditația, deoarece însuși acest gând arată că nu te-ai ancorat ferm în Sine.

Nu este bine să te gândești prea mult la practica ta meditativă. Practică pur și simplu, continuând să o faci până când vei fi ferm convins că nimic din ceea ce apare în minte nu are de-a face cu adevăratul tu. Dacă vei acorda atenție gândurilor și emoțiilor în timp ce meditezi, încercând să le folosești pentru a evalua cât de bine sau rău meditezi, nu vei ajunge niciodată la tăcerea supremă. În schimb, te vei împotmoli în concepte mentale.

Unii oameni se lasă distrași în foarte multe moduri diferite: de exemplu, încercând să facă deosebiri între noțiuni precum *turīya* (a patra stare) și *turīyātīta* (ceea ce este dincolo de a patra). Realitatea este foarte simplă: în loc de a încerca să o explici sau să o etichetezi, fii, pur și simplu, această stare, abandonând orice identificare cu trupul și mintea. Iată cunoașterea (*jnāna*) supremă. Dacă vei urma această cale, nu te vei vârî în complicații mentale sau filosofice.

Oamenii practică tot felul de *sadhānā* pentru a realiza Sinele. Unele dintre aceste metode sunt impedimente pentru *jnāna*.

Meditația poate fi o altă formă de dependență dacă ea pornește de la premisa că trupul și mintea sunt reale. Dacă nu se renunță la această idee, meditația nu va face decât să o consolideze.

A realiza Sinele și a nu uita Sinele niciodată – iată adevărata cunoaștere (*jnāna*).

Î: Dificultatea este să rămâi ancorat în Sine.

A.S.: Pentru cine apare această dificultate? Să nu te complaci în asemenea gânduri. Descoperă cine le are.

Odată, sfântul Tayumanuvar a spus: „Ce rost au toate aceste *mahā* yoga?"

Tu ești deja Sinele. De ce nu rămâi statornicit în starea ta naturală, fără a o uita și fără a înceta să fii conștient de ea? Nu te preocupa de toate aceste *mahā* yoga.

13

Î: Cunoscătorul (*jnāni*) emite un fel de putere ce-i atrage pe devoți sau este pur și simplu scris în destinul lui ca, în cele din urmă, devoții să-l găsească și să-i devină discipoli?

A.S.: Un magnet are puterea de a atrage fierul. Muntele acesta, Arunachala, îi atrage pe căutători către el așa cum magnetul atrage pilitura de fier, apoi îi face să meargă pe jos în jurul lui. El nu spune: „Vino să faci *pradakshina*". Nu are nevoie s-o facă. Puterea lui îi atrage automat pe oamenii care vor să facă *pradakshina*.

Cel care este realizat, care este ancorat în Sine, devine ca un magnet și-i atrage pe aspiranți spre el.

Sfântul Tayumanuvar explică într-una dintre strofele sale cum floarea emană o aromă care le face pe albine să vină și să-i adune mierea. Dar el adaugă și că, dacă floarea nu înflorește, nu vor fi nici aromă, nici miere, nici albine.

Bhagavan a vorbit despre această putere în *Aksharamanamālai*: „Așa cum un magnet atrage fierul, o, Arunachala, tu m-ai atras și m-ai făcut una cu tine".

(Vorbind unor nou-veniți) Ați citit cărțile lui Bhagavan? Aveți vreo nelămurire în legătură cu învățăturile lui?

Î: Am citit niște cărți despre Bhagavan care au fost traduse în franceză. Nu avem nelămuriri în legătură cu mesajul pe care îl conțin.

A.S.: Toate nelămuririle se vor evapora dacă omul se ancorează ferm în Sine și dobândește realizarea ultimă, dar nu înainte de acel moment. Până atunci, dubiile vor apărea iar și iar.

Dacă „eul" fals – cu alte cuvinte ideea că „eu sunt corpul" – nu ne mai vine deloc, putem conchide că am realizat Sinele.

Î: Unor oameni obișnuiți ca noi le este cu putință să realizeze ceea ce este dincolo de toate lucrurile?

A.S.: În măsura în care mintea a devenit pură, omul realizează ce este dincolo de ea. Dacă omul este complet limitat, identificându-se cu ideea că „eu sunt corpul", el este foarte departe de realizarea Sinelui.

Î: Ce relație există între mintea care trebuie purificată și conștiința în care ea dispare în cele din urmă?

A.S.: Poți spune că mintea este ca un atom al infinitului. Când ne identificăm cu trupul și mintea, credem că suntem limitați. Această identificare cu mintea ascunde Sinele. Dacă renunțăm la această identificare și rămânem ca pură conștiință, mintea se contopește în conștiință. Atunci știi că mintea nu este o entitate separată. Ea apare în conștiință, care este Sinele, dispărând iar, fără a deveni vreodată separată sau diferită de el.

Tayumanuvar a spus:

> Mintea este ca un atom. Nu există nimeni pe măsura celui care a atins starea în care mintea s-a dizolvat în sursa ei, deoarece în starea aceea nu există alteritate.

Nu există nimic misterios în legătură cu Sinele, deoarece nimeni nu-și poate nega propria

existență. Conștiința pură este mereu prezentă, fiind mereu cunoscută prin experiență directă. Nimeni nu poate nega existența acestui „Eu sunt" și continuitatea sa în toate stările de conștiință. Poate surveni starea de veghe; starea de vis poate să apară și să dispară; corpului îi poate veni ceasul să moară. Toate aceste stări schimbătoare – naștere, moarte, veghe, somn, vis – au loc, pur și simplu, în sânul conștiinței. Dar, în timp ce au loc aceste stări schimbătoare, conștiința dăinuie mereu, neschimbată și de neschimbat.

„Eu sunt cel ce sunt." Bhagavan cita deseori această învățătură biblică, spunând că ea rezumă toată *Vēdānta*. Dacă întrebi „ce este

Dumnezeu?", se poate răspunde cu îndreptățire că „experiența acestui *Eu sunt* este Dumnezeu". Noi, toți, avem acest *Eu sunt*, acest sentiment fundamental al existenței. Această conștiință este realitatea supremă; ea este singura realitate.

Î: În Biblie, există și un alt verset, foarte popular printre creștini. „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine". Cum înțelege *Swami* această afirmație a lui Iisus?

A.S.: Când Iisus a spus „decât prin Mine", el vorbea despre Sine, nu despre trup, dar oamenii au interpretat greșit asta.

Cu altă ocazie, Iisus a spus: „Împărăția Cerurilor este în lăuntrul vostru". El nu dorea să spună că este în lăuntrul corpului. Acest „voi" despre care vorbea Iisus este Sinele, conștiința infinită.

Deși înțeleptul care s-a ancorat în Sine poate folosi pronumele „eu", nu trebuie să cădem în eroarea de a crede că el este corpul. Ori de câte ori cunoscătorul (*jnāni*) care a devenit una cu infinitul, cu pura conștiință, spune „eu", el nu vorbește despre corp, ci despre conștiința unică.

În conștiința absolută, unică, lipsită de formă și imanentă, unde este Iisus sau orice alt *jnāni*? Toți sunt una în conștiință. Acolo este imposibil să deosebești între oameni diferiți.

Cel ce realizează această stare de dincolo de minte exprimă adevărul în maniera lui proprie. Cei care caută să înțeleagă acest adevăr încearcă întotdeauna să înțeleagă mesajul prin intermediul înșelător al cuvintelor. Ei răstălmăcesc cu mințile lor și înțeleg eronat ceea ce încearcă să spună cu adevărat învățătorul.

Mulți creștini consideră că versetul: „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" înseamnă „doar prin forma lui Iisus Hristos". Din cauza acestei interpretări ei condamnă toate celelalte concepții despre Dumnezeu și toate celelalte religii.

În esență toate religiile sunt una. Bhagavan mi-a spus odată: „Dacă egoul este distrus printr-o investigație asupra Sinelui adecvată și dacă se realizează conștiința nondulală, doar acela este adevărul. Apoi, în acea conștiință nondulală, unde sunt toate religiile diferite? Și unde sunt toți maeștrii diferitelor religii? Toate sunt una în acea stare".

Î: *Swami* îl percepe pe Iisus ca pe un *jnāni* ca atâția alții sau el era mai mult decât asta?

A.S.: Dacă egoul este distrus, nu rămâne decât conștiința nondulală. În această stare nu există superior sau inferior.

Nu poți spune că un *jnāni* este într-o stare diferită față de altul. Nu poți spune că Iisus Hristos este mai bun decât Bhagavan sau viceversa. Nu există stare mai înaltă decât cea a unui *jnāni* și nu există *jnāni* care să fie superior altui *jnāni*.

Deși starea lăuntrică și experiența tuturor cunoscătorilor este aceeași, activitățile lor exterioare diferă, deoarece fiecare dintre ei are de împlinit un destin diferit. Unii vor deveni învățători, iar alții nu.

Dacă într-un pahar există apă, ea va domoli setea unui om; dacă apa este într-un ulcior mare, ea va potoli setea a 30–40 de oameni; dacă există apă într-o fântână, ea poate domoli setea tuturor oamenilor dintr-un sat sau dintr-un oraș. Unii dintre căutătorii spirituali au făcut *tapas* numai pentru propria lor realizare. După realizare, este posibil ca ei să ajute câțiva oameni. Dar unii *jnāni* au practicat *tapas* vreme îndelungată nu doar pentru propria lor realizare, ci și pentru a-i elibera pe alții. Cunoscătorii (*jnāni*) care au practicat acest tip de *tapas* devin maeștri faimoși în toată lumea și au mulți discipoli.

14

A.S.: Prin grația lui Bhagavan, nu am avut prea multe contacte cu oamenii profani. Când oamenii vin să mă vadă, ei iau loc și ascultă ce am de spus. Dacă sunt interesați de Bhagavan și de învățăturile lui, ei pot să stea un timp. Dacă nu sunt interesați, pleacă. Nu prea mulți oameni vin aici. Câțiva mă vizitează regulat, apoi vin unul sau doi oameni noi în fiecare săptămână. Când vin, discutăm despre Bhagavan și învățăturile lui, nu despre ceea ce se întâmplă în lume. De peste 40 de ani, nu m-am sinchisit să aflu ce se întâmplă în lume. Nu știu nici măcar ce se întâmplă la Tiruvannamalai.

Î: Nu ați plecat din Palakottu în tot acest timp?

A.S.: Când Bhagavan încă trăia, mergeam pe vârful muntelui și vizitam adesea Skandashramul. Mergeam foarte des să fac *giri pradakshina* în anii 1930, dar mă întorceam pe la Pachaiamman Koil și Skandashram pentru a evita traversarea orașului. Nu m-am dus nici măcar la marele templu din oraș. În ultimii ani, mă rezumam să stau la Palakottu și să fac, din când în când, plimbări pe munte.

Am venit prima dată la Sri Ramanasramam în 1928. În toți anii care au trecut de atunci am plecat din Tiruvannamalai doar de două

ori: odată când am fugit la Polur, în prima mea lună petrecută aici, și altă dată, pentru o singură zi, când am mers în alt oraș să comand niște var nestins care era necesar pentru construcția sălii de mese. Asta a fost acum peste 50 de ani. Nu am mai părăsit Tiruvannamalaiul, nici măcar pentru o zi, de peste 50 de ani.

Î: Ați fost foarte norocos. V-ați putut practica *sādhanā* într-un loc liniștit și cu un mare Guru. *Prārabdha* mea este diferită. Sunt nevoit să locuiesc și să muncesc într-un mare oraș occidental. Este posibil să practici *sādhanā* așa cum se cuvine într-un oraș?

A.S.: Nu am făcut niciodată *sādhanā* într-un oraș, nici măcar nu am vizitat unul, așa că nu pot avea o părere avizată despre asta. Oamenii îmi spun că aerul din orașe este foarte poluat, că mediul urban este foarte zgomotos și că vibrațiile subtile sunt foarte proaste. Dacă ai de ales, este mai bine să practici *sādhanā* pe lângă un Guru sau într-un loc sacru unde vibrațiile sunt bune. Dacă așa ceva nu este cu putință, un loc undeva la țară va fi mai bun decât unul în oraș.

Oriunde locuiești, încearcă să eviți compania oamenilor profani, adică a celor care nu practică *sādhanā*. Încearcă să găsești pe cineva care este ferm ancorat în Sine și petrece timp în compania lui. Dacă nu poți să ai *satsang* cu Sinele lipsit de formă, compania unui Guru realizat este cea mai bună alternativă. Dacă ești sincer, Bhagavan va rândui toate împrejurările vieții tale pentru a-ți fi prielnice. El te va așeza în locul unde poți face progresele cele mai mari.

Î: Swami, în curând va trebui să mă întorc în Europa, iar această perspectivă începe să mă îngrijoreze. Simt că nu voi mai putea să fiu conștient de Sine într-un oraș. Aici este relativ ușor. Acolo este foarte, foarte greu.

A.S.: Cu un oarecare exercițiu, poți adormi în mijlocul unei mulțimi chiar dacă mulțimea este foarte zgomotoasă. Odată ce ai adormit, vorbăria și bârfele lor nu te vor mai afecta. Dacă urmează să trăiești într-un mediu zgomotos care te distrage, trebuie să înveți tehnica prin care vei putea dormi în timp ce ești treaz. Trebuie să înveți cum să rămâi conștient tot timpul, dar, în același timp, să nu bagi de seamă zgomotele sau lucrurile din jurul tău care te-ar putea distrage. Uneori, Bhagavan spunea că experiența Sinelui este „somn treaz". Dacă poți învăța această tehnică, n-o să te mai deranjeze nimic.

Î: Putem avea *satsang* aici. Este foarte frumos, foarte plăcut. Când vom pleca de aici, cum vom mai putea avea un asemenea *satsang*?

A.S.: Dacă nu este destinul tău să stai pe lângă un *jnāni*, poți încerca întotdeauna să fii în contact cu Sinele lipsit de formă. Acesta este adevăratul *satsang*. Spui că *prārabdha* ta este să locuiești într-un mare oraș. *Prārabdha* nu privește decât activitățile corpului. *Prārabdha* nu te poate împiedica să te întorci spre interior și să-ți concentrezi atenția asupra Sinelui. Aceasta este o libertate accesibilă fiecărei ființe umane, indiferent de *prārabdha* sa. Dacă *prārabdha* ta nu-ți oferă *satsang* cu un *jnāni*, mergi direct la sursă pentru a avea *satsang* cu Sinele nemanifestat. Acest *satsang* este mult mai greu de dobândit și menținut, dar, dacă nu ai alternativă, trebuie să încerci.

Bebelușii locuiesc în orașe fără a fi afectați de atmosfera sau de oamenii de acolo. Tot astfel, dacă duci o viață pură și faci eforturile adecvate, poți dobândi o stare în care lumea nu te poate afecta.

Î: Va fi foarte dificil. Voi solicita ajutor foarte des.

A.S.: Dacă dorești să ai *satsang* sau dorești să meditezi mereu asupra Sinelui, aceste lucruri se vor întâmpla. Dacă dorința ta este suficient de intensă, puterea Sinelui le va rândui pe toate în locul tău. Îți va trimite un Guru, *satsang* sau orice altceva ai nevoie. Dacă practici cu seriozitate meditația asupra Sinelui, tot ce ai nevoie va veni automat spre tine.

Î: În perioada cât am fost în India simt că am făcut anumite progrese. Încep să observ că atitudinea mea interioară față de lume începe să se schimbe. Cred că încep să mă distanțez față de lume.

A.S.: Atitudinea ta trebuie să fie: „Nu există exterior și interior. Totul este Sinele". Nu există nicio diferențiere în Sine.

Bhagavan a spus odată că, dacă poți renunța la toate ideile despre diferențe, chiar și numai asta va fi suficient.

Î: Deci, noi trebuie să trăim în lume fără a-i îngădui să ne afecteze în niciun fel. Nu trebuie să-i considerăm pe ceilalți oameni ca fiind diferiți de noi și nu trebuie să-i considerăm buni sau răi.

A.S.: Exact. Dacă o navă plutește pe suprafața oceanului, înseamnă că apa nu pătrunde prin carenă decât, poate, în cantități foarte mici. Dacă în interiorul navei se infiltrează multă apă, în cele din urmă, nava se va scufunda. Dacă destinul tău pe lume este să te miști printre mulți oameni, încearcă să plutești printre ei și nu lăsa ca

gândurile lor lumești să pătrundă în tine. Pe măsură ce te miști prin viață, poți evita contaminarea ce vine dinspre mondenitate menținându-ți atenția asupra Sinelui. Când te identifici cu mintea, tot ce există pe lume este o potențială sursă de contaminare. Dar când te identifici cu Sinele, toate devin pure, deoarece îți dai seama că ele sunt simple aparențe ivite în Sine.

Î: Spui uneori că trebuie să evităm compania oamenilor nepotriviți. Așa ceva nu este întotdeauna cu putință. Dacă ai o slujbă, trebuie să intri în contact cu tot felul de oameni pe care nu-i poți evita întotdeauna.

A.S.: În asemenea situații, trebuie să ai atitudinea cuiva care joacă într-o piesă de teatru. În exterior, trebuie să faci toate acele acțiuni de care este nevoie, dar în interior trebuie să fii întotdeauna conștient de centru, conștiința care ni se face cunoscută prin percepția „Eu sunt".

Spun „companie nepotrivită", dar, în cele din urmă, „compania nepotrivită" este doar o parte a minții. Nu există companie nepotrivită în Sine. Câtă vreme încă mai încerci să ieși din mrejele minții, îți este util să eviți compania oamenilor nepotriviți. Ori de câte ori așa ceva nu este posibil, fă efortul de a te retrage în Sine. Dacă te poți ancora acolo, fluxurile provenite din mințile celorlalți oameni nu te pot afecta. Dacă trebuie să ai contact cu oameni nespirituali, abține-te de la orice judecată asupra lor. Nu te gândi că „aceasta este o persoană rea" sau „nu-mi place această persoană". Când ești în apropierea unor asemenea oameni, cu cât te vei identifica mai puțin cu mintea, cu atât va fi mai bine.

Î: Am impresia că voi cădea pradă iluziei (māyā) imediat ce voi ajunge acasă. Nu sunt foarte optimist în legătură cu viitorul meu spiritual.

A.S.: Dacă nu există minte, nu există lume, nu există *māyā*, nu există nimic decât tu însuți. *Māyā* este egoul, egoul este mintea, iar mintea este tot ceea ce poți gândi sau percepe. Pentru a scăpa de minte, de acest ego, de *māyā*, trebuie să nu te mai lași prins în mrejele gândurilor. Fii precum axul unei roți. Lasă roata să se învârtă în jurul tău, dar nu te mișca. Axul stă nemișcat chiar când roțile se învârt foarte rapid. Dacă te ancorezi în nemișcarea absolută a Sinelui, ajungi să

înțelegi că tocmai acțiunea minții creează iluzia (*māyā*). Dacă rămâi ca Sine, în absolută nemișcare, *māyā* nu este creată.

Alt exemplu: Fii ca un arbore uriaș. Când suflă vântul, crengile și frunzele tremură, dar trunchiul rămâne stabil. Dacă trăiești în minte, vei fi mereu zbuciumat precum crengușele bătute de vânt. Cu cât te identifici mai puțin cu mintea, cu atât va exista mai puțină mișcare. Când îți dai seama că ești conștiință pură, fără ca vreo urmă de minte să fie prezentă, nu există nicio mișcare, ci doar pace și liniște absolute.

Î: *Swami*, spui deseori că trebuie să evităm faptele rele. Ce anume înțelegi prin „faptă rea"?

A.S.: În sens larg, orice pricinuiește vreo vătămare altor ființe este o faptă rea. Dar putem spune că orice îți abate atenția de la Sine este o faptă rea. Identificarea cu trupul este răul primordial, deoarece ea este sursa celorlalte fapte rele.

15

Î: Bhagavan a spus: „Fii mereu conștient de prezența Sinelui". Este această prezență percepția „Eu sunt" care, pentru mine, se suprapune oarecum cu „eul" meu personal sau este „Eul" real?

A.S.: Bhagavan vorbește despre acest „Eu sunt" ca despre ceva care este prezent aici și acum. El nu are nimic de-a face cu „eul" personal. În acel „Eu sunt" nu există trecut și viitor. În *Kaivalya Navanītam* se spune:

Eliberatului în viață (*jīvanmukta*) care este ancorat în acest „Eu sunt" nu-i pasă de trecutul care s-a dus, nepăsându-i nici de viitorul care este incert. El se bucură, pur și simplu, de ceea ce i se întâmplă în prezent. Chiar dacă soarele este prefăcut în lună sau un cadavru pregătit pentru a fi ars revine la viață, el nu va privi totuși aceste lucruri ca pe niște miracole.

„Eul" personal emite judecăți despre „bine" și „rău", despre ceea ce este „corect" și „greșit". El este tot timpul prins în mrejele dualității. Un *jīvanmukta*, care este mereu conștient de Sine doar ca „Eu sunt", a depășit orice dualitate. El nu vede nimic „corect" sau „greșit", rămânând martorul tuturor întâmplărilor fără a le judeca și fără a se identifica în vreun fel cu ele.

Î: Când îmi mențin atenția asupra percepției „Eu sunt", trebuie să fiu relaxat și liniștit? Trebuie să văd ce se întâmplă fără a interveni sau trebuie să observ, să examinez cu atenție, să compar?

A.S.: Este suficient dacă te poți relaxa, pur și simplu, în acest „Eu sunt". Fii detașat față de orice se întâmplă în acest „Eu sunt", în acest câmp de conștiință. Tu ești conștiința însăși, nu gândurile, nu ideile ce apar în ea. Pe această lume se petrec multe lucruri, atât bune, cât și rele. Nu ne sinchisim de cele mai multe dintre ele, deoarece noi credem că aceste lucruri se întâmplă altcuiva, nu nouă. Tot astfel, fii conștiința „Eu sunt" și fii detașat față de diferitele lucruri care vin în și pleacă din mintea ta. Dacă te identifici cu gândurile, le judeci, le compari, te îngrijorezi din cauza lor, încerci să le înăbuși sau te lași atras de ele în vreun fel, ele îți vor pricinui suferință. În schimb, fii total detașat față de ele. Dacă nu le dai atenție, ele nu te pot influența negativ.

Î: L-am auzit pe *Swami* spunând de multe ori că *sattva guna* este totuna cu Sinele. Dar mulți sfinți și scripturile spun că până și dacă ești ferm ancorat în *sattva guna* starea trebuie respinsă, nefiind starea supremă.

A.S.: Un verset din *Kaivalya Navanītam* spune: „*Sattva* pură este realitatea. Dacă nu te mai identifici cu *rajōguna* și cu *tamōguna*, atât lumea, cât și mintea se vor estompa".

Se poate spune că un *jnāni* este *suddha sattva* (*sattva* pură). Această expresie nu este decât un sinonim pentru Sine.

Î: Dacă *jnāni* este ferm ancorat în *sattva guna*, iar *sattva guna* este Sinele, ce semnificație are termenul *trigunātīta* (dincolo de cele trei *guna*)?

A.S.: De fapt, nimic nu este separat de tine. Chiar și lucrurile pe care Guru îți spune să le abandonezi – precum cele trei *guna* și *māyā* – sunt, la urma urmei, parte din tine. Totul nu este decât o chestiune de perspectivă. Dacă nu te poți îndepărta de cele trei *guna* pentru a le privi interacțiunea de la o distanță care să nu te afecteze, ele te vor prinde și îți vor face probleme. Dacă te cufunzi în profunzimile Sinelui și te ancorezi ferm acolo, ele nu te vor afecta. Profunzimile oceanului nu sunt afectate de valurile de la suprafață, oricât de violente ar fi. Apa din care sunt alcătuite valurile este aceeași ca și apa din adâncuri, dar, dacă stai la suprafață, valurile te vor azvârli mereu de colo colo.

Valurile nu sunt decât o mică parte din ocean; ele sunt forma lui exterioară. Tot astfel, în vastul și nemărginitul ocean al conștiinței lipsite de formă, numele, formele și tendințele (*guna*) nu sunt decât micile valuri de la suprafață. Ele toate sunt manifestările conștiinței unice, manifestări inseparabile de ea. Dacă vrei să scapi de turbulențele de la suprafață, te poți cufunda în adâncurile conștiinței lipsite de formă și poți să rămâi acolo. Dacă poți învăța să stai acolo, poți fi la curent cu numele, formele și tendințele (*guna*) de la mare distanță, fără a fi tulburat sau afectat de ele. Din profunzimile tăcute ale Sinelui nu vei vedea numele și formele ca pe niște lucruri separate, ci vei fi conștient de ele ca fiind parte din Sinele tău. Vei lua cunoștință de ele ca de niște murmure îndepărtate, undeva, în ființa ta.

Dacă te poți ancora în profunzimile nemișcătoare ale Sinelui lipsit de formă, tu ești *trigunātīta*, dincolo de cele trei *guna*, chiar dacă ele alcătuiesc o parte inseparabilă a conștiinței care este natura ta adevărată.

Conștiința este atât cu formă, cât și fără formă. Se poate spune același lucru atât despre Dumnezeu, cât și despre cunoscător (*jnāni*). Conștiința conține în sine însăși toate numele, formele și tendințele (*guna*), dar cunoscătorul (*jnāni*) care a descoperit că adevărata lui natură este conștiința pură le-a depășit pe toate acestea.

Î: Cunoscătorul (*jnāni*) pare să aibă o formă. Influențează tendințele (*guna*) funcționarea acestei forme?

A.S.: Cunoscătorul (*jnāni*) nu se privește pe sine ca având formă, se privește pe sine însuși doar ca Sine. Dacă îl limităm pe Bhagavan la o formă, aceasta este greșeala noastră, nu a lui. Forma pe care o considerăm în mod eronat a fi Bhagavan pare să fie sub imperiul activității tendințelor (*guna*), dar din punctul de vedere al lui Bhagavan forma nu există câtuși de puțin, ci există doar Sinele. Atâta timp cât ne identificăm pe noi înșine și pe Bhagavan cu anumite forme, nu putem fi conștienți de el așa cum este cu adevărat.

Odată, Bhagavan mi-a spus: „Toate formele sunt Dumnezeu și toate activitățile sunt ale Lui". Asta nu înseamnă că fiecare formă separată este o manifestare a lui Dumnezeu, deoarece în Sine nu există separativitate. Toți oamenii, toate lucrurile și tendințele (*guna*) din cauza cărora ei/ele par să interacționeze sunt doar niște aparențe inseparabile în lăuntrul Sinelui indivizibil și nemanifestat.

Î: *Swami*, este bine să ții post?

A.S.: Odată l-am întrebat pe Bhagavan ce alimente ar trebui să mănânce un *sādhaka*.

El a răspuns: „Dacă pui prea multă mâncare în stomac, energia și capacitatea ta de a conștientiza Sinele vor scădea. Dacă însă cantitatea de mâncare este mai mică, vei rămâne vigilent.

Nu este nevoie să ții stomacul complet gol. Dacă vrei să meditezi în condiții optime, ingerarea unor cantități mici de hrană *sattvică* este cea mai bună soluție.

În coloana vertebrală există o porțiune de grosimea un firicel de ață. Pe acolo lumina urcă și merge prin *sushumnā* (un canal din corpul subtil). Dacă există prea multă mâncare în stomac, această lumină este învăluită.

Î: *Swami* a păstrat tăcerea (*mauna*) timp de cel puțin un an în anii 1940. Pe acele vremuri atmosfera de aici trebuie să fi fost foarte senină și calmă. În prezent, zona răsună de zgomotul megafoanelor, autobuzelor, camioanelor, aparatelor de radio etc. Simt că și eu trebuie să păstrez tăcerea (*mauna*) o vreme. Însă are vreun rost să păstrezi tăcerea când e atât de mult zgomot în jur?

A.S.: *Mauna* înseamnă tăcere lăuntrică, nu tăcere exterioară. Dacă în exterior sunt multe zgomote și sunete perturbatoare, trebuie să le considerăm ca pe niște manifestări ale lui Dumnezeu. Dacă adoptăm atitudinea că ele sunt tulburări ale liniștii, ne opunem la ceea ce este. Asta nu va face decât să creeze nelinişte în lăuntrul nostru. Dacă privim tot ceea ce este ca pe ceva divin, nimic nu ne va tulbura vreodată.

Nu trebuie să emiți judecăți în legătură cu lumea. Tu te gândești că „un mediu liniștit este bun; unul zgomotos este rău". Dacă ai asemenea gânduri, vei fi inevitabil prins în mecanismele minții. Nu este nimic în neregulă cu mediul în care trăiești. Singurele neajunsuri sunt în mintea care privește lumea. Dacă schimbi perspectiva mentală, lumea se schimbă automat. Sau îți poți dărui în totalitate mintea lui Dumnezeu.

Sfântul Jnanasambandhar a spus: „Există un mod de a trăi fericiți în această lume mizerabilă. El constă în a ne dărui mințile lui Dumnezeu".

Bhagavan a spus: „Dăruiește-ți mintea lui Dumnezeu și privește toate formele ca fiind Dumnezeu. Dăruiește-ți nepărtinitor dragostea tuturor ființelor. Doar cel care trăiește astfel poate fi fericit".

16

Î: Este adevărat că pentru a realiza Sinele trebuie să persist identificându-mă cu acela care caută? Trebuie să fiu mereu conștient de această persoană care caută Sinele?

A.S.: Nu trebuie să persiști identificându-te cu persoana care caută. Dacă vezi că cel care caută este același cu cel a cărui minte hoinărește, dacă vezi că ambii sunt falși, ești deja trezit. Când aprinzi o lampă, întunericul încetează să mai existe. Când devii conștient de tine însuți ca Sine, bezna a ceea ce este „altceva-decât-Sinele" dispare.

Î: Este atât de dificil să eviți căderea în mrejele minții. A rămâne detașat de gânduri este ca și cum ai încerca să oprești venirea fluxului. Valuri de gânduri noi îl cotropesc pe observatorul detașat o dată la câteva secunde.

A.S.: Auto-interogarea trebuie practicată în mod repetat și constant. Mintea hoinară își pierde încet energia când este supusă unei supravegheri constante. Mintea își trage toată energia din atenția pe care o acorzi gândurilor și emoțiilor. Dacă refuzi să le dai atenție, recuzând fiecare gând pe măsură ce apare, mai devreme sau mai târziu atenția ta nu va mai urma toate gândurile ce pleacă hoinare. Când puterea de atracție a gândurilor trecătoare se diminuează până ce nu vei mai fi obligat să te ții după ele ori de câte ori apar, vei putea să rămâi liniștit gustând experiența adevăratei tale naturi fără a fi distras.

Î: Suntem obișnuiți să vedem o lume alcătuită din multe obiecte separate. Cum ne putem schimba perspectiva pentru a vedea pretutindeni numai Sinele?

A.S.: Dacă îți transferi atenția în mod repetat asupra conștiinței atotcuprinzătoare din lăuntrul tău, obiceiul de a vedea multiplicitatea va dispărea treptat. Tu vezi multiplicitatea doar pentru că dai atenție acestui obicei. În schimb, retrage-ți chiar acum energia care alimentează acest obicei și pornește pe calea inversă, către Sinele tău real. Sălășluind constant în Sine, acumulezi energie pentru a rezista la iluzia multiplicității. Pe măsură ce vei continua să te cufunzi în conștiința pură, obiceiul de a vedea unul ca multiplu va slăbi până când va dispărea încet-încet.

Î: Dispariția „alterității" survine simultan cu dispariția egoului. Este adevărat?

A.S.: Da.

Î: Am observat că, atunci când cineva are un ego puternic, oamenii din preajmă par să aibă, de asemenea, egouri puternice. Când începem să ne detașăm de corp și minte, se pare că nu mai observăm ceea ce emit în plan subtil alți oameni.

A.S.: Cel care și-a eliminat egoul îi vede pe ceilalți ca parte din el însuși, așa cum brațele, picioarele etc. fac parte dintr-un singur corp. Totul este una. Manikkavachagar cânta: „Tu ești una și nimeni nu este separat de tine".

Cunoscătorul (*jnāni*) nu vede alți oameni, el vede doar Sinele. Puterea de ordin spiritual care este prezentă în și împrejurul unor asemenea oameni îi ajută pe alții să scape de perspectiva lor deficitară. Iată de ce *satsang*-ul este atât de important și de util.

Bhagavan a spus odată: „Cunoscătorii (*jnāni*) sunt singurii oameni puri. Ceilalți sunt contaminați de egourile lor. Faptul de a ajunge în compania cunoscătorilor este foarte important pentru oamenii care vor să progreseze din punct de vedere spiritual".

Î: *Satsang* înseamnă „însoțire cu *jnāni* (cunoscătorii)" sau poate însemna și „însoțire cu oameni buni"?

A.S.: Adevăratul *sat*, care este ființă, este în lăuntrul tău. Te însoțești cu el și ai *satsang* de fiecare dată când îndrepți atenția asupra lui. Nu ai nevoie de un *jnāni* pentru asemenea *satsang*. Îl poți avea oriunde. Pe de altă parte, oamenii lumești care trăiesc pe lângă *jnāni* nu au parte de *satsang*, deoarece ei nu-și îndreaptă atenția spre ființa (*sat*) cunoscătorului (*jnāni*).

Unii oameni care trăiesc pe lângă sfinți sunt exact ca micile insecte numite „unni", insecte ce trăiesc pe ugerele vacilor. Ele beau sângele de acolo, în loc să bea laptele. Unii oameni care erau fizic în compania lui Bhagavan îi ignorau învățăturile și nu au reușit să intre în contact cu grația pe care o iradia. Ei munceau și mâncau în ashram, dar nu beneficiau prea mult din prezența lor acolo. Acești oameni nu aveau *satsang*, ei erau doar niște paraziți umani.

Exista un grup de brahmani care se aflau în compania lui Bhagavan și care nu împărtășeau perspectiva advaită potrivit căreia „totul este Brahman. Totul este Sinele". La acea vreme, aveam obiceiul să citim mult din *Ribhu Gītā*, un text unde se repetă adesea: „Totul este Brahman". Acești brahmani au refuzat să citească textul împreună cu noi, deoarece nu erau de acord cu filosofia exprimată acolo.

„Unde este acest Brahman despre care vorbiți? Cum se poate ca el să fie totul? Cum puteți recita «Totul este Brahman» când nu cunoașteți asta prin experiență directă? Poate că aceste învățături sunt folositoare oamenilor ca Bhagavan, dar de ce oamenii ca noi trebuie să repete mereu papagalicește asemenea afirmații?" întrebau ei.

Însuși Bhagavan ne încuraja să recităm cu regularitate acest text. El spunea că repetiția constantă și frecventă duce la *samādhi*. Învățându-ne asta, Bhagavan ne oferea o metodă de a cunoaște prin experiență directă ceva din adevărata lui natură, *sat*. De fapt, el ne oferea o formă foarte eficientă de *satsang*. Dar acești brahmani nu au dorit-o. În schimb, ei doreau să se plângă în legătură cu conținutul cărții. Când astfel de oameni au refuzat intenționat o metodă de însoțire cu ființa (*sat*) lui Bhagavan, cum s-ar putea spune că ei aveau *satsang*?

Î: Chiar dacă acești oameni nu au înțeles și nu au încercat să urmeze învățăturile lui Bhagavan, nu au avut ei parte de un oarecare folos doar pentru că i-au stat prin preajmă? Poate că însoțirea lor fizică cu Bhagavan va rodi într-o viață viitoare.

A.S.: Da, este adevărat ce spui. În *Yōga Vāsishta* se spune despre cei care au parte de însoțirea cu un *jnāni* că vor dobândi *mukti* după numai patru sau cinci vieți. Acești oameni au fost fizic în preajma lui Bhagavan și li s-au adus la cunoștință învățăturile lui, chiar dacă ei nu le-au crezut și nu le-au practicat. Aceste învățături sunt ca niște semințe ce vor începe să încolțească la momentul și în împrejurările potrivite.

Î: Se spune că sfinți precum Guru Nanak, Kabir și alții se opuneau vehement venerării idolilor. Bhagavan a explicat că o astfel de venerare este utilă oamenilor aflați într-o anumită etapă a parcursului lor spiritual (*sadhānā*). Am citit că un adevărat *jnāni* nu critică niciodată ceva. Înseamnă, oare, că acești sfinți nu erau *jnāni*? Sau discipolii lor nu le-au înțeles cum se cuvine învățăturile?

A.S.: Nu există îndoială că Guru Nanak și Kabir erau *jnāni*.

Dacă oamenii care doresc realizarea Sinelui (*mumukshu*) și care trudesc din greu în vederea eliberării se agață de o formă a lui Dumnezeu, se întâmplă deseori ca înaintarea lor spre adevăr să se oprească întru totul. Așadar, din compasiune pentru aceste ființe, cunoscătorii (*jnāni*) critică adorarea idolilor.

Persoanele realizate nu emit judecăți critice în legătură cu nimic. Dacă, din punct de vedere exterior, ei par să critice ceva, este numai

pentru binele celorlalți. Conform experienței lor lăuntrice nu există „bine" sau „rău".

Dacă încă te identifici cu trupul, nu este deloc greșit să venerezi idoli. Acei oameni care sunt centrați în corp, considerând că acest corp este „eu", sunt plini de gânduri despre Dumnezeu când practică adorarea exterioară. Ei devin conștienți de o anumită putere ce este mai mare decât micile lor egouri limitate. Nu trebuie criticată nicio activitate ce îndreaptă mintea oamenilor obișnuiți spre o anumită conștientizare a lui Dumnezeu.

Același Bhagavan, care admitea că venerarea idolilor este bună pentru unii oameni, mi-a spus: „Nu este nevoie să practici niciun fel de venerare exterioară".

După mulți ani, mi-a spus că nici măcar nu trebuie să vin să-l văd. Nu mi-a spus de ce, dar bănuiesc că dorea ca eu să renunț la atașamentul față de forma lui exterioară.

Mi-a spus: „Persistă întru Sine. Dacă poți face asta, nu ai nevoie de nicio altă practică. Aceasta este cea din urmă și cea mai înaltă *sādhanā*".

Bhagavan a scris într-una dintre strofele lui (*Ulladu Nārpadu,* v. 4): „Dacă ai o formă, atunci și Dumnezeu are o formă; dacă nu ai formă, nici Dumnezeu nu are vreo formă". Dacă poți vedea toate formele ca pe o manifestare a lui Dumnezeu, atunci cum poți spune că Dumnezeu nu are forme? În *Ribhu Gītā* se spune: „Toate formele sunt Brahman".

Î: Am citit undeva: „Toate formele sunt formele Lui. Și totuși, El nu are formă".

A.S.: Da. Oceanul are multe valuri la suprafață care îi dau forma lui exterioară, dar apa însăși este amorfă. Manikkavachagar cânta: „Dumnezeu este atât întuneric, cât și lumină; El este atât bărbat, cât și femeie; El este în egală măsură fals și real; El este totul".

17

Î: Am primit recent o scrisoare de la un prieten. Pe măsură ce o citeam, mă simțeam foarte fericit. Mintea mea era foarte alertă. Ulterior mi-am dat seama: „Există un oarecare atașament față de această persoană. Dragostea mea nu este imparțială față de toată lumea".

A.S.: Nu este bine să iubești sau să-ți placă o anumită persoană. Resimte dragoste pentru toți. Iată starea celui lipsit de dorință.

Î: Am un prieten bun care este la închisoare de zece ani. El este foarte disperat. Pot să fac ceva pentru el?

A.S.: Întregul univers este condus de Dumnezeu. Trebuie să ne punem toate poverile la picioarele Lui. Lasă activitatea de conducere a universului în seama lui Dumnezeu. Dumnezeu a hotărât ce acțiuni vor săvârși trupurile noastre în această lume. Este voia lui Dumnezeu ca trupul prietenului tău să fie în închisoare. Dar Dumnezeu nu înlănțuie mințile oamenilor. Ele sunt întotdeauna libere să se întoarcă la El. Ele se pot întoarce mereu către Sine și să iasă din asocierea cu activitățile corpului.

Dacă vrei să-ți ajuți prietenul, trimite-i niște cărți de-ale lui Bhagavan. Atunci, el va avea posibilitatea să afle despre propriul lui Sine. Dacă înțelege, el va putea să încerce să dobândească libertatea interioară, deși trupul lui este întemnițat. El suferă, probabil, pentru că trupul lui a fost întemnițat. Dacă el ajunge să-și înțeleagă puțin adevărata natură citind învățăturile lui Bhagavan, poate ajunge să înțeleagă că numai trupul îi este în pușcărie. Nimeni nu poate întemnița Sinele. Dacă el învață să se identifice cu adevăratul lui Sine, se va simți mai liber decât cei care-l păzesc.

Dacă ignorăm Sinele, singurele efecte sunt mâhnirea și suferința. Probabil că prietenul tău este mâhnit, deoarece este convins că a fost băgat la închisoare. Cei care sunt dincolo de zidurile închisorii sunt, în majoritate, la fel de nefericiți, deoarece se limitează identificându-se cu trupul. Cei care nu sunt în pușcărie se întemnițează în trupurile lor, făcând greșeala de a se identifica cu ele. Cei care ignoră Sinele duc o viață nefericită, indiferent dacă sunt sau nu în pușcărie.

Aurobindo a practicat intens *sādhanā* în pușcărie, la fel ca și Gandhi. Dacă ai atitudinea adecvată, închisoarea poate fi un loc foarte propice pentru a practica meditația.

Î: Trebuie să faci multe eforturi pentru a te ancora ferm în Sine. Nu sunt sigur dacă prietenul meu este capabil de asemenea eforturi.

A.S.: Da, este nevoie de multe eforturi. Când lemnul este umed, el nu se va aprinde imediat. Mai întâi, lemnul trebuie uscat la soare. Când mințile noastre au fost uscate prin practicarea constantă a meditației, o singură scânteie provenită din Sine le va aprinde.

Unii oameni suportă multe suferințe din cauza karmei pline de păcate din trecut. Într-o anumită măsură, această suferință purifică

mintea așa cum razele soarelui usucă lemnul umed. După ce mințile au fost purificate într-o anumită măsură, ele devin mai apte pentru *jnāna*.

Adesea, Dumnezeu creează multe dificultăți în viața noastră numai pentru a ne abate atenția de la lume și a o întoarce spre El.

Când resimțim suferință și frustrare, începem să ne întrebăm: „Ce putem face pentru a scăpa de această suferință?"

Deseori ne întoarcem spre Dumnezeu pentru ajutor. Adesea, suferințele din această lume sunt un dar de la Dumnezeu, căci tocmai pe poarta mâhnirii și a suferinței pătrundem în Împărăția lui Dumnezeu.

Suferința pare că există doar pentru că ne identificăm cu trupul și mintea. În realitate, nu există nici mâhnire, nici suferință.

Bhagavan obișnuia să spună că nu este nimic în neregulă cu creația lui Dumnezeu. Mâhnirea și suferința nu există decât în minte.

Dacă suferim din cauza ideilor eronate pe care le avem despre noi înșine, putem învăța să depășim suferința, abandonând aceste idei sau întorcându-ne spre Dumnezeu. Suferința ne dă imboldul de a scăpa de ignoranța care ne limitează. Dacă Dumnezeu nu ar trimite aceste daruri – suferința și mâhnirea –, mulți oameni s-ar rezuma să-și ducă toată viața înstrăinați de Dumnezeu, ignorându-și propria natură.

Î: Grația maestrului (Guru) arde karma? Poate Guru să înlăture o parte din karma noastră rea?

A.S.: L-am slujit pe Bhagavan timp de mulți ani. Slujindu-l astfel pe Bhagavan cu toată inima și cu întreaga mea atenție, karma din viețile mele anterioare a fost lesne îndepărtată. Totul numai datorită grației sale. La capătul acestei perioade, Bhagavan mi-a spus: „Karma ta s-a isprăvit". Nu mă așteptam ca Bhagavan să-mi acorde o asemenea binecuvântare.

Găsirea unui mare Guru ca Bhagavan depinde de karma fiecăruia. Nu poți spera să găsești un astfel de Guru decât dacă ai practicat *tapas* în viețile anterioare.

Calea cunoașterii (*jnāna*) este pentru cei cărora nu le-a rămas decât puțină karma. Cei care trebuie încă să treacă prin multă karma nu pot urma cu succes calea cunoașterii, deoarece ei nu pot fi calmi și tăcuți. Doar cei care au învățat să fie calmi pot sălășlui în Sine.

Dacă ești destul de norocos să găsești un Guru ca Bhagavan, se cuvine să stai cu el și să-l slujești din toată inima. Mulți oameni au venit la Bhagavan, au făcut *sēvā* (slujire) și au spus că doresc realizarea Sinelui. După un timp, mulți dintre acești oameni au uitat scopul

pentru care au venit la Bhagavan, începând să se ocupe de politica ashramului, pierzându-și repede dorința de a realiza Sinele. Alții au avut câteva experiențe salutare și apoi au plecat, crezând că nu mai au nimic de învățat.

Dacă ai ocazia să stai cu un Guru, nu trebuie să irosești această șansă plecând de lângă el sau complăcându-te în activități lumești prin preajma lui.

Î: Am citit că, dacă meditezi suficient de intens, fluxul meditației continuă și pe timpul nopții. Chiar înainte de a merge la culcare, repet în gând: „Eu nu sunt corpul, Eu nu sunt mintea, Eu sunt Sinele imanent". Acest procedeu va avea vreun efect? Va funcționa el în timpul nopții?

A.S.: Este foarte bine ceea ce faci. Dacă mergi la culcare având această convingere fermă în minte, ea va lucra asupra minții cât timp dormi. Dacă această idee este prezentă în timp ce dormi, dimineața acest gând se va ivi de la sine ca primul gând al zilei.

Î: *Swami* spune deseori că nu trebuie să ne identificăm cu trupul. Dacă resping ideea că acesta este trupul meu, ce alt instrument pot folosi pentru a realiza Sinele? Nu trebuie să mă identific, cumva, cu trupul pentru a practica *sādhanā*?

A.S.: Porți o cămașă. Înseamnă asta că trebuie să consideri că această cămașă ești tu? Porți cămașa pentru a-ți ține de cald, dar nu spui „eu sunt o cămașă". Poți folosi trupul ca pe un instrument pentru a realiza Sinele, fără a considera că „Eu sunt trupul". Privește trupul doar ca pe o unealtă utilă.

Î: Două aspecte ale acestei învățături mă descumpănesc. Nu există îndoială că Bhagavan a realizat Sinele, dar în acea stare el era totuși conștient de propriul trup. Când Bhagavan era bolnav, el nu spunea: „Mă doare", spunea: „Îl doare". Cum el era conștient de acea durere din trup, el trebuie să se fi identificat puțin cu trupul.

A.S.: Chiar când trupul resimțea durerea, Bhagavan era dincolo de trup. El nu era afectat de nimic din ceea ce i se întâmpla trupului.

Î: El era dincolo de trup în sensul că nu era îngrijorat sau incomodat de trup, dar Bhagavan era totuși conștient că trupul resimțea durere.

A.S.: Exista o conștientizare a durerii, dar nu exista sentimentul că „acesta este trupul meu; mă doare". Poți să-ți dai seama că niște

păsări zboară, ajungând pe crengile unui arbore și apoi pleacă de acolo fără a crede că „Eu" sunt acest copac, iar aceste păsări sunt ale mele. Tot astfel, Bhagavan putea fi conștient de senzațiile corporale fără a crede că „Eu sunt acest corp și această durere este a mea". Bhagavan purta un trup așa cum alți oameni poartă un *dhōti*.

Acorzi prea multă importanță trupurilor, atât celui al lui Bhagavan, cât și celui propriu. Este posibil să existi fără a fi conștient de trup în vreun fel. Experiența pe care o ai în timpul somnului fără vise ar trebui să te convingă că așa ceva este cu putință. Toate întrebările și dubiile tale vin de la nivelul corporal-mental, de la ideea că ești trupul, că ești o persoană. Poți descoperi care este relația dintre trup și Sine cunoscând prin experiență directă Sinele așa cum este cu adevărat. Dar, pentru a ajunge la acea experiență, mai întâi trebuie să fii dispus a renunța la ideea că ești un trup, o persoană. Nu vei avea niciodată această experiență cât timp te agăți de ideile eronate despre trup. Nu vei reuși să-ți elucidezi dubiile referitoare la trup discutând despre ele.

Î: Care este relația dintre „Eul" adevărat și „eul" fals? Care este legătura dintre ele?

A.S.: Cum poate exista vreo legătură sau relație între ceea ce există ca unică realitate și ceva care n-a existat niciodată în afara minții tale? Doar Sinele există. El nu are relații sau conexiuni cu nimic, deoarece nu există nimic separat de el cu care să aibă relații. „Eul" fals nu are realitate; el este doar o convingere greșită. Când nu vei mai crede că ești o persoană care sălășluiește într-un corp, devii conștient de ceea ce ești cu adevărat.

Dacă un om care este sașiu ar privi vârful muntelui Arunachala, el ar vedea două vârfuri în loc de unul. Dacă acel om nu ar ști că are vederea bolnavă, el ar putea să întrebe: „Care este relația dintre aceste două vârfuri? Cum pot construi un pod între ele?" Răspunsul cuvenit acestei întrebări nu poate fi decât: „Vederea ta este bolnavă. Dacă îți vei corecta vederea, vei vedea că nu există decât un singur vârf. Vei vedea că al doilea vârf nu a existat niciodată în afara minții tale".

Vederea ta spirituală este bolnavă și te face să vezi obiecte în locul Sinelui unic. Îți poți vindeca acest defect ancorându-te ferm în Sine. *Nishthā* nu este conștient de multiplicitate, el este conștient doar de Sinele unic.

Î: Observ cum operează învățătura în interior. Azi-dimineață, când m-am trezit, primul meu gând a fost: „Mă adăpostesc la picioarele lui Bhagavan". Dar apoi s-a ivit imediat un alt gând: „Cine se adăpostește?" Cred că această nouă atitudine este o consecință a faptului că am ascultat învățăturile lui Bhagavan.

A.S.: Întrebarea ta este corectă.

Î: Simt că există o anumită vigilență lăuntrică.

A.S.: Dacă vei cerceta originea unui gând imediat ce el apare, atenția îți este deviată spre Sine. Sinele este mereu vigilent. Aceasta îi este natura.

Î: Sunt obișnuit să sesizez lucruri precum forma lui Bhagavan. Asta face parte din încercările mele de a căuta siguranța. Acum pot vedea că această dorință de siguranță slăbește.

A.S.: Îl vei putea sesiza pregnant pe adevăratul Bhagavan doar după ce vei abandona toate punctele de sprijin. Renunțând la punctele tale de sprijin nu renunți la siguranță, vei dobândi mai multă siguranță în adevăratul Bhagavan.

Chiar și imaginea, forma lui Bhagavan, este *māyā*. El sălășluiește în lăuntrul nostru ca Sine. Acesta este adevăratul Bhagavan. După ce a primit binecuvântarea lui Śiva, sfântul Manikkavachagar a intonat un cântec în care îl lăuda pe Śiva numindu-l *māyāvādin* (cel care înfățișează doctrina despre *māyā*). Trebuie să învățăm adevărul despre *māyā* de la un Guru și apoi să folosim grația sa pentru a o depăși.

Odată, Chinnaswami a încercat să mă sperie, spunându-mi: „Să nu crezi ce-ți spune Bhagavan, el este un *māyāvādin*. El te va amăgi și te va păcăli".

Am răspuns: „Este posibil ca el să amăgească acest trup și această minte, dar făcând asta el îmi va arăta Sinele".

În primii mei ani de ședere în ashram, m-am dus odată pe munte pentru a vedea Peștera Mangotierului unde obișnuia să locuiască Bhagavan. Aproape de cavernă, un *sādhu* cu părul lung și încâlcit stătea în *padmāsana*. Deoarece nu credeam că era un *sādhu* veritabil, l-am ignorat și am intrat în grotă.

Când am ieșit și am trecut pe lângă el, ascetul a exclamat furios: „Ai trecut prin fața mea fără să faci *namaskāram*! Te voi blestema pentru asta! Vei fi nimicit!"

Am râs și i-am spus: „Am venit la Arunachala pentru că voiam să fiu nimicit. Fie ca blestemul tău să se adeverească, pentru că doresc ca eul meu să fie nimicit!"

Ascetul a fost foarte mâhnit, văzând că nu îmi era deloc frică de el.

Î: Ieri *Swami* spunea că cineva poate trăi aici la poalele muntelui Arunachala, dar, dacă mintea acelei persoane nu este aici, el nu va câștiga nimic din șederea lui aici. Atât *Arunāchala Purānam*, cât și Bhagavan spun că simplul gând îndreptat spre Arunachala ne poate duce la *mōkṣa*. Cum ar trebui să înțelegem aceste afirmații în lumina celor spuse de *Swami*?

A.S.: „Cei care se gândesc la Arunachala vor dobândi *mukti*" – scripturile o spun. Dar chiar dacă un om locuiește la Arunachala, s-ar putea ca el să nu simtă devoțiune față de acest munte. Poate că el nu privește muntele ca pe Dumnezeu. Mulți oameni locuiesc aici fără să se gândească la Arunachala decât în trecere. Cum am putea spune că acești oameni locuiesc la Arunachala? Adevărul este că omul se află acolo unde îi este mintea.

Dacă omul trăiește aici, dar mintea îi este întru totul altundeva, omul este, de fapt, altundeva.

Iată o poveste pe care obișnuia să o spună Ramakrishna Paramahamsa:

Odată, doi prieteni mergeau la o conferință despre *Bhāgavatam*.

Pe drum, unul dintre ei se gândea: „La urma urmei, ce anume conține *Bhāgavatam*? Ia să mergem, în schimb, la o prostituată și să ne bucurăm de viață".

El a mers la o prostituată, în vreme ce prietenul său a mers la conferință. În timp ce era în pat cu prostituata, el a început să aibă mustrări de conștiință, gândindu-se: „Ce bine ar fi să folosim viața noastră de oameni ascultând povestiri despre Domnul și să medităm asupra Lui". El a început să se gândească, plin de nostalgie, la unele dintre povestirile cuprinse în *Bhāgavatam* pe care le auzise deja. Din cauza acestor sentimente, mintea lui era cu *Bhāgavatam*, chiar dacă trupul îi era cu prostituata.

Celălalt om, cel care a mers să asculte conferința, se gândea, întrebându-se ce făcea, oare, prietenul lui cu prostituata: „Prietenul meu trebuie că se distrează mult mai bine decât mine".

Corpul lui era prezent la conferință, dar mintea nu-i era la *Bhāgavatam*, ci la prostituată. Cel care era cu prostituata a dobândit

meritul (*punya*) de a fi ascultat *Bhāgavatam*. Celălalt om, care a fost cu trupul la conferință, și-a atras păcatul de a fi fost cu o prostituată.

Î: Așadar, când Bhagavan a spus că „gândul îndreptat spre Arunachala conferă *mukti*", el nu s-a referit la un singur gând răzleț, ci a vrut să spună că trebuie ca mintea noastră să se îndrepte constant spre Arunachala?

A.S.: În *Aksharamanamālai* există următorul verset: „O, Arunachala! Pe măsură ce mă gândeam la tine și am ajuns să fiu atât de prins în pânza grației tale, tu, ca un păianjen, m-ai ținut strâns și m-ai devorat".

Dacă te gândești la Arunachala doar o singură dată, Arunachala reacționează încercând să te atragă în el însuși, făcându-te să te gândești tot mai mult la el. Când gândurile sunt intense și continue, el te face să capitulezi complet. Apoi, ca un păianjen, el te atrage în pânza lui și în cele din urmă te nimicește. Deci, în cazul devoților avansați, se poate spune că un singur gând îndreptat spre Anurachala, poate să ducă, treptat, la eliberare.

Î: Legătura cu Arunachala este în minte sau numai în inimă?

A.S.: Primul verset din *Aksharamanamālai* are două semnificații:

> O, Arunachala! Tu dezrădăcinezi egoul celor care se gândesc la tine în Inimă.
> O, Arunachala! Tu dezrădăcinezi egoul celor care cred că „Eu sunt Arunachala".

Așadar, poți avea o legătură cu el atât în minte, cât și în Inimă. Desigur, legătura din Inimă este superioară, deoarece acela este adevăratul Arunachala.

Î: Unora le lipsește devoțiunea față de Arunachala. Ei nu fac decât să locuiască și să muncească acolo. Puterea care iradiază din munte le face vreun bine acestor oameni?

A.S.: Din ocean poți lua doar atâta apă câtă poți duce cu tine, dar, dacă nu te obosești să te duci la mal cu un ulcior, nu vei lua niciun pic de apă. Arunachala își acordă grația doar celor care au vreun vas în care să-l primească. Dacă mintea se gândește cu drag la Arunachala, el creează automat un spațiu în ea care poate primi un pic din grația muntelui.

Mulți oameni fac *pradakshina* în jurul acestui munte. Ei au multe dorințe; ei vor să dobândească multe lucruri. La timpul cuvenit, este posibil ca ei să obțină ceea ce doresc. Dar, dacă faci *gīri pradakshina* ca *sādhanā* pentru a dobândi cunoașterea Sinelui, atunci o vei dobândi.

Majoritatea oamenilor au multe dorințe pe care vor să le satisfacă. Dar unii oameni, foarte puțini la număr, îi spun lui Dumnezeu: „Nu vreau nimic. Fă-mă lipsit de dorințe, iată singura mea dorință". Un asemenea om va fi un instrument adecvat pentru a primi grația.

În *Kaivalya Navanītam* este un verset:

> Dacă te vei apropia de un copac, te vei bucura de umbra lui; dacă te vei apropia de un foc, vei scăpa de frig; dacă vei merge la malul unui râu și vei bea, setea îți va fi domolită; dacă te vei apropia de Dumnezeu, vei dobândi grația Sa. Dacă nu te apropii și nu dobândești grația Sa, este, oare, vina lui Dumnezeu?"

Omul total lipsit de dorințe dobândește cea mai multă grație. Un asemenea om nu va nutri nici măcar dorința de *mōkṣa.*

Î: Cât de eficientă este *pradakshina* în jurul lui Arunachala? Este la fel de bună ca meditația asupra Sinelui?

A.S.: Arunachala iradiază grația Sinelui. Dacă mergi în jurul lui cu respectul cuvenit, ținându-ți mintea liniștită sau gândindu-te la Sine, ai *satsang* cu Sinele. Din Arunachala emană o mare putere spirituală, pe care o poți simți dacă te apropii de munte cu smerenie, cu venerație și cu mintea liniștită. Dacă faci *pradakshina* cu atitudinea justă, se purifică atât mintea, cât și corpul. Dacă simți că trebuie să faci *pradakshina*, atunci du-te. Meditează în timp ce mergi. Iar dacă, alteori, simți că trebuie să te așezi în meditație, fă-o. Ambele sunt identice, dacă sunt făcute corect și cu atenție. Tot timpul, indiferent ce-ar face trupul, omul trebuie să fie mereu conștient de Sine. Ambele practici – *pradakshina* și meditația – au ca scop abandonarea identificării cu trupul, renunțarea la ideea că „eu-sunt-trupul".

Î: Simt că Arunachala este ca o mamă ce va merge cu mine pretutindeni, chiar și când sunt într-o țară străină.

A.S.: Arunachala nu merge nicăieri. Arunachala este Sinele, iar Sinele nici nu vine, nici nu pleacă. În sanscrită, cuvântul *achala* înseamnă „nemișcător".

Î: În Arunāchala Māhātmyam este un vers care spune că toți cei care locuiesc pe o rază de 45 de kilometri de la Arunachala dobândesc eliberarea fără niciun efort și nicio inițiere[1]. Ce crede *Swami* despre acest vers?

A.S.: Pentru eliberare trebuie să existe o continuă aducere aminte a muntelui Arunachala. De asemenea, omul trebuie să aibă încredere în Arunachala și să i se abandoneze. Arunachala este conștiință pură; el nu este o grămadă inertă de pietre. De crezi că Arunachala este un Guru care te va călăuzi, el va răspunde oferindu-ți călăuzirea potrivită. Dar pentru a dobândi această călăuzire, omul trebuie să se abandoneze muntelui și să aibă o credință nestrămutată în el.

Arunachala este ca un foc. Dacă vii lângă el, te poți încălzi, ba te poți chiar arde. Însă, dacă porți un costum izolator, nu poți simți focul, deși, în plan fizic, ești aproape de el.

Î: Simt un atașament puternic față de Arunachala. De asemenea, simt nevoia de singurătate și liniște. Nu știu cum aș putea trăi departe de aici, din nou în lumea largă.

A.S.: De regulă, atașamentele și dorințele generează legături. Dar dorința de a sta aici la Arunachala este o dorință benefică și poate fi încurajată. Este foarte bine să fii atașat de Arunachala, pentru că Arunachala este Sinele. Când te gândești la Arunachala, îți întorci mintea către Sine.

19

Î: Aproape în fiecare zi urmez practica autointerogării „Cine sunt eu?" și încerc să simt prezența lui „Eu sunt" în lăuntrul meu. Uneori însă mi-ar plăcea să simt că mă aflu în prezența lui Bhagavan. Uneori, când privesc fotografia lui, mă umplu cu lumină. Când îl văd astfel pe Bhagavan, mă simt foarte senin și plin de bucurie. Când se întâmplă asta, eu nu cer nimic de la Bhagavan. Pur și simplu stau și mă încălzesc în prezența lui.

Uneori, simt nevoia să iubesc și să fiu iubit. Atunci, simt că auto-interogația are ceva arid și lipsit de emoție. Chiar și așa, urmez

---

[1] „Eu, Domnul, poruncesc ca aceia care sălășluiesc pe o distanță de până la trei *yojanā* (aproximativ 45 kilometri) din acest loc (Arunachala) să dobândească uniunea care îndepărtează constrângerea, chiar și în absența inițierii etc". Aceasta este una dintre cele șapte strofe pe care Ramana Maharshi le-a tradus din sanscrită în tamilă. Vezi *Five Hymns to Sri Arunachala,* p. 20.

această cale aproape tot timpul. Doar ocazional trec prin etape de *bhakti*. Odată încheiate aceste etape, revin la auto-interogație cu și mai multă vigoare și obțin, pare-se, rezultate mai bune. Iată de ce mă opresc deseori din aceasta și privesc fotografia lui Bhagavan. Uneori, îmi face o imensă plăcere să îmi imaginez că stau în fața adevăratului Bhagavan. Ce crede *Swami* despre această atitudine și această practică?

A.S.: Dacă vrei să înaintezi pe calea realizării spirituale, trebuie să îți menții atenția asupra Sinelui. Dar cum Bhagavan este, de asemenea, Sinele, poți progresa și gândindu-te la el. Este bine să resimți dragoste și devoțiune față de Bhagavan. Cu cât îl iubim mai mult, cu atât dragostea lui se revarsă asupra noastră ca răspuns.

Î: Doream să știu, deoarece uneori simt că privesc chiar forma fizică reală a lui Bhagavan. În acele momente mă simt foarte împăcat și senin. Nu sunt sigur dacă se cuvine să mă complac în aceste stări.

A.S.: Când obișnuiam să privesc fotografia lui Bhagavan, el părea a-mi spune: „Am mers dincolo de acest trup și m-am sălășluit în conștiință. Încearcă să faci tot așa".

Bhagavan este Sinele. Dacă te concentrezi asupra imaginii sale, te va chema spre el, te va atrage spre adevăratul Sine.

Î: Uneori mă simt ca un copil. Simt că îl țin de mână pe Bhagavan. Simt și că el mă protejează, ferindu-mă de rele. Am sentimentul infantil că îmi este teamă de toți și de toate cu excepția lui Bhagavan.

A.S.: A simți dragoste pentru Bhagavan și a simți dragoste pentru propriul Sine este același lucru. Dacă avem devoțiune și dragoste față de forma lui Bhagavan și ne abandonăm lui, el ne va duce spre realitate.

Nu putem vedea Sinele, conștiința, pentru că nu este un obiect ce poate fi perceput. Dar ne putem menține atenția îndreptată asupra Sinelui într-o manieră indirectă, având *darśan* cu forma lui Bhagavan.

Î: După câte simt, calea *bhakti* nu presupune efort. Când întreb „Cine sunt eu?", simt că trebuie să fac un mare efort pentru a domoli mintea. Calea *bhakti* pare să fie mai dulce, mai veselă, mai ușoară.

A.S.: Este întotdeauna bine să-l venerezi pe Guru, dar persistența în ceea ce te învață Maestrul este mult mai bună. Poți urma calea *bhakti* dacă dorești, dar amintește-ți că devotului îi este aproape imposibil să-și dea seama dacă progresează sau nu. Nu trebuie să ajungi imediat la concluzia că nu faci progrese cu auto-interogația,

doar pentru că îți este greu să o practici. Și nu trebuie să crezi că vei progresa mai mult în calitate de *bhakta* doar pentru că îți este ușor să generezi stări mentale de bucurie.

Aceeași conștiință care este în lăuntrul tău și în lăuntrul formei lui Bhagavan se află în lăuntrul tuturor celorlalte forme. Trebuie să înveți să iei legătura cu această conștiință, dându-ți seama de ea în fiecare clipă.

Î: Știu că Bhagavan este în toate formele, dar uneori am impresia că este mai ușor să-i simți grația concentrându-te pe o imagine de-a lui. Auto-interogația este atât de grea, încât arareori te simți fericit sau senin practicând-o. Uneori simt că îmi acord o clipă de fericire privind fotografia lui Bhagavan de pe perete.

A.S.: Nu este o greșeală să privești fotografia lui Bhagavan. Ba chiar este un exercițiu foarte bun. Dar nu trebuie să te lași abătut de la obiectivul principal care este de a te stabili ca pură conștiință. Nu te atașa de stările de fericire și nu le da prioritate față de căutarea Sinelui. Dacă devii atașat de stările de seninătate sau fericire, s-ar putea să nu te mai intereseze căutarea Sinelui. Este bine să te simți fericit sau senin, dar nu te complace în aceste stări, în defavoarea investigației asupra Sinelui. Dacă realizezi Sinele lăuntric, dacă realizezi că nu există niciun atom care să fie separat de Sine, vei cunoaște direct experiența adevăratei seninătăți și fericiri, seninătatea și fericirea Sinelui. Vei *fi* această seninătate și fericire, în loc să ai experiența acestor stări. Dacă te bucuri de stări temporare de pace și fericire în mintea ta, cel care cunoaște aceste stări nu va dori să se diminueze, resorbindu-se în Sine și dispărând.

Nu te atașa de pacea mentală. Mergi dincolo de ea către pacea reală care vine din faptul că ești una cu Sinele.

Î: Cred că îmi va plăcea să am aceste interludii de *bhakta*, pentru că tânjesc după dragoste. Poate că dăruiesc dragoste doar pentru că vreau să primesc și mai multă înapoi.

A.S.: În starea de Sine, dragostea adevărată este prezentă mereu. Dar când dragostea este limitată sau îndreptată asupra unei persoane, ea devine dorință. Acest tip de dragoste creează suferință, nu fericire. Dacă realizezi Sinele și îi iubești pe toți în aceeași măsură, aceasta este înțelepciunea.

Î: Dar este just să-ți îndrepți dragostea spre o persoană realizată?

A.S.: Da. Dacă iubești o persoană realizată, în cele din urmă vei descoperi că poți nutri dragoste pentru toți oamenii în aceeași măsură.

În timpul sărbătorii *Dīpam*, festivitățile anuale pe care le celebrăm aici pe o perioadă de zece zile, vin devoți din toată India de Sud pentru a venera reprezentarea lui Arunachala-Śiva. Imaginea este pusă într-un car alegoric și este purtată în procesiune pe străzile orașului. Poate că oamenii care practică devoțiunea de acest tip au o concepție foarte mărginită despre Dumnezeu. Zeul care este în templu, carul alegoric și toți oamenii ce privesc procesiunea – toate acestea sunt manifestări ale lui Dumnezeu. Trebuie să cultivi perspectiva interioară grație căreia toate lucrurile sunt văzute ca fiind Sinele. Dacă uneori îți este greu să faci asta, îl limitezi pe Dumnezeu la o anumită formă.

Odată, Bhagavan a spus că era conștient de trecerea timpului doar trei zile pe an: în ultima zi a sărbătorii *Dīpam*, în ziua de *Mahāpūjā* (când se aniversa moartea mamei sale) și în propria lui zi de naștere (*jayanti*). Mulți oameni obișnuiau să vină și să-l vadă pe Bhagavan în aceste trei zile, când ashramul deborda de activitate. Alteori nu venea atâta mulțime de oameni. Cunoscătorul (*jnāni*) nu este decât arareori conștient de trecerea timpului, deoarece conceptul de timp aparține minții, nu Sinelui.

Î: Uneori, când stau aici, mă simt ca un copil în vacanță. Mă simt foarte fericit, deoarece pare ușor să fii conștient de Sine într-un asemenea loc. Mă simt întotdeauna foarte bucuros aici. Ar trebui să fac un anumit efort cât stau aici sau să mă relaxez pur și simplu, bucurându-mă de privilegiul acestui *satsang*?

A.S.: O strofă în limba tamilă spune:

> Căutătorul care dorește să realizeze adevărul trebuie să meargă pe calea indicată de scripturile sacre (*sāstra*) și trebuie să meargă în urma celor înțelepți. Mergând în urma celor înțelepți, *māyā* își pierde înrâurirea. Leapădă-te de *māyā* dobândind discernământul subtil. Dacă te lepezi de *māyā*, nașterile și morțile tale au luat sfârșit.

Având *satsang* ne este ușor să depășim *māyā*. În clipa de față, ascultând această discuție, mințile noastre sunt în rezonanță cu Sinele. Iată de ce te simți atât de bucuros. Când mintea se află într-o rezonanță perfectă cu Sinele, este imposibil să te gândești la non-Sine.

Î: (Pusă de un cuplu de tineri din Australia): Este abstinența sexuală (*brahmacharya*) necesară dacă omul caută realizarea Sinelui?

A.S.: Ajutați-vă reciproc pe cale ca prieteni. Orice dorință sexuală duce la o pierdere de putere spirituală. Chiar dacă pur și simplu privești pe cineva și simți dorință față de respectiva persoană, se pierde puțină energie spirituală. În sânul unei familii există întotdeauna atașamente puternice. Soțul va dărui multă dragoste soției și viceversa. Ambii vor dărui multă dragoste copiilor. Dacă intenția voastră de a urma *sādhanā* este serioasă, nu vă căsătoriți și dedicați-vă toată energia pentru auto-interogație. Nu te poți menține în Sine dacă ai încă atașamente puternice față de alți oameni.

Î: Acum ceva timp, pe când eram împreună, am avut o experiență de moarte a egoului care a durat o vreme. Apoi egoul s-a întors iar. De ce s-a ivit după ce dispăruse complet?

A.S.: Dacă egoul s-a ivit iar, înseamnă că nu ai avut experiența morții egoului. Probabil, a fost doar mintea care s-a cufundat vremelnic în Sine. Odată ce egoul moare, el nu se mai poate ivi niciodată. Odată ce fluviul ajunge în mare, el nu mai poate să urce înapoi în albie.

Î: Am citit mult despre metoda lui Bhagavan de a-și transmite învățătura prin tăcere. Trebuie ca *Swami* s-o fi cunoscut direct de multe ori. Poți să-mi explici cum anume funcționa?

A.S.: Dacă pătrunzi cu o lampă într-un loc întunecat, lumina cade pe toți cei din apropierea ta. Nu trebuie să spui oamenilor: „Eu am o lumină", deoarece toți își vor da seama de prezența ei. În prezența unui *jnāni* ca Bhagavan, întunericul spiritual al devoților este pus pe fugă de lumina strălucitoare a cunoașterii (*jnāna*). În cazul lui Bhagavan, această lumină curăța și calma mințile tuturor acelora care erau lângă el. Când discipolii avansați se bucurau de această lumină, ei aveau uneori experiența Sinelui. Iradierea puterii spirituale a lui Bhagavan consta în *mauna dīksha* (inițierea prin tăcere). El răspândea această putere fără niciun efort. Nu era vorba despre un act al voinței, ci despre consecința firească a realizării sale spirituale. Nu era nevoie ca Bhagavan să vorbească despre Sine. El *era* Sinele și îi răspândea puterea tot timpul. Cei care erau receptivi la această putere nu aveau nevoie de explicații din partea lui Bhagavan. Învățăturile verbale erau numai pentru cei care nu puteau să intre în rezonanță cu radiația lui tăcută.

Î: Uneori simt că este egoist să dorești realizarea Sinelui, deoarece pentru a o dobândi trebuie să te înstrăinezi complet de societate și de celelalte ființe umane. Se pare că trebuie să urmez *sādhana* de unul singur și să fiu indiferent la suferința tuturor celor pe care îi văd în jurul meu.

Dacă îi întreb pe acești oameni: „Voi suferiți cu adevărat sau e doar o închipuire de-a mea?" vor spune, toți, că suferința lor este reală. Cum pot să ignor intenționat toată această suferință pe care o văd în jurul meu fără a mă simți vinovat pentru asta?

A.S.: Nu există societate, nu există suferință și nu există lume. Lumea, suferința și societatea pe care le percepi fac, toate, parte din visul tău. Ele nu au realitate decât în propria ta minte. Dacă vezi un om flămând în visul tău, îi poți pregăti o masă în vis și îi poți da niște mâncare în vis. Asta îi va alina suferința o vreme. Dacă, în schimb, te trezești, vei găsi o soluție permanentă problemei, deoarece vei descoperi că omul flămând exista numai în lumea ta imaginară din vis.

Lumea este ca o reflecție într-o oglindă. Lumea pe care o vedem este o simplă reflecție a tendințelor (*guna*) noastre, a propriei noastre stări de spirit. Vedem reflecția și uităm oglinda, imaginându-ne că privim o lume reală care este separată de noi.

Emiți încontinuu o energie mentală care influențează toate lucrurile și toți oamenii din jurul tău. Dacă ești într-o stare *rajasică* sau *tamasică*, contaminezi automat lumea cu starea ta nocivă. Cunoscătorul (*jnāni*), care s-a statornicit în realitatea de dincolo de tendințe (*guna*), nu resimte decât pace și beatitudine încontinuu. Doar el îi poate ajuta pe oameni, transmițându-le pacea și beatitudinea ce radiază din el. Dacă încerci să ajuți această lume prin acțiuni în plan fizic, binele pe care îl faci va fi nimicit întru totul de vibrațiile mentale negative pe cale le generezi în lume. Dacă îți purifici mintea, îi ajuți automat pe toți oamenii din lume, deoarece fiecare persoană va resimți efectul purificator și vindecător al prezenței tale.

O furnică merge pe podea purtând în spate un dram de zahăr. Din senin, un om calcă pe ea și o ucide. Gata: moarte instantanee. Suntem în aceeași situație ca și furnica, căci moartea poate surveni în orice moment. Nu poți lua nimic cu tine când mori, nici măcar mintea. Prin urmare, de ce să nu mori față de lume acum?

Lumea de care ești atașat nu este decât un vis de lungă durată. În vis, s-ar putea să te simți flămând, dar, trezindu-te, s-ar putea să descoperi că suferi de indigestie, deoarece ai mâncat prea mult cu o seară înainte. În aceste condiții, ce grad de realitate acorzi foamei pe care ai simțit-o în vis?

Dacă vezi suferință peste tot în jurul tău, nu este decât o reflecție a suferinței din lăuntrul tău. Dacă vrei să alini suferința, du-te la sursa originară care este suferința din lăuntrul tău. Cufundă-te în Sine. Pune capăt visului *māyā* și trezește-te pentru a vedea lumea reală a cunoașterii (*jnāna*). Toate concepțiile tale despre lume sunt eronate, pentru că ești pradă unor percepții greșite. Mintea procesează ceea ce vezi, astfel încât te face să crezi că există suferință în lumea exterioară și în afara ta. Dacă vrei să scapi de această lume ce suferă, trebuie să elimini procesul mental care te face să o percepi în mod eronat. Când atingi starea de *jnāna*, nu vor mai fi percepții eronate. Vederea îți va fi întru totul limpede și îți vei da seama că nu există nici suferință, nici lume. Îți vei da seama că există doar Sinele.

21

Î: Meditez mult, dar în cea mai mare parte a timpului se pare că nu prea am rezultate. Când nu-mi pot liniști mintea, înseamnă că toate eforturile mele au fost zadarnice sau ele vor da roade în viitor?

A.S.: Cele mai multe minți sunt ca lemnul ud: au nevoie de mult timp pentru a se usca înainte de a lua foc. Cât timp mintea ta este îndreptată asupra Sinelui, ea se usucă. Cât timp mintea se îndreaptă spre lume, ea se udă iar. Eforturile pe care le faci pentru a menține mintea îndreptată spre Sine nu sunt niciodată zadarnice. Ele sunt zădărnicite numai când îți pierzi interesul față de Sine și te întorci la vechile deprinderi mentale.

Nu te îngrijora dacă eforturile tale nu dau imediat rezultate. Mai devreme sau mai târziu vei fi recompensat.

Ramakrishna Paramahamsa a spus o poveste.

Doi asceți (*sādhu*) care erau prieteni au decis să practice cu mare sârguință *tapas* împreună pentru a dobândi *darśan* de la Kali. Dar ei căzuseră de acord dinainte să se sinucidă dacă zeița nu apărea în fața lor.

Asceza (*tapas*) lor era atât de intensă, încât într-o noapte, pe la ora 1, zeița a apărut în fața lor. Unul dintre asceți s-a bucurat de beatitudinea provenită din faptul că avea *darśan* de la Kali, dar celălalt și-a pierdut cunoștința și a devenit comatos.

Omul treaz s-a îngrijorat în legătură cu prietenul comatos și a întrebat-o pe Kali: „Amândoi făceam aceeași *sādhanā*, dar când ai venit și ne-ai oferit *darśan*, prietenul meu și-a pierdut total cunoștința și a intrat în comă. De ce această părtinire? Nu este drept, căci amândoi am făcut aceleași nevoințe (*tapas*)".

Kali a răspuns: „Tu ai făcut aceste nevoințe pe timpul mai multor vieți. În trecut, tu ți-ai pierdut cunoștința ca și el. Tu poți să rămâi conștient acum datorită practicilor tale din trecut și deoarece karma ta s-a încheiat. Prietenul tău trebuie să mai epuizeze încă multă karma. Într-o bună zi, când o va fi consumat pe toată, el va avea aceeași experiență conștientă pe care tu o ai acum".

Î: Când am început să meditez, îmi doream intens eliberarea. Această perioadă a durat 3-4 ani. În ultimele 12 luni entuziasmul meu a scăzut. În prezent, par din ce în ce mai mulțumit de viața mea în lume.

A.S.: Satisfacția venită de la lumea exterioară este trecătoare. Ea se va pierde total în momentul morții. Viața ca ființă umană ți-a fost dată în singurul scop de a realiza Sinele. Dacă mori fără a fi realizat Sinele, viața ta a fost irosită. Moartea poate veni oricând. Îți spun toate astea pentru ca tu să devii conștient de propria ta moarte. Dacă ești conștient tot timpul că poți muri în orice moment, entuziasmul tău va crește. Încearcă să cultivi acest tip de conștientizare și vezi dacă apare vreo diferență în practica (*sādhanā*) ta.

Î: Spui uneori că ar trebui să-i iubim pe toți oamenii în egală măsură; că trebuie să dăruim dragoste întregii lumi. Pentru mine, dragostea este ceva care se ivește pur și simplu. Nu o pot fabrica și dărui. Când simt dragoste pentru cineva, dragostea se revarsă către acea persoană. Dacă nu o simt, ea nu se revarsă și nu am cum s-o fac să apară. Cum pot învăța să iubesc oameni aproape necunoscuți? Și, după ce am învățat asta, cum învăț să iubesc toate milioanele de străini pe care nu i-am întâlnit niciodată și nu-i voi întâlni niciodată?

A.S.: Poți începe cu oamenii pe care îi cunoști. Bhagavan ne-a învățat prin propriul exemplu că trebuie să vedem numai bine în ceilalți oameni. Practic, toți oamenii sunt un amestec de bine și rău. Este foarte rar să întâlnești pe cineva pe de-a-ntregul bun sau pe de-a-ntregul rău. Dacă ești nevoit să intri în contact cu mulți oameni, încearcă să îți dai seama de părțile lor bune și să nu dai prea multă importanță părților rele. Dacă vezi binele din oameni, radiezi o energie pașnică și

iubitoare ce îi va remonta pe ceilalți. Dacă vei cultiva acest obicei, curând, această energie se va transforma într-un flux constant de iubire.

Încearcă să conștientizezi mereu că tot ceea ce vezi și percepi este Sinele. Dacă vezi Sinele în alți oameni, dragostea se va revărsa automat înspre ei.

Nu câștigi nimic gândind că cineva este un om rău. Dacă apar gânduri negative de câte ori te gândești la o anumită persoană, aceste gânduri te vor îndepărta de Sine. Încearcă să-ți dăruiești dragostea tuturor oamenilor în egală măsură, nu doar câtorva. Încearcă să simți că întreaga lume este Sinele tău, Dumnezeul tău. Încearcă să vezi Sinele în toți oamenii. Împrăștie-ți dragostea în toate direcțiile, ca un act de adorație și dăruire, deoarece în lume toate sunt manifestarea lui Dumnezeu.

Î: Este limpede că deprinderile mentale (*vāsanā*) nu sunt distruse în timpul somnului. Sunt ele distruse de *nirvikalpa samādhi* sau această stare nu are niciun efect asupra lor?

A.S.: Bhagavan ne învăța că țelul nostru trebuie să fie *sahaja samādhi*[1], nu *nirvikalpa samādhi*. El spunea că nu este neapărată nevoie să cunoști prin experiență directă *nirvikalpa samādhi* înainte de a cunoaște *sahaja samādhi*.

O formă de *nirvikalpa samādhi* este *laya*, o stare asemănătoare somnului profund. Cât timp persistă starea de *samādhi*, se instalează seninătatea, dar când experiența ia sfârșit, mintea apare din nou, și deprinderile mentale (*vāsanā*) devin la fel de active ca înainte.

Practic, *laya* (suspendarea temporară a tuturor facultăților mentale într-o stare de transă) este exact ca somnul. Experiența acestei stări nu este folositoare pentru *sādhanā* ta. *Laya* nu este meditație, ea este o stare de inconștiență, este *tamōguna* într-o formă foarte intensă. În meditație este nevoie de o minte trează, nu de una inconștientă. Somnul și *laya* consolidează identificarea cu mintea. S-ar putea să

---

[1] *Nirvikalpa* înseamnă „fără diferențe". În *nirvikalpa samādhi*, mintea dispare complet, lăsând locul unei experiențe temporare a Sinelui care nu este intermediată de experiența „ideii de eu". În această stare, individul este incapabil de gândire sau acțiune, deoarece el nu este conștient de corp sau de lume. În *sahaja samādhi* (*sahaja* înseamnă „firesc") mintea a fost distrusă definitiv. Starea presupune conștientizarea continuă a Sinelui, îngemănată cu abilitatea de a funcționa normal în lume. *Sahaja samādhi* este starea specifică unui *jnāni*.

simți o anumită seninătate în timpul acestei stări, dar când te trezești din ea mintea devine iarăși foarte activă și pierzi orice seninătate.

În pacea Sinelui nu există *vāsanā*. Dacă te poți statornici în Sine, toate deprinderile mentale vor fi nimicite. Observă aceste *vāsanā* pe măsură ce apar, dar nu te identifica cu ele și nu le da curs. Dacă vrei să te debarasezi de deprinderile tale mentale, trebuie să înveți să practici detașarea.

Dacă simți că te identifici cu vreo *vāsanā* când ea tocmai se iveește, amintește-ți că „această *vāsanā* nu sunt Eu" și retrage-te în Sine. Dacă înveți să-ți ignori astfel deprinderile mentale, în cele din urmă ele nu se vor mai ivi.

Î: Practic meditația de mulți ani. Uneori, când meditez, simt o energie intensă care, alternativ, tonifică și curbează torsul. Resimt foarte acut această putere. Din cauza ei, atenția mea se îndreaptă asupra trupului, fiindu-mi foarte dificil să conștientizez Sinele.

A.S.: Atât trupul, cât și mintea sunt inerte. Orice energie, orice seninătate simți nu pot veni decât de la Sine. Abandonează identificarea cu trupul. Aceste experiențe te fac să fii prea conștient de propriul trup. Fii, pur și simplu, conștient de Sine, încercând să acorzi cât mai puțină atenție trupului. Sinele este energie pură, putere pură. Menține această stare.

Î: Energia pe care o primești de la Sine este constantă sau fluctuează? Poate trupul sau mintea să o acumuleze cumva?

A.S.: În timpul somnului profund trupul și mintea sunt revigorate. În momentul trezirii există o senzație de energie și beatitudine, dar aproape imediat încep să funcționeze organele de simț și apar dorințele. Când se întâmplă așa, energia pe care ai acumulat-o în timpul somnului profund se disipează. Dacă îți poți controla mintea și simțurile astfel încât ele să nu cedeze în fața stimulilor exteriori, poți acumula energie și putere în corp.

Lui Bhagavan îi plăcea să spună povestea regelui șchiop al maimuțelor[1] care își pierduse puterea și poziția. El a mers să stea câteva zile de unul singur în pădure pentru a-și redobândi puterea. La întoarcere, el acumulase suficientă putere și energie pentru a prelua puterea în tribul lui.

---

[1] Această maimuță, pe nume Nondippayan – care înseamnă „băiatul șchiop", în tamilă –, trăia pe un munte când Bhagavan locuia la Skandashram.

Energia sporește în singurătate. Când ești singur, este mai puțin probabil să te îndrepți spre exterior prin cele cinci simțuri (*indriya*) și minte.

Arunagirinatha, sfântul faimos din Tiruvannamalai, cânta odată așa: „Simțurile sunt hoți care fură energia Sinelui".

Î: Omul nu poate folosi această energie? Ce putem face cu ea?

A.S.: Śakti este Sinele, și Sinele este Śakti. Când știi că nu ești trupul sau mintea, cum poți să faci vreun lucru? În acea stare nu va mai exista „eu" care să incite la acțiune. În acea stare totul se va întâmpla automat.

Apa dintr-un lac este propice multor forme de viață: peștilor și plantelor din lac; copacilor, plantelor și animalelor trăitoare pe țărmul lacului. Dacă ești plin de energia Sinelui, acea energie se revarsă din tine și îi hrănește pe toți cei din preajma ta. Nu trebuie să îndrepți această putere spre exterior. Dacă practici suficiente nevoințe (*tapas*), această energie va curge de bunăvoie, spontan.

Śakti este pacea (*sānti*) Sinelui. Dacă practici nevoințe ascetice și nu-ți risipești energia în plăceri senzoriale, vei simți cum energia Sinelui se acumulează în lăuntrul tău. De asemenea, o poți simți revărsându-se în exterior, spre oamenii din jurul tău. Nu-ți pierzi puterea când o reversi firesc spre exterior în acest mod, deoarece puterea Sinelui este infinită. O pierzi doar dacă atenția ta se îndepărtează de Sine și se angajează în excese mentale și senzoriale ce nu au niciun rost.

22

Î: Preferă *Swami* să rămânem tăcuți?

A.S.: Dacă ești tăcut, e bine. Dar, dacă ai nelămuriri, este mai bine să vorbești despre ele și să le lămurești.

Î: Cred că acum încep să înțeleg ce este „Eu sunt". Se pare că este ceva în spatele trupului, în spatele minții și în spatele percepției trupului. Cred că nu intrăm automat în relație cu acest „Eu sunt", deoarece simțim că nu îl cunoaștem conștient. Suntem obișnuiți să ne îndreptăm atenția mai mult spre exterior decât spre interior. Ne gândim la oameni și lucruri numai deoarece suntem atașați de ei/ele. Acum încep să realizez cât de greu este să renunț la acest obicei.

A.S.: Lasă mintea să meargă oriunde vrea. Nu trebuie să acorzi atenție tuturor peregrinărilor sale. Fii, pur și simplu, Sinele și nu te

preocupa de activitățile minții. Dacă adopți această atitudine, activitățile și peregrinările minții se vor diminua treptat.

Mintea hoinărește cât e ziua de lungă numai pentru că te identifici cu ea și acorzi atenție tuturor activităților ei. Dacă poți să te statornicești ca pură conștiință, gândurile nu vor mai avea puterea de a te distrage. Când nu te interesează gândurile, ele se vor estompa imediat ce apar. În loc ca ele să se lege de alte gânduri, care la rândul lor generează nenumărate alte gânduri și idei, ele se vor ivi o dată sau de două ori, apoi vor dispărea. Propriile deprinderi mentale (*vāsanā*) fac ca gândurile să apară. Odată ce s-au ivit, ele se vor repeta iar și iar în succesiuni și structuri fixe. Dacă ai dorințe sau atașamente, în minte vor apărea constant gânduri legate de ele. Nu poți lupta împotriva lor, deoarece ele se amplifică dacă le acorzi atenție. Dacă încerci să le reprimi, nu o poți face decât acordându-le atenție, ceea ce înseamnă să te identifici cu mintea. Această metodă nu funcționează niciodată. Poți opri curgerea gândurilor doar refuzând să fii interesat de ea.

Dacă rămâi în sursa originară, în Sine, poți surprinde cu ușurință fiecare gând imediat ce apare. Dacă nu prinzi gândurile imediat ce apar, ele germinează, devin niște plante și, dacă le neglijezi în continuare, cresc ajungând ditamai copacii. De obicei, discipolul (*sādhaka*) lipsit de vigilență prinde numai gânduri ajunse deja la stadiul de copac.

Dacă poți fi mereu conștient de fiecare gând imediat ce apare și dacă poți fi atât de detașat față de el încât să nu germineze și să propășească, ești pe cale să scapi din mrejele minții.

Î: Este relativ ușor să faci asta pentru o vreme. Dar apoi se instalează neatenția, și copacii înfloresc iar.

A.S.: Continuitatea atenției se dobândește numai în urma unei practici îndelungate. Dacă ești realmente vigilent, fiecare gând se va dizolva în clipa când apare. Dar pentru a ajunge la acest nivel de detașare, nu trebuie să mai ai niciun atașament. Dacă vreun gând te interesează câtuși de puțin, el va scăpa atenței tale, se va lega cu alte gânduri și va prelua controlul asupra minții tale în câteva secunde. Este mai ușor să se întâmple așa ceva dacă ești obișnuit să reacționezi emoțional față de un anumit gând. Dacă un anume gând generează apariția unor emoții precum angoasă, furie, dragoste, ură și gelozie în tine, aceste emoții se vor ataşa gândurilor ce apar, făcându-le mai puternice. Deseori, aceste reacții pot face ca atenția ta să slăbească

timp de câteva secunde. Această eclipsă oferă gândului timp mai mult decât suficient pentru a se amplifica.

Trebuie să fii complet impasibil și detașat când se ivesc astfel de gânduri. Dorințele și atașamentele tale sunt simple reacții față de gânduri ce apar în conștiință. Le poți birui pe amândouă nereacționând la noile gânduri ce apar.

Poți depăși întru totul mintea neacordând atenție conținuturilor sale. Iar odată ce ai ajuns dincolo de minte, nu vei mai fi tulburat niciodată de ea.

După ce a realizat Sinele, Regele Janaka a spus: „Acum l-am descoperit pe hoțul care îmi fura fericirea. Nu-i voi mai permite să facă așa ceva". Hoțul care îi furase fericirea era mintea.

Dacă veghezi mereu cu ochii deschiși, hoții nu pot intra. Ei pot intra prin efracție doar în timp ce tu dormi și sforăi. În același fel, dacă ești mereu vigilent, mintea nu te poate amăgi. Ea poate prelua controlul doar dacă nu vei reuși să veghezi mereu asupra gândurilor ce apar.

Î: Este foarte ușor să oprești un hoț să intre în casă. Este suficient să încui ușa. Dar în acest caz, hoțul este deja înăuntru. Mai întâi trebuie să-l prindem și să-l aruncăm afară. Doar atunci vom putea să încuiem ușa și să fim în siguranță.

A.S.: A crede că acest hoț este ceva real, ceva cu care trebuie să lupți și pe care trebuie să-l prinzi, este ca și cum ai crede că umbra ta este un fel de intrus ciudat care trebuie înfruntat și expulzat. Dacă încerci să ridici mâna și să-ți lovești umbra, umbra va ridica și ea mâna pentru a te lovi. Nu poți câștiga lupta cu mintea ta, deoarece ar fi ca și cum ai boxa cu umbrele. Nu-ți poți doborî umbra lovind-o, căci nu există nimic care să primească lovitura. Umbra va continua să danseze prin preajmă atâta vreme cât vei dansa prin preajmă încercând să o lovești. Într-o asemenea luptă nu există câștigători, ci doar o mulțime de învinși frustrați. Dacă pornești de la premisa că mintea este reală și că trebuie să o înfrunți și să o controlezi manevrându-ți gândurile într-un anumit fel, mintea va deveni mai puternică, nu mai slabă. Dacă într-o anumită *sādhanā* se presupune că mintea este reală, practicarea acelei *sādhanā* va perpetua mintea, nu o va nimici.

Egoul este ca o fantomă. De fapt, el nu are o formă proprie. Dacă vezi ce este, de fapt, egoul întrebându-te „Cine sunt eu?" el își va lua tălpășița. Mintea nu are nici substanță, nici formă. Ea există doar în

imaginație. Dacă vrei să te debarasezi de ceva imaginar, tot ceea ce trebuie să faci este de a nu ți-l mai imagina. Pe de altă parte, dacă poți fi mereu conștient că mintea și toate creațiile ei există doar în imaginația ta, ele nu te vor mai amăgi și nu vei mai fi tulburat de ele. Dacă, de exemplu, un magician creează un tigru, nu trebuie să-ți fie frică de el, deoarece știi că magicianul încearcă să te păcălească, făcându-te să crezi că tigrul este real și periculos. Dacă nu crezi că tigrul este real sau periculos, nu te înfricoșezi.

Când cinematograful a apărut pentru prima oară aici, niște săteni s-au speriat când au văzut pe ecran foc și alte asemenea lucruri. Eu au fugit înspăimântați, crezând că focul se va răspândi și va mistui sala de spectacole. Când știi că toate câte se întâmplă se ivesc doar pe ecranul conștiinței și că tu însuți ești ecranul pe care apar toate, nimic nu te poate atinge, vătăma sau înfricoșa.

De fapt, oamenii care cred în realitatea lumii nu sunt deloc mai breji decât cei care construiesc diguri pentru a capta apa pe care o văd într-un miraj.

Î: Uneori totul este atât de limpede și de senin. Sunt momente când este ușor să vezi mecanismele minții și să constați că ceea ce spune *Swami* este adevărat. Alteori, indiferent câte eforturi faci, mintea rămâne haotică.

A.S.: Ori de câte ori suntem într-o stare meditativă, totul este limpede. Apoi se ivesc deprinderile mentale (*vāsanā*) care anterior erau ascunse în minte, întunecând limpezimea. Nu există vreo soluție ușoară pentru această problemă. Trebuie să persiști întrebându-te tot timpul „Cui i se întâmplă asta?" Dacă ai probleme, amintește-ți că „Asta se întâmplă doar la suprafața minții mele. Eu nu sunt această minte sau gândurile hoinare". Apoi întoarce-te la întrebarea: „Cine sunt eu?" Făcând astfel, pătrunzi tot mai adânc, ajungând să fii detașat de minte. Asta se va întâmpla doar după ce vei fi făcut eforturi intense.

Dacă ai deja puțină limpezime și pace, când practici investigați asupra Sinelui folosind întrebarea „Cine sunt eu?" mintea se cufundă în Sine și se dizolvă, lăsând în urmă doar conștiința „Eu-Eu". Bhagavan mi-a explicat toate acestea foarte amănunțit când mergeam pentru *darśan*-ul lui, între 1938 și 1942.

Î: Trebuie să fi fost minunat să ai un asemenea mare Guru care să te călăuzească. Unde putem găsi o asemenea persoană astăzi?

A.S.: Celor mai mulți oameni le este dificil să găsească un Guru calificat, deoarece oamenii obișnuiți nu-și pot da seama cine a realizat Sinele. Odată, pentru a ilustra acest lucru, Bhagavan mi-a spus o poveste lungă.

Cu multe secole în urmă, exista un *jnāni* la Srirangan, un oraș de lângă Trichy. În fiecare zi, acest *jnāni* se ducea să se îmbăieze în fluviul Cauvery. Când pornea, el își punea mâinile pe umerii a doi dintre discipolii săi pentru a se sprijini. Nu-i plăcea să-i atingă, așa că el punea niște batiste de mătase pe umerii discipolilor. În fiecare zi, el mergea astfel aproximativ 1,5 kilometri până la fluviu pentru a face baie. Pe drumul de întoarcere, el se sprijinea tot așa.Într-o zi acest *jnāni* și discipolii lui mergeau spre fluviu ca de obicei. În depărtare, ei au văzut un *sudra* (membru al celei mai de jos caste) mergând alături de superba lui soție. Amândoi păreau să meargă la un festival care avea loc pe celălalt mal al fluviului. Deoarece soarele ardea cu putere, soția lui nu putea să pășească pe nisipul fierbinte. Bărbatul o ajuta, punându-și unul dintre veșmintele (*dhōti*) sale pe nisip pentru ca soția lui să pășească pe el. Când femeia ajungea la capătul veșmântului, el îl așeza pe cel de-al doilea pe nisip și îl lua pe primul. Astfel, ea putea să meargă fără a-și arde picioarele. Discipolii cunoscătorului au văzut toate astea și le-au comentat, spunându-i maestrului: „Vezi cât de mare este atașamentul acestui om față de soția lui! El își pune veșmintele pe pământ unul câte unul pentru a face o cărare răcoroasă pentru ea".

Pe drumul către fluviu, cuplul s-a întâlnit cu *jnāni*.

Foarte curios, Guru l-a întrebat pe bărbat: „Nu am văzut niciodată un soț care să-și trateze astfel soția. De ce te porți așa?"

Bărbatul a răspuns: „Ea este Dumnezeul meu. Nu trebuie decât să privesc în ochii ei și sunt foarte fericit. Când îi privesc obrajii, fața sau orice parte a corpului, mă simt mereu foarte fericit. De asemenea, ea poartă multe podoabe din aur care o fac să arate și mai frumoasă. Până și numele ei este Ponni (în tamilă *pon* înseamnă «aur»). Când mă uit la frumusețea ei și la tot acest aur, mă simt cât se poate de fericit. Ea este ca o zeiță pentru mine".

Gurul i-a spus: „Ai fost amăgit de aparența corpului. Ce se găsește în ochi? Numai apă și piele. Ce se găsește în corp? Numai sânge, mușchi și oase. Ai fost amăgit de aparența corpului. Nu am mai văzut niciodată un om atât de cufundat în *māyā*".

Apoi Gurul a continuat: „Numai câinilor le plac mușchii și oasele. Exact ca și aceste animale, tu dorești cu ardoare bucăți de carne. În viitor, când va fi atinsă de vreo boală gravă, frumusețea ei va dispărea. Când va muri, nu va mai exista nici trup, nici frumusețe. Așadar, de ce ești atașat într-o asemenea măsură de corpul acesta pieritor? Scopul nașterii ca ființă umană este altul. În loc să-ți irosești timpul venerând acest corp, încearcă să realizezi ceea ce este nemuritor, Sinele. Iată singurul scop al existenței umane".

Bărbatul avea o minte care era pregătită să primească învățătura despre Sine. Auzind cuvintele cunoscătorului, s-a hotărât imediat să le pună în practică.

El i-a spus soției sale: „Mergi pe drumul tău. De acum încolo, îl voi urma pe acest Guru".

El l-a urmat pe Guru, iar femeia s-a întors acasă pentru a trăi de una singură.

Soțul a mers cu Gurul în ashramul acestuia. Era un ashram mare cu o mulțime de clădiri. Gurul avea nevoie de cineva care putea să stea treaz toată noaptea pentru a păzi ashramul, așa că noul devot a devenit paznic de noapte. Întâmplător, numele lui era Villi.

El a devenit curând un discipol foarte sârguincios. Orice îi spunea Gurul să facă, el făcea imediat, plin de smerenie și dragoste. Astfel, Guru a început să nutrească multă dragoste pentru el. Ceilalți discipoli, care erau toți brahmani, au devenit geloși.

Ei își spuneau: „Acest om a venit când noi eram deja aici. El este un *sudra*, nu un brahman, dar maestrul nostru pare să nutrească multă dragoste pentru el".

Gelozia celorlalți discipoli creștea zi de zi. În cele din urmă, au hotărât că trebuiau să-l facă pe Guru să creadă că Villi a comis o fărădelege, pentru a-l determina să-l alunge din ashram.

Guru știa ce se petrecea în mințile acestor discipoli, așa că s-a hotărât să le joace el însuși o farsă. Într-o zi, discipolii brahmani și-au spălat hainele, le-au pus la uscat și au mers să se culce. În acest timp, Gurul a venit, a luat toate hainele și le-a ascuns.

Când discipolii s-au trezit și au văzut că hainele lipseau, s-au dus la Guru și i-au spus: „Villi ne-a furat toate hainele. Trebuie să-l alungi din ashram".

Guru l-a chemat pe Villi și i-a spus: „Toți acești oameni sunt împotriva ta. Ce pot face? Du-te înapoi acasă și meditează asupra

Sinelui acolo. Sinele este nemărginit. El este pretutindeni. Poți face această meditație la tine acasă. Nu trebuie să stai aici pentru a o face".

Villi s-a întors acasă la el fără a se plânge. Acolo, ascultând cuvintele spuse de Maestru, a meditat asupra Sinelui. El nu mai avea atașamente față de lume sau față de soția lui. Zilnic, el stătea aproape tot timpul în meditație.

Într-o zi, Villi mergea spre fluviu tocmai când maestrul venise să se îmbăieze ca de obicei. Guru nu și-a putut ascunde dragostea pentru discipolul său, ducându-se la Villi, îmbrățișându-l și întrebându-l cum se descurca.

Când au văzut toate acestea, discipolii brahmani au fost din nou cuprinși de gelozie.

„Ce fel de Guru este ăsta? El se comportă atât de părtinitor. El se ferește să ne atingă trupurile – pune batiste de mătase între mâinile lui și umerii noștri –, dar s-a dus să-l îmbrățișeze pe omul acesta, care este un *sudra* și probabil mănâncă carne. Cum poate maestrul nostru să se poarte așa cu un asemenea om?"

Când Gurul s-a întors la ei, l-au întrebat de ce se purtase astfel, plângându-se în legătură cu acest comportament părtinitor.

Ca răspuns, pentru a demonstra puritatea lui Villi, Guru le-a sugerat discipolilor să joace o farsă și le-a spus: „La noapte, duceți-vă acasă la Villi și furați toate podoabele de aur pe care le poartă soția lui".

La început, discipolii s-au opus: „Nu! Nu! Nu putem face asta. Furtul este un păcat".

Guru le-a spus: „ Vă poruncesc să faceți asta, și trebuie să o faceți!"

Fără tragere de inimă, discipolii au acceptat să împlinească porunca. În toiul nopții, ei au pătruns prin efracție în locuința lui Villi. Villi dormea într-una dintre camere, iar soția lui dormea lângă el, culcată pe-o parte. Discipolii i-au luat cu grijă podoabele de pe mâna aflată la vedere. În timp ce încercau să scoată podoabele de pe cealaltă mână, soția s-a trezit și a început să țipe: „Hoții!! Hoții!!" Discipolii au fugit cu tot aurul pe care reușiseră să-l fure, l-au predat maestrului și i-au povestit ce se întâmplase.

Între timp, Villi s-a trezit și a văzut-o pe soția lui plângând și țipând.

În loc să sufere împreună cu ea, Villi i-a spus: „Ești o femeie rea! Ești atașată într-o asemenea măsură de aurul tău. De-acum încolo, nu voi mai accepta hrană din mâinile tale. Dacă voi primi hrană de la o asemenea femeie, care este atât de atașată de aur, practica mea meditativă va avea de suferit. Ce contează dacă hoții au furat aurul?

Nu ar trebui să fii atât de atașată de aur. De-acum înainte, îți gătești mâncarea într-un loc, iar eu îmi voi găti mâncare în alt loc. Începând de mâine, vom trăi separat".

Din acea zi, cei doi au început să trăiască separat în aceeași casă. Firește, soția era foarte supărată din cauza tratamentului de care avea parte, plângându-se vecinilor și femeilor care veneau să ia apă de la fântână. Ea s-a dus să se plângă chiar și lui Guru:

Soția le spunea tuturor: „Nu am făcut niciun rău. Nu am făcut niciodată greșeli. N-am făcut decât să țip „Hoții! Hoții!" când niște hoți mi-au furat tot aurul, iar soțul meu m-a pedepsit pentru asta. Acum el își gătește singur mâncarea și o mănâncă de unul singur. Nu vrea nici măcar să-mi vorbească. Nu găsești nicăieri pe lume un asemenea soț de doi bani!"

Gurul le-a cerut discipolilor să meargă și să vadă ce se întâmpla acasă la Villi. Ei au mers în sat și le-au auzit pe femei vorbind despre Villi și soția lui. Apoi s-au întors la Guru și i-au povestit ce spuneau femeile.

Gurul a spus: „Aparent Villi trăiește în *samsāra*, dar nu are atașamente față de aur sau bani. El nu este atașat nici măcar față de soția lui. Iată de ce am resimțit atâta dragoste pentru el când l-am întâlnit pe malul fluviului. Acum, după ce ați văzut cum trăiește, puteți înțelege. Voi trăiți ca brahmani, ca *brahmachāri*, dar nu ați ajuns încă la detașare. Villi trăiește acum în starea de *sahaja* (starea firească de realizare a Sinelui)".

După ce Villi a atins starea de *jnāna*, mulți oameni au început să-l viziteze. El își ducea zilele foarte modest într-o colibă, propovăduind calea cunoașterii (*jnāna*). După o vreme, în jurul colibei sale a fost construit un mic sat pentru a-i găzdui pe vizitatori și devoți. Satul a primit numele de Villiputtur și există și azi. În cele din urmă, Villi a fost cunoscut ca Villiputtur Alar, în prezent fiind venerat ca unul dintre cei mai mari sfinți adepți ai lui Vișnu.

Așadar, cine poate să spună cine este *jnāni* și cine nu? Acești discipoli care erau *brahmachāri* petrecuseră mulți ani meditând alături de un *jnāni* și slujindu-l, dar ei nu au putut să recunoască adevărata dimensiune spirituală a lui Villi până când Guru nu l-a revelat în fața lor. Trebuie să ai o minte pură și karma bună pentru a găsi un Guru și a-l recunoaște.

Bhagavan a spus această poveste în vechea sală. După ce a terminat de vorbit, unul dintre slujitori a deschis radioul. Imediat, vocea

crainicului a spus: „Acum vom asculta povestea lui Villiputtur Alar". Iar cel care a spus povestea la radio a făcut-o exact ca și Bhagavan.

La sfârșitul povestirii, crainicul a spus: „*Namaskāram* tuturor".

Bhagavan a remarcat „Dacă a spus *Namaskāram* tuturor, s-a inclus și pe el".

L-am auzit pe Bhagavan spunând această poveste și altă dată. Eram pe punctul de a pleca din sală, când a intervenit Bhagavan, cerându-mi să rămân. Apoi a spus povestea în întregime. Datorită acestei intervenții, am simțit că spunea povestea numai pentru mine. Cred că Bhagavan dorea să-mi dea de înțeles foarte clar că nu poți progresa pe calea spirituală decât dacă ești gata să renunți la toate atașamentele.

23

Î: De câteva ori l-am auzit pe *Swami* povestind despre timpul petrecut cu Bhagavan. Ori de câte ori aud astfel de povești, sunt impresionat de încrederea pe care o avea *Swami* în Bhagavan. Auzind aceste istorisiri, mi se pare că tocmai această încredere i-a îngăduit lui *Swami* să se abandoneze total.

A.S.: Grația Maestrului și proximitatea sa mi-au dat convingerea fermă și încrederea necesare pentru a mă abandona.

Î: Încrederea ta a fost atât de puternică, încât am plâns auzind unele dintre povestiri. Am fost foarte impresionat de ele.

A.S.: Acum, că ai adus vorba despre abandon, mi-am amintit brusc o întâmplare din ashram care mi-a oferit prilejul de a mă abandona lui Bhagavan.

Într-o zi, dimineața devreme, Bhagavan tăia flori de bananier în bucătărie. Când sunt tăiate, aceste flori emană o substanță vâscoasă și neagră care se lipește de degete. Pentru a îndepărta această substanță vâscoasă, Bhagavan își freca mâinile cu tamarind. Apoi, dintr-un motiv oarecare, el s-a hotărât să se plimbe pe munte. L-am întâlnit, pe la 7 dimineața, chiar la poarta din spate. Bhagavan a observat că aveam în mână un ulcior cu apă (*kamandalu*) și m-a rugat să-i torn niște apă pe mâini pentru a-și curăța resturile de tamarind.

Considerând că era o bună ocazie de a mă oferi lui Bhagavan, în timp ce-i turnam puțină apă pe mâini, am spus în gând: „Îmi abandonez Maestrului (Guru) corpul, mintea și sufletul".

Bhagavan a zâmbit, sugerând cu un gest că mai avea nevoie de apă.

Am turnat încă puțină, repetând același gând: „Îmi abandonez Maestrului (Guru) corpul, mintea și sufletul".

Bhagavan nu a fost mulțumit de ceea ce îi oferem.

„Încă!" a spus el.

Am turnat apă pentru a treia oară repetând aceeași frază.

După ce am turnat a treia oară și m-am abandonat de tot atâtea ori, Bhagavan m-a privit și a spus: „Destul!" Am simțit că ofranda abandonului mi-a fost acceptată.

Motivele pentru a acționa astfel mi-au fost date de o povestire pe care o citisem.

Odată, *avatāra* Vamana i-a cerut Regelui Mahabali să i se abandoneze. În semn de abandon, el i-a cerut Regelui Mahabali să-i toarne apă de trei ori.

Maestrul Regelui Mahabali, pe nume Sukhacharya, îl avertizase dinainte: „Dacă te vei abandona astfel, Vișnu îți va lua tot. El îți va lua regatul împreună cu toate posesiunile".

Mahabali, care era hotărât să se abandoneze, a refuzat să dea ascultare avertismentului, începând să toarne apă din ulciorul lui.

Sukhacharya, maestrul lui, avea multe *siddhi*. El s-a transformat într-o albină mare și a intrat în țâța ulciorului, blocând curgerea apei cu propriul corp. Vamana știa ce dorea să facă Sukhacharya, așa că a vârât un băț în ulcior. Astfel, el a orbit unul dintre ochii lui Sukhacharya.

Apoi Regele Mahabali a turnat apă de trei ori, abandonându-și lui Vimana mintea, sufletul, regatul și toate posesiunile.

Când Bhagavan mi-a cerut să-i torn apă, mi-am amintit de această poveste. Bhagavan trebuie să-și fi dat seama de gândurile mele, deoarece m-a ajutat să repun în scenă povestirea, cerându-mi de trei ori să torn apă.

În poveste, Regele Mahabali s-a abandonat într-o asemenea măsură, încât a dobândit *jnāna* imediat. Ca și Regele Janaka[1], el a fost pregătit să renunțe la ceea ce avea, abandonând totul într-o singură

[1] Într-o povestire similară din *Yōga Vāsishta*, Regele Janaka a abandonat tot ceea ce avea înțeleptului Astavakra și a realizat Sinele. El s-a oferit să se abandoneze în timp ce urca pe un cal, realizând Sinele înainte de a-și pune și cel de-al doilea picior în scăriță.

clipă, printr-un act al voinței. Dacă ai atins acest nivel de maturitate spirituală, acest act de dăruire va fi suficient pentru a dobândi *jnāna*.

Î: Abandonul este o atitudine mentală. Când suntem așezați în fața Maestrului, este relativ ușor, deoarece există conștientizarea constantă a formei sale. Dar cum se poate cineva abandona lui dacă se află departe de el?

A.S.: Însuși Bhagavan ne-a învățat că, dacă îi practicăm învățăturile și ne amintim de forma lui, putem fi în legătură cu el oriunde suntem. Dacă ai primit în dar prilejul de a te abandona Maestrului, distanța în plan fizic nu contează. De fapt, dacă credința ta este puternică și practica este constantă, uneori este mai ușor să realizezi contactul de la distanță.

Î: Este ceva din planul fizic? Această senzație, această conexiune dintre Guru și noi înșine, o simțim numai în Inimă sau ea este resimțită și în minte?

A.S.: Contactul în Inimă este cel mai bun. Dar, dacă practica ta este adecvată, o poți simți și în minte.

Î: Pun aceste întrebări, deoarece acum încerc să simt în plan mental dragoste și devoțiune pentru acest „Eu sunt" care simt că este forma reală a lui Bhagavan, dar este ceva foarte greu de făcut. O fac fără nicio plăcere. Este o luptă continuă. Greșesc cu ceva?

A.S.: Dacă îți poți concentra mintea asupra acestui „Eu sunt", nu este nevoie să faci nimic altceva. Nu trebuie să cultivi o anumită atitudine față de el. Dacă îți menții atenția asupra lui, în cele din urmă își va dezvălui toate secretele față de tine.

Dacă îți concentrezi mintea asupra acestui „Eu sunt", asupra acestei conștiințe imanente, și dacă te poți stabili acolo un timp, vei începe să resimți o anumită seninătate. Când procesele gândirii lipsesc chiar și pentru o clipă, dobândești multă energie spirituală. Când apar acea energie și acea senzație de pace, omul este încurajat, este mai entuziasmat. Când ai cunoscut printr-o mică experiență directă pacea și beatitudinea Sinelui, simți mereu dorința fermă de a te întoarce pentru o experiență mai îndelungată. Odată ce ai acest entuziasm și această hotărâre, senzația că te străduiești în zadar se va diminua treptat.

Î: Știu că în cele din urmă se va instala pacea, dar în prezent trebuie să fac un mare efort pentru a o gusta câtuși de puțin.

A.S.: Odată, Ramakrishna a spus o poveste despre un *jnāni* care practica multe austerități (*tapas*) în junglă. Într-o zi, el a ieșit din junglă și s-a întâlnit cu un om sărac ce purta o legătură de lemne de foc. Acest tăietor de lemne a văzut că *jnāni* iradia pace și beatitudine.

„*Swami*, se pare că ai parte de atâta fericire. Nu este nicio urmă de grijă pe fața ta. Este limpede că ești un om de seamă. Te rog, arată-mi în ce fel pot deveni bogat. Sunt foarte sărac. Abia îmi câștig existența tăind aceste lemne de foc și vânzându-le în oraș. Cum trebuie să mă străduiesc foarte mult pentru a-mi duce zilele, această viață mă exasperează adesea."

Jnāni l-a întrebat: „Unde tai lemnele astea?", iar omul a răspuns: „Chiar la marginea pădurii".

Jnāni i-a spus: „Mâine, mergi spre interiorul pădurii și vezi ce poți găsi acolo".

A doua zi, tăietorul de lemne a pătruns mai adânc în junglă decât de obicei și a găsit niște arbori de santal, pe care i-a tăiat și i-a vândut, câștigând mulți bani. Dar el nu era mulțumit cu acești bani, așa că s-a întors la *jnāni* și l-a întrebat cum putea să câștige mai mulți.

Jnāni și-a repetat primul sfat: „Mergi și mai în adâncul junglei".

A doua zi, tăietorul de lemne a mers și mai adânc în junglă, găsind multe vase de bronz pe care cineva le lăsase acolo.

Tăietorul de lemne s-a gândit: „Cu cât merg mai în adâncul junglei, cu atât se pare că găsesc mai multe bogății. Voi lăsa aceste vase de bronz și voi merge puțin mai departe".

În mijlocul pădurii el a găsit niște aur și a devenit un om bogat.

Îți spun această poveste pentru a-ți arăta că, în clipa când vrem să scăpăm de necazurile pe care ni le pricinuiește identificarea cu trupul, putem merge spre interior, către Sine. În loc să ne trudim și să suferim în minte, care este limita exterioară a conștiinței, s-ar cuveni să ne îndreptăm spre Sine, spre centrul ființei noastre.

Pe măsură ce începem mișcarea spre interior, cunoaștem prin experiență directă pacea și beatitudinea Sinelui într-o formă foarte diluată. Cu cât pătrundem mai adânc, cu atât experiența devine mai puternică. În cele din urmă va veni o vreme când nu vom mai dori să ieșim deloc din această experiență. În schimb, va exista mereu impulsul de a merge tot mai adânc în Sine. Când îți pierzi toate dorințele și atașamentele, ți se va dezvălui aurul pur al Sinelui. În această stare ultimă nu mai cunoști pacea și beatitudinea ca pe o experiență. Tu ești acea pace și beatitudine. În acea stare, tu ești egalul lui Śiva.

Spui că ești nevoit să faci un mare efort pentru a gusta câtuși de puțin această pace. Nu-ți face griji. Mai devreme sau mai târziu, efortul tău va da roade. Dacă persiști, pacea și beatitudinea vor veni nechemate. Dacă abandonezi atașamentul față de toate gândurile, cu excepția gândului de Sine, te vei pomeni atras automat întru pacea Sinelui. Dacă practici cu râvnă și corect, vei descoperi că experiența acestei seninătăți creează dependență. Când se va întâmpla asta, îți vei pierde interesul față de orice lucru, cu excepția Sinelui.

24

Î: Este relația dintre Guru și discipol o relație reală sau ea ține de *māyā*? Dacă ea ține de *māyā*, cum ne poate ajuta să depășim *māyā*?

A.S.: Bhagavan obișnuia să dea ca exemplu povestea elefantului care visa că era atacat de un leu. Șocul provocat de vederea leului în vis a fost suficient pentru a trezi elefantul. Potrivit lui Bhagavan, Gurul este leul ce rage, leu ce apare în visul iluziei (*māyā*) noastre, șocându-ne într-o asemenea măsură încât ne trezim întru cunoaștere (*jnāna*). Cât timp visul este în desfășurare, leul este foarte real pentru noi, dar când ne trezim, nu mai există nici leu, nici vis. În starea de *jnāna* devenim conștienți că nu există nici Guru, nici discipol; există doar Sinele.

Dar nu trebuie să avem această atitudine înaintea realizării. Cât timp suntem încă prinși în mrejele iluziei, trebuie să acceptăm relația Guru–discipol ca fiind reală, deoarece această relație oferă singura modalitate de a depăși toate ideile eronate pe care le avem despre noi înșine. Chiar dacă știm la nivel intelectual că toate sunt una, trebuie să venerăm forma Maestrului (Guru), deoarece numai prin grația lui se poate dizolva ignoranța noastră. Trebuie să-l respectăm pe Guru și învățăturile lui tot timpul. Nu putem face asta dacă începem să-l tratăm ca pe o persoană obișnuită, care nu este cu nimic diferită de alte manifestări ale Sinelui. Respectul față de Guru și încrederea în învățăturile lui sunt esențiale pentru toți cei care vor să progreseze.

Maestrul exterior apare pentru a ne vorbi despre realitatea Sinelui, care este Maestrul interior. Cu vederea noastră deficitară noi nu putem vedea sau cunoaște prin experiență directă că aceasta este realitatea. Maestrul interior ne atrage spre Sine și ne statornicește acolo. Maestrul interior așteaptă dintotdeauna să îndeplinească această funcție, dar el nu poate să înceapă decât în clipa când ne întoarcem atenția spre el.

Maestrul exterior este cel care ne spune: „Întoarceți-vă spre interior. Îndreptați-vă atenția spre Maestrul interior și îngăduiți-i să vă atragă înapoi către sursa voastră până deveniți una cu ea".

Pe lângă oferirea acestor sfaturi, Maestrul exterior ne transmite grația lui, ne purifică mințile și le canalizează efectiv spre Maestrul interior, Sinele.

Toți Maeștrii sunt Sinele, toți Maeștrii sunt lipsiți de formă și toți Maeștrii sunt, în ultimă instanță, unul singur. Formele exterioare ale Maestrului pot părea diferite în ochii unor oameni diferiți, dar în realitate există doar un singur Guru, iar acel Guru este Sinele. Când atingem maturitatea spirituală, Sinele se manifestă în fața noastră sub forma unui Guru pentru a ne ajuta să ne continuăm progresul în practica spirituală (*sādhanā*).

Relația cu Maestrul exterior durează atâta timp cât este nevoie. Ea durează până când *sishya* (discipolul) cunoaște prin experiență directă că există numai Sinele. În cazul meu, a fost o vreme când, concret vorbind, n-am mai putut fi împreună cu forma Maestrului. Bhagavan a pus capăt relației concrete, deoarece voia ca eu să fiu conștient de el așa cum este cu adevărat. La școală, când ai luat examenele, treci în clasa următoare. Nu poți începe din nou aceeași clasă. Am trecut de etapa când îl priveam pe Bhagavan ca pe o formă, ajungând să îl privesc ca pe Sinele lipsit de formă. După acest moment, nu mi s-a mai oferit niciodată șansa de a avea o relație cu forma fizică a lui Bhagavan.

Alți discipoli au avut parte de un tratament diferit. Guru nu-i tratează pe toți la fel. El ia în calcul gradul de maturitate spirituală și înclinațiile fiecărui discipol și dă fiecăruia *sādhanā* potrivită. De exemplu, Bhagavan i-a încurajat pe unii dintre devoți să psalmodieze cântece religioase, deoarece era calea care li se potrivea. În cazul meu, el m-a încurajat să conștientizez Sinele lipsit de formă.

Când un vițel este foarte mic, mama lui îi dă lapte ori de câte ori vițelul este flămând. Dar după ce el a învățat să mănânce iarbă, mama lui îl lovește de câte ori încearcă să bea din nou lapte. După ce am învățat să intru în contact cu Sinele lipsit de formă, Bhagavan m-a lovit de câte ori încercam să beau încă laptele grației provenite de la forma lui fizică, dorind să mă dezvețe de această formă. Voia ca eu să-mi iau toată hrana spirituală de la Sinele lipsit de formă.

La capătul relației cu Guru, nu trebuie să credem că am învățat totul de la el. Aceasta este o atitudine foarte arogantă. Nu trebuie să-l

părăsești pe Guru decât dacă el îți spune să pleci. Până atunci, trebuie să stai în preajma lui și să înveți lecțiile pe care le ai de primit.

Fiecare dintre noi se va întâlni cu o formă diferită a Maestrului. Forma pe care o întâlnim depinde de maturitatea și de gradul nostru de coacere spirituală. Fiecare Guru oferă învățături diferite. Deseori, același Guru oferă diferiților discipoli învățături diferite. Totul este chestiune de maturitate și temperament. Discipolii din clasele primare vor primi lecții ca pentru clasele primare, iar discipolii din clasele de liceu vor primi lecții ca de liceu. Iar în cadrul fiecărei clase, vor exista lecții diferite pentru fiecare discipol. Poate unora li se va spune să urmeze calea *bhakti*, în timp ce alții vor fi îndemnați să mediteze asupra Sinelui.

De fapt, aceste căi multiple sunt doar preparative pentru calea lui Bhagavan. În ultimă instanță, trebuie să învățăm să ne statornicim în Sine meditând asupra Sinelui, prin auto-interogație sau prin abandon total. Din păcate, foarte puțini oameni sunt suficient de maturi din punct de vedere spiritual pentru a urma cele mai elevate învățături ale lui Bhagavan. Majoritatea oamenilor trebuie să urmeze alte căi până când sunt pregătiți pentru calea supremă.

Întrebarea ta inițială a fost dacă relația dintre Guru și discipol este reală. Din perspectiva Sinelui, ar trebui să spunem că totul este *māyā*, dar am putea adăuga că este cel mai bun soi de *māyā*. Un ghimpe poate fi folosit pentru a îndepărta un alt ghimpe. Tot astfel, iluzoria relație Guru–discipol poate fi utilizată pentru a extirpa complet iluzia în toate manifestările ei. *Māyā* este atât de bine înrădăcinată în noi, că doar iluzoriul Guru-leu din visul nostru ne poate da un șoc suficient de puternic pentru a ne trezi.

Bibliografie

Articolele sunt structurate în trei secțiuni: Cărți, Jurnale și Manuscrise. Bibliografia include cărți scrise de autori citați în text și cărți din care s-a citat în decursul acestui volum, fie pentru a confirma relatările lui Annamalai Swami, fie pentru a furniza alte versiuni ale acestora. Ori de câte ori sunt disponibile, am oferit traducerile lor în engleză, în locul originalelor în sanscrită sau tamilă.

Cărți

Aksharamanamālai: vezi *Arunācala-Śiva,* de T.M.P. Mahadevan, pub. Sankara Vihar, Madras, 1978.

All is One – poemul *Ellām Ondre,* într-o traducere de „Who" [K. Lakshmana Sarma], pub. Colombo, Sri Lanka, 1950.

Arunāchala Puranam (în tamilă): de Arumuga Navalar, pub. Ramaswami Mudaliar and Sons, Madras, 1930.

Arunāchala Māhātmyam: tr. de G.V. Tagare în *The Skanda Purana, Part III,* pub. Motilal Banarsidas, Delhi, 1993.

Be As You are: ed. David Godman, pub. Routledge and Kegan Paul, Londra, 1985. (*Fii ceea ce ești - volum editat de David Godman,* trad. Marian Stan, Ed. Herald, 2017)

The Collected Works of Ramana Maharshi: ed. Arthur Osborne, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1979. Volumul include traduceri ale lucrărilor *Upadēsa Sāram, Ulladu Nārpadu, Ulladu Nārpadu Anubandham, Ātma Vidyā Kīrtanam, Vichāra Mani Mālai, Aksharamanamālai, Devikālottara, Who Am I?*

Day by Day with Bhagavan: de A. Devaraja Mudaliar, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1977.

Ellām Ondrē: de Vijai R. Subramaniyam, pub. Pinnalur Ramalingam Pillai, 1935.

Five Hymns to Arunachala: de Sri Ramana Maharshi, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1971.

Guru Ramana: de S.S. Cohen, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1950. (*Guru Ramana. Memorii și note de S.S. Cohen,* trad. Viorica Weissman, Ed. Mix)

Guru Vāchaka Kōvai: de Muruganar, tr. de K. Swaminathan sub titlul *Garland of Guru's Sayings*, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1990.

Kaivalya Navanītam: de Tandavaraya Swami, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1981.

My Recollections of Bhagavan Sri Ramana: de A. Devaraja Mudaliar, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1992.

No Mind-I Am the Self: de David Godman, pub. Sri Lakshmana Ashram, AP 524412, India, 1986.

Pattinatar Tirupadaltirattu (în limba tamilă): de Pattinatar, pub. Ratina Nayakar and Sons, Madras, 1979.

Psalms of a Saiva Saint: Tayumanuvar, Luzac, Londra, 1925.

Ramana Darśanam: de Sadhu Natanananda, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1975.

Ramana Maharshi and the Path of Self-Knowledge: de Arthur Osborne, pub. Rider and Co., Londra, 1957. (*Ramana Maharshi - Calea cunoașterii supreme*, trad. Simona-Grazia Dima, Ed. Herald, 2015)

Ramana Maharshiyin Nija Swarūpam (în limba tamilă): de Perumal Swami. Nu am detalii despre publicarea lucrării, deoarece nu am putut depista niciun exemplar. Cu toate acestea, data publicării este, probabil, 1933.

Revelation: de Lakshman Sarma, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1991.

Ribhu Gītā: tr. H. Ramamoorthy, pub. S. A. T., P. O. Box 8080, 1834 Ocean Street, South Cruz, CA. 95061, USA.

A Sadhu's Reminiscences: de Sadhu Arunachala (Maiorul Chadwick), pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1976. (*Amintiri despre Ramana Maharshi*, trad. Viorica Weissman, Ed. Mix, 2018)

Śivabhōga Sāram (în limba tamilă): fără autor, pub. Madras Ribbon Press, 87 Tambuchetty Street, Madras, 1923.

Śivanāndalahari: în *Sankara's Hymn to Śiva*, tr. de T.M.P. Mahadevan, pub. Ganesh and Co., Madras, 1963.

Subramania Bharati, Chosen Poems and Prose: de Subramania Bharati, editat de K. Swaminathan, pub. All India Subramania Bharati Centenary Celebrations Committe, New Dehli, 1984.

Sūta Samhitā (în sanscrită): fără autor, Ananda Ashram, 1893.

Swarūpa Sāram (în tamilă): de Swarupananda Swami, pub. City Printing Works, Madras 14, 1971.

Tēvāram (în tamilă): poemele lui Jnanasambandhar, tr. de T.V. Gopal Iyer și Francois Gros, pub. Institut Francais d`Indologie, Pondicherry, 1984.

Tirukurral: de Tiruvalluvar, tr. de G.U. Pope, W.H. Drew, John Lazarus și F.W. Ellis, pub. South India Saiva Siddhanta Works Publishing Society, Madras, 1970.

Tiruvācagam: de Manikkavachagar, tr. de G.U. Pope, pub. Oxford University Press, 1900.

Upadēsa Sārah (*Upadēsa Sāram*): de Ramana Maharshi, tr. de Viswanatha Swami, pub. Sri Ramana Kshetra, Kanvashrama Trust, Kerala, 1985.

Upadēsa Undiyār: de Ramana Maharshi, tr. de Sri Sadhu Om și Michael James, pub. Sri Ramana Kshetra, Tiruvannamalai, 1986.

Vairāgya Satakam: de Bhartrihari, pub. Advaita Ashram, Almora, 1950.

Who Am I?: de Ramana Maharshi, tr. de T.M.P. Mahadevan, pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, 1976. (*Cine sunt eu?*, trad. Viorica Weissman, Ed. Herald, 2018)

JURNALE

Arunachala Ramana: pub. M.R. Nageswara Rao, Gudivada, 521301, AP.

Kalki Dīpāvalai Malar: pub. Bharatan Publications, 47, Jawaharlal Nehru Street, Ekkadutangal, Madras, 600097.

The Mountain Path: pub. Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai.

MANUSCRISE

Manuscrisul Brunton: Arhivele Sri Ramanasramam. După știința mea, singurul exemplar rămas se află în posesia lui Michael James, Complexul Sri Sadhu Om, Sri Ramanasramam P. O., Tiruvannamalai, 606603, India.

Echammal: povestea despre cum anume Bhagavan nu i-a permis lui Chinnaswami să-i interzică lui Echammal să-i aducă de mâncare (capitolul trei) și povestea monumentului funerar (*samādhi*) dedicat papagalului, monument pe care Bhagavan l-a construit pe munte (capitolul patru), provin amândouă dintr-un articol nepublicat și necatalogat despre Echammal, articol intitulat „The Afflicted", și pe care l-am găsit în Arhivele Sri Ramanasramam. Autorul este Krishna Bhikkshu.

Reminiscences of G. L. N.: povestea despre cum a murit câinele Jackie (capitolul patru) și o descriere a morții lui Sathya Naryana Rao (capitolul patru) se găsesc în „Reminiscences of G. N. L. of Griddaluru Family, Nellore", un manuscris nepublicat pe care familia autorului l-a trimis lui Sri V. Ganesan, Sri Ramanasramam, în 1987.

Talks with Sri Ramana Maharshi: Manuscrisul original al părții a treia, Arhivele Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai, catalog nr. 1222.

Transcrierea răspunsurilor lui Ramana Maharshi la procesul intentat de Perumal Swami: Exemplarul original, scris de mână de T.P. Ramachandra Iyer, avocatul lui Ramana Maharshi, este la Președinte, Sri Ramanasramam, Tiruvannamalai.

Glosar

advaita	ad literam „nu doi/două". O școală de gândire a filosofiei *Vēdānta* conform căreia nu există decât *Brahman,* iar lumea și sinele individual sunt niște aparențe iluzorii în sânul lui *Brahman.*
ajnāna	ignoranță, mai ales ignoranță a Sinelui.
ajnāni	cineva care își ignoră adevărata sa natură; cineva care este „netrezit".
Aksharamanamālai	*Ghirlanda Matrimonială din Litere*; un poem cu 108 versete, dedicat muntelui Arunachala și compus de Ramana Maharshi în jurul anului 1913.
Ālvāri	un grup de sfinți adepți ai lui Vișnu care trăia în sudul Indiei cu peste 1 000 de ani în urmă.
ānanda	beatitudine; unul dintre aspectele sau proprietățile fundamentale ale Sinelui.
Annamalaiun	nume tamil pentru Arunachala. El înseamnă „munte la care nu se poate ajunge" sau „munte inaccesibil".
*anushtāna*rituri	și ritualuri săvârșite în mod tradițional de către brahmani. Unele sunt de natură spirituală, iar altele se referă la igiena personală.
āsana	postură sau poziție yoghină.
avatāra	Dumnezeu întrupat într-o formă materială; în sens restrâns, termenul desemnează una dintre cele nouă forme pe care Vișnu le-a luat pe pământ.
aviyal	fel de mâncare din sudul Indiei, pe bază de legume, nuci de cocos și lapte bătut.
bhajan	cântec religios.
bhakta	un devot; cineva care practică devoțiunea.
bhakti	devoțiune; stare specifică pentru devoțiune.

bhikshā — mâncare primită de pomană; actul de a da astfel de pomană; actul de a merge să cerșești astfel de pomană.

Brahman — realitatea absolută de natură impersonală, conform tradiției hinduse.

crore — zece milioane.

darshan — „vedere"; a vedea sau a fi văzut de un om sfânt sau de o zeitate într-un templu.

dhallinte — semințele gătite ale plantelor leguminoase.

dharma — principiul etern al acțiunii corecte; îndatorire morală; lege divină; tradiție religioasă.

dhōti — fâșie lungă de pânză purtată de bărbați ca o fustă.

dhyāna — meditație.

grabhagriha — altarul interior al unui templu.

giri pradakshinagiri — „munte"; vezi *pradakshina* pentru *giri pradakshina.*

grihapravēsam — ceremonie de inaugurare, de obicei a unei case.

grihastha — cap de familie.

guna — ad literam „calitate"; multe curente filosofice hinduse susțin că natura constă din trei calități, ce nu se află niciodată în repaus, numite *sattva* (armonie sau luminozitate), *raja* (activitate) și *tamas* (inerție sau toropeală), dintre care una este întotdeauna predominantă. Toate schimbările manifestărilor din plan fizic și mental se explică prin interacțiunea reciprocă a acestor *guna.* În *rajoguna* predomină *rajas,* iar în *tamoguna* predomină *tamas.*

hatha — ramură a yogăi ce vizează mai ales stăpânirea la perfecțiune a unor anumite posturi fizice.

iddlie — mici prăjituri rotunde fierte la abur, făcute din orez și năut negru care, de regulă, erau servite la micul dejun în Sri Ramanasramam.

Iswara — zeul personal suprem al tradiției hinduse.

japa — „rostire"; termenul se referă, îndeobște, la repetarea unui nume a lui Dumnezeu.

jayanti — „victorie"; ziua în care este sărbătorită ziua de naștere a lui Bhagavan.

jīva — sinele individual.

jīvanmukta — cel care este eliberat încă din viață.

jīvanmukti — eliberarea survenită încă din timpul vieții.

jnāna — cunoaștere; stare în care se știe, prin experiență directă, ceea ce este real și incontestabil.

jnāni — ființă realizată; cunoscător al realității.

kamandalu — ulcior pentru apă; în mod tradițional, acestea sunt făcute din cojile nucilor de cocos.

kanjiterci — termenul se referă, de obicei, la terciul de orez.

karma — acțiune; legea acțiunii retributive, conform căreia făptuitorul resimte, în această viață sau într-o viață viitoare, consecințele bune sau rele ale actelor comise. Calea *karmei* (*karma marga*) are ca scop dobândirea realizării prin acțiuni virtuoase.

kumutti — coș pentru jar.

kundalinī — energie psihică latentă, care, odată trezită prin practici yoghine, urcă de-a lungul canalului subtil din coloana vertebrală (*sushumnā*), activând și energizând centrele psihice numite *chakra*.

*lingam*o — coloană verticală din piatră, având capătul rotunjit; ca simbol al lui Shiva nemanifestat, el este venerat în altarele interioare ale tuturor templelor shivaite.

mahātmā — „suflet mare"; folosit și ca titlu, de exemplu: „Mahatma Gandhi".

mantra — cuvânt sau propoziție dat(ă) discipolului de Maestrul său; repetarea unei *mantra* (*mantra-japa*) este una dintre cele mai des întâlnite forme de *sādhanā*.

math — instituție sau centru în lumea hindusă care a fost înființat(ă) pentru un anumit scop (cinstirea memoriei unui sfânt, cântarea de *bhajan*, oferirea de instrucție în plan spiritual etc).

māyā — ad literam o imagine fantomatică, o iluzie; în *Vēdānta*, termenul desemnează eroarea de a considera drept reală o lume efemeră.

mekkedu lista pe care Annamalai Swami a scris cu cât trebuie plătit fiecare lucrător. Cu excepția lui Annamalai Swami nimeni dintre cei cu care am vorbit nu cunoștea acest cuvânt, deși *Swami* insistă că, pe vremea când muncea în ashram, cuvântul era folosit de toată lumea. Cuvântul poate fi o coruptelă alcătuită din *makkedu-makkal* (oameni) și *edu* (frunză) – o listă de nume care, la începuturi, era scrisă pe frunze de palmier.

mōkṣha eliberare, trezire.

mukta cel care a ajuns la eliberare sau trezire.

mukti starea de eliberare sau trezire.

namaskāram alungire la pământ săvârșită ca gest de respect sau venerație.

Navarātri ad literam „nouă nopți"; festivități religioase care durează 10 zile și care au loc de obicei în octombrie. În această perioadă, sunt venerate diferite aspecte ale divinității feminine.

nirvikalpa „fără diferențe"; în genere, termenul desemnează un tip de *samādhi* în care survine experiența plenară a Sinelui, fără conștientizarea corpului sau a lumii.

nishthā ad literam „echilibrat" sau „într-o stare de echilibru". În genere, termenul desemnează starea de a fi permanent ancorat în Sine.

nungu fructul arborelui *palmyra* (*borassus*), ce seamănă puțin cu o nucă de cocos purpurie. Printre fibrele din interior se găsesc trei fructe având forma unei lentile.

padmāsana postura „lotusului" în versiune completă; poziție cu picioarele încrucișate în care călcâiele sunt așezate pe partea superioară a coapselor.

pandal acoperiș temporar; în sudul Indiei ele sunt făcute, de regulă, din bambus și frunze de cocotier împletite.

pāpam păcate; consecințele karmice ale actelor imorale.

pārāyana psalmodierea textelor scripturale.

pāthasālā școală în care copiilor de brahmani li se predă învățătura *Vēdelor* (și modalitatea corectă de incantație a textelor).

pongalun — fel de mâncare din orez, linte și câteva condimente.

pradakshina — circumambulația unui obiect, persoane sau altar ca act de venerație sau închinare. În această carte este vorba despre circumambulația muntelui Arunachala.

prāna — energia vitală ce susține activitățile corpului și ale minții. Această energie se află în legătură cu respirația.

prānāyāma — exerciții de respirație concepute pentru a manipula și controla *prāna*. Filosofia Yoga susține că respirația și mintea se află într-o legătură strânsă; prin urmare, controlul uneia duce la controlul celeilalte.

prārabdha — acea parte din *karma* cuiva care trebuie să-și producă efectele în viața prezentă. Din cauză că legea *karmei* implică determinismul în activitățile umane, termenul *prārabdha* este deseori tradus prin „destin".

prasād — orice este oferit unui Guru sau unei zeități devine *prasād* când este înapoiat discipolului. Mâncarea este cea mai răspândită formă de *prasād*.

pūjā — adorarea rituală a unei zeități hinduse.

punya — merite acumulate prin săvârșirea de fapte bune.

rajas — vezi *guna*.

rajaguna — vezi *guna*.

rasamo — supă condimentată ale cărei ingrediente principale sunt piperul și tamarinul.

rishi — „văzător"; un termen vedic care îi desemnează pe cei ce văd semnificația lăuntrică a adevărurilor din textele sacre. Unul dintre titlurile lui Bhagavan era „Maharshi" care înseamnă „mare văzător".

sadguru — un Guru complet realizat ce are puterea de a-i statornici pe discipoli în propria lui stare.

sādhanā — metodă sau practică spirituală.

sadhu — cineva care își dedică tot timpul practicii spirituale și care, de regulă, a renunțat la viața de familie pentru a urmări un țel de factură spirituală.

sahaja „natural"; *sahaja samādhi*, starea de realizare permanentă în care mintea a fost nimicită în mod irevocabil.

shakti energie, putere; aspectul dinamic al Sinelui, care face să apară manifestarea.

samādhi stare asemănătoare cu transa, în care Sinele, realitatea, este cunoscut(ă) prin experiență directă. Bhagavan făcea diferența dintre *nirvikalpa samādhi*, în care Sinele este cunoscut ca o experiență temporară, iar corpul și lumea sunt absente, și *sahaja samādhi* (*sahaja* înseamnă „natural"), o stare de realizare permanentă în care omul poate funcționa normal în lume. Cuvântul *samādhi* desemnează și sanctuarul sau mormântul unui sfânt.

sambar sos condimentat din sudul Indiei. Consumat cu orez, el este o componentă esențială a tuturor meselor din sudul Indiei.

samsāra roata existenței mundane; ciclul nașterii și morții; iluzia lumii.

samskāra deprindere sau predispoziție mentală; o amprentă latentă în minte, mai ales una cauzată de tendințele dintr-o viață anterioară.

sanchita karma „depozitul de karma"; karma acumulată în toate viețile anterioare, din care un mic segment este resimțit ca *prārabdha karma* în viața prezentă.

sannyāsa ultima etapă din viața unui hindus în care individul abandonează preocupările mundane și viața de familie pentru a deveni călugăr rătăcitor și a-și duce zilele cerșind.

sannyāsin cel care a făcut legămintele specifice pentru *sannyāsa*; un călugăr care a abandonat lumea și urmărește dobândirea realizării, petrecându-și tot timpul în acest scop.

sānti pace; unul dintre aspectele sau proprietățile fundamentale ale Sinelui.

sarvādhikārī „conducătorul tuturor"; titlu pe care și l-a luat Chinnaswami, fratele lui Bhagavan, când a preluat administrarea Sri Ramanasramam.

Sāstra texte sacre; mai precis, textele canonice ale tradiției hinduse.

sat — ființă, realitate, adevăr.

satsang — „însoțire cu *sat*"; ea poate lua forma însoțirii cu o ființă realizată sau poate fi o însoțire interioară cu propriul Sine.

sattva — vezi *guna.*

sattva guna — vezi *guna.*

siddhi — „dobândire" sau „împlinire"; de obicei, termenul se referă la dobândirea de puteri supranaturale precum telepatia sau precogniția.

sthapati — arhitectul sau sculptorul unui templu.

tamas — vezi *guna.*

tapas — de obicei termenul desemnează meditația în combinație cu tehnici de sacrificiu de sine și mortificare corporală. Se crede că aceste privațiuni inerente în *tapas* accelerează progresul spiritual. Termenul *tapas* provine de la un cuvânt sanscrit a cărui rădăcină înseamnă „căldură". A face *tapas* echivalează cu a-ți arde impuritățile printr-o intensă practică spirituală.

teertham — ape sacre, de regulă sub forma unui bazin pătrat, cu trepte care coboară către apă.

upadēsa — învățături spirituale, în special cele date de un Guru unui discipol.

vadai — gustare picantă și crocantă din făină de *dhal*, condimente și legume.

vairāgya — detașare.

vāsanā — orice amprente rămase inconștient în minte; conștientizarea în prezent a unor impresii din trecut; cunoaștere dobândită cu ajutorul memoriei; tendințe latente ale minții alcătuite din acțiuni, gânduri și dorințe din trecut.

Vēdānta — vezi *Vēde.*

Vēde — patru culegeri de texte sacre datând din perioada 2000 î.Hr.–500 î.Hr. ce reprezintă sursa celei mai înalte autorități pentru majoritatea hindușilor. *Upanișadele* alcătuiesc partea finală a fiecărei *Vēde.*

Vēdānta — este filosofia provenită din textele upanișadice.

vibhūti — cenușă sacră cu care este unsă fruntea și, uneori, alte părți ale corpului.